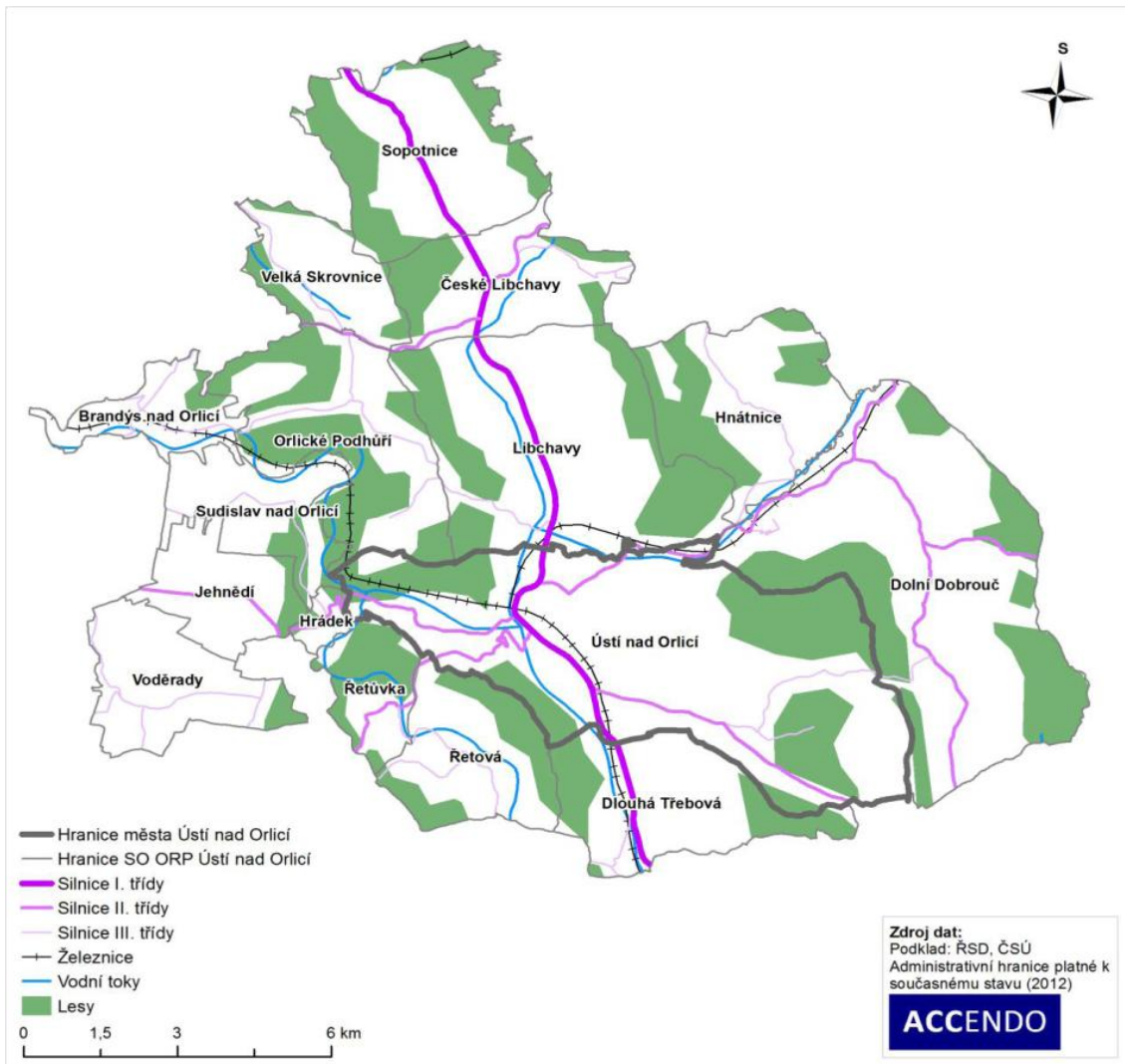

Strategie území správního obvodu ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ

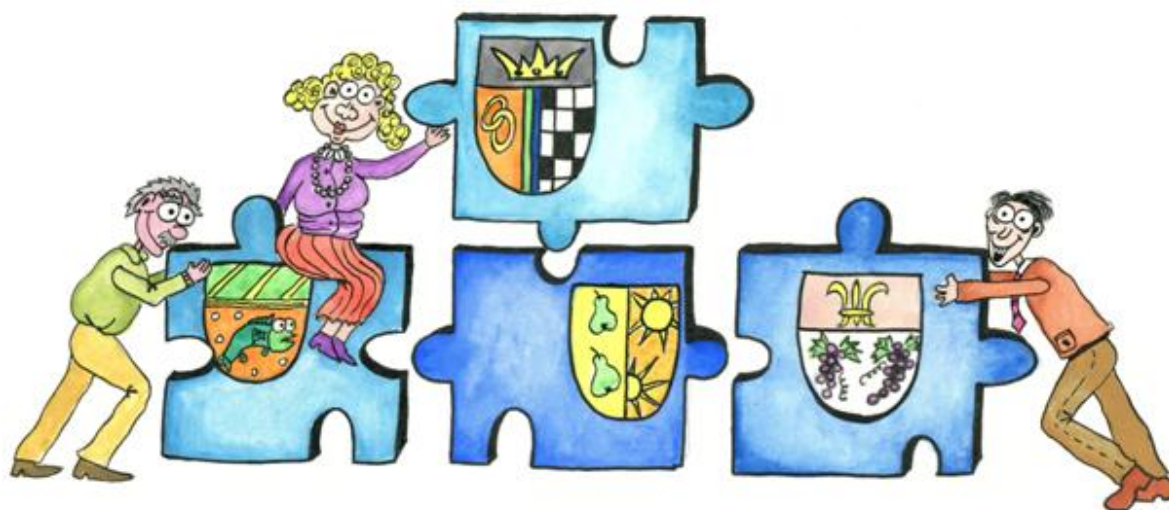
v oblasti přeškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb,
odpadového hospodářství a volitelného tématu (servis samosprávám)

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím
Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí
s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

„ Ústeckoorlicko – společně a efektivně “

1. Úvod	7
1.1. Základní informace o strategii	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	8
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	10
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	11
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	11
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	11
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	15
2.1. Profil území správního obvodu.....	15
2.1.1. Identifikace správního obvodu	15
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	19
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	68
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	77
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	83
3. Téma 1.: školství	88
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	88
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	88
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	90
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	120
3.1.4. SWOT analýza předškolního a základního vzdělávání.....	128
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	130
3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání.....	132
3.2.1. Struktura návrhové části	132
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	135
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	137
3.2.4. Indikátory	140
3.3. Pravidla pro řízení strategie.....	143
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	143
3.3.2. Systém změn strategie	145
3.3.3. Akční plán	145
3.4. Závěr a postup zpracování.....	147
3.4.1. Shrnutí	147
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	148
3.5. Přílohy.....	149

4. Téma 2.: sociální služby	150
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	150
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	150
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	154
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	188
4.1.4. SWOT analýza oblasti	227
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	232
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	236
4.2.1. Struktura návrhové části	236
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	240
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	251
4.2.4. Indikátory	259
4.3. Pravidla pro řízení strategie.....	271
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	271
4.3.2. Systém změn strategie	273
4.3.3. Akční plán	274
4.4. Závěr a postup zpracování.....	276
4.4.1. Shrnutí	276
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	277
4.5. Přílohy.....	278
5. Téma 3.: odpadové hospodářství	286
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	286
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	286
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	287
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	319
5.1.4. SWOT analýza oblasti	326
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	328
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	331
5.2.1. Struktura návrhové části	331
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	334
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	339
5.2.4. Indikátory	342
5.3. Pravidla pro řízení strategie.....	347
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	347

5.3.2.	Systém změn strategie	349
5.3.3.	Akční plán	349
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	352
5.4.1.	Shrnutí	352
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	353
5.5.	Přílohy.....	354
6.	Téma 4.: Servis samosprávám (volitelné téma).....	382
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	382
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	383
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza, očekávaný vývoj)	384
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	392
6.1.4.	SWOT analýza oblasti	398
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	399
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	400
6.2.1.	Struktura návrhové části	400
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	403
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	407
6.2.4.	Indikátory	411
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	414
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	414
6.3.2.	Systém změn strategie	416
6.3.3.	Akční plán	416
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	418
6.4.1.	Shrnutí	418
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	418
6.5.	Přílohy.....	419
7.	Závěr, kontakty.....	420
8.	Přílohy.....	426
8.1.	Seznam tabulek	426
8.2.	Seznam grafů	429
8.3.	Seznam obrázků a map.....	430
8.4.	Seznam ostatních příloh	431

Seznam základních použitých zkratk:

ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí
MAS	Místní akční skupina
MOS	meziobecní spolupráce
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PaK	Pardubický kraj
ROT	Region Orlicko-Třebovsko
RUD	rozpočtové určení daní
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů (<i>SLDB 2011</i>)
SMO	Svaz měst a obcí
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
ÚP	Úřad práce
ZÚR	Zásady územního rozvoje

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab.č.1 : Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Ústí nad Orlicí v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelného tématu (Servis samosprávám)
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a doplnit volitelné téma)
Řešené území	Správní obvod ORP Ústí nad Orlicí
	Počet obyvatel správního obvodu: 26 726 (k 1.1.2014)
	Počet obcí ve správním obvodu: 16
	Rozloha správního obvodu: 19 051 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Brandýs nad Orlicí, Ústí nad Orlicí
	Obce: České Libchavy, Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Hnátnice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav n.O., Velká Skrovnice, Voděřady
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Region Orlicko-Třebovsko (SO ORP Ústí nad Orlicí)
Koordinátor tvorby strategie	RNDr. Renata Šedová, koordinátor meziobecní spolupráce (vedoucí realizačního týmu projektu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Oficiální setkání představitelů obcí SO ORP Ústí nad Orlicí
Forma a datum projednání / schválení	Projednáno / schváleno usnesením DSO: 1.oficiální setkání představitelů obcí SO ORP Ústí n.O. 19.6.2014 v Hnátnici 2.oficiální setkání představitelů obcí SO ORP Ústí n.O. 23.4.2015 v Ústí n.O.
Číslo a datum aktualizace	01 / 15.4.2015
Související legislativa	Zákon o obcích, č.128/2000Sb.
Doba realizace strategie	2015-2024
Odpovědnost za implementaci	Svazek obcí Region Orlicko-Třebovsko
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

	<p>Projekt na území SO ORP Ústí nad Orlicí realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s Regionem Orlicko-Třebovsko (městem Ústí nad Orlicí) a se zapojenými obcemi v rámci SO.</p> <p>Strategie byla zpracována realizačním týmem projektu SO ORP Ústí nad Orlicí, dle metodického vedení a časovém harmonogramu Svazu měst a obcí:</p> <p>RNDr. Renata Šedová - koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí, zodpovědná za téma školství a volitelné téma, tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz</p> <p>Mgr. Eva Vaníčková - pracovník pro analýzy a strategie, analytička všech oblastí, zodpovědná za téma sociální oblasti, tel. 608 638 530, vanickova@ohgs.cz</p> <p>Ing. Vladimír Hofrichter - asistent, data pro analytickou část školství, administrativa projektu tel. 463 035 027, e-mail hofrichter@ohgs.cz</p> <p>Ing. Klára Šedová - expert na volitelné téma Servis samosprávám tel. 603 145 593, e-mail k.sedova@ohgs.cz</p> <p>Dále ve spolupráci:</p> <p>Mgr. Jaroslav Špajs - odborný referent a expert pro oblast odpadového hospodářství, tel. 739 027 952, e-mail spajs@ohgs.cz</p>
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	<p>V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. předškolní výchova a základní vzdělávání 2. sociální služby 3. odpadové hospodářství 4. volitelné téma: Servis samosprávám (vytvoření společného právního, poradenského a vzdělávacího servisu)

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 16 obcí, z toho 2 mají statut města.

Tab č.2 : Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
 	<p>Název obce: Brandýs nad Orlicí</p> <p>Počet obyvatel: 1 400</p> <p>Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 	<p>Název obce: Orlické Podhůří</p> <p>Počet obyvatel: 641</p> <p>Zapojení do tvorby strategie: ano</p>

		Název obce: České Libchavy			Název obce: Řetová
		Počet obyvatel: 614			Počet obyvatel: 684
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano
		Název obce: Dlouhá Třebová			Název obce: Řetůvka
		Počet obyvatel: 1 280			Počet obyvatel: 282
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano
		Název obce: Dolní Dobrouč			Název obce: Sopotnice
		Počet obyvatel: 2 587			Počet obyvatel: 941
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano
		Název obce: Hnátice			Název obce: Sudislav nad Orlicí
		Počet obyvatel: 859			Počet obyvatel: 134
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano
		Název obce: Hrádek			Název obce: Ústí nad Orlicí
		Počet obyvatel: 90			Počet obyvatel: 14 472
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano
		Název obce: Jehnědí			Název obce: Velká Skrovnice
		Počet obyvatel: 323			Počet obyvatel: 275
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano
		Název obce: Libchavy	Obec nemá registrovaný dosud žádný znak ani vlajku		Název obce: Voděřady
		Počet obyvatel: 1 715			Počet obyvatel: 345
		Zapojení do tvorby strategie: ano			Zapojení do tvorby strategie: ano

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Ústí n.O. realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Ústí nad Orlicí a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Region Orlicko-Třebovsko (Ústí nad Orlicí) je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce RNDr. Renata Šedová.

Strategie byla zpracována 3-členným realizačním týmem projektu SO ORP Ústí nad Orlicí, zaměstnanci Regionu Orlicko-Třebovsko, který je garantem a smluvním partnerem projektu, v úzké spolupráci se starosty obcí SO ORP (komunikace v území, dotazníková šetření) a motivujícími starosty, za spoluúčasti vedoucích odborů centrálního města ORP a jejich pracovních týmů (dle nosných témat projektu), a vlastním šetřením v terénu (komunikace s poskytovateli, zřizovateli, podporovateli a uživateli služeb). V případě analýzy sociálních služeb byla zapojena Řídící skupina komunitního plánu sociálních služeb Ústí nad Orlicí a okolí, včetně jejich pracovních skupin (PS senioři, PS osoby v obtížných životních situacích, rodiny s dětmi a mládež, PS zdravotně postižení).

Realizační tým projektu SO ORP Ústí nad Orlicí:

RNDr. Renata Šedová - koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí, zodpovědná za téma školství a volitelné téma, tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz

Mgr. Eva Vaníčková - pracovník pro analýzy a strategie, analytička všech oblastí, zodpovědná za téma sociální oblasti, tel. 608 638 530, vanickova@ohgs.cz

Ing. Vladimír Hofrichter - asistent, data pro analytickou část školství, administrativa projektu tel. 463 035 027, e-mail hofrichter@ohgs.cz

Ing. Klára Šedová – odborný referent, expert na volitelné téma Servis samosprávám, tel. 603 145 593, e-mail k.sedova@ohgs.cz

Dále ve spolupráci: Mgr. Jaroslav Špajs - odborný referent a expert pro oblast odpadového hospodářství, tel. 739 027 952, e-mail spajs@ohgs.cz

Region Orlicko-Třebovsko:

Petr Tomášek - předseda svazku obcí do konce roku 2014

Petr Hájek – předseda svazku obcí od roku 2015

Pavel Neumeister - manažer svazku obcí

Motivující starostové:

Petr Hájek - starosta města Ústí nad Orlicí (zástupce centrálního města ORP)

Jana Hodovalová - starostka obce Libchavy (zástupce spádové obce v území)

Vedoucí odborů centrálního města ORP Ústí n.O.:

Mgr. Ivana Nečekalová (odbor sociálních služeb)

Mgr. Luboš Mikyska (odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace)

Mgr. Tomáš Kopecký (odbor životního prostředí, odpadové hospodářství)

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab.č.3 : Relevantní významné strategické dokumenty

č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Politika územního rozvoje ČR 2008. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008.	http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky/Politika-uzemniho-rozvoje-CR-2008
2	Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008.	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na
3	Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008 - 2015. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2008.	http://www.msmt.cz/dokumenty/strategie-vzdelavani-pro-udrzitelny-rozvoj-ceske-republiky
4	Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2007.	http://www.mpsv.cz/cs/3857

5	Plán odpadového hospodářství ČR na období 2003 - 2013. Ministerstvo životního prostředí ČR, 2003.	http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/9f15494cd6be130ec125768600324768?OpenDocument
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje Pardubického kraje. Aktualizace č.1. AURS s.r.o., Praha. 09/2013.	http://www.pardubickykraj.cz/zasady-uzemniho-rozvoje (04/2010) http://www.pardubickykraj.cz/aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje (aktualizace č.1, 10/2013)
2	Program rozvoje Pardubického kraje. KÚ PaK, 2011.	http://www.pardubickykraj.cz/rozvoj-kraje
3	Regionální inovační strategie Pardubického kraje. 2006.	http://www.pardubickykraj.cz/regionalni-inovacni-strategie/55061/regionalni-inovacni-strategie-pardubickeho-kraje
4	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 - 2015. Střednědobý plán. Krajský úřad, Odbor sociálních věcí, 2011.	http://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-2012-2015
5	Analýza dopravních potřeb uživatelů sociálních služeb v Pardubickém kraji. KONEP - Koalice nevládek Pardubicka o.p.s., Pardubice. 11/2008	http://www.sluzby-pardubickykraj.cz/files/dopravni-analyza-uzivatelu-soc-sluzeb-pce-kraj.pdf
6	Koncepce kriminality Pardubického kraje na léta 2013 - 2016. Krajský úřad Pardubického kraje, Odbor sociálních služeb, 2012.	http://www.pardubickykraj.cz/prevence-kriminality
7	Plán odpadového hospodářství Pardubického kraje - 2004. Krajská koncepce hospodaření s odpady - Pardubický kraj.	http://www.pardubickykraj.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi http://www.pardubickykraj.cz/krajska-koncepce-hospodareni-s-odpady
8	Územně analytické podklady Pardubického kraje. 2.plná aktualizace 2013.	http://www.pardubickykraj.cz/uzemne-analyticke-podklady/74780/
Mikroregiony, města a obce		
1	Strategický plán ekonomického rozvoje mikroregionu Orlicko-Třebovsko. Komise pro strategický rozvoj, Sdružení obcí Region Orlicko-Třebovsko, MěÚ Ústí n.O. a MěÚ Česká Třebová, BermanGroup, 1999.	http://www.orlicko-trebovsko.cz/o-svazku-obci/strategicky-plan/
2	Strategický plán LEADER MAS Orlicko - Žijeme a chceme žít v pohraničí. 2008 - 2013. MAS Orlicko, 2008. Střednědobé hodnocení SPL MAS Orlicko v roce 2012. Pozn. příprava nové strategie 2014-2020.	http://www.mas.orlicko.cz/Index.php?IdS=18

3	Strategie místního rozvoje regionu Orlicko. Iniciativa Leader ČR, MAS Orlicko, 2006. Záměr místní akční skupiny "Pečujeme o Orlicko". Program LEADER ČR 2007.	http://www.mas.orlicko.cz/Index.php?IdS=18
4	ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ - Územně analytické podklady. Rozbor udržitelného rozvoje území. Kolektiv autorů - Atelier Urbi spol. s.r.o., Brno. Městský úřad Ústí n.O. (stavební odbor). 2008 / doplnění 2010 / úplná aktualizace prosinec 2012.	http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/uzemne-analyticke-podklady/
5	Strategický plán rozvoje města Ústí nad Orlicí - Aktualizace strategického plánu rozvoje města Ústí n.O. Na období 2008 - 2014. BermanGroup. 10/2007. pozn. příprava nového SPR města ÚO na období 2015-2020.	http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/strategicky-plan/
6	Plán odpadového hospodářství původce - město Ústí nad Orlicí. Na období 2005 - 2015. MěÚ Ústí nad Orlicí. 2005	http://www.ustinadorlici.cz/files/plan_odpadoveh_o_hospodarstvi.pdf
7	Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí a okolí, 2010 - 2013. Řídící skupina komunitního plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí (kolektiv autorů). MěÚ Ústí nad Orlicí, říjen 2010.172 str.	http://www.ustinadorlici.cz/files/komunitni_plan/komunitni_plan_usti_nad_orlici_format_uvod_last.pdf
8	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2010 - 2013 Ústí nad Orlicí. Aktualizace 2011. Řídící skupina komunitního plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí (kolektiv autorů). MěÚ Ústí n.Orlicí, 2011. Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb ve městě Ústí nad Orlicí a okolí. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2015 – 2019. Řídící skupina komunitního plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí, MěÚ Ústí n. Orlicí, 2014. 27 str.	http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/komunitni-plan/ http://www.ustinadorlici.cz/files/komunitni_plan/2014/komunitni_plan-2015-2019.pdf
9	Sociodemografická analýza města Ústí nad Orlicí a okolí. MěÚ Ústí nad Orlicí, 2010.	http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/komunitni-plan/

10	Analýza finančních zdrojů sociálních služeb v Ústí nad Orlicí a okolí. Komunitní plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí, MěÚ Ústí nad Orlicí, 2010.	http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/komunitni-plan/
11	Zjišťování potřeb veřejnosti v sociálních službách a výzkum uživatelů sociálních služeb. Studie. ACCENDO - Centrum pro vědu a výzkum, o.p.s., Ing. Libor Hruška, PhD. a kol., 2012.	http://www.ustinadorlici.cz/files/komunitni_plan/studie_potreb_veřejnosti_soc_sluzby.pdf
12	Inovační strategie rozvoje města Ústí nad Orlicí. Město Ústí nad Orlicí, OHGS s.r.o., 2012.	http://www.ustinadorlici.cz/files/inovacni_strategie/inovacni_strategie_text_uprava.pdf

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod ORP Ústí nad Orlicí leží ve východních Čechách, v severní části Pardubického kraje a představuje jádro bývalého příhraničního okresu Ústí nad Orlicí. Je obklopen **celkem 6 dalšími SO ORP**, které náleží Pardubickému kraji, vyjma jeho severní hranice se SO ORP Rychnov n. Kněžnou, náležejícímu již Královehradeckému kraji. Ze sousedních ORP je **nejvíce provázán s ORP Česká Třebová a ORP Žamberk**, a to jak sídelně a dopravně, tak partnersky, neboť jeho obce jsou členy svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko, a skrze tento svazek i členy MAS Orlicko či Destinační společnosti Orlické hory a Podorlicko, čímž přesahují hranice správního obvodu ORP.

SO ORP Ústí n.O. se nachází **v podhůří Orlických hor, v území zvaném Podorlicko**. Členitější Žamberská pahorkatina na severovýchodě území přechází směrem k západu Českotřebovskou vrchovinou do rovinaté východočeské křídové tabule. Hlavními elementy reliéfu území jsou dva protáhlé hřbety, které mezi sebou uzavírají Ústeckou brázdu. Tyto geomorfologické jednotky se táhnou územím zhruba od SZ k JV. Brázdu směrem k SV vymezuje Hřebečovský hřbet s dominantou zříceniny hradu Lanšperka a směrem k JZ Kozlovský hřbet, kterému vévodí již zdaleka viditelný Andrlův chlum s rozhlednou (559 m n. m.). Tyto převážně zalesněné hřbety jsou charakteristické výraznou asymetrií, s mírnými a dlouhými svahy sklánějícími se směrem k Z a JZ, a příkrými svahy až srázy spadajícími k V a SV. Oba uvedené hřbety překonává řeka Tichá Orlice sevřenými a romantickými úseky, a zároveň propojuje obě na řece ležící města Ústí nad Orlicí a Brandýs n.O. Díky **vysoké členitosti reliéfu** si tak území nadále zachovává horský ráz a vytváří **svéráznou krajinu** rozřezaných tabulí s hlubokými údolními a strmými svahy. Fenomémem území je údolí řeky Tiché Orlice, které protíná území od V k Z, a tvoří tak jednu z hlavních os zájmového území. I v současnosti se zde řeka projevuje jako nejvýznamnější reliéfový činitel, o čemž podaly dostatečný důkaz i nedávné povodně. Druhou významnou osou, která probíhá územím naopak od SZ k JV, je výrazná terénní sníženina zvaná Ústecká brázda, protékána přítoky Tiché Orlice – řekou Třebovkou a Libchavským potokem. Oba koridory mají v území nezastupitelný ekonomický, a zejména pak dopravní význam. Právě v jejich průniku, v údolí soutoku řek Tiché Orlice a Třebovou, tak zcela logicky najdeme sídlo Ústí nad Orlicí, které je spádovým městem oblasti.

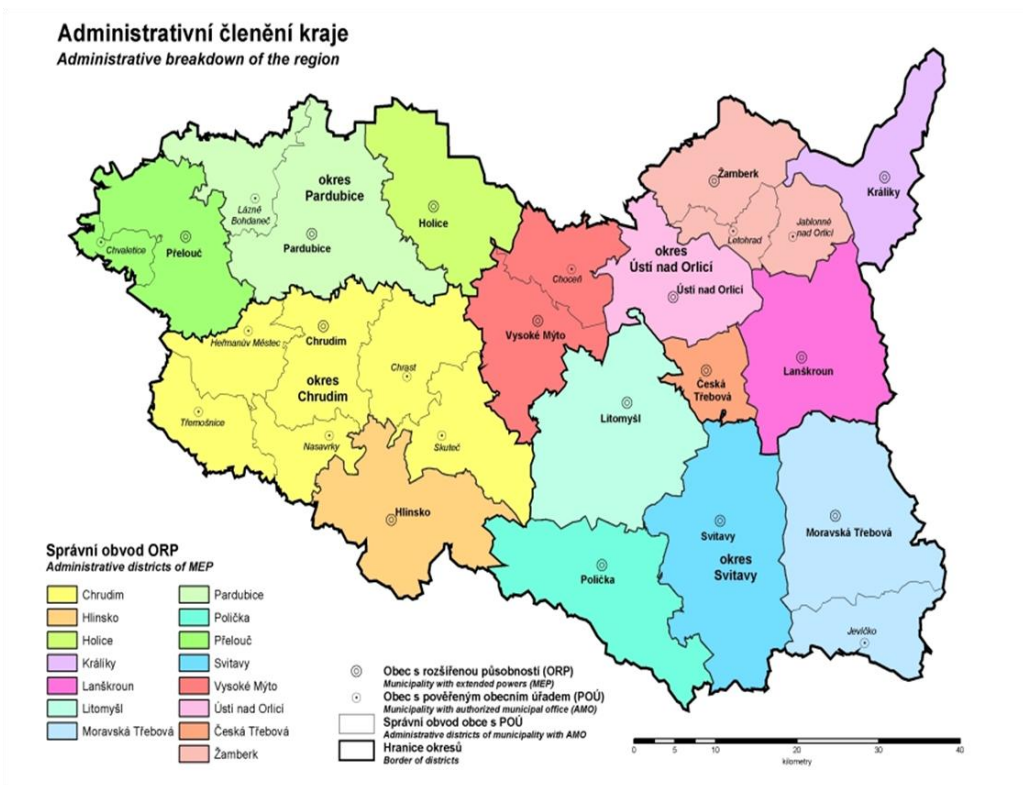
Území SO ORP Ústí nad Orlicí tvoří **celkem 16 obcí a 31 katastrálních území** a svou rozlohou **19 051 ha představuje 4,2% rozlohy Pardubického kraje**. Jako takový je třetím nejmenším správním obvodem ORP v kraji, a to po ORP Českotřebovsko a Králícka. Obcí s rozšířenou působností je město Ústí nad Orlicí, které bylo před reformou veřejné správy také sídlem okresního úřadu. Ústí nad Orlicí zaujímá rozlohou svých katastrů zároveň největší plochu v rámci celého SO ORP (3 637 ha, 19,1%), následovanou katastry obcí Dolní Dobrouč (16,1%) a Libchavy (11,6%).

Obr.č.1 : Administrativní členění správního obvodu Ústí nad Orlicí

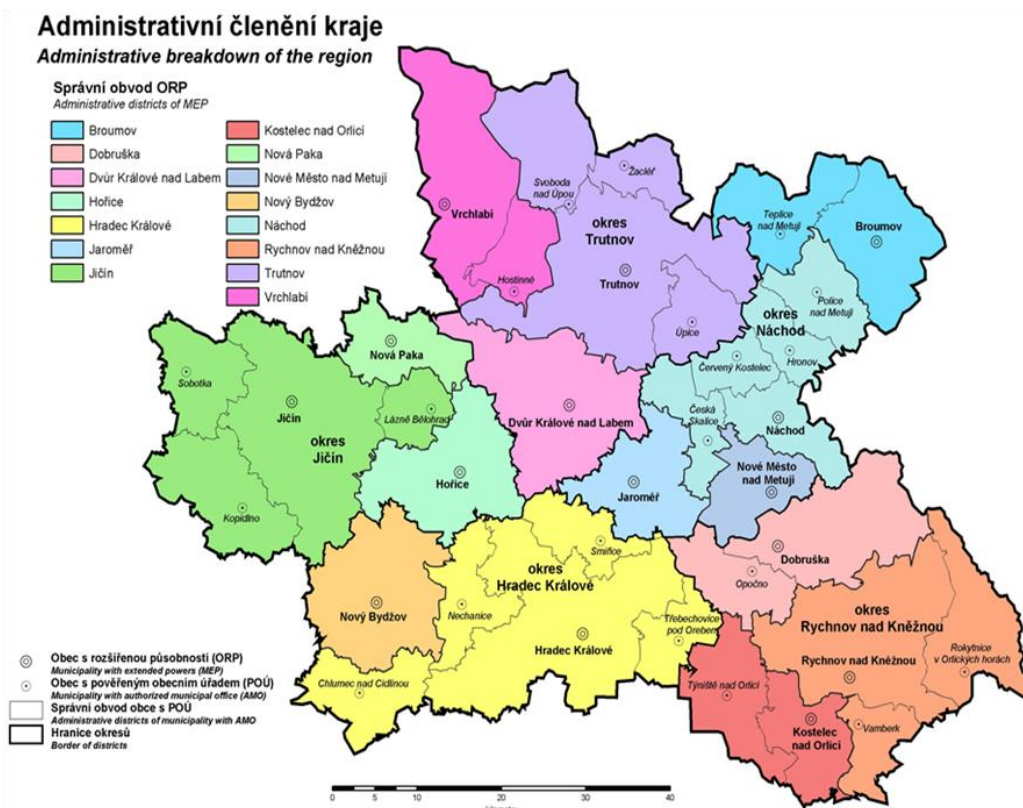

Sousední ORP:	Kraj	Okres	poloha
ORP Žamberk	Pardubický kraj	Ústí nad Orlicí	SV
ORP Lanškroun			JV
ORP Česká Třebová			J
ORP Litomyšl			JZ
ORP Vysoké Mýto			Z
ORP Rychnov nad Kněžnou	Králové hradecký	Rychnov n.Kněžnou	S

Obr.č.2 : Administrativní členění Pardubického kraje (lokalizace SO ORP Ústí nad Orlicí ve vztahu k sousedním SO ORP)

Obr.č.3 : Administrativní členění Královéhradeckého kraje (sousední ORP Rychnov n.Kněžnou)

Obr.č.4 : Mapa obcí Regionu Orlicko-Třebovsko s vyznačením hranice správních obvodů ORP

Obce Regionu Orlicko-Třebovsko (celkem 24 členských obcí)			
Obec	SO ORP	Obec	SO ORP
Ústí nad Orlicí	ORP Ústí nad Orlicí	Sopotnice	ORP Ústí nad Orlicí
Brandýs nad Orlicí		Sudislav nad Orlicí	
České Libchavy		Velká Skrovnice	
Dlouhá Třebová		Voděrady	
Dolní Dobrouč		Třebovice	ORP Česká Třebová
Hnátnice		Přívrat	
Hrádek		Rybník	
Jehnědí		Semanín	
Libchavy		Česká Třebová	
Orlické Podhůří		Žampach	ORP Žamberk
Řetová		Němčice	ORP Litomyšl
Retůvka		Sloupnice	

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab.č.4 : Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	16	16	16	16	16	16	16	16
Počet částí obcí	34	34	34	34	34	34	34	34
Počet katastrál.území	31	31	31	31	31	31	31	31
Počet obcí se statutem města	2	2	2	2	2	2	2	2
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	190,50	190,50	190,50	190,50	190,50	190,50	190,50	190,51
zemědělská půda	111,49	111,46	111,53	111,33	111,21	111,02	110,96	110,87
lesní pozemky	60,36	62,37	62,25	62,41	62,46	62,47	62,49	62,55
zastavěné plochy	2,75	2,76	2,77	2,79	2,800	2,81	2,82	2,82
Hustota zalidnění (osoby/km2)	139,99	139,88	139,71	139,82	139,80	139,52	140,25	139,85

Zdroj dat: Krajská správa ČSÚ v Pardubicích, ČSÚ, 2013

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=MOS+B01+ORP.182&kapitola_id=5&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=UAP6031UC_ORP&kapitola_id=327&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&pro_176=5313

http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/vybrane_ukazatele_za_spravni_obvod_usti_nad_orlici

Ve správním obvodu ORP ÚO žilo k 31.12.2012 **celkem 26 642 obyvatel**, což činí celkem 5,16 % obyvatelstva Pardubického kraje. Hustotou zalidnění ve výši **139,9 osob/km2** převyšuje krajský průměr (114,3 osob/km2) a zaujímá třetí nejvyšší pozici po Pardubicku a Českotřebovsku. Na území SO ORP se nachází celkem 16 obcí a 31 katastrálních území, z toho dvě sídla se statutem města.

Ve městech žije téměř 60% obyvatel správního území ORP, která zastupuje **Ústí nad Orlicí a Brandýs nad Orlicí**. Jedná se o města menší velikostní kategorie, ve kterých dohromady žije 15 872 obyvatel. Centrální postavení zaujímá město Ústí nad Orlicí, které je jediným městem nad 10 000 obyvatel a bydlíštěm celkem 54 % obyvatel SO ORP. V území dominují větší obce s počtem obyvatel 500 - 2 000 obyvatel. Největšími sídly území jsou po centrálním městě ORP Ústí n.O. obce Dolní Dobrouč s 2 587 obyvateli (tj. 9,71% obyvatel SO ORP) a Libchavy, které počtem obyvatel přesahují i velikost města Brandýs n.O s pouhými 1 400 obyvateli. Hranici 1 000 obyvatel překračuje také obec Dlouhá Třebová, která sídelně propojuje obě velká města regionu - **Ústí nad Orlicí a Českou Třebovou**, a vytváří tak na území **největší urbanizační celek - souměstí s 32 902 obyvateli** a průměrnou hustotou 375 obyv./km2, z nichž Česká Třebová je hospodářským a Ústí nad Orlicí zejména sídelním centrem regionu. Naopak nejmenší obcí území z pohledu počtu obyvatel i plochy je obec Hrádek s pouhými 90 obyvateli.

Charakter sídel je dán geomorfologií území, výrazně členitým reliéfem, a nedalekým a **snadno dostupným krajským městem Pardubice**, které nedovolují vznik většího městského celku. Hlavní koncentrace sídel jsou vázány na nižší polohy území a na hlavní koridory (silniční i železniční) ve vazbě na dostupnost krajského města. Ústeckou brázdou se podél nejdůležitější silniční trasy rozvinulo nepřerušované pásové osídlení od města České Třebové (v sousedním SO ORP) a obce Dlouhé Třebové na

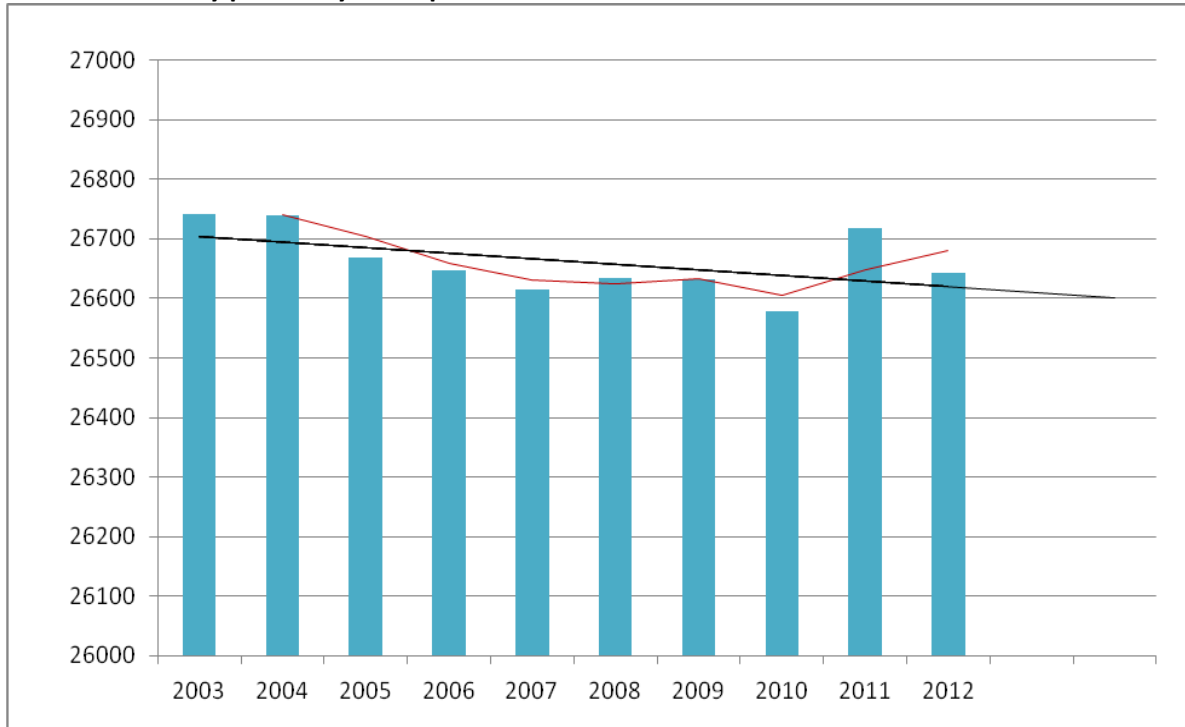
jihu území, přes Ústí nad Orlicí a České Libchavy na severu území. Pásové osídlení se vytvořilo také v Dobroučské brázdě v sv.části území, spojující obce Hnátnici, Dolní a Horní Dobrouč s komunikační vazbou na sousední SO ORP Lanškrounska a Žamberska. Dochází však k rozvolňování zastavěného území některých venkovských sídel na úkor volné krajiny.

Tab.č.5 : Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		26 668	26 648	26 614	26 635	26 631	26 578	26 717	26 642
v tom:	muži	13 152	13 155	13 166	13 177	13 141	13 112	13 166	13 133
	ženy	13 516	13 493	13 448	13 458	13 490	13 466	13 551	13 509
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	4 134	4 087	4 006	3 985	4 025	3 987	4 108	4 074
	15 - 64	710	643	677	638	539	420	204	980
	65 +	3 824	3 918	3 931	4 012	4 067	4 171	4 405	4 588
Průměrný věk (celkem)		39,7	39,9	40,1	40,3	40,5	40,8	40,9	41,2
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		92,5	95,9	98,1	100,7	101,0	104,6	107,2	112,6
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	2117	2108	2073	2069	2078	2041	2121	2106
	15 - 64	9465	9431	9460	9424	93475	9349	9213	9098
	65 +	1570	1616	1633	1684	1688	1722	1832	1929
Průměrný věk		38,3	38,5	38,8	39,0	39,2	39,5	39,6	39,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		74,2	76,7	78,8	81,4	81,2	84,4	86,4	91,6
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	2017	1979	1933	1916	1947	1946	1987	1968
	15 - 64	9245	9212	9217	9214	9164	9071	8991	8882
	65 +	2254	2302	2298	2328	2379	2449	2573	2659
Průměrný věk		41,1	41,3	41,5	41,6	41,8	42,1	42,2	42,5
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		111,8	116,3	118,9	121,5	122,2	125,8	129,5	135,1
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-2,7	-0,8	-1,3	0,8	-0,2	-2	-1,12	-2,8
přirozená		-0,6	2,1	-0,4	1,2	1,6	-0,2	0	0,8
stěhováním (mechanická)		-2,1	-2,9	-0,9	-0,4	-1,8	-1,8	-1,12	-3,6

Zdroj dat: ČSÚ, 2013 (Veřejný portál, <http://vdb.czso.cz>, Krajská správa ČSÚ v Pardubicích <http://www.pardubice.czso.cz>)

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

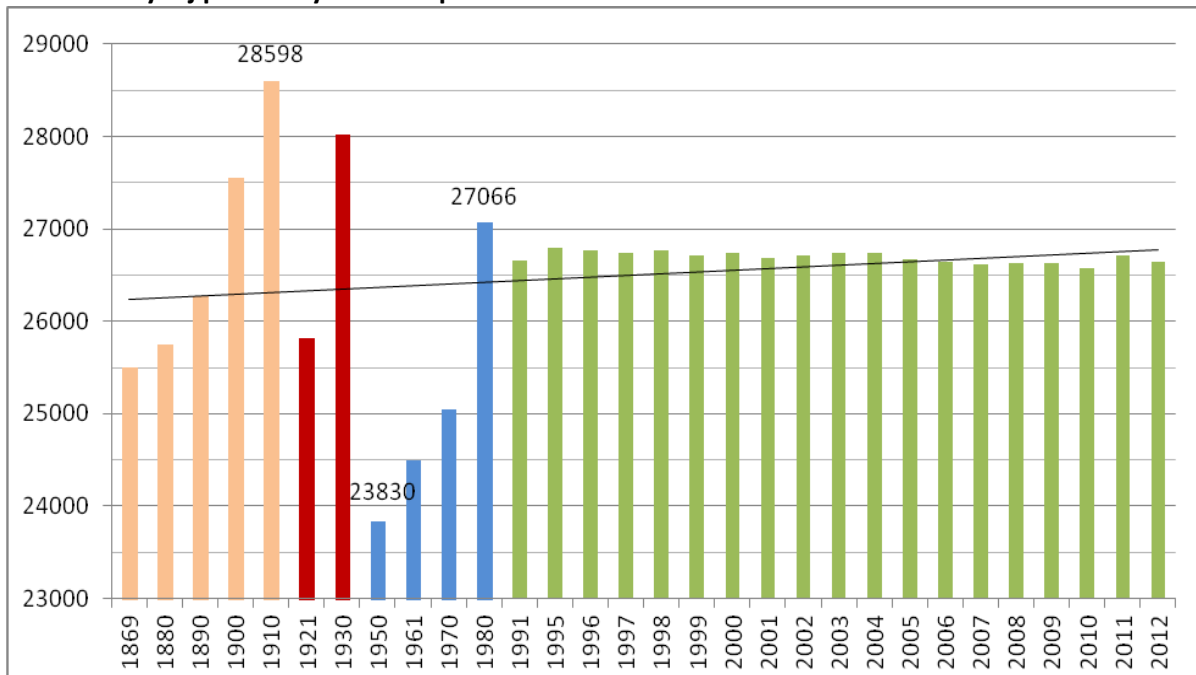

Zdroj: ČSÚ, 2013 (grafické zpracování dat)

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM9010PC_OR&vo=tabulka&stranka=0&kapitola_id=19 (2005-2013), viz Tab.č.5

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DEM9010PU_OR1.9&kapitola_id=368&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&verze=0&cas_3_13=19951231 (1995-2013)

Graf č. 2 : Vývoj počtu obyvatel ve správním obvodu ORP Ústí n.O. v letech 1869 - 2012

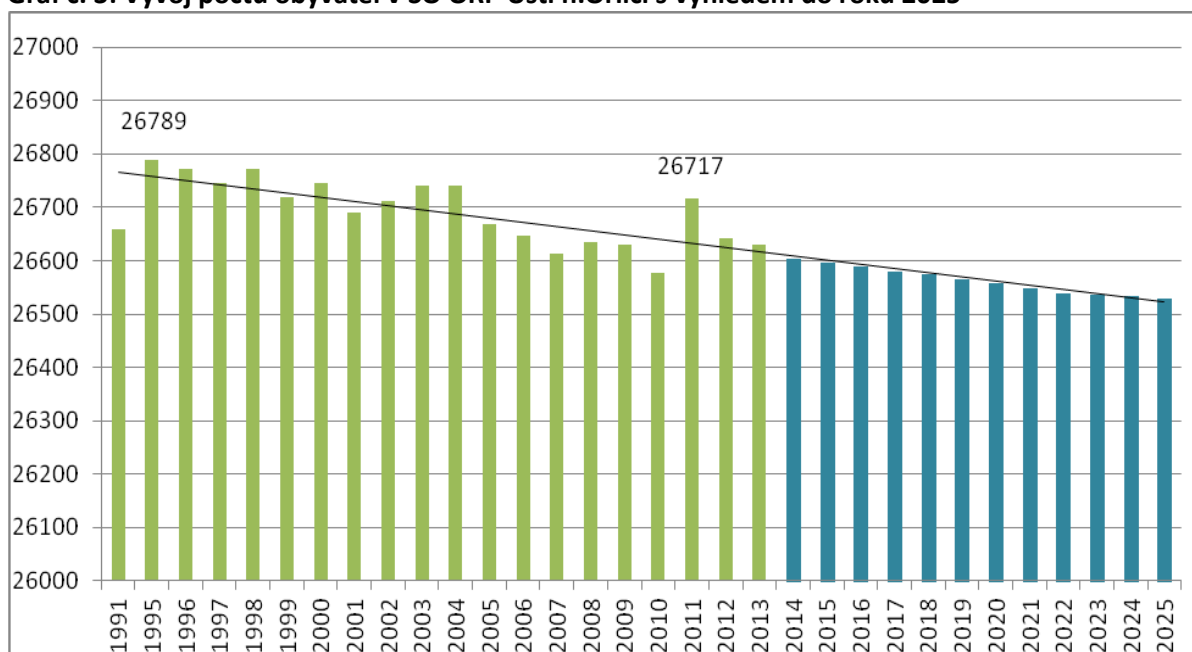

Zdroj dat: ČSÚ, 2013 (grafické zpracování dat)

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=AGSLD2010PC_KRORP.8&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0 (vybrané roky v letech 1869 – 2011)

Populační vývoj správního obvodu ORP Ústí nad Orlicí probíhal od roku 1869 celkem ve 3 hlavních vlnách. První vlna znamenala významné navyšování počtu obyvatel, která dosáhla rovněž svého historického maxima v roce 1910, kdy počet obyvatel vzrostl až na hodnotu 28 598. Po 1. světové válce došlo k propadu počtu obyvatel až k úrovni 25 tis. obyvatel, následovaným postupným růstem do roku 1930 s hodnotou blížíící se historickému maximu. S obdobím 2. světové války došlo k opětovnému úbytku obyvatel území, a to až na své historické minimum 23 830 obyvatel v roce 1950. První poválečné sčítání v roce 1950 odhalilo 15% ztrátu obyvatel v porovnání s rokem 1930 (cca 5 tis.obyvatel). Tyto události ovlivnily region na dlouhá léta a i přes pozvolný nárůst již nedosáhl své maximální hodnoty. Od této doby sice počet obyvatel pozvolna roste až do roku 1980, kdy SO ORP ÚO čítal cca 27 tisíc obyvatel. V posledních 20 letech si území udržuje stabilní počet nad hladinou 26tisíc obyvatel, bez větších výkyvů. Z pohledu jednotlivých měst a obcí je vykazován stabilní trend s mírným růstem obyvatel, vyjma centrálního města ORP Ústí n.O., kde je naopak v dlouhodobém pohledu sledován úbytek obyvatel (zejména migrací).

Graf č. 3: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Ústí n.Orlicí s výhledem do roku 2025

Zdroj dat: ČSÚ, 2013 (viz data graf č.1 a č.2, zpracování dat, statistická funkce Excel Lintrend)

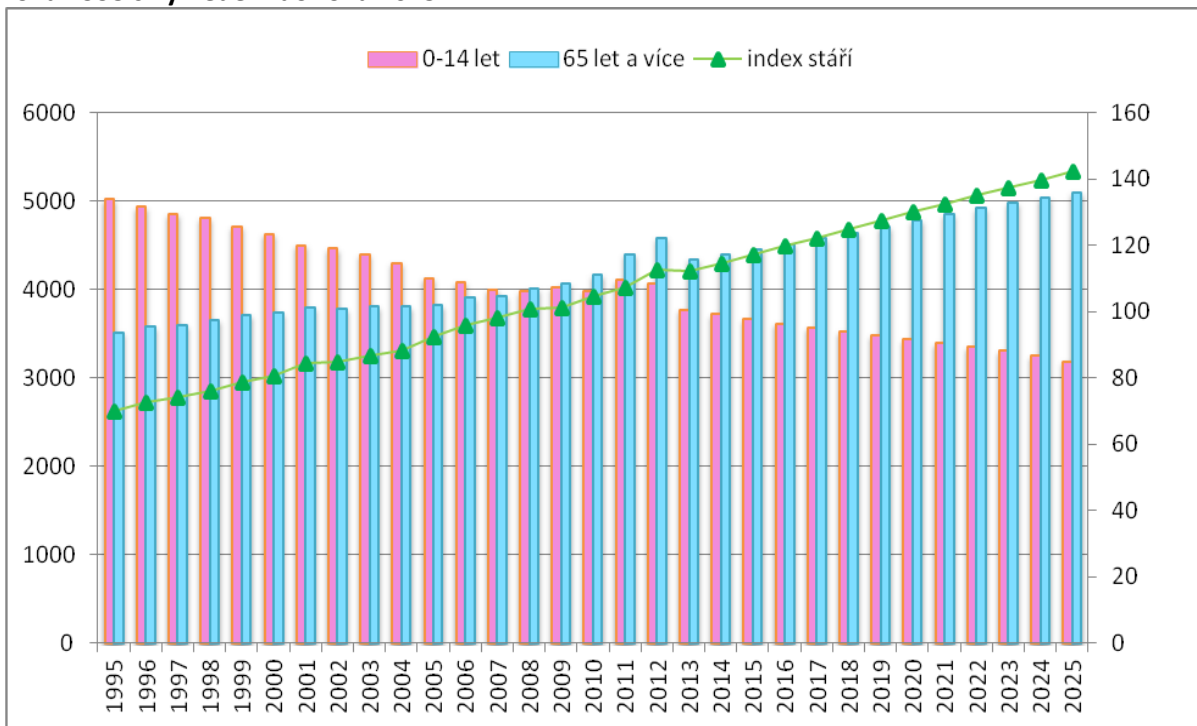
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=AGSLD2010PC_KRORP.8&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0 (1869 – 2011)

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM9010PC_OR&vo=tabulka&stranka=0&kapitola_id=19 (2005-2013)

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DEM9010PU_OR1.9&kapitola_id=368&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&verze=0&cas_3_13=19951231 (1995-2013)

Dle predikce budoucího vývoje lze očekávat **mírný pokles počtu obyvatel** danou jak obecným celonárodním trendem, tak nepříznivým migračním saldem s převahou emigrace mimo území SO ORP ÚO. Tento vývoj bude ovlivňován jak obecnými trendy ve společnosti (nízká úhrnná plodnost žen, nižší počet potenciálních matek, růst tzv. „singles“), tak migrací, která je zde významným činitelem (emigrací z důvodu nespokojenosti s místními podmínkami či naopak imigrací z okolních oblastí při vytváření optimálních životních podmínek, které budou atraktivní i pro současné rezidenty, kteří tak neočejdou).

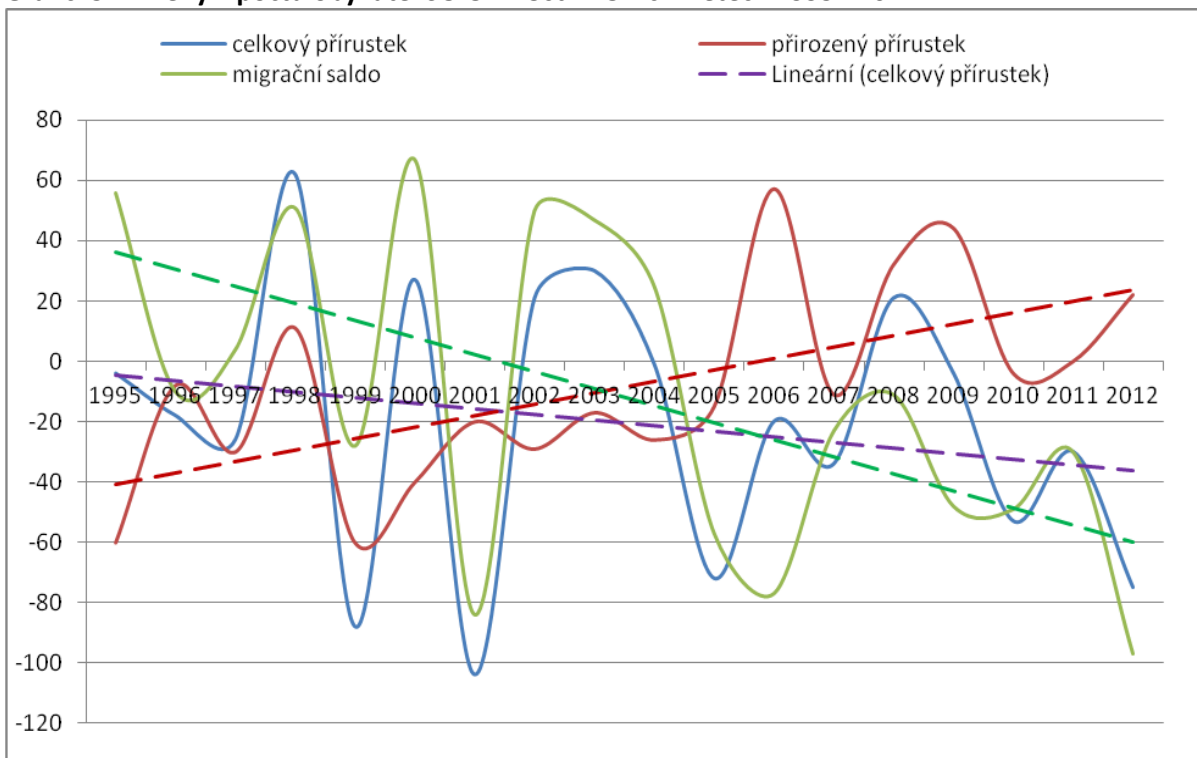
Graf č. 4: Vývoj počtu vybraných věkových skupin obyvatel a indexu stáří v SO ORP Ústí n.Orlicí od roku 1995 s výhledem do roku 2025

Zdroj dat: ČSÚ, 2013 (zpracování dat, predikce – statistická funkce Excel Lintrend)

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=4&cislotab=DEM1030CU&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=4&pro_3_39=5313 (1995-2013)

Graf č. 5 : Změny v počtu obyvatel SO ORP Ústí n.Orlicí v letech 1995 - 2012

Zdroj dat: ČSÚ, 2013 (zpracování dat)

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=4&cislotab=DEM1010CU&kapitola_id=5&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=4&pro_3_39=5313 (1995-2013)

V případě sledovaných sociálních faktorů území vykazuje dobré hodnoty. Silnou stránkou je především **vysoká úroveň vzdělání dospělých** (celkem 44% obyvatel území má dosažené úplné vzdělání s maturitou a vyšší vč. vysokoškolského, pozn. vysokoškolsky vzdělaných obyvatel 10,4%), **vazba obyvatel k místu** (v území je sledován vysoký podíl původních obyvatel tzv. starousedlíků se zájmem o rozvoj obce), kvalitní bydlení a živý kulturní život podpořený stále aktivní spolkovou činností. Slabou stránkou je **významné saldo migrace**, které dále narůstá především v centrálním městě Ústí nad Orlicí.

Věková struktura obyvatel SO ORP ÚO včetně indexu stáří (stav k 31.12.2012) odpovídá zcela celostátnímu i krajskému průměru i trendu. Pozitivní je **vyvážená věková skladba obyvatel** s malým rozdílem mezi dětmi do 15 let věku (15%) a obyvateli staršími 65 let (17%), která je **významnější než probíhající úbytek počtu obyvatel**. V produktivním věku je celkem 68% obyvatel území, který je od roku 1995 konstantní, problematický je však **úbytek osob do 15 let** (trvalý pokles z původních 19% obyvatel ve věku do 15 let v roce 1995) a **celkové stárnutí populace** (trvalý nárůst z 13% obyvatel starších 65 let v roce 1995). Od roku 2008, kdy index stáří překročil limitní hodnotu 100, je evidován již setrvalý trend stárnutí populace, který se odráží i v průměrném věku žijící populace. **Index stáří** SO ORP ÚO dosahuje **průměrné hodnoty 112,6** (91,6 v případě mužů a 135,1 u žen), tzn. že na 8 obyvatel ve věku do 15 let (0-14 let) připadá 9 občanů nad 65 let. Ve většině obcí řešeného území populace stárne a počet obyvatel starších nad 65 let převyšuje dětskou populaci do 15 let, navíc u poloviny obcí se index stáří pohybuje výrazně nad krajský i celostátní průměr. Zásadní stárnutí populace je sledováno ve městech Ústí n.O. a Brandýs n.O. a u malých obcí, které reprezentuje obec Hrádek s nejnižším podílem dětské populace a max. hodnotou indexu stáří v území ve výši 225, dále následují obce Řetůvka (nejvyšší průměrný věk žijících obyvatel v území ve výši 43 let), Voděrady či Velká Skrovnice.

Pozitivní věková struktura obyvatel je evidována v obcích s dobrou občanskou vybaveností, dopravní dostupností a pracovními příležitostmi jako např. České Libchavy, Libchavy, Dlouhá Třebová či Dolní Dobrouč, ale také v obcích mimo hlavní dopravní tahy a nabídku služeb, které jsou atraktivní kvalitním přírodním prostředím jako např. Sudislav n.O. nebo Orlické Podhůří (zájem o bydlení v přírodě mimo město i přes závislost na individuální dopravě). Index stáří v těchto obcích spadá hluboce pod průměr až k minimální hodnotě ve výši 47 evidované v případě obce České Libchavy, kdy na 47 obyvatel starších 65 let připadá celkem 100 dětí ve věku do 15 let.

Průměrný věk obyvatel žijících v SO ORP ÚO v roce 2012 dosáhl **41,2 let** (39,9 let u mužů a 42,5 let u žen), a svými hodnotami se shoduje s celostátním i krajským průměrem. U poloviny obcí zájmového území jsou hodnoty podprůměrné, v průměru nejmladší obyvatelé jsou v obci Sudislav n.Orlicí a České Libchavy (viz rovněž ukazatel indexu stáří), naopak nadprůměrné extrémní hodnoty vykazují obce Řetůvka a Hrádek či město Brandýs n.Orlicí.

Celkově pozitivní demografický trend je zaznamenán v případě obcí Libchavy a Dolní Dobrouč, které patří mezi větší obecní celky z pohledu rozlohy i počtu obyvatel, s relativně mladou populací a příznivým zastoupením věkových skupin, s podprůměrnými hodnotami indexu stáří i průměrného věku žijících obyvatel, který je podpořen dobrou občanskou vybaveností i polohou v rámci hlavní komunikační sítě území. Struktura obyvatel území dle pohlaví je vyvážená, s mírnou převahou žen (51%). Není-li konkrétně uvedeno data jsou uváděna k 31.12.2012.

Tab.č.6 : Demografické charakteristiky SO ORP Ústí nad Orlicí (2012)

Obec	SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2012										
	Počet obyvatel k 31.12	v tom podle pohlaví (%)		v tom podle věku (%)			index stáří	průměrný věk	migrační saldo	plocha (km2)	hustota zalidnění
		muži	ženy	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let					
Ústí nad Orlicí	14 472	48,7	51,3	14,6	66,6	18,8	128,79	42,3	-91	36,37	398
Brandýs n.Orlicí	1 400	48,4	51,6	14,8	65,4	19,8	133,82	42,7	8	4,33	323
Dolní Dobrouč	2 587	50,9	49,1	16,3	67,8	15,9	97,63	38,4	-10	30,71	84
Libchavy	1 715	49,9	50,1	17,4	70,5	12,1	69,23	38,3	-4	22,11	78
České Libchavy	614	51,3	48,7	23,1	66	10,9	47,18	36,4	10	8,72	70
Dlouhá Třebová	1 280	50,5	49,5	15,9	72,7	11,4	71,57	39	5	10,44	123
Hnátovice	859	48,5	51,5	13,5	71,6	14,9	110,35	40,6	-7	11,3	76
Orlické Podhůří	641	48,4	51,6	19,7	67,6	12,8	65,08	37,5	0	13,53	47
Sudislav n.Orlicí	134	51,5	48,5	18,7	71,6	9,7	52	35,7	2	6,42	21
Jehnědí	323	50,5	49,5	13,9	70	16,1	115,56	39,2	2	5,74	56
Voděradý	345	50,4	49,6	14,2	66,4	19,4	136,74	42	6	7,79	44
Hrádek	90	52,2	47,8	8,9	71,1	20	225	42,4	-1	1	90
Řetůvka	282	51,1	48,9	14,2	63,5	22,3	157,5	43	2	4,23	67
Řetová	684	49,9	50,1	15,2	68	16,8	110,58	41,9	-1	8,49	81
Velká Skrovnice	275	50,9	49,1	12,4	70,5	17,1	138,24	41,6	-6	5,75	48
Sopotnice	941	50,5	49,5	14,7	67,3	18,1	123,19	41,2	-12	13,57	69

Zdroje dat:

Veřejná databáze ČSÚ, www.czso.cz, Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (ČSÚ)

http://www.pardubice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/vybrane_ukazatele_za_spravni_obvod_usti_nad_orlici (Krajská správa ČSÚ v Pardubicích)

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab.č.7 : Stručná charakteristika školství v území ORP

Počet obcí s MŠ	11	68,75	Ve SO ORP Ústí nad Orlicí se nachází celkem 18 zařízení MŠ , jejichž zřizovateli jsou obce/města (příspěvkové organizace obcí) a 1 zařízení speciální MŠ při Orlickoústecké nemocnici, jejímž zřizovatelem je Pardubický kraj a která funguje pro dlouhodobě i krátkodobě nemocné děti, u nichž je nutná hospitalizace na dětském oddělení. MŠ jsou v území zastoupeny ve více než polovině obcí. V centrálním městě ORP Ústí n.O. najdeme celkem 8 MŠ, příspěvkové organizace města. MŠ nemají k dispozici celkem v 5 obcích - Hrádek,Řetůvka,Sudislav n.O.,Velká Skrovnice a Voděra- dy, které situaci řeší spádově (spolupráce se sousedními obce- mi). Ústí nad Orlicí disponuje celkem 8 MŠ, z toho 2 MŠ se na- chází v místních částech Černovír a Knapovec, kapacita MŠ v centrálním městě ÚO je dostatečující, v případě že nebude zave- dono povinné předškolní vzdělávání (zde by byla vhodná určitá rezerva - zejména otázka dětí, jejichž rodiče jsou na mateř- ské/rodičovské dovolené se sourozencem). MŠ okolních obcí jsou většinou provozně sdruženy se ZŠ (1.st., výjimečně v přípa- dě obce Libchavy 1. a 2.st.ZŠ), kapacita MŠ je zde však většinou nedostatečná.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	7	43,75	V zájmovém území je provozováno celkem 7 ZŠ 1.stupně v rámci 7 obcí, tj. téměř polovina obcí zajišťuje provoz základního vzdě- lávání 1.stupně i na obecní úrovni. Zřizovateli ZŠ jsou obce/ města (příspěvkové organizace). ZŠ v okolních obcích jsou většinou provozně sdruženy s MŠ a jsou často kapacitně nevyu- žité (odliv místních dětí do měst pracujících rodičů apod.)
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	5	31,25	V SO ORP je provozováno celkem 8 ZŠ 1. i 2.st. , jejichž zřizovateli jsou obce/města (příspěvkové organizace) a 1 zařízení speciální ZŠ při Orlickoústecké nemocnici, jejímž zřizovatelem je Pardu- bický kraj a která funguje pro dlouhodobě i krátkodobě nemoc- né děti, u nichž je nutná hospitalizace na dětském oddělení. ZŠ jsou k dispozici celkem v 5 obcích. Celkem 4 ZŠ najdeme přímo ve městě Ústí nad Orlicí, další ZŠ ve městě Brandýs n.O. a větších obcích jako je Dolní Dobrouč, Libchavy či Sopotnice. ZŠ v okol- ních obcí jsou většinou provozně sdruženy s MŠ a s kapacitní rezervou (problematika odliv místních dětí do měst pracujících rodičů, na víceletá gymnázia apod.)
Počet středních škol:	5	6,25	Střední školy, vč. praktické základní školy, jsou soustředěny do centrálního města ORP Ústí nad Orlicí, jejichž zřizovatelem je Pardubický kraj.

-obory gymnázií	1	6,25	Gymnázium Ústí nad Orlicí , T.G.Masaryka 106 Ústí n.O. 4-leté i 8-leté studium, úplné středoškolské všeobecné vzdělání
-obory středních odborných škol a praktických škol	4	6,25	1/ Střední zdravotnická - Smetanova ul.,Ústí nad Orlicí, 2/ Střední odborná škola automobilní - Dukla, Ústí nad Orlicí, 3/ Střední škola uměleckoprůmyslová - Zahradní ul.,Ústí nad Orlicí 4/ ZŠ praktická, Ústí nad Orlicí - Speciální MŠ, ZŠ a Praktická škola při Orlickoústecké nemocnici
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	6,25	Střední odborné učiliště automobilní - Dukla, Ústí nad Orlicí (provozované při Střední odborné škole automobilní)
Počet základních uměleckých škol	3	18,75	Základní umělecká škola Jaroslava Kociana Ústí nad Orlicí, Smetanova ul., Ústí nad Orlicí, provozuje umělecké obory - hudební, taneční, výtvarný a dramatický. ZUŠ je pravidelným pořadatelem mezinárodní Kocianovy houslové soutěže a Heranovy violocellové soutěže. Ve spádových obcích ORP působí pobočky ZUŠ ze sousedních ORP - v Dolní Dobrouči ZUŠ Letohrad a v Brandýse n.O. ZUŠ Choceň.
Počet konzervatoří	0	0	Nezastoupeno. Nejbližší je Konzervatoř Pardubice (zaměření obor klasická hudba a obor klasický zpěv, denní a kombinovaná forma studia), 6-leté studijní obory (zřizovatelem Pard.kraj)
Počet jazykových škol	1	6,25	Evidovány pouze ve městě Ústí n.O. Jazyky LIRA - Mgr. Hana Ketzlová, akreditace MŠMT ČR na jednoleté pomaturitní studium (se zachováním statutu studenta) - Anj, Nj, Rj, pobočka Ústí nad Orlicí; Další jazykové kurzy nabízí také - 1.Jazyková škola Ústí nad Orlicí, Kladská 1420 či Lochmannova 1495 Ústí nad Orlicí (Mgr. Milan Pošepný) a Holmes-English Mírové náměstí 8 Ústí nad Orlicí
Počet vyšších odborných škol	0	0	Nezastoupeno. Nejbližší VOŠ stavební Vysoké Mýto a VOŠ technická v České Třebové. V Ústí n.O. je v rámci SOŠ a SOU automobilní provozováno pouze nástavbové studium.
Počet vysokých škol	0	0	Nezastoupeno. Nejbližší VŠ je v krajském městě, a to Univerzita Pardubice; blíže pobočky fakult: Univerzita Pardubice - Fakulta restaurování Litomyšl nebo Univerzita Pardubice - Dopravní fakulta Jana Pernera Česká Třebová

Tab.č.8 : Stručná charakteristika oblasti kultura a sport v území ORP Ústí nad Orlicí

Veřejná knihovna vč. poboček	19	87,50	Veřejné knihovny najdeme v téměř všech obcích SO ORP Ústí nad Orlicí, vyjma obce Hrádek a Sudislav n.O. Více poboček v rámci obce najdeme ve městě Ústí n.O. (3), a v obcích Dolní Dobrouč (3) a Voděrady (2). Již standardní nabídkou všech provozovaných knihoven je veřejný internet .
Stálá kina	3	12,50	Najdeme ve 2 obcích, ve městě Ústí n.O. (Kino Máj a Klub Malá Scéna) a v obci Dolní Dobrouč.
Divadlo	1	6,25	Je provozováno pouze v centrálním městě ORP Ústí nad Orlicí - Roškotovo divadlo - funkcionalistická budova z roku 1936.
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	2	12,50	V území jsou provozována celkem 2 muzea, a to ve městech Ústí nad Orlicí a Brandýse nad Orlicí, Městské muzeum v Ústí nad Orlicí, Herychova vila (věnováno osobnosti Jaroslava Kociana, řada podsbírek např. ústecké malované betlémy, etnografie (hračky v regionu vzniklé) aj.) Pamětní síň J.A.Komenského, náměstí Komenského, Brandýs n.O. (život a dílo J.A.Komenského s důrazem na jeho pobyt v Brandýse n.O. a díla zde vzniklá), zajímavost - Přírodní labyrint s památníkem J.A. Komenského
Galerie (vč. poboček a výstavních sání) celkem:	3	12,50	Galerie pod Radnicí , Sychrova ulice Ústí nad Orlicí (výstavní galerie, prodejní výstavy) Galerie Střední školy umělecko-průmyslové při DDM Ústí n.O. Výstavní síň v obci Dlouhá Třebová.
Kulturní zařízení ostatní - celkem:	15	62,50	Celkem 15 zařízení v 10 obcích, z toho 5 zařízení najdeme v rámci města Ústí n.O. - Kulturní dům Poprad, Klubcentrum, Malá scéna, Kino Máj, Roškotovo divadlo . Kulturní místa v ostatních obcích představují kulturní domy, restaurace či hospody se společným sálem, nebo objekty místních a stále aktivních spolků (TJ Sokol, SDH). Téměř polovina obcí území však kulturní zařízení neprovozuje. Hlavní kulturní dění je logicky soustředěno do města Ústí n.O., které je spjato s mnoha kulturními tradicemi, jako např. stále živé malování a stavění tzv. ousteckých betlémů či textil. Významné akce vycházejí z umění slavných rodáků, zejm. houslového virtuosa Jaroslava Kociana a violoncellisty Bohuše Herana (mezinárodní hudební soutěže), na které navazuje význam místní ZUŠ.

Středisko pro volný čas dětí a mládeže celkem	6	37,50	V území najdeme celkem 5 středisek, z toho 2 střediska přímo v centrálním městě ORP: Domov dětí a mládeže - DDM DUHA , Ústí n.O. a Volnočasový klub KAMIN Ústí nad Orlicí , jejichž zřizovatelem je město Ústí n.O. V okolních obcích jsou provozovány pobočky DDM Ústí n.O. v obcích Libchavy a České Libchavy, ale také pobočka DDM České Třebové v obci Řetůvka. V Dolní Dobrouči funguje multifunkční centrum zvané D-centrum, které provozuje Římskokatolická farnost Dolní Dobrouč.
Koupaliště a bazény	3	12,50	V zájmovém území je provozován 1 krytý bazén a 1 velké aquacentrum s pestrou nabídkou dalšího vyžití ve městě Ústí nad Orlicí (Krytý bazén, Aquapark Ústí nad Orlicí rekonstruovaný v roce 2000). Rozsahem i nabídkou menší koupaliště najdeme ve městě Brandýs n.O. v přírodním areálu v údolí Tiché Orlice.
-z toho kryté	1	6,25	Ve městě Ústí nad Orlicí je provozován nově rekonstruovaný krytý plavecký bazén, s unikátní technologií využívající k provozu slané vody, tj. bez standardního chlorování, které ocení zejm. ekzematici. Dále zde funguje relaxační, wellness a fit centrum, sauna, parní komory, turbosolarium, kiosek s výhledem na bazén, kurzy kojenců, batolat, rodičů s dětmi, vč. Plaveckého oddílu Ústí n.O. - Sports Team Jiřího Jedličky.
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	32	100,00	Hřiště najdeme ve všech obcích správního obvodu ORP Ústí nad Orlicí, větším počtem hřišť disponuje město Ústí nad Orlicí, obec Dolní Dobrouč a Dlouhá Třebová. Ve většině případů jsou spojeny s provozem základních škol nebo aktivitou spolkové činnosti (TJ Sokol). V obci Hnátnice je navíc vybudováno golfové hřiště.
Tělocvičny (vč.školních)	16	68,75	Tělocvičny najdeme ve více jak polovině obcí řešeného území, ve většině případů ve vazbě na provoz škol a místní spolkovou činnost (TJ Sokol - sokolovny, SDH).
Stadiony otevřené	1	6,25	V řešeném území jsou zastoupeny pouze 1 venkovním stadionem ve městě Ústí nad Orlicí, atletický a fotbalový stadion s umělým trávníkem, s parametry na vysoké úrovni, vyhovující národní úrovni (konání mistrovství ČR).
Stadiony kryté	0	0,00	Nezastoupeno
Zimní stadiony kryté i otevřené - celkem	1	6,25	V území jsou zastoupeny pouze malým krytý zimním stadionem v centrálním městě Ústí nad Orlicí - v zimě veřejné bruslení, v létě využíván pro in-line hokej, bandy hokej či florbal. V zimě je dle podmínek udržováno otevřené kluziště také v obci Dolní Dobrouč či Voděrady (zaledované hřiště).

Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem) - celkem	10	12,50	Další zařízení jsou soustředěna především do centrálního města ORP Ústí nad Orlicí, kde najdeme např. největší skate halu v ČR, turistickou loděnici s venkovní lezeckou stěnu (Areál aktivní turistiky a vodácké tábořiště Cakle s půjčovnou sport.vybavení), tenisové kurty (halu), posilovny a fitness-centra, saunu, kuželkářskou dráhu a bowlingové centrum. Z ostatních spádových obcí fitcentrum a víceúčelový areál v Dolní Dobrouči, Sokolovna Brandýs n.O. (jedna z nejhezčích budov města), či Golfové hřiště UNO Ústí n.O. v obci Hnátnice (pozn. golfové hřiště se staví rovněž v obci Dolní Dobrouč).
--	----	-------	---

Zdroj dat: Vlastní šetření a Veřejná databáze ČSÚ - Městské a obecní statistiky, 2013.

Tab.č.9 : Stručná charakteristika zdravotnictví veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Sdružená ambulantní zařízení	0	0,00	Nezastoupeno.
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0,00	Nezastoupeno.
Ambulantní zařízení	2	6,25	V řešeném území jsou provozovány celkem 2 ambulantní zařízení, a to v centrálním městě Ústí n.O.: 1/ Ambulance v rámci Orlickoústecké nemocnice (lékařská pohotovostní služba pro dospělé, děti a dorost, chirurgie, nepřetržitý provoz) 2/ Klinika jednodenní chirurgie GALEN - klinika plastické, cévní, dětské a ortopedické chirurgie, které je jediným zařízením ambulantní péče v operačních oborech svého druhu ve východočeském regionu.
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0,00	Nezastoupeno.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	14	25,00	Většina obcí nedisponuje lékařskou službou přímo v obci a za lékařem musí dojíždět. Ordinace lékaře je provozována ve městech Ústí n.O. (celkem 11 ordinací) a Brandýse n.O., a v obcích Dolní Dobrouč a Hnátnice.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	5	18,75	Většina obcí nedisponuje lékařskou službou přímo v obci a za lékařem musí dojíždět. Ordinace lékaře je provozována pouze ve městech Ústí nad Orlicí (3) a Brandýs n.O. a v obci Dolní Dobrouč.

Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	12	25,00	Většina obcí nedisponuje lékařskou službou přímo v obci a za lékařem musí dojíždět. Ordinace lékaře je provozována ve městech Ústí n.O. (celkem 9 ordinací) a Brandýse n.O., a dále v obcích Dolní Dobrouč a Libchavy. V případě Dlouhé Třebové je evidována spádovost sousedního ORP Česká Třebová.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	2	6,25	Ordinace gynekologa je v zájmovém území zastoupena pouze v centrálním městě ORP Ústí nad Orlicí, a to celkem 2 ordinacemi.
Zařízení lékárenské péče	9	18,75	Lékárny jsou provozovány ve městech Ústí nad Orlicí (celkem 7 zařízení, včetně nemocniční lékárny s víkendovým provozem) a ve městě Brandýs n.O. Detašované pracoviště najdeme také v obci Dolní Dobrouč (pobočka Lékárny obce Letohrad ze sousedního SO ORP Žamberk).
Nemocnice	1	6,25	V zájmovém území je již dlouhodobě provozována Orlickoústecká nemocnice a.s., Ústí n.Orlicí , jejíž součástí je nepřetržitý ambulantní provoz pro dospělé, děti i dorost, oddělení lékařů specialistů, 8 lůžkových oddělení (cca 370 lůžek), porodnice a transfúzní stanice. Pozn. při nemocnici je navíc provozována Speciální MŠ, ZŠ a Praktická škola (MŠ a ZŠ slouží pacientům hospitalizovaným na dětském oddělení).
Odborné léčebné ústavy	1	6,25	V řešeném území je zastoupeno Rehabilitačním ústavem ve městě Brandýs nad Orlicí , který se zaměřuje na rehabilitace a lázeňské pobyty. Zařízení s dlouholetou tradicí, původně z Vodoláčebného ústavu, se soustředí na pacienty s onemocněním pohybového ústrojí, po operacích a úrazech, na pacienty s ortopedickými vadami, ale také na pacienty s onemocněním neurologického systému, s bolestmi zad a kloubů. Součástí zařízení je také lůžková část o kapacitě 110 lůžek.
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0,00	Nezastoupeno.
Ostatní lůžková zařízení	1	6,25	Mezi další lůžková zařízení náleží Klinika jednodenní chirurgie GALEN v Ústí nad Orlicí - klinika plastické, cévní, dětské a ortopedické chirurgie s krátkodobou hospitalizací na lůžku s pobytem max. do 24 hod., a jako takové je jediným zařízením ambulantní péče v operačních oborech svého druhu ve východočeském regionu.
<i>Zdroj dat: Vlastní šetření, Veřejná databáze ČSÚ, Městské a obecní statistiky, 2013.</i>			

Dostupnost služeb obcí SO ORP je v rámci celého území rovnoměrná. Občanská vybavenost území je v průměru na velmi dobré úrovni, která je dána zejména větší velikostí obcí - **více než polovina obcí je o velikosti nad 500 obyvatel**. Tato skutečnost společně s přívětivou dopravní dostupností většiny obcí posiluje stávající a významně zastoupené venkovské osídlení a přispívá ke stěhování lidí z měst na venkov. Přirozeným centrem služeb v území je **souměstí sídel Ústí nad Orlicí a Česká Třebová**, propojené obcí Dlouhou Třebovou. Obě města jsou velmi dobře dostupná individuální i hromadnou dopravou po silnici I. třídy č. I/14. Do těchto míst je soustředěna hlavní nabídka kulturního a sportovního vyžití, zdravotních a sociálních služeb, a dalších služeb veřejnosti (obchody, bezpečnost, odpadové hospodářství). Základní vybavení sídel je dobré. Většina obcí území disponuje MŠ a ZŠ 1.stupně se školní jídelnou a družinou, ve třetině obcí navíc s nabídkou zájmových kroužků (v rámci aktivit MŠ/ZŠ, středisko pro trávení volného času dětí a mládeže). Speciální a středoškolské vzdělání, včetně poradenství a hlavní zájmové činnosti je soustředěno do centrálního města ORP Ústí n.O.

Zařízení sportovní vybavenosti jsou koncentrována především ve městě Ústí nad Orlicí, k dispozici je zde krytý plavecký bazén a relaxační centrum, v roce 2000 nově vybudovaný aquapark s několika bazény, skluzavkou, tobogánem aj., velký sportovní areál s atletickým a fotbalovým stadionem, krytý zimní stadion, bowling a kuželkářská dvoudráha, jedna z největších skatehale v ČR, turistická loděnice s venkovní umělou lezeckou stěnou a půjčovnou sportovního vybavení (Vodácké tábořiště Cakle) i letiště s možností paravýcviku a vyhlídkových letů. Ze strany města existuje rozsáhlá podpora těchto zařízení (např. příprava realizace výstavby tenisové haly). Nabídku sportovně-rekreačního vyžití najdeme také v ostatních sídlech ORP, téměř v každé obci jsou hřiště, tělocvičny i nové víceúčelové areály, v Hnátnici je vybudováno golfové hřiště, možnost koupání nabízí také koupaliště v Brandýse nad Orlicí a rybník Mandl v Řetové (chatová osada s přírodním koupáním). Hlavní sídla regionu a obce při toku Tiché Orlice navíc propojuje krásná cyklo a in-line stezka, unikátní svým rozsahem i umístěním v přírodním parku Orlice (Orlické cyklo&inline království), která území řadí mezi významné cyklodestinace.

Kulturním centrem oblasti je město Ústí n.O. Pestrou nabídku zajišťuje především městská kulturní organizace Klubcentrum (Roškotovo divadlo a Kino Máj, Kulturní dům, Městské muzeum v Hernychově vile) a občanské sdružení, provozující alternativní kulturní zařízení Malou Scénu (divadlo, film, festival Jeden svět, výstavy, dokumenty a přednášky). Centrem kulturního dění je také ZUŠ Jaroslava Kociana (kulturní sál, koncerty a soutěže), Klub přátel Galerie Pod radnici (Výstavní síň) nebo DDM DUHA (Výstavní sál Umělecko-průmyslové střední školy Ústí n.O.). V Brandýse nad Orlicí najdeme Muzeum J.A.Komenského, přírodní bludiště Labyrint světa a ráj srdce s blízkým koupalištěm nebo lázeňský areál Rehabilitačního ústavu v Brandýse n.O. V Ústí nad Orlicí se každoročně konají **mezinárodní hudební soutěže** s odkazem na osobnosti houslového virtuosa Jaroslava Kociana a violoncellistu Bohuše Herana, tradiční turistické akce díky aktivní činnosti hned několika turistických oddílů (zejm.odbor KČT Horal Ústí nad Orlicí, obor KČT Ústí nad Orlicí, KČT Sopotnice, KČT Dolní Dobrouč) nebo sportovní akce pod záštitou sportovních klubů (např. mezinárodní akce Skiinterkritérium SKIKLUBu Ústí nad Orlicí), Mezinárodní automobilové závody do vrchu Ústecká 21, Mistrovství ČR v tenise mužů a žen Rieter Cup aj. V území působí pěvecké sbory s dlouhou tradicí, Ústecká Cecilská hudební jednota, která je nejstarším pěveckým sborem ve střední Evropě, nebo Pěvecký sbor Žerotín v Brandýse n.O. V území ORP se daří udržovat stále poměrně rozsáhlou síť knihoven, spolupracujících se školstvím a podporujících širší kulturní život obcí. Život v obcích udržuje stále **vysoká aktivita řady spolků** často ve spolupráci s místními školami (SDH, Myslivci, Zahrádkáři, Český červený kříž, Český

svaz chovatelů, tělovýchovná činnost zejm. TJ Sokol aj.), které pořádají řadu zajímavých akcí přesahujících svým významem území SO ORP (např. Libchavský masopust, tradiční pečení chleba v Sopotnici aj.). Pro jejich činnost slouží převážně objekty TJ Sokol, SDH, škol, původní kulturní domy nebo prostory ObÚ. Hodnotou území je péče o veřejně přístupné plochy s veřejnou zelení - místa odpočinku a setkávání, náměstí a návsi. K drobným investicím obce využívají především Program obnovy venkova (veřejné osvětlení, úpravy veřej.prostranství, mobiliáře, chodníky apod.).

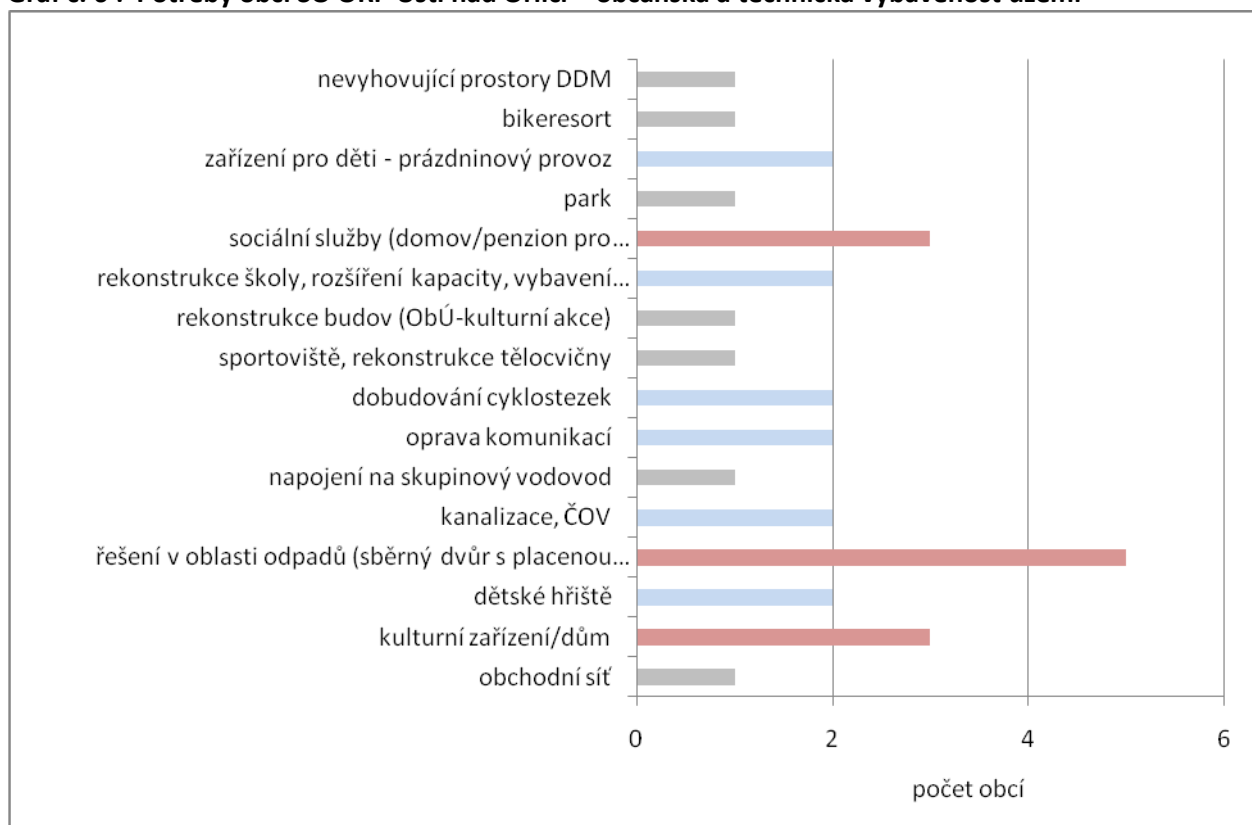
Zdravotnictví a sociální služby se soustředí do města Ústí nad Orlicí, které je často jediným centrem těchto služeb pro okolní obce - **Orlickoústecká nemocnice** s nepřetržitou ambulantní službou, Klinika jednodenní chirurgie Galen, Ordinance lékařů specialistů, Denní a týdenní stacionáře, Domov důchodců, Chráněné bydlení, Občanská poradna, Pečovatelská služba, Mateřská/Rodinná centra aj.). Většina obcí území nedisponuje ordinací praktického lékaře a za službou dojíždí, spádově nejvíce do města Ústí n.O., v případě sociálních služeb využívají také nabídky služeb za hranicemi SO ORP (Česká Třebová, Sloupnice, Choceň, Rychnov nad Kněžnou, Červená Voda, Svitavy či Litomyšl). Pečovatelskou službu si sami zajišťují pouze obce Dolní Dobrouč a město Brandýs n.O., ve kterých jsou provozovány i další navazující zdravotnické služby jako je provoz lékáren a rehabilitační zařízení (Rehabilitační ústav v Brandýse n.O., rehabilitační středisko Libchavy a Hnátnice, Kondičně-relaxační centrum Relaxík v Dolní Dobrouči, provozované ČČK). V území zcela **chybí zařízení jeslového typu**, spadající do oblasti zdravotnických zařízení. V území jsou však provozována celkem 4 **mateřská/rodinná centra** (Mateřské centrum Medvídek a Rodinné centrum Srdíčko v Ústí nad Orlicí, Rodinné centrum Hrošík v Brandýse n.O., Mateřské centrum Krteček v Dolní Dobrouči), doplněná dále se 2 provozů hlídání dětí s příjmem již od 2 let věku dítěte, a to **Dětský klub Fialka** Ústí nad Orlicí (při RC Srdíčko, Ústí n.O.), Lesní mateřská škola Cesta malého stromu Libchavy a firemní **soukromá mateřská škola ERUDIO** při Contipro Group a.s. v Dolní Dobrouči (2-7 let).

Všechny obce jsou **technicky vybaveny** vodovody, které až na výjimky provozují Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí s.r.o. Možnost napojení na skupinové vodovody je dána především členitým reliéfem. Území má dlouholetou tradici v jímání vodních zdrojů podzemních vod, v území se nachází celkem 24 vodojemů. Většina obcí je napojena na kanalizační síť, která je ve velké míře ve vlastnictví a správě jednotlivých obcí, v řadě obcí však kanalizace stále chybí, je však plánována (příprava realizace). V území je v provozu 5 ČOV (v Ústí nad Orlicí, Dolní Dobrouči a v Českých Libchavách). Území je z větší části plynofikované a zdroje jsou dostatečné. V části zástavby města Ústí nad Orlicí a obce Dlouhé Třebové je rozvedena teplovodní síť z lokálních kotelen na plyn. Hlavní účelové komunikace jsou v dobrém stavu a umožňují dobré propojení komunikace území. Na území se nachází celkem 5 sběrných dvorů (ve městě Ústí n.O., Brandýs n.O. a v obcích Dolní Dobrouč, a další se připravuje v obci Řetová) a 1 skládka komunálního odpadu s kompostárnou, biodegradační plochou a skladem nebezpečných odpadů (České Libchavy), jejíž provoz zajišťuje firma EKOLA s.r.o. - Marius Pederson, a to včetně svozové služby, kterou využívá většina obcí (vyjma Dlouhé Třebové – EkoBi s.r.o. Česká Třebová).

Z pohledu obcí jsou **základní potřeby obyvatel zajištěny**. Obyvatelé spádových obcí za službami dojíždí dle dopravní dostupnosti většinou do centrálního města ORP Ústí n.O. Nabídka sportovně-rekreačního a kulturního vyžití je v území optimální, a to především díky stále aktivní činnosti spolků (SDH, TJ Sokol, ochotníci, skauti aj.). Ze strany centrálního města ORP existuje rozsáhlá podpora těchto zařízení, rovněž tak ze strany Regionu Orlicko-Třebovsko (unikátní cyklostezky nadregionálního významu). Příležitostí je nadále vytvářet zařízení rozvíjející rekreační potenciál území (objekty veřej-

ného ubytování a stravování, zařízení nevýrobních služeb, zařízení pro sport a tělovýchovu, plochy veřejné zeleně). Z pohledu dalšího rozvoje území je strategické zejména dopravní napojení na **plánovanou trasu rychlostní komunikace R35**, která propojí území nejen s významnými regionálními centry, ale i s dálniční sítí. Spádové obce projeví zájem především o řešení v oblasti odpadů (nakládání se stavební sutí a bioodpadem, sběrný dvůr s placenou službou, např. obce Řetová, Velká Skrovnice, Voděrady, Sudislav n.O., Brandýs n.O.), zajištění sociálních služeb v obci (vybudování domova či penzionu pro seniory, pečovatelskou službu, s cílem umožnit seniorům zůstat v místě svého bydliště, kde strávili svůj život např. v obci Libchavy, Orlickém Podhůří či Sopotnici) a kulturní zařízení v obci (např. Brandýs n.O., Libchavy, Jehnědí, Hrádek).

Graf č. 6 : Potřeby obcí SO ORP Ústí nad Orlicí – občanská a technická vybavenost území

Zdroj: vlastní šetření, 2013 (diskuzní skupina se starosty obcí, dotazníkové šetření)

Pozn. Barevně je odstupňována významnost potřeb z pohledu území SO ORP (celkem 16 obcí SO ORP)

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab.č.10: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		12 537	6 816	5 721	
v tom:	zaměstnaní	11 361	6 232	5 129	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	9 209	4 818	4 391
		zaměstnavatelé	406	303	103
		pracující na vlastní účet	1 152	843	309
ze zaměstna-	pracující důchodci	480	229	251	

	ných	ženy na mateřské dovolené	213	-	213
	nezaměstnaní		1 176	584	592
Ekonomicky neaktivní celkem			12 691	5 447	7 244
z toho	nepracující důchodci		6 179	2 430	3 749
	žáci, studenti, učni		4 023	1 998	2 025
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			979	553	426

Zdroj dat: SDLB 2011, ČSÚ

Tab.č.11 : Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			6 948
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		4 913
	v tom	v rámci obce	1 568
		do jiné obce okresu	2 515
		do jiného okresu kraje	307
		do jiného kraje	462
		do zahraničí	61
	vyjíždějící do škol		2 035
	v tom	v rámci obce	627
		mimo obec	1 408

Zdroj dat: SDLB 2011, ČSÚ

Tab.č.12 : Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			10 814	
v tom:	tvořené 1 rodinou		7 133	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	3 369
			se závislými dětmi	2 444
		neúplné	bez závislých dětí	605
			se závislými dětmi	715
	tvořené 2 a více rodinami		134	
	domácnosti jednotlivců		3 235	
	vícečlenné nerodinné domácnosti		312	

Zdroj dat tab. č.10-12: Sčítání domů, lidu a bytů, 2011, ČSÚ. <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podle-tematu&tu=0&th=&vseuzemi=null&v=&vo=null&void=> (vyhledávání dle tématu, definice SO ORP)

Tab.č.13 : Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	1 060	1 115	1 098	923	715	915	1 532	1 483	1 314	1367
z toho (%):	10,85	12,20	14,12	16,03	24,76	23,39	17,43	16,52	16,97	
občané se zdravotním postižením	115	136	155	148	177	214	267	245	223	
z toho (%):	7,74	9,51	7,74	5,85	6,57	5,90	4,77	4,45	5,56	
absolventi	82	106	85	54	47	54	73	66	73	
z toho (%):	34,72	34,98	35,88	38,03	30,63	22,84	23,24	36,68	40,94	
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	368	390	394	351	219	209	356	544	538	
Volná pracovní místa	119	81	83	346	322	106	104	86	126	
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	8,9	13,8	13,2	2,7	2,2	8,6	14,7	17,2	10,4	
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	7,80	8,21	7,60	6,27	4,76	6,29	11,04	10,52	9,31	9,9

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ 2013, Úřad práce Ústí nad Orlicí (2013)

Míra nezaměstnanosti pro SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2012 činila **9,9%** (resp. 7,4% dle nové metodiky tzv. *registrované míry nezaměstnanosti=podílu počtu nezaměstnaných na počtu obyvatel ve věku 15-64 let*), čímž zaujímá **sedmou nejvyšší pozici mezi správními obvody Pardubického kraje**, jako tomu bylo v roce 2011. Tento trend si zachovává i přes novou metodiku výpočtu ukazatele s celkovým snížením hodnotové úrovně (pro rok 2011 6,9%, 2012 7,4%, 2013 6,9%, ukazatel pro rok 2013 je již vypočítáván dle nové metodiky). Největší hodnota míry nezaměstnanosti za sledované období posledních 10 let **činila 11,04% v roce 2009**, od tohoto roku vykazuje mírně klesající trend, který se však stále drží nad průměrem hodnot před rokem 2008. Tento stav způsobila finanční a hospodářská krize, která zapříčinila úbytek zakázek ve výrobní sféře, obtížnější přístup zaměstnavatelů k bankovním úvěrům a také bankroty zaměstnavatelů, např. v roce 2009 bankrot jednoho z největších zaměstnavatelů v zájmové území závodu PERLA, bavlnářské závody, a.s. Ústí n.O. Z pohledu okresu Ústí nad Orlicí i Pardubického kraje je míra nezaměstnanosti v zájmovém území v letech 2011 - 2013 (i dle nové metodiky) **mírně nadprůměrná**, drží se však pod celostátním průměrem, čímž se řadí **ke středně problémovým regionům** (Krajská pobočka ÚP ČR v Pardubicích, oddělení zaměstnanosti – referát trhu práce). Nejvyšších hodnot z pohledu zaměstnanosti dosahuje obec Hrádek, u které se registrovaná míra nezaměstnanosti stále zvyšuje a k 31.12.2013 činila 19,9% (dle nové metodiky), což koresponduje s celkovým stárnutím populace v obci, hůře uplatnitelné na trhu práce. Většina obcí včetně města Ústí nad Orlicí vykazuje hodnoty pod 8%, v území je evidována nejpříznivější situace v obcích Dlouhá Třebová, Sopotnice a Libchavy, dále také v Sudislavi n.O. či Voděradech.

Vzhledem k rozloze území a spádovosti využívají obyvatelé obcí správního obvodu **ORP Kontaktní oblastní pracoviště Úřadu práce ČR** v Ústí nad Orlicí (ÚP ČR - KOP ÚO), které je spádové i pro jiné obce ze sousedních ORP (např. město Letohrad). Aktuálně je u ÚP ČR - KOP ÚO k 31.12.2013 evidováno **celkem 1273 uchazečů o zaměstnání**, z toho 1247 dosažitelných. Poslední komplexní data z hlediska profilu uchazečů a ekonomicky aktivních obyvatel jsou za správní obvod ORP k dispozici z roku 2011 (dle SLDB 2011). V roce 2011 bylo evidováno celkem 1314 uchazečů o zaměstnání, z toho celých 17% představovalo uchazeče se zdravotním postižením. Průměrně na jedno pracovní místo připadalo 10,4 uchazečů. **Ekonomicky neaktivní** obyvatele tvořili z **48,9% nepracující důchodci a 31,7% žáci, studenti a učni**. Podle délky období nezaměstnanosti jsou početně nejvíce zastoupeny skupiny s délkou nezaměstnanosti od 1 - 3 měsíců a poté nad 24 měsíců, které tvoří polovinu všech uchazečů o zaměstnání. Polovina evidovaných uchazečů je zaměstnána v časovém horizontu do 9 měsíců. Více jak polovina uchazečů je se středním odborným vzděláním s výučním listem nebo základním vzděláním (65%). Na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se podílí 5,5% absolventi škol a 24,8% osoby starší 50 let. Požadavky na zaměstnání ze strany uchazečů vycházejí ze stávající odvětvové struktury hospodářství území a jsou především na technické pracovní pozice jako pomocní nequalifikovaní pracovníci (28,8%), řemeslníci, kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři (18,5%), provozní pracovníci ve službách a obchodě (16,7%), nižší administrativní pracovníci a úředníci (11%), obsluha strojů a zařízení (9%) a zdravotní, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech (8,7%). V Ústí nad Orlicí jsou zastoupeny všechny **důležité typy středních škol s vazbou na profesní uplatnění**, mezi školami a podnikateli funguje určitá spolupráce, přesto podnikatelé ve městě stále pociťují nedostatek kvalifikovaných pracovníků, a to především v technických oborech a u pracovníků s nižší úrovní vzdělání. Tento trend je sledován dlouhodobě a zachování této struktury uchazečů se předpokládá i v budoucnu.

Tab.č.14 : Ukazatelé nezaměstnanosti v SO ORP Ústí nad Orlicí v letech 2012 a 2013

NEZAMĚSTNANOST SO ORP Ústí n.O. 2012 - 2013	Uchazeči o za- městnání celkem		Uchazeči dosaži- telní		Počet obyvatel ve věku 15 – 64 let		Míra nezaměstnanosti <i>dle staré me- todiky</i>		Ukazatel nezaměstnanosti dle nové metodiky (počet nezaměstnaných na počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Obec										
Brandýs nad Orlicí	75	75	73	73	935	916	10,60%	10,60%	7,90%	8,00%
České Libchavy	29	35	28	34	405	405	11,20%	13,60%	7,00%	8,50%
Dlouhá Třebová	60	48	59	47	923	930	8,90%	7,10%	6,40%	5,10%
Dolní Dobrouč	128	105	125	103	1 758	1 753	10,50%	8,60%	7,10%	5,90%
Hnátnice	40	41	39	40	615	615	9,10%	9,30%	6,40%	6,50%
Hrádek	11	13	11	13	65	64	33,70%	39,80%	16,60%	19,90%
Jehnědí	17	15	17	15	231	226	12,30%	10,80%	7,20%	6,50%
Libchavy	67	70	66	69	1 223	1 209	7,90%	8,20%	5,40%	5,70%
Orlické Podhůří	36	28	35	27	433	433	12,20%	9,50%	8,10%	6,30%
Řetová	40	35	39	34	469	465	12,70%	11,10%	8,40%	7,40%
Řetůvka	13	12	13	12	178	179	11,10%	10,20%	7,20%	6,60%
Sopotnice	33	33	32	32	642	633	7,20%	7,20%	5,00%	5,10%
Sudislav nad Orlicí	5	5	5	5	94	96	9,20%	9,20%	5,20%	5,10%
Ústí nad Orlicí	788	735	772	720	9 812	9 633	9,80%	9,20%	7,90%	7,50%
Velká Skrovnice	18	10	18	10	201	194	12,20%	6,80%	8,80%	5,00%
Voděradý	7	13	7	13	220	229	5,20%	9,60%	3,10%	5,60%
Za SO ORP Ústí n.O.	1 367	1 273	1340	1 247	17 980	17 980	9,90%	9,20%	7,40%	6,90%

Zdroj dat: ČSÚ a Úřad práce ČR (KOP Ústí nad Orlicí), data k 31.12. daného roku

Tab.č.15 : Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	5 194	5 334	5 442	5 505	5 568	5 710	5 689	5 767	5 826	5 837
fyzické osoby celkem	4 270	4 378	4 411	4 437	4 473	4 577	4 525	4 581	4 627	4 620
z toho zemědělští podnikatelé	322	316	326	325	325	325	116	117	118	120
vyjádření v %	6,20	5,92	5,99	5,90	5,84	5,69	2,04	2,03	2,03	2,06
právnícké osoby celkem	924	956	1 031	1 068	1 095	1 133	1 164	1 186	1 199	1 217
z toho obchodní společnosti	371	386	397	416	428	446	467	474	487	502
vyjádření v %	40,15	40,38	38,51	38,95	39,09	39,36	40,12	39,97	40,62	41,25
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	7,4	7,1	7,4	7,4	7,4	7,4	4,6	4,6	4,8	4,9
průmysl celkem	13,0	13,1	13,2	13,1	13,1	12,8	13,3	13,3	13,3	12,7
stavebnictví	9,9	10,3	10,9	11,4	11,6	11,9	12,5	12,6	12,4	12,3
obchod, ubytování, stravování a pohostinství	34,6	33,5	32,7	32,6	32,6	32,1	32,3	32,3	31,8	31,5

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa ČSÚ v Pardubicích, 2013 (

http://www.pardubice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/vybrane_ukazatele_za_spravni_obvod_usti_nad_orlici

Hospodářské podmínky území SO ORP ÚO jsou provázány na širší region, zejména na sousední město Českou Třebovou (významný dopravní uzel a pracovní příležitosti v průmyslu a dopravě), se kterým je město Ústí nad Orlicí sídelně i dopravně velmi úzce spojeno, a to skrze železniční koridor, silnici 1.třídy a obec Dlouhou Třebovou. Toto souměstí je hlavním centrem pracovních příležitostí, průmyslu a služeb území. Ústí nad Orlicí však není pouhým satelitním městem se silnými vazbami na Českou Třebovou a Pardubice. V území najdeme rozsáhlou průmyslovou základnu, kterou tvoří kromě řady velkých a středních podniků se sídlem ve městě Ústí nad Orlicí (rozvoj průmyslové zóny Ústí n.O. - Hylváty, Kerhartice), také významné plochy výroby přilehlých obcí jako jsou Libchavy, Hnátnice a Dolní Dobrouč. Tradiční a z tohoto pohledu významnou zemědělskou a řemeslnou výrobu najdeme v okolním venkovském osídlení, zastoupenou především drobnými živnostníky a malými podniky. Zemědělství se zaměřuje na chov skotu a s tím související produkci krmiv. Průmysl je v posledních letech orientován zejména na strojírenství, elektrotechniku a výrobu dopravních prostředků. Stále roste význam obchodu. Tradiční a v minulosti významný textilní průmysl je dnes minimální a reprezentuje jej především firma VÚB a.s. Ústí nad Orlicí, jako nástupnický subjekt Výzkumného ústavu bavlnářského a hedvábnického z roku 1949, s dlouholetými zkušenostmi v oboru textilu a textilního strojírenství světového formátu v aplikovaném výzkumu a vývoji textilních technologií.

Poslední aktuální a komplexní data vycházejí ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. K tomuto datu bylo v zájmovém území evidováno **celkem 12 537 ekonomicky aktivních obyvatel a míra ekonomické aktivity dosáhla 47%** (resp. 58,9% v případě podílu zaměstnaných a nezaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel na celkovém počtu obyvatel ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou). Pracovní sílu zde tvořilo celkem 11 361 zaměstnaných osob, přičemž na trhu práce participovali 54,4% muži (ženy zůstávají více doma, pečují o děti, rodiče, odcházejí dříve do důchodu). V souvislosti s demografickým vývojem došlo v roce 2008 k navýšení počtu žen pečujících o děti (baby boom). Zaměstnaní v důchodovém věku se podíleli na pracovní síle celkem 4,2%, v tomto případě naopak s mírnou převahou žen. U zaměstnanosti mladých lidí ve věku 20 – 29 let je sladění studijního a pracovního života znemožněno **nízkou nabídkou flexibilních pracovních úvazků**. Většina zaměstnaných obyvatel území je v pozici zaměstnanců (81%), a 3,6% obyvatel v roli zaměstnavatelů. Nejvíce obyvatel je zaměstnáno v obchodě a ve zpracovatelském zejm. strojírenském průmyslu, dále ve zdravotnictví a sociální péči, vzdělávání, veřejné správě a ve stavebnictví. Podle hlavních tříd zaměstnání jsou v území nejvíce zastoupeni techničtí a odborní pracovníci (17,4%), řemeslníci a opraváři (15,1%), obsluha strojů a zařízení vč. montérů (14,4%), specialisté (14,3%) a pracovníci ve službách a prodeji (12,7%), kteří dohromady tvoří 73,9% zaměstnaných obyvatel území. Tato skutečnost vychází z odvětvové struktury hospodářství území, která se soustředí především na **oblast průmyslu a služeb**. V zemědělství, lesnictví a rybářství je zaměstnáno 3,4%, v průmyslu a stavebnictví 35,9%, a ve službách, konkrétně v obchodu, dopravě a skladování, vzdělávání, zdravotní a sociální péči pak 32,3% ekonomicky aktivních obyvatel území. Z pohledu sektorové skladby zaměstnanosti pracuje **více jak polovina zaměstnaných obyvatel území v terciérní sféře**.

Dle Statistické ročenky Pardubického kraje 2013 bylo **k datu 31.12.2012** na území SO ORP Ústí nad Orlicí registrováno **celkem 5 837 ekonomických subjektů**, z toho 3 037 subjektů vykazovalo ekonomickou aktivitu. Celých 79% subjektů tvořily fyzické osoby (79%). Nejvyšší podíl aktivity fyzických osob byl zjištěn u zemědělců, v případě právnických osob u obchodních společností (40,6%). Celkem 30% z evidovaných ekonomických subjektů je bez zaměstnanců, 10% subjektů tvoří podniky různé velikosti, zastoupené především mikropodniky s počtem do 10 zaměstnanců. Během roku 2013 došlo k mírnému poklesu ekonomických subjektů (k 31.12.2013 evidováno celkem 5 821 subjektů).

Úřad práce ČR monitoruje na území SO ORP ÚO k 31.12.2013 celkem 129 nejvýznamnějších zaměstnavatelů. Z evidovaných zaměstnavatelů převažují malé podniky do 50 zaměstnanců (cca 45%) a střední podniky do 250 zaměstnanců (34%). Velké podniky (nad 250 zaměstnanců) jsou v území zastoupeny pouze 4 ekonomickými subjekty se sídlem v Ústí nad Orlicí vyjma jednoho subjektu. Mezi největší zaměstnavatele s více než 500 zaměstnanci náleží **KONZUM – obchodní družstvo, Ústí nad Orlicí** (přes 700 zaměstnanců) a **Orlickoústecká nemocnice a.s.** Jako další v pořadí dle počtu zaměstnanců následuje firma **SOR Libchavy s.r.o.**, se sídlem a provozem v Libchavách, která je významným českým výrobcem a prodejcem autobusů pro městskou hromadnou dopravu. Skupinu velkých podniků pak uzavírá firma **Rieter CZ s.r.o. Ústí nad Orlicí**, která je součástí švýcarského koncernu a zabývá se vývojem a výrobou bezvřetenových doprůvacích strojů, strojírenských komponentů, tepelnou a zvukovou izolací pro automobilový průmysl a formami pro výrobu těchto plastových a hliníkových dílů. Historie tohoto podniku je úzce spjata s historií textilního průmyslu v Ústeckoorlickém regionu, která sahá až do poloviny 19.stol. a vytvořila z Ústí nad Orlicí město textilu, které ještě nedávno reprezentovala společnost PERLA, bavlnářské závody, a.s., jeden z největších zaměstnavatelů regionu. V roce 2009 však tento podnik se sídlem v Ústí n.O. definitivně skončil s provozem. Mezi další významné zaměstnavatele patří společnost **Autoneum CZ s.r.o.** s provozem v obci Hnátnice a se sídlem ve Švýcarsku, která patří mezi světové lídry v akustických a tepelných řešeních pro automobilový průmysl, a společnost **Contipro Group s.r.o.**, která je holdingem inovativních firem s provozem i sídlem v Dolní Dobrouči (Contipro Group s.r.o., Contipro Pharma a.s. a Contipro Biotech s.r.o.), zabývající se výzkumem, vývojem a biotechnologickou výrobou aktivních látek pro kosmetický a farmaceutický průmysl, a řadí se mezi přední světové výrobce kyseliny hyaluronové.

Tab.č.16 : Přehled hlavních zaměstnavatelů SO ORP dle počtu zaměstnanců v roce 2013

Zaměstnavatelé	Místo (obec)	Počet zaměstnanců	
KONZUM, obchodní družstvo v Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	501 - 1000	
Orlickoústecká nemocnice, a.s.	Ústí nad Orlicí		
SOR Libchavy spol. s r.o.	Libchavy		
Rieter CZ s.r.o.	Ústí nad Orlicí		
Autoneum CZ s.r.o.	Hnátnice	201 - 500	
Agrostav, akciová společnost Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	101 - 200	
C.I.E.B. Kahovec, spol. s r.o.	Brandýs nad Orlicí		
Generální finanční ředitelství	Ústí nad Orlicí		
ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s.	Ústí nad Orlicí		
Moldex/Metric v.o.s.	Ústí nad Orlicí		
Contipro Biotech s.r.o.	Dolní Dobrouč		
Hlídací a úklidová agentura s.r.o.	Ústí nad Orlicí		
TEPVOS, spol. s r.o.	Ústí nad Orlicí		
Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje	Ústí nad Orlicí		
VIDOCQ s.r.o.	Ústí nad Orlicí		
Město Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		
Správa a údržba silnic Pardubického kraje	Ústí nad Orlicí		
Úřad práce v Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		
Rehabilitační ústav Brandýs nad Orlicí	Brandýs nad Orlicí		51 - 100
Contipro Pharma a.s.	Dolní Dobrouč		
Domov důchodců Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí		

Bühler CZ s.r.o.	Ústí nad Orlicí
Střední škola automobilní Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
AGILE spol. s r.o.	Ústí nad Orlicí
Conel s.r.o.	Ústí nad Orlicí
Lidl Česká republika v.o.s.	Ústí nad Orlicí
Zdravotnická záchranná služba Pardubického kraje	Ústí nad Orlicí
Střední škola uměleckoprůmyslová Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
METRIC PRODUCTS, s.r.o.	Ústí nad Orlicí
Stavona, spol. s r.o.	České Libchavy
VÚB a.s.	Ústí nad Orlicí
UO TEX, s.r.o.	Ústí nad Orlicí
Oblastní charita Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
Schempp-Hirth výroba letadel spol. s r.o.	Ústí nad Orlicí
Česká spořitelna, a.s.	Ústí nad Orlicí
Okresní soud v Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
AHOLD Czech Republic, a.s.	Ústí nad Orlicí
Penny Market s.r.o.	Ústí nad Orlicí
STAPO spol. s r. o.	Ústí nad Orlicí
Česká republika - Katastrální úřad pro Pardubický kraj	Ústí nad Orlicí
EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy
AVENA, spol. s r.o.	Dlouhá Třebová
MEDIATE s.r.o.	Libchavy
Tesco Stores ČR a.s.	Ústí nad Orlicí
CONTIPRO GROUP s.r.o.	Dolní Dobrouč
USSPA, s.r.o.	Dolní Dobrouč
<i>Zdroj dat: Úřad práce ČR – kontaktní oblastní pobočka Ústí nad Orlicí, stav k 31.12.2013</i>	

Vyjíždka obyvatel za zaměstnáním se týká významnou měrou všech obcí zájmového území. Průměrně více jak **třetina obyvatel** zájmových obcí **vyjíždí za zaměstnáním mimo obec**, ve které mají své trvalé bydliště, a to v **75% případů do jiné obce** v rámci okresu/kraje (př. Letohrad, Lanškroun, Pardubice, Choceň, Vysoké Mýto) a ve **14% případů také do jiných krajů** (př. Rychnov n.Kněžnou). Vyjíždka za zaměstnáním se dotýká celkem 3 345 obyvatel území, z toho 83,9% vyjíždí denně. Jedná se především o zaměstnané obyvatele ve věku 30 – 59 let, z pohledu hospodářského odvětví pak dominuje průmysl (37,8% vyjíždějících z obce). Výjimku tvoří centrální město ORP - Ústí nad Orlicí a obec Libchavy, kde dojíždka za prací převažuje nad vyjíždkou. Značná část obyvatel dojíždí za prací také do Dolní Dobrouče, Brandýsa n.O., Hnátnice a Českých Libchav, což je dáno nabídkou pracovních příležitostí. V obcích Řetová a Řetůvka se vyjíždka za prací týká dokonce více jak poloviny obyvatel. (viz část D - Doprava).

Tab.č.17 : Podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných obyvatel v obcích SO ORP Ústí n.O. v roce 2011
(% zaměstnaných obyvatel v priméru/sekundéru z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel dané obce)

SO ORP Ústí nad Orlicí	% podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných obyvatel		SO ORP Ústí nad Orlicí	% podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných obyvatel	
	v priméru	v sekundéru		Obec	v priméru
Ústí nad Orlicí	1,0	31,8	Sudislav nad Orlicí	29,4	19,6
Brandýs nad Orlicí	1,5	42,2	Jehnědí	13,5	39,0
Dolní Dobrouč	4,0	47,2	Voděradý	17,2	39,8
Libchavy	4,0	41,8	Hrádek	0,0	28,9
České Libchavy	7,0	42,9	Řetůvka	6,0	29,9
Dlouhá Třebová	4,3	38,1	Řetová	9,3	35,7
Hnátnice	9,1	42,4	Velká Skrovnice	19,7	33,3
Orlické Podhůří	8,6	25,8	Sopotnice	6,1	43,9

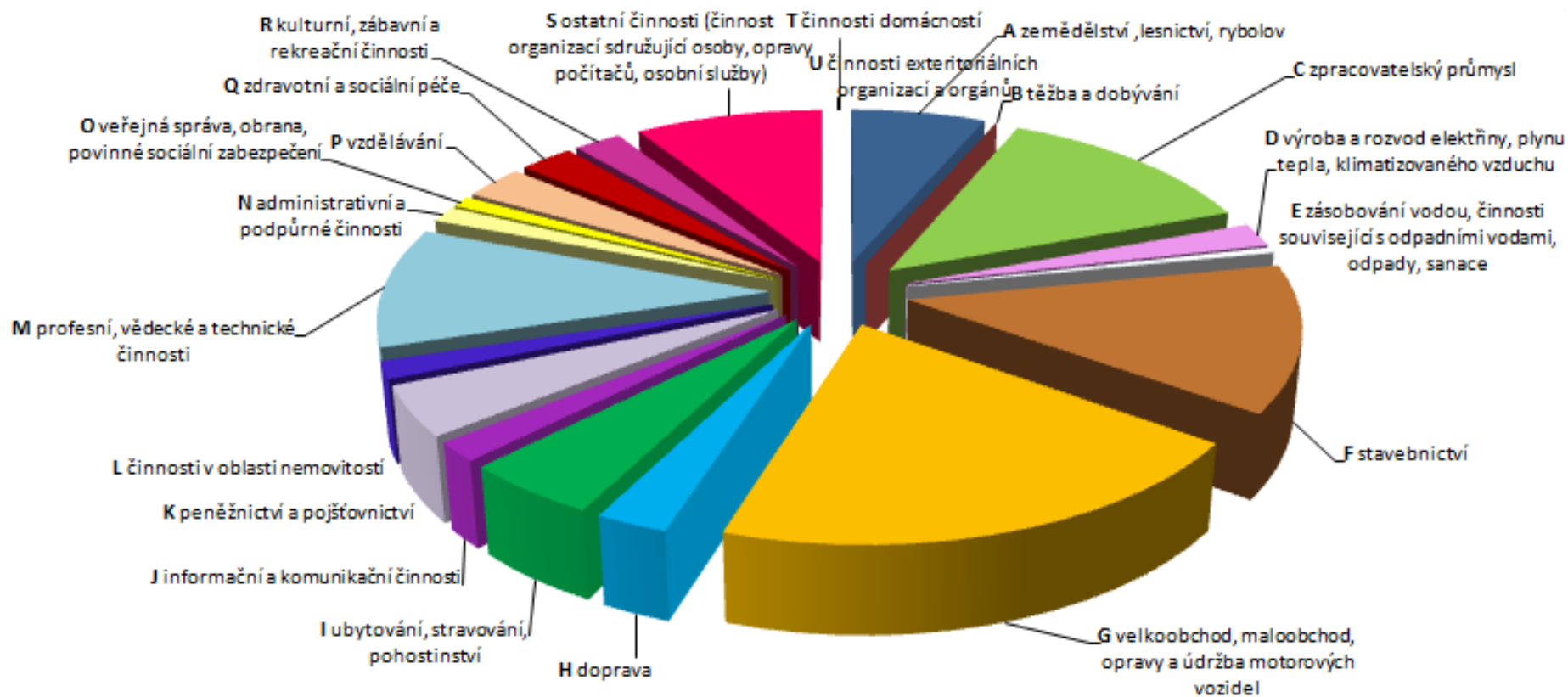
Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, Veřejná databáze ČSÚ 2013 (dle vyhl.500, UAP)

Tab.č.18 : Ekonomické subjekty SO ORP Ústí nad Orlicí podle odvětví CZ-NACE v roce 2013

Ekonomické subjekty dle odvětví CZ - NACE	2013	
Ekonomické subjekty celkem	5 821	
z toho se zjištěnou aktivitou	2 868	%
A zemědělství ,lesnictví, rybolov	180	6,3
B těžba a dobývání	0	0,0
C zpracovatelský průmysl	358	12,5
D výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla, klimatizovaného vzduchu	58	2,0
E zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady, sanace	13	0,5
F stavebnictví	358	12,5
G velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	562	19,6
H doprava	72	2,5
I ubytování, stravování, pohostinství	137	4,8
J informační a komunikační činnosti	48	1,7
K peněžnictví a pojišťovnictví	122	4,3
L činnosti v oblasti nemovitostí	43	1,5
M profesní, vědecké a technické činnosti	292	10,2
N administrativní a podpůrné činnosti	39	1,4
O veřejná správa, obrana, povinné sociální zabezpečení	27	0,9
P vzdělávání	82	2,9
Q zdravotní a sociální péče	73	2,5
R kulturní, zábavní a rekreační činnosti	64	2,2
ostatní činnosti (činnost organizací sdružující osoby, opravy počítačů, osobní služby)	251	8,8
T činnosti domácností	0	0,0
U činnosti exterritoriálních organizací a orgánů	0	0,0
celkem	2 779	
nezařazeno	89	3,1

Zdroj: ČSÚ- veřejná databáze, 2013

Graf č. 7 : Struktura ekonomických subjektů SO ORP Ústí nad Orlicí podle odvětví CZ-NACE (ČSÚ – veřejná databáze, 2013)

Tab.č.19 : Počet obyvatel v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí podle odvětví zaměstnání (2011)

	celkem počet obyvatel s obvyklým pobytem	CELKEM ZAMĚSTNANÍ													
		celkem zaměstnaní	z toho podle odvětví												
			zemědělství, lesnictví, rybnářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	doprava a skladování	ubytování, stravování a pohostinství	informační a komunikační činnosti	peněžnictví a pojišťovnictví	profese, věda, technika, administrativa apod. *	veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	vzdělávání	zdravotní a sociální péče	nezjištěno
Brandýs n. O.	1 377	593	9	205	45	41	43	15	9	3	32	31	48	66	35
České Libchavy	584	273	19	104	13	24	19	8	1	2	10	17	8	19	24
Dlouhá Třebová	1 223	580	25	181	40	45	63	13	5	9	23	35	33	31	66
Dolní Dobrouč	2 534	1 078	43	442	67	69	48	13	9	10	44	66	67	60	116
Hnátnice	862	384	35	131	32	24	19	5	9	5	13	22	27	36	23
Hrádek	91	38	0	10	1	3	3	1	0	1	0	6	0	2	6
Jehnědí	315	141	19	33	22	11	9	2	4	4	3	10	4	7	12
Libchavy	1 645	742	30	248	62	72	40	19	12	13	28	48	33	36	86
Orlické Podhůří	585	244	21	52	11	30	16	3	3	3	11	21	9	30	30
Řetová	678	291	27	84	20	25	28	5	3	3	13	21	20	24	7
Řetůvka	271	117	7	29	6	13	18	5	3	0	6	6	8	9	5
Sopotnice	922	408	25	151	28	33	22	10	3	14	19	19	18	13	47
Sudislav n.O.	121	51	15	7	3	3	4	1	2	1	7	1	3	0	4
Ústí n.O.	14 414	6 176	63	1 631	336	644	328	157	99	126	424	489	478	578	633
Velká Skrovnice	261	117	23	31	8	7	8	1	3	2	3	7	7	3	14
Voděrady	324	128	22	39	12	14	2	2	2	1	4	6	2	6	15
Celkem SO ORP Ús	26 207	11 361	383	3 378	706	1 058	670	260	167	197	640	805	765	920	1 123
% podíl ze zaměstnaných obyvatel		3,4	29,7	6,2	9,3	5,9	2,3	1,5	1,7	5,6	7,1	6,7	8,1	9,9	

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ (webový portál <http://www.scitani.cz/>)

* činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti

D. Doprava

Území ORP Ústí nad Orlicí zaujímá z celostátního pohledu geograficky výhodnou polohu dopravního uzlu, zejm. ze vztahu k lokaci měst Prahy, Brna a Ostravy. Dopravní spojení území (silnice I. a II.třídy, železnice) je dobré a velmi dobře dostupné individuální i hromadnou dopravou. Největší význam má pro území **železniční doprava**, díky které je zajištěna především dobrá dostupnost krajského města Pardubic.

Hlavní dopravní osou území je **západo-východní železniční tranzitní koridor mezinárodního a celostátního významu** – trať č.010 Praha – Pardubice – Česká Třebová – Brno - Břeclav, který je součástí I.železničního koridoru Berlín – Praha – Brno – Vídeň (evropská magistrála E40), s vazbou na významný dopravní uzel v České Třebové, který představuje významné spojení na Moravu, Slovensko a Polsko. Územím jsou vedeny **2 hlavní celostátní železniční tratě**, které propojují regionální dopravní uzel v Ústí nad Orlicí. Druhý železniční koridor tvoří trať č. 024 Ústí nad Orlicí - Letohrad – Lichkov, která díky nedávné úpravě technického stavu a elektrifikaci nabyla mezinárodního významu pro tranzitní dopravu mezi státy Polsko-Rakousko a Polsko-Maďarsko, a posílila také ve vazbě na krajské

správní centrum v Pardubicích. Obě trati jsou elektrifikované. V severní části území, v katastru obce Sopotnice dále zasahuje krátký úsek tratě č. 021 Letohrad – Týniště n.O., která je součástí nadregionálního koridoru Praha – Hradec Králové – Letohrad – Jeseník.

Druhou komunikační osou území je historicky daná **severo-jihní trasa silnice 1.třídy I/14** (Polsko) Náchod – Ústí n.O. – Česká Třebová a dále ve směru na Svitavy, Brno a dálnici D1. Tato komunikace má navíc vazbu na nedaleké město Vamberk (severně v sousedním ORP), které je významným silničním uzlem s křižovatkou silnic I. třídy ve směru na Polsko, Hradec Králové a dálnici D11. Význam silnice se odráží rovněž v **intenzitě automobilového provozu**, která zde dosahuje největších hodnot v řešeném území (obec Sopotnice, České Libchavy, Libchavy, Ústí n.O., Dlouhá Třebová). Nevýhodou je vzdálené a nedostatečné napojení na tranzitní silniční tahy (plánovaný záměr státu budovat tranzitní dopravní stavbu R35 a upravovat vedení silnice I/14).

Na železnici je v území napojeno díky síti **11 stanic celkem 9 obcí** (Ústí nad Orlicí včetně místní části Černovír a Kerhartice, Brandýs n.O., Sudislav n.O. a Orlické Podhůří (zast.Bezprávi), Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč včetně místní části Lanšperk, Hnátnice a Libchavy místní částí Dolní Libchavy, Sopotnice). Většina stanic cestující neodbavuje a odbavení probíhá až ve vlaku. Zastávka Brandýs n.O. a Ústí n.O. město - odbavují cestující pouze ve vnitrostátní dopravě (vč. místenek). Jedinou stanicí, která odbavuje cestující také v mezinárodní dopravě vč. rezervačních dokladů je regionální železniční uzel - zastávka Ústí nad Orlicí. Vlaková doprava je na všech 3 tratích zavedena v pracovní dny, v sobotu a v neděli. V úseku Ústí n.O. – Choceň je navrhováno řešení modernizace tratě, a to opuštěním trasy údolím Tiché Orlice a jejím napřímením variantou tunelu. Nyní probíhá **rekonstrukce železničního nádraží v Ústí nad Orlicí** (stavba *Průjezd železničním tunelem*), a to společně s přeložkou tratě a zlepšením dopravní dostupnosti městské části Kerhartic, zrušením úrovňového přejezdu a vybudování podchodu pro pěší i cyklisty, s plánovaným ukončením v červnu 2015. Přeložkou tratě č. 010 v úseku Brandýs nad Orlicí - Ústí nad Orlicí mimo město Brandýs nad Orlicí dojde ke změnám (v horizontu dalších 5-10let), které bude nutno řešit, např. autobusovou dopravou, včetně zvážení využití opuštěného tělesa tratě k provozování např. osobní dopravy typu tramvaje. V současné době není ještě o konečném řešení rozhodnuto a je potřeba zvážit dopady jednotlivých variant přeložení trati na krajinu a sídla vč. dopravní obslužnosti obyvatel. O opuštěné těleso trati však již podal žádost svazek obcí Region Orlicko-Třebovsko. Na trati 024 je plánováno nové zabezpečení a signalizace.

Železniční/vlakové stanice a zastávky v řešeném území dle čísla tratě:

010 Praha - Pardubice - Česká Třebová: Brandýs n.O. – Bezprávi - Ústí n.O. - Ústí n.O. město - Dlouhá Třebová
024 Ústí nad Orlicí - Letohrad : Ústí n.O. - Dolní Libchavy – Černovír – Lanšperk – Hnátnice - Dolní Dobrouč
021 Letohrad – Týniště n.O.: Sopotnice

Silnice I.třídy:

I/11 Hradec Králové (dálnice D11) – Vamberk – Žamberk – Ostrava (Slovensko)
I/14 Náchod (Polsko) – Rychnov n.Kn. - Vamberk – Ústí n.O. – Česká Třebová (směr Svitavy, Brno, dálnice D1)

Dopravní směry východ - západ jsou zastoupeny silnicemi II. třídy:

II/312 Choceň – České Libchavy - Žamberk – (Pastviny, Mladkov) - Lichkov - Králíky – Hanušovice
II/313 Dolní Dobrouč – Ostrov (napojení na II/315)
II/315 Choceň - Ústí nad Orlicí - Lanškroun - Zábřeh
II/360 (Polička) -Litomyšl – Ústí n.O. – Letohrad (Šedivec, napojení na I/11)

Silnice III. třídy:

č. 3121, 3122, 3123, 3124, 3155, 3156, 31510, 31511, 3178, 31712, 31713, 3605, 3606, 36012, 36013, 36016

Další dopravní a technická infrastruktura je na tento hlavní komunikační skelet napojena dobře. Silnice II. a III. třídy, které jsou v majetku Pardubického kraje, jsou v území již stabilizovány, jejich vedení je historické a odpovídá členitému reliéfu v daném území. Dlouhodobě zavedená veřejná doprava funguje od roku 2011 v rámci **Integrovaného dopravního systému Pardubického kraje pod hlavičkou firmy OREDO** (IDS OREDO), který propojuje území Pardubického (a Královéhradeckého) kraje silniční autobusovou dopravou se železniční sítí, a řeší obecně problematické napojení a dostupnost menších obcí a periferních oblastí veřejnou dopravou. Po řešených problémech s časovými plány v začátcích zavedeného systému nyní v území funguje dobře. Regionální tarif IREDO umožňuje cestovat v obou krajích na jeden jízdní doklad (bus/vlak/MHD), a to v případě vícedenního a přestupného jízdného výhradně na čipovou kartu se zónovou a časovou platností, papírovou podobu mají pouze jednorázové nepřestupní jízdenky. Napojení území na republikové silniční tranzitní tahy je však nedostatečné, územím neprobíhá žádná rychlostní silnice ani dálnice, a je tak jednou z výrazných brzd jeho dynamického vývoje. Z těchto důvodů je uvažován záměr rychlostní komunikace R35 mezi Hradcem Králové a Olomoucí, včetně jejího optimálního napojení na území Orlickoústecka, čímž propojí území s dálniční sítí ČR (D11, a ve spojení s plánovanou R43 také D1).

Hustá síť pozemních komunikací na jedné straně podporuje **integraci venkovského prostoru** s jejich spádovými centry, na druhé straně trpí často katastrofálním stavem komunikací III. třídy a místních komunikací. Dopravní obslužnost venkovských obcí je nedostatečná, stále špatné je silniční napojení v jižní a západní části území (Řetová, Voděrady, Jehnědí, Sudislav n.O. a Orlické Podhůří), kde jsou obyvatelé závislí na individuální dopravě. Sousední obce Řetůvka a Velká Skrovnice jsou díky poloze na dopravní trase Choceň - Ústí n.O. a Litomyšl - Ústí n.O. - Česká Třebová napojeny dobře.

Hromadná autobusová doprava je v území realizována v pracovní dny, vyjma Sudislavi n.O. zajíždí do všech obcí, v sobotu a v neděli v některých obcích není vůbec. Pouze v pracovní dny je zavedena doprava do obcí Sudislav n.O., Orlické Podhůří, Říčky, Rviště, Velká Skrovnice a Voděrady. Mimo sobotu je doprava zavedena v Dolní a Horní Dobrouči, Jehnědí a Hrádku. Provoz městské a regionální dopravy zajišťuje ČSAD Ústí nad Orlicí a.s. – ICOM Transport a.s., který je vedle Českých drah a.s. jedním z hlavních dopravců integrovaného systému dopravy v rámci ISD OREDO. Nedostatečná kapacita resp. systém parkování vč. garážování jak pro místní obyvatele, tak projíždějící a turisty, je sledována především ve městě Ústí n.O. (město však aktuálně řeší).

Letecká doprava je v zájmovém území zastoupena veřejným vnitrostátním letištěm v Ústí nad Orlicí a plochou pro přistávání a vzlet ultralehkých letadel u obce Jehnědí. Malé sportovní letiště na východním okraji města Ústí nad Orlicí provozuje Aeroklub Ústí nad Orlicí, nabízí vyhlídkové lety i možnost paravýcviku. Letiště má jednu travnatou přistávací a vzletovou dráhu a má vyhlášená ochranná pásma. Územní rozvoj letiště se zatím nepředpokládá. Letiště u Jehnědí provozuje Aeroklub Letka Jehnědí a plocha nemá vyhlášena ochranná pásma.

Vodní doprava není v území využívána. V jz. části území je uvažován a projektován průplav Dunaj – Odra – Labe. Pro plavební kanál je držena územní rezerva dle Usnesení vlády č. 635/1996 S. V řešeném území je průplav veden dvěma plavebními tunely u obcí Řetová a Řetůvka a průplavním mostem u České Třebové, v sousední České Třebové je uvažováno přístaviště.

Zájmové území je protkáno bohatou sítí **značených turistických tras a cyklotras**. S důrazem na hlavní silnici I.třídy (a rovněž silnic II.tříd s vyšší intenzitou dopravy), byl rozvinout celý systém cyklostezek navíc s výjezdem z měst do údolí Tiché Orlice, což posiluje úlohu měst jako turistických center (Ústí nad Orlicí a Brandýs n.O.). Zájem je pokračovat v efektivní síti budování cyklostezek (např. České Libchavy). Rozsahem i lokalizací trasy se zdejší cyklostezka v prostředí přírodního parku Orlice řadí mezi republikové unikáty (**Orlické cyklo&in-line království**), navíc propojuje obě města území dále s dalšími významnými sídly regionu Letohrad, Choceň a Českou Třebovou. Cyklotrasa Choceň – Ústí n.O. č. 4061 a Ústí n.O. – Letohrad č. 4048 bude v roce 2014 přečíslována na dálkovou cyklotrasu č.18. Cyklostezky slouží nejen pro cestovní ruch a volnočasové aktivity, ale také jako další dopravní kanál pro bezpečnou dojíždku do škol a zaměstnání.

Tab.č.20 : Vyjíždka a dojíždka za zaměstnáním / do škol v obcích SO ORP Ústí n.Orlicí v roce 2011

OBEC	CELKEM ZAMĚSTNANÝCH OBYVATEL	DO ZAMĚSTNÁNÍ			DO ŠKOL	
		VYJÍZDĚJÍCÍ mimo obec	DOJÍZDĚJÍCÍ do obce		VYJÍZDĚJÍCÍ mimo obec	DOJÍZDĚJÍCÍ do obce
PRŮMĚR SO ORP ÚO	11 361	30%	3 345	3 208	1 408	953
Ústí nad Orlicí	6 176	20%	1 236	2 223	524	857
Brandýs n.Orlicí	593	43%	252	119	84	41
Dolní Dobrouč	1 078	37%	398	206	183	1
Libchavy	742	33%	245	383	89	20
České Libchavy	273	38%	103	78	31	1
Dlouhá Třebová	580	45%	259	40	95	7
Hnátnice	384	45%	174	92	95	0
Orlické Podhůří	244	41%	99	7	52	1
Sudislav n.Orlicí	51	31%	16	1	10	0
Jehnědí	141	37%	52	6	28	12
Voděrady	128	42%	54	1	42	0
Hrádek	38	42%	16	0	14	0
Řetůvka	117	59%	69	5	27	0
Řetová	291	62%	180	23	64	3
Velká Skrovnice	117	27%	31	14	20	2
Sopotnice	408	40%	161	10	50	8

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ (veřejná databáze, dle vyhl. 500 (UAP))

Vyjíždka obyvatel za zaměstnáním se týká významnou měrou všech obcí zájmového území. Průměrně více jak třetina obyvatel zájmových obcí vyjíždí za zaměstnáním mimo obec, ve které mají své trvalé bydliště. V území SO ORP vyjma centrálního města Ústí n.O. a přilehlé obce Libchavy převažuje vyjíždka za zaměstnáním nad dojíždkou. Značná část obyvatel dojíždí za prací také do Dolní Dobrouče, Brandýsa n.O., Hnátnice a Českých Libchav, což je dáno nabídkou pracovních příležitostí. V obcích Řetová a Řetůvka se vyjíždka za prací týká více jak poloviny obyvatel. Dojíždka do škol je dána existencí školy v obci a dopravní dostupností. Mezi hlavní spádové ZŠ patří kromě škol v Ústí nad Orlicí také základní školy v Brandýse n.O. nebo v Libchavách.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Primér, neboli prvovýroba, zahrnuje sektor hospodářství, který využívá přírodních zdrojů (těžba nerostných surovin, lesnictví, zemědělská výroba, lov a rybolov). O zemědělství a lesnictví je pojednáno v části F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví. Sekundér zahrnuje průmyslovou výrobu vč. stavebnictví, terciérní sféra sektor služeb, kvartér pak vědu a výzkum.

V zájmovém území se **nenacházejí žádné** využívané dobývací prostory, chráněná ložisková území, chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, ani výhradní **ložiska nerostných surovin**. V řešeném území najdeme pouze 2 nevýhradní ložiska nerostných surovin - evidovaný (neschválený) prognózní zdroj žáruvzdorných jílu Lanšperk, který leží východně od města Ústí nad Orlicí v území mezi Lanšperkem a Dolním a Horním Houžovcem, a neevidované prozkoumané ložisko štěrkopísků - Horní Dobrouč (nebilanční zdroj), které nebylo nikdy těženo. Obě ložiska jsou citovaná v ÚP Dolní Dobrouče, Regionální surovinové studii Ústí n.O., Unigeo, a.s. Ostrava, 1992, a UAP ORP ÚO (2008, aktual.2010). V území se nachází jedno plošné poddolované území mezi Dolní Dobroučí a Lanšperkem, a jedno staré důlní dílo Dolní Dobrouč (malé ložisko uhlí bez většího významu a hospodářského využití).

Průmyslová výroba a stavebnictví (sekundér)

Charakteristika hospodářství a odvětvové struktury je uvedena níže (primér viz část F, sekundér a terciér viz níže). V území SO ORP najdeme **stabilizované průmyslové areály a rovnoměrné zastoupení velkých, středních a malých firem**. Hospodářský pilíř oblasti se opírá o prosperitu města Ústí n.O. a jeho jádrového území, které tvoří centrum města Ústí n.O. a jeho městské části - katastrální území Hylváty, Oldřichovice, Kerhartice a Gerhartice. Územím prochází železniční koridory a silnice I.třídy, na které se soustředí většina výrobních kapacit, s vazbou na rozvoj další veřejné vybavenosti a stabilizaci obyvatel v území (zájem o bydlení). V Ústí nad Orlicí je rozvíjena nová průmyslová zóna nadmístního významu v části zvané Hylváty, město však podporuje i využití starých průmyslových areálů. Město staví svou jedinečnost a jasnou hrdou tvář na tradici textilu, která prolíná mnoho míst a aktivit s vrcholnou dominantou továrního komínu bývalé textilky (Perla) v samém centru města. Areál Perly byl svým uspořádáním, organizací a použitými technologiemi vrcholem kumštu s nadregionálním významem.

Město si uvědomuje **určitou odtazitost pro velké investory v průmyslu** (zejm. méně příznivé napojení na hlavní silniční dopravní tahy), maximálně však podporuje stávající i nově přichozí či vznikající podnikatele a investory. Ve městě a zdejšímu regionu prosperuje průmysl a služby s vysokou přidanou hodnotou na bázi high technology a zdejší podniky jsou součástí stabilních, pružných a prosperujících řetězců, což přináší široké spektrum pracovních příležitostí, včetně nejvyšších a nejkvalifikovanějších pozic a příležitostí pro místní talenty.

K **inovativním podnikům a příkladům dobré praxe** patří především holdingová společnost **Contipro Group a.s.**, se zkušenostmi již existujícího a funkčního klastru „Nanomedic a.s.“ se sídlem v Dolní Dobrouči. Nejen s ohledem na tento dobrý základ město podporuje založení inovačního centra pro podnikatele, které by pomáhalo ve věci přenosu knowhow a spolupráce mezi firmami, v přenosu nejnovějších příležitostí a trendů, v rozvoji inovačních nápadů podnikatelů a navázání spolupráce s vědeckovýzkumnými a vysokoškolskými pracovišti, ale pomáhalo by také růstu dovedností a hledání vhodných pracovních sil s provázáním na školy regionu a nabídku bydlení.

Tab.č.21 : Průmysl a stavebnictví v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2013

Některá další centra výroby a významní zaměstnavatelé v průmyslu se sídlem v Ústí nad Orlicí:

HELP – silnice a železnice s.r.o.	pozemní, silniční, kolejové, vodní a mostní stavby
Schempp-Hirth výroba letadel s.r.o. - pobočka v Ústí n.O.	výroba větroňů
CSG Elitex Ústí nad Orlicí	potravinářské stroje a zařízení
Kovo-Elektro	vodoinstalace, topenářské práce, plynoinstalace, elektroinstalace
FPOS – Kovovýroba s.r.o., KAMEL s.r.o	kovovýroba
Kolář CZ s.r.o.	náhradní díly k textilním strojům
A.B.V. s.r.o., STAPO s.r.o., AGILE s.r.o., ISO-TEP s.r.o. nebo K-MONT s.r.o.	stavebnictví
Proplast s.r.o., ORSIA s.r.o. nebo FRIMER s.r.o.	výroba plastů
Conel s.r.o.	komunikační technologie, vývoj a výroba bezdrátových zařízení
RIAA a.s.	velkoobchod s papírenským zbožím
ORLING s.r.o.	potravinové doplňky
Fort Frames s.r.o.	rámy na jízdní kola, lakování
a další	

Další centra výroby v ostatních částech ORP:

SOR Libchavy s.r.o., Libchavy	výroba autobusů
AUTONEUM CZ s.r.o., Hnátnice	nástrojárna, akustická a tepelná řešení pro automobilový průmysl (sídlo ve švýcarském Winterthuru)
Holding Contipro, Dolní Dobrouč	výzkum a výroba léčiv (holding Contipro Group s.r.o., Contipro Biotech s.r.o. a Contipro Pharma a.s.)
C.I.E.B. Kahovec s.r.o., Brandýs n.O.	výroba a servis sedadel pro řidiče a cestující pro různé typy dopravních prostředků, výroba dílů sedadel a různých komponentů
Výtahy KVADRO s.r.o., Hnátnice	výroba, servis a modernizace výtahů a zdvihacích zařízení (jeřáby)
URBAN technik s.r.o., Libchavy	výroba odsávacích a odprašovacích zařízení, ventilátory, potrubní systémy, filtrační jednotky, práškové lakování kovových dílů, zakázková kovovýroba a strojní obrábění
ADOR CZ s.r.o. Lanškroun, Dolní Dobrouč	výroba protipožárních dveří
STAVONA s.r.o. České Libchavy	plastová okna a dveře, výlohy, rolety
MEDIATE s.r.o. Libchavy	výroba čajů
USSPA s.r.o. Dolní Dobrouč	výrobce vířivek a masážních bazénů
SEMO výtahy s.r.o., Dolní Dobrouč	výroba a servis výtahů
KOVO RYBKA s.r.o., Dlouhá Třebová	zakázková strojírenská výroba
a další	

Zdroj: Vlastní šetření, Úřad práce Ústí nad Orlicí, 2013

Řemesla a drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra (terciér)

Terciérní sektor podnikání se v území SO ORP Ústí n.O. rozvíjí především v **komerční sféře obchodu a služeb** obyvatelstvu, s významným zastoupením **zdravotních a sociálních služeb, školství, veřejné správy a dopravy**, ale také cestovního ruchu a lázeňství (Rehabilitační ústav v Brandýse n.O.). Mezi největší zaměstnavatele oblasti patří **KONZUM - obchodní družstvo**, Ústí nad Orlicí a **Orlickoústecká nemocnice a.s.**

Město Ústí n.O. je z pozice centrálního města SO ORP sídlem řady úřadů a disponuje tedy významnou nabídkou pracovních míst ve veřejné správě. Z úřadů a institucí zde působí např. Generální finanční ředitelství, Katastrální úřad pro Pardubický kraj, Okresní soud, Úřad práce, Správa a údržba silnic Pardubického kraje, Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, Hasický záchranný sbor Pardubického kraje aj., Česká spořitelna a.s., Komerční banka a.s., GE Money Bank a.s., Česká pojišťovna a.s. aj. Město je rovněž centrem sociálních, zdravotních a souvisejících služeb s provozem pestré škály pobytových zařízení až po ambulantní a terénní služby (např. Orlickoústecká nemocnice, Zdravotnická záchranná služba Pardubického kraje, Krajská hygienická stanice, Inspektorát veterinární správy pro Pardubický kraj, Domov důchodců Ústí nad Orlicí, Oblastní charita Ústí nad Orlicí, Centrum sociální péče města Ústí nad Orlicí, Stacionář ÚO aj.). Ve městě dále najdeme síť řady obchodních řetězců (např. AHOLD Czech Republic a.s., TESCO Stores ČR a.s., Lidl Česká republika v.o.s., Penny Market s.r.o. aj.) a provozovnu dopravní společnosti ICOM Transport a.s.- ČSAD Ústí nad Orlicí, která zajišťuje pravidelnou linkovou dopravu a provoz městské regionální autobusové dopravy v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, včetně dálkových a mezinárodních linek.

V centrálním městě i spádových obcích působí celá škála drobných podnikatelů – řemeslníků a malých podniků (pila – zpracování a pořez dřeva, stavební a projekční práce, auto- a pneu-servisy, klem-příství, zámečnictví, truhlářství a tesařství, instalatéri, malíři, kominické práce apod.), komerčních služeb, provozovatelů obchodů, restaurací, ubytování a sportovně-rekreačních služeb (fitness centra, masáže, kadeřnictví apod.).

Tab.č.22 : Služby v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2013

Další významná centra služeb se sídlem v Ústí nad Orlicí:	
Hlídací a úklidová agentura s.r.o.	ostraha a úklid objektů
VIDOQO s.r.o.	ostraha objektů, ochrana osob, správa a údržba nemovitostí
TEPVOS s.r.o. Ústí nad Orlicí	provoz hlavních sportovně-rekreačních zařízení města Ústí n.O., vč. vodního a odpadového hospodářství města
UO SPORT s.r.o.	Provoz Sporthotelu Tichá Orlice, ubytování, stravování, sportovně-rekreační provoz
Stravování Žaba s.r.o.	jídelní stravování
Pavel Pirkl	komplexní úklidové služby pro firmy a domácnost
OHGS s.r.o.	geologické a hydrogeologické práce, projektování, rozvoj regionů, dotační management
ORSIA s.r.o.	zakázkový software, programování
DÉMOS s.r.o.	prodej nemovitostí
Velebný & Fam s.r.o.	vyšívání, nášivky, strojní vyšívky
LPS media s.r.o.	reklamní agentura
a další	

Zdroj: Vlastní šetření, Úřad práce Ústí nad Orlicí, 2013

Další významné subjekty v ostatních částech ORP:	
EKOLA České Libchavy s.r.o. (Marius Pedersen)	provozní a technologické prostory se skládkou odpadů, kompostovací a biodegradační plochou, vč. skladu nebezpečných odpadů
EVROmat a.s., Libchavy	prodej sortimentu a materiálu pro klempíře a pokrývače
Koučink akademie Libchavy s.r.o.	rozvoj lidského potenciálu
NOVITA Dobrouč s.r.o., Dolní Dobrouč	Prodej stavebního, nábytkového a ostatního kování, spojovací materiál, okenní a dveřní doplňky, brusivo, lepidla, tmely, barvy aj.
CORONA reklamní s.r.o., Dolní Dobrouč	reklamní činnost
DAMOTRANS s.r.o. Hnátnice	mezinárodní autodoprava
AL POHODA s.r.o. Dolní Dobrouč	výkup druhotných surovin
Vzduchotechnika Šlapal s.r.o., Dolní Dobrouč	výroba, montáž, servis a prodej vzduchotechniky, klimatizace, výroba potrubí, revize protipožárních klapek
a další	

Zdroj: Vlastní šetření, Úřad práce Ústí nad Orlicí, 2013

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Podmínky životního prostředí v SO ORP Ústí nad Orlicí jsou hodnoceny jako **příznivé s relativně málo narušeným životním prostředím**. Území se nachází ve velice **hodnotné, vyvážené krajině**. Přesto je hygiena životního prostředí mnohde narušena. Malebnost krajiny je stimulujícím prvkem jak v případě zájmu o trvalé bydlení, tak cestovní ruch a rekreaci (chatové osady).

V území je vybudována kvalitní cyklistická doprava, sídla propojují cyklostezky, krajinou prochází dostatečná síť cyklotras. Území vykazuje celkově příznivé životní prostředí, disponuje **dostatečnými a kvalitními zdroji pitné vody, vysokým stupněm plynofikace a dostupností skládek, většina území je napojena na kanalizaci**. Vysoká míra liniových staveb (silnice, železnice) však snižuje kvalitu krajiny z hlediska estetiky i biodiverzity. V tomto ohledu je negativně hodnocen i záměr na výstavbu kanálu Dunaj – Odra – Labe, který je řešen územní rezervou a jeho realizace by ohrozila celkový krajinný ráz (kolize kanálu s ochranou přírody).

Nejvyšší kvalita životního prostředí je hodnocena v obcích Řetová, Hnátnice, Orlické Podhůří, Hrádek a Sudislav n.O. V případě Řetové je silnou stránkou hygiena životního prostředí a absence záplavových území. Pozitivem Hnátnice je poměrně vysoký koeficient ekologické stability území i při vysokém procentu zemědělské půdy, však při negativním vyšším riziku sesuvů a svážných území, navíc se středním radonovým rizikem. Orlické Podhůří je vcelku vyváženým územím s minimem negativ. A Hrádek je obcí s výjimečně vysokým KES, který vypovídá o relativně přírodní, ekologicky stabilní krajině, zástavba obce je ale negativně ovlivněna hlukem ze značně frekventované silnice. Nejhuře v tomto ohledu vychází obec Dlouhá Třebová, která je velmi ovlivněna dopravními tahy zvyšujícími hluk nad přípustné limity (silniční i železniční koridor), je silně ohrožena povodněmi (Q100, Q aktivní Třebovky) a jsou zde staré ekologické zátěže.

Ochrana přírody a krajiny

Zájmové území patří mezi geologicky a geomorfologicky cenná území, s vydatnými zdroji podzemních vod regionálního významu. Téměř celá část řešeného území spadá do chráněné oblasti přirozené akumulace vod **CHOPAV Východočeská Křída** (vyjma severovýchodního okraje území ORP).

Území SO ORP vyniká vyváženou krajinou s atraktivním reliéfem (výrazné svahy a vrchy, zařiznutá údolí, horský ráz). Zásadní přírodní a ekologickou hodnotou území je přirozený a meandrující vodní tok Tiché Orlice, doprovázený kvalitním břehovým porostem, tekoucí v luční údolní nivě s rozptýlenou zelení, který je jako cenné území chráněno **přírodním parkem Orlice**. Přírodní park sleduje údolní nivu Tiché i Divoké Orlice, a prochází tak Z-V směrem celým územím. Tento přírodní park sice chrání ekologicky i krajinářsky hodnotnou část řešeného území, je však žádoucí ochranu nivy rozšířit i na údolní strmé svahy, aby byl fenomén zařiznutých údolí plně chráněn. Ochranu formou přírodního parku si zaslouží také atraktivní krajina Řetovského údolí, a členitá a pestrá krajina Orlického Podhůří, Hnátnic a Dolní Dobrouče.

Na většině území převažuje **intenzivně zemědělsky a lesnický využívaná krajina**, s malým zastoupením rozptýlené zeleně ve volné krajině. Území má pestrou strukturu z hlediska zastoupení různorodých kultur (lesy, louky, pastviny, vodní plochy), avšak se značně potlačenými environmentálními funkcemi krajiny. **Z pohledu KES** (koeficient ekologické stability) dosahuje většina území přívětivých hodnot (KES 1-3) a území tak vytváří vcelku vyváženou krajinu, kde jsou technické objekty v relativním souladu s přírodními strukturami. Výjimečně vysoký stupeň KES (9,9) vykazuje obec Hrádek, což vypovídá o relativně přírodní, ekologicky stabilní krajině. Část obcí tvoří z pohledu KES nestabilní území intenzivně využívaná, s labilními agroekosystémy (Voděrady, Velká Skrovnice a Řetůvka), až území nadprůměrně využívaná, kdy jsou již přírodní struktury narušené (Jehnědí, nejnižší KES 0,22). Vysoké a často velkoplošné zornění území snižuje ekologickou stabilitu a estetiku krajiny. Krajinu také narušují liniové stavby dopravní infrastruktury, zejména na západě území, které rovněž snižují celkovou krajinnou biodiverzitu.

V lesích převažují jehličnaté zejm. smrkové monokultury, které jsou velkoplošně a holosečně obhospodařovány. Najdeme zde však dochované fragmenty **přírodě blízkých lesních společenstev** s bukem, jedlím a klenem. Přírodě blízké porosty se částečně dochovaly na svazích zařiznutých údolí, strmých svazích kuest a u břehů doprovázejících většinu zdejších vodních toků.

Z hlediska obecné ochrany přírody a krajiny zde najdeme **několik významných krajinných prvků**, jedná se o celkem 9 lokalit (lesy, vodní toky, nivy a rybníky) v obcích Horní a Dolní Libchavy, Lanšperk, Dolní Dobrouč a Řetová. Zvláště chráněná území velkoplošná do řešeného území nezasahují, maloplošná území zde zastupuje pouze lokalita přírodní rezervace Hemže-Mýtkov, která chrání opukové skály nad Tichou Orlicí s přirozenými suťovými porosty a hodnotnou teplomilnou květenou.

Z **evropsky významných lokalit sítě NATURA 2000** zde najdeme celkem 3 lokality, již uvedenou PR Hemže-Mýtkov, lokalitu Vadětín-Lanšperk a lokalitu Brandýs. V území je chráněno více než 20 **památných stromů** (18 solitérů a 4 skupiny památných stromů, převážně lípy, duby a buky). Z pohledu ÚSES (územní systém ekologické stability) protíná jz. část území **nadregionální biokoridor** (viz Zásady územního rozvoje Pardubického kraje). Díky existenci těchto chráněných území a lokalit je v území zachována pestrá fauna a flóra, současně však vyvolává potřebu řešit střety potřeb ochrany přírody a krajiny s investičními aktivitami a možnostmi realizace záměrů v dotčených oblastech.

Nejvýznamnějším problémem z pohledu životního prostředí zájmového území je **hluk a prašnost z dopravy**, a to i přesto, že většina území náleží k oblastem bez postižení nadměrným hlukem. Hluk i prašnost vykazují významné negativní účinky na kvalitu bydlení v mnoha lokalitách. Hluková zátěž je vázána na hlavní a frekventované dopravní tahy automobilové a železniční dopravy, s trvalým zhoršováním kvality ovzduší při stále rostoucí cílové dopravě (silnice I/14 a železniční trať č.10 Praha – Česká Třebová). Nejhorší situace je v severní části obce Dlouhé Třebové, v jižní části města Ústí nad Orlicí, konkrétně v městské části Kerhartice, a ve městě Brandýse nad Orlicí. Zde v některých částech zejm. v blízkosti železnice hluk mnohonásobně přesahuje povolené limitní hodnoty. Také proto bylo rozhodnuto o přeložce železniční tratě v úseku Ústí nad Orlicí – Brandýs nad Orlicí. Taktéž hluk z automobilové dopravy vzhledem k dopravním zátěžím na silnici I. třídy č. 14 překračuje povolené limity, přičemž nejhorší situace je v území obce Dlouhé Třebové, města Ústí nad Orlicí, a obcí Libchavy a České Libchavy (přes 1tis.vozidel/24hod.). Vysoce zatížené jsou i silnice II. třídy (č. 360 a č. 315), které propojují území s centrálním městem. V rámci širších vztahů není dosud zcela dořešeno vedení nadřazených silničních tahů (R35) a jednoznačné připojení regionu na tuto rychlostní komunikaci. Provoz místního letiště v Ústí n.O. v tomto ohledu není silný a trvalý, ale je nárazový, rovněž tak provoz střelnice v části města Ústí n.O. - Černovír.

Celkově území SO ORP Ústí n.O. vyniká **dobrou kvalitou ovzduší i podzemních vod**. K oblastem s lokálně poškozeným životním prostředím patří města - Ústí nad Orlicí a Brandýs nad Orlicí, ale také obec **Dolní Dobrouč**, které náleží mezi území **se zhoršenou kvalitou ovzduší**. V území jsou evidovány střední a malé zdroje znečištění ovzduší. Střední zdroje znečištění jsou zastoupené stacionárními zařízeními na spalování paliv - centrální kotelny, čerpací stanice pohonných hmot, lakovny, ČOV a další. Malé zdroje znečišťování ovzduší - lokální kotelny a topeniště - jsou významná zejména v zimním období za inverzních situací, neboť i přes vysoký stupeň plynofikace území domácnosti přecházejí na vytápění fosilními palivy v důsledku zdražování plynu a elektřiny. Dálkový přenos emisí je sledován i ze sousedních Pardubic.

V SO ORP bylo dle Českého hydrometeorologického ústavu v roce 2011 evidováno celkem **7 hlavních zdrojů znečištění ovzduší**, a to:

- *provozovna TEPVOS s.r.o. Ústí nad Orlicí – kotelná Štěpnice*
- *AVENA spol. s.r.o. Knapovec (bioplynová stanice)*
- *SOR Libchavy s.r.o. (výrobce a prodejce autobusů)*
- *SilEnerg spol. s.r.o. Dolní Dobrouč (bioplynová stanice)*
- *USSPA s.r.o. – laminovna Dolní Dobrouč*
- *Spojené slévárny spol. s.r.o. – slévárna Hnátnice (nyní Autoneum CZ)*
- *TULACH CZ s.r.o. – laminovna Sopotnice*
- *EKOLA České Libchavy s.r.o. – centrální skládka odpadů (více než 10 tun odpadu/den)*

Zdroj: Rozbor udržitelného rozvoje území ORP Ústí n.O - ÚAP., úplná aktualizace, Atelier URBI s.r.o., Brno, prosinec 2012.

Povrchové vody vykazují různý stupeň znečištění. Řeka Tichá Orlice je v území sledována v profilu Ústí n.O. a dle jakosti vod dostahuje II. a III.třídy, tj. mírně znečištěná až znečištěná. Divoká Orlice v severní části území je dle čistoty vody hodnocena II. a I.třídou, tj. **mírně znečištěná až neznečištěná**. Nízká kvalita povrchových vod je dosahována především v území bez kanalizace a ČOV. Jednotná kanalizace v částech území má odlehčení do vodních toků a při přívalových deštích to znamená zvý-

šené znečištění toků (nekontrolované vypouštění odpadních vod). K výraznému zlepšení povrchových vod však přispívají investice do ČOV (Česká Třebová, Dlouhá Třebová, Ústí n.O., Dolní Dobrouč, Libchavy, Hnátnice, Brandýs n.O., Sopotnice). Ke znečištění přispívá také malá samočisticí schopnost upravených vodotečí (chybí revitalizace). Nejvýznamnější hrozbou pro jakost vodních zdrojů podzemní i povrchové vody zde představuje tedy plošné znečištění, spojené s vypouštěním odpadních vod, která vyžaduje prevenci v podobě komplexní péči o krajinu a její využívání.

Území disponuje dostatkem **kvalitních zdrojů pitné vody**. Preventivní opatření na ochranu vod mají v území podobu lokální i regionální. Ochrana vod je zde zastoupena institutem významných vodních toků a ochranných pásem vodních zdrojů podzemních a povrchových vod I. a II. stupně, většina území pak náleží CHOPAV Východočeská Křída.

Horninové prostředí není narušeno těžbou nerostných surovin, další těžba se nepředpokládá a stará důlní díla čekají na likvidaci. Většina území vykazuje **nízký index radonového rizika** (vyjma sv.části území). Území má malou protierozní ochranu půdy, velkoplošně obhospodařované plochy orné půdy jsou i na mírných svazích postiženy vodní a větrnou erozí. Geofond ČR zde eviduje řadu **sesuvných území**, z nichž některá jsou aktivní.

Nakládání s odpady se na území měst a obcí řídí Obecně závaznými vyhláškami, které stanovují systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území obcí včetně systému nakládání se stavebním odpadem a biopadadem. Hlavním producentem odpadů, zejména komunálního odpadu na území SO ORP Ústí nad Orlicí je město Ústí nad Orlicí, viz dále část G a viz kap.5 – Téma 3: Odpadové hospodářství. Většiny obcí se týkají staré ekologické zátěže v prostoru lokálních skládek odpadu, část je vázána také na provozy firem (*např. C.I.E.B. Kahovec s.r.o. Brandýs nad Orlicí, OEZ Dolní Dobrouč, AVENA Dlouhá Třebová, ČS PHM Dlouhá Třebová, ČS PHM Knapovec, Středisko zemědělské živočišné výroby Knapovec*).

Zemědělství a lesnictví (primér)

V území převažuje venkovské osídlení, kde se převážná většina obyvatel v minulosti živila hlavně zemědělstvím, a jako takový je primární sektor stále důležitou složkou hospodářství, ve kterém však pracuje nejméně osob, a to **pouhých 3,4%** (dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011). Podle odvětví ekonomické činnosti byl právě tento sektor nejvíce postižen ekonomickou krizí, kdy počet subjektů i zemědělských podnikatelů klesl téměř na poloviční hodnoty vykazované před rokem 2008. Zemědělství je v území zastoupeno **rostlinnou a živočišnou výrobou**, a to jak malými podniky a mikropodniky.

Zemědělská půda tvoří i přes neustálý pokles **více než polovinu území ORP Ústí nad Orlicí** (58,2 %, 2012) a téměř **60 % zemědělské půdy je zorněno**. Z hlediska agroekologických a ekonomických předpokladů území jsou vymezeny 2 zemědělské výrobní oblasti v ORP Ústí nad Orlicí: a) oblast bramborářská (s označením B), typ bramborářsko-obilnářský, b) oblast pícinářská (s označením P), typ pícinářský s rozhodujícím zaměřením na chov skotu.

V území převládají **velmi kvalitní půdy**. Bonitně nejcennější půdy I. a II. třídy ochrany - vysoce produkční se vyskytují na celém území ORP Ústí nad Orlicí, zejména na území Litomyšlské a Choceňské plošiny v západní části ORP a také v Ústecké Brázdě. V těchto oblastech většinou přímo navazují na zastavěné území obcí. Jejich podíl výrazně klesá ve východní části území – v Dobroučské Brázdě se vyskytují až na malé výjimky pouze v nivě Tiché Orlice.

V zájmovém území je **vysoké zastoupení lesů**, lesní porosty zaujímají celkem 6 255ha (32,8%, 2012). Dřevinná skladba lesních porostů je proměnlivá. Jen místy se dochovaly zbytky relativně přirozených porostů, zejména bučiny, většinou s příměsí smrku, výjimečně i jedle. Většina lesů v území je přeměněna do kulturní podoby, podřízené hospodářské funkci (dřevoproductce). Část lesů je zařazena mezi lesy ochranné a zvláštního určení (na pomezí Ústí nad Orlicí, Libchav a Dolní Dobrouče a v území přírodní rezervace v západní části Brandýsa nad Orlicí). V lesích převažují jehličnaté zejm. smrkové monokultury, které jsou velkoplošně a holosečně obhospodařovány. Skladebně a jednoznačně převládá smrk ztepilý (2/3), borovice lesní zaujímá necelých 15%, buk necelých 7%.

Zemědělství a lesnictví je významně zastoupeno v polovině obcí území (Dolní Dobrouč, Libchavy, Dlouhá Třebová, Orlické Podhůří, České Libchavy, Velká Skrovnice, Sopotnice, Řetová ale také Ústí nad Orlicí - zejm. k.ú. Knapovec, Horní a Dolní Houžovec. V území vládne velká diference mezi vlastnictvím a užíváním zemědělské půdy (cca 88% zemědělské půdy je obhospodařováno v nájmu jako limitující faktor v oblasti zemědělské výroby (nevyváženost a vzájemná rozpornost zájmů jednotlivých složek agrobiznisu, velkofarmáři obhospodařující pozemky od malých farmářů bez hlubšího vztahu k území se zájmem o ochranu přírody a krajiny). Zemědělská půda je převážně ve vlastnictví drobných a středních majitelů, provozní, skladovací a technologické prostory jsou ve vlastnictví soukromých podnikatelů.

Zemědělskou půdu obhospodařují např.:

- **AVENA s.r.o. Dlouhá Třebová**
- **OBŽIVA a.s., ZeDus – strojní družstvo, České Libchavy**
- **ZePO a.s., České Libchavy**
- **Farma Kaliště s.r.o., České Libchavy**
- **SILYBA a.s. Dolní Dobrouč (součástí areálu bioplynka)**
- **Bioprodukt Knapovec a.s.**
- **ZeMos Orlické Podhůří a.s., Velká Skrovnice**
- **BAGO s.r.o., Hnátnice**
- a další, zejména drobní živnostníci např. Farma Šilarovi v Hnátnici, Václav Pirkel v Dlouhé Třebové aj.

Zdroj: Vlastní šetření, Úřad práce v Ústí n.O., 2013

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Elektroenergetika:

Řešeným územím prochází **vedení napěťové hladiny 400kV č. VVN 453 Neznášov - Krasíkov**, a to ve směru sever - jihovýchod. Vedení je součástí přenosové soustavy, je v majetku ČEPS a.s. Zásobování území elektrickou energií je stabilizované, k dispozici je několik napáječů venkovním tak kabelovým vedením, nově zprovozněna transformace 110/35kV s vyvedením výkonu (distribuční síť v původním drážním areálu). Územím prochází dále vedení napěťové hladiny 110 kV, které je v majetku ČEZ Distribuce, a.s. Jedná se o dvojité vedení VVN 1180/1181, které vychází z rozvodny Česká Třebová a napájí TR 110/35 kV Ústí nad Orlicí a napájecí stanici ČD, do které je zaústěno vedení 1180 a 1182. Dále

pokračuje jako dvojité vedení VVN 1181/1182 směrem na Rychnov nad Kněžnou. Do rozvodny Ústí nad Orlicí je také zaústěno vedení VVN 1178, které je „T“ odbočkou na trase Choceň – Česká Třebová. V SO ORP jsou distribuční a odběratelské trafostanice 22/0,4kV ve venkovním provedení i zděné s venkovní přípojkou VN, dále pak zděné (kioskové) s kabelovými přívody. Elektrická **rozvodna Kerhartice** - zařízení trafostanice TR 110/35 kV Ústí nad Orlicí a napájecí stanice ČD jsou umístěny na k.ú. Kerhartice, do rozvodny je zaústěno napájecí vedení VVN 1180 a VVN 1182. Území SO ORP je napájeno venkovními linkami 35 kV č. VN 824, VN 825 z TR 110/35 kV Česká Třebová, dále VN 971, VN 924, VN 824, VN825 a VN 826 a kabelovým vedením VN z transformovny 110/35 kV Ústí nad Orlicí. Další venkovní vedení a kabelové vedení vychází z Rozpínací stanice Ústí nad Orlicí na jižním okraji města a napájí území západně, severně a východně města. Sever a západ řešeného území je napájen z VN 971 a VN 361 z TR 110/35 kV Choceň. V řešeném území se také nachází kabelové vedení VN 35 kV. Jedná se o kabelové vedení propojující zděné distribuční trafostanice v centru Ústí nad Orlicí a odběratelské stanice a přípojky k některým transformačním stanicím.

Plynárenství, teplárenství a dálkovody:

SO ORP je z větší části plynofikovaný a zdroje jsou dostatečné. Plyn není zaveden pouze v jz. okrajové části území a týká se 5 obcí (Hrádek, Jehnědí, Voděrady, Řetová a Řetůvka). Vzhledem k jejich velikosti a vzdálenosti od zdrojů je jejich plynofikace z ekonomických důvodů problematická. Území je zásobeno zemním plynem z vysokotlakých plynovodů **DN 300 České Heřmanice - Ústí nad Orlicí a DN 200 České Libchavy – Žampach - Ústí n.O.**, který probíhá středem území. V části zástavby města Ústí n.O. a sousední obce Dlouhé Třebové je rozvedena **teplovodní síť** z lokálních kotelen na plyn, **největší soustava CZT je v sídlišti Štěpnice**. Další zdroje tepla se nacházejí v areálech průmyslových podniků a v areálu nemocnice, které slouží pouze pro vlastní účely provozů. Pro vytápění a přípravu TUV zejm. u rodinné zástavby se využívají alternativní zdroje (elektrická energie, sluneční energie, větrná energie, biomasa), vč. využití tradičních pevných paliv (uhlí a dřevo), které je v menších obcích nadále hlavním zdrojem.

Telekomunikace:

Telefonní účastníci jsou napojeni na **digitální ústřednu v Ústí nad Orlicí** se stabilizovanou sítí, kapacitní telefonní ústředny jsou s dostatečnou rezervou. Řešeným územím procházejí optické kabely v několika trasách. Na území se nacházejí zařízení všech mobilních operátorů. Územím procházejí trasy radioreléových paprsků, které jsou provozovány Českými radiokomunikacemi a.s. a dále RR spoje pro potřeby jednotlivých podnikatelských subjektů, Ministerstva vnitra a ČD. Poštovní služby jsou pro řešené území zajišťované Českou poštou v Ústí nad Orlicí, v případě malých obcí se nyní místně řeší slučování pošt s provozem Konzumů (např. v obcích České Libchavy, Libchavy, Dlouhá Třebová, Hnátice, Orlické Podhůří, Řetová a Sopotnice).

Vodovody a kanalizace:

Území má dlouholetou tradici v jímání vodních zdrojů podzemních vod, na území bylo vybudováno mnoho desítek trubních studen zejm. v letech 1960 - 1990. Území má dostatečné a kvalitní zdroje pitné vody, nachází se zde celkem 28 jímacích objektů podzemní a povrchové vody a celkem 24 vodojemů. Ochrana vod je na území ORP Ústí nad Orlicí zastoupena ochrannými pásmy vodních zdrojů podzemních a povrchových vod I. a II. stupně, institutem významných vodních toků a CHOPAV Východočeská Křída, která leží na většině řešeného území (vyjma okrajové sv.části území).

Dostupnost pitné vody v území zajišťuje celkem **6 skupinových a 10 samostatných vodovodů**, které provozuje především **VaK Jablonné n.O.**, ve městě Ústí n.O. pak **Tepvos s.r.o.** V okrajových částech území vodovody slouží i pro sousední ORP a naopak. Řešené území dosahuje malého podílu skupinových vodovodů (riziko znečištění), na které je napojena pouze polovina obcí. Velký počet samostatných vodovodů je dán především morfologií krajiny, evidován je však zájem o napojení na skupinový vodovod (např. obec Řetová). Vodovodní síť vyžaduje rekonstrukce a doplnění starých vodovodních řádů (např. obec Libchavy).

Většina obcí SO ORP je **napojena na kanalizaci, vyjma 6 obcí** (Sopotnice, Hnátnice, Sudislav n.O., Hrádek, Řetová a Řetůvka). Hnátnice a Sopotnice již realizaci plánují a připravují, Řetůvka je napojena na kanalizaci pouze částečně, společně s obcí Řetovou však o napojení mají zájem. Město Ústí nad Orlicí má k likvidaci odpadních vod vybudovanou centrální ČOV (Tepvos s.r.o. Ústí n.O.), druhou ČOV nyní realizuje. ČOV byla vybudována také v Českých Libchavách a v Dolní Dobrouči. V území je řada malých ČOV, provozovaných obcemi nebo podniky. Centrální ČOV stále chybí ve městě Brandýs n.O. Vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací je až na malé výjimky akciová společnost VAK Jablonné nad Orlicí, ve městě Ústí nad Orlicí obhospodařuje společnost Tepvos s.r.o.

Odpadové hospodářství:

Komunální odpady, které vznikají na území SO ORP, odstraňuje zejména společnost **Ekola České Libchavy s.r.o.**, se sídlem České Libchavy čp.172, dále také společnost **TEPVOS s.r.o. Ústí n.O.** a společnost **Ekobi s.r.o. Česká Třebová** (v případě obce Dlouhá Třebová). Společnost EKOLA s.r.o. je provozovatelem **skládky směsného komunálního odpadu**, kompostovací a biodegradační plochy vč. úložiště nebezpečného odpadu, a zajišťuje pro obce především svoz komunálního odpadu (svozové plány odpadu). Vytríděné odpady předává k dalšímu využití (papír, plasty, kov, sklo), částečně také sama zpracovává, nebezpečné odpady předává spalovně nebo na skládku NO.

Hlavním producentem odpadů řešeného území, zejména komunálního odpadu, je město Ústí nad Orlicí (viz kap. 5 – Odpadové hospodářství). Město má zajištěno odpadové hospodářství smluvně se společností EKOLA České Libchavy s.r.o., která zajišťuje sběr, svoz, třídění, využití a odstranění komunálního odpadu (jedná se o směsný komunální odpad, tříděný odpad – papír, sklo, plasty, drobné kovové předměty a o nebezpečný odpad) a společností TEPVOS s.r.o., se sídlem Třebovská čp.287 Ústí n.O., která celoročně provozuje stacionární sběrný dvůr (se sídlem Královéhradecká čp.682), vč. přistavování velkoobjemových kontejnerů na jednotlivá stanoviště dle harmonogramu, mobilní sběrný nebezpečného odpadu, provozování, svoz a odstraňování drobného komunálního odpadu z odpadkových košů a na objednání likvidují nepovolené (černé) skládky. Obec Dlouhá Třebová využívá jako jediná služeb společnosti Ekobi s.r.o. z České Třebové. Separovaný odpad některé obce řeší pronájemem kontejnerů od Eko-komu, obec Sopotnice spolupracuje také se společností Odpady Dobruška a Ekopart Vamberk, Velká Skrovnice pak se společností Ekolamp, Ekovim.

Území disponuje dobrou dostupností skládek odpadu i provozoven s možností výkupu druhotných surovin, evidován je však stále poměrně vysoký podíl skládkovaného odpadu (viz dále, kap.5).

V území najdeme **1 skládku komunálního odpadu** (EKOLA České Libchavy s.r.o.) a **3 sběrné dvory**, a to ve městě Ústí n.O. (provozovaný společností Tepvos s.r.o.), v Dolní Dobrouči (provozovaný obcí Dolní Dobrouč) a v Českých Libchavách (provozovaný společností EKOLA s.r.o.), a řadu sběrných míst se zastoupením téměř ve všech obcích. Výstavbu sběrného dvora již nyní připravuje obec Řetová, realizuje město Ústí n.O. (druhý sběrný dvůr), a do budoucna plánuje Brandýs n.O. V území se řeší třídění odpadu systémem kontejnerů Eko-komu, Tepvos s.r.o. nebo Ekoly s.r.o., s pravidelným svozovým plánem.

Biodpad se řeší v obcích vlastním kompostováním, kdy si kompostují sami občané. Svozově je biodpad řešen biopopelnicemi v obcích Libchavy a České Libchavy (svozově zajišťuje Ekola s.r.o.) a v obci Dolní Dobrouč případným svozem do bioplynové stanice v obci. Biodpad ve městě Ústí nad Orlicí je řešen jednorázovými pravidelnými svozy s přistavením kontejnerů (velkoobjemový odpad) společnosti Tepvos s.r.o. jako mobilní stanoviště biodpadu (sběrný dvůr s odběrem biodpadu). Plochu pro zřízení sběrného místa s kompostárnou již připravuje obec Sopotnice, výstavbu kompostárny s využitím pro více obcí aktivně řeší obec Velká Skrovnice a společnou kompostárnu by uvítala rovněž obec Řetová.

Tab.č.23 : Odpadové hospodářství v území SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2013

Sběrné dvory na území SO ORP Ústí nad Orlicí:		
Sběrný dvůr Tepvos spol.s.r.o.	Ústí n.O., Královéhradecká ul. 682	biodpad, nebezpečný odpad, velkoobjemový odpad, elektrozařízení a baterie
Sběrný dvůr Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč čp.110	kov, plast, sklo, elektrozařízení
Sběrný dvůr EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy čp. 172	biodpad, kov, nápojové kartony, papír, plast, sklo, velkoobjemový odpad, pneumatiky, nebezpečný odpad, elektrozařízení a baterie

Provozovaná zařízení k nakládání s komunálními odpady v SO ORP Ústí n.O.:

Bohumil Švach – sběr surovin	Královéhradecká 552, Ústí n.O. (souhlas s provozováním do 2006)
Recycling – kovové odpady a.s.	Nádražní areál ČD, Ústí n.O.
TEPVOS spol. s.r.o. – komunální služby	Třebovská 287 a Královéhradecká 687, Ústí n.O.

Skládky odpadů na území SO ORP Ústí nad Orlicí

EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy čp.172	skládka komunálního odpadu
------------------------------------	-----------------------	----------------------------

Zařízení sběru a výkupu odpadu v území SO ORP Ústí nad Orlicí

EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy čp.172	sběrný dvůr
TEPVOS spol. s.r.o.	Královéhradecká 687, Ústí n.O.	sběrný dvůr
Orlickoústecká nemocnice a.s.	Čs.armády 1076 Ústí n.O.	
Recycling – kovové odpady a.s.	Lázeňská ulice - areál betonárky / nádražní areál ČD, Ústí n.Orlicí	
SKB spol. s.r.o., Vrbová 655, Ústí n.O.	Vrbová 655, Ústí n.O.	
AL POHODA s.r.o.	Lanšperk 29 Dolní Dobrouč	
S-FIRMA s.r.o.	Lázeňská 1540, Ústí n.O.	

Zařízení k využívání a odstraňování odpadu v území SO ORP Ústí nad Orlicí		
EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy čp.172	kompostárna, biodegradační plocha
Jiří Chaloupka	Pivovarská 526 Ústí n.O.	zpracování autovraků
S-FIRMA s.r.o.	Lázeňská 1540, Ústí n.O.	zpracování elektroodpadu a elektrozařízení
STAVORECYKLA s.r.o.	Vrbová 655 Ústí n.O.	recyklace stavebních odpadů
Jan Zavřel – Zavřelův písničkár, Orlické Podhůří	Dobrá Voda - Orl.Podhůří	terénní úpravy, rekultivace
AGILE spol. s.r.o. Ústí n.O.	Ústí nad Orlicí	terénní úpravy, prostor bývalé cihelny

Zdroj: vlastní šetření, 2013

Ochrana před povodněmi a živelními pohromami, krizové situace

Území SO ORP protínají 3 hlavní vodní toky s **evidovaným stupněm ohrožení povodní – řeka Tichá Orlice** s levostranným přítokem **Třebovkou a řeka Divoká Orlice** v severní okrajové části území.

Území je navíc ohroženo **zvláštní povodní pod vodním dílem konkrétně VD Pastviny** v případě řeky Divoké Orlice (severní okrajová část území) a **VD Hvězda** v případě řeky Tiché Orlice a Třebovky (týká se především měst Ústí n.O. a Brandýs n.O. a obce Dlouhá Třebová). Záplavové území Q100 je v řešeném území stanoveno na řece Tiché Orlice (Ústí n.O. – Ústí n.O., Černovír, Oldřichovice, Kerhartice, Orlické Podhůří, Sudislav n.O., Brandýs n.O.), na řece Třebovce (týká se obcí Dlouhá Třebová, města Ústí n.O. – k.ú. Hylváty) a na Divoké Orlici (obec Sopotnice).

Aktivní záplavové území je pak stanoveno na Třebovce a Divoké Orlici. Ke zpomalení postupu případné povodňové vlny významnou měrou přispívá přírodní charakter většiny toků se zachováním meandrů a nezastavěných údolních niv, chráněných z větší části přírodním parkem Orlice (významný retenční potenciál). V zástavbě obcí není dodržováno ideální manipulační ochranné pásmo vodních toků a ochrana proti povodním tak není dostatečná (žádoucí eliminace ohrožení stávající zástavby protipovodňovými opatřeními na Tiché Orlici a Třebovce). Povodí Labe s.p. Hradec Králové připravuje stavbu zvýšení ochrany města hrázemi, která zajistí kritická místa zejména pak ve městech Ústí n.O. a Brandýse n.O., kterými voda při povodních do zastavěného území proniká.

Integrovaný záchranný systém (IZS) je především v kompetenci Pardubického kraje a Policie ČR. Centrální město ORP Ústí nad Orlicí má vypracovaný **Krizový (2012), Havarijný plán a Povodňový plán (2011)**, a z pozice ORP zabezpečuje pro své správní území koordinaci bezpečnostních opatření a integrovaného záchranného systému, vč. koordinace plnění těchto úkolů (Útvar krizového řízení). Pro tyto účely byly ustanoveny krizové a bezpečnostní orgány města, a to Bezpečnostní rada obce ORP, Krizový štáb ORP a Povodňová komise ORP.

Havarijný plán řeší mimo jiné přepravu chlóru a propan-butanu na pozemních komunikacích I. a II. třídy o pásmu 200m, přepravu chlóru po železniční trati Pardubice – Česká Třebová o pásmu 1 500 m, a v okolí objektu AQUAPARK Ústí nad Orlicí o pásmu 200 m. Západní část zájmového území je zařazena do zranitelných oblastí ve smyslu nařízení vlády č. 103/2003Sb., v souvislosti s ochranou vodních zdrojů, omezující používání a skladování hnojiv a nařizující protierozní opatření. Vzhledem k predikovanému ohrožení je zpracován Plán ochrany území pod vybranými vodními díly na území Pardubického kraje před zvláštní povodní (ochrana území před průchodem průlomové vlny vzniklé zvláštní povodní - VD Hvězda).

Bezpečnost v území zajišťují především pobočky Policie České republiky, a to obvodní oddělení územního odboru Ústí n.O. (vč. sídla Dopravního inspektorátu Policie ČR, Ústí n.O.) a odboru Choceň (zejm. v případě Brandýsa n.O., Jehnědí a Sudislavi n.O., a Voděrad). Městskou/obecní policii mají pouze město Ústí n.O. (Městská policie Ústí n.O.) a obec Dolní Dobrouč (Obecní policie v Dolní Dobrouči, pobočka Městské policie Letohrad – *veřejnoprávní smlouva*). Služeb Městské policie Letohrad využívá sporadicky také obec České Libchavy. Některé obce zajišťují bezpečnost agenturně (hlídací agentury) dle potřeb (např. Hnátnice, Velká Skrovnice). Spolupráce obcí v případě krizových situací je na velmi dobré úrovni (sdružení dobrovolných hasičů, Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje se sídlem v Ústí n.O. a další jednotky požární ochrany, viz níže).

Integrovaný záchranný systém (IZS) je v území SO ORP Ústí nad Orlicí zastoupen všemi základními složkami IZS se sídlem v ORP Ústí n.O.:

(150) Hasičský záchranný sbor ČR:

Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje - územní odbor Ústí nad Orlicí s požární stanicí HZS s nepřetržitou službou sídlem Ústí n.O. - Hylváty čp.5.

Jednotky požární ochrany (JPO) – 2x JPO kategorie III se sídlem v Ústí n.O. (19 členů) a v Černovíře (22 členů) , a 2x JPO kategorie V se sídlem v Ústí n.O. – Hylváty (12 členů) a v Knapovci (12 členů).

(158) Policie ČR:

Územním odborem vnější služby krajského ředitelství Policie Východočeského kraje a územním odborem služby kriminální služby krajského ředitelství Policie Východočeského kraje se sídlem v Ústí n.O., ul. Dělnická 1188.

(155) Zdravotnická záchranná služba:

Oblastní Zdravotnická záchranná služba Ústí nad Orlicí, se sídlem Hylváty čp. 474.

Ostatní složky IZS:

Městská policie Ústí nad Orlicí se sídlem v ul. Kostelní čp. 18

Armáda ČR - komunikace s armádou přes Krajské vojenské velitelství Pardubice)

Orgány ochrany veřejného zdraví

privátní lékaři s nejvyšší koncentrací v Nemocnici Ústí nad Orlicí

Neziskové organizace a sdružení občanů

Český červený kříž v Ústí n.O., včetně oblastních spolků Dolní Dobrouč, Horní Libchavy, Černovír, Sopotnice
Sdružení kynologů Ústí n.Orlicí

Sdružení dobrovolných hasičů, se zastoupením téměř ve všech obcích SO ORP:

Okresní sdružení hasičů Ústí n.O., SDH Hylváty, SDH Černovír, SDH Knapovec, SDH Dlouhá Třebová, SDH Brandýs n.O., SDH Dolní Dobrouč, SDH Lanšperk, SDH Sopotnice (vč. družstva hasiček Sopotnice), SDH Hnátnice, SDH Velká Skrovnice, SDH Orlické Podhůří – Říčky, SDH Jehnědí, SDH Voděrad, SDH Řetová, SDH Řetůvka

Humanitární a charitativní organizace

Charitativní činnost Oblastní charity Ústí nad Orlicí

z celostátních organizací a institucí např. humanitární organizace Adra

Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby

např. havarijní služba VČE a.s., VČP a.s., VAK, pohřební služba, psychologická pomoc

Zdroj: <http://www.ustinadorlici.cz/urad/krizove-rizeni/>, Městský úřad Ústí n.O., 2013

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Území SO ORP Ústí n.O. disponuje velmi dobrým primárním potenciálem. Geografická poloha a krajinná rozmanitost území společně s relativně málo narušeným životním prostředím vytváří **předpoklady především v rozvoji letního cestovního ruchu** s kvalitní a rozmanitou nabídkou.

Zdejší kopcovitá a **dynamická krajina** je turisticky vděčná a přitažlivá. Území je součástí destinace Orlické hory a Podorlicko (www.mojeorlickehory.cz), a přes Region Orlicko-Třebovsko rovněž jejím členem. Management cestovního ruchu je tak organizován ve vyšší **úrovni destinačního managementu** (koordinovaný rozvoj destinace, spolupráce s turistickými centry a subjekty CR v dotčeném území, cyklobusy, budování značky a propagace destinace, motivační systém Karta hosta, vydávání Turistických novin Orlické hory a Podorlicko aj.).

Území leží v oblasti členité Podorlické pahorkatiny s vysokou kvalitou přírodního prostředí s rázovitými vesnicemi, s místy vyhlídek i zajímavé historie a řadou možností pro rekreaci i turistiku. Přírodní zázemí navíc umocňuje **Přírodní park Orlice a zalesněný Kozlovský a Hřebečovský hřbet**, probíhající napříč zájmovým územím. Krajina je protkána sítí značených turistických tras a cyklotras s východiskem v centrálním městě Ústí nad Orlicí (náměstí příp. také žel.nádraží v Ústí nad Orlicí – Kerharticích) s vazbou na regionální síť. **Zcela unikátní je síť cyklostezek podél řeky Tiché Orlice a Třebovky** (tzv. Orlické cyklo & in-line království), s výjimečnou nabídkou trendového in-line bruslení, pohodové rodinné a seniorské cykloturistiky vč. specifické nabídky pro handicapované, která navíc v kombinaci s přírodním prostředím řadí zdejší oblast mezi vrcholné cyklo a in-line destinace v České republice. Stezky v celkové délce cca 40 km jednak propojují centra měst oblasti s městem Ústí n.O. (Letohrad, Brandýs n.O. a Choceň, Česká Třebová), a jednak navazují na další služby sportovního a rekreačního zázemí přímo na trase, např. Areál aktivní turistiky a **vodácké tábořiště Cakle** s venkovní horolezecskou stěnou a lanovou Tarzanovou dráhou, Sporthotel Tichá Orlice se sportovním zázemím, Bowling nebo Aquapark v Ústí n.O., **Golfové hřiště v Hnátnici, hrad Lanšperk, Přírodní labyrint a koupaliště v Brandýse n.O.** a další, a to včetně parkování a dopravního spojení (vlakové a autobusové zastávky po trase stezky).

Přírodní krásy lze obdivovat z rozhledny na zalesněném **vrchu Andrlův Chlum**, která se nachází jz. od města Ústí nad Orlicí a patří mezi významné dominanty, uplatňující se v prostoru i panoramatu zájmového území. Rozhledna s přívlastkem **Stříbrná krasavice** skýtá atraktivní kruhový rozhled na celé území a jeho široké okolí. Vede k ní turistická trasa podél kapliček Křížové cesty a patříčné zázemí zde poskytuje chata Hvězda. Cestou z Ústí nad Orlicí do Letohradu lze navštívit zříceninu hradu Lanšperk ze 13. století. Hradní vrch a sousední pseudogotická kaple Nanebevzetí Panny Marie na Lanšperku nabízí další rozhledy na sever a východ území, vč. nitra zaříznutého údolí Tiché Orlice. Atraktivní rozhledy získáme také z dalších míst vrcholových partií kuest (okraje lesů, odlesněné partie strmých svahů).

Cestovní ruch je vázán zejména na **historická jádra měst Ústí nad Orlicí a Brandýsa nad Orlicí**, která jsou vyhlášena památkovými zónami. V Ústí n.O. pro turisty funguje informační centrum (v budově Městské radnice), kulturní a informační centrum je také v Brandýse n.O. (na náměstí), k dispozici jsou mapy, řada pohlednic a dalších propagačních materiálů celého zájmového území.

V území je více možností **ubytování a stravování různé kategorie** od hotelů a penzionů až po turistickou ubytovnu a tábořiště (např. Hotel UNO nebo Sporthotel Tichá Orlice v Ústí n.O., Penzion Mýtkov u Brandýsa n.O., Turistická ubytovna a tábořiště v Cakli v Ústí n.O., aj.), které jsou vytiženy především v hlavní letní sezóně. V letním období je rozvinuta především poptávka po cykloturistice (unikátní

cyklostezky, provoz cyklobusů), vodáctví a jednodenních výletech za památkami a koupáním (aquapark). Zimní sezóna i přes relativně dobrou dojezdovou vzdálenost do skiareálů a možnost běžeckých tras zdaleka nedosahuje rozsahu letní sezony.

Rekreace

Rekreace obyvatel se rozděluje na **aktivity ve volné přírodě** (kompenzace tlaku umělého prostředí) a **rekreačně-sportovní aktivity** (kompenzace nedostatku pohybu). Plochy pro sportovně-rekreační aktivity jsou vázány především na řeku Tichou Orlicí, včetně probíhající cyklostezky Letohrad – Ústí n.O. – Brandýs n.O. – Choceň. Sjízdné toky Tiché i Divoké Orlice slouží vodáckému sportu (Vodácká Orlice), zejména pak v jarním období a v létě při vyšším stavu vody. V centrálním městě ORP Ústí nad Orlicí najdete sportovní areál s atletickým a fotbalovým stadionem, letním aquaparkem, několika multifunkčními hřišti a tenisovými kurty (nově realizovaná tenisová hala), krytý bazén se slanou vodou či skatepark. Na okraji města na trase cyklo a in-line stezky pak tábořiště s loděnicí, cvičnou horolezeckou stěnou a lanovou Tarzanovu dráhou. V obci Hnátnici po trase cyklostezky najdete golfové hřiště a odpaliště.

Zimní rekreace nabízí bruslení (krytý zimní stadion v Ústí n.O.) a běžecké trasy (zejména napojení na běžecký okruh Hory – Česká Třebová, hřebenová běžecká trasa Andrlův chlum – Kozlov; trasa Ústí nad Orlicí – vrch Strážný). Nabídku sjezdového lyžování najdeme v sousedním ORP Česká Třebová (Skiareál Peklák, Skiareál Přívrat) a především pak v Orlických horách (SKICentrum Říčky, Deštné v Orlických horách, Skiareál Buková hora Čenkovice, Mlýnický Dvůr Červená Voda, Přívrat aj.).

Pobytová rekreace je vázána k přírodně nejcenějším územím, na komplexy lesů a břehové porosty Tiché Orlice. Plochy rekreace jsou zastoupeny několika enklávami rodinné rekreace a zahrádek např. na severním okraji města Ústí nad Orlicí. Rozsáhlou **rekreační oblast zvanou Mandl**, s více než 100 chatami, restaurací a přírodním koupalištěm (rybník) najdeme na jihu obce Řetová, na východě této obce pak rekreační středisko Presy s restaurací a třemi rybníky. Další chatové osady jsou v údolí Tiché Orlice, např. osada Klopoty, Perná nebo Bezpráví v Orlickém Podhůří. V malých obcích slouží rekreaci část původních objektů k bydlení, fenomén chalupaření sem proniká hlavně díky komornímu prostředí sídel situovaných mimo frekventované komunikace a díky historickým dřevěnicím v zázemí zahrad, např. v Sudislavi n.O. nebo Jehnědí.

Obě zdejší městská prostředí disponují **parkovou zelení** pro oddychové procházky občanů i rekreantů. V Ústí n.O. najdeme v centru města park zvaný Kociánka s kontroverzním náměstím, hojně navštěvované je pak Wolkerovo údolí na jv. okraji města (funkcí přirovnávané často k pražskému údolí „Šárka“). V Brandýse n.O. je parkově upraven prostor lázeňského areálu Rehabilitačního ústavu, v okolí zámku a Památníku J.A. Komenského (přírodní habrový labyrint).

Tradiční, kulturní a sportovní akce

Každoročně se ve městě Ústí nad Orlicí i Brandýs nad Orlicí pořádá řada kulturních a sportovních akcí, které jsou cílem návštěvníků z celé republiky. Turistické i cykloturistické akce zde udržují **turistické oddíly** zejm. KČT Ústí n.O., Odbor KČT Horal Ústí n.O., KČT Sopotnice, KČT Dolní Dobrouč (např. Hledání stromoucha, Běh dobroučským krajem, Turistický pochod Přes tři hrady, Pochod Via longa aj.), tradiční akce pořádají rovněž samotná města a obce (např. Ústí n.O. – Město v pohybu, Jeden svět aj.). Významné akce zastřešuje také svazek obcí **Region Orlicko-Třebovsko, např. Cyklo Glacensis, Cykloklání, Den Regionu**. K tradičním akcím regionu a Pardubického kraje patří také originální a neformální **Hry bez katastru**, přesahující hranice zájmového území (pozn. v roce 2014 proběhl již 45.ročník).

V území je zakořeněna bohatá kulturní a hudební tradice, což dokládají letité pěvecké soubory a ochotnické spolky, slavní hudební rodáci i kulturní akce. V Ústí nad Orlicí již více než 200 let působí jeden z nejstarších pěveckých sborů ve střední Evropě - Cecilská hudební jednota, v Brandýse n.O. již 140 let Pěvecký sbor Žerotín. V Ústí nad Orlicí se každoročně konají **mezinárodní houslové a violoncellové soutěže**, Kocianova houslová soutěž a hudební festival Kocianovo Ústí, o jejichž vznik se zasloužili především dva ústečtí rodáci, houslista Jaroslav Kocian a jeho přítel, violoncellista Bohuš Heran (Heranova violoncellová soutěž). Kocianovo jméno nese také zdejší Základní umělecká škola. V Brandýse n. Orlicí, kde pobýval houslový virtuos František Ondříček zvaný „král houslí“, se každoročně pořádají Brandýské hudební slavnosti s koncertem držitelů cen Kocianovy houslové soutěže. Na vesnicích jsou naopak **tradiční masopusty** (např. Libchavy, Sopotnice), **hasičské bály a obecní plesy** (např. Dolní Dobrouč, Jehnědí, Hrádek, ..), ožívají také řemesla (Sopotnice – chlebová pec, řemeslné trhy).

Kulturní památky

Turisticky atraktivní jsou především historická jádra měst s památkovou zónou – město Ústí n.O. a Brandýs n.O., a pozůstatky hradů Lanšperk a Brandýs.

Centrum města Ústí nad Orlicí s téměř pravidelným čtvercovým náměstím se pyšní řadou převážně barokních měšťanských domů s podloubími, barokní radnicí s nárožní věží, Starou školou, barokním děkanstvím, a pozdně barokním kostelem Nanebevzetí Panny Marie z roku 1776, který je hlavní dominantou města. Nejstarší kamennou stavbou města je renesanční **budova Sboru Jednoty bratrské** (1555). K významným skvostům patří také **funkcionalistická budova Roškotova divadla** z roku 1936, která je zapsána do seznamu kulturních památek České republiky, a členitá reprezentativní secesní stavba **Hernychovy vily** z počátku 20.stol., která byla rodinným sídlem ústeckého podnikatele Floriana Hernycha, majitele sousední textilní továrny. Věžička vily tvoří jednu z dominant města. Tato prestižní stavba, obklopena veřejně přístupným parkem, vyniká bohatou štukaturou, zajímavým interiérem i architektonickými nápady, a jako taková je dnes významnou kulturní památkou. Dnes zde sídlí Městské muzeum se stálou expozicí věnovanou mimo jiné proslulým „ousteckým“ betlémům a ústeckému rodákovi a významnému houslistovi Jaroslavu Kocianovi. Kociánova vila se vypíná nad údolím Tiché Orlice v místě zvaném Na Tiché Orlici (Oldřichovice u Ústí n.O.).

Město Ústí nad Orlicí je původem malé městečko s hudební a textilní tradicí, později nazývané také **jako „východočeský Manchester“**, které se rozvinulo zejména díky stavbě železnice Olomouc–Praha v pol. 19.stol. Svědkem těchto dob je jedna z nejstarších nádražních budov v Česku **empírová budova železniční zastávky Ústí nad Orlicí – město**, vybudovaná dle návrhu architekta Jünglinga v roce 1845, ale také železniční strážní domek ve Rvišti-Bezpráví (hradlo u strážního domku, technická památka z doby stavby olomoucko-pražské dráhy). Železnice nerespektovala historicky danou Trstenickou obchodní stezku a komunikačně se přesunula do údolí Tiché Orlice a Třebovky.

Město Brandýs n.O. disponuje nevelkým obdélným náměstím s měšťanskými domy (empír, baroko), obklopeného zástavbou vesnického rázu s roubenými chalupami a usedlostmi. Centrum města vévodí (novorenesanční) **secesní radnice s Pamětní síní J.A. Komenského** a pozdně barokní kostel Nanebevstoupení Páně (Pana Ježíše). Lázeňskou atmosféru města doplňuje dřevěný altán v prostoru náměstí. Město kdysi strážily dva hrady z přelomu 13. a 14.stol., dnes již pouze zříceniny. Krásný pohled na město nabízí zalesněný ostroh východně nad městem s torzem kdysi rozlehlého raně gotického

hradu Brandýs, jižně od města na náhorní plošině pak najdeme reliéfní **pozůstatky hradu Orlík** (Salenstein). Západní část města uzavírá **lázeňský areál Rehabilitačního ústavu**.

Město se zapsalo do české historie v 15.stol. jako významné centrum Jednoty bratrské, neboť zde vznikl jeden z nejstarších českobratrských sborů v Čechách. Přímo v Brandýse n.O. zemřel zakladatel Jednoty bratrské bratr Řehoř. Intenzivní podporu českým bratřím zde poskytl po konfiskacích v roce 1619 a po bitvě na Bílé hoře Karel starší ze Žerotína, který umožnil azyl mj. i J.A. Komenskému, který patří mezi nejvýznamnější členy Jednoty. Město Brandýs n.O. je tedy spojováno především s pobytem J.A. Komenského, který právě zde dokončil své celoživotní dílo Labyrint světa a ráj srdce. V místech zvané Klopoty pod zalesněnou stráňí při levém břehu řeky Tiché Orlice najdeme **Komenského památník** a dodnes zachovalé sklepení původního srubu, kde se Komenský v těžkých dobách pravděpodobně ukrýval. Proti pomníku najdeme přírodní bludiště inspirované knihou J.A.Komenského. Labyrint „světa“ má rafinovaně přerušované poledníky a rovnoběžky, které návštěvníkovi komplikují cestu do středu se symbolem „ráje srdce“.

Mezi významné stavby města patří **novobarokní (novorenesanční) zámek**, který však ve své dnešní poloze nebyl sídlem Žerotínů, ač je zde umístěna pamětní deska. Původní žerotínský zámek se již nezachoval a na jeho místě jsou nyní měšťanské domy. Stávající zámecká budova vznikla přestavbou centra a školy Jednoty bratrské. K prestižním stavbám patří původní **novorenesanční vila Ludmila (dnes Sokolovna)** z roku 1890, romanticky rozčleněná věžičkami, která byla sídlem podnikatele a architekta J.Horského, a **tzv. Ondříčkova vila**, která bývala letním sídlem Františka Ondříčka tzv. „krále houslí“, tehdá profesora konzervatoře ve Vídni.

Stále živou památkou na éru **zakládání lázní a zájmu o léčivé prameny** je krásná budova bývalých klimatických lázní v Brandýse n.Orlicí, původně slatinné lázně a vodoléčebný ústav, nyní Rehabilitační ústav, založený v roce 1899 dr. Josefem Wieserem a Janem Horským. Dalším pozůstatkem na toto období je na počátku 19.stol. postavená Kaple Jana Křtitele v areálu někdejších Lázní na okraji města Ústí n.O., nebo **Kaple Panny Marie Pomocné v Klopotech**, kde byly u pramene Klopotského potoka založeny lázně (lázně zanikly, dnes přesto hojně navštěvované rekreační místo, vyvěrá zde pramen „zázračné vody“, na dně studánky je vydlážděný křížek).

Dominantou zdejších obcí jsou **kostely, případně kaple**. Ze zajímavých staveb jmenujme především impozantní pseudogotický kostel sv.Prokopa v Dlouhé Třebové (svatoprokopské tradice v obci dávne kořeny), barokní kostel sv.Zikmunda se samostatnou zvonící v Sopotnici, původně gotický kostel sv.Petra a Pavla v Hnátnici, empírový kostel sv.Mikuláše v Dolní Dobrouči, kostel sv.Máří Magdalény s kostnicí v Řetové, pseudogotickou kapli Nanebevzetí Panny Marie na Lanšperku, kamennou kapli Sedmiboletné Panny Marie v Dolním Houžovci v Ústí n.O. nebo poutní místo s Horákovou kaplí v Dolní Dobrouči. Z dřevěných staveb se zachovaly zvonička ve Rvišti a jako ojedinělá dřevěná církevní stavba na Orlickoustecku také kaple Navštívení Panny Marie v Horním Houžovci.

Typickou součástí krajiny je řada **drobných sakrálních památek**, barokních soch světců, zejména sv. Jana Nepomuckého. Morové sloupy s mariánským tématem Immaculaty (ochránkyně před morem) najdeme v Ústí nad Orlicí, na pomezí lidového umění také v obci Hnátnici, Dolních a Horních Libchavách. Tradiční venkovská obydlí lidové architektury se zachovaly především v rázovitých vesnicích jako např. obec Řetová (bělidlo, mandl, samota zvaná na Mandlu), Dolní Dobrouč, Sopotnice, Dlouhá Třebová (rychta), Hylváty (roubenky), Jehnědí a Sudislav n.O. (tradiční náves s rybníčkem), kde najdeme velký statek s patrovým obytným domem (1903) zapsaný na seznamu památek UNESCO.

Kulturní pólý území tvoří historická centra měst Ústí n.O. (náměstí a kostel Nanebevzetí Panny Marie) a Brandýsa n.O. (náměstí a kostel Nanebevstoupení Páně), hradní vrch se zříceninou hradu Lanšperk (po staletí správní centrum oblasti), kostel Sv.Máří Magdalény na návrší v obci Řetová, kostel Sv.Zikmunda v Sopotnici a gotický kostel Sv.Petra a Pavla v Hnátnici. **Kulturními osami** jsou v první řadě charakteristické, kilometry se táhnoucí, lesní lánové vsi. Pro zemědělské krajiny jsou zase typické cesty lemované alejemi.

Tab.č.24 : Památky v obcích SO ORP (vyjma měst Ústí n.O. a Brandýs n.O.)

Název obce	
1	Dolní Dobrouč
	<p>Dolní Dobrouč: Empírový kostel sv.Mikuláše, Horákova kaple (poutní místo), hřbitovní kaple Sv.Josefa (presbytář původně gotického kostela z 15.stol.), fara, sochy, pískovcový kříž</p> <p>Horní Dobrouč: barokní kostel sv.Jana Křtitele, fara, terasa se skupinou barokních soch (kdysi u hráze rybníka), kamenný kříž u kostela, sochy</p> <p>Lanšperk: hrad Lanšperk z 2.pol.13.století, s plášťovou zdí, které neměly věž (zachované sklepy a část paláce), pseudogotická Kaple Nanebevzetí Panny Marie (v místě bývalé bašty vnějšího hradního opevnění), venkovské domy</p>
2	Hnátnice
	Původně gotický kostel sv. Petra a Pavla, sloup se sochou Panny Marie, sochy, kalvárie
3	Libchavy
	Klasicistní kostel sv.Mikuláše (dominantu obce), tvrziště (kdysi 2 tvrže, nejstarší budovou Panský dvůr s dochovaným tvrzištěm v dolní části obce), historická budova ObÚ, řada sakrálních barokních soch, venkovské usedlosti z 1.pol.18.stol.
4	České Libchavy
	Hlavní dominantou původně gotický kostel sv.Víta, bývalá fara, rokoková socha sv.Jana Nepomuckého, tvrziště v ostrožně poloze (Skalka, ve vých.části obce, zachován okružní příkop, částečně val, prohlubně po stavbách)
5	Sopotnice
	Dominantou vesnice kostel sv.Zikmunda, samostatná barokní zvonice (nejstarší stavba v obci), hřbitov s hřbitovní zdí, barokní márnice, Památník odboje (1.sv.v.), Sloup se sochou Panny Marie, socha Krista u sloupu, krucifix, venkovské usedlosti
6	Velká Skrovnice
	Nejstarší památkou je starý kamenný sekeromlat (na obdělávání půdy, z dob 3000 let před Kristem), hřbitovní kaple sv. Cyrila a Metoděje. <i>Pozn. žádná z památek však není dosud zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek ČR.</i>
7	Orlické Podhůří
	Kaple Perná, Kaple sv.andělů strážných Říčky, Kaple Panny Marie Pomocné v Klopotech, Kaple Nanebevzetí Panny Marie v Dobré Vodě, dřevěná roubená zvonice ve Rvišti, Myslivna s pomníčkem v Dobré Vodě, Sýpka v Perné, socha sv.Jana Nepomuckého, Klopoty – kdysi lázně, hostinec, kaple (lázně zanikly, kaple nadále turistickým místem) <i>(Dobrá Voda vč. osady Bezprávi a Luh, Kaliště, Perná, Dolní a Horní Rozsocha, Rviště a Říčky se samotou Klopoty)</i>
8	Sudislav nad Orlicí
	Kaple Panny Marie se zvonící (pravidelná zvonění), nejstarší památkou v obci je pískovcový kříž s kamenným plotem (cesta k Oucmanicím), Památník obětem svět.války, socha sv.Václava, rokokový kostel se zvlněným průčelím, venkovské usedlosti - největší raritou obce je statek (1903) zapsaný na seznamu památek UNESCO, pýchou obce hasičská zbrojnice s malovaným plastickým znakem ve štítu, několik pomníčků (Ke cti a chvíle boží), socha sv.Václava, výšinné opevněné sídliště hradiště Orlík (jeden ze strážných hradů Brandýsa n.O.), železniční strážní domek Rviště –Bezprávi (hradlo, technická památka z doby stavby olomoucko-pražské dráhy)
9	Jehnědí
	Dominantou obce Kaple Panny Marie, venkovské usedlosti, památkově chránění krucifix, Pomník padlým 1.sv.v. <i>Pozn. tzv.pivnice – cesta, po které se kdysi vozilo pivo (trasa z Brandýsa n.O. přes Sudislav na Andrlův Chlum a Ústí n.O.)</i>

- 10** Hrádek Kaple na návsi, mlýn přestavěný na hotel, myslivna se znakem města Litomyšl.
Pozn. žádná z památek však není dosud zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek ČR.
- 11** Voděrady (*Voděrady u Českých Heřmanic, Džbánov u Litomyšle*) **Džbánov:** evangelický kostel se stoletými lipami – **jeden z prvních tolerančních kostelů a modliteben**, předtoleranční hřbitov, evangelická fara, Obecní dům s hasičskou zbrojnicí, Pomník obětem 1.sv.v.
Voděrady: budova bývalé školy (1913, výuka od roku 1876), **kaple sv. Václava** se zvonící (otevřená s křížem), venkovské usedlosti
- 12** Řetová Dominantou vesnice **kostel sv. Máří Magdalény** s kostnicí (1755) – na návrší uprostřed obce, kamenná kaplička v místě původní dřevěné kostnice, ohradní zeď, fara, další sakrální památky, socha sv.Jana Nepomuckého venkovské usedlosti (samota zvaná Na Mandlu, empírové patrové stavení z pol.19.stol.), **bělidlo** (dokládá manufakturní období vývoje průmyslového podnikání), **mandl**
- 13** Řetůvka Nejvýznamnější stavba barokní **kostelík sv.Václava**, komplex 3 budov – barokní dům, roubený dům s pavlačí, v centru Památník padlým v 1.sv.v.
Pozn. žádná z památek však není dosud zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek ČR.
- 14** Dlouhá Třebová Nepřehlédnutelnou dominantou – stavební skvost pseudogotického slohu **kostel sv. Prokopa**, svatoprokopské tradice v obci dávné kořeny, Kaple sv.Josefa na návrší (hřbitovní neogotická kaple, před stavbou kostela mše), Pomník Svobody, Pomník Obětem obou svět.válek, Hrob obětí transportu smrti z Osvětimi, drobné sakrální památky (sochy, obrázky, boží muka, kamenné kříže, krucifix), tvrziště, venkovské usedlosti (rychta)

Pozn. z městských částí Ústí n.O. jmenujme pozdně empírový kostel sv.Petra a Pavla v Knapovci, dřevěnou kapli Navštívení Panny Marie v Horním Houžovci (ojedinělá dřevěná církevní stavba na Orlickoústecku), kamennou kapli Sedmiboletné Panny Marie v Dolním Houžovci, sálovou stavbu kaple sv. Gotharda v Černovíře nebo kapli sv.Anny v Hylvátech

Zdroj dat: *webové stránky obcí, Místopisný průvodce pro České republice - památky a turistické zajímavosti* (<http://www.mistopisy.cz>), *Seznam kulturních památek okresu Ústí nad Orlicí* (http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_kulturn%C3%ADch_pam%C3%A1tek_v_okrese_%C3%9Ast%C3%AD_nad_Orlic%C3%AD)

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab.č.25 : Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	16	100%	Územní plány obcí jsou k dispozici v digitální podobě na webu centrálního města ORP, město Brandýs n.O. a obce Hnátnice a Orlické Podhůří mají územní plán prozatím pouze v listinné podobě.
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0%	Všechny obce SO ORP mají platné územní plány, některé z nich však připravují aktualizace, zpracovávají změny nebo připravují pořízení nových územních plánů.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo Programem rozvoje obce)	15	94%	Strategický plán rozvoje má zpracováno pouze město Ústí nad Orlicí, a to na období 2008-2014 (z roku 2007), které nyní zpracovává nový Strategický plán rozvoje města na období 2015 - 2022. Ostatní obce se řídí Místním programem obnovy venkova obce (celkem 14 obcí) a Územním plánem. Program rozvoje obce nemá zpracovaný pouze obec Dolní Dobrouč.

Zdroj: vlastní šetření, Městský úřad Ústí nad Orlicí – odbor územního plánování, 2014

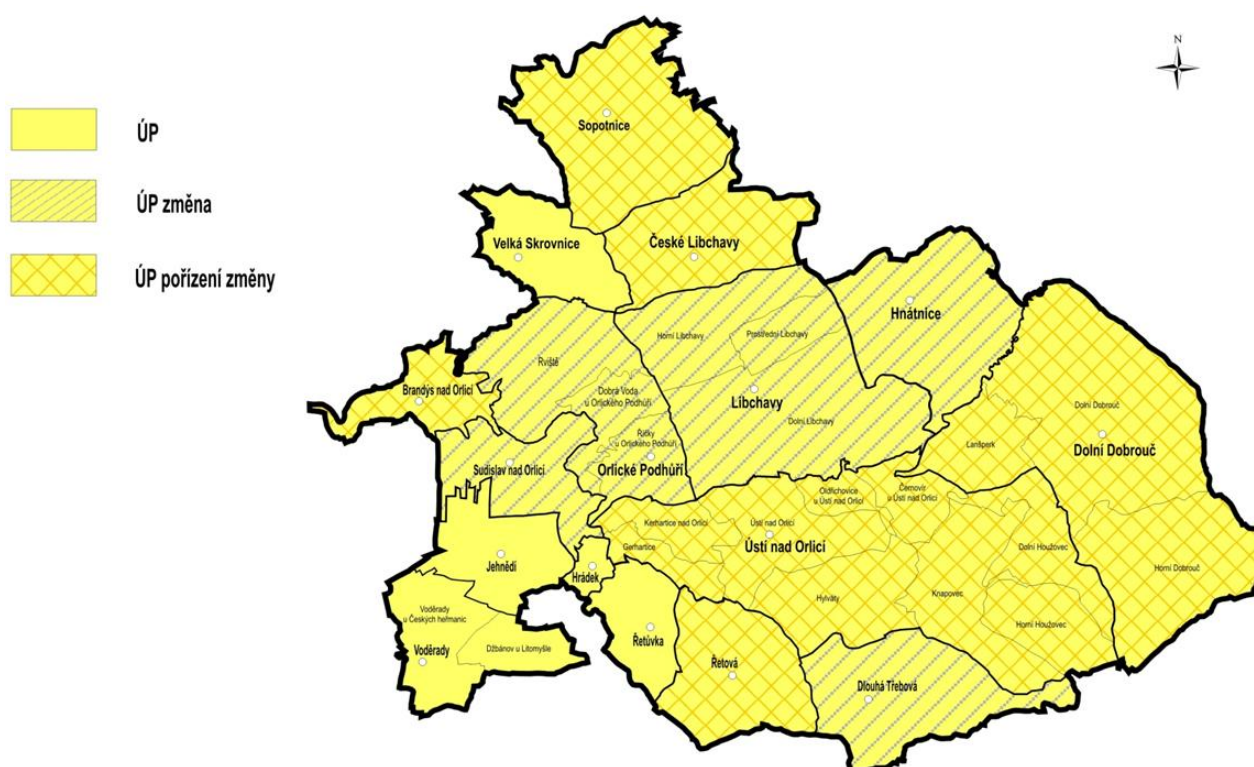
Tab.č.26 : Územní a strategické plánování v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Obec	Program rozvoje obce	Strategický plán rozvoje	Územní plán
Dlouhá Třebová	do 2015		ÚP 2010, změna č.1
Hnátnice	do 2016		ÚP 2011, změna č. 1 - 3
Řetová	do 2015		ÚP 2008, probíhá pořízení změny č.1
České Libchavy	do 2014		ÚP 2010, změna č.1, probíhá pořízení změny č.2
Libchavy	do 2021		ÚP 2010, změna č.1
Sopotnice	2014 - 2020	připravuje se	ÚP 2010, změna č.1, probíhá pořízení změny č.2
Jehnědí	do 2014 (2015)		ÚP 2009
Ústí nad Orlicí	<i>viz Strategický plán rozvoje města</i>	období 2008 - 2014, zpracovává se nový na období 2015-2022	ÚP 2006, změna č.1-10, aktualizace nového ÚP
Brandýs n.Orlicí	do 2014 (2015)		ÚP 1999, aktualizace - probíhá pořízení nového
Orlické Podhůří	do 2010 - 2020		ÚP 2010, změna č. 1 - 4

Dolní Dobrouč	není		ÚP 2011, změna č. 1 - 4, probíhá pořízení změny č.5
Velká Skrovnice	do 2014		ÚP 2008
Řetůvka	2010 - 2014		ÚP 2012
Sudislav n.Orlicí	do 2014		ÚP 2009, změna č.1
Voděrady	do 2014		ÚP 2012
Hrádek	2011 - 2016 (2021)		ÚP 2009

Zdroj: vlastní šetření (starostové obcí), 2014

Obr.č.5 : Územní plánování v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Všechny obce správního obvodu ORP Ústí nad Orlicí mají zpracované územní plány, jakožto nejdůležitější nástroj územního plánování, který zásadním významem určuje budoucí rozvoj území obce či města. Celkem 7 obcí připravuje aktualizaci (změnu) územního plánu, a města Brandýs n.O. a Ústí n.O. pořízení nového územního plánu.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. **K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:**

Politika územního rozvoje ČR (2008)

<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepcie-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky>

Zásady územního rozvoje Pardubického kraje

<http://www.pardubickykraj.cz/zasady-uzemniho-rozvoje> (04/2010)

<http://www.pardubickykraj.cz/aktualizace-zasad-uzemniho-rozvoje> (aktualizace č.1, 10/2013)

Strategický plán ekonomického rozvoje mikroregionu Orlicko-Třebovsko

(12/1999, Berman Group s.r.o., Praha, aktualizace 06/2004)

<http://www.orlicko-trebovsko.cz/o-svazku-obci/strategicky-plan/>

Strategie místního rozvoje regionu Orlicko (MAS Orlicko, 2006)

Strategický plán LEADER MAS Orlicko - Žijeme a chceme žít v pohraničí - na období 2008 - 2013.
MAS Orlicko, 2008.

Střednědobé hodnocení SPL MAS Orlicko v roce 2012.

<http://www.mas.orlicko.cz/Index.php?IdS=18>, pozn. dílčí dokumenty připravované Místní rozvojové strategie MAS Orlicko 2014-2020, <http://www.mas.orlicko.cz/Index.php?IdS=71>

Územně analytické podklady - Rozbor trvale udržitelného rozvoje území ORP Ústí nad Orlicí

(z roku 2008, aktualizace č.1 12/2010, č.2 12/2012, Atelier URBI spol. s.r.o., Brno)

<http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/uzemne-analyticke-podklady/>

Územní plány obcí SO ORP Ústí nad Orlicí

<http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/uzemni-plan-obci-orp/>

<http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/uzemni-plan/> (ÚP města Ústí n. O., změna č. 1 - 10)

Strategický plán města Ústí nad Orlicí (aktualizace 10/2007, Berman Group s.r.o., Praha), pozn.

příprava nového strategického plánu 2015-2020

<http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/strategicky-plan/>

Inovační strategie rozvoje města Ústí nad Orlicí (06/2012, OHGS s.r.o. Ústí nad Orlicí)

http://www.ustinadorlici.cz/files/inovacni_strategie/inovacni_strategie_text_uprava.pdf

Socioekonomická analýza města Ústí nad Orlicí a okolí (Město Ústí n.O, 2010)

<http://www.ustinadorlici.cz/urad/strategicke-dokumenty/komunitni-plan/>

Programy rozvoje obcí SO ORP Ústí nad Orlicí (vyjma obce Hrádek a Dolní Dobrouč) (většina fyzicky v listinné podobě na MěÚ / ObÚ)

<http://www.ceskelibchavy.cz/index.php/zastupitelstvo/program-obnovy> (obec České Libchavy)

<http://www.retova.cz/index.php?cal-date=201403&nid=620&lid=CS&oid=2696259>

<http://www.obecsopotnice.cz/mistni-program-obnovy-venkova-obec-sopotnice/ms-1591/p1=1591>

<http://www.sudislav.cz/obecni-urad/rozvoj.html> (obec Sudislav n.Orlicí)

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje – Územní celek Ústí nad Orlicí

(OHGS s.r.o., 2004) , <http://195.113.178.19/html/prvkuk/index.html>;

<http://www.pardubickykraj.cz/plan-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci/43146/plan-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci-pardubickeho-kraje>

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou **následující významná omezení, příležitosti či limity** :

Správní obvod ORP Ústí nad Orlicí **neleží v žádné rozvojové oblasti/ose republikového významu**.
Zájmové území se však nachází:

- v dosahu rozvojové oblasti OB4 Hradec Králové/Pardubice,
- severně od rozvojové osy OS8 Hradec Králové/Pardubice–Moravská Třebová–Mohelnice–Olomouc–Přerov,
- jihovýchodně od rozvojové osy OS4 Praha–Hradec Králové/Pardubice,
- na koridoru železniční dopravy ŽD7 Pardubice–Česká Třebová–Brno,
- jihovýchodně od koridoru železniční dopravy ŽD2 Chrudim–Pardubice–Hradec Králové–Jaroměř, severně koridoru rychlostní silnice R35a Sedlice (Hradec Králové)–Vysoké Mýto–Moravská Třebová–Mohelnice,
- jihovýchodně od dálničního koridoru D11 Hradec Králové–Smiřice–Jaroměř,
- na východním konci plánovaného úseku vodní labské cesty VD1 Pardubice–hranice SRN,
- jihovýchodně od plánovaného úseku labské vodní cesty VD6 Kunětice–Opatovice na Labi,
- západní zakončení koridoru kombinované dopravy KD1 Miedzylesie (Polsko–PKP)–Lichkov–Ústí n.O. (I.TŽK),
- v dosahu veřejného logistického centra (VLC) Pardubice–Hradec Králové,
- v blízkosti veřejného mezinárodního letiště Pardubice

Z pohledu širších vazeb se tedy jedná o území s **výraznou vazbou na významné dopravní cesty**, v daném případě na železniční trať č. 010 Pardubice – Česká Třebová. Prioritou území je proto upřesnění tras dopravních koridorů (viz ŽD7, R35, KD1), a rozvoj ekonomických aktivit soustředěný do měst s vazbou na tyto komunikační koridory a do sídel s hromadnou (zejm. železniční) dopravou, napojení ostatních center osídlení k regionálnímu centru Ústí n.O. s napojením na R35 – dopravní koridor republikového významu. Koridor VD3 - Labská větev Dunaj-Odra-Labe je sledován jako územní rezerva (posouzení nezbytnosti plánovaného východního úseku labské vodní cesty).

Zásady územního rozvoje na území Pardubického kraje (ZÚR PaK) vymezují celkem 3 rozvojové oblasti (OBk 1-3) a 5 rozvojových os (OSk 1-5) krajského významu.

Zájmové území SO ORP Ústí nad Orlicí je součástí rozvojové oblasti OBk 2 Česká Třebová – Ústí nad Orlicí, rozvojové osy OSk 2 Choceň–České Libchavy/Sopotnice–Ústí nad Orlicí(–Vamberk) a rozvojové osy OSk 3 Ústí nad Orlicí–Letohrad–Žamberk. Omezení, příležitosti a limity se z pohledu ZÚR soustředí na centrální část SO ORP, obě města Ústí n.O. (s vazbou na Českou Třebovou) a Brandýs n.O., a na obce situované v hlavních dopravních koridorech území (I/14, II/312, II/360 a II/310).

Dle ZÚR PaK je **město Ústí nad Orlicí** hodnoceno jako střední centrum osídlení, které je **centrem rozvojové oblasti** a z této pozice koordinuje rozvoj se sousedními obcemi, specifikem je pak existence dvojměstí Ústí n.O. – České Třebové (společné zajišťování potřeb). ZÚR PaK v řešeném území dále vymezují územní rezervy staveb na vybrané silniční síti nadmístního významu (koridor pro umístění staveb přeložky silnice I/14 – Ústí n.O. a obchvat Sopotnice a Dlouhé Třebové), a navrhuje koridory a obchvaty u silnic II.třídy (koridor pro umístění stavby D34 – přeložka silnice II/312 Vyso-

ké Mýto – Choceň – České Libchavy, D37 - přeložka silnice II/360 Lanšperk – Letohrad), a III.třídy (D61 - přeložka silnice III/36012 Řetová). Účinnost uvažovaných obchvatů v případě sídel Dlouhá Třebová a Ústí nad Orlicí je poměrně nízká, neboť regionální vazby ke křižovatce Opatovec (R35) jsou indukovány samotnými obcemi, zejména oběma městy a jejich převedení na obchvatovou trasu není vzhledem k výškovým rozdílům a neprůchodnosti zástavbou reálné.

Priority pro zajištění udržitelného rozvoje území dle ZÚR PaK:

- a) zachování a rozvoj polycentrické struktury osídlení založené na dvojměstí Česká Třebová – Ústí nad Orlicí
- b) napojení ostatních center osídlení území ORP na regionální centrum Ústí n.O.
- c) zlepšení dopravní dostupnosti a dopravní obslužnosti území, zejm. napojení území na R 35 a k regionálním centřům Pardubice, Chrudim, Vysoké Mýto, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová a Svitavy, zlepšení železničního spojení ve směru na Ústí n.O.
- d) péče o přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území – respektování a ochrana zejm. přírodní park Orlice, evropsky významných lokalit (NATURA 2000) a ÚSES (neregionální biokoridor K93 a regionální biocentrum 467 Tichá Orlice u Pelin)
- e) stabilizace a vyvážený rozvoj hospodářských činností území ve vymezených rozvojových oblastech a rozvojových osách PaK: viz OBk2, OSk 2 a OSk 3

1/ Rozvojová oblast OBk 2 Česká Třebová–Ústí nad Orlicí zahrnuje centrální část SO ORP Ústí n.O. v koridoru silnice I/14, která je silniční osou oblasti. Prochází osídlením v poměrně úzkém údolí. Do této rozvojové oblasti náleží tato centra řešeného SO ORP: **Ústí n.O.** (Dolní a Horní Houžovec, Gerhartice, Hylváty, Knapovec, Kerhartice, Černovír a Oldřichovice), **Dlouhá Třebová, Libchavy** (Dolní, Horní a Prostřední Libchavy)

Prioritami této rozvojové oblasti ve vztahu k řešenému území jsou:

- a) rozvoj ekonomických aktivit a možností veřejného logistického centra ve vazbě na železniční uzel Česká Třebová a koridor silnice I/14 (zejm. Ústí n.O. - Hylváty), územní rezerva obchvatu silnice I/14 v prostoru Ústí n.O.
- b) rozvoj bydlení ve městě Ústí nad Orlicí
- c) respektovat přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území – ochrana městské památkové zóny Ústí n.O., ochrana a upřesnění vymezení ÚSES (nadregionální biokoridory K82 a K93, regionální biocentra 357 Vadětín, 457 Andrlův Chlum, 1925 Kamenný vrch, regionální biokoridory 811 Anenské údolí – Hůrka, 860 Hůrka – Andrlův Chlum, 862B Buková stráž-Andrlův Chlum, 865 Žampach – Vadětín, 866 Vadětín-Kamenný vrch, 869 Andrlův chlum-Vadětín, 870 Vadětín – Les u Hrklice)

2/ Rozvojová osa OSk 2 Choceň–České Libchavy/Sopotnice–Ústí nad Orlicí(–Vamberk) vede v koridoru silnice II/312, která propojuje severojižně trasu I/14 z Českých Libchav do Chocně (a budoucí R35 u Vysokého Mýta). Součástí této osy je malé město Brandýs n.O. a obec Sopotnice, severně navazující v koridoru I/14 na České Libchavy a dále na Vamberk v sousedním Královéhradeckém kraji.

Do této rozvojové osy náleží tato centra řešeného SO ORP: **Brandýs n.O., České Libchavy, Sopotnice, Velká Skrovnice**

Prioritami této rozvojové osy ve vztahu k řešenému území jsou:

- a) zlepšení parametrů silnice II/312 Choceň – České Libchavy,
- b) soustředit územní rozvoj do města Brandýs nad Orlicí a do obce České Libchavy, rozvoj v obcích v koridoru silnice I/14 České Libchavy a Sopotnic (zachování této trasy v koridoru osídlení), rozvoj Brandýsa nad Orlicí v souvislosti s realizací nové trasy Choceň – Ústí n.O.(ověřit rozsah zastavitel-

ných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy, dopravní a technickou infrastrukturu, limity rozvoje území a ochranu krajiny),

c) respektovat přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území - ochrana městské památkové zóny Brandýs nad Orlicí, ochrana přírody a krajiny - přírodní rezervace Hemže-Mýtkov, přírodní park Orlice, evropsky významná lokalita Brandýs (NATURA 2000), ÚSES (nadregionální biokoridory K81 a K93 (Řetůvka), regionální biocentra 378 Litice, 467 Tichá Orlice u Pelin, regionální biokoridory 811 Anenské údolí – Hůrka, 814 Litice – Žampach)

3/ Rozvojová osa OSk 3 Ústí nad Orlicí–Letohrad–Žamberk je obsluhována silnicemi II/360 a II/310, a železniční tratí Ústí n.O. – Letohrad – Jablonné – Lichkov.

Do této rozvojové osy náleží tato centra řešeného SO ORP: **Dolní Dobrouč** (Dolní Dobrouč, Lanšperk), **Hnátnice**

Prioritami této rozvojové osy ve vztahu k řešenému území jsou:

a) zlepšení parametrů silničního spojení II/360 (Šedivec – Letohrad - Ústí n.O. – Sloupnice – Lito-myšl – Polička), koridory nadmístního významu pro přeložku silnice I/14 (obchvat Sopotnice, Ústí n.O., Dlouhá Třebová), pro stavbu D34 (přeložka silnice II/312 České Libchavy) a stavbu D61 (přeložka silnice III/36012 Řetová)

b) posílit využívání železniční trati Ústí nad Orlicí – Letohrad – Jablonné nad Orlicí – Lichkov

c) respektovat prvky přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území – ochrana přírody a krajiny přírodní park Orlice, evropsky významná lokalita Vadětín – Lanšperk, EVL Tichá Orlice (NATURA 2000), ÚSES (nadregionální biokoridor K81, regionální biocentra 357 Vadětín, 461 Hrklice, regionálních biokoridorů 865 Žampach-Vadětín, 866 Vadětín – Kamenný vrch, 870 Vadětín – Les u Hrklice, 871 Les u Hrklice – Sutice)

d) ověřit rozsah zastavitelných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy, dopravní a technickou infrastrukturu, limity rozvoje území a ochranu krajiny

Významné limity a omezení území

1/ ochrana kulturního dědictví

a) městské památkové zóny - MPZ Ústí n.O., MPZ Brandýs n.O.

b) kulturní památky zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek ČR - zastoupeny ve všech obcích vyjma obce Hrádek, Řetůvka a Velká Skrovnice

c) historicky významné stavby, významné stavební dominanty, nemovité kulturní památky

d) území s archeologickými nálezy (Ústí n.O., Brandýs n.O., Dlouhá Třebová, České Libchavy, Libchavy, Sudislav n.O.)

2/ ochrana přírody a krajiny – v území se nacházejí:

a) významné krajinné prvky v obcích Libchavy (Horní a Dolní Libchavy), Dolní Dobrouči (Dolní Dobrouč, Lanšperk) a Řetová

- b) zvláště chráněná území maloplošná – přírodní rezervace Hemže-Mýtkov
- c) památné stromy ve městě Ústí n.O. (Ústí n.O, Knapovec) a v obci Řetová, Sopotnice, České Libchavy, Dolní Dobrouč (Horní a Dolní Dobrouč) a Hnátnice
- d) Přírodní park Orlice, který prochází napříč územím a zasahuje obce Dolní Dobrouč (Dolní Dobrouč, Lanšperk), Hnátnice, město Ústí n.O. (Oldřichovice, Kerhartice a Gerhartice), Orlické Podhůří, Sudislav n.O., Libchavy, Hrádek a město Brandýs n.O.
- e) NATURA 2000 je v území zastoupena 2 evropsky významnými lokalitami Vadětín-Lanšperk a Brandýs.
- f) ÚSES – územím vede osa nadregionálního biokoridoru K82 a K93 (od SZ k JV, severně od města Brandýs n.O., přes řeku Tichou Orlici nad osadou Bezpráví, přes Gerhartice, západně od Dlouhé Třebové), regionální biocentra: 357 Vadětín, 457 Andrlův Chlum, 1925 Kamenný vrch, regionální biokoridory: 811 Anenské údolí-Hůrka, 860 Hůrka-Andrlův Chlum, 862B Buková stráž – Andrlův Chlum, 865 Žampach – Vadětín, 866 Vadětín – Kamenný vrch, 869 Andrlův chlum – Vadětín, 870 Vadětín – Les u Hrklice

3/ ochrana vodních zdrojů – – chráněná oblast přirozené akumulace vod - většina zájmového území vč. centrálního města Ústí nad Orlicí leží v CHOPAV Východočeská křída (vyjma sv. části) , ochrana vodních zdrojů I. a II. stupně, významné vodní toky (Tichá Orlice)

4/ ohrožení v území

- a) záplavová území Q100 (Tichá Orlice, Třebovka), vč. aktivní zóny záplavového území Qaz (Divoká Orlice, Třebovka) a území zvláštní povodně pod vodním dílem (Tichá Orlice, Třebovka)
- b) geologické limity - svážná (sesuvná) území aktivní, poddolovaná území v Dolní Dobrouči, odval Brandýs n.O.

5/ ochrana technické infrastruktury

- a) vodní zdroje vč. ochranného pásma I. a II.stupně, prameniště, vrtky a jímací zářezy (VaK Jablonné, OHGS s.r.o.)
- b) vodovodní síť (řád) vč. ochranného pásma - vodojemy, čerpací stanice, ochranné pásmo II.stupně,
- c) kanalizace vč. ochranného pásma - síť kanalizačních stok, čistírna odpadních vod
- d) nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy vč. ochranného pásma, elektrické stanice vč. ochranného pásma – elektrická rozvodovna Kerhartice, trafostanice
- e) vedení plynovodu, regulační měřicí stanice STL plynovodu, vč. ochranného a bezpečnostního pásma (liniová stavba plynovod nadmístního významu v Dlouhé Třebové)

6/ ochrana dopravní infrastruktury

- a) silnice I., II. a III.třídy, vč. ochranných pásem - silnice I.třídy I/14 (Sopotnice, České Libchavy, Libchavy, Ústí n.O., Dlouhá Třebová)
- b) železniční dráha celostátní, vč. ochranných pásem
- c) územní rezerva pro stavby přeložek koridorů, obchvatů silniční sítě, napojení na rychlostní komunikaci R35, a železniční sítě (stavba D100), územní rezerva labské vodní cesty (průplav D-O-L)
- d) letiště, vč. ochranných pásem – letiště v Ústí n.O., letiště v obci Jehnědí
- e) cyklostezky, cyklotrasy

6/ ostatní limity území

- a) hospodářské lesy k plnění funkce lesy, lesy zvláštního určení (vzdálenost od okraje lesa)
- b) ochrana ZPF - zemědělská půda I. a II. třídy ochrany, BPEJ, meliorace
- c) provozní pásma pro údržbu vodních toků
- d) ochranná pásma hřbitovů

Významné střety s limity území vznikají zejména:

- se záplavovým územím řek Tiché Orlice a Třebovky, které zasahuje do zastavěného území (záměry na výstavbu, situování rozvojových ploch pro bydlení), v lokalitách obcí Dlouhá Třebová, Ústí n.O. - Hylváty, Černovír, Gerhartice, Hnátnice a Brandýse n.O.
- s ochranou přírody v souvislosti s Přírodním parkem Orlice (situování měst Ústí n.O. a Brandýs n.O., a dalších obcí Dlouhá Třebová, Orlické Podhůří, Hnátnice, ..),
- s geologickými limity svážných území vč. aktivních (Dolní Dobrouč, Libchavy, Orlické Podhůří, Sopotnice, Ústí n.O. - Horní Houžovec, Dlouhá Třebová)
- s vedením ÚSES (zejména v případě dopravních řešení, ÚSES ve střetu s ochrannými pásmy technických staveb VVN, VN)
- s ochranou ZPF a meliorovanými pozemky (záměry na výstavbu), střet rozvojových ploch s kvalitní zemědělskou půdou, blízkost lesa
- značný zábor PUPFL v místě navrhovaného rozšíření skládky v Českých Libchavách
- stávající zástavba, vedení VN (přeložky silnic v Dolní Dobrouči, v Ústí n.O.),
- územní rezervy - navrhovaná dopravní řešení, přeložky silnice I/14, napojení na R35, průplavní kanál D-O-L (záměry na výstavbu, omezující logický rozvoj zástavby města Ústí n.O. východním směrem), nedořešený dopravní uzel v prostoru kapacitních návrhových ploch pro průmysl nadmístního významu v Ústí n.O. - Hylváty, přeložení mezinárodního železničního koridoru v Brandýse n.O. (ve vazbě na průmyslovou zónu města)

Významné příležitosti:

- centrální město ORP Ústí nad Orlicí jako regionální centrum a centrum rozvojové oblasti krajské úrovně (OBk 2)
- polycentrická struktura osídlení založená na dvojměstí Česká Třebová – Ústí nad Orlicí (sociálně-dopravní provázanost obou měst)
- strategická poloha ve vztahu k významným dopravním cestám (silniční, železniční koridory), plánované napojení na R35, železniční stavba D100
- hustá síť pozemních komunikací podporující integraci venkovského prostoru s jejich spádovými centry
- kvalitní životní prostředí (kvalitní zdroje pitné vody), ochrana přírody a krajiny (Přírodní park Orlice, ÚSES, veřejně prospěšné opatření územního systému ekologické stability U13 – nadregionální biokoridor K 93), péče o kulturní dědictví, pestrá struktura území z hlediska zastoupení různorodých kultur (lesy, louky, pastviny, vodní plochy), cyklodestinace (unikátní síť cyklostezek)

Hlavní problémy v územních plánech obcí SO ORP:

Hlavní limity (střety záměrů) v obcích vznikají v případě **ochrany přírody** - podnět na rozšíření přírodního parku Orlice (Brandýs n.O., Dolní Dobrouč, Hnátnice, Hrádek, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Ústí n.O.), záplavové území (Brandýs n.O., Libchavy, Dlouhá Třebová, Sopotnice, Ústí n.O.), vedení ÚSES, ochrana ZPF a meliorace, nebo stávající zástavba a veřejné technická vybavenost, v souvislosti s rozvojem ploch pro bydlení a výrobu (zejm. v centrálním městě ORP Ústí n.O., dojíždka převyšuje vyjíždku), ochrana MPZ Ústí n.O. (kolize), dopravní napojení průmyslových zón nadmístního významu (Ústí nad Orlicí - Hylváty) a problém trasy železnice a vlakové zastávky v Ústí n.O.

Další vnější vazby území na regionální a nadregionální úrovni:

Prioritou „zahraniční politiky území ORP“ je především:

- dopravní propojenost na okolní obce (zejména cyklistické stezky směrem na Choceň, Českou Třebovou a Letohrad, dopravní obslužnost jz. částí území s vazbou na obce sousedních ORP např. Sloupnici, Přívrat),
- rychlé a pohodlné silniční i železniční spojení na krajské i hlavní město – Pardubice, Praha

Stále neujasněným vztahem z hlediska širších vztahů je napojení obchvatu I/14 centrálního města ORP Ústí n.O. na obec Libchavy (nyní napojena přes II/360 v severní části katastru Ústí nad Orlicí, přesto si město Ústí nad Orlicí ve svém územním plánu ponechává územní rezervu pro vybudování nového silničního mostu přes řeku Orlici).

Ostatní „sousedské vztahy“ jsou drobného rázu a nemají většího významu (popsány v jednotlivých kapitolách ÚP měst a obcí), koordinace je nezbytná zejména v případě propojení liniové veřejné infrastruktury a prvků územního systému ekologické stability.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab.č.27 : Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář (proč)
Města	2	<p>Centrální město ORP Ústí nad Orlicí - regionální a přirozené centrum území (bývalé okresní město, POU, ORP), správní centrum s řadou úřadů (vč. Úřadu práce, České správy soc.zabezpečení, Agrární komory aj.), sídlem škol, kultury, sportu, sociálních a zdravotnických služeb nadmístního významu, hlavní komunikační a hospodářské centrum, kde se soustředí pracovní příležitosti (dojíždka převyšuje vyjíždku, průmyslová zóna). Z pohledu zájmového území je rovněž turistickým centrem, s ohledem na jeho strategické umístění (dopravní tahy, severo-jihní silniční a západovýchodní železniční tepna) a celkovou nabídku služeb CR. Z těchto důvodů je tak nejvýznamnějším aktérem rozvoje SO ORP (finanční zdroje na rozvoj území).</p> <p>Významným klíčovým akterem je také sousední město Česká Třebová, která je s územím velmi úzce sídelně, dopravně i hospodářsky propojena, nabídky služeb města navíc využívají i některé z obcí SO ORP (zejm. obec Dlouhá Třebová, propojující obě města).</p> <p>Obě města, potažmo i SO ORP, jsou navíc svázána i skrze víceúčelový svazek obcí Region Orlicko-Třebovsko, který je gestorem a smluvním partnerem projektu PMOS.</p>
Obce	2	<p>Obce mají především koordinační roli, klíčovými aktéry jsou především na lokální úrovni. Obce mají svou správu, určité aktivity však státem delegovány na obce.</p> <p>Z obcí zájmového území patří mezi hlavní klíčové aktéry:</p> <p>Obec Dolní Dobrouč, která je územně i počtem obyvatel největší obcí (nad 2tis.obyv., tedy více obyvatel než město Brandýs n.O.), soběstačná v poskytování základních služeb občanům (MŠ, ZŠ, zdravotní i sociální služby, odpadové hospodářství, mateřské i relaxační centrum zaměřené na rodiny s dětmi i péči o seniory, bezpečnost - pobočka městské policie Letohrad, dobrá občanská vybavenost - kultura, sport, pobočka ZUŠ Letohrad), se silnou vazbou na sousední město Letohrad. Navíc zde působí několik významných firem (pracovní příležitosti) a inovační centrum nadregionálního významu.</p> <p>Obec Libchavy, která má velmi úzkou vazbu na centrální město ORP, je významná z hlediska pracovních příležitostí (řada firem, průmyslová zóna), aktivně se zapojuje do komunitního plánování soc.slужeb území (Komunitní plán města Ústí n.O. a okolí), zároveň je samostatná v případě zajištění předškolního a základního školství a odpadového hospodářství.</p>

<p>Ostatní obce SO</p>	<p>6</p>	<p>Rozvoj území se soustředí na hlavní údolní komunikační tepnu silnice I.třídy (I/14), podpora kraje dle koncepce ZÚR Pak (rozvojová osa) a rozvojová území (dle ÚAP ORP Ústí n.O.):</p> <p>Město Brandýs n.O. (rozvojová osa kraj.úrovně) Obec České Libchavy - posiluje rozvoj obce a svůj potenciál, nové plochy k bydlení, pospolitost (kulturní centrum Habřinka), zájem obyvatel o dění v obci Obec Sopotnice - rozvíjí se obec, podpora pospolitosti a setkávání, kulturně-společenské akce, tradice, řemesla, občanské sdružení Pecen) Obec Dlouhá Třebová - rozvíjející se obec, propojuje sousední města ORP a jejich správní obvody - Ústí n.O. a Českou Třebovou (dvojměstí), využívá nabídky a výhod obou ORP Obec Hnátnice - jediná z výše uvedených obcí, která sice není součástí dopravního koridoru při I/14, rozvojový potenciál, pracovní příležitosti Obec Velká Skrovnice</p>
<p>Obcí zřizované organizace</p>	<p>7</p>	<p>Klíčovými aktéry rozvoje území, zejména pak v případě nabídky služeb cestovního ruchu, kultury a volnočasových aktivit, ale také sociální péče jsou příspěvkové organizace zřízené centrálním městem ORP Ústím n.O.:</p> <p>Klubcentrum Ústí nad Orlicí (hlavní agenda a kulturní dění, správa kina a divadla - Roškotovo divadlo - jediné divadlo v území SO ORP, a Kulturního domu v Ústí nad Orlicí)</p> <p>Tepvos s.r.o. Ústí nad Orlicí - zejména v souvislosti s nabídkou sportovně-rekreačních služeb pro celé spádové území SO ORP, sport a relaxace (aquapark, krytý bazén, zimní stadion), nabídka a zpestření pro návštěvníky a turisty (mimo to zajišťuje odpadové hospodářství, vodovody a kanalizace města ÚO)</p> <p>Základní umělecká škola Jaroslava Kociana Ústí n.O. (zájmové odborné vzdělávání dětí a mládeže spádového území, kulturní dění nadregionálního významu, mezinárodní soutěže, představení a výstavy)</p> <p>Dům dětí a mládeže Ústí n.O. (zájmová činnost a volnočasové aktivity pro děti a mládež spádového území)</p> <p>Turistické a informační centrum Ústí nad Orlicí</p> <p>Centrum sociální péče města Ústí nad Orlicí, Domov důchodců Ústí n.O. a Stacionář Ústí n.O. (zajištění základních sociálních služeb pro občany spádového území - domov důchodců, vč. domova se zvláštním režimem a poradny pro Alzheimerovu nemoc, chráněné bydlení a pečovatelská služba pro seniory a osoby ZP, senior klub, denní a týdenní stacionář nadmístního významu zejm. v souvislosti s mentálně postiženými osobami)</p>

<p>Významní podnikatelé a podnikatelské subjekty – klíčoví akteři v rozvoji území <i>(např. dle počtu zaměstnanců, dle vlivu na krajinu (počet ha v případě zemědělců), ochoty zapojit se do rozvoje regionu)</i></p>	4	<p>Holdingová společnost CONTIPRO, Dolní Dobrouč - aktér se zkušenostmi s klastry, manažerskými schopnostmi a významnými pracovními příležitostmi, který klade důraz zejména na inovace a vlastní výzkum (farmaceutický průmysl) - inovační centrum nadregionálního významu (zkušenosti existujícího funkčního klastru Nanomedic a.s. Dolní Dobrouč, školící středisko programu FYBICH (konsorcium firem, univerzit a výzkumných ústavů, stimulace vzniku nových studijních oborů, výchova odborníků, podpora vývoje a výroby multidisciplinárních oborů)</p> <p>Koučink akademie Libchavy s.r.o. (zkušenosti s rozvojem lidských zdrojů, podpora a rozvoj firem, organizací, společnosti)</p> <p>EKOLA České Libchavy s.r.o. (strategický provozovatel skládky TKO a svazu odpadu, téměř výhradní a společný dodavatel služeb pro většinu obcí SO ORP)</p> <p>AVENA Dlouhá Třebová (významná část obhospodařovaných pozemků zájmového území)</p>
<p>Nestátní neziskové organizace</p>	5	<p>NNO jsou klíčovými aktéry v území zejména z pohledu cílových skupin seniorů a rodin s dětmi, jedná o mateřská či rodinná centra a kluby důchodců (sociální aspekt, podpora rodin s dětmi, začlenění seniorů do veřejného života), např.:</p> <p>MC Medvídek a RC Srdíčko v Ústí nad Orlicí RC Hrošík v Brandýse n.O. MC U Krtečka Dolní Dobrouč (rodiny s dětmi) Kondičně-relaxační centrum Relaxík, Dolní Dobrouč (péče o seniory, volnočasové aktivity)</p>
<p>Místní instituce, spolky a zájmová sdružení <i>(občanská sdružení, charitativní instituce, církevní organizace apod.)</i></p>	8	<p>V území působí řada aktivních spolků, které udržují a pestrý kulturní a společenský život na venkově, čímž podporují stabilitu a rozvoj obce. Občanská sdružení patří mezi sociální subjekty, které nejčastěji sledují cíl pomoci občanům (nevynucená solidarita) a působí často tam, kde se státní sektor neprojevuje jako efektivní.</p> <p>Z hlavních klíčových akterů rozvoje území: Český červený kříž Ústí n.O. a oblastní pobočky, zejm. OP ČČK Dolní Dobrouč - akce pro seniory (volný čas, osvěta a prevence), humanitární činnost (šatník aj.), důležitá jsou především pravidelná setkávání obyvatel, společné řešení problémů, pospolitost, zapojení všech skupin obyvatel, senior doprava, Senior centrum, Kondičně-relaxační centrum Relaxík</p> <p>Oblastní charita Ústí nad Orlicí - církevní organizace, provozující pestrou škálu sociálních služeb (vč. zařízení) a humanitární pomoc (prevence, podpůrné služby a pomoc pro seniory, zdravotně postižené, osoby v obtížných situacích, rodiny s dětmi i mládež)</p> <p>Sdružení dobrovolných hasičů (zastoupeno ve všech obcích zájmového území, vyjma jediné velmi malé obce) - aktérem v řešení krizových situací a sportovních a kulturně-společenských aktivit v obcích)</p> <p>TJ Sokol (zastoupený ve většině obcí, prostory pro setkávání, společné sportovní i kulturně-společenské akce, mimoškolní a zájmová činnost dětí a mládeže, tělovýchova)</p> <p>Odbor KČT Horal Ústí n.O. - provozovatel Vodáckého tábořiště Cakle (půjčovna lodí, venkovní horolezecká stěna, Tarzanova dráha, turistická ubytovna, tábořiště), strategická poloha na cyklostezce, místo konání řady kulturně-sportovních akcí</p>

		<p>KČT Sopotnice (tradiční akce regionu Pochod přes tři hrady, aj.) Klub českých turistů Dolní Dobrouč (rozvoj turistiky, tradiční sportovní a kulturně-společenské akce) Farnost Ústí nad Orlicí (Abraham klub Ústí n.O. - volnočasové aktivity pro seniory)</p> <p>Z dalších spolků např. Klub zahrádkářů, Myslivecký spolek, Český svaz chovatelů, Občanské sdružení PECEN, Sopotnice (kulturní dění a návrat k tradicím, řemesla, trhy, setkávání generací, pravidelní pečení chleba aj.)</p>
Obyvatelé zájmového území		<p>Zainteresováni jsou v obecné rovině všichni obyvatelé území včetně nových obyvatel (důvodem bydlení, práce) a jeho návštěvníků. Novousedlíci mají často zájem podílet se na rozvoji obce, někdy však formou radikálních a ne vždy pozitivních změn. Nejvýznamnější skupinou jsou zde tzv. starousedlíci, jako jedna ze silných stránek území charakteristického vysokým podílem původního obyvatelstva, a to díky sepětí těchto obyvatel s daným územím, aktivním zájmem a účastí na rozvoji obcí. Na rozvoji území se dílí měrou podílejí i tzv. osadní výbory, které v území působí celkem 4 (OV Knapovec, OV Černovír, OS Hylváty a OS Kerhartice), neaktivnějším je pak OV Knapovec.</p> <p>Významnými aktéry jsou také vlastníci zemědělských velkofarem, kteří pozemky dostali od drobných vlastníků (prodej či pronájem), a kterým často chybí vztah k území (vliv na krajinu). Chataři, chalupáři či rekreatanti se do rozvoje obce spíše nezapojují.</p>
Kraj	1	<p>Krajský úřad Pardubického kraje je hlavní koordinátor rozvoje regionu - krajské koncepce a dotační řízení (vlastní krajská politika a podpůrné programy), které se promítají do územního rozvoje (podpora rozvoje v rozvojových oblastech a osách, rozvoj a podpora venkova apod.) - iniciační, koordinační i přímá podpora.</p> <p>Dále je v roli zřizovatele a zakladatele všech středních škol v území (Gymnázium Ústí nad Orlicí, Střední průmyslová škola textilní Ústí n.O., Střední škola automobilní Ústí n.O., Střední zdravotnická škola, včetně Speciální ZŠ, MŠ a Praktická škola Ústí n.O.), včetně dalších služeb z oblasti školství, zdravotnictví a sociálních služeb (Orlickoústecké nemocnice a.s., Pedagogicko-psychologická poradna Ústí n.O., Rehabilitační ústav Brandýs n.O., Poradna pro rodinu Pardubického kraje - detašované pracoviště v Ústí n.O., a další zařízení se sídlem mimo ORP, které zde však reálně působí (spádové dětské domovy, zařízení pro osoby zdravotně postižené (ústavní péče) aj.)</p> <p>Správa a údržba silnic Pardubického kraje z pozice správce většiny komunikací II. a III.třídy v území.</p> <p>OREDO s.r.o. - servisní organizace Pardubického a Královéhradeckého kraje, integrovaný regionální dopravní systém v území (IREDO), propojení autobusové a železniční dopravy v území (dopravní dostupnost a propojenost spádových obcí s regionálními centry, doprava do zaměstnání, škol, logistika)</p>
Stát	1	<p>Zásadní klíčový aktér územního rozvoje, zejména v souvislosti s legislativní a finanční podporou rozvoje obcí, zajištěním podmínek pro fungování trhu, vytváření podmínek pro stabilitu či regulace hospodářského klimatu. Rozvoj území se šíří vazbou na územní koncepce z hlediska PÚR (podpora hlavních směrů rozvoje, dotační řízení, územní rezervy např. dopravní koridory přes území SO ORP, železniční koridor, plánované napojení území na R35), které se promítají do region. rozvoje území.</p>

Státní instituce	2	<p>Působnost ministerstev (zejm. MMR, MPSV, MSMT, MZe, ..) - finanční a legislativní podpora, koncepce, metodika, dotační programy, iniciační, koordinační i přímá podpora aktérů v území</p> <p>Agentura pro podnikání a investice CzechInvest - Regionální kancelář pro Pardubický kraj (státní příspěvková organizace Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, zastřešující celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, rozvoj území prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center, konzulatační pomoc, výhledové programy a dotační možnosti, podpora spolupráce firem, klastrů, např. připravovaná nová průmyslová zóna Ústí n.O. - Hylváty a další rozvoj významných průmyslových zón v území (Libchavy, Dolní Dobrouč, Hnátnice)</p> <p>Ředitelství silnic a dálnic ČR (oprava silnic I.třídy, v území I/14) Správa železniční dopravní cesty (správa nemovitosti) Centrum pro regionální rozvoj, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Státní fond rozvoje bydlení, Agrární komory, aj.</p>
Mikroregion (management svazku obcí)	1	<p>Region Orlicko-Třebovsko sdružuje obce SO ORP ÚO, včetně obcí sousedního ORP Česká Třebová, a částečně také obcí z ORP Litomyšl a Žamberk. Tento víceúčelový svazek obcí plní především koordinační roli v celkovém rozvoji území mikroregionu na základě společné strategie, koordinuje územní plány a územní plánování, realizuje společné akce (vč. investičních jako např. projekt cyklostezek regionu, které prochází územím více obcí), společný postup při prosazování ekologické stability území, společná propagace mikroregionu v cestovním ruchu, organizace společných již tradičních kulturních a sportovních akcí jako např. Den regionu, Cykloklání nebo přeshraniční česko-polská spolupráce v případě akce Cyklo Glacensisa další činnosti dle § 50 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Hlavní motor rozvoje území (propagace území, cyklostezky).</p>
Místní akční skupina	1	<p>MAS Orlicko - koordinační a iniciační role spolku, obce zájmového území jsou jeho členy skrze Region Orlicko-Třebovsko. MAS je důležitý aktér rozvoje venkova území s vazbou na dotační období.</p>

Významný zaměstnavatel	6	<p>Zaměstnavatelé zabezpečují přirozené podmínky na trhu práce. Mezi hlavní strategické zaměstnavatele zájmového území a z tohoto pohledu významné aktéry patří:</p> <p>KONZUM - obchodní družstvo Ústí n.O. (největší zaměstnavatel regionu dle počtu zaměstnanců, provozující síť prodejen, pracovní příležitosti a uspokojení základních potřeb občanů, aktivity v podpoře neziskovek, humanitární pomoci a sociálních služeb v území - projekt Společně za úsměv)</p> <p>Orlickoústecká nemocnice a.s. (významný zaměstnavatel širšího regionu, spádová nemocnice regionu)</p> <p>Mezi další významné zaměstnavatele, spádové nejen pro území SO ORP, patří:</p> <p>SOR Libchavy s.r.o. (významný zaměstnavatel spádové obce)</p> <p>RIETER CZ s.r.o. Ústí nad Orlicí (funguje navíc firemní klub seniorů)</p> <p>AUTONEUM CZ s.r.o. Hnátnice (podpora služeb cestov.ruchu - provoz golfového hřiště Hnátnice)</p> <p>AGROSTAV a.s. Ústí n.O. (významný zaměstnavatel)</p> <p>CIEB Kahovec s.r.o. Brandýs n.O. (významný zaměstnavatel)</p>
Školy	3	<p>Školy na obcích jsou významných akterem rozvoje obce (kulturně-společenské centrum, setkávání generací, akce pořádané školou pro občany obcí, mimoškolní aktivity, udržení obyvatel a pracovní příležitosti). Z pohledu území SO ORP jsou klíčovým akterem specializované střední školy, sídlící v Ústí n.O., s vazbou na pracovní příležitosti v území:</p> <p>Střední škola automobilní (významné postavení, navázána spolupráce s tuzemskými výrobci motorových vozidel, pořadatel regionálních matemat.soutěží, přednášek na téma Elektromobility, Ekologických budov - inteligentních měst, projekty, vývoj, vazba na pracovní příležitosti Autoneum Hnátnice, Rieter CZ s.r.o. Ústí n.O., autoopravny aj.), výchova odborníků a podpora vývoje</p> <p>Střední škola umělecko-průmyslová (zejména klíčovým akterem z pohledu kultury a umění, součástí školy je budova ateliérů a galerie, a DDM, pořádají výstavy, mezinárodní aktivity, umělecké a průmyslové obory, s vazbou na tradiční textilní průmysl (design oděvů, interiérový design, design obalů, reklama, fotografie, média), z průmyslových oborů s vazbou na pracovní příležitosti (mechanik, seřizovač, nástrojař, operátor obalových strojů), podpora rozvoje, výchova odborníků</p> <p>Střední zdravotní škola - s vazbou na pracovní příležitosti, neboť v centrálním městě ORP působí jeden z hlavních a strategických zaměstnavatelů regionu Orlickoústecká nemocnice a.s., včetně zařízení soc.služeb</p>
Jiné	1	<p>České dráhy a.s. - největší železniční dopravce ČR (národní společnost), je jeden z hlavních klíčových aktérů rozvoje území vzhledem k poloze centrálního města ÚO jako regionálního železničního uzlu (dopravní dostupnost, dobrá dostupnost krajského města, modernizace tratě v úseku Choceň - Ústí n.O., přestavba železničního uzlu včetně rekonstrukce železničního nádraží Ústí n.O.) a v území využívající železniční dopravě (osobní doprava za zaměstnáním, do škol, nákladní přeprava), vč. souvisejících služeb.</p>

Zdroj: Městský úřad Ústí n.O., odbor rozvoje města a územního plánování, vlastní šetření, 2014

Strategickým aktérem rozvoje území SO ORP je **centrální město ORP Ústí nad Orlicí**, které je regionálním centrem území z pohledu správy území, pracovních příležitostí, školství, sociálních a zdravotnických služeb, kultury, sportu a cestovního ruchu (včetně obcí zřízených organizací). Mezi klíčové aktéry rozvoje území patří také **sousední město Česká Třebová**, a to díky velmi úzké sídelní, dopravní i hospodářské vazbě. Tuto skutečnost navíc podporuje víceúčelový svazek obcí **Region Orlicko-Třebovsko**, který propojuje území SO ORP obou měst a je významným iniciátorem a koordinátorem rozvoje regionu.

Ostatní obce zájmového SO ORP jsou klíčovými aktéry spíše na lokální úrovni, významné postavení zauímají obce **Libchavy, Dolní Dobrouč a Dlouhá Třebová**. Důležitou částí rozvoje venkovských oblastí jsou četné a stále aktivní místní instituce, **spolky a zájmová sdružení** a vysoký podíl původního obyvatelstva se zájmem o dění a rozvoj obcí. Dalším subjektem, který se podílí na rozvoji území (zejména venkova) je **Místní akční skupina MAS Orlicko**, jejichž členem jsou všechny obce řešeného území, a to skrze svazek obcí ROT. V komerčním sektoru vyniká hned několik podnikatelských subjektů, kteří jsou klíčovými především pak z pohledu pracovních příležitostí, zajištění potřeb občanů území či inovací. Zásadním akterem území v širším pohledu je **stát a Pardubický kraj**, a jím zřizované organizace, instituce či společnosti (v oblasti školství, zdravotnictví, sociálních služeb, CzechInvest, České dráhy, ŘSD, SŽDC, SÚS PaK aj.), které iniciují a koordinují hlavní směry rozvoje (národní a krajské koncepce, legislativní a finanční podpora, dotační systém, Zásady územního rozvoje PaK).

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Silnými stránkami SO ORP Ústí nad Orlicí je především jeho **dopravní poloha** (napojení na hlavní dopravní tahy), dynamická příroda vč. cenných území (přírodní park Orlice, EVL NATURA 2000), zachovalé životní prostředí a kvalitní vodní zdroje, ale také **vysoký podíl vzdělaných obyvatel a rozvoj venkova**, který se odráží ve významném zastoupení původních obyvatel (starousedlíci s vazbou k místu), či ve stále **aktivní spolkové činnosti** (KČT, TJ Sokol, SDH aj.). Silnou stránkou je také existence tradičních českých zaměstnavatelů, vybavené školy a občanská vybavenost včetně zdravotní, a to i ve spádových obcích.

Mezi slabé stránky patří **ztížená dopravní dostupnost v členitém terénu venkovských oblastí** a nedořešené napojení území na plánovanou dopravní stavbu **rychlostní komunikace R35**, nedostatek pracovních míst, včetně slabé atraktivity pro investory, ale také střety ochrany přírody s dalším rozvojem území a záměry obcí. Do území se promítá dále celorepublikový trend **stárnutí populace**, který je umocněný navíc snižováním počtu ekonomicky aktivních obyvatel a vysokým procentem nezaměstnanosti, zejména ve venkovských oblastech. Slabou stránkou je také záporné **saldo migrace** centrálního města ORP.

Jednou z hlavních příležitostí území je **posílení spolupráce mezi obcemi zájmového území** (fungující dobrovolný svazek obcí Region Orlicko-Třebovsko a role centrálního města ORP jako hlavního koordinátora rozvoje území), rozvoj přírodních hodnot v souvislosti se šetrnou formou cestovního ruchu (potenciál agroturistiky) a vytváření nových pracovních míst.

Naopak největší hrozbou je **vysoká nezaměstnanost** (ukončení výroby ve stávajících průmyslových areálech), **emigrace obyvatel** do jiných atraktivnějších regionů (zejm. vylidňování centrálního města ORP), zhoršení dopravní dostupnosti (nedostatečné napojení na hlavní dopravní tahy) a kvality životního prostředí.

Silné stránky

1. příznivá poloha území na dopravní tepně s napojením na další centra regionu - geograficky výhodná poloha dopravního uzle

dopravní tahy skrze území S-J i Z-V směrem, historicky stabilizované železniční koridory (většina obcí napojena na železnici), tranzitní železniční koridor mezinárodního významu a silniční koridor I/14, s dobrým napojením na Českou Třebovou (překladiště), Choceň, krajské město Pardubice i Prahu (existence integrovaného dopravního systému Pardubic. kraje)

2. vysoký podíl původního obyvatelstva a vazba obyvatel k místu, vyvážená věková skladba a vysoká úroveň vzdělání obyvatel, živý venkov

v průměru malý rozdíl v zastoupení mezi věkovou kohortou dětí a seniorů, vysoký podíl středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných obyvatel (celkem 44% obyvatel území má úplné středoškolské vzdělání s maturitou vč. vysokoškolského), vysoký podíl tzv. starousedlíků (vztah k regionu, účast na rozvoji obce), převažuje venkovského osídlení (zastoupení venkova většími obcemi), rázovitost vsí a tradiční zemědělství s převahou velmi kvalitní půdy (vysoké zastoupení zemědělské půdy a vysoký stupeň zornění), zájem o bydlení na venkově

3. rovnoměrné zastoupení velkých, středních a malých firem

pracovní příležitosti nejen v centrálním městě ORP (Ústí n.O., Libchavy, Dolní Dobrouč aj.) a zastoupení tradičních českých zaměstnavatelů, inovativní centrum v Dolní Dobrouči (věda a výzkum), studijní obory (SŠ) ve vazbě na pracovní příležitosti (strojírenství, zpracovatelský průmysl a služby) a tradici regionu

4. území součástí dobře fungujícího víceúčelového svazku obcí Region Orlicko-Třebovsko

rozvoj území v širším pohledu, dobrá spolupráce a komunikace mezi obcemi, pravidelná společná setkávání a odpovědnost za rozvoj území, profesionální řízení (manažer svazku), spolupráce a provázanost se sousedním městem ORP Česká Třebová, společná realizace projektů (např. realizace a provoz cyklostezek regionu, společné akce, sdružené nákupy aj.), skrze svazek obcí ROT zapojení obcí území do MAS Orlicko a DS Orlické hory a Podorlicko (destinační řízení, management a propagace cestovního ruchu)

5. dobrá občanská vybavenost území, pestrý kulturní život ve městě i na venkově, existence dobře fungujících a stále činných spolků

občanská vybavenost vč. zdravotní, vybavené školy a řada stále aktivních spolků, institucí a komunit v oblasti kultury a sportu i v malých obcích (pospolitost a rozvoj obcí), existence řady tradičních kulturních a sportovních akcí, i s přesahem za hranice území (Kociánova houslová soutěž, Jeden svět, Cyklo Glacensis, Orlické cykloklání, Pochod přes tři hrady, Hry bez katastrofu aj.)

6. pestrá nabídka aktivit a služeb pro letní cestovní ruch, cyklodestinace

turisticky atraktivní historická jádra měst, hrady Lanšperk a Brandýs, rozhledové body vč. dominanty regionu rozhledny na Andrlově Chlumu, nabídka sportovně-rekreačních aktivit ve vazbě na unikátní síť cyklostezek (cyklodestinace, cyklostezky propojující obce a města regionu, cyklotrasy) a řeku Tichou Orlicí (tábořiště Cakle, vodáctví, umělá horolezecká stěna, lanová dráha, golfové hřiště, přírodní labyrint aj.), pestrá doplňková nabídka (krytý bazén, aquapark, sportovní areály, bowling, fitnesscentra, kultura - muzea, divadlo, kino, galerie, , naučné stezky Geologické a vodní muzeum aj.), rekreace a chalupaření v roubenkách a usedlostech s památkovou ochranou

Slabé stránky

1. ztížená dopravní dostupnost v členité krajině, území bez napojení na rychlostní komunikaci či dálniční síť, snížená kvalita životního prostředí v zástavbě při hlavních dopravních tazích

nedostatek kvalitních silničních dopravních tras (potřeba rekonstrukce stávajících silnic v majetku kraje), nevyhovující veřejná doprava a závislost na individuální dopravě (převažující výjíždka za prací a do škol mimo obec a to ve všech obcích - ztráta času, nepohodlí, riziko - bezpečnost, onemocnění), hluboká zátěž z dopravy v nejintenzivnějších zastavěných územích, zejména silnice 1.třídy I/14 - hluk, prašnost, znečištění ovzduší), hluková zátěž železničního koridoru

2. střety ochrany přírody s rozvojem území a záměry obcí, záplavová území a nedosta- tečná ochrana v zastavěných územích

situování obou měst v Přírodním parku Orlice, aktivní sesuvná území, střety rozvojových ploch venkova s kvalitní zemědělskou půdou, zhoršená kvalita ovzduší ve městech Ústí n.O., Brandýse n.O. a v obci Dolní Dobrouč, znečištění ovzduší v obcích s převahou topení na tuhá paliva (rostoucí cena tepla, návrat k vytápění uhlím), část území stále bez plynofikace, celkově nízký KES (koeficient ekologické stability), vysoký podíl skládkovaného odpadu, limity a prostorové regulativy s ohledem na ochranu krajiny

3. snižování ekonomicky aktivních obyvatel a stárnutí populace, převažující emigrace, suburbanizace v okolí centrálního města ORP

stárnutí obyvatel (vyměření starousedlíků se zájmem o rozvoj obcí a vztahem k území), negativní saldo mi- grace, intenzivně využívaná krajina (velkoplošné zornění) a omezení přístupu do krajiny (vztah k území)

4. malá přitažlivost pro větší investory a nezaměstnanost

ztížená logistika a méně příznivé dopravní napojení na hlavní komunikační trasy (poloha mimo rychlostní komunikace a dálniční tahy, nedořešené napojení na R35, nedořešený dopravní uzel v prostoru navrhova- né průmyslové zóny Ústí n.O. - Hylváty), potřeba velké investice, zpřísněný režim ochrany přírody, výrazné snížení zaměstnanosti ve výrobní sféře v posledních letech, opuštěné historické průmyslové areály v zá- stavbě měst (př. Perla Ústí n.O.)

5. slabá spolupráce centrálního města ÚO se spádovými obcemi

malý zájem o spádové obce ze strany centrálního města ORP, slabá meziobecní spolupráce a formální setkání

6. úpadek některých spolků v souvislosti se stárnutím populace

malý zájem mladých lidí k zapojení do spolků či obecních komunit a do aktivit obce (akce, péče o rozvoj obce), novousedlíci s malým zájmem o zapojení se do dění v obci (nebo naopak příznivci radikálních změn bez ohledu na historické vazby)

7. slabá nabídka agroturistiky a zimní rekreace

nevyužitý potenciál v oblasti agroturistiky, sportovní zařízení ve vazbě na ubytovací kapacity, limity pro rozvoj vodáctví (malá vodnost toků), nedostatek parkovacích a odstavných ploch ve městech s památko- vými zónami

Příležitosti

1. záměr dopravní stavby R35 - napojení trasy rychlostní komunikace na území SO ORP

územní rezerva a varianty napojení a následné napojení na dálniční síť ČR, optimalizace železničního koridoru (v úseku Choceň - Ústí n.O. vč. nového nádraží ÚO), rozšíření hromadné dopravy, vyvedení tranzitní dopravy z Dlouhé Třebové, Ústí n.O. a Sopotnice (obchvaty sídel), aktivně se podílet na řešení dopravní problematiky, zlepšit dopravní spojení Ústí n.O. - Brandýs n.O. v případě vymístění žel.tratě (zachovat dopravní spojení)

2. rozvoj přírodní a kulturní hodnoty území

koncepce ochrany přírody a krajiny a ÚSES, udržení vyvážené krajiny, odstranění lokálního znečištění (optimalizace a přeložení dopravních tahů s eliminací negativních dopadů na ŽP - hluk, prašnost, bezpečnost chodců a cyklistů, omezení výrobních aktivit zatěžujících ŽP, realizovat chybějící kanalizaci, ČOV, rekultivace skládek odpadu), podpora komplexního řešení sběru a využití odpadů, realizace protipovodňových a protierozních opatření (podpora retenční schopnosti území), skupinové vodovody

3. vytvoření podmínek pro udržení obyvatel vč. rovnovážného rozložení věkových skupin, stabilizace obyvatel dojíždějících za prací, rozvoj venkova

zastavit úbytek obyvatel v centrálním městě zejm. do jiných regionů, podpora bydlení rodin s dětmi, posílení vztahu k území (přístup do krajiny, pospolitost, akce, občanská vybavenost), udržení vzdělaných a talentovaných obyvatel v regionu (pracovní příležitosti), vytvoření dobře fungující a provázané sítě soc.služeb a volnočasových aktivit, zvýšení povědomí o životě okolních obcí, obnova tradic, ekologické zemědělství

4. vytváření nových pracovních míst, spolupráce škol a firem

uplatnění absolventů a motivace, realizace průmyslové zóny Ústí n.O.-Hylváty s přímým dopravním napojením na I/14 a optimalizace brownfields - zajištění silného investora nadmístního významu, využití starých historických areálů, podpora inovačního centra pro podnikatele, vědu a nadané v území, získat velkého investora do nového vlakového nádraží

5. posílení spolupráce a pozice centrálního města ORP ve vztahu ke spádovým obcím SO ORP, podpora meziobecní spolupráce

neformální setkávání na úrovni ORP nebo DSO ROT, společné řešení problémů, agenda školení a vzdělávání zastupitelů, servis zejm. neuvolněným starostům, využití zkušeností a spolupráce se silnými a úspěšnými samosprávami, podniky, vzdělávacími institucemi, využití dotačních prostředků EU

6. rozšíření a zatraktivnění nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit pro mladé, podpora spolkové činnosti

posílení vazby k místu a území, posílení regionální identity - obnova tradic a kulturního dění, podpora pospolitosti a komunity (zvýšení zájmu o dění v obci, péče o rozvoj obce), zajištění základní veřejné vybavenosti a dopravní obsluhy

7. podporovat rozvoj rekreace a cestovního ruchu, image regionu

cyklodestinace, příroda, kultura - využití míst s dalekými výhledy (atraktivní rozhledové body), agroturistika, známé osobnosti, zpřístupnění krajiny, možnosti dalšího rozvoje letiště v Ústí n.O., zpestření nabídky pro zimní mimosezónu, příp. využití kanálu vodní cesty D-O-L pro cestovní ruch

Hrozby

1. zhoršení dopravní dostupnosti, nedostatečné napojení území na tranzitní dopravní tahy

nekvalitní komunikace, časová prodleva staveb zejm. napojení na rychlostní komunikaci R35 (kolize variantní trasy s územní rezervou vodní cesty D-O-L), obchvaty měst, dlouhodobá stavební uzávěra hlavního železničního koridoru, stále rostoucí automobilový provoz

2. zhoršení stavu životního prostředí v jádrovém území SO ORP

výroba zatěžující ŽP, zdroj nového znečištění v souvislosti s realizací nové průmyslové zóny ÚO-Hylváty, intezifikace zemědělské výroby, nízké využití plynofikace v důsledku rostoucí ceny tepla a přechod na vytápění domácností fosilními palivy, likvidace přirozených hodnot neuváženou výstavbou rekreačních objektů, znehodnocení krajiny vytvořením nových bariér - liniovým stavbami (napojení na R35, silniční obchvaty, vodní cesta D-O-L), zhoršení čistoty řek odpadními vodami, sesuvy na příkrých svazích (vysoká členitost reliéfu), ohrožení měst mimořádnou povodní při havárii na přehradě Hvězda, uzavření skládky TKO v Českých Libchavách (pro značný zábor PUPFL v místě navrhovaného rozšíření skládky)

3. stárnutí populace, stálé zvyšování podílu emigrace, nespokojenost s místními podmínkami

nedostatečná kapacita a spektrum soc.služeb (speciální formy péče o seniory dle stupně závislosti, chudoba, zvýšení podílu nízkopříjmových domácností), neuvážený prorůstový rozvoj obcí narušující jejich dochovaný charakter a nerespektování limitů krajiny (rozšiřování do volné krajiny, zábor zemědělské půdy, zastavování údolních niv a zvyšování povodňových škod)

4. vysoká nezaměstnanost, nezáměr ze strany investorů, nedostatečné pracovní příležitosti

ukončení výroby ve stávajících průmyslových areálech pro nerentabilitu, centralizace veřejné správy, institucí a podniků (rušení regionálních pracovišť, snižování prac.příležitostí)

5. špatná a netvůrčí nálada mezi obcemi SO ORP a nezáměr spolupracovat

nekoncepční rozvoj území v lokální úrovni jednotlivých obcí bez širších vazeb (roztříštění názorů), časová indispozice zejm. neuvolněných starostů

6. nezáměr obyvatel o rozvoj obce a spolkovou činnost, život na venkově

úpadek zájmové činnosti a dobrovolných aktivit rozvoje měst a obcí, zrušení předškolních zařízení a škol v části území se sníženou dopravní dostupností (problematika kapacity, docházková/dojížďková vzdálenost)

7. nadměrná intenzita turistiky a cykloturistiky, devastace přírody

ohrožení a bezpečnost na cyklostezkách (zranění), bezohlednost turistů k přírodě a cizímu majetku (odpadky, vandalismus)

3. Téma 1.: školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast **předškolního a základního vzdělávání** se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítají do rozvoje **regionálního školství** a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí **také kultura a trávení volného času**. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

V území SO ORP Ústí n.O. se 16 obcemi sídlí celkem 37 školských zařízení, z toho 18 mateřských škol, 15 základních škol, 1 Speciální MŠ, ZŠ a Praktická škola, 1 víceleté gymnázium, 1 ZUŠ (ZUŠ J.Kociana Ústí n.O.) a 1 Středisko výchovné činnosti (DDM Duha v Ústí n.O.). V území dále dle jejich spádovosti působí pobočky DDM/ZUŠ ze sousedních SO ORP (Česká Třebová, Letohrad, Choceň).

Z celkového počtu 18 mateřských škol, z toho jedna speciální zřízená krajem, najdeme celkem 9 MŠ v Ústí n.O. a 2 MŠ v rozlehlé obci Libchavy. V celkem 5 obcích MŠ není, a to v obci Hrádek, Sudislav n.O., Řetůvka, Velká Skrovnice a Voděrady (viz tab. 29).

Z celkového počtu 15 základních škol je 7 úplných ZŠ o 1. a 2.stupni, z toho jsou však 3 v centrálním městě ORP v Ústí nad Orlicí a 4 ZŠ v největších obcích ORP (Libchavy, Dolní Dobrouč, Brandýs n.O. a Sopotnice). **Neúplné ZŠ pouze s 1.stupněm** najdeme jednu v Ústí n.O. a další v 7 menších obcích. Ve 4 nejmenších obcích ZŠ není, a to v obci Hrádek, Sudislav n.O., Řetůvka a Voděrady (viz tab. 29).

Víceleté gymnázium T.G.Masyryka Ústí n.O., speciální mateřská a základní škola a středisko volného času je soustředěno pouze do sídla ORP Ústí n.O. Další 3 obce využívají pobočky DDM/ZUŠ ze sousedních SO ORP Choceň, Česká Třebová a Letohrad. Tato situace je takto **stabilní** po celé sledované období 2005/2006 až 2012/2013.

Tab.č.28 : Obecné informace – předškolní a základní vzdělávání v obcích SO ORP Ústí n.O.

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
	2012/2013										
-Počet obcí	2	4	5	3	1		1				16
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň			1	2	1		3				7
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň		2	4	1			1				8
-Počet MŠ		1	5	3	1		8				18
-Gymnázia							1				1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)		2	3	2			1				7
-Počet jiných zařízení			2	2	1		3				8

Pozn.: Jiné zařízení jsou speciální školy, základní umělecké školy, domy dětí a mládeže atd. NEPATŘÍ sem jídelny, tělocvičny...
Zdroj: ORP Ústí n.O., MěÚ odbor školství; vlastní šetření, 2014

Jiná zařízení: V Ústí nad Orlicí se jedná o tato školská zařízení - Základní Umělecká Škola Jaroslava Kociana, Speciální mateřská, základní a praktická škola Ústí nad Orlicí a Dům dětí a mládeže DUHA. V celkem 5 spádových obcích SO ORP působí pobočka ZUŠ/DDM, a to v Brandýse nad Orlicí pobočka ZUŠ Choceň a v Dolní Dobrouči pobočka ZUŠ Letohrad, v Řetové pobočka DDM Česká Třebová a v obcích Libchavy a České Libchavy pobočka DDM Ústí n.O.. Pozn. Mimo tato školská zařízení je k dispozici také Volnočasový klub KAMIN v Ústí n.O. nebo D-centrum v Dolní Dobrouči, mateřská a rodinná centra v Ústí n.O. Brandýse n.O. a Dolní Dobrouči.

Sloučené organizace: V území je evidováno celkem 7 sloučených organizací, kdy je ZŠ sloučena s MŠ, a to 1 ZŠ v Ústí n.O., 1 ZŠ v Libchavách a dále ZŠ v obci Jehnědí, České Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Dlouhá Třebová.

Tab.č.29 : Předškolní a základní vzdělávání - školská zařízení v území SO ORP Ústí n.O. v roce 2013

SO ORP	Počet obyvatel	MŠ	ZŠ	z toho neúplná ZŠ (pouze 1.st.)	z toho malotřídní ZŠ	sloučená MŠ a ZŠ	jiná zařízení DDM, ZUŠ, speciální školy	Poznámka
Ústí nad Orlicí								
Obec								
Hrádek	do 199	0	0	0	0	0	0	MŠ ani ZŠ v obci není. V obci kdysi jednotřídka, školní budova nyní slouží jako ObÚ a kulturní místnost (menší sál, zázemí). Spádově MŠ i ZŠ v Ústí n.O. (s umístěním žádný problém), jeden žák do ZŠ Jehnědí.
Sudislav nad Orlicí		0	0	0	0	0	0	MŠ ani ZŠ v obci není, MŠ spádově Jehnědí, ZŠ 1.st. spádově Jehnědí, Brandýs n.O., ÚO, ZŠ 2.st. Brandýs n.O., ÚO
Jehnědí	200 - 499	1	1	1	1	1	0	MŠ a ZŠ v jedné budově, provozně sloučená, ŠD,ŠJ, vZŠ veřejná knihovna, v budově odpoledne zájmové útvary (škola jako vzdělávací, společenské a kulturní centrum, školní rada), spádovou obcí pro ZŠ 2.st. je ÚO, Choceň a Vysoké Mýto
Řetůvka		0	0	0	0	0	0	MŠ ani ZŠ v obci není, MŠ spádově Řetová, ZŠ 1.st. I ZŠ 2.st. Řetová, ÚO
Velká Skrovnice		0	1	1	1	0	0	MŠ není, pouze ZŠ 1.st. (1.-5.tř.), ŠD ano, ŠJ ne, v ZŠ pouze výdejna (dovoz z jídelny ze Sopotnice ZeMos), do MŠ spádově Orlické Podhůří a Sudslava, ZŠ 2.st. spádově ÚO
Voděrady		0	0	0	0	0	0	MŠ ani ZŠ v obci není, MŠ spádově Jehnědí, ZŠ spádově Choceň, Jehnědí, Sloupnice (tedy i mimo ORP), pozn. cca 25 dětí jezdí do Chocně
České Libchavy	500 - 999	1	1	1	1	1	1	MŠ a ZŠ provozně sloučená jako přísp.org., ŠJ a ŠD (zařízení u sebe, ze ZŠ dochází do ŠJ v MŠ), spádovou obcí pro ZŠ 2.st. a je obec Libchavy a ÚO, pobočka DDM Ústí n.O.
Hnátnice		1	1	1	1	0	0	2 budovy - ZŠ i MŠ každá svou ŠJ, ZŠ má ŠD, samostatně nesloučeny, spádovou obcí pro ZŠ 2.st. je ÚO, Letohrad (dříve Dolní Dobrouč - nyní špatné spojení)
Orlické Podhůří		1	1	1	1	1	0	2 budovy (MŠ Rviště, ZŠ Říčky), MŠ (Rviště) se ŠJ a ZŠ se ŠD(Říčky) - 2 budovy samostatně, provozně sloučeno, stravování ZŠ - dováží se z MŠ, škola využívá jako tělocvičnu Kulturní dům, spádovost dle dopravní obslužnosti

Řetová		1	1	1	1	1	1	MŠ a ZŠ provozně sloučená jako příspěvk.org, ŠJ v rámci ZŠ (vozí do MŠ - výdejna), ŠD, spádovou obcí pro ZŠ 2.st. je ÚO a Česká Třebová, spádová je škola i pro místní obce Řetovou a Přívrat (zde však problém s dopravní dostupností), pobočka DDM Česká Třebová
Sopotnice		1	1	0	1	0	0	MŠ, ZŠ - samostatně, příspěvková organizace (každá vlastní IČ), ŠD v ZŠ, ŠJ napojena na MŠ (výdej tunelem, stravování v MŠ zajištěno), ZŠ do ŠJ dochází, pozn. špatná dostupnost České Rybné (zájem o využití kapacity ZŠ, zejm. 2.st.), v ZŠ tělocvična
Dlouhá Třebová		1	1	1	1	1	0	MŠ a ZŠ sloučený provoz jako příspěvková org. obce (jedna budova), ŠJ a ŠD, spádovou obcí pro ZŠ 2.st. je Česká Třebová a Ústí nad Orlicí
Brandýs n.Orlicí	1000 - 1999	1	1	0	0	0	1	MŠ a ZŠ se ŠD samostatné budovy, ŠJ třetí budovou (do MŠ se vozí), problém s velkou kapacitou MŠ, ZŠ s kapacitou 300 naopak nevytížená, pouze 150 (špatná dopravní dostupnost z jiných obcí, odliv žáků do 8-letých gymnázií), spádově ÚO a Choceň, pobočka ZUŠ Choceň , Rodinné centrum Hrošík
Libchavy		2	1	0	0	1	1	2 MŠ - Horní a Dolní Libchavy, z toho MŠ Dolní Libchavy sloučena se ZŠ), MŠ Horní Libchavy Kamarád, MŠ a ZŠ Dolní Libchavy provozně sloučené jako příspěvk.org. obce, oba objekty ŠJ, ZŠ také ŠD, pobočka DDM Ústí n.O. , provoz ostatní - Lesní mateřská škola Libchavy (v areálu Akademie), Koučink Akademie Libchavy; další vzdělávání spádově ÚO
Dolní Dobrouč	2000 - 4999	1	1	0	0	0	1	MŠ s bazénem a ŠJ, ZŠ 2 budovy - 1.-5.tř. se ŠD, 6.-9.tř. se ŠJ a tělocvičnou, pobočka ZUŠ Letohrad , Mateřské centrum Krteček, Kondičně relaxační centrum Relaxík, D-centrum, spádově Letohrad, v obci Dolní Dobrouč je provozována firemní škola při Contipro Group a.s. (soukromá, nejen pro zaměstnance firmy)
Ústí nad Orlicí	10 000 - 19 999 obyv.	8	4	1	1	1	3	MŠ: 6 MŠ v centru města ÚO a 2 MŠ v místní části Černovír a Knapovec (MŠ Klubíčko Dělnická, MŠ Pod Lesem, MŠ Černovír, MŠ Heranova, MŠ Knapovec, MŠ Na Výsluní, MŠ Nerudova, MŠ Sokolská), 1x MŠ sloučena se ZŠ 1.st. (Školní ul.); ZŠ: Školní (1.st.), Bratří Čapků, Komenského, Třebovská; SŠ: Gymnazium T.G.Masaryka, SŠ uměleckoprůmyslová, Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola automobilová, SOU: SOU automobilní; Školní jídelna T.G.Masaryka, Speciální MŠ, ZŠ a Praktická škola (zřizovatelem kraj, MŠ a ZŠ 1.a 2.st. při Nemocnici ÚO) ZUŠ Jaroslava Kociana; Jazyková škola - pomaturitní studium (akreditace) - pobočka LIRA, ZUŠ Jaroslava Kociana Ústí n.O., DDM Duha Ústí nad Orlicí , Volnočasový klub KAMIN Ústí nad Orlicí
CELKEM		19	15	8	9	7	8	

Zdroj: vlastní šetření (starostové obcí), 2014. Pozn. zelená pole – obce nedisponují MŠ/ZŠ.

Tab.č.30 : Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

SO ORP Ústí n.O.	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciál- ními třídami	gymnázia
CELKEM	30	19	15	1	1	1	1	1
Brandýs nad Orlicí	2	1	1	(1)*				
České Libchavy	1	1	1		(1)*			
Dlouhá Třebová	1	1	1					
Dolní Dobrouč	2	1	1	(1)*				
Hnátnice	2	1	1					
Hrádek								
Jehnědí	1	1	1					
Libchavy	1	2	1		(1)*			
Orlické Podhůří	1	1	1					
Řetová	1	1	1		(1)*			
Řetůvka								
Sopotnice	2	1	1					
Sudislav nad Orlicí								
Ústí nad Orlicí	15	8	4	1	1	1	1	1
Velká Skrovnice	1		1					
Voděřady								

Zdroj: ORP Ústí n.O., MěÚ odbor školství; vlastní šetření, 2014

()* pobočky ZUŠ/DDM Ústí n.O. nebo ze sousedních SO ORP (Letohrad, Choceň, Česká Třebová), se sídlem mimo obec. *Poznámky: zelená pole – obce nedisponují MŠ/ZŠ.*

Poznámky k tabulce:

- **Ústí n.Orlicí:** celkem 11 ředitelství zajišťuje provoz 12 MŠ a ZŠ; ZUŠ: 1 ředitelství ZUŠ Jaroslava Kociana v Ústí n.O., SVČ: 1 ředitelství Domov dětí a mládeže DUHA v Ústí n.O.; 1 ředitelství Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí – při Orlickoústecké nemocnici (název nově udělen k 1.9.2012 (před tím jiný název), zřizovatelem školy je Pardubický kraj)
- **SVČ ve spádových obcích:** působí pobočky ZUŠ/DDM – pobočka ZUŠ Choceň v Brandýse n.O., pobočka ZUŠ Letohrad v Dolní Dobrouči, pobočka DDM Ústí nad Orlicí v Libchavách a Českých Libchavách, pobočka DDM Česká Třebová v Řetové

Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

V území SO ORP není provozováno žádné soukromé školské zařízení. Jedinou soukromou školou, která však není akreditována MŠMT je Soukromá škola Holmes English, která se specializuje na jazykové kurzy pro děti.

Poznámka: Na území působí Sbor Jednoty bratrské, jehož hlavní náplní je primární prevence na školách a práce s dětmi a mládeží (práce s dětmi ve věku 7-15 let). Provozují klub deskových her, příměstské tábory. Původní provoz volnočasového klubu MarinG(O)Dka se postupně rozvinul ve Volnočasový klub KAMIN Ústí nad Orlicí, jehož garantem je již Město Ústí nad Orlicí.

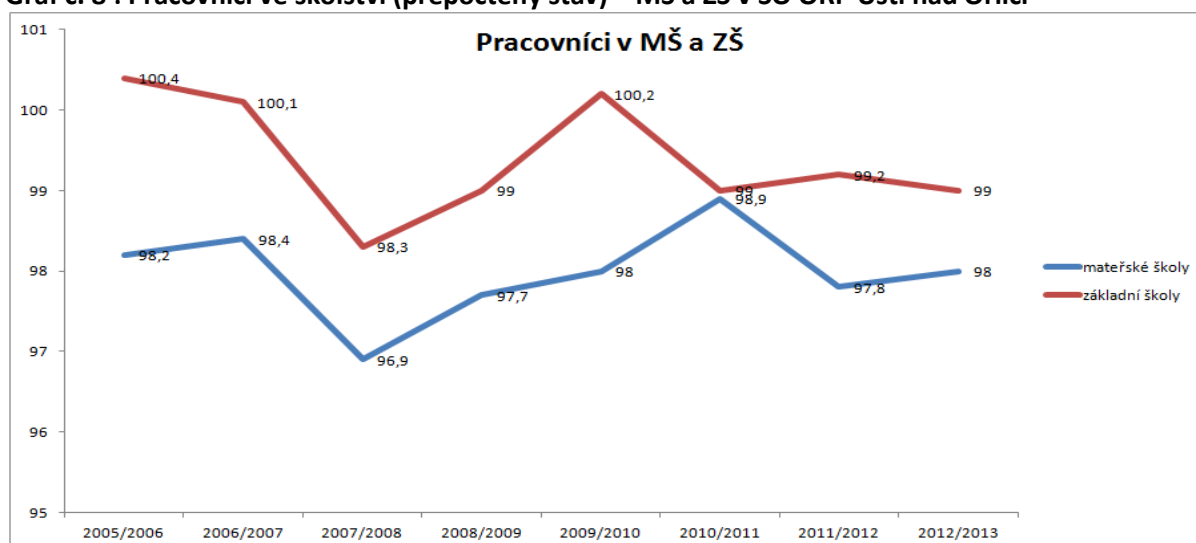
Tab.č.31 : Pracovníci ve školství SO ORP Ústí nad Orlicí ve školním roce 2012/2013

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
mateřské školy	127	98	29
základní školy	126	99	27
základní umělecké školy	30,5	26,3	4,2
gymnázia	21,8	17,3	4,5
mateřské školy pro žáky se SVP	9,4	7,5	1,9
základní školy pro žáky se SVP	59,3	52,5	6,8
školní družiny a kluby	26,8	23,8	3
střediska pro volný čas dětí a mládeže	27,5	5	22,5
zařízení školního stravování	71,5		71,5
celkem rok 2012/2013	499,8	329,4	170,4

Zdroj: ORP Ústí n.O., MěÚ odbor školství; vlastní šetření, 2014

Největší počet pracovníků ve školství zajišťuje přirozeně provoz mateřských a základních škol, které pojmají 50% celkové pracovní síly ve školství. Více jak polovinu pracovníků zastupují **pedagogové (66%)**. **Nepedagogičtí pracovníci** se podílí v průměru 34%. Zatímco v MŠ a ZŠ vč. SVP a gymnázia se nepedagogové pohybují kolem 20%, u středisek pro volný čas dětí a mládeže a zařízení školního stravování pokrývají naprostou většinu zaměstnanců (80 až 100%). Minimální zastoupení nepedagogických pracovníků je naopak evidováno u školních družin a klubů (nezbytný pedagog-vychovatel). Průměrný přepočtený stav pracovníků ve školství na území ORP je ve sledovaném období jen s **velmi malými odchylkami v případě počtu pedagogů stabilní**. Počty pracovníků jsou více méně dány celorepublikovými pravidly, s nutností doplácet na pracovní síly z rozpočtů obcí nad tento rámec. Počet pracovníků ve školství je dán celorepublikovými pravidly vztahujícími se k počtu žáků. Z toho vychází krajské normativy, z čehož se odvozují finanční prostředky pro jednotlivé školy. Obec se může rozhodnout a dofinancovat případný výpadek v rozpočtu např. z důvodu nízkého počtu žáků.

Graf č. 8 : Pracovníci ve školství (přepočtený stav) – MŠ a ZŠ v SO ORP Ústí nad Orlicí

Zdroj dat: viz Tab.č.32

Tab.č.32 : Pracovníci ve školství v SO ORP Ústí nad Orlicí v letech 2005 – 2012 (sestava tabulek)

2011/2012			
mateřské školy	126,8	97,8	29
základní školy	126	99,2	26,8
základní umělecké školy	30	25,8	4,2
gymnázia	21,5	17,2	4,3
mateřské školy pro žáky se SVP	9,3	7,4	1,9
základní školy pro žáky se SVP	59,3	52,5	6,8
školní družiny a kluby	26,8	23,8	3
střediska pro volný čas dětí a mládeže	28,8	5	23,8
zařízení školního stravování	70,8		70,8
celkem rok 2011/2012	499,3	328,7	170,6
2010/2011			
mateřské školy	126,5	98,9	27,6
základní školy	125,8	99	26,8
základní umělecké školy	30,5	26,3	4,2
gymnázia	21,8	17,3	4,5
mateřské školy pro žáky se SVP	9,6	7,6	2
základní školy pro žáky se SVP	58,9	52,1	6,8
školní družiny a kluby	26,8	23,8	3
střediska pro volný čas dětí a mládeže	27,4	4,9	22,5
zařízení školního stravování	71,8		71,8
celkem rok 2010/2011	499,1	329,9	169,2
2009/2010			
mateřské školy	126,5	98	28,5
základní školy	126,5	100,2	26,3
základní umělecké školy	30	25,8	4,2
gymnázia	21,8	17,3	4,5
mateřské školy pro žáky se SVP	9,3	7,4	1,9
základní školy pro žáky se SVP	60,3	53,6	6,7
školní družiny a kluby	27	23,8	3,2
střediska pro volný čas dětí a mládeže	28,4	4,8	23,6
zařízení školního stravování	72,2		72,2
celkem rok 2009/2010	502	330,9	171,1
2008/2009			
mateřské školy	126,7	97,7	29
základní školy	126	99	27
základní umělecké školy	30,5	26,3	4,2
gymnázia	21,3	17,1	4,2
mateřské školy pro žáky se SVP	9,5	7,7	1,8
základní školy pro žáky se SVP	59,7	53,1	6,6
školní družiny a kluby	26,2	23,3	2,9

střediska pro volný čas dětí a mládeže	28,1	4,9	23,2
dětské domovy	0		
zařízení školního stravování	71,7		71,7
celkem rok 2008/2009	499,7	329,1	170,6
2007/2008			
mateřské školy	125,6	96,9	28,7
základní školy	127,2	98,3	28,9
základní umělecké školy	30,5	26,1	4,4
gymnázia	21,3	17,1	4,2
mateřské školy pro žáky se SVP	9,4	7,6	1,8
základní školy pro žáky se SVP	59	52,3	6,7
školní družiny a kluby	26,7	23,9	2,8
střediska pro volný čas dětí a mládeže	28	4,9	23,1
dětské domovy	0		
zařízení školního stravování	71,7		71,7
celkem rok 2007/2008	499,4	327,1	172,3
2006/2007			
mateřské školy	127,2	98,4	28,8
základní školy	126,7	100,1	26,6
základní umělecké školy	30,4	26,1	4,3
gymnázia	21,3	16,9	4,4
mateřské školy pro žáky se SVP	9,5	7,4	2,1
základní školy pro žáky se SVP	59,1	52,6	6,5
školní družiny a kluby	26,6	23,2	3,4
střediska pro volný čas dětí a mládeže	29	4,8	24,2
zařízení školního stravování	72		72
celkem rok 2006/2007	501,8	329,5	172,3
2005/2006			
mateřské školy	126,9	98,2	28,7
základní školy	126,9	100,4	26,5
základní umělecké školy	30	25,9	4,1
gymnázia	22,2	17,6	4,6
mateřské školy pro žáky se SVP	9,3	7,4	1,9
základní školy pro žáky se SVP	59	52,1	6,9
školní družiny a kluby	26,1	22,9	3,2
střediska pro volný čas dětí a mládeže	28,8	4,6	24,2
zařízení školního stravování	72,2		72,2
celkem rok 2005/2006	501,4	329,1	172,3

Zdroj: ORP Ústí n.O., MěÚ odbor školství; vlastní šetření, 2014

Základní vzdělávání

V řešeném území je provozováno **celkem 16 základních škol**, jejichž zřizovatelem jsou **výhradně města a obce SO ORP**, vyjma jednoho provozu Speciální MŠ,ZŠ a Praktické školy v Ústí nad Orlicí zřízeného **Pardubickým krajem**, která umožňují základní vzdělání 1. i 2.st. dětem hospitalizovaným na dětském oddělení v Orlickoústecké nemocnici. V území se nenachází žádná soukromá ani církevní ZŠ. Více jak polovina všech ZŠ zajišťuje 1.i 2.stupeň základního vzdělání. **Celkem 8 ZŠ je neúplných**, poskytujících vzdělání pouze 1.stupně, a to formou malotřídek. Tento stav je dlouhodobě stabilní.

Většina území disponuje **ZŠ přímo v obci, vyjma 4 menších obcí** do 500 obyvatel (Hrádek, Sudislav n.O., Řetůvka, Voděrady). V těchto případech obce mají zajištěné vzdělání většinou v sousedních obcích, dle spádovosti a dopravní dostupnosti. Zmíněné obce využívají ZŠ Jehnědí, Brandýs n.O., Řetová, Ústí n.O., ale i Choceň nebo Sloupnice.

Tab.č.33 : Počet ZŠ v SO ORP Ústí nad Orlicí ve školním roce 2012/2013

Za ORP	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
obec	15	7	8
kraj	1	1	
církev	0		
Soukromá ZŠ	0		
celkem	16	8	8

Zdroj: ORP Ústí n.O., MěÚ odbor školství; vlastní šetření, 2014

Poznámka: Počet ZŠ dle jejich zřizovatelů byl ve sledovaném období 2005/2006 – 2012/2013 **stejný** jako tomu bylo ve školním roce 2012/2013.

Malotřídky jsou provozovány celkem v 9 obcích, z toho jedna z malotřídek je také v rámci centrálního města ORP (ZŠ Školní 75 – Ústí n.O., městská část Kerhartice). Vyjma obce Sopotnice se jedná o malotřídní ZŠ 1.stupně, které mají sloučeno více tříd, nejčastěji jsou zastoupeny trojtřídní školy, vícetřídní škola je provozována pouze v obci Sopotnici.

Tab.č.34 : Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

SO ORP Ústí nad Orlicí	počet ZŠ celkem	počet malotřídních ZŠ celkem	z toho					
			jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol		9	1	3	4	0	0	1
Brandýs nad Orlicí	1	0						
České Libchavy	1	1		2				
Dlouhá Třebová	1	1				1		
Dolní Dobruč	1	0						
Hnátnice	1	1			1			
Hrádek	0	0						
Jehnědí	1	1		1				

Libchavy	1	0						
Orlické Podhůří	1	1		1				
Řetová	1	1			1			
Řetůvka	0	0						
Sopotnice	1	1						1
Sudislav nad Orlicí	0	0						
Ústí nad Orlicí	4	1			1			
Velká Skrovnice	1	1	1					
Voděradý	0	0						

Zdroj: Výkazy S3-01 MŠMT a data z Odboru školství centrálního města ORP Ústí n.Orlicí, 2013.

Pozn. zeleně – obce bez ZŠ, červeně – obce s malotřídní ZŠ

Tab.č.35 : Základní školy zřizované obcemi, popřípadě krajem

školní rok	počet ZŠ	samostatná ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úvazky pedagogů	počet dětí na 1 pedagoga	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	16	9	103	11	2254	134,2	16,80	21,88	140,88
2011/2012	16	9	100	11	2132	132,7	16,07	21,32	133,25
2010/2011	16	9	104	10	2120	134,8	15,73	20,38	132,50
2009/2010	16	9	97	10	2110	137,4	15,36	21,75	131,88
2008/2009	16	9	105	10	2189	139,7	15,67	20,85	136,81
2007/2008	16	9	104	10	2217	144,9	15,30	21,32	138,56
2006/2007	16	9	112	10	2392	150,4	15,90	21,36	149,50
2005/2006	16	9	119		2472	159,24	15,52	20,77	154,50

Zdroj dat: Údaje z výkaznictví kraje a Odboru školství ORP Ústí n.O., 2013.

Poznámky: Celkový průměr počtu dětí v přepočtu na pedagoga mírně snižuje Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí, která má jako jediná zřízené speciální třídy s individuálním přístupem a tedy menším počtem žáků na pedagoga.

ZŠ 1.stupně jsou většinou kapacitně naplněny, problém vzniká u ZŠ 2.stupně, kdy žáci většinou již dojíždí do jiné obce, zejména pak do centrálního města Ústí n.O. (zaměstnání rodičů – společná doprava a organizace času, víceleté gymnázium, kvalita výuky a vybavenost škol, vazba na volnočasové aktivity a zájmovou činnost).

Provedená analýza dokládá postupný a **zvyšující se trend počtu žáků na 1 pedagoga**, který se odráží v celkovém počtu žáků na třídu, především v souvislosti s **celkovým snižováním úvazků pedagogů**. Naopak průměrný počet žáků na školu od roku 2005 lehce poklesl. V posledním školním roce 2012/2013 je však evidován mírný růst počtu žáků, který lze předpokládat i v dalších letech v souvislosti s umístováním dětí narozených v letech 2008 – 2010 (babyboom). **Průměrný počet žáků se pohybuje v rozmezí 15,5 – 16,8 žáků v přepočtu na pedagoga, 20,7 – 21,9 v přepočtu na třídu a 131,9 – 154,5 v přepočtu na školu.**

Tab.č.36 : Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP ve školním roce 2012/2013

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
CELKEM	16	16	9	15	15	26
Brandýs nad Orlicí	1	1	0	1	1	2
České Libchavy	1	1	1	1	1	1
Dlouhá Třebová	1	1	1	1	1	2
Dolní Dobrouč	1	1	0	1	1	3
Hnátnice	1	1	0	1	1	1
Hrádek	0	0	0	0	0	0
Jehnědí	1	1	1	1	1	1
Libchavy	1	1	2	1	3	2
Orlické Podhůří	1	1	1	1	1	1
Řetová	1	1	1	1	1	2
Řetůvka	0	0	0	0	0	0
Sopotnice	1	1	0	1	1	1
Sudislav nad Orlicí	0	0	0	0	0	0
Ústí nad Orlicí	5	5	2	4	3	8
Velká Skrovnice	1	1	0	1	0	2
Voděradý	0	0	0	0	0	0

Zdroj: data z Odboru školství centrálního města ORP Ústí n.Orlicí, 2013.

Poznámka: Položka „Jiné“ zahrnuje tělocvičny, hřiště, bazény atd. Data školního roku 2012/2013.

Více jak polovina ZŠ je provozně **sloučena s MŠ**. Všechny ZŠ v území provozují **školní družinu** a vyjma ZŠ ve Velké Skrovnici také **školní jídelnu**. Stravování dětí MŠ a ZŠ je většinou sloučeno do jedné budovy s docházkou dětí, nebo je zajištěno formou výdejny (dovážení obědů do budovy MŠ/ZŠ vždy s prioritou omezení docházky zejm. předškolních dětí (umístění školní jídelny nebo výdejny prioritně v budově MŠ, výdejna je spojena s provozem školní jídelny). Pouze ZŠ Velká Skrovnice nedisponuje provozem školní jídelny a strava se žákům dováží ze sousední obce Sopotnice (využívají závodní kuchyně zemědělského družstva). Součástí ZŠ jsou další **jiná zařízení** např. tělocvična, hřiště (sportovní zařízení), školní zahrada apod. Většina ZŠ spádových obcí ORP Ústí n.O. disponuje tělocvičnou/hřištěm se správcem, časté je sdílení se Sokolem nebo jinou tělovýchovnou organizací. Problém však spočívá ve vybavenosti a certifikaci sportovních zařízení pro výchovu dětí a mládeže.

Tab.č.37 : Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

SO ORP Ústí nad Orlicí Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	16	123	2275	97,83	16,79
Brandýs nad Orlicí	1	9	153	153,00	17,00
České Libchavy	1	2	40	40,00	20,00
Dlouhá Třebová	1	4	67	67,00	16,75
Dolní Dobrouč	1	9	200	212,00	23,56
Hnátnice	1	3	38	38,00	12,67
Hrádek					

Jehnědí	1	2	32	32,00	16,00
Libchavy	1	9	200	200,00	22,22
Orlické Podhůří	1	2	24	24,00	12,00
Řetová	1	3	46	46,00	15,33
Řetůvka					
Sopotnice	1	7	68	68,00	9,71
Sudislav nad Orlicí					
Ústí nad Orlicí	5	72	1390	277,00	19,24
Velká Skrovnice	1	1	17	17,00	17,00
Voděřady					

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Průměrné počty žáků na školu zvedají zejména velké ZŠ, tj. městské školy a školy na větších obcích jako je Dolní Dobrouč nebo Libchavy. V území SO ORP vychází průměrně **98 žáků/na školu s obsazeností průměrně 17 žáků/třídu**. Nejvyššího počtu žáků na třídu je v průměru dosaženo v obci Dolní Dobrouč a Libchavy, kde převyšuje počet 22 žáků. Ukazatel nejnižšího počtu žáků v případě Sopotnice je ovlivněn režimem malotřídní školy, který snižuje celkový koeficient v souvislosti se spojováním více tříd, reálně je tak obsazenost třídy mnohem vyšší. Množství žáků ve třídách je tvrdě ekonomicky sledováno (krajské normativy, dotace z kraje na školu a plat pedagogů). Ukazatel za celé SO ORP počtu žáků ve třídách ZŠ zřizovaných obcemi je proto velmi stálý (pohybuje se ve zlomkách hodnoty). Krajem zřizované školy navštěvuje cca 12% žáků, zbytek navštěvuje školy zřizované obcemi SO ORP.

Neúplné školy, tj. ZŠ zajišťující pouze 1.stupeň základního vzdělání (1.-5.třída) jsou v území zastoupeny výhradně malotřídkami, a to v celkovém počtu 8 ZŠ, z toho 7 malotřídních ZŠ ve spádových obcích a 1 malotřídní ZŠ v rámci centrálního města ORP Ústí nad Orlicí (městská část Kerhartice).

Mezi pracovníky ZŠ dominují v území SO ORP výrazně **ženy**, které se na pracovní síle podílejí více než 90% (**v případě 1.st. ZŠ dokonce z 99%**). Výsledné hodnoty však sledují celkový celorepublikový trend. Vyšší zastoupení mužů je evidováno spíše na úrovni středoškolského vzdělávání (viz Speciální MŠ, ZŠ a Praktická škola Ústí nad Orlicí). Na ZŠ 2.stupně nezastoupení mužů sice vyšší, i zde se však na celkové pracovní síle podílí pouhými 14%.

Tab.č.38 : Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

SO ORP Ústí nad Orlicí Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	16	8	8
Brandýs nad Orlicí	1	1	0
České Libchavy	1	0	1
Dlouhá Třebová	1	0	1
Dolní Dobrouč	1	1	0
Hnátnice	1	0	1
Hrádek	0	0	0
Jehnědí	1	0	1
Libchavy	1	1	0
Orlické Podhůří	1	0	1
Řetová	1	0	1

Řetůvka	0	0	0
Sopotnice	1	1	0
Sudislav nad Orlicí	0	0	0
Ústí nad Orlicí	5	4	1
Velká Skrovnice	1	0	1
Voděrady	0	0	0

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Tab.č.39 : Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

SO ORP Ústí nad Orlicí		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		477		421,9	390,3
v tom vyučující	na 1. stupni	231		203,3	201,9
	na 2. stupni	246		218,6	188,4

Zdroj: výkaz MŠMT P1-04, vlastní šetření, 2013.

Tab.č.40 : Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	9	9	8,6	8,6
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	4	4	3,8	3,8
psychologové		1	1	0,95	0,95
speciální pedagogové		5	4	4,7	3,8
výchovni poradci		3	2		

Zdroj: výroční zpráva zařízení (web), 2013. Data se vztahují pouze ke **Speciální MŠ, ZŠ a Praktické škole Ústí nad Orlicí**

Tab.č.41 : Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	16	2275	417,44	5,44
2011/2012	16	2228	414,29	5,38
2010/2011	16	2220	388,91	5,71
2009/2010	16	2265	385,98	5,87
2008/2009	16	2293	386,53	5,93
2007/2008	16	2326	392,58	5,92
2006/2007	16	2416	396,32	6,10
2005/2006	16	2507	402,30	6,23

Zdroj: Informace z výkazu MŠMT S3-01 počty žáků, počet učitelů z agregovaného výkazu P1-04 Informace z Odboru školství ORP Ústí n.O., 2013.

Tab.č.42 : Počet absolventů ZŠ v ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v ročníku	1. – 5.																
	6.																
	7.																
	8.	5	0	5	0	8	0	8	0	12	0	15	0	10	0	3	0
	9.	332		307		289		276		226		201		193		188	
	10.																
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v ročníku	5.	29		32		29		32		33		25		37		39	
	7.												1				
žáci 1. ročníku s dodatečným odkladem PŠD																	
		0		1		1		2		0		1		1		2	

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Tab.č.43 : Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	1	1	0	0	0
z toho mateřská škola pro žáky se zdravotním postižením	1	1			
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	1	1			
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	1	1			
základní škola při zdravotnickém zařízení	1	1			
základní škola praktická	1	1			
základní škola speciální	1	1			
přípravný stupeň základní školy speciální	1	1			

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Počet absolventů ZŠ v území SO ORP se za sledované období snížil, z původních 332 absolventů ve školním roce 2005/2006 o 43% na hranici 188 absolventů ve školním roce 2012/2013, a to v souvislosti s **celkovým snížením žáků škol**. Po ukončení 5. ročníku významná část žáků (cca 20%) **přechází do víceletých gymnázií**, a to s rostoucím trendem.

Vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (zdravotně postižení, apod.) v území SO ORP zajišťuje **1 školské zařízení**, zřízené Pardubickým krajem, a to **Speciální ZŠ, MŠ a Praktická škola Ústí nad Orlicí**, která plní všechny výše uvedené funkce. Tato škola má 2 odloučená pracoviště, a to MŠ a ZŠ při Orlickoústecké nemocnici a Základní školu při domově pro zdravotně postižené - Domově Pod hradem Žampach (2 odloučené třídy ZŠ).

Speciální ZŠ, MŠ a Praktická škola Ústí nad Orlicí

Lázeňská 206, 562 01 Ústí nad Orlicí

- **ZŠ a MŠ při Nemocnici** - škola se nachází v přízemí objektu dětského oddělení Orlickoústecké nemocnice, a.s. v Ústí nad Orlicí. V MŠ a ZŠ při nemocnici se vzdělávají žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobě i krátkodobě nemocní, v akutním stádiu nemoci, po prodělaných operačních zákrocích a úrazech, po nástupu na plánovaná vyšetření, kdy je nutná hospitalizace. Škola disponuje oddělením školní družiny. ŠVP má název „Plavba za zdravím“ (zaměřena na individualitu každého dítěte a žáka, který se nečekaně a nedobrovolně ocitl v neznámém prostředí, bez rodiny a přátel, s různě velikou bolestí a strachem z dalších dnů).
- **Speciální ZŠ Ústí n.Orlicí** - ve škole je 10 ročníků v deseti třídách. Osm tříd je umístěno ve škole v Ústí nad Orlicí, dvě třídy v odloučeném pracovišti v Domově pod hradem na Žampachu. Žáci plní Školní vzdělávací program pro ZŠ speciální a pro přípravný stupeň nebo Rehabilitační vzdělávací program. Žákům je věnována individuální péče podle druhu a stupně postižení. Ve třídě pracuje učitelka a vychovatelka, případně asistent pedagoga. Logopedická poradna je odloučeným pracovištěm SPC "Kamínek" Žamberk.
- **ZŠ Praktická v Ústí n.O.** - ve škole je devět ročníků v deseti třídách. Žáci plní Školní vzdělávací program pro Základní vzdělávání „Sedmikráska I“ a Školní vzdělávací program pro ZV /příloha pro LMP/ „Sedmikráska II.“. V některých třídách se žákům věnují kromě kvalifikovaných pedagogů i asistenti pedagoga nebo asistenti žáků sociálně znevýhodněných.
- **Školní internát** (internát s týdenním pobytem) - pracují zde tři výchovné skupiny s kapacitou 30 žáků, je určen především dětem ze vzdálenějších míst okresu. V době mimo vyučování nabízí žákům rozmanitou zájmovou činnost pod vedením kvalifikovaných vychovatelů. Žáci se v odpoledních hodinách věnují výtvarným, hudebním, pracovním, sportovním a přírodovědným aktivitám.
- **Školní družina** - má tři oddělení pro 34 žáků mladšího i staršího školního věku. Žáci se ve družině věnují zájmové činnosti, společenským hrám, sportu a přípravě na vyučování
- **Přípravný stupeň ZŠ** – přípravný stupeň pomocné školy, žáci plní Školní vzdělávací program pro ZŠ speciální a pro přípravný stupeň a připravují se na zahájení školní docházky /již od pěti let věku/.
- **Školské poradenské zařízení Kamínek**
- **Školní jídelna** - zajišťuje celodenní stravování žákům internátů a obědy všem ostatním žákům a zaměstnancům školy. Jídelna je umístěna přímo v budově školy, kapacita je 200 jídel denně

Budovy škol byly stavěny v minulém a předminulém století a jsou dimenzovány na vyšší kapacitu než kolik je dnes žáků. Celkově na celé ORP je **37 % kapacity ZŠ volných (viz tab. 45)**. V Brandýse nad Orlicí je dokonce volných 52 % kapacity školy, v Dolní Dobrouči 59 % a v jedné z ústeckých škol dokonce 62 % volné kapacity. Malé **venkovské školy** s malotřídkami většinou **volnou kapacitu téměř nevykazují** (České Libchavy, Orlické Podhůří), dokonce se nedostává (Jehnědí).

Čtvrtina obcí se potýká s problémem zachování školy (nedostatek žáků zejm. v případě 2.st.ZŠ – odliv žáků na víceletá gymnázia, změna školy v souvislosti s místem zaměstnání rodičů apod.), ale také s nedostatkem míst ve školních družinách (zejm. pro 1. a 2.tř. ZŠ). Hlavním problémem obcí je obecně nedostatek finančních prostředků na provoz, platy a investice, špatný technický stav budov. Část obcí jako problematickou hodnotí i kvalitu výuky.

Tab.č.44 : Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích SO ORP Ústí n.O. ve sledovaném období 2005 – 2013 (sestava tabulek v časové řadě)

Název údaje	Hodnota	% z celk. počtu	Komentář
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných obcemi / jinými subjekty v daných letech:			
2012/2013			
obcemi	20,79	93,87	žáci/třídy 2079/100
jinými subjekty	15,33	6,13	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,47		
2011/2012			
obcemi	20,26	93,77	žáci/třídy 2067/102
jinými subjekty	17,25	6,23	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,22		
2010/2011			
obcemi	20,29	93,4	žáci/třídy 2110/104
jinými subjekty	14,6	6,6	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,2		
2009/2010			
obcemi	20,97	93,07	žáci/třídy 2139/102
jinými subjekty	14,27	6,93	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,82		
2008/2009			
obcemi	20,65	93,45	žáci/třídy 2168/105
jinými subjekty	15	6,55	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,69		
2007/2008			
obcemi	20,61	93,65	žáci/třídy 2247/109
jinými subjekty	16,3	6,35	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,455		
2006/2007			
obcemi	20,94	94,02	žáci/třídy 2345/112
jinými subjekty	15,89	5,98	Pard.kraj - Speciální ZŠ Ústí nad Orlicí
Prům. počet žáků celkem	18,99		
2005/2006			
obcemi	20,77		žáci/třídy 2472/119
jinými subjekty			Není údaj
Prům. počet žáků celkem			Není údaj

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Tab.č.45 : Přehled ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		3633	2275	1358	
Základní škola J. A. Komenského Brandýs nad Orlicí	Brandýs nad Orlicí	320	153	167	úplná škola (1.-9.tř.), 9 tříd
Základní škola a Mateřská škola České Libchavy	České Libchavy	40	40	0	1. - 5. třída; Malotřídka, 2 třídy
Základní škola a mateřská škola Dlouhá Třebová	Dlouhá Třebová	120	67	53	1. - 5. třída; Malotřídka, 4 třídy
Základní škola Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč	400	200	200	úplná škola (1.-9.tř.), 9 tříd
Základní škola Hnátnice	Hnátnice	60	38	22	1. - 5. třída; Malotřídka, 3 třídy
Hrádek		0	0	0	
Základní škola a Mateřská škola Jehnědí	Jehnědí	30	32	-2	1. - 5. třída; Malotřídka, 2 třídy
Základní škola a mateřská škola Libchavy	Libchavy	240	200	40	úplná škola (1.-9.tř.), 9 tříd
Základní škola a Mateřská škola Orlické Podhůří	Orlické Podhůří	25	24	1	1. - 5. třída; Malotřídka, 2 třídy
Základní škola a Mateřská škola Řetová	Řetová	100	46	54	1. - 5. třída; Malotřídka, 3 třídy
Řetůvka		0	0	0	
Základní škola Sopotnice	Sopotnice	190	68	122	úplná škola (1.-9.tř.), 7 tříd
Základní škola Velká Skrovnice	Velká Skrovnice	25	17	8	1. - 5. třída; Malotřídka, 1 třída
Voděrady		0	0	0	
Sudislav nad Orlicí		0	0	0	
Základní škola Ústí nad Orlicí, Školní 75	Kerhartice, Ústí n.O.	80	47	33	1. - 5. třída; Malotřídka, 3 třídy
Základní škola Ústí nad Orlicí, Bratří Čapků 1332	Bratří Čapků 1332, ÚO	675	481	194	úplná škola (1.-9.tř.), 19 tříd
Základní škola Ústí nad Orlicí, Komenského 11	Komenského 11, ÚO	630	498	132	úplná škola (1.-9.tř.), 21 tříd
Základní škola Ústí nad Orlicí, Třebovská 147	Třebovská 147, ÚO	533	205	328	úplná škola (1.-9.tř.), 9 tříd
Speciální ZŠ, MŠ a Praktická škola Ústí nad Orlicí	Lázeňská 206, ÚO	165	159	6	zřizovatel Pardubický kraj

Zdroj: Městský úřad Ústí n.Orlicí, odbor školství; vlastní šetření, 2013

Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

V území SO ORP se neočekávají žádné výrazné změny v počtu žáků, předpokládá se **stabilní vývoj a zhruba vyrovnaný počet žáků ZŠ**. V případě potřeby jsou zejména velké městské školy dle potřeby schopny pojmout výrazně vyšší počet žáků. Nejvyšší počet žáků ve sledovaném období v letech 2005 - 2013 dosáhl max. 2472 žáků ve 119 třídách, a to ve školním roce 2005/2006, od této doby je setrvalý klesající trend. Počet ZŠ v SO ORP je stejný za celé sledované období a předpokládá se zachování stávajícího počtu ZŠ, a to i na malých obcích.

Tab.č.46 : Počet žáků ve výhledu do roku 2023

Počet žáků správního obvodu	Počet žáků (kapacita)	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	3633	1358	63%
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	-5		
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023			
Počet žáků k 30.9. 2012	2275	1358	63
Předpoklad ke konci roku 2018	2270	1363	62
Předpoklad ke konci roku 2023	2270	1363	62

Zdroj: Vlastní šetření, Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Předškolní vzdělávání

V území SO ORP sídlí celkem **19 zařízení mateřských škol**, jejichž zřizovateli jsou výhradně obce SO ORP, vyjma jednoho případu Speciální ZŠ, MŠ a Praktické školy v Ústí n.O., zřízené Pardubickým krajem, která spravuje MŠ při zdravotnickém zařízení Orlickoústecké nemocnice. Děti hospitalizované v Orlickoústecké nemocnici mohou navštěvovat speciální MŠ s kapacitou školky 15 dětí (tato kapacita však není zahrnuta v analytických tabulkách, neboť nemocné dítě je již řádně zapsáno v jiné MŠ, kam dochází trvale). Většina obcí SO ORP poskytuje předškolní vzdělávání přímo v obci. MŠ najdeme v celkem 11 obcích vč. města Brandýs n.O. a Ústí n.O. Více MŠ se **soustředí přímo do centrálního města ORP Ústí n.O.** (8 MŠ) a 2 MŠ jsou provozovány v rozlehlé obci Libchavy.

Mateřská škola **chybí celkem v 5-ti malých obcích**, a to v obci Hrádek, Sudislav n.O., Řetůvka, Velká Skrovnice a Voděradý. Tyto obce využívají jiné MŠ v sousedních obcích s ohledem na dopravní dostupnost (spolupráce mezi sousedními obcemi, vč. obcí sousedních SO ORP jako např. Choceň, Sloupnice, Česká Třebová, Sudslava). MŠ jsou v celkem 5-ti případech sloučeny se ZŠ 1.stupně, v jednom případě také se ZŠ 1. i 2.stupně (Libchavy). Mateřské školy se potýkají v několika případech s nedostatečnou kapacitou, např. v obci Jehnědí nebo Orlické Podhůří.

V území dále sídlí 1 soukromá **firemní mateřská škola ERUDIO – víc než mateřská škola, vzdělávací zařízení pro děti od 2 – 7 let, a to při Contipro Group a.s. v Dolní Dobrouči**. Mateřská škola však není zaregistrována jako školské zařízení dle zákona a z těchto důvodů proto není zahrnována do analytických tabulek. Provoz zahájila v září roku 2013 a letos v květnu tedy probíhá první květnový zápis do MŠ. Mateřská škola je určena prioritně zaměstnancům firmy, otevřena je však široké veřejnosti. Již nyní Mateřská školu navštěvují děti ze širokého okolí (Žamberk, Ústí n.O. aj.). Zařízení je v současné době realizováno z grantu, v dalších letech tedy vznikne potřeba hledat jiné zdroje (registrace MŠMT, Pardubický kraj, zřizovatel aj.). Mateřská škola zahrnuje 1 společnou třídu s max. kapacitou 18 žáků, se zajištěním 1 pedagoga/6 žáků (celkem 2 pracovní úvazky pedagogů a 1 externí pedagog rodilé mluvčí z Kanady). Mateřská škola využívá moderní pedagogický přístup k výchovně-vzdělávacímu

procesu předškolních dětí a prvky pedagogiky Montessori. Rodičům nabízí tzv. Program Začít spolu, který podporuje možnost zapojení rodičů s dítětem do činností v jednotlivých Centrech aktivit, a tzv. Program Den na zkoušku, který je určen zejména rodičům, kteří uvažují o umístění svého dítěte do předškolního zařízení a rádi by se o Erudiu dozvěděli více. Mohou si prohlédnout prostředí třídy, diskutovat s pedagogy o zkušenostech apod. V současné době není kapacita zcela naplněna. Rodiče si mohou zvolit režim docházky (dopolední/celodenní). Služba je k dispozici celoročně vč. prázdninového provozu, rozšířené pracovní doby a je zpoplatněna (v případě celodenní docházky školné 4000,- Kč/měsíc + stravné).

Tab.č.47 : Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP v letech 2005 – 2013 (sestava tabulek)

zřizovatel	počet MŠ	počet žáků celkem	počet běžných tříd	počet žáků v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet žáků ve speciálních třídách
školní rok 2012/2013						
obec	18	1051	103	2116		
kraj	1	Není údaj – dále se proto nesleduje, neboť hodnota se ve sledovaném období neměnila. Níže uvedené hodnoty bez této položky.				
celkem:	19	1051	103	2116	0	0
2012/2013	18	1051	103	2116	0	0
2011/2012	18	1064	100	2079	0	0
2010/2011	18	1056	102	2067	0	0
2009/2010	18	1043	104	2110		
2008/2009	18	984	97	2136		
2007/2008	18	947	105	2168		
2006/2007	18	917	104	2247		
2005/2006	18	911	112	2345		

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

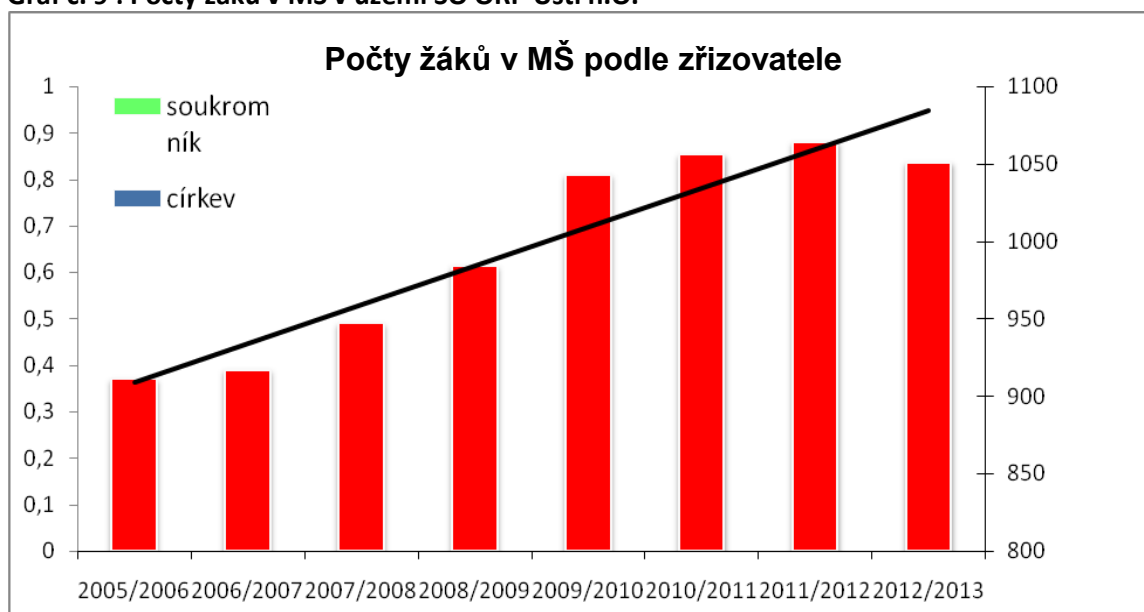
Počet dětí v MŠ zájmového území se od roku 2005 **zvyšoval až do roku 2010**, což souvisí s demografickým vývojem (babyboom 2008, 2010, zapojení silných ročníků 70.-80.let). Za Speciální MŠ při Orlickoústecké nemocnici nejsou údaje uváděny, neboť hospitalizované děti, které tuto MŠ navštěvují jsou většinou evidované již v rámci jiné MŠ, a jsou tak nerelevantní.

Všechny MŠ v zájmovém území jsou **zřízeny obcemi SO ORP**, vyjma speciální mateřské školy při Orlickoústecké nemocnici (pro děti hospitalizované na dětském oddělení). Z celkového počtu mateřských škol, zřízených obcemi, je 11 samostatných, a to celkem 7 MŠ v Ústí n.O. a 4 MŠ ve spádových obcích (Brandýs n.O., Dolní Dobrouč, Hnátnice a Sopotnice).

Tab.č.48 : Mateřské školy zřizované obcí

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag. úvazek	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	18	11	52	1051	82,3	12,9	20,46	59,1
2011/2012	18	11	51	1064	82,3	12,8	20,61	58,4
2010/2011	18	11	52	1056	82,6	12,8	20,31	58,7
2009/2010	18	11	53	1043	81,6	12,8	19,68	57,9
2008/2009	18	11	50	984	77	12,8	19,68	54,7
2007/2008	18	11	51	947	74,6	12,7	18,57	52,1
2006/2007	18	11	50	917	71,7	12,8	18,34	50,9
2005/2006	18	11	50	911	71,7	12,7	18,22	50,6

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Graf č. 9 : Počty žáků v MŠ v území SO ORP Ústí n.O.

Zdroj dat: viz Tab.č.48, Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Počet MŠ je ve sledovaném období celkově **stabilní**. Od roku 2005/2006 sice **vzrostl počet žáků cca o 15 %**, růst se od roku 2009/2010 zastavil. Úměrně se zvýšil i počet úvazků pedagogů tak, že počet žáků na 1 úvazek je průměrně 12,8 žáků a zachovává si stabilní trend. Rovněž tak v případě počtu žáků na třídu z 18 na 20 dětí na třídu. Průměry však zkruslují skutečnosti, vše se odvíjí od tarifů jako v případě počtu žáků na učitele (slučování tříd anebo dofinancování zřizovateli).

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

V mateřských školách SO ORP je evidováno celkem **82 pedagogických úvazků** (školní rok 2013/2014). V řešeném území **není problém s nekvalifikovaností** pedagogů, jejich podíl na celkovém počtu je pouze nepatrný (1-2%).

Tab.č.49 : Mateřské školy zřizované obcemi, popřípadě krajem

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	82,3	0,8	1%
2011/2012	82	1,2	1%
2010/2011	82,8	1	1%
2009/2010	77,3	0,9	1%
2008/2009	75,2	0,7	1%
2007/2008	74,6	1,3	2%
2006/2007	72,3	1,8	2%
2005/2006	71,2	1,2	2%

Zdroj: Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Popis mateřských škol v ORP v školním roce 2012/2013

Ve školním roce 2012/2013 je v území SO ORP evidováno celkem 19 MŠ (viz tab.47). Zařízení jsou schopna absorbovat malý populační výkyv, nebo jsou možnosti umístění např. v sousední obci (optimální naplněnost tříd ve spolupráci s jinou obcí). Volná místa v mateřských školách jsou nerovnoměrně rozložena, v některých MŠ se kapacity nedostává, v některých přebývá. **Nedostatečnou kapacitu** MŠ vykazují město Ústí n.O., Brandýs n.O. a obec Orlické Podhůří, naopak **volnými místy disponují** obce České Libchavy, Libchavy (Horní Libchavy) a Hnátnice. V centrálním městě ORP Ústí n.O. v posledních letech převažuje poptávka nad nabídkou (babyboom v roce 2008 a 2010), očekává se však pozvolný útlum a tedy uspokojení potřeb obyvatel města. Kapacita mateřských škol v území SO ORP **dlouhodobě dostahuje**, evidován je dostatečný počet volných míst, lokální disproporce jsou řešitelné asistovanou dopravou (příp. hrazenou obcemi).

Očekávaný vývoj počtu žáků v MŠ v ORP

Podle všech předpokladů silné ročníky již zvýšily populaci v minulosti, tedy se již neočekává žádný výrazný nárůst spíše stagnaci. Dlouhodobé plánování kapacit MŠ je téměř nemožné s ohledem na nepředvídatelnost záměru rodičů dětí a jejich umístění do MŠ, které souvisí s místem zaměstnání rodičů více než s demografickou křivkou. Ředitelky MŠ naplňují kapacitu na únosnou hranici z důvodů normativů a financování. Děti ve věku 3 až 6 let naplní cca z **80-90% kapacity MŠ** v území SO ORP, zbytek je doplněn mladšími dětmi. Určitým problémem v případě kapacit MŠ v území může být nastavení **povinnosti předškolní výchovy** a tedy zajištění této služby ze strany měst a obcí SO ORP.

Tab.č.50 : Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP Ústí n.O. s výhledem do roku 2023

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30.9. 2013	1129	65	94%
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	0	----	----
Znamý nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	0	----	----
Počet dětí v MŠ k 30.9. 2013	1064	65	94
Předpoklad počtu žáků v MŠ k konci roku 2018	1050	79	93
Předpoklad počtu žáků v MŠ ke konci roku 2023	1050	79	93

Zdroj: Vlastní šetření, Odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Tab.č.51 : Kapacita MŠ v území SO ORP Ústí nad Orlicí ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita žáků	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		1129	1064	65	
MŠ Brandýs nad Orlicí	Brandýs nad Orlicí	70	72	-2	
Základní škola a Mateřská škola České Libchavy	České Libchavy	70	40	30	Sloučená se ZŠ
Základní škola a mateřská škola Dlouhá Třebová	Dlouhá Třebová	50	45	5	Sloučená se ZŠ
Mateřská škola Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč	90	89	1	
Mateřská škola Hnátnice	Hnátnice	50	40	10	
Základní škola a Mateřská škola	Jehnědí	28	28	0	Sloučená se ZŠ
Základní škola a mateřská škola Libchavy	Libchavy - Horní Libchavy	62	35	27	Sloučená se ZŠ
Základní škola a mateřská škola Libchavy	Libchavy - Dolní Libchavy	40	40	0	Sloučená se ZŠ
Základní škola a Mateřská škola	Orlické Podhůří - Rviště	20	25	-5	Sloučená se ZŠ
Základní škola a Mateřská škola Řetová	Řetová	45	43	2	Sloučená se ZŠ
Mateřská škola Stonožka Sopotnice	Sopotnice	56	56	0	
Celkem žáků MŠ v centrálním městě ORP	Město Ústí nad Orlicí	548	551	-3	
Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Černovír 96		25	25	0	Městská část Černovír
Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Knapovec 8		25	25	0	Městská část Knapovec
Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Pod Lesem 290		50	50	0	
Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Sokolská 165		50	50	0	
Mateřská škola U skřítky Jasánka, Nerudova 136		25	25	0	
Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Na Výsluní 200		112	112	0	
Mateřská škola Lentilka, Ústí nad Orlicí, Heranova 1348		135	140	-5	
Mateřská škola KLUBÍČKO Ústí nad Orlicí, Dělnická 67		126	124	2	

Poznámka: U MŠ Černovír v roce 2011/12 došlo k navýšení kapacity zařízení z 20 na 25 žáků (dle poptávky). Kapacity MŠ Hnátnice využívají i rodiče dětí ze sousedních SO ORP, kteří do obce dojíždí za prací anebo obcí denně projíždí. **Zdroj:** MěÚ Ústí n.O., odbor školství, 2013.

Zařízení jeslového typu

V zájmovém území SO ORP zařízení jeslového typu **zcela chybí**. Určitá poptávka po hlídání dětí mladších 3 let je v území zajištěna provozem **Dětského klubu Fialka Ústí nad Orlicí** (zřizovatelem klubu MC Medvídek, Ústí n.O.), děti od 2-7 let přijímají dále **Lesní mateřská škola Cesta malého stromu v Libchavách** a firemní mateřská škola **ERUDIO při Contipro Group a.s. v Dolní Dobrouči**, které představují zároveň **alternativy standardního předškolního vzdělávání**. Kapacita jmenovaných zařízení však neodpovídá poptávce.

Případná změna legislativy stanovující povinnost přijetí dítěte mladšího 3 let, je-li volná kapacita MŠ, s sebou přinese nejen kapacitní ale také provozní problémy (např. hračky od 3 let, nedostatečný personál, chybějící finanční prostředky k nezbytným úpravám provozu rozšířeného o děti mladší 3 let apod.).

Ostatní – Školní jídelny, střediska volného času, školní družiny a kluby

Všechny základní školy v území SO ORP, zřizované obcemi, provozují **školní družiny (ŠD)**, které slouží žákům 1.stupně, často omezené pouze na nejmladší žáky (1. a 2 třídy). **Nedostatek míst ve školních družinách** řeší více obcí (např. Řetová, Libchavy, Sudislav n.O., Orlické Podhůří), a to i přes celkové navýšení počtu zapsaných účastníků od roku 2005 o 19% v roce 2013. Školní družiny se ve většině případů potýkají s nedostatečnou kapacitou (např. obec Libchavy s provozem školní družiny pouze pro žáky do 3.tř.). Samostatnou kapitolou je pak zájem rodičů o rozšíření provozní doby před a po vyučování, což je z hlediska nedostatku finančních prostředků na vychovatele, dělené pracovní doby i dopravní dostupnosti značně komplikované. Školní družinu využívají také žáci Speciální MŠ a ZŠ při Orlickoústecké nemocnici, která jako jediná v území spadá mezi ŠD zřízené Pardubickým krajem.

Stravování dětí MŠ a ZŠ zajišťují **školní jídelny/výdejny (ŠJ)**, které jsou většinou sloučeny do jedné budovy s MŠ/ZŠ s max. omezením docházky zejm. předškolních dětí (umístění školní jídelny nebo výdejny v budově MŠ). Pouze v jednom případě u obce Velká Skrovnice se strava žákům dováží ze sousední obce Sopotnice (spolupráce zemědělského družstva ZeMOS).

V území SO ORP sídlí 1 zařízení **základní umělecké školy - ZUŠ Jaroslava Kociana, Ústí nad Orlicí**, které je na velmi vysoké úrovni. V území dále působí **2 pobočky ZUŠ** se sídlem mimo zájmové SO ORP, a to Brandýs nad Orlicí (pobočka ZUŠ Choceň) a Dolní Dobrouč (pobočka ZUŠ Letohrad). Základní umělecká škola Jaroslava Kociana Ústí nad Orlicí provozuje umělecký obor hudební, taneční, výtvarný a dramatický. ZUŠ je pravidelným pořadatelem mezinárodní Kocianovy houslové soutěže a Heranovy violocellové soutěže. Provoz ZUŠ J.Kociana v Ústí n.O. zajišťuje celkem 32 pracovníků.

Střediska výchovné činnosti v území zastupuje **Dům dětí a mládeže DUHA v Ústí nad Orlicí**, který je sice jediným SVČ se sídlem v SO ORP, za to je však kapacitně i co do množství aktivit velmi významným a vyspělým střediskem zájmových aktivit dětí. V území působí i další pobočky DDM v dalších 3 spádových obcích – v obci Libchavy a České Libchavy je provozována pobočka DDM Ústí n.O., v obci Řetová pobočka DDM Česká Třebová. V území nabízí další spektrum volnočasových aktivit mateřská, rodinná a multifunkční centra, významnou úlohu v tomto směru pak plní aktivní spolková činnost zejm. sdružení dobrovolných hasičů a TJ Sokol. Celková kapacita DDM DUHA Ústí n.O. se pohybuje **kolem 800 návštěvníků** (pozn. v roce 2013 evidováno 865 účastníků, zřizovatelem je Město Ústí nad Orlicí).

DDM nabízí jazykové (112 účastníků), sportovní (379 účastníků), umělecké (288 účastníků), řemeslné (44 účastníků) a ostatní aktivity (42 účastníků) (<http://www.zusuo.cz/>, 2013). Kapacitě a rozsahu aktivit DDM odpovídá i poměrně vysoký počet zaměstnaných pracovníků. Řadu zájmových aktivit však zajišťují externisté. (v roce 2013 celkem 6 pedagogů a 23 externistů).

V území působí další organizace, které však nespádají do školských zařízení:

- **Volnočasový klub KAMIN, Ústí nad Orlicí**, jehož zřizovatelem je město Ústí nad Orlicí a provozovatelem Rodinné centrum Srdíčko o.s., které se věnuje aktivnímu trávení volného času mládeže. Vzhledem k jeho sídlu v centrálním městě ORP klub využívá mládež především z města Ústí n.O.
- **Speciálně pedagogické centrum Kamínek , Ústí nad Orlicí** (žáci postižení tělesně, mentálně, kombinace postižení, vady sluchu, autismus..)
- **Mateřské centrum Medvídek Ústí n.O. a Dětský klub Fialka** (maminky a miminka, cvičení rodičů s dětmi od 4 m. cca 2 let, Předškoláček a herna, dětský klub – hlídání dětí od 2,5 – 7 let)
- **Rodinné centrum Srdíčko, Ústí n.O.** (kolektivy rodičů, pedagogická podpora a samovzdělávání)
- **Mateřské centrum Krteček, Kondičně-relaxační centrum Relaxík Dolní Dobrouč**
- **D-centrum – multifunkční centrum aktivního života Dolní Dobrouč**, jehož provozovatelem je Římskokatolická farnost Dolní Dobrouč
- **Skautské střediska** – Svaz skautů a skautek, Středisko Orlice Ústí nad Orlicí (Hylváty), Skautské středisko Dolní Dobrouč
- **Rodinné centrum Hrošík, Brandýs n.O.**
- **Lesní mateřská škola – Cesta malého stromu, Libchavy** (2-7 let)
- **Soukromá firemní mateřská škola ERUDIO, při Contipro Group a.s., Dolní Dobrouč** (2-7 let)

Tab. č.52 : Školní družiny a školní kluby v SO ORP Ústí n.O. v letech 2005-2013 (sestava tabulek)

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	1	34		34
obcemi	29	773	1	774
celkem	30	807	1	808
2011/2012				
krajem	1	34		34
obcemi	28	756	0	756
celkem	29	790	0	790
2010/2011				
krajem	1	34		34
obcemi	28	756	0	756
celkem	29	790	0	790
2009/2010				
krajem	1	34		34
obcemi	27	714	0	714
celkem	28	748	0	748
2008/2009				
krajem	1	28		28
obcemi	27	707	0	707
celkem	28	735	0	735

2007/2008				
krajem	1	28		28
obcemi	25	671	1	672
celkem	26	699	1	700
2006/2007				
krajem	1	20		20
obcemi	25	652	0	652
celkem	26	672	0	672
2005/2006				
krajem				
obcemi				
celkem	chybí údaje			

Zdroj: Město Ústí n.O., odbor školství a vlastní šetření, 2013.

Tab.č.53 : Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedag. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	2	2		1	1	
obcemi	8	7,7		32	32	
církví						
soukromou osobou						
celkem	10	9,7	0	33	33	0

Zdroj: Město Ústí n.O., odbor školství a vlastní šetření, 2013.

Poznámka:

- o zřizovatel Pardubický kraj – Školní jídelna při Speciální MŠ, ZŠ a Praktické škole Ústí nad Orlicí
- o **problematika pedagogických pracovníků** v případě ŠD a ŠK spočívá v rozdělení pracovních úvazků, neboť je běžné že vychovatelé zajišťují výuku některých dalších souvisejících předmětů např. výtvarná výchova, hudební výchova, tělovýchova apod.

Tab.č.54 : Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Brandýs nad Orlicí		(1)*	
České Libchavy			
Dlouhá Třebová			
Dolní Dobrouč		(1)*	
Hnátnice			
Hrádek			
Jehnědí			
Libchavy			
Orlické Podhůří			
Řetová			

Řetůvka			
Sopotnice			
Sudislav nad Orlicí			
Ústí nad Orlicí		1	
Velká Skrovnice			
Voděradý			

Zdroj: Město Ústí n.O., odbor školství a vlastní šetření, 2013.

()* pobočky ZUŠ sousedních ORP (ZUŠ Choceň, ZUŠ Alfonse Muchy Letohrad)

Tab.č.55 : Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	43	32,9
Brandýs nad Orlicí	(7)*	2,5
Dolní Dobrouč	(4)*	1,8
Ústí nad Orlicí	32	28,6

Zdroj: Město Ústí n.O., odbor školství a vlastní šetření, 2013.

()* pobočky ZUŠ sousedních ORP – pobočka ZUŠ Letohrad v Dolní Dobrouči, pob.ZUŠ Choceň v Brandýse n.O.

Tab.č.56 : Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Brandýs nad Orlicí			
České Libchavy		(1)*	
Dlouhá Třebová			
Dolní Dobrouč			
Hnátnice			
Hrádek			
Jehnědí			
Libchavy		(1)*	
Orlické Podhůří			
Řetová		(1)*	
Řetůvka			
Sopotnice			
Sudislav nad Orlicí			
Ústí nad Orlicí		1	
Velká Skrovnice			
Voděradý			

Zdroj: Město Ústí n.O., odbor školství a vlastní šetření, 2013.

()* pobočky DDM – Libchavy a České Libchavy pobočka DDM Ústí n.O., Řetová pobočka DDM Česká Třebová

Tab.č.57 : Střediska volného času (SVČ), zřizované obcemi v ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	žáci	ostatní	celkem
celkem	31	743	63	59	865
Ústí nad Orlicí	31	743	63	59	865

Zdroj: Informace z webových stránek DDM Ústí nad Orlicí a z Odboru školství ORP – MěÚ Ústí n.O., 2013.

Tab.č.58 : Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	11,2	6	4,2	1	23	0	0	23
Ústí nad Orlicí	11,2	6	4,2	1	23			23

Zdroj: Informace z webových stránek DDM Ústí nad Orlicí a z Odboru školství ORP – MěÚ Ústí n.O., 2013.

Tab.č.59 : Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně	
			MŠ	ZŠ		
CELKEM	31	3926	1036	3563	5290	
Brandýs nad Orlicí	2	195	56	350	350	
České Libchavy	1	42		70	100	
Dlouhá Třebová	2	67	50	200	200	
Dolní Dobrouč	2	265	100	350	450	
Hnátnice	2	87	50	60	110	
Hrádek						
Jehnědí	1	58	28	32	80	
Libchavy	2	277	79	200	302	
Orlické Podhůří	2	53	28	24	55	
Řetová	2	86	38	46	110	
Řetůvka						
Sopotnice	2	122	56	68	340	
Sudislav nad Orlicí						
Velká Skrovnice	1	18		17		
Voděradý						
ZŠ Kerhartice Školní 75	Ústí nad Orlicí	1	47		38	60
ZŠ Bratří Čapků		1	482		550	650
ZŠ Třebovská - Hylváty		1	223		205	600
ZŠ Komenského (viz ŠJ T.G.Masaryka)		0	423		423	0
Školní jídelna - T. G. Masaryka 148		1	930		930	1200
MŠ Černovír 96		1	25	25		25
MŠ Knapovec 8		1	25	25		40
MŠ Pod Lesem 290		1	50	50		57

MŠ Sokolská 165	1	50	50		110
MŠ Nerudova 136	1	25	25		29
MŠ Na Výsluní 200	1	112	112		125
MŠ Heranova 1348	1	140	140		151
MŠ KLUBÍČKO Dělnická 67	1	124	124		146

Zdroj: Městský úřad Ústí n.O., odbor školství, 2013. Zeleně vyznačeny obce bez MŠ/ZŠ.

Poznámka: Ve Velké Skrovnici stravování ZŠ zajišťuje kuchyň zemědělského družstva se sídlem v obci Sopotnice. ZŠ Komen-ského Ústí n.O. má školní jídelnu mimo školní budovu společnou s Gymnáziem na adrese T.G.Masaryka 148 (kapacita jídelny 1200 obědů, skutečnost 930 obědů). Pro ZŠ Školní 75 Kerhartice (jen I.stupeň) vaří MŠ Sokolská 165, ve škole je pouze výdej-na. Pro MŠ Pod Lesem vaří ZŠ Třebovská.

Tab.č.60 : Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	2	1,9
obcemi	78	73,5
soukromé nebo církví	0	0

Zdroj: Městský úřad Ústí n.O., odbor školství, 2013.

Poznámka: Zřizovaná krajem je jídelna při Speciální základní škole, mateřské škole a praktické škole Ústí nad Orlicí (MŠ a ZŠ při Nemocnici Ústí n.O. - stravování a diety zajišťuje kuchyň nemocnice). Ostatní školy jsou zřizovány obcemi. Pracovníci jídelen jsou placeni dle normativů Pardubického kraje - počet strážníků ZŠ.

Hlavní závěry situační analýzy

Kapacita základních i mateřských škol (vč. školních jídelen) postačuje a v současné době je **dostatečná, celková kapacita v území disponuje volnými místy**, je však nerovnoměrně rozložená (tedy místně nevyhovující). Tyto lokální disproporce lze řešit meziobecní spoluprací, např. asistovanou dopravou. Obce mají zájem udržet stávající počet MŠ a ZŠ, a to i v případě malých obcí. Slučování a rušení škol se proto nepředpokládá. Základní umělecké vzdělání je v nabídce celkem 3 obcí – ve městě Ústí n.O., Brandýse n.O. a v obci Dolní Dobrouč. Střediska výchovné činnosti (volný čas dětí a mládeže) působí v 5 obcích – ve městě Ústí n.O. a v obcích Dolní Dobrouč, Libchavy, České Libchavy a Řetová. Obce, které nemají v místě MŠ/ZŠ využívají školská zařízení sousedních obcí, především dle dopravní dostupnosti.

- **lokálně nedostačující kapacita mateřských škol** (Brandýs n.O., Orlické Podhůří a jedna MŠ v Ústí n.O. – Heranova ulice), naopak významnější volné kapacity jsou evidovány v MŠ v Českých Libchavách, Libchavách a Hnátnici
- **lokálně nevyužitá kapacita ZŠ – nedostatek žáků** (víceletá gymnázia, dopravní dostupnost a zaměstnání rodičů žáků) - významná dispoziční volných míst vykazují ZŠ Dolní Dobrouč, Brandýs n.O. (odliv žáků na víceleté gymnázium), Sopotnice, Řetová, Dlouhá Třebová a Libchavy), naopak nedostatečná kapacita je evidována v ZŠ Jehnědí
- **nedostatečná kapacita školních družin**
- **nedostatečná péče o děti mladší 3 let** (chybí zařízení jeslového typu - částečně supluje Dětský klub Fialka při MC Medvídek v Ústí n.O., v případě stávajících MŠ nedostatečné personální i technické zajištění provozu a omezená kapacita)
- **problematika prázdninových provozů MŠ/ZŠ v období hlavních letních prázdnin** (nedostatečná nabídka zejm. pro spádové obce, pozn. příměstský tábor v Ústí n.O.)

Financování předškolního a základního vzdělávání v SO ORP Ústí nad Orlicí

Tab.č.61 : Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	17 525 550	17 708 240	18 228 430	18 878 360	18 414 400	17 933 150	20 625 620	19 091 120
ZŠ (jen 1. stupeň)	3 284 730	3 394 760	3 453 430	3 537 460	3 540 770	3 434 300	3 863 820	3 868 440
MŠ	9 105 860	9 503 200	9 578 960	10 291 470	9 519 190	9 327 940	9 232 580	9 600 450
Jiné	680 400	700 000	700 000	720 000	780 000	712 000	1 920 760	2 277 000
celkem	34 602 140	35 426 960	36 186 600	37 823 790	36 610 840	35 854 630	40 090 020	39 375 010

Zdroje dat: Odbor školství ORP Ústí n.O., 2013.

Poznámky: Statistika je komplikována tím, že zřizovatelé nerozlišují výdaje u sloučených zařízeních SŠ + MŠ. V řádku jiné v roce 2011 zvýšil částku náklad na ZUŠ a v roce 2012 náklad na převod DDM z Pardubického kraje na město. Provozní výdaje jsou v podstatě nemění, s inflačním nárůstem.

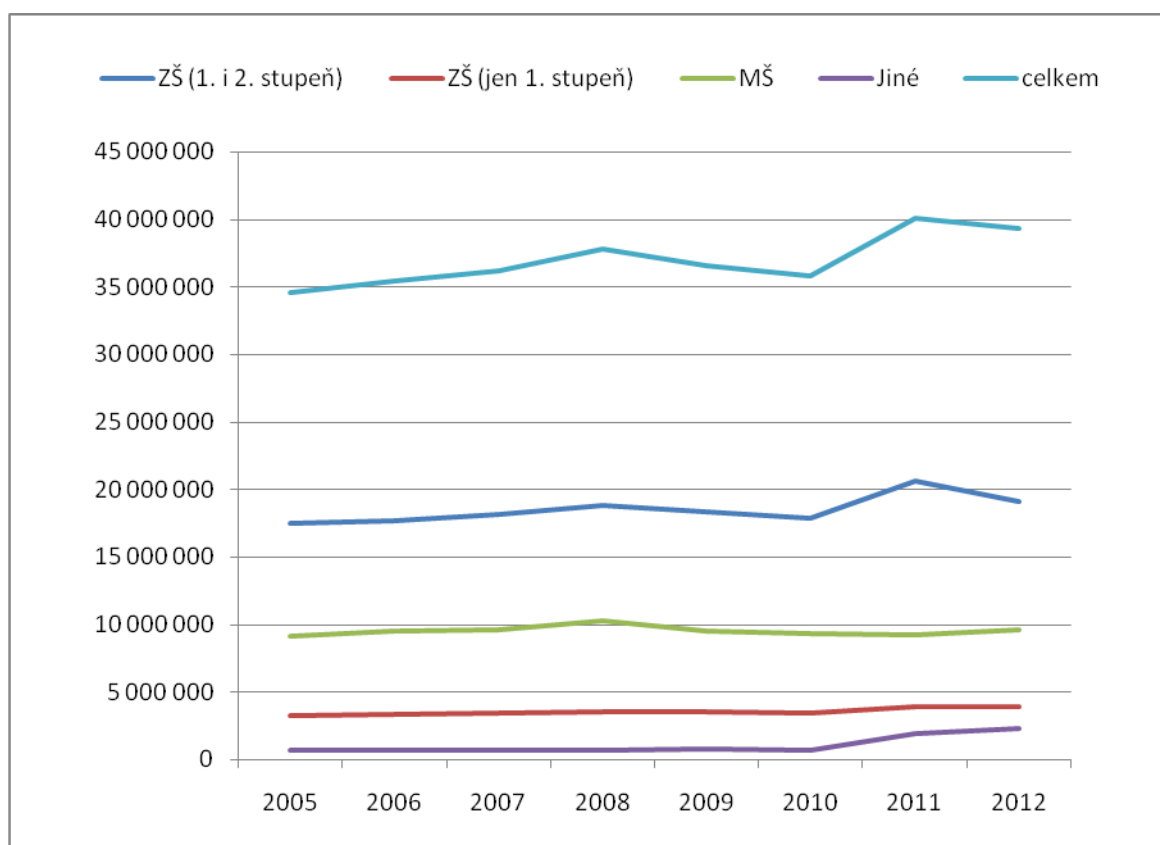
Tab.č.62 : Finanční prostředky poskytnuté ze stát. rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a škol. zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	80 190 895	83 914 000	86 486 239	93 083 138	90 896 461	101 912 914	105 913 744	107 296 000
z toho	platy	80 094 895	83 914 000	86 486 239	93 083 138	90 829 480	101 412 141	106 246 000
	ostatní osobní náklady	446 896	460 972	438 492	515 473	477 400	570 000	1 050 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	28 834 162	30 209 040	31 135 046	33 509 930	32 698 613	36 508 370	36 713 335	40 281 000
neinvestiční výdaje celkem	109 375 953	114 584 012	118 059 777	127 108 541	124 005 493	138 490 511	142 627 079	147 577 000

Zdroje dat: Výkaz MŠMT P1-04, odbor školství ORP Ústí nad Orlicí, 2013.

Poznámky: Související odvody a ostatní neinvestiční výdaje 2006-2011 jsou bez připočteného ONIV, protože ve výkazu P1-04 tyto údaje nejsou. Finanční prostředky poskytnuté státem jsou dané jednoznačnými normativy.

Graf č. 10 : Celkové provozní výdaje v oblasti školství v SO ORP Ústí n.O. v letech 2005 - 2012

Zdroj dat: viz Tab.č.61, Odbor školství ORP Ústí n.O., 2013.

Tab.č.63 : Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	33 818 000	524 282	5 716
základní školy	67 487 000	421 882	9 746
gymnázia			
stravování MŠ, ZŠ	2 617 000	2 814	46
školní družiny a kluby			
základní umělecké školy	10 947 000	13 515	9 746
využití volného času	2 834 000	3 276	66
celkem použité finanční prostředky	117 703 000	965 769	25 320

Zdroj: Městský úřad Ústí n.O., odbor školství, 2013.

Poznámky: V tabulce nejsou započteny sloučené ZŠ a MŠ, u kterých nelze náklady rozdělit. V datech není zahrnuta ani Speciální základní škola Ústí nad Orlicí, Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí. Data ke gymnáziu jsou nedostupná.

Tab.č.64 : Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Název obce	Počet žáků		v Kč	
	ZŠ	MŠ	Finanční prostředky z RUD (počet dětí a žáků *8000 Kč)	Celkové skutečné náklady obcí
Celkem	2 116	551	35 540 773	39 821 084
Brandýs nad Orlicí	153	72	1 824 000	2 849 000
České Libchavy	40	40	640 000	2 130 000
Dlouhá Třebová	67	45	912 000	762 000
Dolní Dobrouč	200	89	2 312 000	5 116 000
Hnátnice	38	40	624 000	1 535 000
Hrádek	0	0	0	16 000
Jehnědí	32	28	480 000	585 000
Libchavy	200	75	2 200 000	3 603 000
Orlické Podhůří	24	25	392 000	446 000
Řetová	46	43	712 000	710 000
Řetůvka	0	0	0	47 000
Sopotnice	68	56	992 000	2 313 000
Sudislav nad Orlicí	0	0	0	19 000
Velká Skrovnice	17	0	136 000	2 416 000
Voděradý	0	0	0	43 000
Ústí nad Orlicí	1231	551	14 256 000	32 122 000
<i>Poznámka: Víceleté gymnázium Ústí nad Orlicí</i>	356 (z toho na základ- ním stupni 116 žáků, 5.-8.třída)		<i>zřizovatelem je Pardubický kraj</i>	43 000

Zdroj dat: <http://monitor.statnipokladna.cz/2013/>

Poznámka: Kritériem pro stanovení podílu obce na celostátním výnosu daní je počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí. Nerozhoduje přitom, zda má žák na území zřizující obce místo trvalého pobytu. V souvislosti s novelizací ustanovení § 163 a § 178 – 180 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), od 1. ledna 2013 již obce nejsou povinny přispívat na provoz škol sousedním obcím, je tedy ryze na úrovni dobrovolnosti a meziobecní spolupráce.

Tab.č.65 : Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
------	-------------------------	----------------	-------------------	----------

Poznámka k tabulce: Nejsou známy žádné konkrétní údaje o plánovaných investicích v oblasti školství. Zřizovatelé řeší průběžně opravy, modernizaci a údržbu budov školských zařízení (zateplení, výměna oken, hygienická zázemí apod.). Aktuálně vytvářená strategie města Ústí n.O. se zabývá optimalizací, případně dostavbou tělocvičen a zabývá se i tématem zřídit IQ centrum nebo Ekocentrum pro potřeby okolního regionu. Město Ústí n.O. plánuje využití prostoru rekonstruovaného brownfieldu Perly, což by předpokládalo velkou investici, kterou neumíme vyčíslit.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají žáky v MŠ/ZŠ	<p><i>kvalitní výuku, optimální počet dětí ve třídě, individuální přístup k žákům, odbornost pedagogů</i></p> <p><i>finanční dostupnost aktivit školy (stravování, výlety, tvůrčí činnost apod.)</i></p> <p><i>dostupnost školy (vzdálenost, dopravní dostupnost, bezpečnost)</i></p> <p><i>nabídka mimoškolních činností, rozvoj dětí/žáků, kvalitní stravování</i></p> <p><i>provoz MŠ / školní družiny (rozšířený provoz v návaznosti na standardní pracovní dobu rodičů dětí)</i></p> <p><i>poradenství (výchova, vzdělání a rozvoj dětí primární prevence nežádoucích jevů ve společnosti ze strany školy možnosti zapojení rodičů</i></p>	<p><i>škola supluje funkci rodiny (přesouvání odpovědnosti rodičů na školu)</i></p> <p><i>neadekvátní požadavky ze strany rodičů</i></p> <p><i>nezájem rodičů spolupracovat se školou</i></p> <p><i>aktivní přístup až v případě rušení školy nebo nevyhovující optimalizace</i></p>	<p><i>osobní komunikace prostřednictvím MŠ,ZŠ (schůzky rodičů, individuální poradenství)</i></p> <p><i>webové stránky škol, emaily</i></p> <p><i>školské rady</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> <i>prověřit komunikační kanály</i> <i>stanovit standardy (jak prostorové, materiálové tak technické podmínky, pasportizace apod.)</i> <i>osvěta principu „škola učí – rodina vychovává“ (součást obecné morálky, časové hledisko – investice do budoucnosti - spěch k výchově nepřispívá)</i>

<p>Rodiče, kteří mají zájem o MŠ/ZŠ</p>	<p><i>dostupnost školy, dostupnost z místa bydliště</i> <i>dostatečná kapacita pro umístění jejich dítěte</i></p> <p><i>lidský přístup pedagogů, kvalitní výuka</i> <i>vybavení školy vč. nabídky dalších aktivit, mimoškolní výuka</i></p> <p><i>provoz družiny (rozšířená provozní doba)</i></p> <p><i>finanční dostupnost</i></p> <p><i>možnost návštěvy mateřské školy – den otevřených dveří, den na zkoušku apod. zapojení dětí do komunity</i></p>	<p><i>neadekvátní požadavky ze strany rodičů</i></p> <p><i>aktivní přístup až v případě rušení školy nebo nevyhovující optimalizace</i></p>	<p><i>osobní komunikace prostřednictvím MŠ, ZŠ a obce</i></p> <p><i>webové stránky škol, emaily</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>prověřit počet neuspokojených žadatelů</i> 2. <i>pořádat dny otevřených dveří, komunikace s rodiči (setkávání, analýza potřeb potenciálních zájemců)</i>
<p>Žáci v MŠ a ZŠ</p>	<p><i>Žáci v MŠ – pocit bezpečí, hrát si a objevovat, rozvíjet se</i></p> <p><i>Žáci v ZŠ – názorná a atraktivní výuka, lidský přístup pedagogů, příjemné prostředí, mimoškolní aktivity, starší žáci kvalitu a rozsah vybavení školy a mimoškolní činnost</i></p>	<p><i>šikana, úrazy, nezvládnutá sociální inkluze</i></p> <p><i>nezájem o výuku</i> <i>nekvalitní vzdělání se negativně projeví v uplatnění, praxi</i></p>	<p><i>osobní komunikace (individuální přístup), škola-rodice, škola-dítě</i></p> <p><i>schránky důvěry školní časopis</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>založit schránky důvěry (zpětné vazby), školní časopis</i> 2. <i>založit dětský parlament</i> 3. <i>primární prevence na školách (sociální odpovědnost, prevence patologických jevů ve společnosti)</i>

<p>Pedagogové a další zaměstnanci</p>	<p><i>dobré pracovní podmínky, včetně motivace a odměn (odpovídající plat)</i></p> <p><i>žáky se zájmem o vzdělání</i> <i>dobrá spolupráce žák-učitel, učitel-vedení školy, zapojení žáků do výuky</i></p> <p><i>možnost se rozvíjet, inovace</i></p> <p><i>zájem rodičů, zapojení rodičů (školské rady)</i></p>	<p><i>přetíženost a přílišná administrativa</i></p> <p><i>nezájem o seberozvíjení se a inovace (zakonzervování)</i></p>	<p><i>pravidelná setkávání (vedení školy), osobní komunikace, emaily</i></p> <p><i>školské rady</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>příklady dobré praxe a inspirace (dobré pracovní podmínky, vybavení, výuka apod.</i> 2. <i>posílení komunikace mezi pedagogy na úrovni více škol (společná setkávání, předávání si zkušeností), na úrovni vedení školy (interní problémy)</i> 3. <i>posílení zájmu rodičů o dění ve škole</i> 4. <i>podpora celoživotního vzdělávání</i> 5. <i>motivace kvalitních učitelů</i> 6. <i>využívání zahraničních zkušeností</i>
<p>Představitelé obcí, které mají ZŠ/MŠ</p>	<p><i>zachování školy v obci, zajištění potřeby občanů obce</i></p> <p><i>dostatečné finanční prostředky na provoz školy a investice (modernizace, rekonstrukce apod.), optimalizace výdajů</i></p> <p><i>kvalitní výuka, vyhovující podmínky a prostředí</i> <i>vyšší zájem ze strany rodičů o umístění v místní škole</i></p>	<p><i>špatné vedení obcí, nedostatek finančních zdrojů, nezajištění dopravní obslužnosti</i> <i>nepromyšlené legislativní změny</i></p>	<p><i>osobní komunikace, společná jednání ředitelů za účasti zřizovatele školy</i> <i>jednání s obcemi (předávání zkušeností, spolupráce při optimální naplněnosti tříd)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>posílení meziobecní spolupráce (předávání zkušeností, spolupráce při optimální naplněnosti, dopravní obsluha, mimoškolní činnost)</i> 2. <i>stanovení standardu (prostorové, materiálové a technické podmínky, pasportizace)</i> 3. <i>posílení regionální iden-</i>

				<p>tity, prohloubení zájmu rodičů o místní školu</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. čerpání dotací a finančních prostředků z grantů a operačních programů 5. využívání zahraničních zkušeností 6. poradenský servis pro školy a zřizovatele
<p>Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není (malé obce SO ORP, s nevolněnými starosty)</p>	<p><i>zajištění předškolního a základního vzdělávání pro své občany spolupráce s jinou obcí</i></p> <p><i>pokud možno nepřispívat na provoz a mzdy MŠ/ZŠ v jiné obci</i></p>	<p><i>nedostatek finančních zdrojů nezajištění dopravní dostupnosti špatná spolupráce s obcemi</i></p>	<p><i>jednání mezi obcemi, osobní komunikace neformální setkání</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. meziobecní spolupráce (spolupráce při optimální naplněnosti tříd, mimoškolní činnost, dopravní dostupnost)
<p>Ostatní zřizovatelé (mimo obce)</p> <p><i>speciální MŠ a ZŠ zřízená Pard.krajem firemní mateřská škola Eru-dio-více než mateřská škola, Dolní Dobrouč Contipro Group a.s.</i></p>	<p><i>být alternativou, inovace získat podporu spolupráce s ostatními naplnění potřeb obyvatel území zájem rodičů, naplnění poptávky</i></p>	<p><i>nedostatek finančních zdrojů nepromyšlené změny legislativy</i></p>	<p><i>osobní komunikace s rodiči jednání s ostatními školami a obcemi propagace, dny otevřených dveří, webové stránky</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. motivace a podpora ze strany obcí 2. čerpání dotací a finančních prostředků z grantů a operačních programů 3. prohloubení zájmu rodičů o umístění v zařízení, informovanost, možnost volby

Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	<i>dobré fungování a kvalita školy</i> <i>návaznost a spolupráce v případě MŠ a ZŠ, základních a středních škol (získání potenciálních žáků)</i> <i>propagace partnera</i>	<i>nedostatek fin. zdrojů na straně partnera, přerušování spolupráce, neadekvátní zásahy dle rozhodování o službě</i>	<i>standardní</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. motivovat ke spolupráci 2. příklady dobré praxe, média 3. koordinace a stanovení rolí
Představitelé Obcí SO ORP	<i>uspokojení poptávky a naplnění potřeb obyvatel území</i> <i>optimalizace výdajů na provoz a investice</i> <i>kvalitní výuka, odbornost pedagogů</i> <i>zajištění dopravní dostupnosti</i> <i>zájem rodičů, zapojení rodičů do aktivit školy</i>	<i>nedostatek finančních zdrojů</i>	<i>společná setkání, jednání mezi obcemi), komunikace s centrálním městem ORP (odbor školství)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. meziobecní spolupráce 2. informovanost občanů 3. prosazování společných zájmů (posílení vyjednávací role)
Kraje	<i>uspokojení poptávky občanů na území kraje</i> <i>optimalizace sítě zařízení a výdajů (příspěvky, dotace)</i>	<i>nedostatečná komunikace orgánů kraje a obcí k samosprávným kompetencím</i>	<i>komunikace s řediteli škol, jednání s obcemi zájmového území</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. podpora meziobecní spolupráce 2. prosazování společných zájmů krajů a obcí (legislativa, ekonomie)
Stát	<i>uspokojení poptávky občanů na území ČR</i> <i>optimalizace sítě zařízení</i> <i>optimalizace výdajů na poskytované služby</i>	<i>vrchnostenský přístup státu (nedostatečná komunikace) nejasná strategie</i>	<i>komunikace s krajem, obcemi, řediteli škol, pedagogy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prosazování společných zájmů ve veřejné správě (legislativních i ekonomických)
Média	<i>náměty pro čtenáře (obvykle chtějí senzací), příklady dobré praxe a inovace</i>	<i>negativní tvář na obce, školy (kvalita)</i>	<i>partnerství s médii, tiskové zprávy, webová prezentace</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pravidelná komunikace 2. prevence (příběhy ze života) 3. příklady dobré praxe

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	Významnost rizika $V = P * D$		
Finanční rizika					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	20	<ol style="list-style-type: none"> 1. motivace udržení zařízení/školy v obci 2. rozumné zatížení obecního rozpočtu nezbytnými výdaji (kanalizace apod.) 3. najít sponzora 4. motivační systémy pro MŠ/ZŠ k úsporám 5. stanovení standardu (prostorové, materiálové a technické podmínky, pasportizace) 6. prověření možností dalšího využití školy 	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. využít fondy EU 2. stanovení standardu (prostorové, materiálové a technické podmínky, pasportizace) 3. rozumné zatížení obecního rozpočtu nezbytnými výdaji (kanalizace apod.) 	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	5	15	<ol style="list-style-type: none"> 1. optimalizace normativů kraje na malé/velké školy 2. sloučení některých tříd (malotřídky) 	Stát - kraj
Nedostatek financí na udržování SW a HW používaného k výuce	4	3	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. využít fondy EU 2. sponzoři 	Stát - kraj
Organizační rizika					
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj), nedostatečná kapacita MŠ/ZŠ/školní družiny	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. meziobecní spolupráce (optimální naplněnost tříd, zvýšení vztahu rodičů/děti k místní škole, regionální identita) 2. zajištění dopravní dostupnosti 3. rozšíření kapacity a nabídky školy 4. příspěvek na dopravu, školní autobus 	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. jednání k obnově spojů, optimalizace dopravní obslužnosti 2. meziobecní spolupráce 2. školní družina, zájmové kroužky s vazbou na dopravu (smysluplného využití času do odjezdu spoje) 	Obce, kraj

Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje (normativy dostatečně nezohledňují malotřídky, kdy je více ročníků v jedné třídě, nároky na přípravu pedagoga)	3	5	15	1. jednání s krajem - optimalizace normativů 2. meziobecní spolupráce (posílení vyjednávací pozice)	Obce daného území
Nezájem a neochota obcí na spolupráci	1	4	4	1. Posílení meziobecní spolupráce 2. Příklady dobré praxe, pozitivní dopady	Obce daného území
Právní rizika					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím <i>(povinnost umístění dětí mladších 3 let v případě volné kapacity MŠ, energetické štítky budov, zpřísnění hygienických předpisů, povinná předškolní výchova)</i>	4	5	20	1. Upozornění na dopady změn legislativy, meziobecní spolupráce (posílení vyjednávací pozice, spolupráce při řešení problematiky v území)	Obce daného území
Chybějící legislativní podpora školních autobusů na straně zřizovatelů škol (obce nutí sjednat si dopravce, neúnosná cena)	3	3	9	1. Upozornění na potřebu změny legislativy vč. pozitivních dopadů	Obce daného území
Reformy, které skokově mění osnovu výuky (zhoršení podmínek pro kvalitní výuku)	3	4	12	1. Upozornění na potřebu změny legislativy vč. jejích dopadů	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	4	3	12	1. Využít fondy EU (zateplení budov, energetické úspory) 2. Zajištění finančních zdrojů na straně obce (rozumné zatížení obecního rozpočtu nezbytnými výdaji, priority politiky obce) 4. Najít sponzora	Obec zřizující ZŠ, MŠ

Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Využít fondy EU 2. Upozornění státu na nenaplňování ustanovení zákona ve věci přispívání na učební pomůcky a vybavení 3. Zajištění finančních zdrojů na straně obce (rozumné zatížení obecního rozpočtu nezbytnými výdaji) 4. Najít sponzora 	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ v místě bydliště <i>(preference v místě zaměstnání – časově a dopravně výhodné, dítě pod dohledem, snížení cestovních výdajů, problematika pracovní doby)</i>	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motivace rodičů a dětí (posílení zájmu dětí o docházku v místní škole, nabídka volnočasových aktivit, servis rodičům – rozšířený provoz školní družiny, zapojení rodičů do aktivit školy – vazba rodiče-škola, děti – škola apod.) 2. Meziobecní spolupráce (posílení regionální identity) 3. Vysvětlování problematiky inkluze 	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Představa rodičů, že malotřídka méně naučí	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. Příklady dobré praxe, osvěta malotřídek (kladné hodnocení žáků z malotřídek učiteli na 2.stupni oproti žákům z jednotřídek, lepší soustředění, pomoc mladším, slabším, ohleduplnost, tolerance aj., naopak malotřídní škola klade vyšší nároky na učitele) 2. Meziobecní spolupráce 	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, přetíženost, vyšší nároky na kvalitu učitelů v případě malotřídek)	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motivace ze strany obce ve spolupráci s vedením školy (lepší pracovní podmínky, ubytování) 2. Vzdělání a relaxace učitelů 3. Meziobecní spolupráce 	Konkrétní ZŠ, MŠ
Špatné řízení školy (manažerský přístup, neodborný personál) <i>např. manažerské (úřednické) rozhodnutí o zrušení zařízení z důvodu malé obsazenosti školy</i>	3	3	9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výběr kvalitních učitelů 2. Zpětná vazba od žáků a rodičů (spokojenost s vedením, kvalitou výuky apod.), zapojení do aktivit školy (školní rada) 3. Sledování kvality výuky ze strany obce ve spolupráci s Českou školní inspekcí 	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	1.	3	6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sledování kvality výuky ze strany obce ve spolupráci s Českou školní inspekcí 2. Meziobecní spolupráce (setkávání ředitelů a učitelů škol v rámci území, předávání zkušeností, posílení regionální identity) 3. Podpora dalšího rozvoje osobností pedagogů a jejich zkušeností 	Konkrétní ZŠ, MŠ

3.1.4. SWOT analýza předškolního a základního vzdělávání

Silnou stránkou území SO ORP je především **dostatečná volná kapacita a dobrá dostupnost mateřských a základních škol**, neboť i přes dodatečné provozní náklady je **snaha udržet školy i na malých obcích**. Na vysoké úrovni je zde také **základní umělecké vzdělávání a mimoškolní činnost**. V centrálním městě ORP Ústí n.O. existuje proslulá Základní škola Jaroslava Kociana a významné středisko volného času Dům dětí a mládeže DUHA se širokou škálou aktivit pro děti, které nabízejí pestré mimoškolní aktivity. V Brandýse n.O. a Dolní Dobrouči navíc působí další pobočky ZUŠ sousedních měst (pobočka ZUŠ Choceň a Letohrad). Další alternativou mimoškolních aktivit je Volnočasový klub KAMIN v Ústí n.O., který slouží především nízkopříjmovým rodinám (finanční dostupnost), čímž supluje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Většina pedagogických pracovníků i řady externích dobrovolníků pracuje s velkým odhodláním a věnuje se s plným nasazením vzdělání a rozvoji dětí.

Mezi slabé stránky patří jednoznačně nedostatek finančních prostředků na obnovu budov škol a školských zařízení a modernizaci jejich vybavení (otázka priorit a vedení dané obce). Nedostatečný personál se odráží také v možnostech čerpání dotací (zvýšená administrativa, časová indispozice). Na ředitele a pracovníky škol jsou kladeny vysoké legislativní a formální požadavky. Slabou stránkou je také vysoké zastoupení malotřídních základních škol, které jsou v očích veřejnosti často znevažovány.

Významnou příležitostí v oblasti školství je bezesporu **vzájemná spolupráce škol**, a to nejen při řešení nových legislativních a formálních požadavků, či využití dotačních zdrojů. Překonávání bariér ve vedení škol, technických požadavků i výuky může vést k efektivizaci nákladů, profesionalizaci vedení a rozvoji škol. Vzájemná spolupráce a předávání zkušeností mezi školami přispěje k celkovému zkvalitnění výuky a rozvoji dětí, mimoškolních aktivit, včetně prevence před negativními jevy společnosti (drogy, alkohol, počítače,..). Odborný i osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků a jejich relaxace jako prevence vyhoření je příležitostí pro zkvalitnění výuky žáků. Zavedení inovativních metod vedení škol a výuky s ohledem na vývoj společnosti povede k lepší přípravě žáků na život. Lepší začlenění žáků se zvláštními potřebami do výuky a do života přinese citlivé vnímání reality a snazší integraci. Další příležitostí je rovněž zvýšení zájmu rodičů o dění ve škole, kam docházejí jejich žáci, a posílení odpovědnosti k výchově.

Největší hrozbou území v této oblasti je **uzavření škol na malých obcích**, zejména škol s malotřídkami, a to s ohledem na zhoršující se podporu státu. Další hrozbou pro umělecký rozvoj dětí je zrušení podpory základního uměleckého vzdělávání ze strany státu. Významným rizikem je také odchod stávajících kvalitních lidských zdrojů ze školství a příchod nových, lidské a finanční nedocenení práce pedagogických pracovníků a případné vyhoření kvalitních a nadšených pedagogických pracovníků.

Silné stránky

1. dostatek základních škol a mateřských škol s dostatečnou (volnou) kapacitou v ORP
2. zájem udržet základní školy i na menších obcích
3. existence významného střediska volného času Domu dětí a mládeže Duha v Ústí nad Orlicí s širokou škálou aktivit pro děti, pestré mimoškolní aktivity
4. existence proslulé ZUŠ Jaroslava Kociana v Ústí nad Orlicí a existence poboček dalších ZUŠ v obcích ORP
5. velké odhodlání většiny pedagogických pracovníků i řady externích dobrovolníků, věnujících se s plným nasazením vzdělání a rozvoji dětí/žáků

Slabé stránky

1. nedostatek finančních prostředků na obnovu budov škol a školských zařízení, zlepšení jejich standardů a na obnovu a modernizaci vybavení
2. vysoké legislativní a formální požadavky kladené na ředitele a pracovníky škol
3. znevažování úrovně základních škol s malotřídkami
4. slabý zájem a zapojení škol do společných projektů (nedostatečná personální kapacita)

Příležitosti

1. vzájemná spolupráce škol při řešení nových legislativních a formálních požadavků a změn a překonání bariér ve vedení škol, technických požadavků i výuky
2. vzájemná spolupráce a předávání zkušeností mezi školami ve věci výuky a rozvoje dětí, mimoškolních aktivit a prevence před negativními závislostmi (drogy, alkohol, počítače...)
3. využití dotačních zdrojů na zlepšení technického stavu budov škol a školských zařízení, vybavení, programových aktivit i vzdělávání a rozvoje pedagogických pracovníků
4. odborný i osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků a jejich relaxace jako prevence vyhoření
5. lepší koordinace potřeb a požadavků mezi základními a středními školami a zaměstnavateli za účelem lepšího uplatnění žáků v praxi
6. lepší začlenění žáků se zvláštními potřebami do výuky a do života
7. zavedení inovativních metod vedení škol a výuky s ohledem na vývoj společnosti

Hrozby

1. zhoršující se podpora státu a legislativní podpora pro udržení malých škol na vesnicích (zejména s malotřídkami)
2. zrušení podpory ZUŠ státem, dlouhodobé udržení základních škol v malých obcích
3. lidské a finanční nedocenení práce pedagogických pracovníků
4. hrozící vyhoření nadšených pedagogických pracovníků

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Dle provedených analýz lze konstatovat, že v území SO ORP je dostatečně zajištěno předškolní a základní vzdělávání a je **v zájmu obcí tento stav co nejdéle udržet** (vazba na život v obci, služba pro obyvatele). V průměru je celková kapacita MŠ i ZŠ v území dostatečná s rezervou několika volných míst. V území sídlí celkem **18 mateřských a 15 základních škol, 1 speciální ZŠ, MŠ a Praktická škola, 1 víceleté gymnázium**, sídlí zde **1 ZUŠ J.Kociána a DDM Duha** a v území působí několik dalších poboček ZUŠ/DDM. Většina školských zařízení je přirozeně soustředěna do centrálního města ORP (8 MŠ, 4 ZŠ, 1 speciální MŠ a ZŠ, 1 gymnázium, 1 DDM, 1 ZUŠ). Vyjma Speciální mateřské, základní a praktické školy v Ústí nad Orlicí, jsou zřizovateli jmenovaných školských zařízení obce území SO ORP.

V případě malých obcí jsou provozovány pouze **neúplné základní školy**, tj. ZŠ 1.stupně, které jsou malotřídní a většinou sloučeny s provozem MŠ. Mateřská škola **chybí v celkem 5 obcích** - Hrádku, Sudislavi n.O., Řetůvce, Voděradech a ve Velké Skrovnici. Ve jmenovaných obcích chybí vyjma Velké Skrovnice také základní škola. Nejen tyto obce využívají spádově dle dopravní dostupnosti MŠ/ZŠ v sousední obci, často i mimo území SO ORP (Choceň, Sloupnice, Sudslava, Česká Třebová, Letohrad), neboť není samozřejmostí, že rodiče umístí žáky do místní MŠ/ZŠ (zejm. vazba na dopravu do zaměstnání, snížení nákladů za cestovné, žáci více pod dohledem, větší nabídka volnočasových aktivit, malotřídní ZŠ, kvalita výuky, zázemí a vybavení škol). Skutečnost je proto taková, že zatímco MŠ často nepokrývají poptávku (nedostatečná kapacita), v případě ZŠ je situace často zcela odlišná. Není tedy naplněn předpoklad, že žáci z místní MŠ automaticky přejdou do místní ZŠ. Ještě významněji se tento trend odráží u ZŠ 2.stupně, kde se podstatnou měrou uplatňuje také **odliv žáků na víceleté gymnázium či městské školy**, a to zejména z výše uvedených důvodů.

Silnou stránkou území je **základní umělecké vzdělávání**, které je zde na velmi vysoké úrovni, a zastupuje jej již proslulá **ZUŠ Jaroslava Kociána v Ústí nad Orlicí**. Ve 2 obcích působí pobočky dalších ZUŠ ze sousedních SO ORP (pobočka ZUŠ Choceň v Brandýse n.O. a pobočka ZUŠ Letohrad v Dolní Dobrouči). V území sídlí středisko volného času **DDM Duha v Ústí nad Orlicí** se širokou škálou aktivit pro žáky, které má své pobočky také ve spádových obcích České Libchavy a Libchavy. V obci Řetová je dále provozována pobočka DDM Česká Třebová. Volnočasové aktivity v území zajišťují i **další neziskové organizace** jako jsou mateřská a rodinná centra, multifunkční centra, včetně aktivní spolkové činnosti, kterou zastupují především Sdružení dobrovolných hasičů, TJ Sokol, sportovní kluby, skautská střediska apod. V centrálním městě ORP od roku 2013 působí pro děti a mládež Volnočasový klub KAMIN, vč. prázdninových aktivit. Všechny obce provozují **školní družiny** a vyjma jedné obce také **školní jídelny**. Školní družiny jsou k dispozici žákům 1.st. ZŠ, jejich kapacita je však v několika obcích nedostatečná a z těchto důvodů proto slouží pouze nejmladším žákům 1. a 2.třídy.

Hlavními problémy, které obce v území řeší je **zachování škol** (nízké počty dětí ve třídách, slučování tříd - malotřídky), jejich **špatný technický stav a nedostatek finančních prostředků** na provoz, platy a potřebné investice (modernizace, rekonstrukce a rozšíření kapacity školy, hygienické zázemí, vybavení školními pomůckami). Obce se rovněž potýkají s **nedostatkem míst ve školních družinách** (a rodičům nevyhovující provozní doby) i nedostatečnou kapacitou MŠ vč. chybějícího zařízení pro děti mladší 3 let (zájem rodičů v souvislosti se zaměstnáním). Slabý zájem škol o zapojení do společných projektů je dán především vysokou administrativou a nedostatečným personálem na školách, kolize s vlastními individuálními projekty nebo účelovostí grantových schémat (specializace, zaměření školy).

Všechny obce s MŠ/ZŠ v minulosti využily k financování aktivit v oblasti školství dotace, nejvíce z EU (*projekty EU školám, Školy v kraji Komenského, aj.*) a národní úrovni, ale také od Pardubického kraje. Celkem 5 obcí dosud žádné dotace v této oblasti nevyužily – obec České Libchavy a další 4 obce, které MŠ/ZŠ v obci nemají.

Největšími riziky v oblasti školství jsou v území rizika finanční (nedostatek finančních zdrojů na provoz školy), právní (legislativa) a věcná (zájem rodičů o umístění dětí), která reálně ohrožují zachování škol v obcích.

Obce z těchto důvodů mají **zájem společně spolupracovat** v oblasti školství v případě:

- optimální naplněnosti tříd
- nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit
- posilování regionální identity
- čerpání dotací a finančních prostředků z grantů a operačních programů
- při motivaci kvalitních učitelů
ale také poradenského servisu pro školy a zřizovatele, prohloubení zájmu rodičů o dění ve škole a podpory celoživotního vzdělávání

Významnou příležitostí v území SO ORP je posílení spolupráce škol, a to v různých úrovních (legislativa, předávání zkušeností, využití dotačních zdrojů, odborný rozvoj a relaxace pedagogů, koordinace potřeb a požadavků vč. uplatnění žáků v praxi, inovace ve vedení škol i ve výuce apod.). Hlavní hrozby spočívají ve finanční ne/podpoře ze strany státu, a to zejména v případě ZUŠ a udržení škol na malých obcích.

Strategie je opřena o několik směrů, které se promítají do **navrhovaných variant řešení**:

- **podpora a rozvoj našich pedagogických pracovníků**, základního kamene a zlata našeho školství
- **vytvoření a rozvoj platformy pro spolupráci škol** v mnoha oblastech, jako je společné zvládnutí změn a legislativních požadavků, výměna zkušeností v efektivní výuce a rozvoje zdravých osobností našich dětí, koordinace mimoškolních aktivit, čerpání dotací, posílení regionální identity žáků, praxe studentů pedagogiky apod.
- **vytvoření regionálního centra vzdělávání** (IQ/EQ centrum, ekocentra,..), podpory talentů a trhu vzdělávání a práce regionu s důrazem na technické obory

3.2. Návrhová část pro oblast předškolního a základního vzdělávání

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů za přispění diskuse specifických skupin.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách.

Fokusní skupinu pro téma školství na území ORP Ústí nad Orlicí představují zástupci:

- a) **základních, mateřských a středních škol a dalších vzdělávacích zařízení**
- b) **zástupci samospráv/zřizovatelů škol** (starostové obcí dotčeného ORP)

Zástupci skupiny a) se sešli na jednání dne 31.3.2014 za účelem definování problémových okruhů školství v regionu. Zástupci skupiny b) starostové na dané téma diskutovali po skupinách na setkáních, organizovaných za účelem vyplnění dotazníků a stanovení směrů rozvoje, na jednáních orgánů stávajícího svazku obcí (Správní rada a Valná hromada) a ne Shromáždění starostů ORP.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

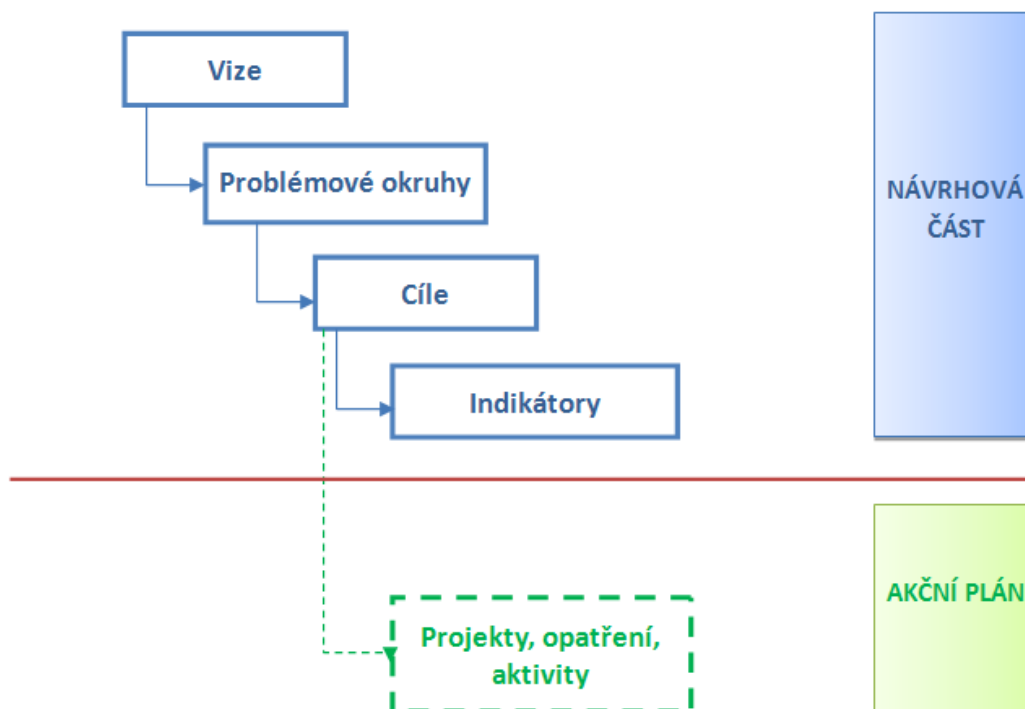
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se

chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze. Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálními investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových okruhů a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je společný poradenský, právní a vzdělávací servis na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní vzdělání a základ do života. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných sociálních služeb zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb odpadového hospodářství, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

Školství

Problémový okruh

1.

Regionální centrum vzdělávání

cíl 1.1

Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami

cíl 1.2

Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzařování nabídek z centra do vesnic

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize vyjadřuje jasný směr rozvoje území, kterým se dotčené obce chtějí společně vydat. Je formulována jako **budoucí stav**, kterého chtějí obce realizací této strategie dosáhnout v roce 2024 a současně jako marketingový nástroj (viz slogan). Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat.

slogan: „ Ústeckoorlicko – společně a efektivně “

VIZE ROKU 2024 – ÚZEMÍ SO ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je **společný poradenský, právní a vzdělávací servis** na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní **vzdělání a základ do života**. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných **sociálních služeb** zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb **odpadového hospodářství**, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

Z provedené analýzy vč. SWOT analýzy vyplývá, že předškolní a základní vzdělávání je v území ORP Ústí nad Orlicí uspokojivě zabezpečeno, s dostatečnými kapacitami. Problémem je finanční udržení malotřídek na malých obcích a udržení jejich prestiže (dostatečné vybavení, kvalifikovaný personál). Školství se pak celkově potýká s vysokými náklady na obnovu budov a vybavení. ORP Ústí nad Orlicí se v souladu se SWOT analýzou ve svých problémových okruzích a strategických cílech zaměřilo na uchopení příležitostí v oblasti spolupráce škol. Zatímco technické udržení škol bude vždy záležitostí a bojem jejich jednotlivých zřizovatelů, společnými silami lze posílit nejdůležitější článek školství, a to jsou lidé. Právě na ně je strategie zaměřena, stejně jako na vysoce rozvojový inovativní nástroj – podporu a udržení talentů v regionu, lepší propojení škol se zaměstnavateli a jejich vzájemnými potřebami a na podporu kvality i malých venkovských škol.

PROBLÉMOVÝ OKRUH 1.

REGIONÁLNÍ CENTRUM VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci tohoto okruhu byly po konzultaci s focusní skupinou vytčeny dva strategické cíle :

- 1.1. Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami .
- 1.2. Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzařování nabídek z centra do vesnic

Věcné argumenty

Ne každá škola si může dovolit náročné vybavení a časově náročný rozvoj svého pedagogického sboru. Výjimečné vzdělávací pomůcky, které nabízí dnešní trh nebo spojení s výzkumnými ústavami (modely vesmíru apod.) si může dovolit jen velká škola. Početnější sbor pedagogů může lépe sledovat novinky ve vzdělávání, zabývat se ve škole karierním poradenstvím apod. Ve školách na malých obcích i na školách s malotřídkami, které se potýkají se základními provozními problémy, jsou tyto nákladné a inovativní prvky těžko dostupné. Přitom malé venkovské školy mají výrazná pozitiva v dostupnosti, lidském přístupu a vzájemné podpoře mladších a starších žáků, tedy inovativní cestě, kterou se vydali alternativní školy v USA, Německu a dalších zemích. Navíc venkovské školy fungují jako základní společenský článek udržení života na vesnici, která není pouhou noclehárnou lidí, dojíždějících do města. Rodiče s cílem poskytnout svým dětem to nejlepší mají tendenci posílat děti do lépe vybavených městských škol a tím prohlubují problémy nízké vytížených kapacit venkovských škol, i za cenu nepohodlí jejich dětí a rodičů samotných, spojených s dojížděním již od raného věku.

Dalším argumentem je skutečnost, že mladí talentovaní lidé po absolvování místní základní a případně střední školy směřují na vysoké školy a následně do zaměstnání často mimo region, většinou do velkých měst nebo do zahraničí. Jen malé procento z nich zůstává v domovském venkovském regionu jako je Ústí nad Orlicí.

Rozhodování žáků o výběru střední školy se stále ještě řídí faktorem, co nabízí ta která střední škola, než faktorem, jaké pracovní příležitosti nabízí trh práce, natož místní trh práce. To vede k nepoměru nabídky a poptávky po pracovních příležitostech na místním trhu práce, například k neuspokojení výkonných technických oborů v regionu ORP, kde zaměstnavatelé obtížně hledají zaměstnance.

ORP Ústí nad Orlicí má historicky danou tradici ve výzkumu a dobře rozvinuté a perspektivní technické obory a obory „high technology“ místně působících podniků. Tento potenciál dnes není dostatečně využit. Zejména malé školy dnes cítí potřeby výměny know-how s ostatními školami v regionu ohledně jejich rozvoje, chodu a jako prevenci proti syndromu vyhoření.

Každá škola ORP plní funkce, které má a má zavedený svůj systém řízení, výuky a většinou i mimoškolních aktivit. Žáci ze škol v centrálním městě ORP mají podstatně lépe dostupné mimoškolní vzdělávací aktivity a zájmové kroužky, ať již v DDM Duha nebo ZUŠ. Venkovské školy by uvítaly rozšíření nabídek centrálních zařízení jako je Dům dětí a mládeže nebo ZUŠ do vesnic, jakoukoliv formou. Tím by vznikla dětem z vesnic nabídka rovnějších příležitostí pro jejich rozvoj a úleva rodičům při zajištění rozvozu dětí na městské zájmové aktivity, což je někdy vůbec nepřekonatelnou bariérou a ochuzením dětí o tyto aktivity.

Tyto věcné argumenty a definované příležitosti SWOT analýzy vedly projektový tým a focusní skupinu k vysoce ambicióznímu námětu vytvořit v ústředním městě ORP Regionální centrum vzdělávání (IQ a EQ centrum), které by nabídlo nevhodnější vzdělávací pomůcky a prostředí k využití i malým školám, návštěvníkům a široké veřejnosti, zejména pak tvůrčí prostor pro objeovávání všem dětem a studentům a mělo by být napojeno na podnikatelskou a výzkumnou sféru.

Příčiny problému

Příčiny tkví v lidských kapacitách a finančních možnostech škol. Velké školy ve městech a velkých obcích mají větší šanci zpracovat projekty o dotaci, získat sponzory a finanční prostředky od zřizovatelů - obcí s vyšším rozpočtem, než školy na malých obcích. Tím jsou velké školy lépe vybaveny a svým žákům poskytují svým způsobem lepší servis, než školy na malých obcích. Na malých školách je také kapacitně omezený pedagogický sbor, který nestíhá sledovat, aplikovat a vzdělávat se v inovativních přístupech. Historicky u nás nebyl zaveden systém, který by propojoval potřeby zaměstnavatelů regionu se školami, snahy posledních let jsou jen úplným začátkem v této oblasti.

Důsledky neřešení problému

Neřešení problému povede k dalšímu odlivu žáků z menších škol do městských, rostoucí nepohodlí žáků i rodičů spojené s dojížděním, k degradaci obcí, kde vymizí školy. Neřešení problému způsobí přetrvání stavu v odlivu mozků z regionu a k přetrvávajícímu nesouladu na trhu práce mezi poptávkou a nabídkou a k nevyužití potenciálu regionu s dobrou výzkumnou tradicí a velkými příležitostmi rozvoje v technických oborech a v oborech nejvyspělejších technologií. V oblasti mimoškolních aktivit mohou být žáci na malých školách výrazně ochuzeni.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Regionální centrum vzdělávání
Cíl 1.1	Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami
Popis cíle	Ne každá ze 16 základních škol ORP si může dovolit špičkové vybavení. Zejména malé venkovské školy a malotřídní školy těžko pořizují náročné vybavení a díky omezené kapacitě lidských zdrojů obtížně zavádějí inovativní prvky. Venkovské školy je přitom třeba zachovat s ohledem na jejich dostupnost a dobrou funkci společenských center vesnice. V ORP Ústí nad Orlicí mají dobrou tradici technické obory, nanotechnologie a výzkum. Tento potenciál není dnes dobře využit, je

	<p>velký nesoulad mezi poptávkou-nabídkou na trhu práce a tato místní špičková pracoviště obtížně hledají pracovníky z regionu. Společným řešením by bylo vytvořit v ORP Regionální centrum vzdělávání (IQ/EQ centrum), které by všem školám, dětem i návštěvníkům nabídlo špičkové vybavení, nadčasové rozvojové programy a zapojilo výjimečné podniky do programu na podporu talentů a jejich udržení v regionu.</p>
<p>Hlavní opatření (poznámka: řazení jednotlivých opatření nekoresponduje s jejich časovým harmonogramem)</p>	<p>A.1 Analýza zkušeností a zájmu o vytvoření a provoz centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověřit zájem podnikatelů, škol a institucí v ORP i mimo něj o zapojení do vytvoření a provozu centra • získat informace o právní, organizační a finanční formě podobných center, o jejich zaměření a provozu a možnostech podpory <p>A.2 Příprava právních dokumentů pro vznik a provoz centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • nalézt gestora centra (osobnost nebo výzkumnou instituci) • připravit právní dokumenty pro vznik a provoz centra • připravit partnerské apod. smlouvy, ošetřující spolupráci se zapojenými subjekty <p>B.1 Vypracování základního organizačního a finančního schématu centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypracování organizačního schématu pořízení a fungování centra, vč. partnerských spoluprací • vypracování finanční analýzy investice a provozu centra <p>C.1 Vytvoření podmínek pro vznik a provoz centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypracování investičního projektového záměru centra (požadavky na prostor, vybavení a stanovení investičních nákladů) • vypracování předběžné studie proveditelnosti • pevné zakotvení investice do plánu investic města Ústí nad Orlicí (v Perle 01) – od projekční po realizační fázi, vč. získání dotace na realizaci investice • zajištění propagace a publicity záměru o vytvoření centra (logo, tiskové zprávy apod.)
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>Indikátory výsledku: 1a – Počet návštěvníků/účastníků Regionálního vzdělávacího centra 1b – Počet subjektů zapojených do spolupráce s Regionálním vzdělávacím centrem</p> <p>Indikátory výstupu: 1.1a – Vznik a udržení centra 1.1b – Počet akcí a programů za rok</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>starosta města Ústí nad Orlicí</p>

Problémový okruh 1	Regionální centrum vzdělávání
Cíl 1.2	Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzařování nabídek z centra do vesnic
Popis cíle	Zejména malé školy dnes cítí potřeby výměny know-how s ostatními školami v regionu ohledně jejich rozvoje, chodu a jako prevenci proti syndromu vyhoření. Venkovské školy by uvítaly rozšíření nabídek centrálních zařízení jako je Dům dětí a mládeže nebo ZUŠ do vesnic, i dalších aktivit, jakoukoliv formou. Tím by vznikla dětem z vesnic nabídka rovnějších příležitostí pro jejich rozvoj a úleva rodičům při zajištění rozvozu dětí na městské zájmové aktivity, což je někdy vůbec nepřekonatelnou bariérou a ochuzením dětí o tyto požitky.
Hlavní opatření	<p>A.1 Analýza zájmu škol o spolupráci ve věci výměny know-how a vzájemné podpory</p> <ul style="list-style-type: none"> • provedení dotazníkového šetření ohledně zájmu základních, mateřských i středních škol ORP o zapojení do systému spolupráce ve věci výměny know-how a vzájemné podpory a ve věci vyzařování zájmových aktivit z centra do vesnic • nalezení právní a organizační platformy pro tuto spolupráci (v koordinaci s cílem 1.1) <p>B.1 Finanční analýza zvolených témat</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení nákladů na společné sdílení know-how • v případě zájmu finanční analýza zřízení poboček/pracovišť ZUŠ a DDM v dalších obcích a nákladů na ostatní vyzařované aktivity <p>C.1 Stanovení rozsahu a formy spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení formy sdílení know – how a vyzařování aktivit (v úzké koordinaci s cílem 1.1) • diskuse nad případným zřízením společného efektivního prostoru pro komunikaci zapojených škol (společný interní server..) a platformy pro komunikaci navenek (společný webový prostor škol ORP pro komunikaci s veřejností (v koordinaci s cílem 1.1) a stanovení formy
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Indikátory výstupu:</p> <p>1.2a – Počet akcí vzájemné podpory škol a výměny know-how</p> <p>1.2b – Počet poboček nebo pracovišť DDM a ZUŠ a jiných vyzařených zájmových aktivit</p>
Správce cíle	starosta obce Řetová

3.2.4.Indikátory

Problémový okruh 1.	Regionální centrum vzdělávání		
Číslo indikátoru	1a		
Název indikátoru	Počet návštěvníků/účastníků Regionálního vzdělávacího centra		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Provozovatel centra		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2 000	5 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Regionální vzdělávací centrum bude vykonávat celou řadu aktivit, kterých se budou zúčastňovat děti a mládež ze základních, mateřských a středních škol ORP i okolního regionu i široká veřejnost.		
Metodika a výpočet:	Předpokládá se, že počet účastníků veškerých aktivit bude monitorován jeho organizátorem. Systém bude nastaven tak, aby se tyto údaje shromažďovaly u organizace zodpovědné za provoz centra. Obdobně bude evidován počet návštěvníků centra jako takového (expozice a pobytový režim). Účastníci dlouhodobějšího případně ročního programu nebo zájmového kroužku budou započtení pouze jednou. Výsledkem tohoto monitoringu bude celkový počet návštěvníků/uživatelů centra za rok. V roce 2017 se bude centrum teprve rozjíždět, indikátorová hodnota je proto nízká. V roce 2020 by mělo jet naplno, počítáme s kvalifikovaným odhadem 5 000 návštěvníků za rok (průměrně 14 návštěvníků za den). Vycházíme z úměry, kdy návštěvnost prvních pěti nejatraktivnějších turistických cílů v Pardubickém kraji se pohybuje od 26 tis. do 83 tis. osob ročně. Počet návštěvníků DDM DUHA Ústí nad Orlicí se pohybuje okolo 800 za rok.		
Zdroj čerpání dat:	centrální evidence provozovatele centra		

Problémový okruh 1.	Regionální centrum vzdělávání		
Číslo indikátoru	1b		
Název indikátoru	Počet subjektů zapojených do spolupráce s Regionálním vzdělávacím centrem		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Provozovatel centra		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	27
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Předmětem indikátoru je počet subjektů, zapojených do spolupráce s centrem ať již na bázi krátkodobé nebo dlouhodobé spolupráce za rok. Do indikátoru se budou počítat spolupracující školy, podnikatelské a neziskové subjekty, výzkumné ústavy apod., které se budou podílet na realizaci aktivit, pořádaných pod záštitou centra. Hodnota pro rok 2020 je stanovena jako 50 % z dnes známých potenciálních spolupracujících subjektů : 16 ZŠ a MŠ, 1 ZUŠ, 1 DDM, 4 SŠ a gymnázium, 10 neziskových organizací, 5 větších podniků, 16 obcí, 1 kraj, celkem 54 subjektů, indikátor je proto stanoven na 27 za rok s postupným náběhem 2017.		

Cíl	1.2 Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzařování nabídek z centra do vesnic		
Číslo indikátoru	1.2a		
Název indikátoru	Počet akcí vzájemné podpory škol a výměny know – how		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Provozovatel centra		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o počet akcí a aktivit na vzájemnou podporu škol a výměnu know – how, jako jsou společná setkání ředitelů, založení společného prostoru pro komunikaci apod. S ohledem na vytíženost ředitelů a pedagogů je reálné uskutečnit jenom jednu až dvě akce do roka.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o počet akcí tohoto charakteru, zachycených v provozních záznamech centra.		
Zdroj čerpání dat:	Provozní evidence provozovatele		

Cíl	1.2 Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzařování nabídek z centra do vesnic		
Číslo indikátoru	1.2b		
Název indikátoru	Počet poboček nebo pracovišť DDM a ZUŠ a jiných vyzářených zájmových aktivit		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Provozovatel centra		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o aktivity DDM DUHA Ústí nad Orlicí a ZUŠ Ústí nad Orlicí, které se podaří rozšířit jakoukoliv cestou na venkov, ať již zřízením poboček, pracovišť nebo jinak. Dále se může jednat o nové společné zájmové aktivity spolupracujících škol, které se budou realizovat na více školách i na venkově regionu a budou organizované centrem. Hodnota je stanovena velmi hrubým odhadem.		
Metodika a výpočet:	Bude evidován počet takto vyzářených aktivit na venkov.		
Zdroj čerpání dat:	Provozní evidence provozovatele		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Strategie bude dle dosavadních jednání a konsensu obcí ORP realizována prostřednictvím jejich společného svazku obcí **Regionu Orlicko – Třebovsko**, přestože členskými obcemi svazku je i několik dalších obcí ze sousedních ORP. Svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko v území dlouhodobě funguje a představuje pro obce a spolupracující subjekty zkušenou autoritu s dobrými referencemi na již realizované projekty. Model využití stávajícího svazku je také ekonomicky efektivní oproti založení nového svazku, který by musel mít svou vlastní agendu, účetnictví a s tím spojené režijní náklady a některé činnosti by byly duplicitní. Další předností využití modelu stávajícího svazku je možnost zapojení dalších členských obcí ze svazku (i mimo ORP Ústí nad Orlicí) do plánovaných aktivit a rozšíření efektu mimo ORP. Jako nereálný je v případě ORP Ústí nad Orlicí postup realizace strategie přes vlastní město Ústí nad Orlicí, které již od samého počátku schválilo postup projektu Obce sobě právě prostřednictvím svazku obcí Regionu Orlicko – Třebovsko.

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Starostky a starostové obcí ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí (16 osob)

Předseda svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školou	starosta města Ústí nad Orlicí
1.2	Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know – how a vyzářování nabídek z centra do vesnic	starosta obce Řetová

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1a	Počet návštěvníků/účastníků Regionálního vzdělávacího centra	Provozovatel centra
1b	Počet subjektů zapojených do spolupráce s Regionálním vzdělávacím centrem	Provozovatel centra
1.1a	Vznik a udržení centra	Město Ústí nad Orlicí
1.1b	Počet akcí a programů za rok	Provozovatel centra
1.2a	Počet akcí vzájemné podpory škol a výměny know – how	Provozovatel centra
1.2b	Počet poboček nebo pracovišť DDM a ZUŠ a jiných vyzářených zájmových aktivit	Provozovatel centra

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle. Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■				■				■				
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■				■				
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Cíle definované ve strategii:

Cíl 1.1. Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školou

Cíl 1.2. Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know – how a vyzařování nabídek z centra do vesnic

Akční plán pro rok 2015

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Data v tabulce uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.). Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Předškolní a základní vzdělávání je v ORP Ústí nad Orlicí celkem dobře pokryto, školská zařízení se jen výjimečně dostávají na hranici svých kapacit, tento případ je sanován existencí volných kapacit v dostupné vzdálenosti. Nadstandardní je nabídka volnočasových aktivit (DDM DUHA) a vynikající ZUŠ Jaroslava Kociana v centrálním městě Ústí nad Orlicí se zkušeností jejich prvních externích pracovišť mimo Ústí nad Orlicí. Malé obce se potýkají s udržením neúplných škol s malotřídkami, přičemž jejich zachování je pro ně prioritou. Bohužel není vytvořena těsnější návaznost a spolupráce mezi základními školami, středními školami a trhem práce v regionu, talentovaní žáci většinou odcházejí mimo region a místní podniky v technických a vědeckovýzkumných oborech obtížně hledají pracovní sílu.

Z tohoto důvodu se z pohledu obcí i po diskusi ve focusní skupině stal jediným a velice žádaným problémovým okruh **Regionální centrum vzdělávání** (nebo také IQ/EQ centrum) se dvěma ambiciózními cíli:

Cíl 1.1 Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami

Cíl 1.2 Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzařování nabídek z centra do vesnic.

Centrum bude sloužit jako nadčasové centrum podpory talentů v regionu ve vazbě na vyspělé podniky regionu a jejich vědeckovýzkumnou bázi, jako centrum karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami. Centrum bude také výjimečnými expozicemi a aktivitami podporovat nadčasové formy vzdělávání v regionu a bude podporovat vyzařování kvalitních vzdělávacích a mimoškolních aktivit z centra na venkov a bude také centrem společného rozvoje a podpory lidských zdrojů ve školství regionu.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie vznikla pod jednotným metodickým vedením projektu Obce sobě. Na strategii pracoval projektový tým Obce sobě pro dané ORP Ústí nad Orlicí, které přeneslo tuto roli zaměstnavatele projektového týmu na místní svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko. Projektový tým začal pracovat v listopadu 2013 ve složení koordinátora, analytika a administrátora (všichni na celý úvazek). Od června 2014 byl tým rozšířen o experta na volitelné téma (na třetinový úvazek). Tým využíval metodické podpory Svazu města a obcí a koordinačního řízení regionální koordinátorky.

Podrobná analytická část, SWOT analýza a první návrhy řešení byly vytvořeny v první polovině roku 2014. První diskuse proběhly při společných setkání starostů nad vyplněním jednotných dotazníků projektu ve dnech **22.1., 30.1. a 6.2.2014** a při druhém dotazníkovém šetření, ke kterému bylo svoláno jednání starostů ke dni **20.3.2014**. V době zpracování analýzy svolala na dne **31.3.2014** zdejší Místní akční skupina Orlicko jednání subjektů, souvisejících se vzděláváním a toto jednání lze považovat za **první focusní skupinu**, ověřující návrhy vzešlé z analýz. Analytická část a první návrhy řešení byly diskutovány na prvním oficiálním **setkání starostů ORP Ústí nad Orlicí 19.6.2014**.

V souladu se závěry tohoto setkání pokračovala další práce na tématu pod metodickým vedením SMO. Dne **26.11.2014** byla svolána druhá focusní skupina v oblasti školství. Skupina byla složena ze zástupců základních škol, středních škol, pozváni byli představitelé podniků a přítomni bylo gestoři z řad starostů za školství. Tato skupina zásadním způsobem ovlivnila podobu problémových okruhů a cílů do současné podoby a je připravena nadále na projektu pracovat.

Na zpracování strategie v oblasti školství ORP Ústí nad Orlicí se podílely zejména tyto osoby:

- RNDr. Renata Šedová** - koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí, zodpovědná za téma školství
- tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz
- Mgr. Eva Vaníčková** - pracovník pro analýzy a strategie
- tel. 608 638 530, vanickova@ohgs.cz
- Ing. Vladimír Hofrichter** - data pro analytickou část tématu školství
- tel. 463 035 027, e-mail hofrichter@ohgs.cz

Do diskusí ohledně analýz a návrhů se dále zapojili:

- starostové všech 16-ti obcí ORP Ústí nad Orlicí
- předseda a správní rada svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko
- ředitelé mateřských a základních škol ORP Ústí nad Orlicí
- ředitelé středních škol Ústí nad Orlicí
- vedoucí Odboru školství městského úřadu v Ústí nad Orlicí.

3.5. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 3.5.1	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4
Příloha č.3.5.2	Seznam použitých zkratk

Příloha č. 3.5.1 Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

Příloha č. 3.5.2 Seznam použitých zkratk

DDM	domov dětí a mládeže (středisko volného času)
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	nestátní nezisková organizace
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
RUD	rozpočtové určení daní
SO ORP	správní obvod obce rozšířené působnosti (SO ORP Ústí nad Orlicí)
SVČ	středisko výchovné činnosti (středisko volného času)
SVP	speciální vzdělávací potřeby (např. žáci se SVP)
ŠD	školní družina
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Zájmovým územím, které analýza řeší je **území SO ORP Ústí nad Orlicí**, které zahrnuje celkem 16 obcí, z toho 2 obce se statutem města – Ústí n.Orlicí a Brandýs n.Orlicí.

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12.2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE:

Sociální poradenství

Poskytuje osobám v nepříznivé situaci informace, které přispívají k řešení jejich situace. **Základní** poradenství je složkou všech poskytovaných sociálních služeb, **odborné** poradenství je specializované na určitou cílovou skupinu nebo situace.

Služby sociální péče

Hlavním cílem je zabezpečení životních potřeb osobám, které nemohou být zajištěny bez péče a pomoci jiné osoby, za současného zachování co nejvyšší možné míry zapojení do běžného života společnosti a zachování důstojného prostředí a zacházení v co nejméně omezujícím prostředí. Konkrétně se jedná o tyto typy služeb: osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a pečovatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní a týdenní stacionáře, domovy pro seniory, pro zdravotně postižené a domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

Služby sociální prevence

Slouží zejména k předcházení sociální exkluze v případě osob, které jsou ohroženy sociálně negativními jevy. Cílem těchto služeb je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé situace a zamezit šíření společensky nežádoucích jevů. Spektrum těchto služeb zahrnuje ranou péči, telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizovou pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy, sociální rehabilitaci.

Terénní služby

Jsou poskytovány v přirozeném prostředí, kde člověk žije (domácnost, místo kde pracuje, vzdělává se, nebo tráví volný čas).

Ambulantní služby

Za těmito službami dochází osoby, nebo jsou dopravovány, do specializovaných zařízení (poradny, denní stacionáře, kontaktní centra, apod.).

Pobytové služby

Jsou spojeny s ubytováním, tedy jsou poskytovány v zařízeních, kde člověk v určitém období svého života dlouhodobě žije (domovy pro seniory, domovy se zdravotním postižením, chráněné bydlení, azylové domy, apod.)

(dle Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách)

Komunitní práce

Je metoda řešení sociálních problémů prostřednictvím podpory společenství – komunit – v místech, kde lidé žijí a kde problémy vznikají. Komunitní práce je tedy metoda směřující k vyvolání a podporování změny v rámci místního společenství a využívá lidských zdrojů v komunitě. V současné době je komunitní práce pojímána jako proces jak **aktivovat lidi, aby svůj problém (co nejvíce) řešili sami**, zároveň je to také způsob jak určitý problém vyřešit. Komunitní práce je metoda univerzální, můžeme s ní řešit místní problémy v oblasti sociálních služeb a zdravotní péče, etnického napětí, životního prostředí a další. Každá situace, která vznikne, vyžaduje odlišné řešení a proto zde má velkou úlohu komunitní pracovník. Předpokladem úspěšné komunitní práce je solidní znalost příslušné obce nebo společenství a jejich institucí (počet obyvatel, mobilita, věkové složení, přítomnost menšin, tradice, kultura obcí, zaměstnanost, nezaměstnanost, aktivita odborů, bydlení, chudoba, dopravní podniky...).

Znaky komunitní práce:

- △ používá se pro řešení problémů a pro navození změny v komunitě
- △ vztahuje problémy jedinců a skupin ke zdrojům a možnostem místní komunity
- △ vede k přerozdělení a sdílení zdrojů, odpovědnosti a kompetence
- △ zapojuje do řešení problémů a do rozhodování a života komunity její občany, stejně tak jako místní organizace
- △ rozšiřuje možnosti lidí ovlivnit to, co se s nimi děje

http://www.google.cz/url?url=http://old.zsf.jcu.cz/studium/studijni-programy-obory-kurzy/podpurne-studijni-texty/rpb/ksu-katedra-supervize-a-odborne-praxe/komunitni-socialni-prace.pdf/&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=tLKWU-vPIsgS7Aagt4GABg&ved=0CC4QFjAE&usg=AFQjCNHZfFTj43PB0RBz25UE8I_rzhcx3Q)

ZDROJE DAT

Základním zdrojem informací o registrovaných sociálních službách byla **databáze Ministerstva práce a sociálních věcí** (dále jen MPSV), kde jsou data pravidelně a celorepublikově systematicky sledována, zejména **tzv. Registr poskytovatelů sociálních služeb** (dále jen RPSS), který na základě zákona o sociálních službách vede MPSV. Jedná se o elektronickou databázi všech právnických i fyzických osob, které poskytují sociální služby, tj. které k tomu mají zákonné oprávnění. Registr umožňuje vyhledání vhodné služby na základě zvolených kritérií, službu lze vyhledávat dle druhu, formy, cílové skupiny, věkové kategorie nebo působnosti v kraji. K dispozici byla aktuální data za rok 2013. Již druhotným zdrojem informací byl **Český statistický úřad** (dále jen ČSÚ), který pravidelně publikuje údaje, které z MPSV přebírá, a zveřejňuje i v jiných strukturách než MPSV, a z této pozice tak sloužil pouze jako kontrolní indikátor.

Potřebná data poskytla **Benchmarkingová databáze sociálních služeb Pardubického kraje**, která je interní krajskou databází v oblasti sociálních služeb a eviduje celou škálu informací o poskytovaných službách (cílové skupiny, kapacita a počet uživatelů služby, provozní doba, zapojení do komunitního plánování, včetně struktury financování, provozní náklady, výnosy vč. úhrad od uživatelů apod.). Další důležitým podkladem byly informace z již zpracovaného strategického dokumentu – Komunitního

plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Ústí n.O. a okolí, a dalších souvisejících dokumentů (viz níže), ale také KPSS Pardubického kraje. Cennými zdroji dat a informací byly také **výroční zprávy a webové stránky** jednotlivých zařízení.

Zcela zásadní však byly informace z **Odboru sociálních služeb centrálního města ORP** Ústí nad Orlicí, z **pracovních skupin a řídicí skupiny KPSS** Ústí n.O. a okolí, a především pak **vlastního šetření** (osobní komunikace s poskytovateli služeb, komunikace se starosty dotčených obcí, dotazníková šetření).

Finanční analýza vychází z podkladů Ministerstva financí (databáze poskytnutá Svazem měst a obcí, a <http://monitor.statnipokladna.cz>, 2013), z podkladů poskytovatelů služeb (finanční zdroje a celkové náklady na služby, benchmarkingová databáze Pardubického kraje a vlastního šetření).

Přehled dalších vybraných zdrojů:

1. **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Ústí nad Orlicí 2010 – 2013.** Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb Ústí n.O. a okolí, Řídicí skupina pro proces komunitního plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí, 2010. 172 str. Aktualizace v roce 2011, Řídicí skupina KPSS Ústí n.O., 2011. 15 str.
2. **Analýza poskytovatelů sociálních služeb v Ústí nad Orlicí a okolí.** KPSS Ústí n.O., Ing. Katarina Martincová, květen 2010. 16 str.
3. **Analýza finančních zdrojů sociálních služeb v Ústí n.O. a okolí.** KPSS Ústí n.O., Ing. Katarina Martincová, květen 2010. 16 str.
4. **Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji – Ústeckoorlicko.** Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Pardubického kraje, Pardubický kraj, 2012. 90 str.
5. **Katalog sociálních a souvisejících služeb - Ústí nad Orlicí a okolí.** KPSS Ústí n.O., Řídicí skupina pro proces KPSS, Město Ústí nad Orlicí. OFTIS Ústí n.O., 2010. 75 str. Aktualizace říjen 2011.
6. **Sociodemografická analýza města Ústí n.O. a okolí.** KPSS Ústí n.O., Ing. Kateřina Pirklová, 2010. 42 str.
7. **Studie potřeb veřejnosti v sociálních službách a výzkum uživatelů sociálních služeb.** Ing. Lubor Hruška, Ph.D. a kolektiv, ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum o.p.s., Moravská Ostrava, 2012. 90 str.
8. **Koncepce prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2012 – 2015.** Město Ústí n.O., 2012. 32 str.
9. **Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2013.** Město Ústí n.O., 2012. 26 str.
10. **Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2014.** Město Ústí n.O., 2013. 27 str.
11. **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 - 2015.** Pardubický kraj, 2011. 68 str.
12. **Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na rok 2013.** Pardubický kraj, 2012. 32 str.
13. **Koncepce kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016.** Pardubický kraj, 2012. 148 str.
14. **Průzkum potřeb sluchově postižených osob na území Pardubického kraje.** Jan Mandys, Univerzita Pardubice, 2009. 48str.
15. **Analýza dopravních potřeb uživatelů sociálních služeb v Pardubickém kraji.** Koalice nevládek Pardubicka, Pardubice, 2008. 71 str.
16. **Krajský plán prevence rizikového chování Pardubického kraje 2012 – 2014.** Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji. Oddělení školství, kultury a tělovýchovy, Krajský úřad Pardubického kraje, Pardubice, 2012. 28 str.
17. **Krajský plán vyrovnání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2012 – 2015.** Pardubický kraj, 2006. 17 str.
18. **Závěrečná zpráva „Podpora dostupnosti a kvality sociálních služeb v Pardubickém kraji.** AUGUR Consulting s.r.o., Brno, 2011. 71 str.
19. **Bedekr aktivního stárnutí.** Iva Holmerová a kolektiv, Fakulta humanitních studií Karlovy univerzity v Praze. Praha, 2013. 108 str.
20. **Dobrovolnictví seniorů jako součást aktivního stárnutí.** Marcela Petrová-Kafková, Fakulta sociálních studií Masarykova univerzita v Brně. Sociologia, 44, č.2, 2012. str. 212 – 232

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V území SO ORP reálně působí celkem 54 zařízení sociálních služeb, která nabízí a poskytují celkem 74 sociálních služeb. Jedná se o ta zařízení soc.služeb, která sídlí přímo v území SO ORP, a ta zařízení, která v území působí bez ohledu na jejich sídlo. Všechna tato zařízení jsou dle volných kapacit k dispozici uživatelům zájmového území.

Jedná se především o služby sociální prevence a služby sociální péče, které se podílí na celkovém počtu sociálních služeb v území více než 85%. Více jak polovinu sociálních služeb zajišťují zařízení se sídlem mimo zájmové ORP. Uživatelé zájmového území využívají nabídky sousedních ORP (zejm. Žamberk, Lanškroun, Česká Třebová a Litomyšl, ale také Vysoké Mýto a Rychnov n.Kněžnou). Ze vzdálenějších ORP dominují počtem nabízených sociálních služeb organizace celorepublikové i krajské působnosti se sídlem v Pardubicích, Svitavách, Olomouci či Praze . Jedná se o ty sociální služby, které v ORP Ústí n.O. jednak chybí, mají nedostatečnou kapacitu nebo jsou pro obyvatele spádově výhodnější.

Samostatnou kapitolou jsou související služby v sociální oblasti, které nejsou registrované jako sociální služba dle zákona, v území však mají velmi významnou roli. V území působí celkem 24 organizací se sídlem v SO ORP Ústí n.O. a dalších 13 organizací se sídlem mimo zájmové SO ORP, včetně nezávislé neziskové organizace Dobrovolnické centrum Světlo se sídlem v Ústí n.Orlicí, která sice není dobrovolnickou organizací dle zákona, ale významnou měrou podporuje rozvoj dobrovolnictví v území.

Obr.č. 6 : Schema - Sociální služby v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Zařízení sociálních služeb

V území SO ORP Ústí nad Orlicí reálně působí celkem 54 zařízení sociálních služeb. Aktuálně dle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV (*dále jen RPSS*) zde přímo sídlí **celkem 17 zařízení sociálních služeb**, které zastupuje **celkem 6 druhů (typů) zařízení soc.služeb** dle zákona (viz tab. 66). Z hlediska počtu zařízení soc.služeb jednoznačně **převažují sociální poradny a ostatní sociální zařízení** především typu pečovatelské služby. Jedná se o denní a týdenní stacionář, domov pro seniory, chráněné bydlení, sociální poradny, sociálně-terapeutickou dílnu a ostatní zařízení sociálních služeb, zastoupená provozem pečovatelské služby, sociální rehabilitace a terénního programu sociálně vyloučených lokalit v území.

Tab.č.66 : Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Ústí n.O.

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	1
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	7
Sociálně terapeutické dílny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní zařízení	5
celkem	17

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Ostatní zařízení = zařízení poskytující sociální službu, které není možné zařadit ani do jednoho z typů zařízení sociálních služeb dle Zákona o sociálních službách.

Poznámky k datům – tab.č.66 :

1) denní stacionáře - zastoupené Denním stacionářem při Domě pokojného stáří sv.Kryštofa v Ústí n.O., církevní organizací (Oblastní charita Ústí n.O.), ambulantní forma služby pro seniory a zdravotně postižené (tělesné a kombinované postižení)

2) týdenní stacionáře - zastoupené Stacionářem Ústí nad Orlicí (příspěvková organizace města Ústí n.O., poskytuje celkem 2 druhy soc.služeb - Denní stacionář Človíček a Týdenní stacionář Mezi vámi, ambulantní a pobytovou formu služby pro zdravotně postižené (mentálně a kombinovaně postižení), podle převažující činnosti zaří-

zení dle Metodiky SMO je zařazeno mezi Týdenní stacionář. Tato skutečnost tak vysvětluje, proč toto zařízení vykazuje i ambulantní formu služby, ač Zákon o soc.službách nedovoluje. Nejedná se tedy o porušení Zákona.

3) domovy pro seniory - zastoupené Domovem důchodců (příspěvková organizace města Ústí n.O.), který dále poskytuje pobytovou službu domova se zvláštním režimem (Alzheimerova nemoc) a ambulantně odborné soc.poradenství pro Alzheimerovu nemoc

4) chráněné bydlení - zastoupené zařízením Centra sociální péče města Ústí n.O. (příspěvková organizace města Ústí n.O.), které poskytuje chráněné bydlení zejm. pro seniory, a dále ambulantní i terénní formu pečovatelské služby

5) sociální poradny - zastoupené 7 zařízeními, a to:

5a - Centrem pro zdravotně postižené Pardubického kraje - detašované pracoviště Ústí n.O. (občan.sdružení) - poskytující ambulantně odborné soc.poradenství a sociální rehabilitaci, terénně osobní asistenci pro zdravotně postižené a seniory

5b - Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP v Ústí n.O. (zájm.sdružení) - poskytující ambulantně odborné soc.poradenství a terénní formou sociálně aktivizační služby

5c - Poradna pro cizince - Most pro lidská práva - pobočka Ústí n.O. (o.p.s.) - poskytující ambulantně i terénně odborné sociální poradenství pro imigranty a azylanty

5d - Linka důvěry Ústí n.O. (občan.sdružení Kontakt) - poskytující terénní (anonymní) formou odborné soc.poradenství (internetové poradenství) a nepřetržitou telefonickou krizovou pomoc pro všechny uživatele, vč. seniorů

5e - Občanská poradna Ústí n.O. (církvní organizace, Oblastní charita Ústí n.O.) - poskytující ambulantně odborné sociál.poradenství pro všechny uživatele, vč. zdravotně postižených, seniorů

5f - Poradna pro rodinu Pardubického kraje - Rodinná a manželská poradna Pard.kraje - Ústí n.O. (příspěvková organizace Pard.kraje) - poskytující ambulantní formu odborného sociálního poradenství pro jednotlivce, páry i rodiny v náročných život.situacích

5g - Rytmus Chrudim - pobočka Ústí n.O. (o.p.s.) - poskytující ambulantní i terénní formou sociální rehabilitaci pro zdravotně postižené (zejm. uplatnění na trhu práce), která je charakterem služby přiřazena mezi Sociální poradny

6) sociálně-terapeutická dílny - zastoupené Sociálně terapeutickou dílnou CEDR Pardubice (o.p.s.), která poskytuje ambulantní formu soc.-terapeutické dílny pro zdravotně postižené, zejm. chronicky duševně nemocné, a ambulantní sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby zdravotně postižené (Centrum pro volný čas)

7/ Ostatní zařízení – ta zařízení, která nesplňují kritéria pro zařazení k jednotlivým druhům zařízení soc.služeb dle zákona (celkem 5 zařízení registrovaných soc.služeb). V tomto případě se jedná o provoz pečovatelské služby, sociální rehabilitaci a terénní programy.

7a - Charitní pečovatelská služba (církvní organizace, Oblastní charita Ústí n.O.) - poskytující ambulantní i terénní pečovatelskou službu pro zdravotně postižené a seniory

7b - Pečovatelská služba Brandýs n.O. (město Brandýs n.O.) - poskytující terénní pečovatelskou službu pro seniory, zdravotně postižené (tělesně a zdravotně postižené osoby)

7c - Dům s pečovatelskou službou Dolní Dobrouč (obec Dolní Dobrouč) - poskytující ambulantní i terénní pečovatelskou službu pro seniory a zdravotně postižené (chronicky nemocní, jiné zdravotní postižení)

7d - Sociální rehabilitace Ústí n.O. (občanské sdružení Péče o duševní zdraví) - poskytující ambulantní i terénní formou sociálně aktivizační služby pro zdravotně postižené - duševně nemocné

7e - Terénní program v sociálně vyloučených romských lokalitách v Ústí n.O. (SKP-Centrum o.p.s.) - poskytující terénní programy pro osoby žijící v soc.vyloučených lokalitách (v Ústí n.O. evidovány celkem 4 lokality, vč. městské části Hylváty a Kerhartice, problémy s osobami sociálně vyloučených lokalit evidují také obce Velká Skrovnice a Řetůvka (v území spádových obcí SO ORP nyní probíhá ze strany SKP-Centra šetření sociálně vyloučených lokalit, zejména v souvislosti s včasnou prevencí)

Vysvětlivky k tabulce č.67:

A - ambulantní, **T** - terénní, **P** - pobytová forma sociální služby

SaS - sociálně aktivizační služby, **SR** - sociální rehabilitace, **STD** – sociálně terapeutická dílna, **OA** - osobní asistence, **TP** - terénní programy, **OSP** - odborné sociální poradenství, **AD** - azylový dům,

DPC - dům na půl cesty, **DZP** - domov pro zdravotně postižené, **CHB** - chráněné bydlení,

OS - odlehčovací služba, **DPS** - domov pro seniory, **PS** - pečovatelská služba, **NZ** - nízkoprahové zařízení, **DS** - denní stacionář, **DZR** - domov se zvláštním režimem

ZPD VOP - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, **ÚZ ZP** - ústavní zařízení zdravotnické péče

Tab.č.67 : Podrobný přehled jednotlivých zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Ústí n.O.

č.	název zařízení	typ zařízení	počet služeb	A / T / P	druh soc.slужby	zřizovatel zařízení
1.	CEDR Pardubice o.p.s. - Ústí n.O. (Sociálně terapeutické dílny a Centrum pro volný čas)	Sociálně terapeutická dílny (STD1)	2	A	STD, SaS pro seniory a osoby ZP	CEDR Pardubice o.p.s.
2.	Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje - detaš. pracoviště Ústí n.O.	Sociální poradna (SP1)	3	A,T	OSP pro zdravotně postižené a seniory, SR pro osoby ZP, OA pro ZP	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, obč.sdružení (o.p.s.)
3.	Centrum sociální péče města Ústí n.O.	Chráněné bydlení(CHB1)	2	A,T,P	CHB a PS pro seniory a osoby ZP	Město Ústí n.O. (přísp.org.)
4.	Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP	Sociální poradna (SP2)	2	A,T	OSP a SaS pro seniory a osoby ZP	Český klub nedoslýchavých HELP (zájm.sdr.), Plzeň
5.	Domov důchodců Ústí nad Orlicí	Domov pro seniory (DPS1)	3	A,P	DPS pro seniory a osoby ZP, DZR a OSP (pro osoby Alzheimerovou nemocí)	Město Ústí n.O. (přísp.org.)
6.	Poradna pro cizince - pobočka Ústí n.O.	Sociální poradna (SP3)	1	A,T	OSP (imigranti, azylanti)	MOST pro lidská práva o.p.s. Pardubice
7.	Linka důvěry Ústí n.Orlicí	Sociální poradna (SP4)	2	T	OSP (internet. poradenství), telefonická krizová pomoc	Občanské sdružení Kontakt, Ústí n.O.
8.	Občanská poradna Ústí nad Orlicí	Sociální poradna (SP5)	1	A	OSP (bez omezení, pro všechny uživatele)	Biskupství královéhradecké - Oblastní charita Ústí n.O.
9.	Charitní pečovatelská služba Ústí n.Orlicí	Ostatní (O1)	1	A,T	PS pro osoby ZP, seniory	Biskupství královéhradecké - Oblastní charita Ústí n.O.
10.	Denní stacionář při Domě pokojného stáří sv.Kryštofa Ústí n.O.	Denní stacionář (DS1)	1	A	DS pro seniory a osoby ZP (tělesné a kombin.zdrav.postižení)	Biskupství královéhradecké - Oblastní charita Ústí n.O. (církvní organizace)
11.	Sociální rehabilitace středisko Ústí n.O	Ostatní (O2)	1	A,T	SR pro osoby ZP (duševně nemocní)	Občanské sdružení Péče o duševní zdraví, Pardubice
12.	Poradna pro rodinu Pardubického kraje (Rodinná a manželská poradna Ústí n.O.)	Sociální poradna (SP6)	1	A	OSP (jednotlivci, páry a rodiny v náročných životních situacích)	Pardubický kraj (příspěvková organizace kraje)

13.	RYTMUS Chrudim - pobočka Ústí n.O.	Sociální poradna (SP7)	1	A,T	SR pro osoby ZP (zejm. uplatnění na trhu práce)	Rytmus Chrudim o.p.s.
14.	Terénní program v sociálně vyloučených romských lokalitách v Ústí n.O. - pracoviště Ústí n.Orlicí	Ostatní (O3)	1	T	TP (osoby žijící v soc.vyloučených lokalitách)	SKP-CENTRUM o.p.s., Pardubice
15.	Stacionář Ústí nad Orlicí (Denní stacionář Človíček a Týdenní stacionář Mezi vámi)	Týdenní stacionář (TS1)	3	A,P	DS,TS pro osoby ZP (mentálně a kombin.zdrav.postiž.)	Město Ústí n.O. (přísp.org.)
16.	Pečovatelská služba Brandýs n.Orlicí	Ostatní (O4)	1	T	PS pro seniory, osoby ZP (tělesně postižení, osoby ZP)	Město Brandýs n.O. (přísp.org.)
17.	Dům s pečovatelskou službou	Ostatní (O5)	1	A,T	PS pro seniory, osoby ZP (chronicky nemocní, jiné ZP)	Obec Dolní Dobrouč (přísp.org.)

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Tab.č.68 : Počet zařízení sociálních služeb reálně působících v území SO ORP Ústí n.Orlicí

Obce s počtem obyvatel	Zařízení působící v území SO ORP Ústí n.O.		celkem
Posuzovaný správní obvod	Zařízení působící v území SO ORP Ústí n.O.		CELKEM
Druh zařízení sociálních služeb	sídlo v ORP ÚO	sídlo v jiném ORP	
Centra denních služeb	0	0	0
Denní stacionáře	1	1	2
Týdenní stacionáře	1	0	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	3	3
Domovy pro seniory	1	5	6
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0
Chráněné bydlení	1	0	1
Azylové domy	0	4	4
Domy na půl cesty	0	2	2
Zařízení pro krizovou pomoc	0	2	2
Nízkoprahová denní centra	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	1	1
Noclehárny	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0
Sociální poradny	7	4	11
Sociálně terapeutické dílny	1	0	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	3	3
Intervenční centra	0	1	1
Služby následné péče	0	0	0
Ostatní	5	11	16
celkem	17	37	54

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Z pohledu počtu zařízení soc.služeb působících v území SO ORP jednoznačně **převažují Ostatní sociální služby** s celkem 16 zařízeními zastoupenými pečovatelskou a odlehčovací službou, osobní asistencí, sociálně-aktivizačními službami pro rodiny s dětmi a zrakově postižené, sociální rehabilitací, sociálními službami poskytovanými ve zdravotnických zařízení ústavní péče i terénními programy (sociálně vyloučení, drogově závislí, vězeňský program).

Území SO ORP reálně využívá celkem **6 domovů pro seniory a 3 domovy pro zdravotně postižené**. V celém území je pouze jediné chráněné bydlení, sídlící v Ústí n.O., které však slouží prioritně seniorům. Z celkového přehledu zařízení sociálních služeb vyplývá chybějící působnost domova se zvláštním režimem. Tato služba je však poskytována v rámci domova pro seniory v Ústí nad Orlicí.

Jako obyvatelé zájmového území využívají nabídky sociálních služeb sousedních ORP zejm. Česká Třebová, Žamberk, Litomyšl, Lanškroun, Vysoké Mýto nebo Rychnov n.Kněžnou, tak obyvatelé sousedních ORP využívají soc. služby zde sídlící (zejm. ORP Česká Třebová, Žamberk, Lanškroun aj.).

Více jak polovina zde reálně působících zařízení soc.služeb má však své **sídlo mimo zájmové SO ORP**, vč. vzdálenějších s celorepublikovou či krajskou působností ORP (např. ORP Pardubice, Svitavy, Králíky, ale také Chrudim, Hradec Králové, Olomouc či Praha). Významnou měrou jsou v tomto ohledu zastoupeny sociální poradny, domovy pro seniory, azylové domy, domovy pro osoby se zdravotním postižením a ostatní (zbylá) zařízení soc.služeb. Celkový výčet v území působících zařízení soc.služeb, se sídlem mimo zájmové SO ORP, je součástí níže uvedené tabulky č.69.

Jedná se především o ta zařízení/služby, která v SO ORP Ústí n.O. :

- a) chybí** (např. domovy pro zdravotně postižené, azylové domy, domy na půl cesty, zařízení pro krizovou pomoc, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, pracoviště rané péče, intervenční centra nebo ostatní (zbývající) zařízení soc.služeb jako např. odlehčovací služba v rámci zařízení Respitní péče Jindra v Litomyšli.
- b) mají nedostatečnou kapacitu** (např. domovy pro seniory, denní stacionáře a ostatní zařízení soc.služeb)
- b) nebo jsou pro obyvatele spádově výhodnější** (např. domovy pro seniory, pečovatelská služba)

Dle situační analýzy zařízení soc.služeb v území SO ORP **zcela chybí ani nepůsobí** (tj. území nevyužívá) tato níže uvedená zařízení:

- a) centra denních služeb**
- b) noclehárny**
- c) terapeutické komunity**
- d) centra sociálně rehabilitačních služeb**
- e) služby následné péče**

V zájmovém území však **není evidována potřeba** provozu výše uvedených zařízení soc.služeb (a-e), **vyjma noclehárny** (dle *diskuzní pracovní skupiny KPSS Ústí n.O.*), která je aktuálně nejbliže až v krajském městě Pardubice. Potřebné nízkoprahové zařízení pro děti a mládež nyní částečně doplňuje související služba v rámci Volnočasového klubu KAMIN v Ústí n.Orlicí.

Domov se zvláštním režimem není sice evidován jako samostatné zařízení soc.služeb, je však provozován v rámci zařízení domova pro seniory - Domova důchodců Ústí n.O. (Alzheimerova nemoc) a služba je tedy pro danou cílovou skupinu poskytována, není proto v této souvislosti uváděno, ač v tab. 68 chybí.

Vysvětlivky k tab.č. 69:

A - ambulantní, **T** - terénní, **P** - pobytová forma sociální služby

SAS - sociálně aktivizační služby, **SR** - sociální rehabilitace, **OA** - osobní asistence, **TP** - terénní programy, **OSP** - odborné sociální poradenství, **AD** - azylový dům, **DPC** - dům na půl cesty, **DZP** - domov pro zdravotně postižené, **CHB** - chráněné bydlení, **osoby ZP** – osoby se zdravotním postižením

OS - odlehčovací služba, **DPS** - domov pro seniory, **PS** - pečovatelská služba, **NZ** - nízkoprahové zařízení, **DS** - denní stacionář, **DZR** - domov se zvláštním režimem

ZPD VOP - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, **ÚZ ZP** - ústavní zařízení zdravotnické péče

Tab.č.69 : Podrobný přehled jednotl. typů zařízení soc. služeb se sídlem mimo území ORP

Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území Vašeho ORP působící na území ORP Ústí nad Orlicí							
č.	název zařízení	typ zařízení	počet služeb	A / T / P	druh soc.slужby	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (název ORP)
1.	Amalthea o.s.	Sociální poradna	1	A, T	SAS pro rodiny s dětmi	Amalthea o.s. Pardubice	Pardubice, Chrudim
2.	FOD Pardubice	Ostatní (ZPD VOP)	2	A, T, P	SR a SAS pro rodiny s dětmi	Fond ohrožených dětí, Praha	Pardubice, Chrudim
3.	HEWER o.s. – Středisko osobní asistence Pardubicko	Ostatní	2	T	SR, OA	HEWER o.s., Praha	Pardubice
4	Laxus o.s. - Centrum terénních programů Pard. kraje	Ostatní	1	T	TP	Laxus o.s. Nymburk	Pardubice
5	SONS ČR	Sociální poradna	1	A, T	SAS pro seniory a osoby ZP	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Praha	Česká Třebová
6	Tyfloservis o.p.s. – Krajské ambulantní středisko Pardubice	Ostatní	1	A, T	SR pro osoby zrakově postižené	Tyfloservis o.p.s., Praha	Hradec Králové
7	TyfloCentrum Pardubice o.p.s.	Sociální poradna	1	A, T	OSP zrakově postižení	TyfloCentrum Pardubice o.p.s.	Pardubice
8	Azylový dům pro matky v nouzi - Náš domov	Azylové domy	1	P	AD pro matky v nouzi	Občan. sdružení Náš domov Koclířov	Svitavy
9	Most naděje - azylový dům pro rodiče s dětmi	Azylové domy	1	P	AD pro rodiče s dětmi		
10	Domov na skalách	Zařízení pro krizovou pomoc	2	P	krizová pomoc, AD pro ženy a matky s dětmi v krizových situacích	Občanské sdružení CEMA Žamberk	Žamberk
11	Dům na půl cesty	Domy na půl cesty	1	P	DPC pro mladé po ústavní výchově, po ochranné léčbě, výkonu trestu aj.	Občanské sdružení CEMA Žamberk	Žamberk
12	Albertinum, odborný léčebný ústav v Žamberku	Ostatní (ÚZ ZP)	1	P	soc.slужby poskytované ve zdravot. zařízeních lůžkové péče	Pardubický kraj (příspěvk.org.)	Žamberk

13.	Středisko rané péče v Pardubicích	Pracoviště rané péče (ZPD VOP)	1	A, T	raná péče	Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s.	Pardubice
14.	Raná péče EDA o.p.s.	Pracoviště rané péče	1	A, T	raná péče	Raná péče EDA o.p.s.	Praha
15.	Domov pod hradem Žampach	Domov pro osoby ZP	3	P	DZP, CHB, OS, osoby s mentálním postižením	Pardubický kraj (příspěvk.org.)	Žamberk
16.	Domov pro seniory Sloupnice	Domov pro seniory	1	P	DPS	Obec Sloupnice (příspěvk.org.)	Litomyšl
17.	Sociální služby Česká Třebová	Domov pro seniory	2	A, T, P	DPS, PS	Město Česká Třebová (příspěvk.org.)	Česká Třebová
18.	Osobní asistence	Ostatní	1	T	OA	Biskupství královéhradecké (círk.ev.org.)	Žamberk <i>Oblastní Charita Ústí n.O. sídlo Letohrad</i>
19.	Šance pro rodinu - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Orlickoústecko	Ostatní	2	A, T	SAS pro rodiny s dětmi, SR	Biskupství královéhradecké (círk.ev.org.)	Lanškroun
20.	Zařízení sociální péče Choceň	Domovy pro seniory	2	A, T, P	DPS, PS	Město Choceň (příspěvková organizace)	Vysoké Mýto
21.	Středisko Naděje Česká Třebová - Borek	Nízkoprahové zařízení pro rodiny s dětmi	1	A	NZ pro rodiny s dětmi	Občanské sdružení Naděje, Praha	Česká Třebová
22.	AESKULAP spol. s r.o.	Ostatní (ÚZ ZP)	1	P	sociální služby poskytované ve zdravot. zařízeních lůžkové péče	AESKULAP spol. s r.o., Červená Voda	Králíky
23.	Domov důchodců sv.Zdislavy	Domovy pro seniory	1	P	DPS	Město Červená Voda (příspěvk.org.)	Králíky
24.	Sociální služby města Rychnov nad Kněžnou, o. p. s.	Denní stacionáře	1	A	DS	Sociální služby města Rychnov nad Kněžnou, o.p.s.	Rychnov n.Kněžnou
25.	Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY	Domovy pro osoby ZP	1	P	DZP	Královéhradecký kraj (příspěvk.org.)	Rychnov n.Kněžnou
26.	Respitní péče Jindra	Ostatní	1	P	OS	Farní charita Litomyšl (cirk.org.)	Litomyšl
27.	Centrum sociální pomoci města Litomyšl (Domov na Skalce, Domov Pod Školou)	Domovy pro seniory	2	P	DPS, DZR	Město Litomyšl (příspěvk.org.)	Litomyšl
28.	Domov U Studánky, Anenská Studánka	Domovy pro osoby ZP	1	P	DZP pro osoby s mentálním postižením	Pardubický kraj (příspěvk.org.)	Lanškroun

29.	Dům na půl cesty Lanškroun	Domy na půl cesty	1	P	DPC	Biskupství královéhradecké (cirkev.org.)	Lanškroun
30.	Sociální služby Lanškroun - Odlehčovací služby	Ostatní	1	P	OS	Město Lanškroun (přísp.org.)	Lanškroun
31.	Středisko rané péče Tamtam Olomouc	Pracoviště rané péče (ZPD VOP)	1	A, T	raná péče rodinám dětí se sluchovým a kombinovaným postižením (do 7let)	Federace rodičů a přátel sluchově postižených o.s., Praha	Olomouc
32.	Centrum J.J.Pestalozziho - krizové centrum v Chrudimi	Zařízení pro krizovou pomoc	1	A	krizová pomoc, obtížné životní situace	Centrum J. J. Pestalozziho o.p.s., Chrudim	Chrudim
33.	Poradna Bílého kruhu bezpečí, o.s. , Pardubice	Sociální poradna	1	A, T	OSP, oběti kriminality, oběti domácího násilí	Bílý kruh bezpečí o.s., Praha	Pardubice
34.	Azylový dům pro muže	Azylové domy	1	P	AZ pro muže	SKP - Centrum o.p.s. Pardubice	Pardubice
35.	Azylový dům pro ženy a matky s dětmi	Azylové domy	2	P	AZ pro matky s dětmi, krizová pomoc		
36.	Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím	Intervenční centra	1	A, T	intervenční centrum pro oběti domácího násilí		
37.	Vězeňský program Pardubice - poradna (kontaktní místo Ústí n.O.)	Ostatní	1	T	TP pro osoby dotčené výkonem trestu (služby soc.prevence, odborné soc.poradenství), Vězeňský program Pardubice II	Zájmové Občanské sdružení Romodrom, Praha	Pardubice

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Sociální služby v území SO ORP Ústí nad Orlicí

V území SO ORP Ústí nad Orlicí reálně působí celkem 74 sociálních služeb, které provozuje celkem 54 zařízení sociálních služeb. Jedná se především o služby sociální prevence a služby sociální péče, které se podílí na celkovém počtu sociálních služeb v území více než 85%. Oba druhy služeb jsou počtem zhruba vyrovnané.

Aktuálně dle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV (dále jen RPSS) je ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí zaznamenáno celkem 27 druhů (typů) poskytovaných sociálních služeb, které zajišťuje celkem 17 zařízení sociálních služeb se sídlem přímo v území ORP.

Přímo v území SO ORP se nachází, tj. sídlí, celkem 7 služeb sociálního poradenství, 12 služeb sociální péče a 8 služeb sociální prevence, Zastoupeny jsou všechny 3 formy poskytování sociálních služeb, a to jak v ambulantní (11), terénní (5) i pobytové formě služeb (4), zbývající služby jsou poskytovány v kombinaci ambulantní i terénní. Provedená analýza dokládá vyvážené rozložení všech základních typů sociálních služeb, s významným podílem služeb sociální péče.

Tab.č. 70 : Počet jednotlivých typů sociálních služeb, sídlících v území SO ORP Ústí n.Orlicí

Druh sociální služby			CELKEM
	Sociální poradenství	7	7
Služby sociální péče	Osobní asistence	1	12
	Pečovatelská služba	4	
	Tísňová péče	0	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0	
	Podpora samostatného bydlení	0	
	Odlehčovací služby	0	
	Centra denních služeb	0	
	Denní stacionáře	3	
	Týdenní stacionáře	1	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	
	Domovy pro seniory	1	
	Domovy se zvláštním režimem	1	
	Chráněné bydlení	1	
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0	
Sociální služby prevence	Raná péče	0	8
	Telefonická krizová pomoc	1	
	Tlumočnické služby	0	
	Azylové domy	0	
	Domy na půl cesty	0	
	Kontaktní centra	0	
	Krizová pomoc	0	
	Intervenční centra	0	
	Nízkoprahová denní centra	0	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	
	Noclehárny	0	
	Služby následné péče	0	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
Sociálně terapeutické dílny	1
Terapeutické komunity	0
Terénní programy	1
Sociální rehabilitace	3

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Poznámky k tabulce č. 70:

Sociální poradenství v území poskytuje celkem 6 zařízení sociálních poraden a 1 odborné sociální poradenství při zařízení domova pro seniory - Domov důchodců Ústí n.O. se zaměřením na Alzheimerovu nemoc.

1/Centrem pro zdravotně postižené Pardubického kraje - detašované pracoviště Ústí n.O. (občan.sdružení) - poskytující ambulantně odborné soc.poradenství a sociální rehabilitaci, terénně osobní asistenci pro zdravotně postižené a seniory

2/Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP v Ústí n.O. (zájm.sdružení) - poskytující ambulantně odborné soc.poradenství a terénní formou sociálně aktivizační služby

3/Paradna pro cizince - Most pro lidská práva - pobočka Ústí n.O. (o.p.s.) - poskytující ambulantně i terénně odborné sociální poradenství pro imigranty a azylanty

4/Linka důvěry Ústí n.O. (občan.sdružení Kontakt) - poskytující terénní (anonymní) formou odborné sociální poradenství (internetové poradenství) a nepřetržitou telefonickou krizovou pomoc pro všechny uživatele, vč. seniorů

5/Občanská poradna Ústí n.O. (církvní organizace, Oblastní charita Ústí n.O.) - poskytující ambulantně odborné sociální poradenství pro všechny uživatele, vč. zdravotně postižených, seniorů

6/Paradna pro rodinu Pardubického kraje - Rodinná a manželská poradna Pard.kraje - Ústí n.O. (příspěvková organizace Pard.kraje) - poskytující ambulantní formu odborného sociálního poradenství pro jednotlivce, páry i rodiny v náročných život.situacích

7/Paradna Alzheimerova nemoc při Domově důchodců Ústí n.O. (příspěvková organizace města Ústí n.O.)

Služby sociální péče jsou zajištěny celkem 12 soc.službami se sídlem v SO ORP, soustředěné do centrálního města ORP Ústí nad Orlicí, vyjma 2 pečovatelských služeb (Brandýs n.O., Dolní Dobrouč), a to:

1/osobní asistencí, kterou jako terénní službu pro zdravotně postižené poskytuje jediná organizace - Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje (o.p.s.)

2/pečovatelskou službou, kterou pro seniory a zdravotně postižené zaštiťují celkem 4 organizace - Centrum sociální péče města Ústí n.O. (ambul.,terén.), Charitní pečovatelská služba Ústí n.O. (ambul.,terén.), Pečovatelská služba Brandýs n.O. (terén.) a Dům s pečovatelskou službou Dolní Dobrouč (ambul., terén.)

3/denními stacionáři, které jako ambulantní formu služby poskytují Denní stacionář při Domě pokojného stáří sv.Kryštofa v Ústí n.O. (senioři, osoby s tělesným a kombin.zdrav.postižením) , Denní stacionář Človíček (osoby s mentál., kombin.zdrav.postižením, služba v rámci zařízení soc.služeb Stacionář Ústí n.O.)

4/týdenním stacionářem, jakožto jedinou pobytovou službou pro osoby s mentál. a kombin.zdrav. postižením v území - Týdenní stacionář Mezi vámi Ústí n.O. (služba v rámci zařízení soc.sl. Stacionář Ústí n.O.)

5/domovem pro seniory, který zastupuje v území jediný Domov důchodců Ústí n.O. (pobytl.sl. - senioři a zdravotně postižení)

6/ domovem se zvláštním režimem, který je provozován při Domově důchodců Ústí n.O. (pobytl.sluzba - Alzheimerova nemoc)

7/chráněným bydlením, zastoupeným v území zařízením Centra sociální péče města Ústí n.O. zejm. pro seniory (a zdravotně postižené)

Služby sociální prevence jsou v území zajištěny celkem 8 sociálními službami se sídlem v SO ORP, a to:

1/telefonickou krizovou pomocí, kterou jako Linku důvěry poskytuje občanské sdružení Kontakt Ústí n.O. (nepřetržitý provoz, telefonická krizová linka a internetové poradenství)

2/ sociálně aktivizačními službami pro seniory a osoby zdrav.postižené, které zaštiťují 2 organizace - ambulantní formou v případě Centra pro volný čas CEDR Pardubice o.p.s. se sídlem v Ústí n.O. a terénní formou Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP v Ústí n.O.

3/sociálně terapeutickou dílnou, kterou provozuje jako ambulantní službu CEDR Pardubice o.p.s. se sídlem v Ústí n.O. pro zdravotně postižené (zejm. chronicky duševně nemocné)

4/ terénními programy, které realizuje a poskytuje pro osoby žijící v soc.vyloučených lokalitách SKP-Centrum o.p.s. Pardubice se sídlem v Ústí n.O. (v Ústí n.O. evidovány 4 lokality, vč. městských částí Hylváty a Kerhartice)

5/sociální rehabilitací pro zdravotně postižené a seniory, kterou poskytují celkem 3 organizace, ambulantně Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje o.p.s., ambulantní i terénní formou Občanské sdružení Péče o duševní zdraví (zdravotně postižení - duševně nemocní) a Rytmus Chrudim o.p.s. (zdravotně postižení)

Více jak polovinu sociálních služeb zajišťují zařízení se sídlem mimo zájmové ORP. V území je tak sledováno významné krytí **nabídky sousedních ORP**, zejména pak ORP Žamberk (8), Lanškroun (5), Česká Třebová (4) a Litomyšl (4), ale také ORP Vysoké Mýto a Rychnov n.Kněžnou.

Ze vzdálenějších ORP dominují počtem nabízených soc.slужeb organizace celorepublikové či krajské působnosti se sídlem v ORP Pardubice (14), Svitavy, Olomouc či Praha (např. azylové domy, pracoviště rané péče nebo intervenční centra). Jedná se o ty sociální služby, které v ORP Ústí n.O. jednak chybí (např. odlehčovací služby, sociální služby ve zdravotnických zařízení ústavní péče, raná péče, domovy pro zdravotně postižené, azylové domy, domy na půl cesty, zařízení pro krizovou pomoc, intervenční centra), mají nedostatečnou kapacitu nebo jsou pro obyvatele spádově výhodnější (např. domovy pro seniory, osobní asistence, pečovatelská služba, denní stacionář, sociálně-aktivizační služby pro seniory a osoby ZP).

Dle situační **analýzy sociálních služeb** v území SO ORP **zcela chybí ani nepůsobí** (tj. území nevyužívá) tyto níže registrované soc.slужby:

- a) **tísňová péče**
- b) **průvodcovské a předčitatelské služby**
- c) **podpora samostatného bydlení**
- d) **centra sociálně rehabilitačních služeb**
- e) **tlumočnické služby**
- f) **kontaktní centra**
- g) **nízkoprahová denní centra**
- h) **noclehárny**
- i) **služby následné péče**
- j) **terapeutické komunity**

V zájmovém území není sledována potřeba poskytování chybějících soc.slужeb (dle diskuse pracovních skupin KPSS Ústí n.O.), vyjma **podpory samostatného bydlení**, konkrétně chráněného a tréninkového bydlení s dostupnou terénní službou) a **noclehárny (sociální bydlení)**. **Nedostatečná nabídka a kapacita** je hodnocena v případě **odlehčovací služby**, a to v souvislosti s podporovanou rodinnou péčí (syndrom vyhoření – odpočinek pro osoby zajišťující péči, období rodinných dovolených apod.).

Tab.č. 71 : Počet jednotlivých typů sociálních služeb reálně působících v rámci SO ORP Ústí n.O

Druh sociální služby	Sociální služby působící v území SO ORP Ústí n.O.		
	sídlo v ORP	sídlo mimo ORP	CELKEM
Sociální poradenství	7	2	9
Osobní asistence	1	2	3
Pečovatelská služba	4	2	6
Tísňová péče	0	0	0
Průvodcovské a předčitatelské služby	0	0	0
Podpora samostatného bydlení	0	0	0
Odlehčovací služby	0	3	3
Centra denních služeb	0	0	0
Denní stacionáře	3	1	4
Týdenní stacionáře	1	0	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	3	3
Domovy pro seniory	1	5	6
Domovy se zvláštním režimem	1	1	2
Chráněné bydlení	1	1	2
Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0	2	2
Raná péče	0	3	3
Telefonická krizová pomoc	1	0	1
Tlumočnické služby	0	0	0
Azylové domy	0	5	5
Domy na půl cesty	0	2	2
Kontaktní centra	0	0	0
Krizová pomoc	0	3	3
Intervenční centra	0	1	1
Nízkoprahová denní centra	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	1	1
Noclehárny	0	0	0
Služby následné péče	0	0	0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	3	3
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2	1	3
Sociálně terapeutické dílny	1	0	1
Terapeutické komunity	0	0	0
Terénní programy	1	2	3
Sociální rehabilitace	3	4	7
CELKEM sociálních služeb	27	47	74

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Související služby v sociální oblasti

Samostatnou kapitolou jsou **související služby v sociální oblasti**, které nejsou registrované jako sociální služba dle zákona, v území však mají významnou roli. Tyto služby v zájmovém území působí bez ohledu na své sídlo (tj. organizace se sídlem v zájmovém SO ORP i mimo něj) a zastupuje je **celkem 37 organizací**, a to v následujícím rozložení:

- celkem **24 organizací** se sídlem v SO ORP Ústí n.O., viz tab.č.72
- a dalších **13 organizací** se sídlem mimo zájmové SO ORP, viz tab.č.73

Z organizací se **sídlem v SO ORP Ústí n.O.** jmenujme např. Občanské sdružení PAS (zaměřující se na autisty), Centrum komplexní péče s.r.o. (ambulantní forma hospice, ošetrovatelská domácí péče), Centrum pro život (péče o duševní zdraví onkologicky nemocných), Ergoterapie při Orlickoústecké nemocnici, Probační a mediační služba, Středisko výchovné péče Mimoza (krizové situace a pomoc dětem, rodinám i školám), Senior klub města Ústí n.O., Světlo - dobrovolnické centrum, Pedagogicko-psychologická poradna, Speciálně pedagogické centrum Kamínek (komplexní péče dětem s postižením, podpora rodin, autisté), Senior centrum a senior doprava při Českém červeném kříži a další aktivity oblastních spolků ČČK, mateřská a rodinná centra aj.

Z organizací **se sídlem mimo SO ORP** se jedná např. o střediska výchovné péče (Návrat Hradec Králové, Pyramida Pardubice-Rybitví), dětské domovy a výchovné ústavy (Králíky, Dolní Čermná, Moravská Třebová), zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP Květináč Polička, FOD ZDVOP Klokánek Pardubice), Dětské centrum Svitavy, Šťastný domov Líšnice (volnočasové aktivity pro děti se zdravotním postižením a pěstounské rodiny), Klub Hvězdička (pro děti ze zdrav.postižením vč. autistů), Rett-Comumunity Praha (pro dívky postižené Rettovým syndromem) aj.

Tab.č.72 : Počet souvisejících služeb v sociální oblasti sídlících v rámci SO ORP Ústí n.O.

č.	název zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)	charakter služby	poznámka
1.	Občanské sdružení Poruchy autistického spektra (PAS)	Občanské sdružení PAS	Ústí nad Orlicí, Kostelní 19, 562 01	sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	poradenství a pomoc rodinám s dětmi, pravidelná volnočasová činnost, psychorelační pobyty, autisté
2.	Abraham klub ŘKF v Ústí nad Orlicí	Římskokatolická farnost - děkanství Ústí nad Orlicí	Kostelní 19, Ústí nad Orlicí, 562 01	sociálně aktivizační služby pro seniory, sociálně-společenský aspekt	pravidelná volnočasová činnost, výlety, besedy, charitativní činnost, sociální aspekt začlenění do společnosti
3.	Centrum komplexní péče s.r.o.	Centrum komplexní péče s.r.o., Ústí nad Orlicí	Čs. armády 1181, Ústí nad Orlicí, 562 01	osobní asistence, sociální rehabilitace, zdravotnické služby	ambulantní forma hospice, poradenství, komplexní ošetrovatelská domácí péče, půjčovna kompenzačních pomůcek aj.

4	Centrum pro život	Český červený kříž - Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí	Kopeckého ulice 840, Ústí nad Orlicí	sociální poradenství (informační a edukační centrum pro onkologicky nemocné pacienty)	péče o duševní zdraví onkologicky nemocných a jejich blízkých
5	Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí	Český červený kříž - Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí	Kopeckého ulice 840, Ústí nad Orlicí	sociálně-společenský aspekt - sociální senior doprava, senior centrum, výuka první pomoci, zdravotnická činnost, humanitární činnost a další	sociální aspekt pro zapojení seniorů do společnosti (doprava - dostupnost, volnočasové, vzdělávací a relaxační centrum)
6	Místní skupiny ČČK	Český červený kříž - Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí	Černovír, Dolní Dobrouč, Horní Libchavy, Sopotnice, Ústí nad Orlicí	dobrovolná služba, sociálně-společenský aspekt	
7	Mateřské centrum U Krtečka (mateřská a rodinná centra)	Český červený kříž - Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí (Místní skupina Českého červeného kříže Dolní Dobrouč)	Dolní Dobrouč 3, Dolní Dobrouč, 561 02	sociálně-společenský aspekt	(pra)rodiče s dětmi, rodiče na mateřské dovolené, děti, volnočasové aktivity, poradenství
8	Kondičně-relaxační centrum Relaxík	Český červený kříž - Oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí (Místní skupina Českého červeného kříže Dolní Dobrouč)	Dolní Dobrouč 3, Dolní Dobrouč, 561 02	sociálně-společenský aspekt	senioři, zkvalitnění péče o seniory, volnočasové aktivity, aj.
9	Mateřské centrum Medvídek (mateřská a rodinná centra)	MC Medvídek o.s., Ústí nad Orlicí	Heranova 1348, Ústí nad Orlicí	sociálně-společenský aspekt, hlídání dětí (pozn. MC dále provozuje Dětský klub Fialka - hlídání dětí od 2,5-7let)	problematika izolovanosti rodičů/žen na mateřské dovolené, volnočasové aktivity
10	Rodinné centrum Hrošík (mateřská a rodinná centra)	Rodinné centrum Hrošík o.s., Brandýs nad Orlicí	Nám. Komenského 203, Brandýs nad Orlicí, 561 12	sociálně-společenský aspekt, poradenská činnost	posílení role rodiny, zdravá rodinná výchova, volnočasové aktivity, společně strávený čas rodičů a dětí
11	Rodinné centrum Srdíčko (mateřská a rodinná centra)	Rodinné centrum Srdíčko o.s., Ústí nad Orlicí	Mistra Jaroslava Kociana 53, Ústí nad Orlicí, 562 01	sociálně-aktivizační služby rodičům, dětem, středoškolské a vysokoškolské mládeži, pedagogická podpora a samovzdělávání rodičů	vzájemné společenské propojení, podpora rodiny a osvěta, volnočasové a vzdělávací aktivity

12	Domácí ošetrovatelská péče	Zdeňka Hladíková, zdravotní sestra (OSVČ)	Heranova 1211, 562 01 Ústí nad Orlicí	zdravotnické a sociální služby, osobní asistence, pečovatelská služba	kvalifikovaná zdravotní péče v domácím prostředí, nepřetržitě
13	Dům dětí a mládeže DUHA (zařízení pro volnočasové aktivity dětí a mládeže)	Ústí nad Orlicí (kulturní organizace města)	Lukesova 312, Ústí nad Orlicí / Špindlerova 1167 Ústí nad Orlicí	sociálně-spoločenský aspekt	zařízení pro zájmové vzdělávání dětí a mládeže, čajový klub, internet, horolezecká stěna
14	Ergoterapie - rehabilitační ambulance	Orlickoústecká nemocnice a.s.	Čs. armády 1076, Ústí nad Orlicí, 562 01	zdravotnické a sociální služby, sociálně-terapeutické činnosti, rehabilitace	předepsaná léčebná činnost pro osoby se ZP (tělesně, duševně či smyslově), keramická dílna
15	Mimoza - středisko výchovné péče (samostatné pracoviště při Dětském diagnostickém ústavu v Hradci Králové) (školské zařízení spadající pod DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ Hradec Králové)	Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Říčařova 277, Hradec Králové	ul. Andrlíkova 972, 562 01 Ústí nad Orlicí	sociální poradenství (psychologické a speciálně pedagogické poradenství) a terapeutická pomoc, pomoc rodinám s dětmi	problémy v rodině, ve škole, krizové situace, určeno dětem, dospívajícím, rodinám a školám
16	Pedagogicko-psychologická poradna	Pardubický kraj	Královéhradecká 513, Ústí nad Orlicí, 562 01	poradenství a pomoc rodinám s dětmi, psychologické a speciálně-pedagogické služby, terapeutická činnost, diagnostická činnost	komplexní péče o psychosociální vývoj dětí (0 - 26 let), služby pro děti, rodiče, školy, pedagogy
17	Probační a mediální služba ČR - středisko Ústí nad Orlicí	Ředitelství - Probační a mediální služba ČR (Hybernská 18, Praha 1)	Smetanova 43, Ústí nad Orlicí, 562 01	řešení konfliktů spojených s trestnou činností, ochrana komunity, prevence kriminality	trestná činnost, integrace pachatele, participace poškozeného a ochrana společnosti, mimosoudní jednání, výkon
18	Rehabilitační ústav Brandýs nad Orlicí (zdravotnické zařízení)	Pardubický kraj (příspěvková organizace)	Lázeňská 58, Brandýs nad Orlicí, 561 12	lázeňská a rehabilitační péče, terapie	pacienti s onemocněním pohybového ústrojí a neurologického systému, ergoterapie aj.

19	REJA s.r.o.	REJA s.r.o., Ústí nad Orlicí (zastoupení Společnosti Phonak pro Českou republiku)	Mírové náměstí 22, Ústí nad Orlicí, 562 01	služby pro dospělé a děti zdravotně postižené, odborné sociální poradenství (klientský servis a audiologie)	poradenské služby, nedoslýchaví, sluchově postižení, distribuce prostředků pro ochranu sluchu, sluchadel
20	Regionální organizace Pardubického kraje ROSKA Ústí nad Orlicí (Unie ROSKA v ČR je registrovaná - jako MS Roska, Praha)	Unie ROSKA v ČR (nezávislé občanské sdružení s celostátní působností), P.O.BOX 37, Praha 2 (ČESKÁ MULTIPLE SCLEROSIS (MS) SPOLEČNOST)	Československé armády 1181, Ústí nad Orlicí, 562 01	sociální poradenství, sociální rehabilitace	kompletní informační servis a poskytujeme sociální, pracovní a psychologické poradenství, pomoc lidem s roztroušenou sklerózou, organizace volnočas. aktivit
21	Speciálně pedagogické centrum Kamínek	Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí (Lázeňská 206, 562 01 Ústí nad Orlicí)	Lázeňská 206, Ústí nad Orlicí, 562 01	sociální poradenství, rehabilitace a sociálně-aktivizační činnosti	komplexní péče dětem s postižením, podpora rodin, děti se ZP, autisté
22	Světlo - dobrovolnické centrum (dobrovolnická organizace)	DC Světlo, nezávislá dobrovolnická organizace, Ústí nad Orlicí	Čs. armády 1076, Ústí nad Orlicí, 562 18	sociálně-společenský aspekt	služby pro dlouhodobé pacienty nemocnice a sociálních ústavů, osamělé obyvatele domova důchodců, volnočas. aktivity
23	Charitní pečovatelská služba Ústí nad Orlicí (Oblastní charita Ústí n.O., Letohrad)	Biskupství královéhradecké (církvní organizace)	17.listopadu 69, Ústí n.O.	komplex terénních služeb	Domácí hospicová péče, Charitní ošetřovatelská služba
24	Senior klub města Ústí nad Orlicí (kluby důchodců)	Město Ústí nad Orlicí (Komise Rady města pro práci se seniory) - Centrum sociální péče města Ústí n.O.	kontaktní místo v budově Pečovatelské služby - tzv. Sladkovna, ulice Masarykova 105, Ústí nad Orlicí	společensko-sociální aspekt, pomoc seniorům, osobám v tíživé situaci, osamělým	organizace volného času, navazování kontaktů, možnosti seberealizace, účast na kulturním životě, výlety, zájezdy, besedy, zvyšování tělesné zdatnosti

Zdroj dat: Katalog sociálních a souvisejících služeb Ústí nad Orlicí a okolí, Město Ústí n.O., 2010 (Řídící skupina pro proces KPSS Ústí n.O.); Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí n.O.; vlastní šetření, 2013.

Tab.č.73 : Počet souvisejících služeb v sociální oblasti se sídlem mimo SO ORP Ústí n. Orlicí

č.	název zařízení	zřizovatel	sídlo zařízení	typ služby	poznámka
1.	Handy Card (telefonický kontakt pro zastoupení pro okres Ústí nad Orlicí)	CAR club s.r.o., Vrchlabí	Zákaznické centrum Chlumec n.Cidlinou, Pražská 782/IV, 503 51	speciální produkty a slevy pro zdravotně postižené (handicap), komplexní služby handicapovaným	věrnostní, informační a slevový program vznikl s podporou Národní rady osob se zdravotním postižením ČR (Handy Card - Pro život bez limitů)
2.	Rett - Community o.s.	Občanské sdružení rodičů a přátel dívek postižených Rettovým syndromem, Praha	Klapálkova 2238, Praha 4, 149 00	sociální poradenství, osvěta, volnočasové aktivity	dívky postižené Rettovým syndromem, sdružování rodin s Rettovým syndromem, pomoc v oblasti péče, vzdělávání a integrace do společnosti
3.	Šťastný domov Líšnice (sociálně-právní ochrana dětí)	Šťastný domov Líšnice o.p.s.	Líšnice 82, Líšnice, 561 84	sociálně-terapeutické činnosti (arteterapeutické dílny); poradenství a pomoc rodinám, vzdělávací činnost, zřizování a provozování výchovně rekreačních táborů pro děti, zřizování a provozování zařízení pro výkon pěstounské péče	volnočasové aktivity pro děti s ZP a pěstounských rodin, výtvarná činnost, muzikoterapie, zooterapie, chráněné dílny (zaměstnání osob se ZP) - tvořivé dílny, chov koní a včel, farma; pobyty a rehabilitace, praktické vyučování, zájmové kroužky
4	Výchovný ústav, dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna Králíky - odloučené pracoviště Brandýs n. Orlicí (školské zařízení ústav. péče)	MŠMT ČR	Vysoké Mýto ul. Gen. Závady 118	školské zařízení, ústavní péče, sociálně-terapeutické činnosti, sociální rehabilitace	ústavní péče dívek, 3 výchovné skupiny s přípravou na budoucí povolání, (původně v Brandýse n.O. - nyní náhradní prostory bývalého Domova mládeže ISŠ technické Vysoké Mýto),
5	Klub Hvězdička	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí ČR o.s.	Česká Třebová, Smetanova 422, 560 02	sociální poradenství, sociálně-terapeutické aktivity, společensko-sociální aspekt	děti se ZP, vč. autistů, pravidelné 1-denní výlety, akce, výtvarné a rukodělné dílny pro děti a jejich rodiče, kulturní a integrační akce, rehabilitačně-kondiční pobyty
6	Středisko výchovné péče Návrat (školské zařízení)	MŠMT ČR	Brandlova 112, 500 03 Hradec Králové, Říčařova 277, 503 01 Hradec Králové	státní školské zařízení pro výkon preventivní výchovné péče, komplexní odborná péče, ambulantní pedagog.-psycholog. služby	2 pracoviště Návrat a Domino, dětská terapeutická skupina, stacionární skupina celodenní péče (pobyt přes týden, dobrovolný internátní pobyt), pobyt v Dětském diagnostickém ústavu (2 měsíce pobytu)

7	Středisko výchovné péče Pyramida	příspěvková organizace MŠMT	Sokolovská 148/D5 530 02 Pardubice – Rybitví	Středisko výchovné péče - všestranná preventivně výchovná péče pro děti a mládež s negativními jevy chování	Dětský diagnostický ústav (výchovně léčebná skupina) – děti s poruchami v emoční oblasti a projevy snížené adaptace na stávající prostředí (děti emočně labilní, úzkostně neurotické se syndromem CAN, s poruchami chování na bázi LMD) s nařízenou ústavní výchovou
8	Dětský diagnostický ústav Hradec Králové	MŠMT ČR	Říčařova 277 503 01 HRADEC KRÁLOVÉ	středisko výchovné péče, diagnostické pobyty	smluvní pobyty SVP Návrat a Pyramida
9	Dětský domov Dolní Čermná	Pardubický kraj	Horní Čermná 188, Dolní Čermná 74, 561 53	sociální služby poskytované ve školském zařízení	54 lůžek (sloučení dětských domovů Horní a Dolní Čermné)
10	Dětský domov Moravská Třebová	Pardubický kraj	J.K.Tyla 570/65 Moravská Třebová - Předměstí, 571 01	školské zařízení	opuštěné děti, sirotci
11	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc - ZDVOP „Květináč“	Květná Zahrana, z.ú. (zapsaný ústav, původně obč.sdr.)	Květná 40, 572 01 Políčka	zařízení sociálně-právní ochrany dětí	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a ochranu
12	Dětské centrum Svitavy (dříve Kojenecký ústav a Dětský domov Svitavy)	Příspěvková organizace Pardubického kraje	U Kojeneckého ústavu 2, Svitavy 568 02	zařízení sociálně-právní ochrany dětí, ORP ÚO využívá zejména službu ZDVOP Svitavy - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,	dětské centrum celkem 38 lůžek, kojenecký ústav pro děti 0-3 roky, v případě sourozenců výj. do 6 let, u dětí s vážným zdravot.onemocněním do 7 let, ZDVOP (5 lůžek), resocializační centrum pro matky s dětmi (5 lůžek, a z toho 2 v RC a 3 v KÚ a DD)
13	Fond ohrožených dětí - ZDVOP Klokánek	Fond ohrožených dětí, Praha, sdružení, Na poříčí 1038/6, Nové Město, 110 00 Praha	Nerudova 880, Zelené Předměstí, 530 02 Pardubice	zařízení sociálně-právní ochrany dětí, sociální rehabilitace, sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a ochranu

Zdroj dat: Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí n.O.; vlastní šetření, weby poskytovatelů služeb, 2013.

Poskytovatelé sociálních služeb dle jejich zřizovatelů

Ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí (SO ORP ÚO) působí a sídlí **celkem 13 poskytovatelů sociálních služeb**, které provozují celkem 17 zařízení a nabízí celkem 27 sociálních služeb registrovaných MPSV.

Zřizovateli zařízení sociálních služeb sídlících v zájmovém území jsou **především obecně prospěšné společnosti, zájmová a občanská sdružení** (více než 40% zařízení) a **města a obce SO ORP** (35% zařízení), jejichž podíly na celkovém spektru zařízení soc.služeb jsou zhruba vyrovnané. Zbývající část tvoří církevní organizace Biskupství královéhradecké - Oblastní charita Ústí nad Orlicí (více než 15% zařízení) a také Pardubický kraj. Zařízení soc.služeb se soustředí výhradně do centrálního města ORP Ústí n.Orlicí, vyjma 2 poskytovatelů se sídlem ve městě Brandýs n.O. a obci Dolní Dobrouč (poskytování pečovatelské služby).

Tab.č.74 : Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby (typ zařízení sociálních služeb)	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiná
Centra denních služeb						
Denní stacionáře				1		
Týdenní stacionáře			1			
Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
Domovy pro seniory			1			
Domovy se zvláštním režimem						
Chráněné bydlení			1			
Azylové domy						
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny		1	1	1		3
Sociálně terapeutické dílny						1
Centra sociálně rehabilitačních služeb						
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní			2	1		3
celkem	0	1	6	3	0	7

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Poznámka: dle tab.č. 66 a 67, tj. se sídlem v SO ORP Ústí n.O.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb v členění dle zřizovatele (počet provozovaných zařízení sociálních služeb - viz tab.č.66 a 67 vč. identifikačních zkratk zařízení, a dále viz tab.74):

Jiný zřizovatel (občanská a zájmová sdružení, o.p.s.):

- 01 - CEDR Pardubice o.p.s. (1 zařízení, sociálně-terapeutická dílna) (STD1)
- 02 - Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s. (1 zařízení, soc.poradna) (SP1)
- 03 - MOST pro lidská práva o.p.s. (1 zařízení, soc.poradna) (SP3)
- 04 - Rytmus Chrudim o.p.s. (1 zařízení, soc.poradna) (SP7)
- 05 - SKP-Centrum Pardubice, o.p.s. (1 zařízení typu Ostatní) (O3)
- 06 - Český klub nedoslýchavých HELP, zájmové sdružení (1 zařízení, soc.poradna) (SP2)
- 07 - Občanské sdružení Kontakt (1 zařízení, soc.poradna) (SP4)
- 08 - Péče o duševní zdraví, občanské sdružení (1 zařízení typu Ostatní) (O2)

Města a obce SO ORP:

- 09 - Město Ústí nad Orlicí - příspěvková organizace města (3 zařízení - chráněné bydlení, domov pro seniory a stacionář) (CHB1, DPS1, TS1)
- 10 - Město Brandýs nad Orlicí - příspěvková organizace města (1 zařízení typu Ostatní, pečovatelská služba) (O4)
- 11 - Obec Dolní Dobrouč - příspěvková organizace obce (1 zařízení typu Ostatní, pečovatelská služba) (O45)

Kraj:

- 12 - Pardubický kraj, příspěvková organizace kraje (1 zařízení, soc.poradna) (SP6)

Církevní organizace:

- 13 - Oblastní charita Ústí nad Orlicí, Biskupství královéhradecké - církevní organizace (3 účelová zařízení církve - soc.poradna, denní stacionář a pečovatelská služba) (SP5, DS1, O1)

Tab.č.75 : Počet sociálních služeb dle zřizovatele

Typ sociální služby		zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Sociální poradenství			1	1	1		4
Služby sociální péče	Osobní asistence						1
	Pečovatelská služba			3	1		
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						
	Odlehčovací služby						
	Centra denních služeb						
	Denní stacionáře			2	1		
	Týdenní stacionáře			1			
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
	Domovy pro seniory			1			
	Domovy se zvláštním režimem			1			
	Chráněné bydlení			1			
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						
	Služby sociální prevence	Raná péče					
Telefonická krizová pomoc							1
Tlumočnické služby							
Azylové domy							
Domy na půl cesty							
Kontaktní centra							
Krizová pomoc							
Intervenční centra							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež							
Noclehárny							
Služby následné péče							
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi							
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením							2
Sociálně terapeutické dílny							1
Terapeutické komunity							
Terénní programy							1
Sociální rehabilitace						3	
celkem	0	1	10	3	0	13	

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření

Poznámky: dle Tab.č.70, tj. se sídlem v SO ORP Ústí nad Orlicí

Působnost poskytovatelů sociálních služeb:

Většina zařízení sociálních služeb v území má omezenou působnost dle místa zařízení. Dle RPSS je rozšířená působnost evidována pouze ve 3 případech, z toho 2 organizace působí v rámci Pardubického kraje a 1 organizace v rámci Pardubického i Královéhradeckého kraje.

- 1** - Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP v Ústí nad Orlicí (Pardubický kraj)
- 2** - Domov důchodců Ústí nad Orlicí - Poradna Alzheimerova nemoc (odborné sociální poradenství) (Pardubický a Královéhradecký kraj)
- 3** - Dům s pečovatelskou službou, Dolní Dobrouč (Pardubický kraj)

Z porovnání zařízení a poskytovaných sociálních služeb dle jejich zřizovatele jsou **nejvýznamnějšími aktéry obecně prospěšné společnosti, občanská a zájmová sdružení**, neboť poskytují více než 48% služeb sídlících v území, což dokládá jejich značný podíl na celkovém spektru sociálních služeb. Zřizovatelem významné části sociálních služeb jsou **dále města a obce** SO ORP - města Ústí n.O. a Brandýs n.O. a obec Dolní Dobrouč, které zajišťují provoz více než 35% soc.služeb sídlících v území. Pobytové formy sociálních služeb jsou poskytovány výhradně v zařízeních zřízených centrálním městem ORP Ústí n.O. nebo církevní organizací Oblastní charity Ústí nad Orlicí.

Tab.č.76 : Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

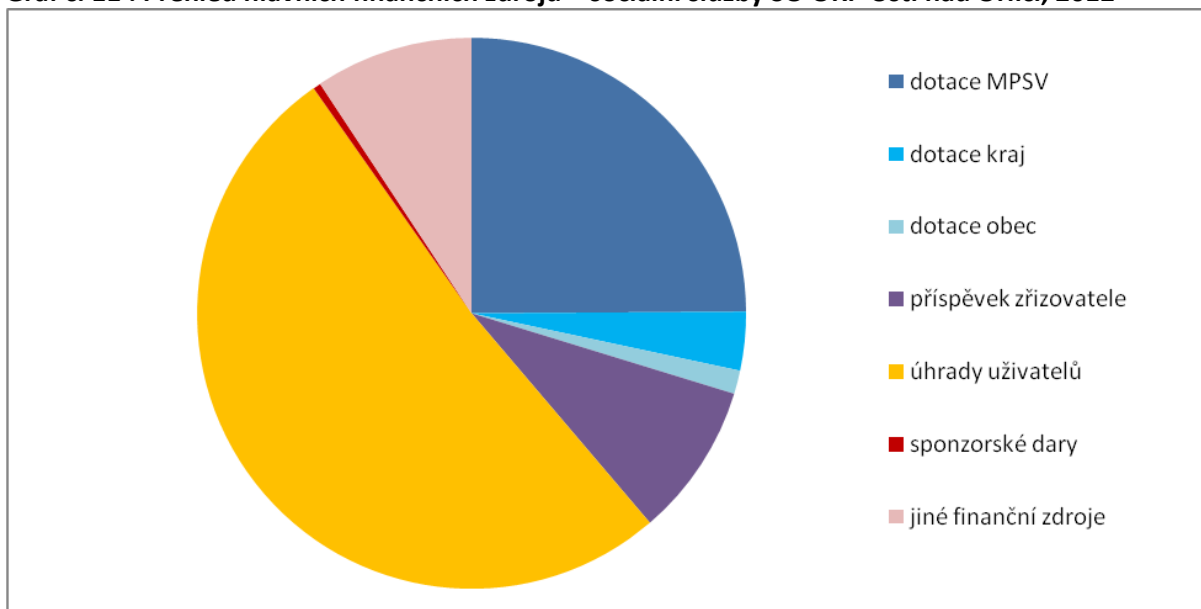
Druh zařízení sociální služby	finanční prostředky							
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Centra denních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0
Denní stacionáře (DS1)	165 000	110 000	105 137	0	131 879	5 704	0	517 720
Týdenní stacionáře (TS1)	2 110 000	0	175 136	890 000	1 259 836	1 577	216 376	4 652 925
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	0	0	0	0
Domovy pro seniory (DPS1)	6 810 000	640 000	0	492 000	21 267 530	48 247	3 256 027	32 513 804
Domovy se zvláštním režimem	0	0	0	0	0	0	0	0
Chráněné bydlení (CHB1)	1 550 000	0	0	3 035 000	5 821 362	0	284 381	10 690 743
Azylové domy	0	0	0	0	0	0	0	0
Domy na půl cesty	0	0	0	0	0	0	0	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	0	0	0
Noclehárny	0	0	0	0	0	0	0	0
Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociální poradny (SP1 - SP7)	4 564 000	1 106 523	177 172	39 226	1 150 090	130 043	436 998	7 604 052
Sociálně terapeutické dílny (STD 1)	150 000	70 000	33 000	0	4 018	0	1 301 902	1 558 920
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	0	0	0	0	0	0
Pracoviště rané péče	0	0	0	0	0	0	0	0
Intervenční centra	0	0	0	0	0	0	0	0
Služby následné péče	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní (O1 - O5)	253 000	230 000	374 863	1 202 821	2 614 627	98 951	331 458	5 105 720
celkem za všechna zařízení	15 602 000	2 156 523	865 308	5 659 047	32 249 342	284 522	5 827 142	62 643 884

Zdroj dat: Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí nad Orlicí, benchmarkingová databáze Pardubického kraje, vlastní šetření, 2013

Poznámky: dle Tab.č. 66 a 67, tj. se sídlem v SO ORP Ústí n.O.

Na zajištění sociálních služeb se sídlem v území SO ORP bylo v roce 2012 **vynaloženo cca 62 mil. Kč finančních prostředků** (viz tab.80), směřované především na služby pro seniory a zdravotně postižené. Největší část finančních prostředků spadá na **provoz zařízení domova pro seniory**, který se na celkových nákladech **podílí 52%**. Zařízení Domov důchodců Ústí nad Orlicí poskytuje službu domova pro seniory, domova se zvláštním režimem a odborné sociálního poradenství pro Alzheimerovu nemoc), a na služby pro seniory a zdravotně postižené.

Graf č. 11 : Přehled hlavních finančních zdrojů – sociální služby SO ORP Ústí nad Orlicí, 2012

Zdroj: data viz tabulka č.76 (MěÚ Ústí n.O. – odbor soc.sl., benchmarking.databáze PaK, vlastní šetření).

Hlavní zdroj finančních prostředků tvoří **úhrady od uživatelů**, které činí v celkovém pohledu 51%, a **provozní dotace** ze strany MPSV, kraje, měst či obcí (cca 30%). Neinvestiční dotace Pardubického kraje jsou spíše doplňkové, pro poskytovatele služeb však mají svůj význam.

Nejvyšší podíl finančních prostředků z úhrad od uživatelů služeb dosahují **pobytová zařízení - domov pro seniory** (společně s DZR) a **chráněné bydlení**, a ostatní zařízení sociálních služeb, zastoupené především pečovatelskou službou a sociální rehabilitací (Péče o duševní zdraví), která společně spotřebují více než 50% z celkového objemu finančních prostředků na sociální služby sídlící v území SO ORP. Zcela jinak je tomu v případě zařízení **sociálně terapeutické dílny**, kdy se uživatelé na provozu služby podílejí minimálně, služba je poskytována bezplatně, pouze v některých případech (vzdělávací programy) jsou vybírány symbolické částky, a to zejména jako motivace uživatelů k pravidelné účasti kurzů.

Na provozních dotacích (MPSV, kraj, města a obce) jsou závislé především sociální poradny (více než 75%) a stacionáře (denní a týdenní stacionáře). Naopak jiné finanční zdroje, zejm. pak dotace EU živí z více než 80% zařízení sociálně terapeutické dílny pro zdravotně postižené (CEDR Pardubice o.p.s.). V těchto případech pak vzniká vysoké finanční riziko.

Zřizovatelé se na financování poskytovaných služeb podílejí minimálně, neboť se jedná především o občanská sdružení apod. V celkovém pohledu se na spolufinancování účastní pouhými 9%, největší měrou v případě zařízení chráněného bydlení, týdenního stacionáře a ostatních zařízení soc.služeb (pečovatelská služba), jejichž zřizovateli jsou města a obce.

Kapacita zařízení sociálních služeb v území SO ORP

Největší kapacitou sociální služby disponují **zařízení sociálních poraden**, které jsou v území SO ORP zastoupeny celkem 7 zařízeními sociálních služeb. Většina stávajících služeb má **kapacitu dostačující**, tj. pokrývající poptávku. Spektrum sociálních služeb sídlících v zájmovém území je k dispozici uživatelům všech obcí SO ORP, vyjma pečovatelské služby města Brandýs n.O. a obce Dolní Dobrouč, která působí pouze na území dané obce. **Nedostatečná kapacita** je zaznamenána v případě týdenního stacionáře (Stacionář Ústí n.O. - denní a týdenní stacionář), chráněného bydlení (pobytová služba, nedostatečná zejména ve vztahu k osobám ZP, dlouhé čekací doby), sociální poradny (Poradna pro rodinu Pardubického kraje - dlouhé objednávací doby) a ostatních zařízení sociálních služeb - konkrétně v případě Sociální rehabilitace Ústí n.O. (Péče o duševní zdraví o.p.s.) a Terénní program SKP-Centra o.p.s. (Terénní program v sociálně vyloučených romských lokalitách - kontaktní pracoviště Ústí n.O.).

Tab.č.77 : Kapacita zařízení sociálních služeb

Druh zařízení sociálních služeb	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Centra denních služeb															
Denní stacionáře						8									
Týdenní stacionáře				12		13									
Domovy pro osoby ZP															
Domovy pro seniory	139			139		30									
Domovy se zvláštním režimem															
Chráněné bydlení	124			124		15					265				
Azylové domy															
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou pomoc															
Nízkoprahová denní centra															
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež															
Noclehárny															
Terapeutické komunity															
Sociální poradny						860	4950	6545			585	2001	370	2500	
Sociálně						29									

terapeutické dílny																				
Centra sociálně rehabilitačních služeb																				
Pracoviště rané péče																				
Intervenční centra																				
Služby následné péče																				
Ostatní						54					92	3650								
CELKEM	263	0	0	275	0	1009	4950	6545	0	0	942	5651	370	0	2500					

Zdroj dat: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV 2013; vlastní šetření.

Poznámky: dle Tab.č. 66 a 67, tj. se sídlem v SO ORP Ústí n.O.

Poznámky k tabulce č.77:

Komentáře k jednotlivým zařízením soc.služeb a jejich kapacitě (dle RPSS MPSV), sídlící v SO ORP:

a) Denní stacionáře zastupuje v území 1 zařízení - **Denní stacionář při Domě pokojného stáří sv.Kryštofa, Ústí n.O.** s kapacitou ambulantní formy pro 8 klientů (denní pobyty). Cílovou skupinou jsou částečně soběstační senioři a tělesně postižení, zejména z Ústí n.Orlicí. Služba je zpoplatněna. Reálně je kapacita zařízení dostačující a vyhovuje poptávce.

b) Týdenní stacionáře jsou v území zastoupeny 1 zařízením - **Stacionářem Ústí n.Orlicí**, které poskytuje celkem 2 sociální služby - **Týdenní stacionář Mezi vámi** s kapacitou 12 míst (pobytová forma) a **Denní stacionář Človíček** s kapacitou 13 míst (ambulantní forma). Cílovou skupinou stacionáře jsou osoby s mentálním postižením, event. s přidruženou smyslovou nebo tělesnou vadou (kombinované postižení), od 3 let věku, převážně z regionu Orlickoústecka. Služba je zpoplatněna. Kapacita stacionáře je nedostačující, poptávka převyšuje nabídku (upřednostňování občanů centrálního města ORP). Limitem jsou nevyhovující prostory stacionáře (soukromí klientů, respekt cílových skupin) a především jeho bariérovost (zejména v případě kombinace s tělesnou vadou).

c) Domovy pro seniory jsou v území zastoupeny 1 zařízením - **Domovem důchodců Ústí nad Orlicí**, který poskytuje pobytovou formu soc.služeb pro celkem 139 klientů, která je dána počtem lůžek. Lůžka jsou navíc rozdělena dle druhu sociální služby na **domov pro seniory (115 lůžek)** a **domov se zvláštním režimem (24 lůžek)**. Kromě pobytové formy sociálních služeb zařízení nabízí také ambulantní formu odborného sociálního poradenství - **Poradnu pro Alzheimerova nemoc** s kapacitou 30 klientů. Cílovou skupinou zařízení jsou senioři, osoby s chronickým duševním onemocněním (Alzheimerova nemoc) a osoby se zdravotním postižením. Kapacita služeb je dostačující, služby jsou poskytovány bez podmínky trvalého bydliště, tj. bez rozdílu i pro klienty spádových obcí.

d) Chráněné bydlení zastupuje v území 1 zařízení - **Centrum sociální péče Ústí nad Orlicí**, které kromě pobytové formy sociální služby **chráněného bydlení** s kapacitou 124 klientů (lůžek) poskytuje také ambulantní (15 klientů) a terénní (265 klientů) formu **pečovatelské služby**. Cílovou skupinou jsou osoby se sníženou soběstačností vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, postižení, věku nebo chronickému onemocnění vč. duševního, kdy jejich situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba je zpoplatněna. Kapacita pobytové služby chráněného bydlení je nedostačující (zejména z pohledu osob zdravotně postižených, upřednostňování seniorů, dlouhé čekací doby), pečovatelská služba je však kapacitně dostatečná, dle potřeby zajíždí také do spádových obcí SO ORP.

e) Sociální poradny jsou v území zastoupeny celkem 7 zařízeními:

1 - Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje v Ústí nad Orlicí - poskytuje ambulanti formu odborného sociálního poradenství a sociální rehabilitace pro osoby zdravotně postižené a seniory, a také terénní formu služby osobní asistence, s významným zastoupením v případě kapacity ambulanti kontaktů (2950) a ambulanti intervencí (5 500). Poradenství je poskytováno bezplatně. Kapacita je dostačující.

2 - Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP v Ústí nad Orlicí - poskytuje ambulanti formu odborného sociálního poradenství, a rovněž ambulanti i terénní formu sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením s kapacitou 400 klientů a 220 intervencí. Nabídka služeb se vztahuje bez podmínek na všechny obyvatele regionu a je poskytována zdarma. Kapacita je dostačující, žádoucí je však zefektivnění provozu střediska (nedostatečný odborný personál po celou dobu provozní doby střediska, stávající nevyhovující prostory).

3 - Poradna pro cizince - pobočka Ústí n.O. (Most pro lidská práva o.p.s.) - poskytuje ambulanti i terénní formu odborného sociálního poradenství, s významným zastoupením v kapacitě ambulanti (2000 klientů) i terénní (2000 kontaktů). Služba je poskytována zdarma, kapacita služby je dostačující.

4 - Linka důvěry Ústí nad Orlicí (Občanské sdružení Kontakt o.s.) - představuje terénní formy soc.slужeb - internetového odborného sociálního poradenství a telefonické krizové pomoci, s celkovou kapacitou 2500 hovorů. Služba poskytuje okamžitou telefonickou pomoc lidem v jakékoliv obtížné situaci. Jedná se o anonymní a snadno dostupnou službu (pouze cena běžného hovoru). Kapacita služby je dostačující.

5 - Občanská poradna Ústí nad Orlicí (Oblastní charita Ústí n.O.) - poskytuje ambulanti formu odborného sociálního poradenství (v oblastech sociální pomoci, bydlení, soc.dávek, pracovních a mezilidských vztahů, rodiny, majetkoprávních vztahů apod.). Služba je k dispozici všem bez omezení věku nebo místa bydliště, a je poskytována bezplatně. Kapacita služby čítá 16 intervencí, rozsah služby je dostačující.

6 - Poradna pro rodinu Pardubického kraje (Rodinná a manželská poradna Pardubického kraje Ústí nad Orlicí) - poskytuje ambulanti formu odborného sociálního poradenství a centrum psycho-sociální pomoci (59 intervencí). Cílovou skupinou jsou jednotlivci, páry, rodiny, nacházející se v náročné životní situaci, vč. náhradní rodinné péče (partnerské, předmanželské, manželské poradenství, rodinné poradenství a terapie, rozvodové poradenství, psychoterapie apod.). Služba je poskytována bezplatně. Kapacita služby je nedostačující, zejm. v souvislosti s dlouhou objednávací dobou (až 3 týdny).

7 - Rytmus Chrudim - pobočka Ústí nad Orlicí (Rytmus Chrudim o.p.s.) - poskytuje sociální rehabilitaci ve spojení s integrací osob se zdravotním postižením do společnosti (problematika bydlení, umístění na trhu práce, vzdělávání a kurzy, poradenství), a to ambulanti (30 klientů) i terénní (30 klientů) formou. Charakterem sociálních služeb je zařazeno mezi zařízení sociální poradny, služba v tomto rozsahu je dostačující (problematikou je nedostatek míst na trhu práce, umístění osob se zdravotním postižením, nedostatek navazujících služeb - chráněné bydlení, chráněná pracovní místa). Cílovou skupinou jsou lidé se zdravotním postižením, jejich rodiny, zaměstnavatelé i veřejnost z regionu Orlickoústecka.

Poznámka: *Registrovaná soc.slужba odborného sociálního poradenství je provozována také v rámci zařízení Domova důchodců Ústí nad Orlicí (domov pro seniory), a to jako Poradna Alzheimerova nemoc s kapacitou 30 klientů (viz výše bod c).*

f) Sociálně-terapeutické dílny zastupuje v území 1 zařízení - **Sociálně terapeutická dílna CEDR Pardubice o.p.s., Ústí nad Orlicí.** Toto zařízení poskytuje jednak ambulanti službu sociálně-terapeutické dílny s kapacitou pro 9 klientů (osoby s chronickým duševním onemocněním a příp. lehčí formou mentální retardace) a **Centrum pro volný čas** s ambulanti formou sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením s kapacitou pro 20 klientů. Služby jsou bezplatné (příp. symbolický poplatek v případě Centra pro volný čas, a to pouze v souvislosti s motivací uživatelů k pravidelné účasti vzdělávacích kurzů). Kapacita zařízení je naplněna, dostačující (problematika nárazovosti).

g) Ostatní - do této skupiny sociálních služeb jsou zařazeny ostatní zařízení sociálních služeb, která nesplňují kritéria pro zařazení k uvedeným druhům zařízení sociálních služeb dle zákona. Jedná se především o zařízení, která poskytují pečovatelskou službu, sociální rehabilitaci a terénní programy. Do této skupiny náleží celkem 5 zařízení:

1 - Charitní pečovatelská služba Ústí nad Orlicí - poskytuje ambulantní (10 klientů) i terénní (20 klientů) formu pečovatelské služby. Cílovou skupinou jsou senioři a zdravotně postižené osoby se sníženou soběstačností v základních životních dovednostech. Služba je zpoplatněna. Kapacita služby je dostačující, pečovatelská služba je využívána spádovými obcemi SO ORP.

2 - Sociální rehabilitace Ústí nad Orlicí (Péče o duševní zdraví o.p.s.) - poskytuje ambulantní (29 klientů) i terénní (7 klientů) formu sociální rehabilitace pro duševně nemocné, terénní formu využívají i spádové obce SO ORP. Cílovou skupinou jsou osoby s duševním onemocněním (chronicky duševně nemocní). Kapacita služby je nedostačující (nedostatečný personál a vybavení vozidly v případě terénních služeb).

3 - Terénní program v sociálně vyloučených romských lokalitách v Ústí nad Orlicí (SKP-Centrum o.p.s.) - zajišťuje terénní programy, s kapacitou 3650 terénních kontaktů. Služba je bezplatná, služba se soustředí do několika lokalit v centrálním městě Ústí n.O. (vč. jeho městských částí), službu mohou využít i obce SO ORP (dle předšlé domluvy). Uživatelé služby jsou rovněž obyvatelé spádových obcí, které se však soustředí do centrálního města ORP (př. Orlické Podhůří, Libchavy, Řetová). V současné době je kapacita služby dostačující, v případě rozšíření působnosti (více lokalit, zapojení spádových obcí) je kapacita služby nedostatečná (zejm. personální).

4 – Pečovatelská služba - město Brandýs n.O. - poskytuje terénní formu pečovatelské služby s kapacitou 30 klientů. Kapacita služby je naplněna a dostačuje, pokrývá poptávku. Služba je zpoplatněna a poskytována pouze na územním obvodu města Brandýs n.O.

5 - Dům s pečovatelskou službou, Dolní Dobrouč - poskytuje ambulantní (15 klientů) i terénní (35 klientů) pečovatelskou službu pouze v území obce vč. jejích částí (Dolní Dobrouč, Horní Dobrouč, Lanšperk). Služba je zpoplatněna. Kapacita služby je naplněna a dostačuje, pokrývá poptávku (pozn. problematika nedostatečného personálu, nárazovost služby).

Terénní a ambulantní služby pro seniory a zdravotně postižené osoby

Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby zdravotně postižené (dále jen ZP) se sídlem v území SO ORP zajišťuje **celkem 7 zařízení sociálních služeb**, které poskytují pečovatelskou službu, osobní asistenci a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby ZP. Služby jsou přístupné všem obcím SO ORP dle zájmu a potřeby, vyjma pečovatelské služby města Brandýs n.O. a obce Dolní Dobrouč, která je určena pro uživatele pouze svého územního obvodu.

Na zajištění vybraných terénních a ambulantních služeb sídlících v území SO ORP bylo v roce 2012 vynaloženo **celkem 11 mil. Kč finančních prostředků**, z toho naprostá většina financí pokrývá **provoz pečovatelské služby a osobní asistence**. Sociálně aktivizační služby se na celkové částce podílejí pouhými 2,5%. Na provozu pečovatelské služby a osobní asistence se však významnou měrou podílejí přímo **uživatelé služeb**, kdy celkové příjmy z úhrad uživatelů (placené služby) přesahují hodnotu **30%**. Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením jsou naopak poskytovány zdarma, případný příspěvek ze strany uživatelů je minimální (pouze nízké symbolické poplatky v případě Centra pro volný čas, a to zejména u vzdělávacích kurzů uživatelů služby jako motivační prvek jejich pravidelné účasti).

Tab.č.78 : Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	2 270 063	1 149 950	0	0	0	0	2 300	0
Výdaje	7 204 779	3 755 376	0	0	0	0	283 892	0
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu (%)	31,5	30,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0

Zdroj dat: Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí n.O., benchmarkingová databáze Pardubického kraje, vlastní šetření, 2013. **Poznámky:** dle Tab.č. 66 a 67, tj. se sídlem v SO ORP Ústí n.O.

Pečovatelskou službu zajišťují v ORP Ústí nad Orlicí tato zařízení:

- Centrum sociální péče (pomoci) města Ústí nad Orlicí - pečovatelská služba (terénní i ambulantní forma)
- Město Brandýs n.O. (terénní forma)
- Dolní Dobrouč (terénní i ambulantní forma)
- Oblastní charita Ústí nad Orlicí - Pečovatelská služba Kerhartice (terénní i ambulantní forma)

Osobní asistenci zajišťují v ORP Ústí nad Orlicí tato zařízení:

- Centrum pro zdravotně postižené Pardubického kraje

Dále v území reálně působí a podstatnou měrou zasahuje služba **Osobní asistence Oblastní charity Ústí nad Orlicí**, se sídlem v Letohradě (z důvodu sídla mimo zájmové SO ORP není součástí datové tabulky).

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Ústí n.O. zajišťují tato zařízení:

- CEDR Pardubice o.p.s. (ambulantní)
- HELP Ústí nad Orlicí (terénní i ambulantní)

U vybraných typů soc.služeb pro seniory a zdravotně postižené nebyl v roce 2012 evidován žádný **počet neuspokojených žádostí**. Nedostačující kapacita ambulantních a terénních služeb pro zdravotně postižené a duševně nemocné, již nad rámec vybraných typů soc. služeb, je však evidována v případě ambulantní služby Stacionáře Ústí n.O. (denní stacionář) a sociální rehabilitace Péče o duševní zdraví Ústí n.O. (ambulantní a terénní služby).

Tab.č.79 : Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb SO ORP Ústí n.O. v roce 2012

Posuzovaný správní obvod – celkem			
Denní stacionáře celková kapacita zařízení 8 klientů, ambulantní forma			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
12	0	3	9
Sociální poradny celková kapacita 860 klientů, 4950 kontaktů a 6545 intervencí - ambulantní formy; celková kapacita 585 klientů, 2001 kontaktů, 370 intervencí a 2500 hovorů - terénní formy			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
4082		<i>nesleduje se (anonymní)</i>	
Sociálně terapeutické dílny celková kapacita 29 klientů, ambulantní forma			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
40	0	14	26
Týdenní stacionáře celková kapacita 12 klientů-lůžek pobytové formy, 13 klientů ambulantní formy			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
21	0	13	8
Domovy pro seniory celková kapacita 139 klientů-lůžek pobytové formy, 30 klientů ambulantní formy			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
161	0	43	118
Chráněné bydlení celková kapacita 124 klientů-lůžek pobytové formy, 12 klientů ambulantní formy a 265 klientů terénní formy			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
387	1	136	250
Ostatní celková kapacita 54 klientů ambulantní formy, 92 klientů a 3650 kontaktů terénní formy			
Celkem	Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
245	2	94	149

Zdroj dat: Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí n.O., benchmarkingová databáze Pardubického kraje, vlastní šetření, 2013. **Poznámky:** Zařízení soc.služeb dle Tab.č. 66 a 67, tj. se sídlem v SO ORP

Zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP dosáhly v roce 2012 počtu **téměř 5tis. uživatelů služeb, tj. cca 19% obyvatel území**, uživatelé služeb však nemusí být nutně obyvateli zájmového území SO ORP. Největší počet uživatelů je zaznamenán v případě **zařízení sociálních poraden**, zastoupené celkem 7 zařízeními, jejichž uživatelé činí 82,5% všech uživatelů služeb v území. Zbývající zařízení soc.služeb se tak na celkovém počtu uživatelů podílejí jen nepatrně. Významné postavení z pohledu počtu uživatelů služby, ač s výrazným odstupem, zaujímá zařízení chráněného bydlení (7,8%) a ostatní zařízení, zastoupená pečovatelskou službou, sociální rehabilitací a terénním programem (5%).

Vzhledem k tomu, že v případě sociálního poradenství se jedná ve většině případů o anonymní službu, další strukturované členění je nerelevantní (z celkového pohledu je sice evidováno větší zastoupení žen, minimální zastoupení dětí a mládeže do 18let, vzhledem k vysokému podílu anonymních uživatelů však tuto skutečnost nelze brát za relevantní).

Nejčastějšími uživateli sociálních služeb jsou **senioři a osoby se zdravotním postižením**, se sníženou soběstačností v základních životních situacích, které jsou v území zároveň nejsilnější cílovou skupinou.

- **Sociální poradenství** - uživatelé odborného sociálního poradenství - celkem 82,5% všech uživatelů.
- **Služeb sociální péče** - uživatelé osobní asistence, pečovatelské služby, denního a týdenního stacionáře, domova pro seniory (vč. domova se zvláštním režimem) a chráněného bydlení - celkem 13,8 % všech uživatelů.
- **Služby sociální prevence** - uživatelé telefonické krizové pomoci, sociálně aktivizačních služeb pro seniory a zdravotně postižené, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace - celkem 3,7% všech uživatelů.

Na provoz zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP bylo v roce 2012 vynaloženo **celkem 62 mil.Kč**, z toho polovina nákladů (52%) připadá na **provoz domova pro seniory** (DPS a DZR).

Nejvyšší průměrné náklady na uživatele a den jsou dle metodiky SMO vykazovány přirozeně v případě **pobytových služeb**, a to konkrétně týdenního stacionáře (mentální a kombinované zdravotní postižení, není celoroční provoz), následované celoročním provozem domova pro seniory (DPS a DZR) a chráněného bydlení. Naopak nejmenší náklady na uživatele a den připadají na sociální poradny.

Z ambulantních služeb jsou nejvyšší náklady na uživatele a den evidovány u denních stacionářů (*pozn. Denní stacionář Človíček je provozován v rámci zařízení Stacionáře Ústí n.O, který provozuje rovněž Týdenní stacionář Mezi námi a vzhledem k převažující činnosti je toto zařízení poskytující celkem 2 druhy sociálních služeb zařazeno do kategorie Týdenního stacionáře*) a sociálně terapeutické dílny, v případě **terénních služeb** pak u ostatních zařízeních, která reprezentuje poskytování pečovatelské služby, sociální rehabilitace a terénních programů.

Tab.č.80 : Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních SO ORP Ústí n.O. v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den		
		ambulantní služby	terénní služby	pobytové služby
Centra denních služeb	0	0,0	0,0	0,0
Denní stacionáře	517 473	118,0	0,0	0,0
Týdenní stacionáře	4 559 179	469,0	0,0	709,0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0,0	0,0	0,0
Domovy pro seniory	32 505 954	0,0	0,0	553,0

Domovy se zvláštním režimem	0	0,0	0,0	0,0
Chráněné bydlení	10 565 433	45,0	45,0	147,0
Azylové domy	0	0,0	0,0	0,0
Domy na půl cesty	0	0,0	0,0	0,0
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0,0	0,0	0,0
Nízkoprahová denní centra	0	0,0	0,0	0,0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0,0	0,0	0,0
Noclehárny	0	0,0	0,0	0,0
Terapeutické komunity	0	0,0	0,0	0,0
Sociální poradny	7 752 612	13,0	35,0	0,0
Sociálně terapeutické dílny	1 588 920	107,0	0,0	0,0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0,0	0,0	0,0
Pracoviště rané péče	0	0,0	0,0	0,0
Intervenční centra	0	0,0	0,0	0,0
Služby následné péče	0	0,0	0,0	0,0
Ostatní	5 326 843	47,0	61,0	0,0
CELKEM (KČ)	62 816 414			

Zdroj dat: Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí n.O., benchmarkingová databáze Pardubického kraje, vlastní šetření, 2013. **Poznámky:** dle Tab.č.66 a 67, tj. se sídlem v území SO ORP Ústí n.O.; dle Metodiky SMO, 2014

Poznámka k tabulce č. 80 a k výpočtu:

Výpočet průměrných nákladů v rámci jednotlivých služeb na 1 uživatele a den je dle stanovené Metodiky ze strany SMO, a to: celkový počet nákladů zařízení (služby) v roce 2012 / celkový počet uživatelů zařízení (služby) v roce 2012 / počtem dnů v roce (paušálně 365 dní). Metodika tedy nezohledňuje omezený provoz služby (např. u zařízení, které poskytují služby pouze některé dny v týdnu). U zařízení soc.služeb, která zahrnují více druhů/forem poskytované služby např. ambulantní i terénní formu, je výpočet vztahován vždy k dané formě služby, tj. celkové náklady a počet uživatelů v roce jsou vždy vztaženy k dané formě služby, jsou-li však dostupná data. Součástí pobytových služeb jsou i náklady související s poskytováním stravování.

Zařízení sociálních služeb – Týdenní stacionář - Tato položka zahrnuje zařízení „**Stacionář Ústí nad Orlicí**“, který poskytuje celkem 2 sociální služby, pobytovou formu Týdenního stacionáře Mezi námi a ambulantní formu Denního stacionáře Človíček. Vzhledem k převažující činnosti je toto zařízení zařazeno mezi Týdenní stacionář a dle výše uvedeným okolnostem tedy vykazuje nestandardně pobytovou i ambulantní formu poskytovaných služeb, ač dle Zákona o sociálních službách Týdenní stacionář je dovoleno poskytovat pouze pobytovou formu služby.

Tab.č.80.1 : Příklad výpočtu průměrných nákladů zařízení na uživatele a den (2012)

Stacionář Ústí n.O. dle převažující činnosti zařazeno jako druh zařízení soc.služeb - Týdenní stacionář	Počet uživatelů celkem (2012)	Celkové náklady (2012)	Průměrné náklady na 1 uživatele služby a den	
			Ambulantní služby	Pobytové služby
Část A - Týdenní stacionář Mezi vámi	11	2 848 101	Neposkytováno	709,- Kč
Část B - Denní stacionář Človíček	10	1 711 078	469,- Kč	Neposkytováno
Celkem	21	4 559 179	469,- Kč	709,- Kč

Zdroj dat: Odbor sociálních služeb MěÚ Ústí n.O., benchmarkingová databáze Pardubického kraje, vlastní šetření, 2013. **Poznámka:** Dle Metodiky SMO, 2014.

Dobrovolnická služba v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí nesídlí **žádná dobrovolnická organizace dle zákona** o dobrovolnické službě č. 198/2002 Sb. Z registrovaných dobrovolnických organizací zde však nepřímo působí Občanské sdružení Hestia, spolupracující s **nezávislou neziskovou organizací Dobrovolnické centrum SVĚTLO** se sídlem v Ústí nad Orlicí.

DC Světlo Ústí nad Orlicí nabízí a poskytuje již od roku 2004 službu "dobrovolnictví v nemocnicích", zajišťuje role průvodců a společníků, pomoc při organizačním zajištění kulturních akcí a zábavných programů apod. DC Světlo sice není registrovanou dobrovolnickou organizací dle zákona, je však členem Koalice dobrovolných iniciativ, při Národní dobrovolnické organizaci Hestia, a je jedním z regionálních dobrovolnických center v Pardubickém kraji. DC Světlo čítá na 52 dobrovolníků, kteří celoročně dochází za pacienty Orlickoústecké nemocnice, za klienty ústavů sociální péče (společníci u lůžek), do Domova důchodců a Stacionáře v Ústí n.Orlicí, ale také mimo území SO ORP - do domova pro zdravotně postižené Domova Pod hradem Žampach (SO ORP Žamberk).

Cílovou skupinou jsou dlouhodobě nemocní, zdravotně postižení a senioři, klienti nemocnice a sociálních ústavů. Organizace každým rokem úspěšně žádá o dotaci centrálního města ORP Ústí nad Orlicí na projekty propagace dobrovolnictví. Finanční zdroje v roce 2012 činily celkem 29 000,- Kč, z toho dotace ze strany města Ústí n.O. činila 5tis.Kč, ze strany spádových obcí (Sopotnice, Hnátnice) 4tis.Kč, a 20tis. Kč z vlastních zdrojů.

Do území SO ORP Ústí nad Orlicí **svou působností zasahuje několik dobrovolnických organizací registrovaných dle zákona 198/2002 Sb.**, které mají své sídlo mimo zájmové území a působí zde dle situace. Jedná se o organizace celostátní působnosti jako např. Hnutí Duha - Přátelé země a Česká republika, Hnutí Brontosaurus, Daneta - Svépomocné sdružení rodičů a přátel zdravotně postižených dětí, Občanské sdružení ADRA (součástí IZS, krizové a mimořádné situace), Amalthea o.s. (dobrovolníci v Centru náhradní rodinné péče, dobrovolníci pro ohroženou rodinu), Dobrovolnické centrum Pardubice o.s. (SKP-Centrum o.p.s.), Tyflocentrum Pardubice o.p.s., SONS ČR, Farní charita Litomyšl (Respitní péče Jindra).

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

V území SO ORP bylo vyčleněno celkem **11 základních dotčených skupin**, a to:

A. uživatelé služeb, mezi kterými bylo vyčleněno dále celkem 15 cílových skupin

B. poskytovatelé sociálních služeb - pro seniory, osoby v obtížných situacích a osoby zdravotně postižené (dále jen osoby ZP)

C. rodina uživatele služeb v kategorii seniorů, osob v obtížných životních situacích a osob se ZP

D. veřejnost

E. zaměstnanci v sociálních službách

F. partneři poskytovatelů sociálních služeb (sponzoři, dárci apod.)

G. centrální město ORP Ústí nad Orlicí

H. spádové obce území SO ORP

I. Pardubický kraj

J. Stát

K. Média

Analýza cílových skupin vychází především z diskuze pracovních skupin KPSS Ústí n.O. (celkem 3 pracovní skupiny - PS senioři, PS osoby v obtížných životních situacích, rodiny s dětmi a mládež, PS osoby zdravotně postižené). Stávající služby z hlediska uživatelů vychází z 5 hlavních cílových skupin (viz dále). Striktní vymezení není možné, neboť uživatelé často spadají současně do více skupin (např. týraný senior). **Prioritní a nejsilnější cílovou skupinou** uživatelů sociálních služeb v území SO ORP jsou **senioři a rodiny s dětmi**. Významnou dotčenou skupinou v území jsou také osoby se **zdravotním zejm. mentálním postižením a osoby s duševním onemocněním**. Nejvíce sociálních služeb směřuje právě k osobám se zdravotním postižením a seniorům, a to jak ve službách odborného sociálního poradenství, tak ve službách sociální péče a prevence. V posledních letech posílila nabídka služeb pro rodiny, děti, mládež a osoby v nepříznivé sociální situaci, která přirozeně reaguje na potřeby území, a ke které zcela jistě přispívá probíhající komunitní plánování v území. Zcela nedostatečná je však péče v případě osob s kombinovaným a tělesným zdravotním postižením a osob sociálně vyloučených.

01 senioři (senioři s demencemi, zadlužení, závislí, osamocení, týraní, dlouhodobě nemocní vyžadující další léčbu a následnou péči)

02 rodiny s dětmi a mládež (rodiny s dětmi, pěstounské rodiny, mládež do 18 let)

03 osoby v obtížných životních situacích, ohrožené nežádoucími patologickými jevy společnosti a sociálním vyloučením (porušení sociální, morální a právní normy) - osoby závislé na návykových látkách, osoby dotčené výkonem trestu a oběti trestné činnosti, osoby ohrožené domácím násilím, osoby bez domova, osoby ohrožené sociálním vyloučením (z důvodu věku, zdravotního stavu, nízkých příjmů, zadlužení, národností, včetně mladých opouštějících ústavní péči, vč. romské komunity)

04 cizinci, etnické menšiny, imigranti a uprchlíci

05 osoby se zdravotním postižením - osoby sluchově postižené (neslyšící a nedoslýchavé, vč. rodin se sluchovým postižením - děti i rodiče), osoby s mentálním postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby s tělesným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, a také osoby s duševním onemocněním

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
SENIORŮ senioři s demencemi senioři zadlužení senioři závislí senioři osamocení senioři týraní senioři dlouhodobě nemocní vyžadující další léčbu, následnou péči apod.	vysoká kvalita služeb lidský přístup dostupnost služby (prostorová a časová) nízká cena služby (finanční dostupnost) rozšíření spektra poskytovaných soc.služeb zejména o odlehčovací služby a dostupné bydlení, nepřetržitá služba pečovatelky v domě s PS zapojení do veřejného života možnost zvolit si službu u pobytových služeb - soukromí, dostatek vlastního prostoru(problematika více-lůžkových pokojů) dostatek péče v domech s pečovatelskou službou, terénních služeb (včetně víkendů), míst k bydlení s duševní či kognitivní poruchou propojenost zdravotních a sociálních služeb	nárůst počtu seniorů (o 25% do roku 2030, demografický trend) - nedostatečná kapacita soc.služeb nedostatek financí na služby (chudoba klientů) neochota přijímat placené služby; neprůhledné přiznání příspěvku na péči (rodinná péče) malá informovanost a špatná orientace v systému soc.služeb, nezáměr o službu osamělost, ohrožení osoby týráním ohrožení vznikem dalších poskytovatelů bez registrace (otázka kvalita služby, finanční udržitelnost) sociální vyčlenění, vykořevení a izolovanost (odlehlost pobytových zařízení, institucionalizace zařízení - bývalé okresní města)	pravidelná a společná setkání kluby důchodců osobní komunikace, odbor soc.služeb, úřady, lékaři tištěná média (čitelnost, velká písmena)	přehledný a jednotný systém sociálních služeb pro seniory (centralizace soc.služeb) prevence ohrožení – prezentace rizik, činnost v klubech důchodců, vytvoření manuálu pro životní situace seniorů (propagace, distribuce seniorům)– rozdělení manuálu např. a) na prevenci a socializaci / podpůrné služby / pomoc b) dle potřeb (bydlení / péče a pomoc (dle stupně závislosti, charakteru)/volný čas a aktivity) prevence finančního zneužívání seniorů (výchova seniorů k finanční soběstačnosti, ušetřit si, nerozdat vše dětem) podpora dobrovolnictví (docházka do domácností, problém osamělých seniorů) bezbariérovost zařízení soc.služeb a zdravotnických zařízení (např. oční lékař) doplnění soc.služeb: odlehčovací služba, dostupné bydlení, osobní asistence (nepřetržitá služba, i po dobu noci - dům s pečovatelskou službou) propagace soc.služeb a souvisejících aktivit (veletrh, katalog soc.sl.) podpora chráněného bydlení, malometrážní byty, vícegenerační bydlení, integrace do centra finanční podpora - státu (příspěvky na péči), města (pomoc zadluženým), podpora rodinné péče ze strany státu zapojení do veřejného života, pravidelná setkávání, činnost klubů důchodců (propojení aktivit klubů v rámci území) zlepšení komunikace mezi službami (provázanost a návaznost služeb)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
RODINY S DĚTMI rodiče na mateřské dovolené opuštěné matky s dětmi matky/otcové samoživitelé problémy s výchovou zanedbávání péče špatné návyky matky tající těhotenství, nechtěné těhotenství apod.	<i>dostupnost služeb, dostatečná kapacita a vysoká kvalita služby časová a finanční dostupnost služby - nízká cena služby či bezplatně</i> <i>profesionální a lidský přístup důvěra a bezpečnost služby personální stabilita</i> <i>sociální začlenění možnosti poradenství, podpora a pomoc s řešením situace orientace v situaci</i> <i>nabídka volnočasových aktivit, vzdělávání příležitosti a prostory k setkávání rodičů s dětmi (sdělování zkušeností, empatie)</i>	<i>sociální vyloučení nezaměstnanost (dlouhodobá mateřská dovolená, samoživitelé)</i> <i>nezájem o službu malá informovanost</i> <i>finanční problémy (chudoba, zadlužení), neochota platit za služby</i>	<i>webová prezentace, informační letáčky, sociální síť</i> <i>osobní komunikace, společná setkání (kluby, MC, RC), rodiče děti</i> <i>dětský lékař (pravidelné prohlídky) školní psycholog</i> <i>sociální pracovníci, OSPOD</i> <i>média, tisk</i>	nabídka možností práce na částečný úvazek pro matky s dětmi (sociální začlenění), pro pěstouny se zvýšenými nároky na péči (zkrácené/flexibilní pracovní úvazky) nabídka možností vzdělávání (semináře, přednášky, rozvoj osobnosti), posílení sebedůvěry rodiče před nástupem do práce (problematika dlouhodobé mateřské/rodičovské dovolené), podpora a rozvoj služeb MC, RC podpora rodiny, prevence nefungující rodiny (prioritou rodiny děti, rodinná výchova a posílení vztahu rodiče-děti, úloha rodičů v dnešní společnosti, osvěta) psycholog na odboru soc.služeb centrálního města (problematika dlouhých objednávacích lhůt a potřeba okamžité pomoci), zejm. dětský psycholog transformace péče o ohrožené děti podpora zařízení základního spektra soc.služeb vč. OSPOD - prevence, podpůrné služby i pomoc (odborné sociální poradenství - psychologicko-pedagogická poradna, poradna pro rodinu, občanská poradna, telefonická krizová pomoc vč. internetového poradenství, raná péče, azylové domy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi), včetně souvisejících služeb (mateřská/rodinná centra či kluby, střediska výchovné péče, FOD Klokánek, dětské domovy, babybox apod.) dostupnost bydlení, sociální bydlení prezentace organizací sociálních a souvisejících služeb pro rodiny s dětmi, prověření informačních kanálů

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
PĚSTOUNSKÉ RODINY	<i>hladký průběh a pomoc s vyřizováním nároků pěstounů či osvojitelů (podávání žádostí)</i>	<i>špatná informovanost a orientace v systému soc.služeb (možnosti pomoci)</i>	<i>sociální pracovníci a OSPOD (hlavní informátoři, na doporučení OSPODů)</i>	přehledný a jednotný systém sociálních služeb pro pěstounskou péči (práva a nároky pěstounů)
náhradní rodinná péče včetně rodin s osvojenými dětmi	<i>rady a doporučení (kde hledat pomoc, výchovné problémy, vzdělání dětí)</i>	<i>finanční problémy, špatné materiální zabezpečení</i>	<i>pěstouni z jiných rodin</i>	finanční podpora pěstounských rodin ze strany státu
	<i>dostupnost služeb (časová, prostorová i finanční)</i>	<i>nezvládnutí péče - zvýšené nároky na péči o svěřené dítě (handicap, problémy ve výchově, špatné návyky, styk s původními rodiči u pěstounské péče)</i>	<i>internet, média, TV, rozhlas (kampaně)</i>	zvýšení role ObÚ - jako první a nejbližší instituce s poradenstvím a pomocí pro rodiny pěstounů, nebo občanské sdružení na pomoc pěstounským rodinám)
	<i>profesionální přístup, poradenství a pomoc odborníků (soc.pracovníků, lékařů, psychologů), zejm. v případě péče o dítě se ZP, závislost na odborné péči, problematických vztahů mezi pěstouny a dětmi</i>	<i>nezaměstnanost pěstounů (zvýšené nároky na péči)</i>	<i>poradny</i>	psycholog na odboru soc.služeb centrálního města (problematika dlouhých objednacích lhůt a potřeba okamžité pomoci), zejm. dětský psycholog
	<i>finanční pomoc v případě rodin s více dětmi v pěstounské péči, zejm. pak se ZP (vícečetné poruchy a problémy dětí), zvyšování finančních příspěvků</i>			prověření informačních kanálů, dobrovolnictví

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
MLÁDEŽ (děti do 18 let)	<p>sociální začlenění</p> <p>dostupnost služeb (zejm. finanční)</p> <p>trávení volného času s vrstevníky (nabídka aktivit, zájmová činnost)</p>	<p>sociální vyloučení, šikana,</p> <p>drogová závislost</p> <p>kriminalita, alkohol, gamblerství</p> <p>nezájem komunikace</p> <p>nerespektování autorit, výchovné problémy</p>	<p>web a sociální sítě</p> <p>osobní komunikace</p> <p>školní zařízení (školační psycholog)</p> <p>zájmová sdružení</p> <p>lékaři</p> <p>rodiče mládeže</p>	<p>podpora a rozvoj volnočasového klubu KAMIN v centrálním městě ORP Ústí n.O. jako nízkoprahové zařízení pro děti a mládež s ambulantní i terénní formou služby</p> <p>systematická prevence na ZŠ (soc.-patolog. jevy, působení na neorganizované děti a mládež), podpora funkcí rodiny</p> <p>parlament mládeže (neformální uskupení)</p> <p>podpora zájmové činnosti a volnočasových aktivit pro mládež (DDM, ZUŠ, sportovní kluby, školní kroužky aj.) spolupráce školských zařízení a NNO i v rámci území ORP, vč. dobrovolnictví (volnočas.aktivity-finanční dostupnost)</p> <p>nabídka možností zkrácených pracovních úvazků (uplatnění na trhu práce, sociální podnikání)</p> <p>systematická prevence na ZŠ, SŠ (prevence kriminality, drogová závislost)</p> <p>informovanost veřejnosti</p> <p>tréninkové bydlení, dostupné bydlení - sociální bydlení (vyhrazení nájemních bytů města ORP či jiných obcí v zájmovém území, pozn. kapacita denního stacionář Kryštof (Oblastní Charita Ústí n.O.)</p> <p>monitorovací výjezdy, pravidelné návštěvy</p> <p>dobrovolnictví</p>
OSOBY OHROŽENÉ nežádoucími společenskými jevy	<p>dostupnost služby (vč. finanční -bezplatně)</p> <p>důvěra a diskrétnost a důvěru</p> <p>anonymitu a bezpečnost služby (často i ochranu)</p> <p>personální stabilitu</p> <p>lidský a profesionální přístup</p>	<p>chudoba, zadluženost</p> <p>sociální nepřijetí okolím (stigmatizace)</p> <p>ztráta zaměstnání a nezaměstnanost (špatná uplatnitelnost na trhu práce (lidé se záznamem, zadlužení, trestná činnost, návykové látky, problémy s bydlením, školní docházkou, nekvalifikovaná síla, problematika zkrácených úvazků), alkohol, infekční choroby, kriminalita, nové syntetické drogy, hazard, bezdomovectví, špatné výchovné a společenské návyky (špatná funkce rodiny - vzorové chování) špatná informovanost (bez povědomí o pomoci)</p>	<p>osobní komunikace v přirozeném prostředí uživatelů</p> <p>tematické přednášky na ZŠ, SŠ, zájmové spolky</p> <p>školní psycholog</p>	
OSOBY ZÁVISLÉ na návykových látkách a osoby dotčené výkonem trestu	<p>orientaci v situaci</p> <p>podporu, oporu</p> <p>pomoc s řešením (často okamžitá)</p> <p>změnu anebo udržení sociální situace</p> <p>přijetí společnosti</p> <p>šanci uplatnění se na trhu práce (zkrácené úvazky)</p>			
(vč. dohledových osob trestního řízení, oběti trestných činů, mládeže páchající trestnou činností, kriminalita)				

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM (fyzické, psychické, sexuální i ekonomické násilí, stalking) (zejm. nezletilé děti, dospívající, ženy na mateřské dovolené, senioři, lidé s handicapem)	<i>diskrétnost a důvěru anonymitu a bezpečnost služby (často i ochranu) personální stabilitu lidský a profesionální přístup, morální podpora a empatie</i> <i>orientaci v situaci podporu, oporu pomoc s řešením (často okamžitá) změnu anebo udržení sociální situace</i> <i>dostupnost služby (vč. finanční - bezplatně)</i>	<i>nezájem situaci řešit (strach, stud, vina) nekomunikativnost problémy v zaměstnání, ztráta zaměstnání, nezaměstnanost</i> <i>zhoršené rodičovské schopnosti (výchova a péče o děti)</i> <i>finanční problémy, zadlužení psychické problémy (pocity méněcennosti, stres, poruchy spánku, apod.),</i> <i>sociální vyloučení a izolace (uzavírání se do sebe, nedůvěra k lidem) ublížení na zdraví i na životě (fyzická zranění, zvýšená nemocnost) nezajištění základní péče vznik závislosti na alkoholu či na drogách</i>	<i>osobní komunikace (sociální pracovníci, OSPOD)</i> <i>rodina/přátelé/pracovní kolegové ohroženého</i> <i>předškolní a školní zařízení, lékař, psycholog Policie ČR intervenční centra</i>	podpora služeb prevence a pomoci - telefonická krizová pomoc, poradenství (občanská poradna, poradna pro rodinu), propagace a zvýšení informovanosti o službách prověřením informačních kanálů psycholog na odboru soc.služeb - okamžitá pomoc bez dlouhé čekací doby (objednání) prevence již na ZŠ (povědomí o službě)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY BEZ DOMOVA	<p>potřebu základního zázemí - nezbytné podmínky pro přežití (strava, přístřeší, teplo, základní hygiena a ošacení, lékařská péče)</p> <p>pomoc kolemjdoucích</p> <p>srozumitelná komunikace a důvěra</p> <p>zajištění pracovních příležitostí, finanční a materiální pomoc (najít si stabilní práci, zajistit si finance)spravedlivá soudní řízení</p>	<p><i>infekční choroby, přenosné choroby (svrab apod.), bez zajištění zdravotní péče (neplatiči zdravot.pojištění), chronická onemocněníalkohol, kriminalita, hazard (gamblerství)oběti násilí a šikany</i></p> <p><i>stigmatizace (sociální nepřijetí okolím) nezaměstnanost (ve vztahu k bydlení, společenským návykům)</i></p> <p><i>rezignace, nezáměr komunikovat rodinu, úřady (chybí osobní doklady, bez státní příslušnosti, bez nároku na soc.dávky apod.), nezáměr řešit situaci, nezáměr o služby</i></p> <p><i>vypěstovaný návyk na daný způsob života sebevraždebevražedné tendence, zhoršení tělesné a psychické kondiceprohlubování sociální exkluze</i></p>	<p>osobní komunikace v přirozeném prostředí potencionálních uživatelů</p> <p>depistáž a navazování kontaktů, sociální pracovníci, policie, občanská sdružení (humanitární pomoc, charita) např. Český červený kříž, Oblastní Charita</p>	<p>podpora sociálních a souvisejících služeb - krizová pomoc (anonymní nepřetržitá telefonická krizová pomoc), humanitární a charitativní činnost (sociální šatník, pomoc v nouzi ČČK, charita) - základní hygiena a ošacení</p> <p>informovanost o zařízení a službách pomoci, streetwork a nízkoprahová nabídka pomoci - poskytování potřeb v jednom místě, s přechodem na sociální bydlení (zamezit návyku na způsob života na ulici či v zařízení soc.služeb)</p> <p>prevence a to již na ZŠ - vedení odpovědnosti lidí za svůj život, podpora funkční rodiny,varování před neuváženými půjčkami apod.</p> <p>základní zdravotní péče pro osoby bez domova (dostupnost zdravotnických služeb)</p> <p>odborné psychologické služby - psycholog na odboru soc.služeb centrálního města (problematika dlouhých objednacích lhůt a potřeba okamžité pomoci)</p> <p>terénní služby (monitoring, osobní asistence při jednání na úřadech apod.)</p> <p>nabídka možností s uplatněním na trhu práce (chráněná a podporovaná zaměstnání - tréninková pracoviště, dobrovolnictví, veřejně prospěšné práce)</p> <p>ergoterapie (obnovení pracovních návyků)</p> <p>spolupráce s organizacemi, zabývajících se problémy bezdomovectví, charitativní a humanitární pomocí</p>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY OHROŽENÉ sociálním vyloučením (z důvodu věku, zdravotního stavu, nízkých příjmů, zadlužení, národnosti, včetně mladých opouštějící ústavní péči) drogově závislí romská komunita	orientaci v situaci, pomoc s řešením (doprovody na úřady apod.) sociální začlenění (přijetí společností), uplatnění na trhu práce, rovnoprávnost důvěru a personální stabilitu, lidský a profesionální přístup	riziko bezdomovectví (dlouhodobě nezaměstnaní, zadlužení, lidé adaptovaní na život v ústavní péči, cizinci) alkoholismus, kriminalita, gamblerství, trestná činnost zadlužení, chudoba (sociálně vyloučení bez nároku na sociální dávky na bydlení)	sociální kurátoři osobní komunikace v přirozeném prostředí uživatelů tisk, média (povědomí o problematice a pomoci)	sjednocení služeb, jejich přehlednost a provázanost (orientace v systému) informovanost jednotlivých cílových skupin (drogově závislí, romská komunita, cizinci, mladí opouštějící ústavní péči aj.) - o následné péči, domovy na půl cesty aj.) informovanost veřejnosti (prevence) dostupnost bydlení, sociální bydlení rozvoj dobrovolnictví změnit systém finanční podpory i ve prospěch sociálně vyloučených - vysvětlování problematiky (souvislost s dalšími nežádoucími jevy ve společnosti)
CIZINCI (etnické menšiny, uprchlíci, imigranti)	<i>orientaci v situaci, pomoc s řešením (doprovody na úřady apod.)</i> <i>sociální začlenění (přijetí společností), uplatnění na trhu práce, rovnoprávnost</i> <i>důvěru a personální stabilitu lidský a profesionální přístup</i>	<i>sociální vyloučení, stigmatizace -sociální nepřijetí, nezáměr veřejnosti i státu (podpora občanů ČR nikoliv cizinců), šikana</i> <i>nezaměstnanost (problém s umístěním na trhu práce, priorita ze strany státu zaměstnat své občany) finanční problémy (chudoba, zadlužení) kriminalita ilegální imigranti bezdomovectví přenos nemocí</i>	<i>osobní komunikace v přirozeném prostředí uživatelů</i> <i>úřady</i>	kurzy češtiny pro cizince, průvodcovská činnost podpora dětí cizinců ve školském systému nabídka možností pracovních příležitostí, vč. zkrácených pracovních úvazků

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY SLUCHOVĚ POSTIŽENÉ (nedoslýchavé a neslyšící osoby, rodiny s dětmi se sluchovým postižením)	<p>vysoká kvalita a komplex služeb lidský přístup</p> <p>nízká cena služby (finanční dostupnost)</p> <p>dostupnost služby - prostorová a časová, rozšíření dostupnosti poskytovaných soc.služeb zejména o aktivizační služby (sídlo v Pardubicích)</p> <p>zapojení do veřejného života, zprostředkování kontaktu se sociálním prostředím, podpora komunikace v rodině, podpora rodiny s dítětem se sluchovým postižením</p> <p>terénní forma poskytování služeb rané péče, aktivizační služby</p>	<p>sociální vyloučení a osamělost (problém v komunikaci, zařazení do společnosti - MŠ, ZŠ, pracovní trh)</p> <p>velká finanční zátěž rodin (kompenzační pomůcky, minimální úspěch s přiznáváním příspěvku na kompenzační pomůcky od Úřadu práce)</p> <p>neochota přijímat placené služby</p> <p>malá (žádná) informovanost o poskytovaných službách, neinformovanost lékařů, pediatrů</p> <p>špatná orientace v systému soc.služeb</p> <p>nedostatečná kapacita rané péče</p>	<p>osobní komunikace (znakový jazyk), běžné komunikační způsoby (osobní, telefon, email), odbor soc.služeb, lékaři, úřady</p> <p>sociální poradenství prostřednictvím skype</p> <p>pravidelná společná setkání (např. kluby ČKNH –Český klub nedoslýchavých HELP, minimálně 1x ročně ve spolupráci s ORL Ústí n.Orl.(účast lékař +zdrav.sestra), strukturované programy i pro ostatní osoby (rodiny)</p>	<p>přehledný a jednotný systém soc.služeb pro slyšící i neslyšící (vč. rodičů dětí se sluch.postižením, neslyšících rodičů slyšících dětí, rodin s dětmi s kombinovaným postižením)</p> <p>zvýšení informovanosti a propagace o službách pro osoby se sluch.postižením široké veřejnosti (osvětové akce, vzdělávací programy do MŠ, ZŠ, centralizace informací, veletrh soc.sl., aktualizovaný katalog soc.sl., regionální periodika, místní zpravodaje, informačně-orientační systém apod.)</p> <p>zvážit vybavenost soc.odboru centrálního města ORP, kulturních zařízení (kino apod.) přenosnou indukční smyčkou pro nedoslýchavé a viditelné označení těchto míst</p> <p>pozn. neinformovanost lékařů, pediatrů, malá informovanost o rané péči pro sluchově postižené, sociálně aktivizační služby pro nedoslýchavé a neslyšící</p> <p>optimalizace provozu a rozvoj služeb (kapacita služeb, odborný personál, nevyhovující či nedostatečné prostorové zázemí), pozn. neefektivní provoz střediska HELP - odborné soc.poradenství bez každodenního zajištění odborného personálu dle provozu střediska), rozvoj sociálně aktivizačních služeb pro nedoslýchavé a neslyšící v území SO ORP</p> <p>podpora integrace, zapojení do veřejného života, pravidelné programy (strukturované programy i pro ostatní dotčené osoby např. rodiny neslyšících, rodiče postižených dětí)</p> <p>bezbariérovost zařízení soc.služeb a zdravotnických zařízení (zejm. pro neslyšící či nedoslýchavé seniory, rodiny s kombinovaným postižením)</p>

finanční podpora státu a zdravotních pojišťoven, příspěvky na kompenzační pomůcky, finanční podpora města/obcí na udržení služby pro občany v území (zejm. sociálně-aktivizační služby), např. společné sdružení finančních prostředků na provoz služby (bez jednotlivých žádostí o příspěvky na činnost, administrativa), zapojení města Česká Třebová - finanční spoluúčast na provozu služby (významné zastoupení uživatelů služeb)

posílení prevence, provádění screeningu sluchu všech novorozenečných dětí (Orlickoústecká nemocnice a.s.) pro včasné podchycení dětí se sluch.postižením (spolupráce s Fakultní nemocnicí v Pardubicích)

podpora při udržení osob se sluch.postižením v přirozeném prostředí - podpora terénních a ambulantních služeb (raná péče pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby), podpora integrace dětí se sluch.postiž. do běžných MŠ a ZŠ (proškolený personál, osobní asistenti), chráněná pracovní místa, tlumočnické služby pro neslyšící (znaková řeč)

zlepšení komunikace mezi službami, návaznost služeb

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob Komunikace	Opatření
OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM	<i>vysoká kvalita a komplex služeb, lidský přístup (tolerantní a taktní jednání s porozuměním a úctou), důvěryhodnost, přizpůsobení se uživateli</i>	<i>nárůst počtu lidí trpících duševním onemocněním – nedostatečná kapacita psychiatrické péče (vysoký počet pacientů na 1 lékaře)</i>	<i>osobní setkávání, kdekoliv v regionu, pravidelné strukturované programy pro ostatní osoby (rodiny apod.)</i>	přehledný a jednotný systém soc.služeb (centralizace informací) podpora zvýšení informovanosti veřejnosti i v malých obcích, vč.propagace soc.služeb a souvisejících aktivit (veletrh, katalog soc.sl., integrační den, regionální periodiky, místní zpravodaje aj.)
	<i>terénní forma poskytování služby</i>	<i>nedostatečná kapacita soc.služeb (problém pořadníků – zájemci časem ztrácí motivaci)</i>	<i>běžné komunikační způsoby (osobní, tel., e-mail) s důrazem na pravidelnost a přizpůsobení komunikace uživateli (aktivní zjišťování potřeb a přání uživatelů)</i>	optimalizace a rozvoj služeb pro duševně nemocné v zájm.území, zejména návaznost služeb (stupně osamostatnění se uživatelů) - chráněná dílna, chráněné/tréninkové bydlení v kombinaci s dostupnou terénní službou
	<i>finanční dostupnost služby zprostředkování kontaktu s úřady, s prostředím, kde žije podpora komunikace v rodině a v komunitním prostředí</i>	<i>nízké příjmy a chudoba uživatelů (nedostatek financí na služby, nízké invalidní důchody klientů, snížení stupně invalidního důchodu posudkovými lékaři či jeho úplné odebrání, malá dostupnost na příspěvek na péči („nezapadají do tabulek“))</i>	<i>užívání potřeb a přání uživatelů)</i>	podpora vytváření pracovních míst - chráněná prac.místa, chráněné dílny, ve spolupráci s obcemi vytvoření chráněných pracovních míst, možnosti brigád, přivýdělnku (ve spolupráci s Úřadem práce, společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce, např. úklid kanceláří, prostory úřadů, údržba veřejné zeleně, úklid sněhu apod.)
	<i>pracovní příležitosti možnost dostupného bydlení</i>	<i>neochota přijímat placené služby</i>	<i>predávání informací i v písemné podobě (poskytnutí dokumentů předem domů, uživatel má čas se připravit, rozmyslet se...)</i>	podpora a zajištění dostupného bydlení - chráněné, tréninkové, v kombinaci s dostupnou terénní službou, podpora možností bydlení ve městech a obcích zájmového území (analýza bytových prostor v majetku obcí)
	<i>doprovody k lékařům, na úřady</i>	<i>malá (žádná) informovanost a špatná orientace v systému soc.služeb, nezájem o službu výrazná stigmatizace duševně nemocných (předsudky společnosti), osamělost, odcizení od rodiny a</i>	<i>pravidelné individuální schůzky, skupinové setkání, možnost diskuse</i>	transformace psychiatrické péče v území, zajištění dostupnosti psychiatrické a psychologické péče (zejm. časová dostupnost) podpora integrace, zapojení do veřejného života, pravidelné programy, destigmatizace - prevence zaměřená na studenty SŠ a veřejnost, zapojení do společnosti, vytváření příležitostí pro aktivní zapojení do života v obcích, př. pomoc při přípravě společenských akcí, obecní úklidy, nebo např. akce Týdny pro duševní zdraví

		známých (nefungující vztahy), neschopnost vytvořit, nebo udržet si osobní podpůrný sociální systém, ztráta motivace v uplatňování svých schopností a dovedností		transparentnost posuzování invalidních důchodů lékaři
		zátěž pro pečující osoby (finanční, časová, fyzická)		podpora terénní služeb a dobrovolnictví, pozn. příspěvky na obnovu vozového parku (terénní forma poskytované služby)
				finanční podpora soc.slужeb pro lidi s dušev.onemocněním (podpora státu, zdravotních pojišťoven, víceleté financování na krajské úrovni i ORP (spolupráce centrální.města ORP se spádovými obcemi, dohoda o provozu a využívání soc.slужeb) - provoz a dostatečná kapacita služeb
				podpora aktivizační služby, práce s rodinou
				fungování komunitního plánování (zájmové území)
Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM	<p>lidský a individuální přístup, zachování důstojnosti</p> <p>bezpečné prostředí, zachování důvěrnosti osobních údajů, respektování soukromí uživatele, bez předsudků</p> <p>dostupnost služby (prostorová a časová), nízká cena služby /bezplatná služba (finanční dostupnost) a vysoká kvalita služeb</p> <p>flexibilita služby denního a týdenního stacionáře, možnost péče i o víkendech, možnost odlehčovací služby</p>	<p>sociální vyloučení, osamělost</p> <p>chudoba uživatelů (nízké invalidní důchody klientů, nízké starobní důchody rodičů, pokud se celoživotně starají o klienta),</p> <p>snížení stupně invalidního důchodu posudkovými lékaři či jeho úplné odebrání, snížení Příspěvku při péči posudkovými lékaři není nárok na neschopnost (pokud se něco přihodí) a nemůže se rodič starat o dítě, tak nemá nárok na</p>	<p>odbor soc.slужeb, lékaři, úřady</p> <p>osobní setkávání</p> <p>potřeba komunikovat za přítomnosti zákonného zástupce</p>	<p>zlepšení komunikace mezi službami, návaznost služeb, dodržování respektu služeb k sobě navzájem</p> <p>respektovat potřeby cílových skupin (mentálně postižení x duševně nemocní x autisté)</p> <p>podpora vzniku odlehčovací služby (týdenní stacionář v celoročním provozu, rozvoj stacionáře pro širší spektrum cílových skupin (mentálně postižené, kombinované s duševní nemocí, autisté)</p> <p>podpora bezbariérovosti zařízení soc.slужeb, vč. zdravotnických služeb</p> <p>propagace soc.slужeb a souvisejících aktivit (veletrh, katalog soc.sl.)</p> <p>návaznost služeb (postupnost v krocích osamostatnění klienta) a prostupnost služby (péče o klienta v několika směrech navzájem se nevylučující)</p>

(stárnoucí rodiče nevládají péči každý víkend, otázka týdenních dovolených apod.)

podpora v různých oblastech (bydlení, finance, práce, volný čas, osobní záležitosti, vztahy, rodina), dostupnost chráněného (levného) bydlení

zapojení do veřejného života, do společnosti, do kolektivu, vyplnění a smysluplné trávení volného času - suuplatnění vlastních dovedností a schopností – zapojení na volný nebo chráněný trh práce

dostupná psychoterapie

žádné peníze

nekompatibilní dávky ID, PNP, ZTP/P, mobilita, praceschopnostohrožení klienta - na mentálně postižené klienty se hledí jako na svéprávné (agentura Rytmus) – mohou se tím přivřít o trvalé bydliště, PNP, ID, může způsobit škodu (podpora klientů s respektem mentálního omezení, vyjednávat i s opatrovníky

stoupá potřeba pobytových služeb pro klienty stacionáře, ale transformace služeb Pard.kraj zamezuje vzniku nových pobytových kapacit

podpora samostatného/tréninkového bydlení pro osoby ZP

podpora vytváření flexibilních (!) pracovních míst (úvazků) mentálně postižených (s možností návratu), př. brigády, venkovní úklid

finanční podpora státu a zdravotních pojišťoven, Pak

spolufinancování provozu zařízení (týdenní stacionář) z měst a obcí spádového území

optimalizace a rozvoj služeb - rozvoj týdenního stacionáře - celoroční provoz a odlehčovací služba, **investice do různých cílových skupin** - mentálně postižení, kombinace s duševní nemocí, autisté, rozšíření kapacity (respektování soukromí klientů, neuspokojené žádosti - pořadník), bezbariérovost zařízení, odborný personál

podpora stability a zachování systému péče o mentálně a duálně postižené a autisty

podpora malé komunity v centrálním městě ORP (nastavení co nejběžnějšího způsobu života)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM	<p><i>dobrá kvalita služeb a lidský přístup, pomoc a orientaci v situaci</i></p> <p><i>dostupnost služby (zejm. prostorová a časová)</i></p> <p><i>poskytování služeb v domácím prostředí klienta, dostatečná kapacita</i></p> <p><i>dostupnost informací ohledně speciálních služeb přes zdravotní a sociální služby, se kterými je klient v místě v kontaktu (podpora dostupnosti informací ze strany MÚ – zpravodaj apod., pečovatelských služeb) – terénní sociální práce MÚ s depistáží a předáváním kontaktů</i></p> <p><i>znalost zásad adekvátního kontaktu a komunikace a respekt k lidské důstojnosti osob se zrakovým postižením</i></p> <p><i>podpora v zaměstnanosti a překonávání bariér</i></p> <p><i>vytváření bezbariérového prostředí pro osoby se zra-</i></p>	<p><i>sociální vyloučení, osamělost, uzavření se společností/rodině</i></p> <p><i>nezaměstnanost</i></p> <p><i>ohrožení (úrazy, zneužití, oběti trestné činnosti apod.)</i></p> <p><i>malá či žádná informovanost, špatná orientace v sociálně-právních otázkách, v kompenzačních pomůckách (využití, získání)</i></p> <p><i>neochota využívat placené služby (průvodce), nezájem o službu a o kontakt</i></p> <p><i>nárůst počtu osob se zrakovým postižením</i></p>	<p><i>pravidelná a společná setkání</i></p> <p><i>klubová činnost</i></p> <p><i>osobní komunikace, odbor soc.služeb, úřady, lékaři</i></p> <p><i>komunikace s rodinou uživatele</i></p> <p><i>tištěná média (velká písmena, Braillovo písmo)</i></p>	<p>přehledné informace o sociálních a souvisejících službách, o organizaci, o poskytování služeb pro zrakově postižené</p> <p>podpora možností poskytování následné služby (Tyflo-servis, Tyflocentrum, aj.)</p> <p>finanční podpora státu (příspěvky na péči, kompenzační pomůcky)</p>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY S KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM	<p>vznik sociálních a souvisejících služeb a jejich dostupnost (zejm. časová a prostorová), zejm. terénní forma služby</p> <p>možnost využití následné služby v prostorách SONS pravidelné výstavy kompenzačních pomůcek (novinky, možnost vyzkoušení, odborné poradenství)</p>	<p>sociální vyloučení, osamělost, ohrožení osoby týráním apod.</p>	<p>osobní komunikace, odbor sociálních služeb, úřady, lékaři</p>	<p>podpora rozvoje sociálních/souvisejících služeb pro osoby s kombinovaným postižením (investice do nové cílové skupiny) - v území chybí péče o osoby s kombinovaným postižením (rozvoj týdenního stacionáře, odlehčovací služba)</p>
	<p>lidský přístup, pomoc a orientaci v situaci, sociální poradenství, sociální rehabilitace, terénní služby</p>	<p>nerespektování cílové skupiny (agrese a konflikty, záchvaty, nedostatečné soukromí, neodborný personál)</p>	<p>osobní setkávání, potřeba komunikovat za přítomnosti zákonného zástupce</p>	

začlenění do společnosti (klubová činnost, aktivizační služby, bezbariérové dostupné bydlení, volnočasové aktivity)

špatná orientace v oblasti sociálně-právní, kompenzační pomůcky (jejich využití, získání)

neprůhledné přiznání příspěvku na péči (rodinná péče)

nedostupnost služeb (chybí sociální služba pro klienty s kombinovaným postižením, zejm. terénní forma)

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
OSOBY S TĚLESNÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	<p>rozvoj sociálních a souvisejících služeb a jejich dostupnost (zejm. časová a prostorová)</p> <p>terénní forma služby</p> <p>lidský přístup, pomoc a orientaci v situaci, sociální poradenství, sociální rehabilitace</p> <p>začlenění do společnosti (klubová činnost, aktivizační služby, uplatnění na trhu práce, dostupné a bezbariérové bydlení, volnočasové aktivity)</p>	<p>sociální vyloučení, osamělost, ohrožení osoby týráním apod.</p> <p>špatná orientace v oblasti sociálně-právní, kompenzační pomůcky (jejich využití, získání)</p> <p>neprůhledné přiznání příspěvku na péči (rodinná péče)</p> <p>omezená kapacita služby, neodborná pomoc</p>	<p>osobní komunikace, odbor sociálních služeb, úřady, lékařitisk, médiaweb, sociální síť</p>	<p>rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro osoby s tělesným postižením (v území zastřešuje terénní pečovatelská služba, terénní a ambulantní služby)</p> <p>podpora vytváření pracovních míst (chráněná pracovní místa, chráněné dílny, zkrácené pracovní úvazky)</p> <p>podpora integrace tělesně postižených do společnosti (volnočasové aktivity, klubová činnost, rozvoj osobnosti, akce)</p>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB pro seniory	<p>zájem o soc.službu ze strany klientů (trvalá potřeba a zájem o službu)</p> <p>dostatečné finanční zdroje na provoz a poskytování služby v dostatečné kvalitě</p> <p>finanční podpora (město, kraj, zřizovatel,..), zvýšení finanční podpory ze strany obcí, kraje, státu</p> <p>další rozšíření nabídky služeb</p> <p>využitá kapacita zařízení, však min. odmítnutých žadatelů o poskytnutí služby</p> <p>optimalizace nabídky soc.služeb</p> <p>provázanost a spolupráce s jinými souvisejícími službami v území</p> <p>dostatečně kvalifikované personální zajištění</p>	<p>nedostatečné finanční zdroje (chudoba klientů, neochota přijímat placené služby, nezájem donátorů), úzce ekonomický pohled na soc.služby</p> <p>nezájem ze strany potenciálních uživatelů o umístění do konkrétního zařízení</p> <p>neochota poskytovatelů spolupracovat</p> <p>špatný technický stav budov, nedostatečné nebo nevyhovující prostory, zastaralé vybavení</p> <p>nízká kvalita poskytovaných služeb</p> <p>absence poptávané, potřebné soc.služby (př. odlehčovací služba, dostupné bydlení)</p> <p>nedostatečná kapacita (příliš mnoho klientů, odmítání žadatelů)</p> <p>špatné řízení zařízení</p> <p>nedostatečný odborný personál</p> <p>nedostatek finančních prostředků na provoz, investice, vybavení, personální zajištění</p>	<p>pracovní skupina v rámci komunitního plánování (zástupci poskytovatelů), pravidelná setkávání</p> <p>webová prezentace, prezentace v tisku, letáky</p> <p>účast na veletrhu soc.služeb Ústí n.O.</p> <p>osobní komunikace</p>	<p>finanční podpora státu a kraje, dotační systém měst a obcí (dotační politika)</p> <p>přehledný systém rozdělování dotací (predikce finančních zdrojů do budoucna)</p> <p>zavedení odlehčovací služby (např. v Domě s pečovatelskou službou ÚO)</p> <p>organizátor pravidelných setkání</p> <p>spolupráce a provázanost s ostatními zařízeními soc.služeb vč. představitelů obcí (komunitní plánování soc.služeb v území)</p> <p>dobrovolnictví</p>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB pro osoby v obtížných životních situacích	<i>jasná pravidla a jednotný systém financování soc.služeb, vč. hodnocení žádostí o dotace se zapojením pracovních skupin KPSS podporu ze strany města (obcí), partnerů, kraje a státu</i> <i>provázanost s ostatními sociálními a souvisejícími službami v území</i> <i>dostatečné kvalifikované personální zajištění</i>	<i>dublování služeb</i> <i>zánik některých služeb v důsledku nedostatečného financování</i>	<i>pracovní skupina v rámci komunitního plánování (zástupci poskytovatelů), pravidelná setkávání</i> <i>webová prezentace, prezentace v tisku, letáky</i> <i>účast na veletrhu soc.služeb Ústí n.O. osobní komunikace</i>	<i>zmapování a koordinace sítě sociálních služeb, legislativní podpora</i> <i>burza filantropie</i> <i>zkvalitnění prezentace organizací (vývěsné tabule, orientační systém města, setkání NNO s politiky apod.), účast na veletrhu soc.služeb města</i>
Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB pro osoby zdravotně postižené	<i>respekt cílové skupiny</i> <i>jasná pravidla pro hodnocení žádostí o dotace se zapojením pracovních skupin KPSS</i>	<i>nedostatek financí na poskytování a rozvoj služby (od klientů, státu-kraje-obcí, stálé snižování dotací)</i> <i>nedostatečná podpora moderních komunikačních technologií (skype pora-</i>	<i>pracovní skupina v rámci komunitního plánování (zástupci poskytovatelů), pravidelná setkávání</i> <i>webová prezentace, prezentace v tisku,</i>	optimalizace provozu a rozvoj soc.služeb (odpovídající personální kapacita, vč. zajištění odborného personálu), pozn. nedostatečná kapacita týdenního stacionáře, terénní služby pro duševně nemocné, odborná způsobilost Help poradenství ve vztahu k provozu zařízení (efektivita služby) <i>transformace psychiatrické péče</i>

<i>podporu ze strany města (obcí), partnerů, kraje a státu –zajištění financování služeb</i>	<i>denství, osobní intervence, službu nenaplnují kritéria) nejednotnost v dotačních titulech a účelovost dublování služeb</i>	<i>letáky účast na veletrhu soc.služeb Ústí n.O. osobní komunikace</i>	<i>podpora vzniku chráněných pracovních míst a dostupného, sociálního a tréninkového bydlení</i>
<i>jistota, systémovost a jed- notnost v zajištění a finan- cování služeb</i>	<i>zánik některých služeb v důsledku nedostatečného financování</i>		
<i>provázanost a spolupráce s ostatním sociálními a souvi- sejícími službami v území, propojení aktivit (komunitní plánování)</i>	<i>fluktuační pracovníků (ke klientům, ohrožení provo- zu a řízení služby, neefek- tivita)</i>		
<i>dostatečné kvalifikované personální zajištění</i>	<i>nedostatečná kapacita zařízení/služby a odborný personál lékaři neumí pracovat s uživateli, zejm. postiže- nými dětmi (od sdělení, přes posuzování postižení, nároku na dávky apod. zájem poskytovatelů zajis- tit si klientelu (chráněný x volný trh práce)</i>		

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
RODINA UŽIVATELE SLUŽEB senioři	<p><i>dobře fungující síť sociálních a navazujících služeb</i></p> <p><i>dostupnost soc.služeb (roz- místění, časová, finanční),</i></p> <p><i>služby respitní péče (odleh- čovací služba, stacionář)</i></p> <p><i>lidský přístup a kvalita soc.služeb</i></p> <p><i>informovanost, přehledný a ucelený systém soc.služeb</i></p> <p><i>vědomí, že je na koho se obrátit (prevence, pomoc, podpora), odborná podpora</i></p>	<p><i>nezájem řešit situaci a informovat se o možnosti řešení (prevence, podpora, pomoc)</i></p> <p><i>malý zájem o informace a systém poskytovaných soc.služeb</i></p> <p><i>nezájem pomoci uživateli (najít řešení, vhodné pro- středí, vytvoření potřeb- ných podmínek) neochota financovat pla- cené služby</i></p> <p><i>neprůhledné přiznání pří- spěvku na péči – nepo- skytnutí potřebné péče pečující rodiny bez efektiv- ní pomoci a podpory (od- lehčovací služba apod.)</i></p> <p><i>přetíženost fyzická i du- ševní (umístění uživatele do ústavní péče, pobytová zařízení)</i></p>	<p><i>osobní komunikace, odbor soc.služeb</i></p> <p><i>webová prezentace (katalog soc.služeb města)</i></p> <p><i>tiskoviny (katalog, letáky), k dispozici na určených místech (odbor soc.sl., zdra- votnická zařízení, zařízení soc.služeb)</i></p> <p><i>sociální pracovníci</i></p>	<p>monitoring a prověření informačních kanálů</p> <p>propagace sociálních a souvisejících služeb (jednotný a přehledný systém), informovanost veřejnosti</p> <p>návštěvy sociálních pracovníků</p> <p>podpora terénních a ambulantních služeb, dobrovolnictví (společníci, docházka do domácností)</p>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
RODINA UŽIVATELE SLUŽEB osoby v obtížných životních situacích	dobře fungující síť sociálních a navazujících služeb dostupnost soc.služeb (roz- místění, časová, finanční) lidský přístup a kvalita soc.služeb informovanost, přehledný a ucelený systém soc.služeb vědomí, že je na koho se obrátit (prevence, pomoc, podpora)	nezájem o uživatele - nezá- jem pomoci uživateli, nezájem řešit situaci a informovat se o možnosti řešení (prevence, podpora, pomoc) obava o konečný dopad - př. odebrání dětí, nucení k léčbě atd. neinformovanost o služ- bách (prevence, podpora, pomoc) nezájem o službu, kontakt (nezájem řešit situaci)	osobní komunikace, odbor soc.služeb webová prezentace (katalog soc.služeb města) tiskoviny (katalog, letáky), k dispozici na určených místech (odbor soc.sl., zdra- votnická zařízení, zařízení soc.služeb) sociální pracovníci	monitoring a prověření informačních kanálů propagace sociálních a souvisejících služeb (jednotný a přehledný systém) - informovanost veřejnosti o službách prevence (již primární na ZŠ, spolupráce škol - programy, podpora rodiny, osvěta patologické jevy společnosti, apod.) návštěvy sociálních pracovníků
RODINA UŽIVATELE SLUŽEB zdravotně postižení	dobře fungující síť sociálních a navazujících služeb dostupnost soc.služeb (roz- místění, časová, finanční), služby respitní péče lidský přístup a kvalita soc.služeb informovanost, přehledný a ucelený systém soc.služeb	obava o konečný dopad - odebrání dětí, nucení k léčbě atd. nezájem řešit situaci a informovat se o možnosti řešení (prevence, podpora, pomoc) pečující rodiny bez efektiv- ní pomoci a podpory (od- lehčovací služba apod.) ,	osobní komunikace, odbor soc.služeb webová prezentace (katalog soc.služeb města) tiskoviny (katalog, letáky), k dispozici na určených místech (odbor soc.sl., zdra- votnická zařízení,	monitoring a prověření informačních kanálů

	<p>vědomí, že je na koho se obrátit (prevence, pomoc, podpora),</p> <p>odborná podpora</p>	<p>přetíženost fyzická i duševní (umístění uživatele do ústavní péče, pobytová zařízení)</p> <p>malý zájem o informace a systém poskytovaných soc.služeb</p> <p>nezájem pomoci uživateli (najít řešení, vhodné prostředí, vytvoření potřebných podmínek,..)</p> <p>neochota financovat placené služby</p> <p>neprůhledné přiznání příspěvku na péči – neposkytnutí potřebné péče</p>	<p>zařízení soc.služeb)</p> <p>sociální pracovníci</p>	<p>propagace sociálních a souvisejících služeb (jednotný a přehledný systém) - informovanost veřejnosti o službách (prevence, podpora, pomoc)</p> <p>podpora terénních a ambulancních služeb</p>
Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
<p>VEŘEJNOST</p> <p>nečerpající služby</p>	<p>dobře fungující síť sociálních a navazujících služeb</p> <p>lidský přístup a kvalita soc.služeb</p> <p>informovanost, přehledný a ucelený systém soc.služeb</p> <p>vědomí, že je na koho se obrátit, prevence, pomoc, podpora)</p> <p>dostupnost soc.služeb (rozmístění, časová, finanční)</p> <p>dostatečná kapacita(přímo v SO ORP ÚO nebo blízkém okolí)</p>	<p>malý zájem veřejnosti o informace o soc.službách</p>	<p>webová prezentace</p> <p>prezentace v tisku, letáky</p> <p>osobní komunikace</p>	<p>propagace sítě nabízených soc.služeb, informovanost</p> <p>prověření nabídky a informačních kanálů</p> <p>informovanost o cílových skupinách a související problematice (význam soc.služeb)</p> <p>propagace dobrovolnictví</p> <p>pravidelně informovat, zlepšit komunikaci s médii, pořádat kulaté stoly nebo veřejná projednávání, komunitní plánování se zapojením veřejnosti</p>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
ZAMĚSTNANCI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	<i>dobré pracovní podmínky, včetně odměn</i> <i>prestiž</i>	<i>přetíženost (psychická i fyzická)</i> <i>přílišná administrativa</i> <i>ohrožení ze strany uživatelů nebo prostředí ve kterém žijí (zdravotní riziko, ublížení na zdraví)</i> <i>rychlé a časté legisl. změny</i>	<i>osobní komunikace,</i> <i>společná setkání,</i> <i>semináře, školení</i>	<i>péče o zaměstnance (podpůrné nástroje), optimalizace služby - dostatečná a kvalifikovaná personální kapacita služby</i> <i>zlepšení vybavení a pracovních podmínek v souvislosti s využitím fondů EU a dalších zdrojů</i>
PARTNEŘI POSKYTOVATELŮ <i>(sponzoři, dárci, zájmová sdružení např. ČČK)</i>	<i>propagace partnera</i> <i>dobré fungování a kvalita služby</i> <i>efekt pomoci</i>	<i>nedostatek zdrojů na straně sponzorů</i> <i>přerušeni spolupráce</i> <i>neadekvátní zásahy dle rozhodování o službě</i>	<i>osobní komunikace,</i> <i>společná setkání,</i> <i>semináře, školení</i>	<i>propagace, příklady dobré praxe, media</i> <i>motivovat ke spolupráci - firemní fundraising</i> <i>koordinace a stanovení rolí</i>
CENTRÁLNÍ MĚSTO SO ORP <i>Ústí nad Orlicí</i>	<i>uspokojení poptávky občanů města a obcí/občanů SO ORP</i> <i>optimalizace výdajů na příspěvky, dotace poskytovatelům služeb, vč. výdajů na provoz a investice svých organizací</i> <i>přehledný a jednotný systém sociálních služeb</i> <i>kvalitní komunitní plánování (naplnění hlavních potřeb území)</i>	<i>nedostatek finančních zdrojů, omezení spolufinancování soc.sl.</i> <i>nejasná struktura financování (nejasný způsob rozhodování o přidělení dotací)</i> <i>nejasná strategie, nejasné priority města k sociální politice území SO ORP</i> <i>malý zájem zastupitelů o komunitní plánování (závažnost dokumentu, jiné priority)</i>	<i>společná setkání na úrovni obcí SO ORP (jednání mezi obcemi)</i> <i>komunikace s centrálním městem ORP (odbor soc.služeb) a zástupci poskytovatelů</i>	<i>zajištění přísunu pravidelných informací poskytovatelů (významnost služby v širším kontextu)</i> <i>networking, zajištění kontaktu se zástupci uživatelů služeb (zapojení poskytovatelů, uživatelů i představitelů centrálního města/obcí ORP v pracovních skupinách komunitního plánování)</i> <i>prosazování společných zájmů (legislativních a ekonomických)</i> <i>vytvoření a zveřejnění priorit sociální politiky města ORP a spádového území</i> <i>stanovení kritérií pro spolufinancování soc.služeb ze strany města</i> <i>spolupráce mezi obcemi, komunitní plánování v kontextu SO ORP (nově sestavený na základě potřeb území, uživatelů, poskytovatelů) - zajištění organizátora společných setkání</i>

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
PŘEDSTAVITELÉ OSTATNÍCH SPÁDOVÝCH OBCÍ SO ORP	<i>uspokojení poptávky obyvatel zájmového území</i>	<i>nejasné kompetence obcí</i>	<i>komunikace s odborníky, zástupci poskytovatelů</i>	meziobecní spolupráce - prosazování společných zájmů (legislativní a ekonomické)
	<i>optimalizace spektra poskytovaných sociálních služeb (zmapování a analýza potřeb území)</i>	<i>nedostatek finančních zdrojů z veřejných prostředků na soc.sloužby</i>	<i>jednání mezi obcemi společná setkání na úrovni SO ORP nebo ROT</i>	koordináční setkávání na úrovni SO ORP zvýšení zájmu o sociální služby ze strany obcí
	<i>jasný a přehledný systém financování soc.sloužeb</i>	<i>nezájem a neochota spolupracovat, jiné priority</i>		
	<i>optimalizace výdajů na provoz a investice v případě svých organizací (pečovatelská služba)</i>	<i>změny legislativy nereálná očekávání (nejasná strategie)</i>		zvýšení informovanosti ze strany poskytovatelů a hlavního koordinátora soc. služeb v území (potřebnost a význam služeb, jednotný a přehledný systém, nastavení systému financování, stanovení priorit)
	<i>koordinaci a spolupráci ze strany centrálního města ORP</i>	<i>špatné rozmístění poskytovatelů v rámci území</i>		

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob Komunikace	Opatření
PARDUBICKÝ KRAJ	<p><i>uspokojení poptávky občanů na území kraje</i></p> <p><i>optimalizace sítě zařízení a výdajů na služby poskytované nebo dotované krajem (příspěvky, dotace)</i></p> <p><i>spoluúčast obcí na financování soc.služeb</i></p>	<p><i>převést služby poskytované krajem na obce nevhodná alokace, systém a struktura financování soc.služeb z veřejných zdrojů</i></p> <p><i>nedostatečná komunikace orgánů kraje a obcí k samosprávným kompetencím</i></p> <p><i>nejasná strategie (problém víceletého financování)</i></p>	<p><i>komunikace s odborníky, zástupci poskytovatelů</i></p> <p><i>jednání s obcemi zájmového území</i></p>	<p>podpora meziobecní spolupráce</p> <p>prosazování společných zájmů krajů a obcí z legislativního a ekonomického pohledu</p>
STÁT	<p><i>uspokojení poptávky občanů na území ČR</i></p> <p><i>optimalizace sítě zařízení</i></p> <p><i>optimalizace výdajů na poskytované služby</i></p>	<p><i>vrchnostenský přístup státu (nedostatečná komunikace)</i></p> <p><i>nejasná strategie</i></p> <p><i>nevhodná alokace zdrojů a struktura financování zejména z veřejných zdrojů</i></p>	<p><i>komunikace se zástupci obcí, se zájmovými sdruženími, odborníky, zástupci poskytovatelů</i></p>	<p>jasné vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi</p> <p>nastavení systému financování (stát-kraj-obce)</p> <p>prosazování společných zájmů ve veřejné správě (legislativních i ekonomických)</p>
MÉDIA	<p><i>náměty pro čtenáře</i></p> <p><i>senzace</i></p> <p><i>přehled o dění v regionu (regionální média)</i></p>	<p><i>negativní tvář na poskytovatele či uživatele služeb, na obce</i></p>	<p><i>partnerství s médii</i></p> <p><i>tiskové zprávy</i></p> <p><i>webová prezentace</i></p>	<p>pravidelná komunikace</p> <p>prevence (příběhy ze života)</p> <p>příklady dobré praxe</p>

Zdroj dat: Diskusní pracovní skupiny *Senioři, Osoby v obtížných životních situacích, rodiny s dětmi a mládež, Zdravotně postižení (KPSS Ústí n.O.), 2014*

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Nejvýznamnějšími riziky v oblasti sociálních služeb v zájmovém území jsou jednoznačně **rizika finanční**, a to především **nedostatečné finanční zdroje** na realizaci (provoz) a rozvoj sociálních a souvisejících služeb, které souvisí **především s chybějícím systémem financování sociálních služeb** nejen na úrovni SO ORP, ale **prioritně státu a kraje**. Toto riziko se všemi jeho dopady vnímají všechny obce území SO ORP nejpodstatněji a cítí potřebu a nutnost tuto situaci co nejdříve řešit. Je potřeba nastavit jasná pravidla podpory a vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi, vč. jednotného systému podpory poskytovatelů služeb. Problémem je především absence víceletého financování (problematika jednoletého financování), ale také účelovost dotační podpory (často s nelogickými podmínkami a požadavky). S financováním sociálních služeb souvisí také **úzce ekonomický pohled** na služby, který je nadřazován jejich potřebnosti.

V území SO ORP byla rizika v sociální oblasti vyhodnocena dle jejich významu v tomto pořadí - **rizika finanční a organizační, následně pak rizika věcná, právní** a naposledy **technická**.

Z finančních rizik je podstatné zmínit **nedostatek financí na platy** a dosud málo využívaný **firemní fundraising**.

Z organizačních rizik do popředí vystupuje především riziko spojené s **reflexí stávající sítě sociálních služeb na demografický a společenský vývoj** v území a jeho potřeby (příliš mnoho/málo uživatelů služby), která se odráží v nedostatečné kapacitě a zařízení a služeb vč. spektra nabídky a možností. Rizikovým faktorem je rovněž dostupnost služeb, a to jak finanční, tak prostorová (dopravní dostupnost a rozmístění služeb v území) a časová (provozní doba služby v úrovni dnů v roce, měsíci, dnů i během dne), jejich provázanost, návaznost i prostupnost.

Z věcných rizik je potřeba upozornit na **chybějící a nedostatečné profese**, ale také na nedostatečné personální zajištění, které koresponduje s nedostatkem financí na provoz služeb a platy zaměstnanců, navíc s výrazným dopadem na kvalitu poskytované služby vč. její kapacity a možného rozvoje.

Z pohledu právních rizik vyplývá potřeba již výše uvedeného **jednotného systému podpory** sociálních služeb s **jasným a legislativním vymezením kompetencí**. Významným rizikem je také změna legislativy, nevhodné reformy a změny zákonů, navíc z praktických důvodů nevyhovující platností vždy ke konci roku.

Technická rizika zastupuje především **nevyhovující technický stav prostor** zařízení sociálních služeb, navíc v některých případech s nejistotou pronájmu a jeho nejasným pokračováním v dalším roce. **Problematika pronájmu** s sebou navíc nese znevýhodnění, neboť v tomto případě nelze uplatnit možnost dotační podpory za účelem technického zhodnocení prostor/budovy zařízení. Podstatným rizikem u terénních služeb je špatný technický stav vozidel, který ohrožuje samotné poskytování této služby.

Analýza rizik vychází jak z komunikace se zástupci spádových obcí, centrálního města ORP a řídicí skupiny KPSS Ústí n.O., tak z diskuze s poskytovateli služeb v rámci pracovních skupin KPSS.

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika (instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika)
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	Významnost rizika $V = P * D$		
FINANČNÍ RIZIKA					
<p>1. Nedostatečné finanční zdroje na udržení, realizaci (provoz) a rozvoj sociálních (a souvisejících) služeb</p> <p>zejm. nedostatek financí na platy zaměstnanců a zajištění běžného provozu (opravy, nájemné), problematika financování terénních služeb (např. sociální rehabilitace pro duševně nemocné), stálé snižování výše dotací</p>	5	5	25	<ol style="list-style-type: none"> 1. finanční podpora státu (příspěvky, granty, dotační systém) - zejména na skryté služby z pohledu obcí (ambulantní a terénní služby) 2. jednat s krajem o kofinancování, víceletém financování a o zvýšení podpory personálních nákladů ze strany donátorů (dotace na mzdy) 3. nastavení systému financování soc.služeb ze strany státu - jasná pravidla podpory a vymezení kompetencí mezi státem - krajem – obcemi 4. jasná pravidla pro hodnocení žádostí o dotace, se zapojením KPSS 5. hledání zdrojů na sociální projekty, zajištění provozu služby 6. firemní fundraising, sponzoři, dárci - propagace a osvěta sociálních a souvisejících služeb (příklady dobré praxe - př. Konzum, potřebnost, význam služeb a společenská odpovědnost), podpora spolupráce s firmami (propagace partnerů, zapojení médií, stanovení rolí, burza filantropie) 7. optimalizace sítě soc.služeb 8. meziobecní spolupráce - společné komunitní plánování (stanovení priorit, optimalizace, nastavení systému podpory a financování vybraných sociálních služeb v rámci území SO ORP, především pobytové služby, ze strany obcí min. příspěvek ve výši daňové výtěžnosti na uživatele-občana obce), uzavření smluvní dohody mezi obcemi 	<p>zřizovatelé/ poskytovatelé služeb</p> <p>obce daného území (jako zřizovatelé nebo podporovatelé služby)</p> <p>kraj/stát</p>

					<p>9. zlepšit energetický management (sdružené nákupy energií aj. ke snížení výdajů)</p> <p>10. stanovení standardu (prostorových a materiálově technických podmínek, pasportizace apod.)</p>	
2.	<u>Není systém financování služeb</u> zejm. vymezení kompetencí na úrovni stát-kraj-obec, problematika jednoletého financování projektů (EU fondy) apod.	5	5	25	<p>1. Nastavení systému financování soc.služeb ze strany státu (jasná pravidla podpory a vymezení kompetencí mezi státem - krajem - obcemi)</p> <p>2. Meziobecní spolupráce (prosazování společných zájmů, ekonomických i legislativních vůči kraji/státu)</p> <p>3. Nastavení systému financování na úrovni území SO ORP (základní systém finanční podpory obcí a měst - dohoda mezi obcemi, společné financování (ulehčení administrativy v případě nižších příspěvků, smluvní vztah na příspěvek na provoz), firemní fundraising, dotační systém centrálního města ORP)</p> <p>4. Sjednocení podmínek financování soc.služeb ze strany obcí (pravidla, aby každá obec nefinancovala dle jiných podmínek - příspěvek na provoz/dar/veřejná finanční podpora = jiné rozpočtové podmínky, jiné lhůty pro vyúčtování)</p> <p>5. Změna systému vyhlašování dotačních titulů (komunikace stávajících a nevyhovujících podmínek, problematika účelového poskytování finančních prostředků a nedostupnost finanční podpory s ohledem na stanovení často nelogických požadavků a splnění podmínek soc.služby)</p>	<p>kraj/stát</p> <p>spádové obce území SO ORP</p> <p>centrální město ORP</p> <p>poskyvatelé služeb</p>
3.	Výpadek EU fondů	4	4	16	<p>1. Hledat nové zdroje financování, sponzoři</p> <p>2. Optimalizace sítě soc.služeb v území, stanovení priorit a nastavení systému jejich financování</p> <p>3. Komunitní plánování na úrovni SO ORP (střednědobé plánování a strategie)</p> <p>4. Jednat s krajem o kofinancování a nastavení systému financování služeb</p> <p>5. Meziobecní spolupráce - zapojení spádových obcí a měst SO ORP</p>	<p>poskyvatelé a obce daného území</p> <p>kraj/stát</p>

4.	Neochota spolupodílet se na financování sociálních/souvisejících služeb ze strany spádových měst a obcí, firem, uživatelů služeb a veřejnosti	4	3	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagace a osvěta sociálních a souvisejících služeb obecně (informovanost o službách, orientace v systému soc.služeb v území, příklady dobré praxe, potřebnost a význam služeb a společenská odpovědnost, veletrh sociálních služeb, integrační den) 2. Nastavení systému financování soc.služeb, zapojení obcí spádového území (společné komunitní plánování na úrovni SO ORP, dohoda mezi obcemi) 3. Zvýšení informovanosti spádových obcí o poskytovaných službách, o jejich typu a režimu, vč. jejich specifík, významu a dopadu v případě jejího zániku 	<p>poskytovatel (zřizovatel) služby/zařízení</p> <p>centrální město ORP (v roli hlavního koordinátora soc.služeb v území)</p>
5.	Uživatelé neplatí za službu (u zpoplatněných služeb)	2	3	6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Změnit systém výběru plateb 2. Informovanost veřejnosti a uživatelů o sociálních a souvisejících službách (podmínky poskytování soc.služeb) 	poskytovatel služby
ORGANIZAČNÍ RIZIKA						
6.	Nedostatečná kapacita zařízení /služby (příliš mnoho klientů, neuspokojené žádosti) pozn. stárnutí populace, nárůst osob s demencemi, rostoucí nezaměstnanost, zadlužení a chudoba, neúplné rodiny a sociální vyloučení apod.	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meziobecní spolupráce - kvalitní komunitní plánování sociálních služeb v území (zapojení obcí SO ORP, soulad s krajskými strategiemi a komunitním plánem) 2. Optimalizace poskytovaných služeb, monitoring potřebnosti služeb dle potřeb území, včasné rozšíření/zavedení potřebného spektra služeb 3. Hledání zdrojů na sociální projekty a na zajištění provozu služby, projekty financované z fondů EU 	obce a poskytovatelé daného území
7.	Neochota obcí společně komunitně plánovat (nezájem obcí o spolupráci) (pozn. chybí kontakt se službou)	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meziobecní spolupráce - posílení koordinační úlohy centrálního města ORP v procesu komunitního plánování soc.služeb v území, komunikace a spolupráce se spádovými obcemi, prosazování společných zájmů, společné komunitní plánování a komunikační kampaň) 2. Propagace sociálních služeb, jejich významu a využívání občany obcí území, vč. významu komunitního plánování (přínosy pro obce), informovanost a orientace v systému soc.služeb 	obce daného území

8.	<p>Špatná provázanost služeb v území - návaznost a prostupnost služeb (více poskytovatelů jedné služby, chybějící navazující služby, nezájem či neochota poskytovatelů ke spolupráci)</p> <p>pozn. ohrožení klienta - klient si zkusí pracovat a přijde o invalidní důchod apod.)</p>	4	3	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zlepšení komunikace mezi poskytovateli služeb (společná pravidelná setkání) 2. Komunitní plánování soc.služeb v území, optimalizace služeb 3. Zlepšení koordinace činnosti jednotlivých služeb (možnost rozšíření spektra poskytovaných soc.služeb u jednoho poskytovatele bez nutnosti další složité administrativy a registrace, koordinace rozdělení péče - zajištění case manažera) 4. Zlepšení příležitostí k dostupnému bydlení v kombinaci s terénní podporou, zapojení uživatelů služeb do společnosti (meziobecní spolupráce - ve spolupráci s obcemi vytvoření chráněných míst, chráněné dílny, chráněného tréninkového bydlení) 5. Změna systému sociálních dávek, který není kompatibilní - ID, PNP, ZTP/P, mobilita a práceschopnost (ohrožení klienta - klient si zkusí pracovat a přijde o invalidní důchod, aj.) 	<p>poskytovatelé služeb daného území</p> <p>centrální město ORP (<i>jako hlavní koordinátor komunitního plánování soc.služeb v území</i>)</p>
9.	<p>Špatná dostupnost služeb - časová, finanční i prostorová (špatné rozmístění zařízení, dopravní dostupnost, bariérovost)</p> <p>pozn. problematika umístění uživatelů do velkých celoročních zařízení mimo komunitu, kde vyrůstali</p>	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunitní plánování soc.služeb v území se zapojením spádových obcí a uživatelů služeb 2. Komunikační strategie (informovanost, jednotný a přehledný systém soc.služeb v území, efektivní propagace, centralizace služeb) 3. Bezbariérové zařízení a přístupy (sociální i zdravotnické služby), optimalizace hromadné dopravy, provoz senior dopravy (finanční dostupnost - dotace) 4. Optimalizace spektra a provozu soc.služeb (provozní doba, podpora terénních služeb a dosažitelnost ambulantních služeb, rozvoj chybějících služeb - zejména dostupného bydlení - chráněné a tréninkové bydlení v kombinaci s dostupnou terénní službou) 5. Finanční podpora placených služeb (zajistit sponzory, dárce, jednat o kofinancování obcí a kraje) 6. Meziobecní spolupráce - koordinace a finanční podpora obcí, vytvoření chráněných míst (úklid kanceláří, veřejné prostranství apod.) a chráněného bydlení (analýza bytových prostor v území) 	<p>poskytovatelé a obce daného území</p> <p>centrální město ORP (<i>v roli hlavního koordinátora soc.služeb v území</i>)</p> <p>kraj</p>

10.	Nedostatečné spektrum služeb (nerespektování cílových skupin)	2	3	6	1. Kvalitní komunitní plánování sociálních služeb v území, se zapojením spádových obcí, optimalizace soc.služeb dle potřeb území (potřeba odlehčovací služby, dostupného bydlení, chráněné tréninkové bydlení, chráněných míst - uplatnění na trhu práce) 2. Meziobecní spolupráce (ve spolupráci s obcemi vytvoření chráněných míst (možnosti brigád, společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce), chráněné dílny, chráněného tréninkového bydlení) 3. Hledání zdrojů na sociální projekty a na zajištění provozu služby, projekty financované z fondů EU	obce a poskytovatelé daného území
11.	Nevyužitá kapacita zařízení / zánik služby (malá využitelnost, příliš málo klientů, více poskytovatelů jedné služby) pozn. cílová skupina děti, rodiny s dětmi (mateřská a rodinná centra)	2	2	4	A. Monitoring potřebnosti a optimalizace služeb B. Komunikace v území, komunitní plánování soc.služeb, přehledný a jednotný systém informovanosti, centralizace služeb C. Propagace a informování o daných službách v území, o možnostech řešení situací široké veřejnosti D. Meziobecní spolupráce - zejména dohoda mezi centrálním městem ORP (sídlo většiny zařízení soc.služeb) se spádovými obcemi	poskytovatelé služeb a obce daného území (zřizovatel či podporovatel služby)
VĚCNÁ RIZIKA						
12.	Úzce ekonomický pohled na sociální služby (nadřazení ekonomického pohledu na sociální služby nad jejich potřebností)	4	5	20	1. Propagace sociálních služeb, jejich významu a dopadů v případě zániku služeb (přímé i nepřímé vazby), informovanost a orientace v systému soc.služeb, vč. využívání služeb občany území (potřeby daného území) 2. Společenská odpovědnost, péče o občany území 3. Meziobecní spolupráce (sociální politika obcí / území SO ORP a stanovení priorit, optimalizace soc.služeb a jejich finanční udržitelnost)	poskytovatelé a obce daného území kraj/stát

13.	<p>Personální rizika chybějící nebo nedostatečné profese, nedostatečné personální zajištění</p> <p>pozn. poddimenzované počty pracovníků z důvodu finančních prostředků, nedostatek kvalifikovaných pracovníků, fluktuace pracovníků - riziko vůči klientovi i pracovnímu týmu a provozu služby)</p>	3	5	15	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prověření kvality zaměstnanců - žádaný stupeň vzdělání, motivace k odpovídajícímu vzdělání 2. Prověření kvality poskytované služby a optimalizace zajištění soc.služeb 3. Vzdělávání zaměstnanců (EU fondy aj.) 4. Získávání a zapojení dobrovolníků (účast při chodu zařízení, propagace, organizace akcí, společníci klientů) 5. Zvýšení podpory personálních nákladů ze strany donátorů (dotace na mzdy), kofinancování kraje 	poskyvatel služby
14.	<p>Neinformovanost a špatná orientace v síti a systému sociálních služeb v území (veřejnost, obce a města, uživatelé, firmy...)</p> <p>pozn. nepřehledná síť poskytovatelů sociálních služeb v území</p>	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagace soc.služeb a zlepšení informovanosti občanů území (web, tisk, veletrh soc.sl., integrační den, info do domácností apod.), vč. lékařů a pracovníků na úřadech, základní info do domácností apod.), aktualizace katalogu soc.služeb v území 2. Meziobecní spolupráce (společné komunitní plánování na úrovni SO ORP, optimalizace služeb a vytvoření priorit, koordinace a společná komunikační kampaň) 3. Zlepšení prezentace jednotlivých organizací (orientační systém, vývěsní tabule, zapojení médií) 4. Nastavení jednotného a centrálního systému soc.služeb území 	poskyvatelé služeb centrální město ORP (v roli hlavního koordinátora) obce daného území
15.	<p>Politické vlivy (fluktuace - komunální volby a změna priorit obcí a měst daného území), neochota zástupců měst a obcí podpořit aktivity v sociální oblasti)</p>	3	3	9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalitní komunitní plánování ve střednědobém plánu, v souladu s krajskými koncepcemi (Strategický plán Pardubického kraje) 2. Stanovení priorit zájmového území - města ORP i spádových obcí (sociální politika), hlavních směrů podpory soc. služeb v území 3. Meziobecní spolupráce (prosazování společných zájmů, ekonomických i legislativních) 4. Komunikace s politiky (setkání NNO s politiky apod.) 5. Meziobecní spolupráce - propagace sociálních služeb (informovanost, orientace v systému, význam a potřebnost služeb v území, vč. dopadů), komunikační kampaň 	obce daného území kraj

16.	Nízká kvalita sociálních služeb	2	4	8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastavení kritérií kvality a hodnocení služeb, které území využívá (sledování kvality poskytovaných služeb, reference, dotazníkové šetření uživatelů a jejich rodin aj.) 2. Meziobecní spolupráce (dobrá praxe) 3. Zajištění kvalifikovaného a dostatečného personálu, vhodných prostor (zázemí služby), optimalizace provozní doby služby 	poskytovatel (zřizovatel) služby
17.	Špatné řízení zařízení / poskytované služby (stížnosti občanů, neodborný personál, nevhodná provozní doba, interpersonální konflikty apod.)	2	4	8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upozornění na dopady změn, pasportizace 2. Analýza stávajícího stavu a provozu zařízení včetně potřeb v území 3. Zajištění kvalifikovaného a dostatečného personálu, vhodných prostor (zázemí služby), optimalizace provozní doby služby 	zřizovatel poskytovatele služby / zařízení
18.	Nezájem obcí a obyvatel území o sociální služby (přístup „nepotřebuji - nezajímám se“)	2	3	6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagace a osvěta soc.sloužeb v území, společenská odpovědnost, zvýšení informovanosti (povědomí) o službách (řešení obtížných životních situací, prevence, podpůrné služby, pomoc, význam služeb v území - dopady) 2. Meziobecní spolupráce (dobrá praxe, komunikační kampaň, dostupnost terénních a ambulantních služeb i pro spádové obce SO ORP) 	poskytovatelé služeb a obce daného území centrální město ORP (v roli hlavního koordinátora)
19.	Nezájem obyvatel území o umístění do konkrétního zařízení soc.sloužeb / o využití konkrétní služby	2	2	4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring, sledování kvality poskytovaných služeb v území (odborný personál, vyhovující prostory, lidský přístup) 2. Propagace sociálních služeb (dny otevřených dveří, příklady dobré praxe, reference) 	poskytovatel služby
PRÁVNÍ RIZIKA						
20.	<u>Chybí jednotný systém podpory poskytovatelů soc.sloužeb</u> (nejednotnost financování služeb s celostátní působností)	5	5	25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastavení jednotného systému podpory 2. Meziobecní spolupráce (prosazování společných zájmů vůči státu) 3. Jasně a legislativní vymezení kompetencí mezi státem - krajem - obcemi 	obce daného území kraj / stát
21.	Změna legislativy, nevhodné reformy či změny zákonů (obava co přinese reforma psychiatrické péče, nenaplnění očekávání transformace psychiatrické péče apod.)	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upozornění na dopady změn legislativy 2. Meziobecní spolupráce (prosazování společných zájmů vůči státu) 3. Změnit systém 	poskytovatelé (zřizovatelé) služeb a obce daného území stát

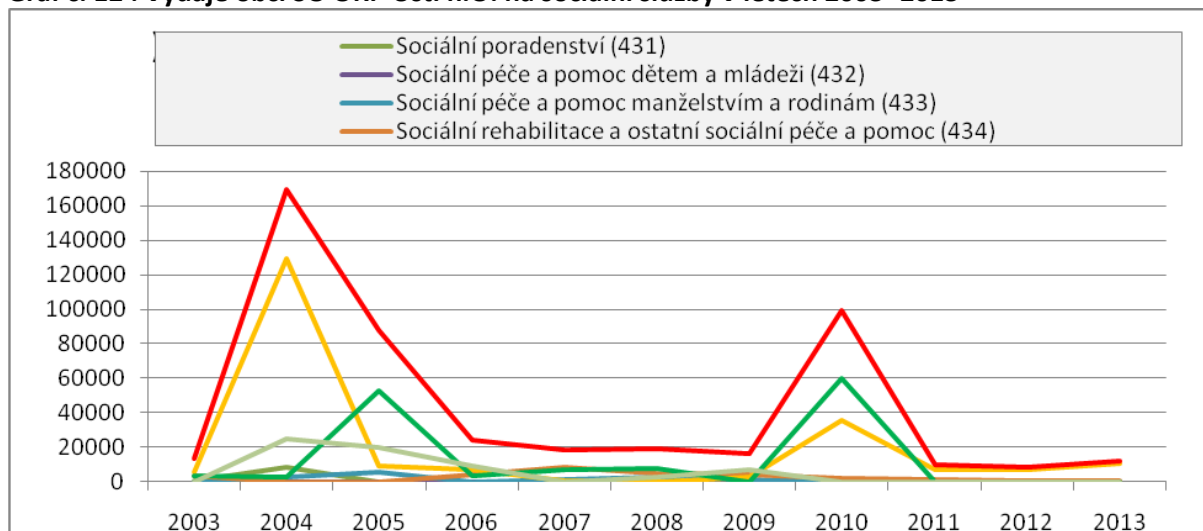
TECHNICKÁ RIZIKA						
22.	<p>Špatný technický stav budov nebo vybavení zařízení soc.služeb (nevyhovující prostory, ztráta zázemí, nedostatečné vybavení apod.)</p> <p>Pozn. problematika bariér, nedostatečné nebo nevhodné prostor (soukromí klientů, hygienické zázemí, stísněné prostory vyvolávající agresí, nerespektování cílových skupin, jednoleté pronájmy prostor, špatný technický stav vozidel - riziko poskytování terénních služeb aj.)</p>	3	4	12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Využít fondy EU či jiné zdroje, kofinancování kraje, příspěvek zřizovatele, dotace a granty, firemní fundraising (oslovení sponzorů) 2. Meziobecní spolupráce (zvýhodněné podmínky v případě pronájmu, nabídka ne/bytových prostor, finanční spoluúčast obcí, podpora a dostupnost terénních a ambulantních služeb) 3. Hledání nového nebo vhodného objektu (prostor), vč. finančních zdrojů (nevyhovující prostory Stacionáře Ústí n.O. - denní a týdenní stacionář) 4. Víceleté nájemní smlouvy / podpora provozu služeb ve vlastnictví zřizovatele (podmínky dotační podpory - zhodnocení budovy) 5. Bezbariérovost zařízení soc.služeb (zejm. v případě týdenního stacionáře) 	poskytovatel / obec vlastník budovy/zařízení

c. Další potřebné analýzy

Finanční analýza soc.služeb v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Celkové výdaje na sociální služby v území SO ORP v posledních 3 letech vykazují **stabilní trend provozních výdajů**. V roce 2012 dosáhly celkové výdaje na sociální služby 8mil.Kč, z toho provozní (neinvestiční) činily 99%. V posledních 10-ti letech se celkové výdaje obcí vyvíjely ve dvou vlnách s výraznými **finančními vstupy v letech 2004-2005 a v roce 2010** (viz graf 12, tab. č.82). Zatímco v roce 2004-2005 se jednalo o neinvestiční výdaje (DPS/DZR, soc.služby v ústavech zdravotnické péče), v roce 2010 investiční (rozvoj chráněného bydlení, vznik sociálně terapeutické dílny).

Graf č. 12 : Výdaje obcí SO ORP Ústí n.O. na sociální služby v letech 2003 -2013

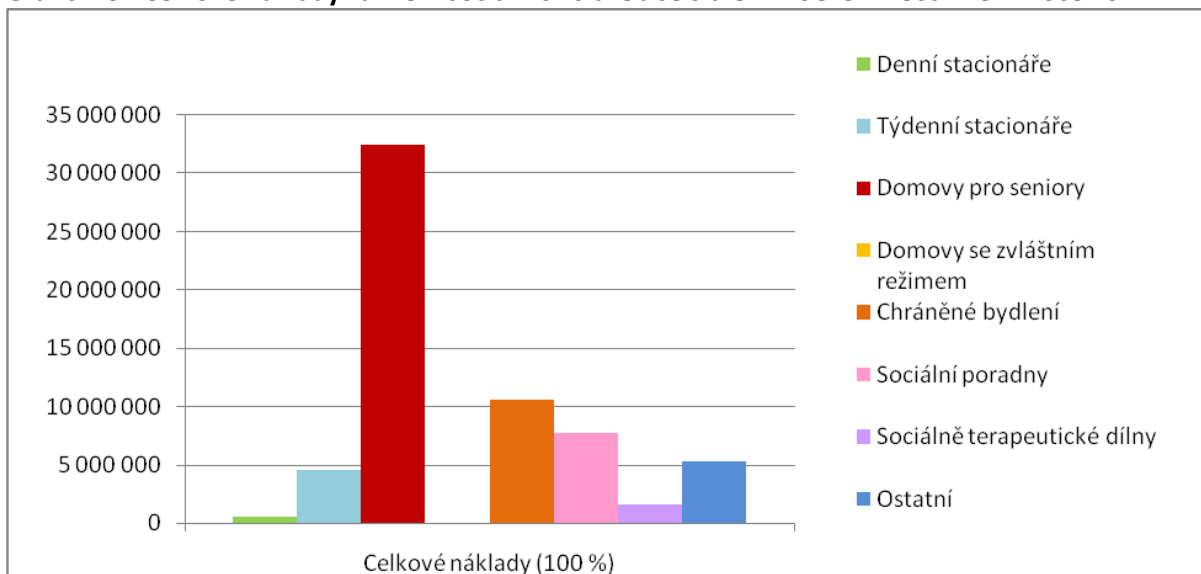

Zdroj: data viz tabulka č.82

Dle analýzy obecních výdajů na sociální oblast **v roce 2013** se obce SO ORP spolupodílely na financování sociálních služeb **v celkové výši 12 mil. Kč**, což činí **3% z celkových výdajů všech obcí a 19% celkových nákladů na sociální služby** sídlící v zájmovém území. V roce 2013 se na financování soc.služeb podílely celkem 4 obce. Hlavní roli zde hraje především **město Ústí n.O.**, které podporuje široké spektrum sociálních služeb v území, a na celkových výdajích obcí SO ORP do sociální oblasti se **podílelo 85,8%**. Významné finanční prostředky na sociální služby vynakládají také **obec Dolní Dobrouč a město Brandýs n.O.** (cca 7% z celkových výdajů všech obcí do sociální oblasti), jedná se však pouze o finanční podporu pečovatelské služby, jejichž jsou zřizovateli. Sociální služby dále finančně podpořily obce Sopotnice a České Libchavy (služby sociální péče, sociální poradenství a sociální rehabilitace vč. ostatní sociální péče a pomoci). Naprostá většina výdajů obcí do oblasti sociálních služeb (88%) je směřována **na služby sociální péče** (DPS, DZR, OA, PS, CHB, TS, DS, DPZP aj.).

Největší část finančních prostředků je v zájmovém území vynakládána na **sociální služby pro seniory a osoby zdravotně postižené** (DPS vč. DZR, chráněné bydlení). Na zajištění sociálních služeb sídlících v SO ORP bylo v roce 2012 vynaloženo **celkem 62 mil. Kč finančních prostředků**, směřovaných především na pobytová zařízení - domov pro seniory (DPS, DPS, OSP) a chráněné bydlení (CHB, PS). Celkové náklady na zajištění sociálních služeb sídlících v území SO ORP činí **v přepočtu na obyvatele celkem 2 327 Kč**.

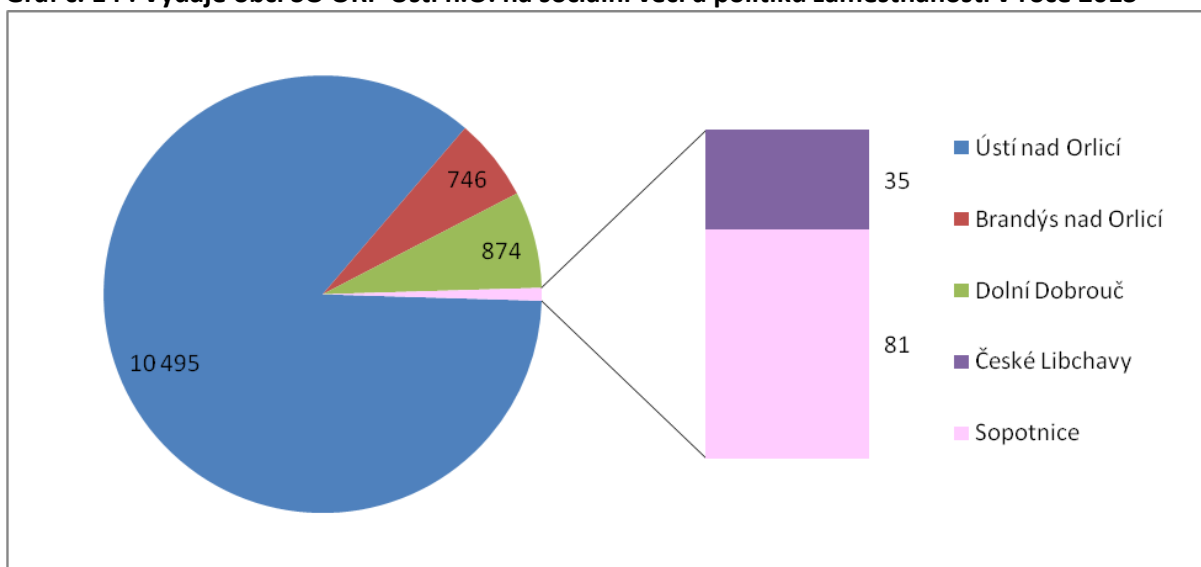
Graf č. 13 : Celkové náklady zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP Ústí n.O. v roce 2012

Zdroj: data viz tabulka č.80

Na **struktuře finančních zdrojů** (rozložení příjmů) poskytovatelů sociálních služeb se hlavní měrou podílejí **úhrady od uživatelů**, které v roce 2012 činily v celkovém pohledu **až 51%**, a **provozní dotace ze strany MPSV, kraje, měst či obcí** (cca 30%). Významným zdrojem jsou státní dotace, které však od roku 2009 stále klesají. Strategickým partnerem pro většinu služeb území je centrální **město ORP Ústí nad Orlicí, které je hlavním donátorem a koordinátorem sociálních služeb** v území (dotační systém města, zajištění dostupnosti služeb). Financování sociálních služeb je **vícezdrojové**, ale nejisté (problematika plánování rozvoje, jednoleté projekty, účelové dotace, chybí systém financování soc.služeb apod.).

Graf č. 14 : Výdaje obcí SO ORP Ústí n.O. na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2013

Zdroj: data viz tabulka č.81, uváděno v tis. Kč

Hlavním problémem, na který poukazují jak všechny obce SO ORP tak poskytovatelé sociálních i souvisejících služeb, je **chybějící jednotný systém financování sociálních služeb a potřeba jasného vymezení kompetencí na straně státu - kraje - obcí**. Navíc v kombinaci s celou řadou sociálních a souvisejících služeb, které v území přímo sídlí nebo svou působností do území zasahují, je orientace v sociální oblasti značně složitá a nepřehledná, což se odráží v celkově slabé finanční podpoře ze strany obcí. Obce se svými omezenými rozpočty a časovou indispozicí (zejm. v případě nevolněných starostů) nemohou systémově podporovat všechny v území reálně působící sociální a související služby, zkoumat potřebnost péče a přiměřenost rozpočtu služby ani podílu spolufinancování, výsledkem je proto většinová rezignace často bez jakékoliv finanční spoluúčasti. Ze strany kraje (státu) jsou **připravovány změny v systému financování sociálních služeb**, který bude odzkoušen v dotačním řízení na rok 2014. Plné využití kritérií nastane **od roku 2015**, kdy přejde **financování služeb z MPSV na kraje**. Změny by měly probíhat postupně a plynule, aby neohrozily fungování soc.služeb. Dle stanoviska Pardubického kraje by se **obce měly podílet zejména na službách sociální péče** (pečovatelská služba, osobní asistence, denní stacionáře, DPS, DZR), u nichž je zřejmý klient (občan konkrétní obce). Kraj předpokládá vyšší podporu z rozpočtu PaK u nadregionálních a celokrajských služeb a u služeb pro cílové skupiny, které mohou být z úrovně obcí skryté (raná péče, soc.poradenství, krizová pomoc pro osoby v obtížných situacích, služby pro osoby ohrožené užíváním návykových látek apod.).

Tab.č.81 : Celkové výdaje obcí SO ORP Ústí n.O. do oblasti sociálních služeb v roce 2013

CELKOVÉ VÝDAJE OBCÍ V ROCE 2013 (v tis. Kč)		2013		
Sociální poradenství (431)		61		
Sociální péče a pomoc dětem a mládeži (432)		54		
Sociální péče a pomoc manželstvím a rodinám (433)		144		
Sociální rehabilitace a ostatní sociální péče a pomoc (434)		882		
Služby sociální péče (435)		10 743		
Služby sociální prevence (437)		330		
Ostatní služby a nespecifikované výdaje (439)		0		
název obce	celkové příjmy v tis.Kč	celkové výdaje v tis.Kč	výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti	
			celkem v tis. Kč	% podíl jednotlivých obcí na celkových výdajích v oblasti soc.služeb
Ústí nad Orlicí	241 848	241 932	10 478	85,8
Brandýs nad Orlicí	18 804	16 273	746	6,1
Dolní Dobrouč	36 540	28 716	874	7,2
Hnátnice	9 908	8 150	0	0,0
Libchavy	22 353	16 917	0	0,0
České Libchavy	33 283	10 119	35	0,3
Sopotnice	12 037	10 168	81	0,7
Velká Skrovnice	5 593	5 191	0	0,0
Orlické Podhůří	9 361	6 875	0	0,0
Sudislav nad Orlicí	1 973	1 886	0	0,0
Jehnědí	4 230	3 474	0	0,0
Voděradý	4 224	4 175	0	0,0
Hrádek	881	832	0	0,0
Řetůvka	3 523	3 060	0	0,0
Řetová	9 328	7 487	0	0,0
Dlouhá Třebová	14 975	9 554	0	0,0
	428 861	374 809	12 214	3

Zdroj dat: <http://monitor.statnipokladna.cz>, 2013

V nejbližších letech se neočekává zásadní změna podílu obcí na financování služeb. **Cílem je však zapojit všechny obce**, jejichž občanům jsou poskytovány soc.sloužby a vytvořit stabilní systém, např. s **min. příspěvkem obcí na uživatele pobytových služeb ve formě daňové výtežnosti občana dané obce**. V roce 2015 je očekáván výpadek ve financování soc.sloužeb ze zdrojů EU (týká se zejm. Sociálně-terapeutické dílny CEDR Pardubice o.p.s., kde tyto finanční prostředky tvoří až 80% příjmů poskytovatele služby). Dle stávající situace nepodporuje Pardubický kraj v rámci grantového řízení poskytovatele služeb, kteří jsou organizační složkou obce nebo jsou obcí zřízeny (PS Brandýs n.O., Dolní Dobrouč, Chráněné bydlení a PS města Ústí n.O.), vyjma zařízení Domova důchodců Ústí n.O. (v souvislosti s DZR a OSP Alzheimerova nemoc). Významná podpora je směřována především do nestátního neziskového sektoru (NNO) - soc.sloužby, navazující aktivity na soc.sloužby, prorodinné aktivity, jejichž financování je ze strany zřizovatele problematické. Zvýšená podpora kraje je směřována do kraje zřízených organizací (v území pouze Poradna pro rodinu Pardubického kraje). Kraj však poskytl dotace i pobytovým zařízením, kde není zřizovatelem (viz Domov důchodců Ústí n.O.). Pro rok 2014 se předpokládá zachování tohoto stavu.

Celou řadu aktivit v sociální oblasti bude možné financovat z prostředků strukturálních fondů EU v následujícím programovém období (zejm. Operační program Zaměstnanost), vycházející z dosavadních návrhů obsažených v přípravných dokumentech (období 2014 – 2020). K financování konkrétních projektů je možné využít i další finanční zdroje jako jsou dotační schémata státu či krajů.

Finanční analýza vychází z podkladů Ministerstva financí (databáze poskytnutá Svazem měst a obcí, a <http://monitor.statnipokladna.cz>, 2013), z podkladů poskytovatelů služeb (finanční zdroje a celkové náklady na služby, benchmarkingová databáze Pardubického kraje a vlastního šetření.

Tab.č.82 : Celkové výdaje obcí do oblasti sociálních služeb v letech 2003 - 2012

CELKOVÉ VÝDAJE	Sociální služby v SO ORP Ústí nad Orlicí (v tis. Kč)									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sociální poradenství (431)	519,67	5 202,42	84,07	0,00	48,06	0,00	67,34	7,84	9,24	0,00
Sociální péče a pomoc dětem a mládeži (432)	0,00	39,99	10,00	73,00	0,00	1 150,27	5,61	805,15	0,00	49,98
Sociální péče a pomoc manželstvím a rodinám (433)	42,02	3 135,85	5 705,00	0,00	1 237,85	2 337,52	1 507,44	214,22	91,63	108,00
Sociální rehabilitace a ostatní sociální péče a pomoc (434)	3 437,00	235,00	48,29	4 229,03	8 886,77	4 931,83	6 628,30	1 343,29	1 529,49	1 911,16
Služby sociální péče (435)	6 656,79	129 976,03	9 800,13	7 026,83	624,77	191,37	843,98	35 706,20	7 750,32	6 121,20
Služby sociální prevence (437)	2 615,38	2 743,11	56 398,84	3 508,91	7 328,28	7 969,74	328,79	59 728,71	224,09	244,63
Ostatní služby a nespecifikované výdaje (439)	0,00	25 203,64	16 212,58	9 564,03	0,00	2 661,15	8 795,35	4 659,29	0,00	2,16
Výdaje na sociální služby celkem	13 270,86	166 536,04	88 258,91	24 401,80	18 125,73	19 241,88	18 176,81	102 464,70	9 604,77	8 437,13

Zdroj dat: Výdaje obcí - podklady Ministerstva financí (databáze poskytnutá Svazem měst a obcí), 2003 - 2012

Poznámka:

V roce 2012 dosáhly celkové výdaje na sociální služby 8mil.Kč, z toho provozní (neinvestiční) činily 99%. V posledních 10-ti letech se celkové výdaje obcí vyvíjely ve dvou vlnách s výraznými **finančními vstupy v letech 2004-2005 a v roce 2010** (viz graf 2). Zatímco v roce 2004-2005 se jednalo o neinvestiční výdaje (DPS/DZR, soc.služby v ústavech zdravotnické péče), v roce 2010 výdaje investiční (rozvoj chráněného bydlení, vznik sociálně terapeutické dílny)

4.1.4.SWOT analýza oblasti

Obecně **nejsilnější stránkou je podpora a zájem o sociální a související služby** v území, především ze strany **centrálního města ORP** Ústí nad Orlicí, které je hlavním koordinátorem komunitního plánování soc.služeb v území (sociální politika), je zřizovatelem hned několika základních služeb pro občany území (domov pro seniory a domov se zvláštním režimem, denní a týdenní stacionář, ambulantní a terénní pečovatelská služba) a podporovatelem řady dalších sociálních i souvisejících služeb v území (vč. dotací z rozpočtu města ORP). Zájem řešit potřeby občanů je i na straně spádových obcí, které však nedisponují vyjma města Brandýs n.O. a Dolní Dobrouč, žádnými službami v sociální oblasti, neboť jejich rozpočty jsou značně omezené. Spádové obce se prioritně soustředí na dobře identifikovatelné služby pro seniory a rodiny s dětmi, jakožto na své nejvýznamnější cílové skupiny. V území je vytvořená stabilní a fungující síť sociálních a souvisejících služeb pro seniory, zdravotně postižené, rodiny s dětmi, mládež i osoby v obtížných životních situacích, včetně rozvíjejícího se dobrovolnictví (DC Světlo). Je vytvořený základ komunikační strategie sociálních služeb, který přispívá k lepší informovanosti uživatelů služeb a široké veřejnosti. **Slabou stránkou** je i přes vytvořenou komunikační síť **nedostatečná informovanost a špatná orientace v síti sociálních a souvisejících služeb v území** ze strany široké veřejnosti, zástupců obcí, ale i samotných potencionálních uživatelů. V území je však vytvořen dobrý základ komunikační strategie, komunitně se plánuje a komunikace tak probíhá na několika úrovních (KPSS Ústí nad Orlicí se zapojením některých obcí, v horizontu dalších 2 let plánují komunitní plán další obce - Dolní Dobrouč a Sopotnice). Zapojení a zájem obcí spádového území o společné komunitní plánování je však pouze nepatrný (*povědomí o KPSS pro více obcí mají Libchavy, Orlické Podhůří*). S touto skutečností souvisí jen velmi malý zájem spádových obcí spolupodílet se na financování sociálních služeb v území (bez jakkoliv nastaveného systému financování soc.služeb). Další významnou bariérou je snížená dostupnost sociálních a souvisejících služeb pro spádové obce, zejména pak ty, které jsou zcela odkázány na služby v jiných obcích či území (tj. nedisponují v obci žádnou sociální či související službou, problematika trvalého bydliště apod.). V území chybí především bydlení (sociální, chráněné, tréninkové s dostupnou terénní službou), trh práce pro matky s dětmi, osoby ZP a v obtížných životních situacích (částečné a flexibilní pracovní úvazky), ale také odlehčovací služba či krizová psychologická pomoc.

Příležitostí je posílení spolupráce centrálního města ORP a spádových obcí, **komunitní plánování na úrovni ORP, společná informační komunikační kampaň a podpora prevence** (systémová primární prevence již na ZŠ) vč. finanční spoluúčasti na zachování a rozvoji stávající sítě sociálních a souvisejících služeb v území. Další výzvou je rozšíření nabídky terénních a ambulantních služeb i pro spádové obce, vytvoření chráněného a sociálního bydlení, chráněných pracovních míst. Velký potenciál se skrývá v rozvoji dobrovolnictví, navíc v kombinaci s aktivním zapojením seniorů do veřejného života.

Největší hrozbou v oblasti sociálních služeb je **nejasný systém financování sociálních služeb** (chybí jednotný systém, vymezení kompetencí obec-kraj-stát), s čímž souvisí i nejisté a nedostatečné finanční zdroje. Reálnou hrozbou je pak ryze ekonomický pohled na sociální a související služby, který je nadřazován jejich potřebnosti v území, a rovněž nedostatečná reflexe na celkový demografický a společenský vývoj území (stárnutí populace a nové potřeby uživatelů, zvyšování podílu osob s demencemi, růst dlouhodobé nezaměstnanosti apod.). SWOT analýza vychází především z provedené analýzy stávající situace v oblasti sociálních služeb v území, z komunikace v území se zástupci obcí a měst, z diskuse pracovních skupin a řídicí skupiny KPSS, zastupující jak zřizovatele, poskytovatele, podporovatele a uživatele služeb.

Silné stránky

1. ochota obcí řešit problémy a potřeby občanů území - zájem o sociální služby (*sociální politika měst a obcí zaměřena na prioritní cílovou skupinu seniorů a rodin s dětmi, senior kluby, RC, MC, senior doprava aj.*)

2. zájem centrálního města ORP o sociální a související služby - město Ústí n.O. hlavní iniciátor a koordinátor komunitního plánování v území, prevence kriminality, omezení hazardu, dotační podpora sociálních služeb z rozpočtu města (*burza filantropie, veletrh sociálních služeb, podpůrné programy a prevence zadlužování, problematika bezdomovectví aj.*)

3. komunitní plánování soc.služeb v území - fungující komunikace a spolupráce poskytovatelů soc.služeb, zavedený systém plánování

4. vytvořená stabilní a fungující síť sociálních a souvisejících služeb

pokrývající hlavní cílové skupiny území, trvalá potřeba a zájem o služby

a – široké spektrum a dostatečná kapacita sociálních a souvisejících služeb pro seniory - pobytové, ambulantní, terénní (*DPS, DZR, denní stacionář vč. svozu, chráněné bydlení s PS, pečovatelská služba, osobní asistence, Audio HELP, občanská poradna, Alzheimer poradna, aktivní kluby důchodců, senior centrum, senior doprava, aj.*)

b – fungující síť soc. a souvisejících služeb pro osoby v obtížných životních situacích, rodiny s dětmi a mládež – ambulantní a terénní služby (*škála poradenství, krizová linka, volnočasový klub KAMIN, RC, MC,, sociální šatník a pomoc v nouzi při ČČK a Charitě ÚO, péče o uživatele drog, sociální rehabilitace, terénní program ve vyloučených lokalitách v Ústí n.O. aj.*)

c – vytvořená síť soc. a souvisejících služeb pro osoby ZP (zrak, sluch, mentální postižení, duševní onemocnění, civilizační choroby, autisti) - pobytové, ambulantní a terénní služby (*denní a týdenní stacionář, poradenství, domácí ošetrovatelská služba a půjčovny kompenzačních pomůcek pro děti a dospělé, centrum komplexní péče, PDZ, PAS, HELP, SONS aj.*)

5. vytvořen základ komunikační strategie - informační systém, osvěta a propagace soc.služeb působících v území (networking – katalog, web, veletrh soc.služeb, integrační den, informace v městském zpravodaji)

6. dotační podpora centrálního města ORP, sociální politika města se zaměřením na prioritní cílovou skupinu seniorů (*dotační podpora, burza filantropie, podpůrné programy a prevence zadlužování, klub důchodců aj.*)

7. rozvinuté dobrovolnictví ve vztahu k seniorům, osobám ZP a dlouhodobě nemocným

DC Světlo (působnost Domov důchodců, Orlickoústecká nemocnice, Žampach)

8. dostatek nájemních bytů pro seniory ve vlastnictví centrálního města ORP (*138 míst s terénní PS - v ulici Na Pláni, Kladské a T.G. Masaryka*)

9. komunikace a spolupráce poskytovatelů sociálních i souvisejících služeb (*provázanost služeb, zapojení do KPSS, pracovní skupiny*)

10. fungující síť zdravotnických služeb, dlouhodobý projekt mobility v centrálním městě ORP (*bezbariérové město*)

Slabé stránky

1. nedostatečná komunikace a informovanost v oblasti soc.služeb ve vztahu ke spádovým obcím SO ORP - malá informovanost a srozumitelnost na straně zástupců obcí, vč. široké veřejnosti (prevence, postoj nepotřebuji-nezajímám se), nepřehledný systém soc.služeb v území zejména ve vztahu k příp. finanční podpoře)

2. snížená dostupnost soc.služeb pro spádové obce SO ORP - rozmístění a působnost soc.služeb v území, naprostá většina služeb soustředěna do ORP Ústí n.O., dopravní a časová dostupnost služeb, zejm. ambulantní a terénní, špatná zejm. finanční dostupnost sportovních a kulturních aktivit pro děti ze sociálně slabých rodin (*sociální politika zejména ve vztahu k centrálnímu městu ORP – obce si řeší/neřeší samy*)

3. nezájem malých obcí spolupodílet se na financování soc. a souvisejících služeb - reálně působících v území (nekoordinovanost) a malý zájem o zapojení do komunitního plánování soc.sl. pro celé území SO ORP, velmi málo využíván firemní fundraising

4. v území chybí (a jsou žádané) potřebné sociální služby:

a - odlehčovací služba pro seniory a pro osoby ZP

(odlehčovací lůžko v rámci DPS, celoroční provoz týdenního stacionáře, zejm. pomoc pečujícím rodinám)

b- dostupné bydlení, vč. možnosti chráněného a tréninkového bydlení v kombinaci s terénní podporou, absence koncepce bytové politiky pro sociálně slabé (sociální byty, startovací byty, malometrážní byty) - proces osamostatnění

c - chybí péče o osoby s kombinovaným zdrav.postižením, málo služeb pro osoby tělesně postižené (zejm. terénní služby)

d - nedostupná krizová psychologická pomoc, potřeba včasné/okamžité a bezplatné služby (problematika nedostatečné kapacity a dlouhé objednávací doby), chybí zejm. dětský psycholog

5. kapacity některých sociálních služeb neodpovídají potřebám území - zejm. terénní a ambulantní služby, systém s prioritou trvalého bydliště v centrálním městě Ústí n.O. a finanční spoluúčasti, nedostatečná kapacita služeb pro osoby ZP (*personální poddimenzovanost, nedostatečné prostorové zázemí, respekt cílové skupiny v zařízeních zejm. v případě ZP – mentálně postižený x duševně postižený x autista, senioři x rodiny s dětmi*), bezdomovci, sociálně nepřizpůsobiví a sociálně vyloučení

6. nedostatečný trh práce pro osoby v obtížných životních situacích, matky s dětmi a osoby ZP

uživatelé ústavní péče, trestná činnost, drogy apod., nedostatek chráněných prac.míst, flexibilních a zkrácených pracovních úvazků

8. nedostatečná návaznost a prostupnost soc. a souvisejících služeb - zejm. v případě osob ZP (postupné osamostatnění, nezávislost s možností návratu na jakýkoliv stupeň podpory) chráněná dílna pro ZP (*bydlení, uplatnění na trhu práce s možností návratu bez ztráty nároku na stát.příspěvek*)

9. existence vyloučených lokalit v centrálním městě ORP, chybí zmapování situace v obcích SO ORP (včasná prevence)

Příležitosti

1. komunitní plánování soc.služeb se zapojením spádových obcí SO ORP - na úrovni SO ORP (monitoring potřeb území a optimalizace služeb)

kvalitně zpracované a aktualizované strategické dokumenty a jejich závaznost, stanovení priorit, zlepšení komunikace a spolupráce s poskytovateli služeb reálně působícími v území, realizace návrhů stanovených KPSS, nastavení jasných pravidel pro hodnocení žádostí o dotace se zapojením ŘS KPSS (*kritéria hodnocení, kritéria kvality, určení min. počtu podporovaných sociálních služeb aj.*)

2. společná prevence a informační kampaň na úrovni SO ORP, koordinátor sociálních služeb pro zájmové území a systematická prevence

posílení role centrálního města ORP jako hlavního koordinátora soc.služeb ve vztahu ke spádovým obcím/koordinátor na úrovni DSO – koordinace činnosti jednotlivých služeb, zlepšení komunikace, společná realizace projektů, nastavení interního systému financování soc.služeb v území, uzavření dohody se spád.obcemi v případě provozu a využívání vybrané sítě soc.služeb, zvýšení informovanosti o typu a režimu služby, vč. jejích specifik, významu (působnosti) a dopadu v případě jejího zániku působení v území), pozn. manuál pro životní situace, informace a propagace o soc.službách v obecních zpravodajích, informačně-orientační systém v centrálním městě, prevence kriminality, podpora fungující rodiny), sekundární preventivní činnost s mládeží s rizikovým chováním (agresivita), spolupráce škol (již na ZŠ, efektivita sociálních programů, parlament mládeže), probační programy

3. zlepšení dopravní a časové dostupnosti služeb, rozšíření nabídky ambulantních a terénních služeb i pro spádové obce SO ORP

přirozené prostředí uživatelů, dosažitelnost ambulantních služeb – doprava, vč. časové dostupnosti, **rozvoj soc.služeb, u kterých převyšuje poptávka nad nabídkou** (DPS, PS, Stacionář, nájemní byty zvláštního určení pro seniory, chráněné bydlení, odlehčovací služba), rozvoj související služby volnočasového klubu KAMIN a jeho přesah do terénu (streetworker), zřízení sběrných míst pro bezpečné odstranění odpadu drogově závislých apod.

4. podpora pracovních příležitostí, podpora osob znevýhodněných na trhu práce a vytvoření sítě bytového fondu - chráněné bydlení a chráněná pracovní místa na straně obcí a místních firem, pro osoby soc.vyloučené a zdravotně postižené

možnosti bydlení v obcích, jednoduchá a jasná pracovní náplň, flexibilní a částečné úvazky, společensky účelná pracovní místa, VPP, aktivního zapojení osob do života obce (pomoc při přípravě společných akcí, obecní úklid, brigády apod., dostupné bydlení - chráněné, sociální, tréninkové, ve spojení s dostupnou terénní službou)

5. podpora a rozvoj dobrovolnictví v území SO ORP

(potenciál v případě aktivních seniorů - zapojení seniorů do veřej. života, rodičů na mateř./rodič.dovolené, praxe studentů Střední zdravotní školy – nový obor sociálních služeb)

6. prosazování společných zájmů obcí SO ORP v oblasti soc.služeb (ekonomických i legislativních), zejm. nastavení systému financování ze strany státu

jasné kompetence stát-kraj-obce, registrace soc.služby ve vztahu k dotacím / pozn. v území SO ORP – společná alokace fin.prostředků malých obcí do oblasti soc.služeb (snížení administrativy ve vztahu k výši fin.podpory)

7. podpora firemního dobrovolnictví, rozvoj firemního fundraisingu - příklady dobré praxe

př. Konzum Ústí nad Orlicí, projekt Společně za úsměv, veřejná sbírka - grantový program podpory NNO v oblasti sociální integrace a poskytování sociálních a humanitárních služeb v regionu východních Čech)

8. zlepšení komunikace a spolupráce mezi poskytovateli soc. a souvisejících služeb, case manažer (návaznost a prostupnost služeb, dublování soc.služeb, koordinace)

9. optimalizace a transformace pobytových zařízení v území (humanizace a rozvoj služeb)

Hrozby

1. nejasný systém financování sociálních služeb ČR - nejasné kompetence stát-kraj-obce z toho vyplývající nezájem malých obcí podílet se na financování soc.služeb), nejednotný systém podpory poskytovatelů soc.služeb (zejm. problematika poskytovatelů s celorepublikovou působností)

2. nedostatečné zdroje financování, chybí víceleté financování
nezájem donátorů, stálé snižování dotační podpory, jednoleté financování a nejistota provozu služby v dalším roce, výpadek EU fondů, účelově vázané finanční prostředky, omezení finančních zdrojů na podporu soc.služeb)

3. úzce ekonomický pohled na sociální služby
nadřazení ekonomického pohledu na sociální služby nad jejich potřebností (o službě rozhoduje hlavně cena), jak ze strany donátorů, tak uživatelů

4. nedostatečná reflexe na situaci demografického a společenského vývoje - stárnutí populace, rostoucí dlouhodobá nezaměstnanost
bezdomovectví, hazard, zvyšující se zadluženost domácností, chudoba klientů, zhoršení pocitu bezpečnosti ve veřejném prostoru (osobní bezpečnost občanů, drogová problematika apod.), nedostatečné spektrum a kapacita soc. a souvisejících služeb pro konkrétní cílové skupiny, **příliš mnoho/málo uživatelů v čase** (rostoucí rozdíl mezi poptávkou a nabídkou sociálních pobytových zařízení)

5. zánik některých sociálních služeb a zvýšení nežádoucích a patologických jevů ve společnosti v území (soc.vyloučení, kriminalita, alkohol, drogy, bezdomovectví)

6. politické vlivy - chybějící legislativní opora v systému, neprosazení komunitního plánování na úrovni SO ORP v zastupitelstvech obcí a závaznost strategického dokumentu, nedostatečná podpora a spolupráce kraje), časté a nekoncepční změny legislativy (vzájemná neprovázanost)

7. vysoká závislost sociálních služeb na financování z cizích zdrojů (zejm. provozních dotací)

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na základě provedené analýzy sociálních služeb v území SO ORP Ústí nad Orlicí lze konstatovat, že systém sociálních služeb pro občany území je dostatečně zabezpečen a vyžaduje především spolupráci spádových obcí s centrálním městem ORP, ve kterém sídlí většina sociálních služeb v území. Hlavní problém spočívá v **nedostatečné informovanosti a slabém zájmu o sociální služby** (nepotřebuji-nezajímám se), a to na úrovni obcí, (potencionálních) uživatelů služeb a veřejnosti, které se odráží v celkově slabé orientaci v síti sociálních služeb a jejich využívání. Z pohledu zajištění sociálních služeb je zcela odlišný pohled centrálního města ORP a spádových obcí, což vyplývá z jejich celkově slabého zapojení v komunitním plánování.

V území je vytvořená **stabilní a fungující síť sociálních a souvisejících služeb** pro seniory, zdravotně postižené vč. osob s duševním onemocněním, rodiny s dětmi, mládež i osoby v obtížných životních situacích, včetně rozvíjejícího se dobrovolnictví (NNO Dobrovolnické centrum Světlo). Je vytvořený základ komunikační strategie sociálních služeb, který přispívá k lepší informovanosti uživatelů služeb a široké veřejnosti (katalog, web, veletrh sociálních služeb, burza filantropie, integrační den apod.). V území probíhá komunitní plánování sociálních služeb, bohužel však pouze na úrovni centrálního města ORP s minimálním zapojením spádových obcí, s čímž souvisí rovněž velmi slabá finanční podpora sociálních služeb ze strany obcí. V rámci komunitního plánování probíhá diskuze v území na úrovni zřizovatelů, poskytovatelů, podporovatelů i uživatelů sociálních služeb, která přispívá k optimalizaci sítě sociálních i souvisejících služeb v území.

V území SO ORP **reálně působí celkem 54 zařízení sociálních služeb**, která nabízí a poskytují **celkem 74 sociálních služeb**. Jedná se o ta zařízení soc.služeb, která sídlí přímo v území SO ORP (17 zařízení soc.služeb, která poskytují celkem 27 soc.služeb), a ta zařízení, která v území působí bez ohledu na jejich sídlo. Jedná se především o služby sociální prevence a služby sociální péče, které se podílí na celkovém počtu sociálních služeb v území více než 85%. Více jak polovinu sociálních služeb zajišťují **zařízení se sídlem mimo zájmové ORP**. Uživatelé zájmového území využívají nabídky sousedních ORP, zejména pak ORP Žamberk, Lanškroun, Česká Třebová a Litomyšl, ale také ORP Vysoké Mýto a Rychnov n.Kněžnou. Ze vzdálenějších ORP dominují počtem nabízených soc.služeb organizace celorepublikové či krajské působnosti se sídlem v ORP Pardubice, Svitavy, Olomouc či Praha . Jedná se o ty sociální služby, které v ORP Ústí n.O. jednak chybí (*např. odlehčovací služby, sociální služby ve zdravotnických zařízení ústavní péče, raná péče, domovy pro zdravotně postižené, azylové domy, domy na půl cesty, zařízení pro krizovou pomoc, intervenční centra*), mají nedostatečnou kapacitu nebo jsou pro obyvatele spádově výhodnější (*např. domovy pro seniory, osobní asistence, pečovatelská služba, denní stacionář, sociálně-aktivizační služby pro seniory a osoby ZP*). Území SO ORP reálně využívá celkem 6 domovů pro seniory a 3 domovy pro zdravotně postižené. V celém území je pouze jediné chráněné bydlení, sídlící v Ústí n.O., které však slouží prioritně seniorům. Z celkového přehledu zařízení sociálních služeb vyplývá chybějící působnost domova se zvláštním režimem, tato služba je však poskytována v rámci domova pro seniory v Ústí nad Orlicí.

Samostatnou kapitolou jsou **související služby v sociální oblasti**, které nejsou registrované jako sociální služba dle zákona, v území však mají velmi významnou roli. V území působí celkem 24 organizací se sídlem v SO ORP Ústí n.O. a dalších 13 organizací se sídlem mimo zájmové SO ORP, včetně nezávislé neziskové organizace Dobrovolnické centrum Světlo se sídlem v Ústí n.Orlicí, která sice není dobrovolnickou organizací dle zákona, ale významnou měrou podporuje rozvoj dobrovolnictví v území.

Zásadním problémem v území je **nedostatečná koordinace, komunikace a informovanost** v oblasti sociálních služeb, a obecně neexistující jednotný systém financování sociálních služeb ze strany státu, který lze na úrovni obcí jen obtížně řešit. V území převažuje úzký ekonomický pohled na sociální služby, který je často nadřazován nad jejich potřebností (zejména problematika méně identifikovatelných terénních služeb), což je dáno i omezenými rozpočty obcí. Spádové obce se prioritně soustředí na dobře identifikovatelné služby pro seniory a rodiny s dětmi, jakožto na své nejvýznamnější cílové skupiny.

Silnou stránkou je významná podpora sociálních i souvisejících služeb působících v území ze strany centrálního města ORP a ochota a zájem obcí řešit problémy a potřeby v území. Mezi slabé stránky sociálních služeb z pohledu území SO ORP patří **snížená dostupnost** sociálních služeb pro spádové obce SO ORP, zejm. terénních a ambulantních služeb sociální péče (podpora při udržení osob ZP a seniorů v přirozeném prostředí). Sociální služby sídlící v území SO ORP zajišťují vyjma centrálního města ORP ještě 2 obce - město Brandýs n.O. a obec Dolní Dobrouč, které poskytují pro občany svého území především terénní (v případě Dolní Dobrouče také ambulantní) formu pečovatelské služby.

Ze situační analýzy a komunikace v území dále vyplynula **potřeba některých nových (v území dosud nezastoupených) sociálních služeb**, zejména odlehčovací služby (podpora rodinné péče) a dostupného bydlení, a to jak na úrovni sociálního bydlení (prevence sociálního vyloučení) tak chráněného a tréninkového bydlení jako potřebných navazujících služeb zejména pro osoby zdravotně postižené a sociálně vyloučené (v kombinaci s dostupnou terénní službou). V území také chybí služba nepřetržité psychologické krizové pomoci (problematika dlouhé objednávací doby). Evidována je také potřeba **rozvoje některých stávajících služeb** v souvislosti s časovou, dopravní i finanční dostupností, např. celoroční provoz stacionáře, dostupnější pečovatelská služba (problematika provozní doby, rozšíření působnosti), finančně přístupnější aktivity pro rodiny s dětmi a mládež, rozšíření kapacity sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním, aj.

Na zajištění sociálních služeb sídlících v SO ORP bylo v roce 2012 vynaloženo **celkem 62 mil. Kč finančních prostředků**, z toho největší část finančních prostředků je vynakládána na sociální služby pro seniory a osoby zdravotně postižené, především na pobytové zařízení domova pro seniory (DPS, DPS, OSP) a chráněné bydlení (CHB, PS). Celkové náklady na zajištění sociálních služeb sídlících v území SO ORP činí v přepočtu na obyvatele celkem 2 327 Kč. Na finančních zdrojích poskytovatelů sociálních služeb se hlavní měrou podílejí **úhrady od uživatelů** (v roce 2012 činily v celkovém pohledu až 51%) a **provozní dotace** ze strany MPSV, kraje, měst či obcí (cca 30%). Významným zdrojem jsou státní dotace, které však od roku 2009 stále klesají.

V roce 2013 se obce SO ORP spolupodílely na financování sociálních služeb **v celkové výši 12 mil. Kč**, což činí 3% z celkových výdajů všech obcí a 19% celkových nákladů na sociální služby se sídlem v zájmovém území. Strategickým partnerem pro většinu služeb v sociální oblasti území je jednoznačně centrální město ORP Ústí nad Orlicí, které je hlavním donátorem a koordinátorem sociálních služeb v území (dotační systém města, zajištění dostupnosti služeb, komunitní plánování), které se na celkových výdajích obcí SO ORP do sociální oblasti **podílelo až 86%**. Významné finanční prostředky na sociální služby vynakládají také obec **Dolní Dobrouč a město Brandýs n.O.** (cca 7% z celkových výdajů všech obcí do sociální oblasti), jedná se však o finanční podporu pečovatelské služby, jejichž jsou zřizovateli. Naprostá většina výdajů obcí do oblasti sociálních služeb (88%) je směřována na **služby sociální péče** (DPS, DZR, OA, PS, CHB, TS, DS, DPZP aj.). Financování sociálních služeb je vícezdrojové, však

nejisté. Nejvýznamnějším rizikem v oblasti sociálních služeb jsou jednoznačně rizika finanční, a to nedostatečné finanční zdroje (jednoleté projekty, účelové dotace, absence jednotného systému financování sociálních služeb).

Na základě provedené analýzy jsou **navrhována následující témata řešení**, která odpovídají potřebám území v oblasti sociálních služeb a je možné je řešit formou meziobecní spolupráce:

A. možnosti pro aktivní zapojení seniorů do veřejného života (zlepšení informovanosti, nabídka a inspirace možností osobního rozvoje, ucelená nabídka, potenciál v oblasti dobrovolnictví)

B. podpora při udržení osob zdravotně postižených a seniorů v přirozeném prostředí (podpora a rozvoj terénních služeb, dostupnost ambulantních služeb, vytvoření dostupného bydlení - sociální, chráněné a tréninkové bydlení s dostupnou terénní službou, vznik a rozvoj nedostatečně pokrytých služeb zejm. domovy pro seniory, odlehčovací služba, sociální podnikání - koordinace a vytvoření chráněných pracovních míst)

C. společné komunitní plánování na úrovni SO ORP (jedny z cílů KPSS společná prevence a komunikační informační kampaň, optimalizace sítě sociálních služeb a nastavení systému financování na úrovni SO ORP, podpora sociálního podnikání, dobrovolnictví, vznik a rozvoj stávajících služeb, apod.)

Očekávaný vývoj v oblasti sociálních služeb v území SO ORP

V zájmovém území se předpokládá **zachování stávajícího spektra a kapacity sociálních služeb**, jejich rozvoj a posílení o vybrané nové služby (odlehčovací služba pro seniory a zdravotně postižené, chráněné bydlení, sociální bydlení, služby pro bezdomovce), které budou reagovat na potřeby území a zvyšující se požadavky ze strany uživatelů na kapacitu, kvalitu i spektrum služeb (potřeba nových služeb, transformace pobytových zařízení, transformace psychiatrické péče, komunitní zařízení aj.). Prioritní cílovou skupinou i nadále zůstanou senioři a rodiny s dětmi.

Z pohledu **demografického vývoje území** vystupuje jako nejzásadnější faktor stárnutí populace - v území až o 25% (očekávaný růst uživatelů sociálních služeb), na který je potřeba s předstihem reagovat potřebným zvýšením kapacity a spektra sociálních služeb pro seniory a zdravotně postižené (neustále se zvyšující podíl starších osob s demencemi, klesající věková hranice pro soběstačné osoby a osoby s demencemi), nejen pobytových, ale také terénních a ambulantních služeb, s možností co nejdéle zůstat ve svém přirozeném prostředí. Dle komunikace na úrovni spádových obcí lze očekávat zvýšení zájmu o možnosti zapojení seniorů a zdravotně postižených osob do veřejného života (sociálně aktivizační činnosti). Dle predikce budoucího demografického vývoje území lze očekávat mírný pokles počtu obyvatel, spojený především s nepříznivým migračním saldem (problematika vylidňování, zejména města ORP, odliv lidí na venkov a do jiných regionů). V souvislosti s naopak se snižující se porodností (přirozeného přírůstku obyvatel, pokles obyvatel ve věku do 15 let o 20%) lze do budoucna předpokládat mírný útlum na straně služeb pro rodiny s dětmi, zejm. související služby typu mateřských/rodinných center), s určitým rizikem zachování jejich provozu. Rozsah a síť služeb není dostatečně flexibilní a nepřipravuje se na progresivní nárůst počtu obyvatelstva ve věku 65+ .

Pozitivním faktorem je vysoká úroveň vzdělání zdejších obyvatel (informovanost veřejnosti, společenská odpovědnost) a vazba obyvatel k místu (zájem o služby v území, podpora služeb terénní for-

my), kvalitní bydlení a živý kulturní život. Růst a migrace obyvatel do venkovských oblastí s sebou nese zvýšení podpory zejména terénních služeb a zlepšení dopravní dostupnosti v případě ambulantních a pobytových služeb. V kontextu demografického vývoje narůstá potřeba dlouhodobé péče seniorů a tím i finanční náročnost (zájem co nejdéle zůstat ve svém prostředí, ve své obci, mezi svými blízkými a přáteli). V souvislosti s demografickým vývojem a ekonomickou situací vzniká potřeba malých (malometrážních) bytů pro seniory.

V území se bude pokračovat v **komunitním plánování**, minimálně na úrovni jednotlivých obcí/měst. V horizontu dalších dvou let uvažují o komunitním plánu také obce Dolní Dobrouč a Sopotnice. Hlavním koordinátorem sociálních a souvisejících služeb v území nadále bude centrální město ORP Ústí n.O. (pracovní skupiny KPSS), které by ze své pozice mělo vytvářet osvětu k významu a potřebnosti služeb v území s nadřazením úzce ekonomickému pohledu na sociální služby. Společné komunitní plánování na úrovni ORP (příp. pro více obcí) se nepředpokládá z politických důvodů (problematika podpory a závaznosti dokumentu ze strany zastupitelstev spádových obcí, finanční spoluúčasť). Reálnou příležitostí na úrovni SO ORP je posílení meziobecní spolupráce např. společnou komunikační a informační kampaní sociálních a souvisejících služeb, včetně podpory prevence a zlepšení koordinace v oblasti sociálních služeb (společná grantová schémata na úrovni meziobecní spolupráce).

Dle **společenského vývoje území**, zejm. v souvislosti s rostoucí dlouhodobou nezaměstnaností (mírně nadprůměrné hodnoty v rámci kraje), sociálním vyloučením, zadlužeností, chudobou a stresem lze předpokládat potřebu podpůrné péče a pomoci (prevence, krizová pomoc). Z tohoto pohledu je důležitá systematická prevence, a to již na základních školách (posílení odpovědnosti za svůj život, krizové životní situace, ohrožení a rizika ve společnosti apod.). V území již nyní vzniká potřeba dostupného, sociálního a chráněného bydlení, která bude zesilovat (absence koncepce bytové politiky v území pro sociálně slabé - sociální byty, startovací a malometrážní byty). Na významu stoupne rovněž potřeba služeb pro mládež (prevence), zejm. v případě nabídky volnočasových aktivit a nabídky pro sociálně vyloučené (např. nízkopříjmových rodin s dětmi, dostupnost sportovních a kulturních aktivit pro děti ze sociálně slabých rodin). Přínosem je podpora centrálního města ORP v případě problematiky hazardu (plánované referendum herních automatů), bezdomovectví (zázemí pro denní hygienu v kombinaci se šatníkem) a vytvořená koncepce prevence kriminality města, které přispějí ke snížení nežádoucích společensky patologických jevů (trestná činnost, alkoholismus, zadlužení, bezdomovectví apod.).

Dle komunikace v území je **snaha integrovat seniory a potřebné do života** a poskytnout jim důstojné a aktivní prožití života a využití cenných zkušeností a pohledů, které mohou senioři i postižení poskytnout, a realizovat motivační akce, které je ve využití jejich schopností podpoří (akce pro setkání a propojení všech generací města). V souvislosti s **chybějícím dostupným bydlením** (sociální, chráněné, tréninkové) je žádoucí provést analýzu stávajících kapacit bydlení a péče o seniory a potřebné v celém území SO ORP a na základě demografických trendů a vývoje státní a krajské sociální politiky navrhnout a **realizovat citlivá a nadčasová opatření** (podpora rodinné péče, podpora vícegeneračního bydlení a péče, integrace do centra nikoliv na periferii apod.).

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území, **a to v kontextu meziobecní spolupráce**. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb. Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části.

Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou „brainstormingu“, inspirativní diskusí v rámci společného setkání realizačního týmu s představiteli obcí zájmového území (pracovní schůzka dne 11.9.2014 v Ústí n.O.), o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Identifikace problémových okruhů v oblasti sociálních služeb probíhala celkem **ve 2 fázích**, jejichž milníkem bylo 1. oficiální setkání starostů, a to v souvislosti s přípravou podkladů a návrhy možných variantních řešení. „Fokusní skupinu“ představovaly **celkem 2 pracovní skupiny**, které ve spolupráci s realizačním týmem projektu (analytik a řešitel daného tématu):

⇒ definovaly **hlavní problémové okruhy** v oblasti sociálních služeb a potřeby území SO ORP

⇒ následně vytipovaly a aktivně diskutovaly možné návrhy řešení, a to dle zájmu a potřeb obcí SO ORP a **v kontextu meziobecní spolupráce** s cílem dosáhnout konsensu (*komunikace a dotazníkové šetření se zástupci obcí, 1. oficiální setkání starostů – 19.6.2014 v Hnátnici, pracovní setkání 11.9.2014 v Ústí n.O.*)

⇒ odsouhlasily **společná a podporovaná témata a řešení v oblasti sociálních služeb** v kontextu meziobecní spolupráce (*pracovní setkání zástupců obcí SO ORP dne 11.9.2014 v Ústí n.O. a následující komunikace*)

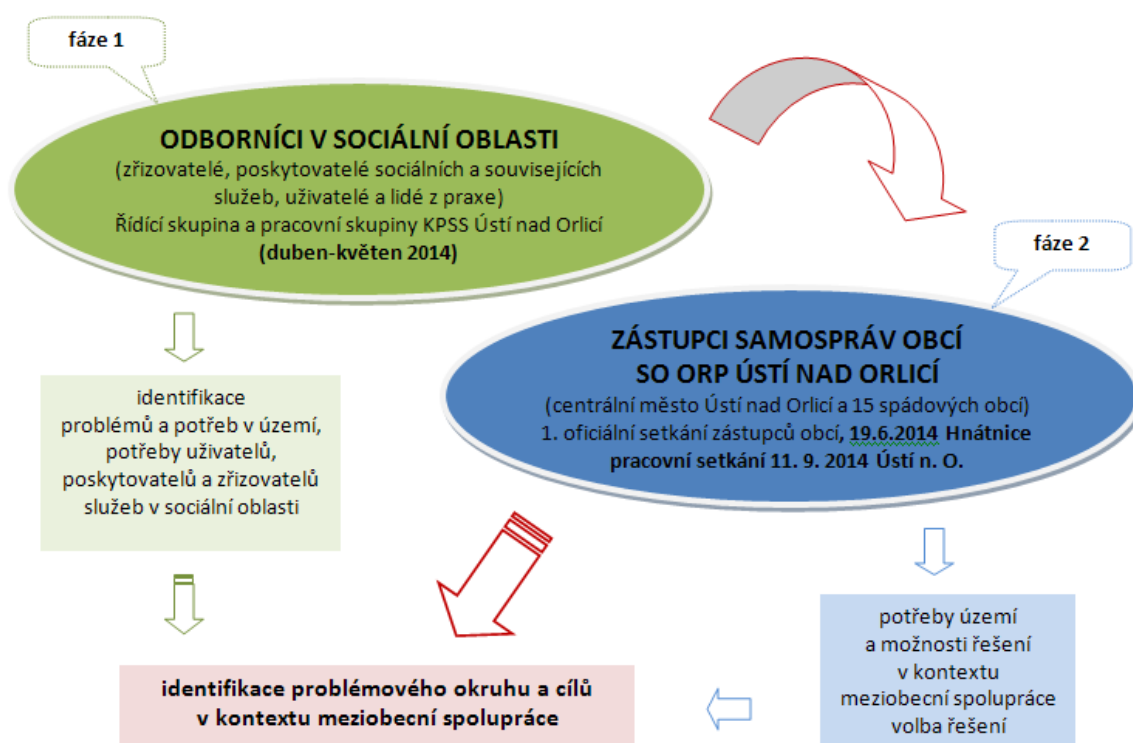
A - diskusní skupina odborníků - odborníci v oblasti sociálních služeb na úrovni Řídící skupiny Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb v ORP Ústí n.O., zastoupené jak zástupci centrálního města Ústí n.O., spádové obce z území SO ORP a koordinátorem komunitního plánování v území ORP, tak zřizovateli, poskytovateli i uživateli služeb. V této pracovní skupině byly diskutovány závěry analýz a ověřeny hlavní problémové okruhy (výsledky SWOT analýzy v oblasti sociálních služeb SO ORP, vč. analýzy cílových skupin a rizik).

B - diskusní skupina zástupců obcí z území SO ORP promítla především pohled a potřeby území zejména spádových obcí, potenciál a možnosti meziobecní spolupráce v oblasti sociálních služeb

Navržené problémové okruhy vychází:

- a) z provedených analýz (zejm. SWOT analýzy - slabé stránky, příležitosti a hrozby, analýzy cílových skupin – zaměření na cílovou skupinu seniorů a osob se ZP),
- b) z komunikace s odborníky a lidmi z praxe (pracovní skupiny a řídicí skupina KPSS Ústí n.O. a okolí, metodici Svazu měst a obcí pro sociální oblast),
- c) z komunikace se zástupci obcí SO ORP (diskusní skupiny, dotazníková šetření č.1 a č.2, závěry 1. oficiálního setkání zástupců 19.6.2014, nástin variantních návrhů řešení problémů, pracovní schůzka 11.9.2014 v Ústí n.O.)

Během měsíce září proběhla **pracovní schůzka zástupců obcí (11.9.2014)**, která k tématu sociálních služeb vyvolala další diskuzi, a především pak ověřila a formulovala celkem 3 problémové okruhy pro oblast sociálních služeb. Následující návrhová část se zaměřuje na řešení identifikovaných problémových okruhů, které obce považují za reálné a možné společně řešit v kontextu meziobecní spolupráce.

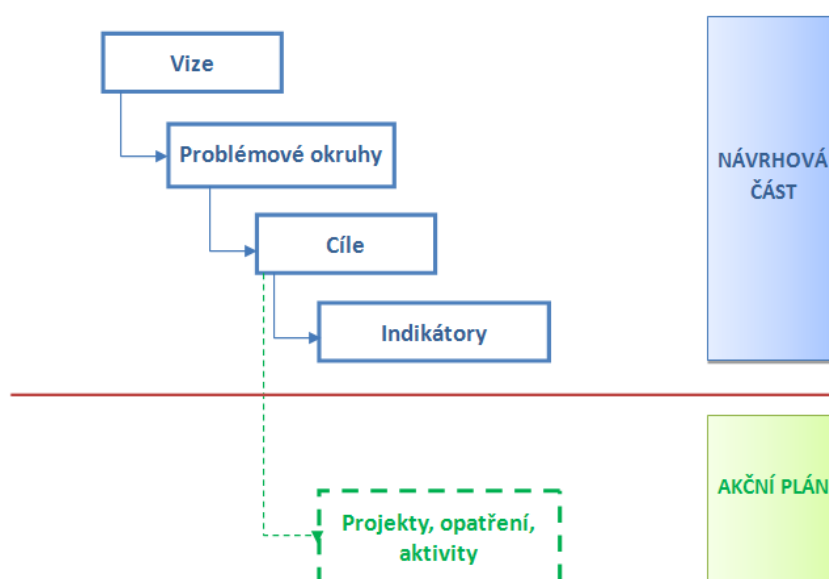
Odborné názory „fokusní skupiny“ byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb. Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. **Základní „střechou“ návrhové části je vize.** Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů. V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze. Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku (viz výše, kap. 3.2.1).

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je společný poradenský, právní a vzdělávací servis na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní vzdělání a základ do života. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných sociálních služeb zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb odpadového hospodářství, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

Sociální služby	Problémová oblast	Problémová oblast	Problémová oblast	
	1.	2.	3.	
	Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb nepokrývá celé území SO ORP	Nedostatečná podpora aktivního zapojení seniorů do veřejného života v území SO ORP (chybí ucelená nabídka možností, prevence sociálního vyloučení)	Nedostatečná kapacita a spektrum služeb pro seniory a osoby ZP ve svém přirozeném prostředí v území SO ORP (s důrazem na potřeby spádových obcí)	
cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1	cíl 3.2	
Společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb na úrovni SO ORP / příp. DSO ROT	Vytvořit informační/kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP	Podporovat rozvoj terén. a ambul. služeb pro seniory a osoby ZP, s důrazem na rodinnou péči	Vytvořit alternativu pobytového zařízení soc. služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP (zařízení komunitního typu)	

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize vyjadřuje jasný směr rozvoje území, kterým se dotčené obce chtějí společně vydat. Je formulována jako **budoucí stav**, kterého chtějí obce realizací této strategie dosáhnout v roce 2024 a současně jako marketingový nástroj (viz slogan). Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat.

slogan: „ Ústeckoorlicko – společně a efektivně “

VIZE ROKU 2024 – ÚZEMÍ SO ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je **společný poradenský, právní a vzdělávací servis** na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní **vzdělání a základ do života**. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných **sociálních služeb** zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb **odpadového hospodářství**, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

Problémové okruhy byly formulovány dle závěrů jednání fokusní skupiny, které bylo využito již k navržení původních variantních řešení (viz Nástin variantních návrhů řešení problémů v oblasti sociálních služeb). Vychází z provedených analýz (zejm. SWOT analýzy - slabé stránky a hrozby, a analýzy cílových skupin), komunikace s odborníky a lidmi z praxe (pracovní skupiny a řídicí skupina KPSS Ústí n.O. a okolí, metodici Svazu měst a obcí pro sociální oblast), a zástupci obcí SO ORP (diskusní skupiny a dotazníková šetření, závěry 1. oficiálního setkání zástupců 19.6.2014, nástin variantních návrhů řešení problémů). Během měsíce září proběhla pracovní schůzka zástupců obcí (11.9.2014), která k tématu sociálních služeb vyvolala další diskuzi, a především pak ověřila a formulovala celkem 3 problémové okruhy pro oblast sociálních služeb. Následující návrhová část se zaměřuje na řešení identifikovaných problémových okruhů, které obce považují za reálné a možné společně řešit v kontextu meziobecní spolupráce.

Identifikované problémy byly seskupeny do určitých tematických celků, které představují základ problémových okruhů, které spolu úzce souvisí. Vzájemné vazby, hlavní příčiny i důsledky jsou přehledně zobrazeny v tzv. stromu problémů. Konkrétní definice problémů vyplynula z analytických podkladů, je průnikem potřeb území, názorů odborníků a lidí z praxe. Každý problémový okruh je popsán dle stanovené metodiky SMO.

PROBLÉMOVÝ OKRUH 1.

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB NEPOKRÝVÁ CELÉ ÚZEMÍ SO ORP

Popis problémového okruhu:

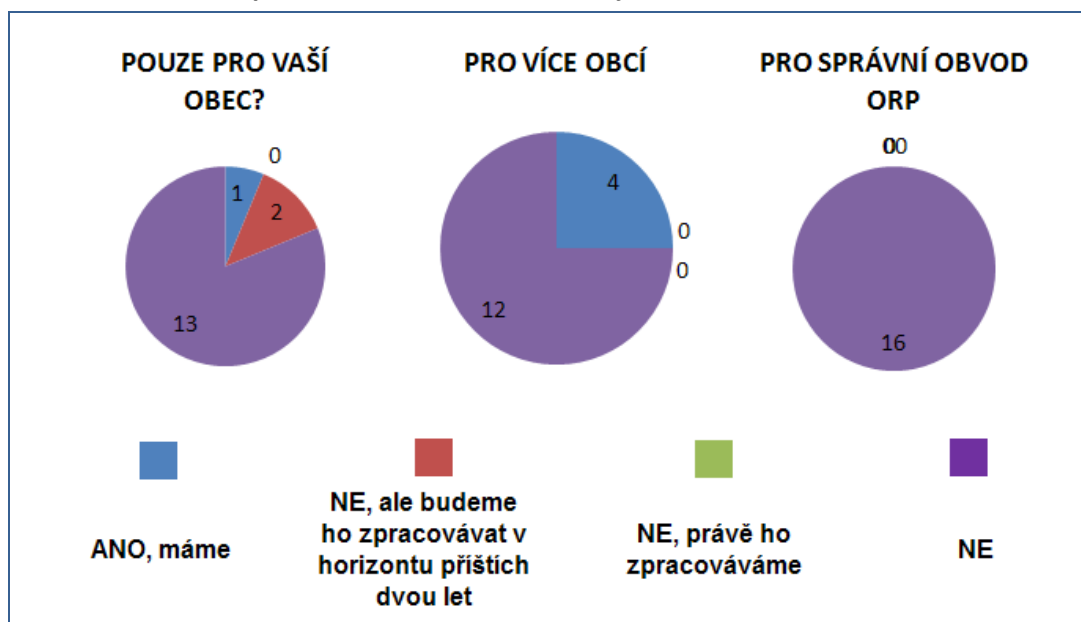
V zájmovém území chybí komunikace a koordinace v oblasti poskytovaných sociálních a souvisejících služeb na úrovni SO ORP (špatná orientace v nabídce a síti poskytovaných služeb na straně spádových obcí, vč. dostupnosti). Chybí společná systémová řešení, která by garantovala efektivní udržitelný rozvoj území v oblasti sociální péče, reflektující hlavní potřeby jeho obyvatel. Jednotlivé obce nemohou samostatně řešit veškeré sociální potřeby svých občanů. Stávající postoj obcí (relativní „soběstačnost“, nevidovaná poptávka občanů po konkrétních službách, malý zájem o problematiku) je potřeba aktivizovat, a to s ohledem na měnící se potřeby obyvatel území v budoucnu (stárnutí populace, zvyšování počtu osob vyžadujících sociální péči, osob s demencemi apod.) a včasnou optimalizaci sítě sociálních a souvisejících služeb v území (spektrum, kapacita a kvalita služeb, vč. prevence – informovanost, propagace a osvěta).

1. Věcné argumenty:

V zájmovém území SO ORP se komunitně plánuje, však „pouze“ a prioritně na úrovni centrálního města ORP – Ústí n.O. Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb „KPSS města Ústí n.O. a okolí“, do kterého se kromě centrálního města zapojilo celkem 6 spádových obcí území (Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Hnátnice, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová), však v reálu představuje aktivní zapojení pouze jediné spádové obce – Libchavy (však bez kvalitní analýzy potřeb území obce). Navíc pouze 4 obce z území SO ORP registrují KPSS zpracovávány pro více obcí, což pramení z celkově nedostatečné informovanosti a komunikace zejm. mezi partnerskými obcemi zapojených do KPSS. Stávající KPSS tak dostatečně neodráží potřeby spádových obcí a je řešeno na formální úrovni. Obce však komunitní plánování sociálních služeb řadí mezi vhodné oblasti meziobecní spolupráce (viz Obr. 7 a 8). Nedostatečná komunikace a informovanost v oblasti sociálních služeb na úrovni ORP a spádových obcí je proto hlavní slabou stránkou provedené SWOT analýzy, a do budoucna proto také jednou

z nejvýznamnějších příležitostí. Mezi hlavní formulované hrozby SWOT analýzy je zařazena také nedostatečná reflexe na situaci demografického a společenského vývoje, které lze předcházet právě společným a kvalitně vedeným komunitním plánováním sociálních a souvisejících služeb v území (mapování situace a potřeb území, včasné řešení problémů, propagace a prevence, optimalizace sítě poskytovaných služeb v sociální oblasti).

Obr.č. 7 : Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb v území SO ORP Ústí n.O.

Zdroj dat: Dotazníkové šetření se zástupci obcí SO ORP Ústí n.O., 2014 (všech 16 obcí SO ORP)

2. Příčiny problému

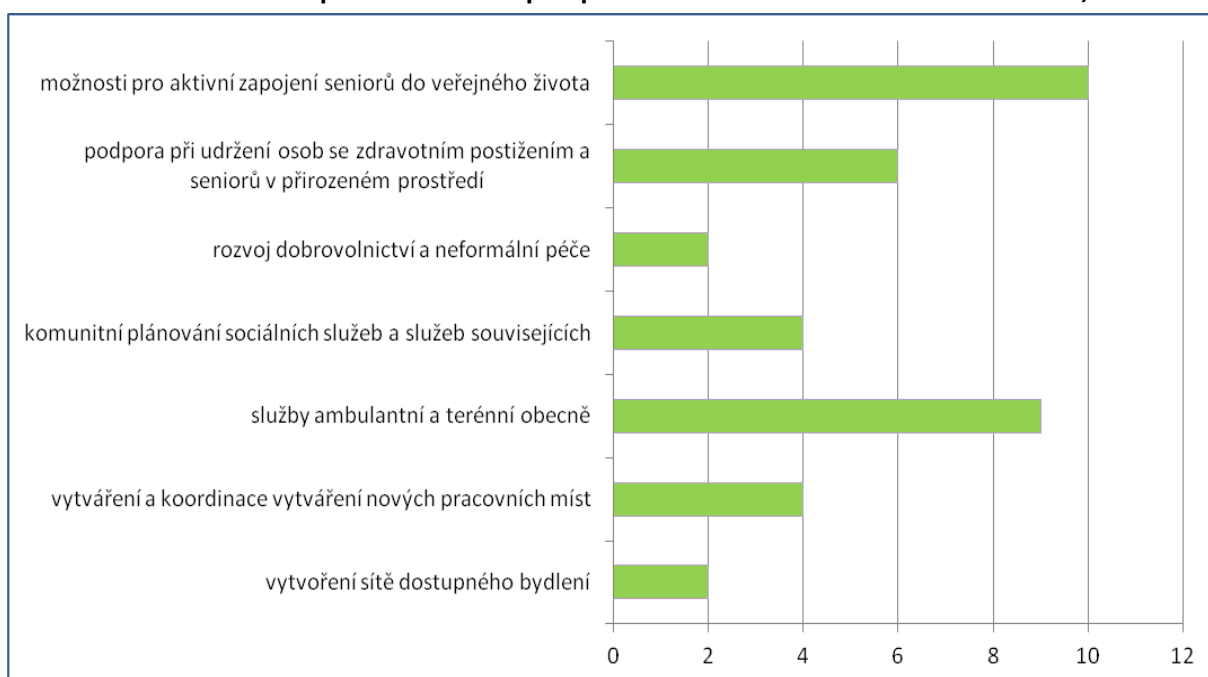
Mezi hlavní příčiny náleží **nedostatečná komunikace na úrovni centrálního města a spádových obcí**, zejména pak partnerských obcí zapojených do stávajícího KPSS „Ústí n.O. a okolí“, jejichž aktivní zapojení a pozitivní zkušenosti by byly zároveň motivací pro další obce k zapojení. Zkušenost jediné aktivně zapojené obce je hodnocena spíše jako formální. Stávající komunitní plánování tak nedostatečně odráží potřeby území okolních obcí, a to především v souvislosti s **chybějícími lidskými zdroji z komunity** spádových obcí. Komunikaci je potřeba obnovit a zavést (hlavní koordinátor sociálních a souvisejících služeb v území – komunikace se zástupci spádových obcí vč. motivace k zapojení, přehled a orientace v síti poskytovaných služeb). Chybí **propagace komunitního plánování** (osvěta a smysluplnost, iniciativa koordinátora KPSS) zejm. ve vztahu k představitelům spádových obcí s důrazem na odpovědnost a zajištění (zachování) soc.slужeb do budoucna, včasnou reflexi potřeb území a náležitou optimalizaci poskytovaných služeb.

Malý zájem spádových obcí o aktivní zapojení plyne především z nedostatečné informovanosti o efektu, náplni, výstupech a výhodách společně vedeného KPSS, vč. podmínek jejich účasti (*nemusí se účastnit přímo starosta, ale např. aktivní senior, dobrovolník z řad občanů obce apod. – osvěta a oslovení občanů, vhodný zástupce z území, který by referoval hlavní problémy, stávající i budoucí potřeby dané obce a aktivně se podílel na společných řešeních*). Oblast sociálních služeb není z pozice obcí hlavní řešenou prioritou (občané si řeší většinou sami individuálně, obce řeší až když je poptávka nebo tlak ze strany občanů, kdy je stav již v kritickém stavu; obecný postoj veřejnosti „nepotřebuji-nezajímám se,“). Relativní „soběstačnost“ některých obcí v zajištění sociální péče pramení

z nedostačeného povědomí o působení a využívání sociálních a souvisejících služeb území jejich občany. Jedním z faktorů je rovněž nedostatek finančních prostředků, které obce mohou investovat do sociální oblasti.

Spádové obce od společného komunitního plánování očekávají kvalitní koordinaci, základní orientaci a dostupné možnosti v oblasti poskytování sociálních a souvisejících služeb pro své občany (spektrum, kapacita, kvalita služeb, přehled, které služby občané mohou využít a využívají, které služby na území obce působí jako zpětná vazba na podporu zachování služby a vymezení základní sítě podporovaných služeb v území). Komunitní plánování (společná koncepce a systémová řešení) je vzájemně provázáno i s ostatními problémovými okruhy (aktivní zapojení seniorů do veřejného života, nedostatečné spektrum nebo kapacita sociálních služeb), které mohou být řešeny jako samostatné specifické cíle KPSS.

Obr.č. 8 : Vhodná témata pro meziobecní spolupráci v sociální oblasti – SO ORP Ústí n.O., 2014

Zdroj dat: Dotazníkové šetření se zástupci obcí SO ORP Ústí n.O., 2014 (všech 16 obcí SO ORP)

Za další vhodné a žádoucí specifické cíle považují obce např.:

a) Společnou informační (komunikační) a osvětovou kampaň (informovanost veřejnosti, uživatelů služeb o nabídce služeb a možnostech, prevence, depistáž a osvěta pečovatelské služby a dalších alternativních služeb, které přispívají k udržení uživatele co nejdéle ve svém domácím prostředí, apod.), zejm. s důrazem na spádové obce s neuvolněnými starosty

b) Koordinace, kontaktní a informační systém na úrovni SO ORP (poskytovatelé, zřizovatelé služeb, adresář starostů/zástupců obcí SO ORP)

b) Stanovení základní sítě podporovaných sociálních a souvisejících služeb v území

c) Stanovení zásad financování vybrané sítě sociálních služeb (viz Příklady dobré praxe - Město Třebíč, Hlučínsko). Vychází z potřeby zachování a zajištění jednotlivých druhů poskytovaných služeb bez ohledu na aktuální potřebu v obci (forma příspěvku na zachování služby – „krizová“ infrastruktura sociálních služeb v území SO ORP)

d) Osvěta a podpora dobrovolnictví, vč. neformální péče

3. Důsledky neřešení problému

Neřešení specifikovaného problému sebou nese řadu rizik a následků. Ta spočívají zejména v **nedostatečné reflexi** zejm. v budoucnu se měnících **potřeb území a občanů** spádových obcí jako je **nedostatečná kapacita a dostupnost služeb**, **nedostatečná včasná prevence a řešení potřeb** území, **nedostatečná provázanost a návaznost služeb**, a s tím související **sociální problémy** (problematika stárnutí populace, osob závislých na cizí pomoci, osob s demencemi, sociální vyloučení aj.). Budoucí potřeby nepokryjí pouze domovy pro seniory či domy s pečovatelskou službou, je potřeba v předstihu a koncepčně řešit, najít společná a systémová řešení, která jsou finančně také lépe udržitelná. Spolupráce obcí je v tomto ohledu zcela nezbytná. Bez společně a kvalitně komunitně vedeného rozvoje sociálních služeb chybí koordinace a průběžné mapování situace a potřeb občanů zájmového území, vč. optimalizace sítě poskytovaných služeb (nekonceptnost rozvoje služeb a nedostatečná reflexe aktuálního pohledu měnících se potřeb území, špatná informovanost a orientace na úrovni uživatelů, veřejnosti i obcí).

Cíle: 1.1 Zavést společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb na úrovni SO ORP ÚO / DSO ROT (podpora udržitelného rozvoje sociálních služeb v zájmovém území, odborně vedené společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb)

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2.

NEDOSTATEČNÁ PODPORA AKTIVNÍHO ZAPOJENÍ SENIORŮ DO VEŘEJNÉHO ŽIVOTA V ÚZEMÍ SO ORP (zejm. ve vztahu ke spádovým obcím)

Popis problémového okruhu:

V zájmovém území nepůsobí žádný subjekt/organizace, ani žádný informační portál, který by sjednotil a propojil nabídku, možnosti a příležitosti aktivního trávení/zapojení pro seniory-občany v území SO ORP, plnil roli informačního místa pro seniory a i pro spádové obce SO ORP (s cílem pomoci se zorientovat a poradit, komplexní informace z oblasti života seniorů apod.).

V současné době tuto potřebu částečně zastřešuje Oblastní spolek Českého červeného kříže v Ústí n.O., a to díky Centru pro život (společenské kulturně-vzdělávací centrum). Organizace má s cílovou skupinou letité zkušenosti (provozuje např. Senior dopravu, službu Hodinového manžela, pořádá Mezinárodní den seniorů, apod.), je otevřená široké veřejnosti z celého zájmového území a využívá i dalších poboček v území SO ORP (Černovír, Dolní Dobrouč, Horní Libchavy). Pro základní orientaci v sociální oblasti pak slouží webový portál socialnisluzby-uo.cz, který jako jeden z výstupů KPSS „Ústí n.O. a okolí“ představuje databázi sociálních i souvisejících služeb působících v území (vyhledávání dle filtru - cílové skupiny, potřeby či věku, *např. senioři * volný čas * 65-84let*). Jeho tiskovou mutací je poté Katalog sociálních a souvisejících služeb v Ústí n.O. a okolí, který je k dispozici na obcích a v informačním centru ORP.

V souvislosti se stárnutím populace vzniká potřeba osvěty a včasné informovanosti o službách pro seniory (či jejich pečující rodinu), koordinovaná prevence sociálního vyloučení (možnosti aktivního zapojení, podpora soběstačnosti), propagace alternativních řešení (prevence umísťování seniorů do zařízení ústavní péče typu DPS mimo svoji komunitu, s cílem co nejdéle setrvat ve svém prostředí). Propojení nabídky rozšíří spektrum rozmanitých možností a vygeneruje společné aktivity na úrovni

více obcí (propojení seniorů). V území není nabídka aktivního zapojení seniorů dostatečně propagována, v naprosté většině se pak týká především „zábavných“ volnočasových aktivit a chybí možnosti osobního rozvoje a individuálního přístupu k potřebám seniorům (poradenství, koordinace nabídky a aktivit pro seniory v území SO ORP, propagace, motivace a osvěta).

1. Věcné argumenty:

Z analýzy cílových skupin vyplynulo, že senioři očekávají zapojení do veřejného života. V rámci analýzy cílových skupin (*pracovní skupina Senioři při KPSS Ústí n.O. a okolí, zástupci zřizovatelů, poskytovatelů i uživatelů služeb*) byla identifikována také potřeba vytvoření manuálu pro životní situace seniorů (*dle zaměření služeb: prevence a socializace/podpurné služby/pomoc, a dle potřeby: bydlení/péče a pomoc (dle stupně závislosti) /volný čas a aktivity*), která vychází z celkově malé informovanosti a špatné orientace seniorů v oblasti sociálních a souvisejících služeb vč. možností aktivního zapojení do života komunity (potřeba propagace a motivace, vč. reflexe na měnící se potřeby a generaci seniorů). Zástupci obcí zájmového území hodnotí stávající spektrum, kapacitu a kvalitu služeb pro seniory jako celkově dostatečné až dobré, tato skutečnost se však v budoucnu bude s ohledem na stárnoucí populaci, rostoucí počet seniorů a změnu jejich potřeb, velmi výrazně měnit (jedna z významných a definovaných hrozeb v rámci SWOT analýzy). Většina obcí SO ORP vidí účelné spolupracovat právě v možnostech aktivního zapojení seniorů do veřejného života (*prevence sociálního vyloučení, problematika osamělých seniorů, vykořenění a izolovanost, s čímž souvisí i následná rezignace a lhostejnost k životu, posílení potencialů seniorů k aktivnímu stárnutí, podpora soběstačnosti, realizace preventivních přístupů aj.*), a z tohoto pohledu je tak nejvíce preferovaným tématem pro meziobecní spolupráci v sociální oblasti (viz Obr.8).

Potřeba sociálního zapojení seniorů podněcuje optimalizaci příležitostí s cílem zlepšit kvalitu života během stárnutí (mají možnost volby v tom, jak trávit svůj čas, jak stárnout), přispívat a aktivně se účastnit života společnosti (zapojení do veřejného života v obci, posílení celkové schopnosti vést nezávislý a samostatný život, možnost zapojit se např. do sociální politiky v obci apod.) S aktivním zapojením seniorů do veřejného života souvisí také podpora a rozvoj dobrovolnictví, definované rovněž jako jedna z příležitostí v rámci provedené SWOT analýzy (personální zajištění senior pointu, senioři seniorům, redakční rada časopisu pro seniory v území, koordinátor aktivit, zapojení do aktivit v obci – spolky, mezigenerační projekty, seniorské rady apod.). Obecná teze „Lidé budou žít delší, ale stále méně zdravé životy“ (*Strategický plán projektu FRAM, 2013*) by měla být nejen pro zástupce obcí v souvislosti se stárnutím populace další výzvou a úkolem koncepčních řešení v sociální oblasti.

2. Příčiny problému

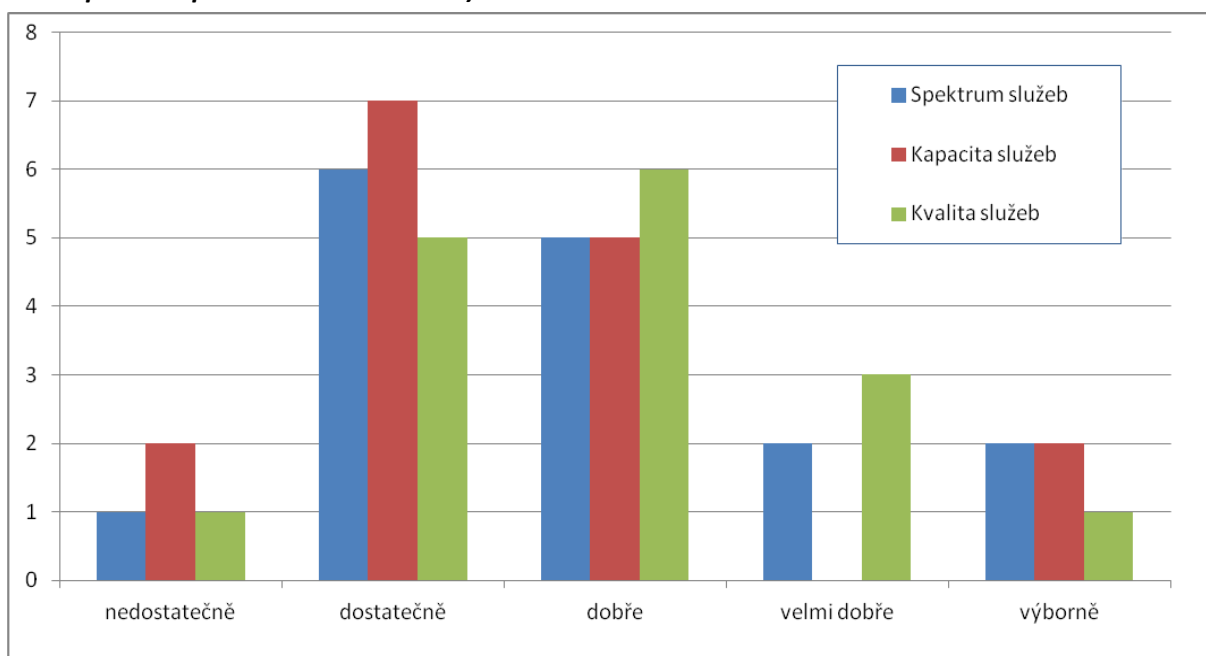
Mezi hlavní příčiny problému patří **nedostatečná propagace a osvěta, ale také chybějící ucelená nabídka možností, příležitostí a informací pro seniory** zájmového území (zejména ve vztahu ke spádovým obcím), a to **na jednom místě**. K dispozici je nepřehledná škála různě zaměřených informačních zdrojů, což se odráží v celkově špatné orientaci seniorů i jejich aktivním zapojení (*možnost osobního kontaktu, telefonu, tisku i internetu*). Chybí komunikační platforma, která by rovněž koordinovala organizace, propagovala a propojovala jejich aktivity a nabídky pro seniory zájmového území (propojení seniorů, realizace preventivních přístupů vč. tělesné aktivity, informace o zdravém životním stylu, propojení formální a neformální péče, usnadnění a podpora sociálních vztahů a participace seniorů na dobrovolnických aktivitách, vč. rozvoje zdravého prostředí na obcích).

Zájem seniorů o sociální problematiku je celkově **spíše pasivní**, a senioři se o sociální služby zajímají až v krizových situacích, kdy službu akutně potřebují. I z pohledu aktivního zapojení seniorů není

v současné době evidován intenzivnější tlak ani poptávka po konkrétní aktivitě, chybí však **analýza zájmu a potřeb seniorů** území, kteří často ani netuší skryté možnosti, tedy nevyužívají, neinicují, nedávají znát svoje potřeby a často rezignují na život a upřednostňují pasivní trávení volného času (pouze ti nejaktivnější hledají a inicují sami nebo přes známé).

Kompaktní nabídka možností různorodých aktivit pro aktivní seniory vč. osobního rozvoje, tedy nikoliv pouze „zábavné“ aktivity, a jejich koordinace v rámci zájmového území (možnost kontaktu a zdroje informací, příležitosti, inspirace i motivace k vlastní seberealizaci) by usnadnila seniorům nejen jejich orientaci, ale i jednodušší kontakt v případě zájmu o zapojení (možnost volby, výběru a motivace, ale také doporučení ve vztahu k místu bydliště a možnostem seniora). S možnostmi aktivního zapojení seniorů je nejčastěji spojována tělesná aktivita, která je hlavním determinujícím faktorem dobrého tělesného i duševního zdraví, navíc s přidanou hodnotou sociálního propojení.

Obr.č. 9 : Spektrum, kapacita a kvalita služeb pro seniory v obcích SO ORP Ústí n.O. (zajištění sociálních potřeb z pohledu seniorů území)

Zdroj dat: Dotazníkové šetření se zástupci obcí SO ORP (všech 16 obcí), 2014

Dále chybí **analýza možností a příkladů dobré praxe aktivního zapojení seniorů z území, jejich propagace a osvěta, vč. dobrovolnictví** (např. *senioři v kultuře – ochotnické divadelní spolky, výstavy, pěvecké sbory aj., výchově dětí a mládeže – skauti, Orel, Sokol, aj., sociální a zdravotní oblasti, vzdělávání, sportu, krizových situací – SDH a další*), které by motivovaly i méně sebevědomé seniory k aktivnímu zapojení do společenského a smysluplného života (potřebnost, využití potencionálu zkušeností seniorů). Výše uvedené příčiny vychází také z chybějícího KPSS na úrovni SO ORP, které by reflektovalo potřeby seniorů zájmového území, zejm. pak spádových obcí, a umožnilo by propojení nejen seniorů a jejich aktivit (*společné akce, mezigenerační propojení, společná osvětová, komunikační, informační a propagační kampaň, propagace v místních zpravodajích a další*).

Analýza možností pro aktivní zapojení seniorů v obcích zájmového území:

Jaké příležitosti přináší aktivním seniorům stávající nabídka možností? Jak se senioři mohou realizovat v místě bydliště nebo v území SO ORP? Jak jsou informováni, motivováni? Na koho se mohou obrátit? Jak můžeme pomoci lidem, zůstat nezávislími a aktivními, zatímco oni stárnou? ...

3. Důsledky neřešení problému

Jedná se především o **sociální vyloučení seniorů a deficit sociálních kontaktů** (zejm. problematika osamělých seniorů, s čímž souvisí riziko ohrožení, zneužívání a týrání seniorů aj.), Aktivní způsob života je pro seniory tou nejlepší **formou prevence, jak si zachovat soběstačnost**, duševní i fyzické zdraví, a tedy i možnost (co nejdéle) setrvat ve svém domácím prostředí a své komunitě.

Je proto potřebné mít k dispozici pestrou nabídku možností i motivace pro smysluplný život seniorů (volnočasové „zábavné“ aktivity, ale také možnosti osobního rozvoje, vč. dobrovolnictví – aspekty seberealizace, participace, rozvoj a podpora osobnosti, proces socializace), podporu schopností vést samostatný a nezávislý život (*prevence a snížení potřeby ústavní péče v DPS apod.*). **Nedostatečná informovanost** podmiňuje malé využití některých nabízených sociálních či souvisejících služeb (chybí včasné využití podpůrných služeb a alternativ, zapojení do společnosti), malou účast na skupinových volnočasových aktivitách a následně **omezené kontakty a absence společenských rolí** (bojí se učení a nových dovedností, zapojování se do nových aktivit, propadají syndromu nepotřebnosti a fixaci špatných stereotypů apod.). Omezené kontakty, chybějící vazby a nedostatek citových vztahů a mezigeneračního propojení (nezájem či nespolupráce rodiny) vede k postupné **izolaci, pasivitě a rezignaci seniorů** ve společnosti, k jejich finanční i osobní nejistotě, snížení funkčních schopností a duševnímu onemocnění (deprese, demence apod.).

Cíle: 2.1 Vytvořit kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace pro území SO ORP (centrum pro seniory Ústí n.O. a okolí)

PROBLÉMOVÝ OKRUH 3.

NEDOSTATEČNÁ KAPACITA A SPEKTRUM SLUŽEB PRO SENIORY A OSOBY ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ V ÚZEMÍ SO ORP S DŮRAZEM NA MOŽNOSTI PODPORY UDRŽENÍ OSOB VE SVÉM PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ, RODINNÉ PÉČE A POTŘEBY SPÁDOVÝCH OBCÍ

Popis problémového okruhu:

Význam problémového okruhu samozřejmě výrazně stoupá s celkově stárnoucí populací (viz obr. 4) a měnícími se potřebami v budoucnu. Stávající kapacita některých zařízení není schopna pojmout potřeby území a je žádoucí situaci v předstihu a včas řešit. Pobytové služby nejsou jediným řešením, do popředí vstupuje především podpora komunitních služeb, zejména pak ambulantních a terénních (pečovatelská služba vč. depistáže, osobní asistence, odlehčovací služba, denní stacionář..), a pobytových zařízení komunitního typu (alternativa venkova pro občany spádových venkovských obcí), s cílem umožnit uživatelům co nejdéle setrvat ve svém domácím prostředí a své komunitě.

1. Věcné argumenty:

Více než polovina obcí SO ORP definovala jako největší problém v oblasti sociálních služeb právě **nedostatečnou kapacitu služeb pro seniory a osoby ZP**, čtvrtina obcí poté **chybějící možnosti dostupného bydlení**. Z diskusí a dotazníkových šetření se starosty obcí zájmového území vyplývá, že obce vidí účelné spolupracovat rovněž v případě služeb ambulantní a terénní péče a podpory při udržení osob se ZP a seniorů v přirozeném prostředí viz *Obr.8*). Meziobecní spolupráce se tedy jednoznačně dotýká základní podpory dostupných možností, které by občanům umožnily co nejdéle setrvat ve své

komunitě, ve svém domácím prostředí. V rámci SWOT analýzy byla definována jako jedna z hlavních slabých stránek právě snížená dostupnost sociálních služeb pro spádové obce SO ORP, kdy kapacity některých sociálních služeb neodpovídají potřebám území. Výsledky analýz zároveň poukazují na některé chybějící, žádané a potřebné služby – např. dostupné bydlení, odlehčovací služba, rozvoj terénních a ambulantních služeb – PS, DS, OS, OA, alternativu pobytových služeb komunitního typu na venkově (viz *Analýza cílových skupin, pracovní skupiny Senioři a Osoby zdravotně postižené*). Význam problémového okruhu výrazně stoupá především s celkově stárnoucí populací a měnícími se potřebami v budoucnu (viz *Obr.10*).

OBECNÝ TREND STÁRNUTÍ POPULACE – nejcharakterističtější rys demografického vývoje i dalších rozvinutých zemí Evropy i celého světa. Dle populační projekce Eurostatu budou v EU v roce 2060 na každou osobu starší 65 let připadat méně než 2 lidé v produktivním věku (15-64 let), což je ve srovnání s poměrem 1:4 v současnosti dostatečně varujícím signálem. Demografové a futurologové pro ČR prognózují intenzivnější stárnutí, než je tomu jinde v Evropě, a nejrychlejší změny populace v produktivním věku přisuzují právě v období let 2015 – 2035, a dále v dekádě let 2050-2060, kdy půjde velká část silných ročníků do důchodu (do důchodového věku dostanou silné ročníky populace dnešních třicátníků a padesátníků)

Zdroj: *Jak v České republice stárnout aktivně a zdravě? Kolektiv autorů, Strategický plán projektu FRAM, Praha, prosinec 2013.* <http://www.framprojekt.eu>

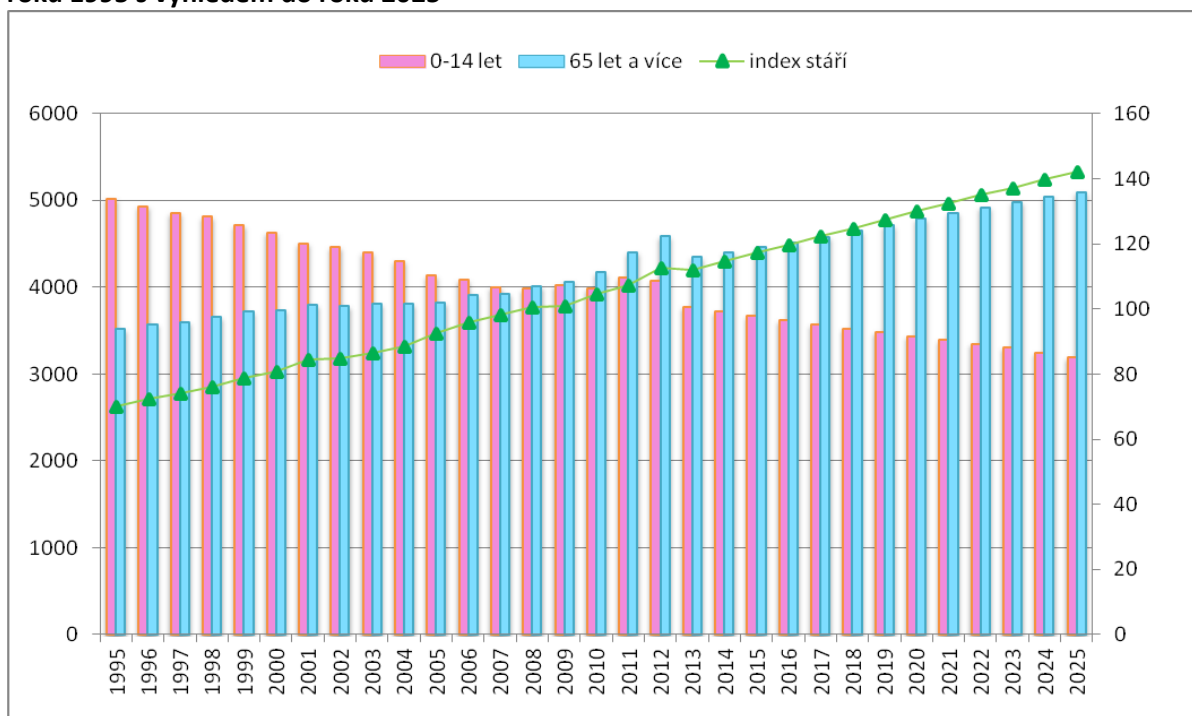
2. Příčiny problému

Hlavní příčinou je především **nedostatečná komunikace na širší úrovni** (min. zapojení obcí do KPSS Ústí n.O. a okolí, chybí diskuze vč. osvěty na obcích, zapojení lidského potenciálu z komunity spádových obcí), s čímž souvisí **chybějící kvalitní analýza potřeb** území celého SO ORP (potřeba území vychází z předpokladu obdobných potřeb města a venkova; chybí optimalizace služeb se zohledněním potřeb venkova; stávající síť, spektrum i kapacita služeb nereflektuje potřeby spádových obcí). Nejen zástupci obcí, ale i veřejnost jsou **nedostatečně informováni**, což je často důvodem „zbytečného“ umístování seniorů a osob ZP do ústavní péče – domovy pro seniory aj. (*stěhování je někdy sice nej-jednodušším, ale ne nejvhodnějším řešením*).

Žádoucí je intenzivnější **propagace, osvěta a aktivizace veřejnosti včetně zástupců obcí** (obecně pasivní postoj „nepotřebuji-nezajímám se“, osvěta preventivních přístupů, podpůrných služeb a alternativních řešení, depistáž, propojení formální a neformální péče (domácí péče a rozvoj ošetřovatelství), dostupné pomoci, vč. kombinace služeb).

V území není dostatečně realizována cílená **podpora sociálních služeb poskytovaných v přirozeném prostředí** uživatelů spádových obcí (nedostatečná propagace, nabídka a rozvoj dostupných alternativních služeb – DS, terénní služby PS, OS, OA). V území chybí alternativní pobytové služby v komunitě (potřeba rozvoje sociální práce v obcích). V území sídlí pouze jediný DPS v centrálním městě v Ústí n.O., občané však využívají další spádová DPS v sousedních často velmi vzdálených regionech. Výše uvedené vyplývá především z nedostatečného **zapojení spádových obcí SO ORP do komunitního plánování**. Většina obcí není v roli zřizovatele ani podporovatele služeb, a nepodílí se (ani finančně) na zachování vybudované sítě sociálních služeb.

Obr.č. 10 : Vývoj počtu vybraných věkových skupin obyvatel a indexu stáří v SO ORP Ústí n.Orlicí od roku 1995 s výhledem do roku 2025

Zdroj dat: ČSÚ, 2013 (predikce za využití statistické funkce lineární regrese, EXCEL Lintrend / Linregrese)

3. Důsledky neřešení problému

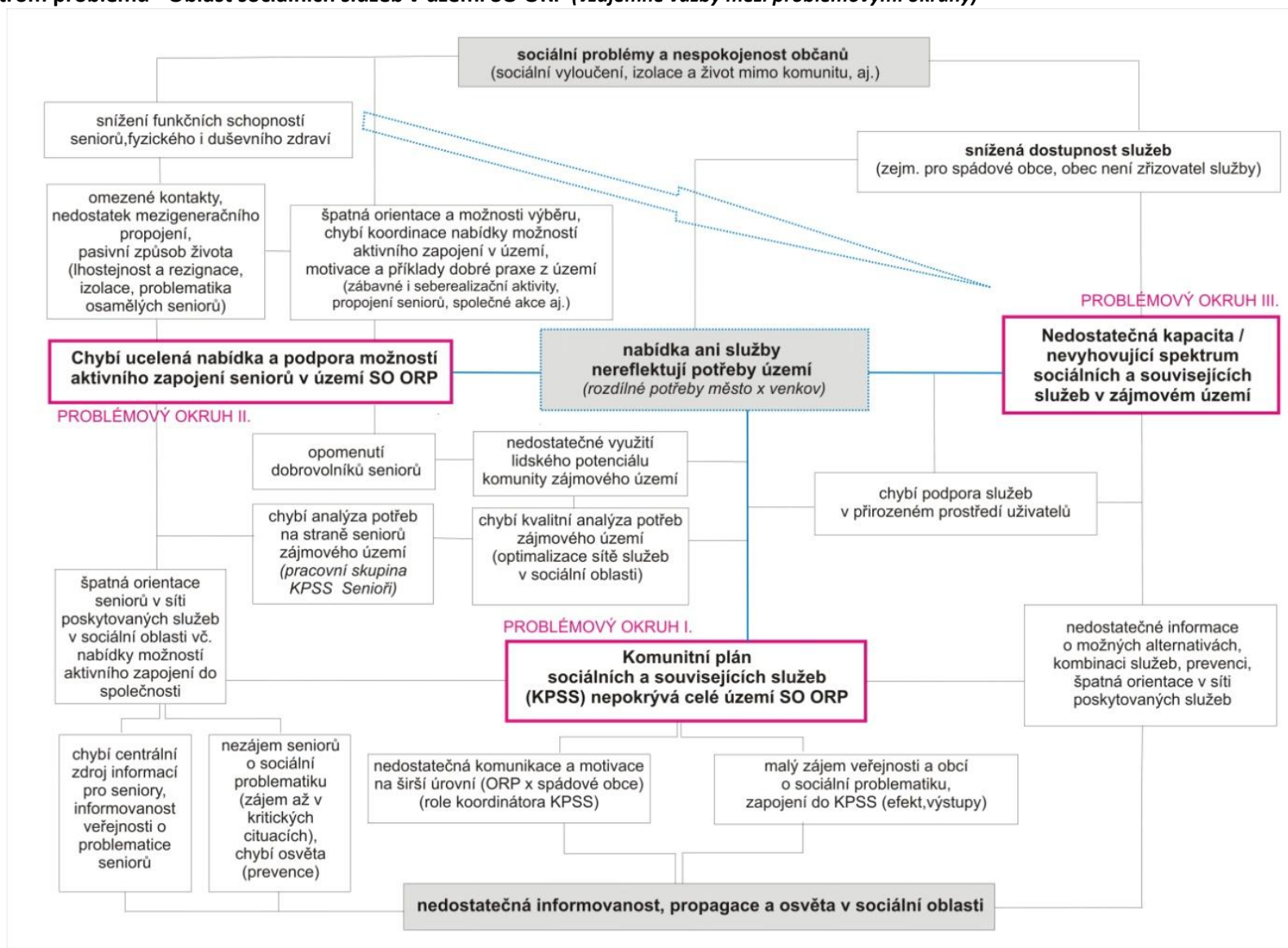
Jedná se především o **sníženou nebo velmi omezenou dostupnost** (až nedostupnost) služeb pro spádové obce (zejm. *pobytové – DPS a ambulantní služby – DS, OS*). Nedostatečná kapacita zejména pobytových zařízení sebou nese dlouhé čekací doby (pořadníky) a příp. odmítnuté žádosti a **nespokojenost občanů**, jejichž prioritou je (co nejdéle) zůstat ve své (či blízké) komunitě. Právě nedostupnost terénních i ambulantních služeb, vč. chybějícího dostupného bydlení, často seniory či osoby ZP (či jejich rodiny) vede nebo nutí k rozhodnutí volit formu ústavní péče, např. DPS, kde jsou lépe zajištěné a dostupné služby. Stěhování často do vzdálených zařízení ústavní péče, kde mají volné kapacity (DPS, penziony pro seniory apod.) sebou nese vykořenění, **vyčlenění ze své komunity** a obecně zvyšuje riziko sociálního vyloučení, duševního onemocnění apod. Nedostatečné spektrum služeb může podmínit různorodé **sociální problémy** (potřeba včasné prevence).

Cíle:

3.1 Zlepšit dostupnost terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby ZP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce

3.2 Zvýšit kapacitu podporovaného bydlení s dostupnou terénní a ambulantní sociální službou pro seniory a osoby ZP na území spádových obcí SO ORP (prostředí venkova, mimo jádrové území centrálního města ORP)

Obr.č. 11 : Strom problémů - Oblast sociálních služeb v území SO ORP (vzájemné vazby mezi problémovými okruhy)

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb nepokrývá celé území SO ORP
Cíl 1.1	Zavést společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb na úrovni území SO ORP / příp. DSO ROT
Popis cíle	<p>Jednotlivé obce nemohou samostatně zabezpečit veškeré sociální potřeby svých občanů. V území chybí efektivní udržitelný rozvoj území v oblasti sociální péče, společná a systémová řešení, která by včas reagovala na aktuální a v budoucnu se měnící potřeby jeho obyvatel. Hlavním nástrojem je optimalizace sítě sociálních a souvisejících služeb v daném území, jejich spektra, kapacity i kvality, a zachování základní krizové infrastruktury sociálních služeb pro své občany dle jejich potřeb. Společná řešení jsou navíc lépe finančně udržitelná.</p> <p>V území SO ORP Ústí nad Orlicí se komunitně plánuje na úrovni centrálního města Ústí nad Orlicí a jeho okolí - „KPSS ve městě Ústí nad Orlicí a okolí“ (aktuálně vydaný KPSS na období 2015-2019). Do komunitního plánování (období 2010-2013) se zapojilo kromě města Ústí n.O. celkem 6 spádových obcí, jejich zapojení je však ryze formální (aktivněji pouze jediná obec), chybí tak relevantní analýzy potřeb a výstup tak neodpovídá potřebám zapojených obcí. V rámci stávajícího KP chybí diskuze na úrovni centrálního města ORP se zapojenými spádovými obcemi, chybí zapojení lidských zdrojů z komunity a veřejná diskuze se zpětnou vazbou potřeb spádových obcí. Ve vztahu k zapojeným obcím je stávající proces komunitního plánování neefektivní (bez diskuze, průběžné informovanosti a zpětné vazby). Cílem je tedy zavést resp. obnovit komunikaci, rozvinout spolupráci a vytvořit efektivní a odborně vedené komunitní plánování sociálních (a souvisejících) služeb pro celé území SO ORP, příp. DSO, založené na partnerství, a to ve všech fázích komunitního plánování (rozhodování, plánování i hodnocení) tak, aby sociální služby odpovídaly místním specifikům a potřebám jednotlivých občanů (otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů, hledání nejlepších řešení).</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Analýza zkušeností a vytvoření referencí KPSS na úrovni SO ORP/DSO</p> <ul style="list-style-type: none"> • navázání úzké spolupráce s referenčními městy/DSO se zkušenostmi v KPSS na úrovni SO ORP/DSO (analýza příkladů dobré praxe, praktické zkušenosti a doporučení, systém zapojení spádových obcí, osvědčená organizační struktura, právní forma, systém financování), využití externí odborné podpory (př. MPSV, CpKP), úzká spolupráce se zástupci referenčního města/svazku obcí, a jejich účast na strategických jednáních • zlepšení spolupráce s PaK (navázání a úzká spolupráce při celém procesu plánování soc. služeb v území, krajský koordinátor a metodik KPSS)

A.2 Vytvoření partnerské koalice místních samospráv

- příprava politického a organizačního prostředí, projednání na DSO, stanovení gestora, garanta, zpracovatele (interní/externí), vymezení zájmového území (správní obvod ORP Ústí n.O. / území DSO ROT) a odsouhlasení společného záměru
- zlepšení spolupráce a informovanosti obcí o sociálních službách i komunitním plánování; informační kampaň ve vztahu ke spádovým obcím (informativní schůzky, osobní projednání, kulaté stoly - důkladné seznámení s problematikou sociálních služeb a KP, vymezení si vzájemná očekávání, odpovědnost, výhody a přínosy KP, potřebu vyšší podpory a potřeby zapojení komunity, možné úrovně zapojení a spolupráce, ochota ke kompromisům)
- ověření zájmu o společné KPSS ze strany centrálního města ÚO a možnosti spolupráce (zkušenosti s KP, vytvořené pracovní skupiny)
- analýza zájmu o zapojení do společného projektu, důvěra a mandát ze strany obcí zájmového území, podpora zastupitelstev, uzavření partnerské spolupráce

A.3 Příprava právních dokumentů

- připravit partnerské dohody, smlouvy o spolupráci se zapojenými obcemi, rozdělení rolí a odpovědnosti, příp. úprava stanov DSO
- připravit dokumenty vymezující činnost a způsoby jednání řídicí skupiny a pracovních skupin (Jednací řády, Základní listina KPSS), personální zajištění apod.
- ukotvení procesu, podpora a projednání na úrovni místních samospráv

B.1 Finanční analýza společného záměru

- vytvoření systému financování společného záměru KPSS, finanční analýza a stanovení nákladů
- analýza možností externí finanční podpory – prověření dotačních zdrojů ze strany kraje, státu, EU (proces společného komunitního plánování, vč. personálního zajištění - koordinátor, vzdělávání, informační systém, konzultace, analýzy a šetření apod.)
- analýza možností interní finanční podpory v daném území - ze strany obcí, místních podnikatelů a subjektů v sociální oblasti (personální, organizační a technické zajištění; fond na odměny členům organizační struktury KPSS – zástupci místní komunity spádových obcí v procesu KPSS – oslovení veřejnosti, potenciál dobrovolnictví, úloha místních samospráv); vypracování variantních návrhů systému finanční podpory zachování základní sítě sociálních služeb v území SO ORP (zachování základní „krizové“ infrastruktury sociálních služeb)

C.1 Manažerské a organizační zajištění KPSS

- vytvoření iniciační skupiny pro zahájení a koordinaci procesu KPSS (organizační, řídicí a plánovací práce, mandát od zadavatele), vytvoření úzké pracovní skupiny a metodické podpoření procesu ze strany odborníků

	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření organizačního schématu - optimální organizační struktury a funkční pracovní sítě, nominace členů a zformování pracovních skupin, koordinátor, manažerský tým – řídicí skupina, nadoborová skupina zástupců obcí, metodik a odborný asistent v oblasti KP a strategického řízení, pro komunikaci s veřejností aj.; zajištění koordinace procesu a průběžná komunikace s veřejností (kontaktní místo - osobní, tel. i mail. kontakt) zajištění propagace a informovanosti o sociálních službách a KP, komunikace s veřejností, propagace a motivace veřejnosti k zapojení do KPSS, zapojení lidských zdrojů z komunity zájmového území (odborně vedené zapojování veřejnosti, úloha místních samospráv, místní tisk – pravidelný sloupek apod.) <p>C.2 Stanovení jasného zadání a výstupů společného záměru</p> <ul style="list-style-type: none"> stanovení rozsahu a formy spolupráce, vymezení kompetencí, vzájemných vztahů a popisu činností, vymezení vzájemných očekávání a vyjednání mezi-resortních zájmů zpracování strategie a postupů zajištění a rozvoje soc.služeb v území projednání návrhů, stanovení priorit, cílů, opatření a aktivit v rámci společného KPSS, stanovení konkrétních výstupů (specifických cílů, viz také cíl 2.1, 3.1-3.2) pro dané plánovací období, podklady a analýzy pro tvorbu plánu příprava a realizace společného projektu, určení rozpočtu a požadavků na spolufinancování zapojených obcí, apod.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Indikátory výsledku: 1 – Počet obcí zapojených do společného komunitního plánování na území SO ORP / DSO ROT</p> <p>Indikátory výstupu: 1.1 – Vytvořený komunitní plán sociálních a souvisejících služeb pro území SO ORP / DSO ROT</p>
Správce cíle	starosta města Ústí nad Orlicí (ve spolupráci s místostarostou/vedoucí odboru sociálních služeb ORP)

Problémový okruh 2	Nedostatečná podpora aktivního zapojení seniorů do veřejného života v území SO ORP
Cíl 2.1	Vytvořit kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP
Popis cíle	<p>Cílem je vytvořit jednotné centrum informací (informační kanál) pro seniory a proseniorské organizace, pro uživatele, poskytovatele i zájemce z řad široké nejen seniorské veřejnosti, který by zajistil komplexní informovanost o sociálních a souvisejících službách pro seniory, včetně volnočasových aktivit a možností aktivního zapojení seniorů do veřejného života na území SO ORP.</p> <p>Senioři zájmového území se špatně orientují v nabídce aktivit vč. sociálních i navázaných služeb. V řešeném území nepůsobí žádný subjekt ani není provozováno</p>

	<p>ván žádný webový portál, který by sjednocoval a propojil nabídku a informoval občany-seniory o místních možnostech a příležitostech aktivního zapojení do veřejného života. Senioři očekávají zapojení do veřejného života a nedostatečnou informovanost dokládá i potřeba vytvoření manuálu pro životní situace seniorů (tištěná verze je však nepružná, navíc senioři vítají možnost osobního kontaktu). Stávající nabídka možností a příležitostí pro aktivní seniory je sice pestrá, však roztříštěná.</p> <p>Cílem je nejen pomoci seniorům se zorientovat v běžném životě a možnostech trávení jejich volného času, které se jim v území nabízí, ale informovat je rovněž o tom, jak se mohou realizovat přímo v místě svého bydliště, informovat je a motivovat, aby zůstali nezávislími a aktivními. Centrum bude zároveň platformou pro komunikaci proseniorských organizací (výměna zkušeností, společné akce a propojení seniorů daného území), a bude koordinovat a propagovat proseniorské i mezigenerační aktivity v území.</p>
<p>Hlavní opatření</p>	<p>A.1 Analýza zájmu a možností vzniku společného informačního místa a komunikační platformy (centra) pro seniory, proseniorské organizace a jejich aktivity v rámci území SO ORP</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza stávající nabídky možností aktivního zapojení seniorů v místě i širším okolí, analýza aktivit a zájmu o spolupráci ze strany proseniorských organizací (adresář kontaktů, navázání komunikace), vytvoření partnerství • analýza zájmu ze strany seniorů v obcích zájmového území, dotazníková šetření a osobní rozhovory (potřeba kontaktního a informačního místa pro seniory - osobní, tel., mail. kontakt), nabídka možností aktivního zapojení a služeb pro seniory, orientace v systému služeb a řešení život.situací) • veřejná informační setkání, propagace a osvěta, zlepšení orientace v možnostech aktivního zapojení do veřejného života místní komunity -nejen ryze zábavné volnočasové aktivity, ale také možnosti vzdělávání, trénování paměti, mezigenerační propojení, možnosti další realizace vč. potenciálu dobrovolnictví (příklady dobré praxe z území) apod. • zapracování záměru mezi priority obcí a cíle společného KPSS (viz cíl 1.1), podpora místních samospráv, úzká spolupráce s pracovní skupinou Senioři v rámci KPSS (potřeby cílové skupiny) <p>A.2 Příprava právních dokumentů pro vznik a provoz centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • projednání a uzavření dohody mezi zapojenými obcemi (DSO-SO ORP) a poskytovatelem služby, podpora místních samospráv • nalezení gestora - zajištění a provoz centra, zájem ze strany proseniorských organizací, poskytovatelů služeb v sociální oblasti (zejm. ČČK Ústí n.O.) • navázání spolupráce s proseniorskými organizacemi, spolky (partnerské smlouvy o spolupráci) • prověření možností a podmínek zapojení do certifikované sítě Senior Point (Společně o.p.s. - licenční smlouva, partnerská smlouva o spolupráci apod.) <p>B.1 Finanční analýza vytvoření centra a jeho provozu</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza nákladů na zřízení a provoz centra, vytvoření finančního schématu (zpracování variant financování) • analýza možností zdrojů financování (podpora kraje, státu, EU, spolufinancování obcí) – aktivní zapojení seniorů, prevence soc. vyloučení • projednání finančních podmínek certifikace Senior Point (roční sublicenční poplatky) a možnosti dotační podpory z Pard.kraje apod.

	<p>C.1 Vytvoření podmínek pro vznik a provoz centra služeb, nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření organizační struktury řízení a provozu centra, vymezení území, komunikační plán (adresář, propojení komunikace), analýza možností lokalizace kontaktního místa, pracovní tým • osvětová a propagační činnost, úloha místních samospráv (zpravodaje, místní média), informační kampaň pro poskytovatele • plán efektivního získávání dobrovolníků zejm. seniorů (aktivní zapojení seniorů – provoz centra, doprovodné aktivity, osobní realizace seniorů, regionální noviny, cyklus pořadů o aktivních seniorech v regionu apod.) • komunikace a spolupráce s proseniorskými organizacemi (adresář kontaktů, analýza jejich zaměření a aktivit, kalendář akcí atd.), mimoškolní činnost apod., pravidelná rubrika ve zpravodajích (spojená např. s logem KPSS), vytvoření platformy pro společnou komunikaci (společné akce, propojení seniorů v území, předávání zkušeností, sdílení informací, společné schůzky) • zpracování projektového záměru v případě možností dotační podpory <p>C.2 Stanovení rozsahu a požadavků na personální, organizační a technické zajištění centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • požadavky na prostor a vybavení kontaktního místa (osobní, tel., mail. kontakt, dobrá dostupnost, bezbariérovost, informační systém, internet) • požadavky na personální zajištění, rozsah prací, harmonogram aktivit (koordinátor, tým dobrovolníků, vyškolený personál pro komunikaci s veřejností a partnerskými organizacemi)
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>Indikátory výsledku:</p> <p>2a – Vytvoření kontaktního místa pro seniory a komunikační platformy pro proseniorské organizace v území SO ORP</p> <p>2b – Počet obcí z území SO ORP podporujících realizaci a provoz centra pro seniory</p> <p>Indikátory výstupu:</p> <p>2.1a – Počet zapojených proseniorských organizací z území SO ORP</p> <p>2.1b – Počet seniorů zapojených do provozu a aktivit centra</p> <p>2.1c – Vytvoření informačního systému pro seniory území SO ORP</p> <p>2.1d – Počet aktivit a speciálních programů ve spolupráci s venkovem</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>starostka obce Libchavy</p>

Problémový okruh 3	Nedostatečná kapacita a spektrum služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na možnosti podpory udržení osob ve svém přirozeném prostředí, rodinné péče a potřeby spádových obcí
Cíl 3.1	Zlepšit dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce
Popis cíle	<p>Cílem je poskytovat a podporovat potřebné druhy sociálních služeb a umožnit seniorům a osobám zdravotně postiženým (ZP) z území spádových obcí <u>co nejdéle setrvat ve svém přirozeném prostředí a ve své komunitě</u> (odstupňovaná podpora poskytovaná primárně v přirozeném prostředí, možnost dožít v běžném bytě s pomocí sociálních služeb), tedy předcházet případnému sociálnímu vyloučení a zároveň podporovat aktivní přístup, rozvoj samostatnosti a rodinnou péči. Pobytové služby typu domovů pro seniory nejsou jediným řešením a v souvislosti s celkově stárnoucí populací a měnícími se potřebami v budoucnu je nezbytné soustředit se na podporu domácí péče.</p> <p>Základním nástrojem zejm. ve vztahu ke spádovým obcím, které nejsou v naprosté většině zřizovateli ani poskytovateli sociálních služeb, je společná podpora rozvoje stávajících event. nových terénních a ambulantních služeb (jako je pečovatelská služba, osobní asistence, denní stacionář), příp. služeb pobytových ve smyslu krátkodobých pobytů (jako je odlehčovací služba nebo týdenní stacionář) a to tak, aby vyhovovaly aktuálním potřebám daného území a byly dostupné všem spádovým obcím (komunitně vedený rozvoj území - viz cíl 1.1). Stávající kapacity některých služeb již nyní nejsou schopny pojmout potřeby území a je žádoucí situaci včas a systémově řešit, a společná řešení jsou lépe finančně udržitelná a zajistí snazší dostupnost služby i pro spádové obce.</p> <p>Z terénních služeb se jedná především o rozvoj pečovatelské služby (rozšíření na celoroční provoz služby, vč. svátků, víkendů a nočních služeb, propojení ošetrovatelské a pečovatelské služby), z ambulantních služeb především navýšení kapacity denního stacionáře pro seniory, z pobytových zejm. registraci nové sociální služby – odlehčovací služby, která umožňuje krátkodobý odlehčovací pobyt na přechodnou dobu a tedy odlehčení pečujícími osobám v péči o osobu blízkou (potřebný odpočinek a regenerace sil pečujících osob, hospitalizace v nemocnici, vyřízení osobních věcí i složitých situací v rodině, stavební úpravy, dovolená apod.)</p>
Hlavní opatření	<p>A. 1 Analýza potřeb a zájmu o rozvoj sociálních služeb</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza potřebnosti služby/služeb vč. optimální formy poskytování, ověřit zájem o využívání konkrétních ambulantních a terénních, příp. pobytových sociálních služeb (podpora domácí péče) na straně (potencionálních) uživatelů, obcí a široké veřejnosti (dotazníková šetření, veřejná informační setkání), úloha místních samospráv • analýza zájmu a možností rozvoje služeb na straně stávajících poskytovatelů v území SO ORP • vyhodnocení průzkumu a konkrétní podpora, rozvoj nebo vznik potřebných ambulantních, terénních příp. pobytových služeb, zahrnutí záměrů do KPSS (viz cíl 1.1), zařazení do základní krizové sítě sociálních služeb v území, podpora místních samospráv

	<p>A.2 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • analýza formy stávajícího zajištění konkrétních potřebných služeb na straně obcí • analýza podmínek v souvislosti s registrací nové soc.služby dle zákona • nalezení gestora/ů • uzavření partnerských dohod o zajištění konkrétní služby mezi obcemi a poskytovateli konkrétní sociální služby (stanovení rozsahu a formy spolupráce, podmínky poskytování konkrétní sociální služby v dané obci) <p>B.1 Finanční analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • finanční schéma a analýza nákladů spojených se vznikem/rozvojem/provozem konkrétní sociální služby (rozbor ekonomické výhodnosti, zpracování variant řešení pro optimalizaci nákladů) • analýza finančních zdrojů a možností podpory (dotace, granty, finanční spoluúčast obcí) <p>C. 1 Stanovení rozsahu a formy spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> • definice specifických cílů, stanovení parametrů dle potřeb uživatelů a veřejnosti (optimální forma služby, provoz, kapacita, kvalitativní pravidla a standardy služby) • průběžná informační kampaň a osvěta (princip a formy pomoci a podpory domácí péče, odstupňovaná péče v přirozeném prostředí uživatele, nezbytná dobrá informovanost o službách vč. systému úhrad) • realizace společných řešení, meziobecní spolupráce, příprava projektu/ů dle dotačních možností na úrovni kraje, státu, EU
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Indikátory výsledku: 3a – Počet obcí v území SO ORP se zajištěnou dostupností pečovatelské služby</p> <p>Indikátory výstupu: 3.1a – Počet obcí z území SO ORP využívající pečovatelskou službu se sídlem SO 3.1b – Kapacita pečovatelské služby v území SO ORP 3.1c – Počet poskytovatelů pečovatelské služby s rozšířeným provozem v území SO ORP 3.1.d – Vytvoření odlehčovací služby v území SO ORP 3.1e – Kapacita denního stacionáře pro seniory a osoby ZP v území SO ORP</p>
Správce cíle	starosta obce Sopotnice

Problémový okruh 3	Nedostatečná kapacita a spektrum služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na možnosti podpory udržení osob ve svém přirozeném prostředí, rodinné péče a potřeby spádových obcí
Cíl 3.2	Zvýšit kapacitu podporovaného bydlení s dostupnou terénní/ambulantní sociální službou pro seniory a osoby ZP na území spádových obcí SO ORP (prostředí venkova, mimo jádrové území města ORP)
Popis cíle	Cílem je navýšit kapacitu podporovaného bydlení pro seniory a osoby ZP na straně spádových obcí ORP, s dostupnou terénní a ambulantní sociální službou (pečovatelská služba), a tedy zlepšit možnosti dostupného bydlení a podmínky života seniorů na venkově . Podporovaná forma bydlení (domy s pečovatelskou službou – DsPS, chráněné byty, zařízení komunitního typu) pro osoby se sníženou soběstačností je přechodným typem mezi běžným nájemním bytem a životem

	<p>v ústavní péči (domovy pro seniory) a občanům venkova umožňuje co nejdříve setrvat ve své komunitě či ve venkovském prostředí jiné např. sousední obce (možnost volby alternativního řešení). Jediným objektem tohoto typu na území spádových obcí SO ORP (mimo jádrové území centrálního města ORP) je DsPS v Dolní Dobrouči, který je však plně vytížen uživateli domácí obce a vzhledem k naplněné kapacitě není dostupný ostatním spádovým obcím. Nová nabídka a zvýšení kapacity podporovaného bydlení v území SO ORP (rodinná velikost v prostředí venkova, ve spojení s dostupnou terénní/ambulantní službou a dobrou dopravní dostupností) je žádoucí alternativou k jedinému zařízení ústavní péče v území SO ORP, městskému Domovu důchodců v Ústí n.O. (s kapacitou 115 lůžek, a 24 lůžek domova se zvláštním režimem), což ocení obyvatelé z venkovských obcí. Území využívá rovněž služeb domovů pro seniory ze sousedních regionů, což ne všichni obyvatelé spádových obcí vítají (sociální vyloučení, anonymita, ztráta komunikace s komunitou, často i blízkou rodinou), obce se však potýkají s celkově sníženou dostupností a nedostatečnou kapacitou těchto ústavních zařízení sociální péče. Vzhledem k celkovému stárnutí populace bude tento problém v budoucnu narůstat a obce nejsou často připravené na to, že soběstačnost seniorů s věkem se bude snižovat. Pozn. prevence sociálního vyloučení za současné podpory rodinné péče (viz cíl 3.1 a 3.2.), a průběžné informovanosti o spektru poskytovaných služeb v území (viz cíl 1.1 a 2.1).</p>
<p>Hlavní opatření</p>	<p>A.1 Analýza zájmu o navýšení kapacity podporovaného bydlení</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověřit zájem na straně potenciálních uživatelů, veřejnosti na území spádových obcí (cílený průzkum a informování o možnostech typu služeb pro danou cílovou skupinu senioři a osoby ZP, pečovatelské byty, chráněné byty, zařízení komunitního typu) • analýza zájmu a možností vzniku podporovaného bydlení na straně spádových obcí (mimo jádrové město ORP), analýza bytového fondu, pozemků, uvažovaných /připravených záměrů (vytipování lokalit) • projednání výsledku průzkumu a zahrnutí cíle do společného KPSS (viz cíl 1.1.) , systém podporovaného bydlení v území SO ORP • nalezení gestora/ů a realizátora/ů investičního projektu <p>A.2 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypracování organizačního a finančního schématu investice a provozu, příprava právních dokumentů pro vznik a provoz zařízení, podmínky zajištění sociální služby, příp. registrace nové sociální služby/služeb dle zákona (podporované bydlení s dostupnou terénní/ambulantní sociální službou) • analýza možností meziobecní spolupráce (partnerské dohody o poskytování služby s obcemi SO ORP), stanovení rozsahu a formy spolupráce mezi obcemi (poskytovatelem služby/ pronajímatelem podporovatelem bydlení) <p>B.1 Finanční analýza investice a provozu zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření finanční analýzy investice a provozu pobytového zařízení • analýza zdrojů financování ze strany kraje, státu a EU, finanční spoluúčast partnerských obcí apod. <p>C.1 Vytvoření podmínek pro vznik a provoz zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypracování investičního projektového záměru (požadavky na prostor, vybavení, stanovení investičních nákladů), předběžná studie • stanovení parametrů a standardů (cílová skupina, kapacita služby aj.) • pevné zakotvení záměru do plánu investic dotčené obce (vč. územního plánu), od přípravné až po realizační fázi, vč. získání dotace/zvýhodněného úvěru apod. na realizaci investice

	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění propagace a publicity záměru/ů , průběžné a důkladné informování o možnostech a typu služeb pro danou cílovou skupinu (senioři a osoby ZP) • realizace záměru dle dotačních možností a finančních zdrojů realizátora/ů
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Indikátory výsledku: 3b – Kapacita podporovaného bydlení pro seniory a osoby ZP s dostupnou terénní/ambulantní službou na venkově (na území spádových obcí SO ORP mimo jádrové město ORP)</p> <p>Indikátory výstupu: 3.2 – Počet objektů s podporovanými byty pro seniory a osoby ZP s dostupnou terénní/ambulantní službou na území spádových obcí SO ORP (mimo jádrové území SO ORP)</p>
Správce cíle	starosta obce Sopotnice

4.2.4.Indikátory

Problémový okruh 1.	Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb nepokrývá celé území SO ORP / DSO ROT		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do společného komunitního plánování		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	Koordinační komunitního plánování pro území SO ORP / DSO ROT Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2013	2017	2020
Plán		16	24
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro efektivní společné komunitní plánování v sociální oblasti je nutné max. možné zastoupení dotčených obcí, jenž by reflektovalo v max. možné míře a v patřičném předstihu veškeré potřeby a zájmy daného území, které lze společnými aktivitami snáze řešit. Zpracování společného KPSS s aktivní zapojením všech dotčených obcí je jedním ze základních kamenů efektivního a udržitelného rozvoje území v sociální oblasti . Bez jejich zapojení se vytrácí a zkresluje celkový efekt společného záměru, komunitní plán neodráží skutečné potřeby území (rozdílné potřeby město x venkov, současnost x budoucnost), neboť chybí zapojení lidských zdrojů z komunity, relevantní analýzy a veřejná diskuze se zpětnou vazbou potřeb celého zájmového území zejm. pak obcí, které jsou zcela odkázané na externí zajištění sociálních i souvisejících služeb. Indikátor umožňuje sledovat celkový počet zapojených obcí zájmového území do komunitního plánování s tím, že max. územní rozsah vymezují hranice svazku obcí ROT (max. počet dle členských obcí DSO).		
Metodika a výpočet:	Celkový počet uzavřených partnerských dohod o spolupráci v rámci společného KPSS pro území SO ORP/DSO ROT		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní evidence na straně řídicí skupiny komunitního plánování na úrovni SO ORP/DSO ROT, Prezenční listiny pracovní skupiny zástupců obcí. Výroční zprávy KPSS pro území SO ORP ÚO / DSO ROT Výroční zprávy – Informace o činnosti svazku obcí ROT (vlastní přehledy), webové stránky DSO ROT, obcí zájmového území		

	dy a sociálního vyloučení. Vytvoření informačního i metodického centra zaměřeného na služby a pomoc seniorům daného území umožní nejen žádaný osobní kontakt, první cestu k informacím i inspiraci, ale vytvoří komunikační platformu pro proseniorské organizace a koordinovanou spolupráci s venkovem. Optimálním územním rozsahem (dobrá znalost území a spolupráce s místními subjekty) je max. území DSO ROT.
Metodika a výpočet:	Indikátor bude splněn zahájením provozu centra. Základním indikátorem je vznik centra jako takového, které začne fungovat v jakémkoliv rozsahu a udržení provozu v následných letech. Z tohoto důvodu je hodnota pro všechny roky zachována.
Zdroj čerpání dat:	Vlastní přehledy, webové stránky centra pro seniory / provozovatele Výroční zprávy provozovatele centra, webové stránky města Ústí n.O.

Problémový okruh 2.	Nedostatečná podpora aktivního zapojení seniorů do veřejného života v území SO ORP (chybí ucelená nabídka možností, prevence sociálního vyloučení)		
Číslo indikátoru	2b		
Název indikátoru	Počet obcí z území SO ORP podporujících realizaci a provoz centra pro seniory		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	provozovatel centra / manažer svazku obcí ROT		
Roky	2013	2017	2020
Plán		16	16
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<p>Podpora centra pro seniory ze strany obcí zájmového území je nutným základem pro nastartování komunikace v území, aktivizaci místních seniorů i proseniorských organizací, zejména pak na poli osvěty a propagace centra (obecní zpravodaj, adresář kontaktů na organizace působící v obci). Centrum plní roli zprostředkovatele a komunikuje možnosti aktivního zapojení v obcích, reaguje na potřeby seniorů, propaguje i organizace, jimiž jsou zřizovateli přímo obce (kluby důchodců, veřejné knihovny, zájmové spolky apod.). Zpětná vazba a podpora ze strany obcí je proto zcela nezbytná, pro obce naopak podnětná zpětná vazba a přínos pro jejich občany s řad seniorů. Vhodným nástrojem jsou partnerské smlouvy, dohody apod., které je možné v čase jakkoliv rozvíjet.</p> <p><i>V případě zájmu (již nyní evidován určitý zájem ze strany SO ORP České Třebové – viz dobré zkušenosti se Senior dopravou pod Oblastní pobočkou ČČK v ÚO) je možné uvažovat s rozšířením působnosti centra např. na celé území DSO ROT však jako max. možný územní rozsah (dobrá znalost celého území, celková komunikace i organizace).</i></p>		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet uzavřených partnerských dohod o spolupráci a podpoře centra s obcemi z území SO ORP, event. DSO ROT		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní přehledy a evidence realizátora a provozovatele centra, Výroční zprávy – Informace o činnosti svazku obcí ROT, Výroční zprávy o provozu centra		

Cíl 2.1.	Vytvořit společné kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP		
Číslo indikátoru	2.1a		
Název indikátoru	Počet zapojených proseniorských organizací z území SO ORP		
Měrná jednotka	počet organizací		
Správce měřítka	provozovatel centra		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat úroveň spolupráce s proseniorskými organizacemi v daném území, která je nezbytná pro zajištění potřebné nabídky, kvalitních služeb a servisu nově vytvořeného centra pro seniory. Jedná se o subjekty, prioritně přímo v zájmovém území, které v různé míře přináší nabídku nebo se budou podílet na realizaci aktivit pro seniory v území. Mezi subjekty budou nejen kluby seniorů, ale také zájmové spolky, obecní či městské knihovny, školská zařízení aj. (vytvoření základního rámce domovských organizací, adresář kontaktů, možnosti spolupráce), Předmětem indikátoru je počet zapojených subjektů v přepočtu na rok, na bázi krátkodobé či dlouhodobé spolupráce s centrem pro seniory, ideálně podložené partnerskou smlouvou, dohodou apod. Nízká hodnota v roce 2017 kalkuluje s postupným náběhem, hodnota je orientační a bude zpřesněna dle analýzy proseniorských organizací v zájmovém území.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet proseniorských organizací prioritně z území SO ORP (počet uzavřených partnerských dohod o spolupráci) za rok, zapojených do spolupráce s centrem pro seniory, bez ohledu na rozsah spolupráce (krátkodobá, dlouhodobá, více aktivit, apod.). Provozovatel centra provede evidenci partnerských smluv, dohod apod., týkající se organizace aktivit.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky a provozní evidence provozovatele centra (vlastní přehledy), Výroční zpráva o provozu centra – provozovatele centra		

Cíl 2.1.	Vytvořit společné informační /kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP		
Číslo indikátoru	2.1b		
Název indikátoru	Počet seniorů zapojených do provozu a aktivit centra		
Měrná jednotka	počet seniorů zaměstnanců a dobrovolníků centra		
Správce měřítka	provozovatel centra		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	25
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<p>Vytvoření centra plní nejen úlohu vlastního kontaktního a informačního místa, ale také přináší příležitost aktivním seniorům zapojit se různou měrou do jeho aktivit (speciálních programů, informačních a propagačních kampaní, předávání zkušeností, mezigenerační setkání, včetně zajištění vlastního provozu centra - senioři seniorům = seniory vítaná forma, a skrze něj rovněž do aktivit např. i v rámci svého místa bydliště (úloha informačního a metodického centra - podpora osobního rozvoje, inspirace, motivace, nabídka možností aktivního zapojení ve své obci). Senioři mohou na základě pracovní smlouvy nebo dobrovolně zajišťovat nejen vlastní provoz centra např. jako koordinátor centra, kontaktní osoba v informačním centru, komunikace s proseniorskými organizacemi, koordinátor programů a akcí, mentor přednášek a seminářů, koordinace propagace a informačních kampaní, vydávání časopisu, redaktor článků pro místní zpravodaje, fotograf akcí, webmaster, aj. Tuto úroveň lze dobře monitorovat a je tak vhodným indikátorem. Informace se budou shromažďovat u organizace zodpovědné za provoz centra. V roce 2017 jsou hodnoty záměrně velmi nízké, neboť centrum se bude teprve rozjíždět a nějakou dobu potrvá než senioři tuto službu zaregistrují a získají k ní důvěru.</p> <p><i>Evidovat je rovněž vhodné počet návštěvníků centra, účastníků programů, počet kontaktů (tel.hovory, mail.komunikace, osobní konzultace) a rovněž aktivní zapojení seniorů na jiných úrovních, ke kterým se dostali právě díky existenci služby centra (zprostředkovatel, inspirace), tyto reference lze využít jako příklady dobré praxe a motivaci pro ostatní seniory. Předpokládá se, že tyto informace budou monitorovány provozovatelem centra.</i></p>		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet zaměstnanců a dobrovolníků z řad aktivních seniorů (nad 55 let) z území SO ORP, zapojených do aktivit a provozu centra (senioři seniorům).		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní přehledy a provozní evidence u provozovatele centra, Výroční zpráva o provozu centra		

Problémový okruh 3.	Nedostatečná kapacita a spektrum služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na možnosti podpory udržení osob ve svém přirozeném prostředí, rodinné péče a potřeby spádových obcí		
Číslo indikátoru	3a		
Název indikátoru	Počet obcí v území SO ORP ÚO se zajištěnou dostupností pečovatelské služby		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	manažer svazku ROT, koordinátor KPSS SO ORP/DSO ROT		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	16
Skutečnost	4		
Popis měřítka:	Indikátor monitoruje dostupnost pečovatelské služby v území SO ORP s důrazem na venkovské obce , které nejsou v roli zřizovatele/poskytovatele služby, a zároveň také úroveň meziobecní spolupráce v zajištění sociálních služeb. Do indikátoru jsou započítávány obce, které mají službu zajištěnou skrze vlastní příspěvkovou organizaci nebo na základě dohody s jiným poskytovatelem služeb i mimo území SO ORP, která garantuje dostupnost služby pro své občany, stanovuje podmínky vč. včasné reakce na měnící se potřeby v dané obci. Výchozí hodnotu v roce 2013 zastupují vyjma jediného případu obce, které jsou přímo zřizovateli a poskytovateli PS (Ústí n.O., Brandýs n.O., Dolní Dobrouč, Libchavy - od roku 2014 službu zajištěnou na základě meziobecní spolupráce s městem ÚO). Indikátor počítá s postupným náběhem a se zajištěním dostupnosti pečovatelské služby na základě meziobecní spolupráce ve všech obcích SO ORP nejpozději v roce 2020.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí, které mají zajištěnou dostupnost pečovatelské služby vlastními zdroji (obce v roli zřizovatele/poskytovatele služby) nebo mají uzavřenou dohodu s některým ze stávajících nebo nových subjektů poskytujících pečovatelskou službu (smlouva s organizací o poskytování služby v dané obci).		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní přehledy, evidence na obcích, webové stránky obcí		

Problémový okruh 3.	Nedostatečná kapacita a spektrum služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na možnosti podpory udržení osob ve svém přirozeném prostředí, rodinné péče a potřeby spád. obcí		
Číslo indikátoru	3b		
Název indikátoru	Kapacita podporovaného bydlení pro seniory a osoby ZP s dostupnou terénní/ambulantní službou na venkově (na území spádových obcí SO ORP mimo jádrové město ORP)		
Měrná jednotka	počet podporovaných bytových jednotek pro seniory a osoby ZP		
Správce měřítka	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. / koordinátor komunitního plánování SO ORP/DSO ROT / provozovatel zařízení		
Roky	2013	2017	2020
Plán		26	40
Skutečnost	16		

Popis měřítka:	Základní indikátor monitoruje celkové navýšení kapacity podporovaného bydlení pro seniory a osoby ZP na straně spádových obcí, a tedy zlepšení možností dostupného bydlení a podmínek života seniorů na venkově . Představuje počet podporovaných bytových jednotek pro seniory a osoby ZP se sníženou soběstačností, která vyžaduje poskytování služeb sociální péče. Podporovaná forma bydlení je přechodným typem mezi běžným nájemním bytem a životem v ústavní péči a občanům venkova umožňuje co nejdéle setrvat ve své komunitě či ve venkovském prostředí jiné např. sousední obce, a zároveň je vhodnou alternativou k městskému domovu pro seniory.
Metodika a výpočet:	Jedná se o souhrnný počet bytových jednotek v kombinaci s dostupnou terénní/ambulantní službou (pečovatelská služba), soustředěných do území spádových obcí SO ORP - tedy mimo jádrové území centrálního města ORP. Naplnění indikátoru je možné novou výstavbou pobytových zařízení komunitního typu (podporované či chráněné bydlení rodinné velikosti max. 40 osob, byty v domě zvláštního určení – domy s pečovatelskou službou (DsPS) nebo chráněné byty, v kombinaci s dalším vybudovaným zázemím, které umožní poskytování terénní/ambulantní pečovatelské služby a setkávání uživatelů), nebo také pořízením (koupě, dražba), popř. nástavbou, přístavbou či jiných stavebních úprav stávajících objektů ve vlastnictví spádových obcí ORP. Zařízení na území centrálního města ORP Ústí n.O. do tohoto indikátoru započítávána nejsou, neboť cílem je vytvořit alternativu pobytového zařízení pro seniory a osoby ZP se zájmem o bydlení na venkově. Základní hodnota indikátoru v roce 2013 představuje počet bytových jednotek v DsPS v Dolní Dobrouči, který je jediným objektem tohoto typu v území spádových obcí SO ORP, který je však plně vytižen přímo obyvateli z domácí obce.
Zdroj čerpání dat:	vlastní přehledy, evidence provozovatelů, webové stránky obcí

Cíl 3.1.	Zlepšit dostupnost zejm. terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce		
Číslo indikátoru	3.1a		
Název indikátoru	Počet obcí z území SO ORP využívajících pečovatelskou službu se sídlem v SO ORP		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	koordinátor KPSS pro území SO ORP či DSO ROT / manažer DSO ROT		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	8	12
Skutečnost	4	 	
Popis měřítka:	Indikátor sleduje úroveň využití potenciálu meziobecní spolupráce v zajištění sociálních služeb – konkrétně pečovatelské služby (PS) v území SO ORP, zejména pak venkovských obcí. Do indikátoru jsou započítávány obce, které mají službu zajištěnou skrze vlastní příspěvkovou organizaci nebo na základě dohody s poskytovatelem služeb se		

	sídlem v území SO ORP. Výchozí hodnotu v roce 2013 zastupují vyjma jediného případu obce, které jsou přímo zřizovateli a poskytovateli PS = Ústí n.O., Brandýs n.O., Dolní Dobrouč, započítána je také obec Libchavy - od roku 2014 službu zajištěnou na základě meziobecní spolupráce s městem ÚO). Indikátor počítá s postupným rozvojem meziobecní spolupráce v této oblasti. Indikátor však neuvažuje s celým pokrytím území SO ORP, neboť pro některé především „hraniční“ obce je mnohem výhodnější využití pečovatelské služby od poskytovatelů se sídlem v sousedním SO ORP. Max. naplnění indikátoru se zastoupením všech obcí SO ORP (=16 obcí) se proto nepředpokládá, není však vyloučeno, neboť některé z obcí mohou využívat PS od více poskytovatelů.
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí z území SO ORP, které využívají pečovatelské služby sídlící v zájmovém SO ORP (formou vlastní služby v roli zřizovatele/poskytovatele služby anebo na základě dohody s poskytovatelem pečovatelské služby)
Zdroj čerpání dat:	vlastní přehledy a evidence na straně poskytovatelů služeb, evidence na obcích, webové stránky obcí

Cíl 3.1.	Zlepšit dostupnost zejm. terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce		
Číslo indikátoru	3.1b		
Název indikátoru	Kapacita pečovatelské služby v území SO ORP (ambulantní / terénní forma poskytování služby)		
Měrná jednotka	maximální denní kapacita měřená počtem klientů		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí nad Orlicí		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50 / 400	60 / 600
Skutečnost	40 / 350		
Popis měřítka:	<p>Pro zajištění dostupnosti pečovatelské služby (PS) pro venkovské obce, které nejsou zřizovateli ani poskytovateli takové služby, je nutné navýšení kapacity této služby, a to především v terénní formě. Indikátor lze naplnit zvýšením kapacity služby jak na straně stávajících poskytovatelů v území SO ORP, tak posílením kapacity vznikem nové služby např. vytvořením společné organizace, a to zcela na míru potřebám obcí (provoz 7 dní v týdnu, 24h denně, pečovatelská služba v kombinaci s poskytováním služby osobní asistence apod.). Nedostatečná kapacita zejm. terénní formy poskytování služby v přirozeném prostředí uživatele neumožňuje potencionálním uživatelům setrvávat nadále ve svém přirozeném domácím prostředí a nutí tak k hledání (často předčasné) varianty pobytových zařízení (DsPS a chráněné byty) či přímo ústavního zařízení soc.péče (domovy pro seniory). Předpokládáme postupné řešení situace. Cílová hodnota v roce 2020 představuje velmi hrubý odhad, který je třeba zpřesnit podrobnější analýzou, poptávkou i depistáží na území spádových obcí.</p> <p>Indikátor umožňuje sledovat pokrok v řešení stávající situace, která nevyhovuje především spádovým obcím (výchozí indikátor v roce 2013).</p>		

Metodika a výpočet:	Kapacita služby je monitorována jednotlivými provozovateli služby, k centrální evidenci má přístup vedoucí odboru sociálních služeb města ORP. Indikátor představuje souhrnnou kapacitu (max. denní kapacity měřené počtem klientů) všech pečovatelských služeb, jejichž poskytovatelé sídlí v území SO ORP. Indikátor sleduje kapacitu jak ambulantní, tak terénní formy poskytování pečovatelské služby. V roce 2013 činila souhrnná denní kapacita PS sídlící v území SO ORP celkem 40 klientů ambulantní formy / 350 klientů terénní formy služby.
Zdroj čerpání dat:	Provozní evidence u poskytovatelů služby, centrální evidence na odboru sociálních služeb města ORP Ústí n.O., Registr poskytovatelů sociálních služeb

Cíl 3.1.	Zlepšit dostupnost zejm. terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce		
Číslo indikátoru	3.1c		
Název indikátoru	Počet poskytovatelů pečovatelské služby s rozšířeným provozem v území SO ORP		
Měrná jednotka	počet poskytovatelů služby		
Správce měřítka	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje rozsah poskytování pečovatelské služby v území SO ORP s cílem naplnit požadavky a potřeby stávajících i potencionálních uživatelů služby. Jedná se především o rozšíření provozu služby vč. svátků a víkendů, 7 dní v týdnu, 24 hod. denně tedy vč. nočních služeb), příp. také spektra poskytovaných služeb (kombinace pečovatelské služby a osobní asistence). Zatímco základním principem pečovatelské služby je poskytování úkonů ve vymezeném čase, které si klient sjednává smluvně, osobní asistence je služba představující čas, který klientovi asistent věnuje, a konkrétní úkony záleží na smluvním ujednání. Výchozí hodnota indikátoru byla v roce 2013 nulová, kdy v území SO ORP poskytovaly pečovatelskou službu celkem 4 subjekty (Centrum sociální péče města Ústí n.O., Charitní pečovatelská služba Ústí n.O., Pečovatelská služba Brandýs n.O. a Dům s pečovatelskou službou Dolní Dobrouč), však žádný z nich nenabízel rozšířený provoz služby v žádaném rozsahu.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet poskytovatelů pečovatelské služby, kteří poskytují službu uživatelům v území SO ORP neomezeně po celý rok, tj. 7 dní v týdnu a 24 hod. denně. Indikátor se vztahuje pouze na poskytovatele pečovatelské služby sídlící v území SO ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Provozní evidence u poskytovatelů služby, Centrální evidence na odboru sociálních služeb města ORP (Registr poskytovatelů sociálních služeb		

Cíl 3.1.	Zlepšit dostupnost zejm. terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce		
Číslo indikátoru	3.1d		
Název indikátoru	Vytvoření odlehčovací služby v území SO ORP		
Měrná jednotka	ANO/NE (počet poskytovatelů služby)		
Správce měřítka	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí nad Orlicí / provozovatel služby		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO (1)	ANO (1)
Skutečnost	NE (0)		
Popis měřítka:	Základním indikátorem je vznik odlehčovací služby nejlépe v pobytové formě, která umožňuje krátkodobý odlehčovací pobyt na přechodnou dobu a tedy odlehčení pečujícími osobám v péči o osobu blízkou. Zachování služby po celé období prezentuje stejná hodnota, která podmiňuje zachování služby a udržení jejího provozu po celé monitorované období.		
Metodika a výpočet:	Indikátor monitoruje celkový počet poskytovatelů odlehčovacích služeb se sídlem v území SO ORP. Naplnění indikátoru je možné registrací nové služby u některého ze stávajících poskytovatelů služeb nebo vznikem zcela nové služby zajišťované konkrétním subjektem, a zahájením jejího poskytování i pro venkovské spádové obce SO ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Provozní evidence na straně poskytovatele služby, webové stránky poskytovatele služby, centrální evidence odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. (Registr poskytovatelů sociálních služeb)		

Cíl 3.1.	Zlepšit dostupnost zejm. terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce		
Číslo indikátoru	3.1e		
Název indikátoru	Kapacita denního stacionáře pro seniory a osoby ZP v území SO ORP		
Měrná jednotka	max. denní kapacita v přepočtu na počet klientů		
Správce měřítka	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. / provozovatel služby		
Roky	2013	2017	2020
Plán		14	25
Skutečnost	8		
Popis měřítka:	Indikátor sleduje celkovou kapacitu služby denního stacionáře pro seniory a osoby ZP („školky pro seniory“) v území SO ORP, jakožto významný článek v systému podpory rodinné péče, s cílem zvýšit její dostupnost i pro spádové obce . V zájmovém území je evidován jediný poskytovatel této služby. V případě jediného zařízení této sociální služby je vhodné nepřekročit hranici 25 osob, aby mohl být zachován individuální přístup ke klientům. Indikátor může být naplněn navýšením kapacity služby u stávajícího poskytovatele služby nebo registrací nové služby u některého ze stávajících nebo nových poskytovatelů služeb se sídlem v území		

	SO ORP. <i>Vhodným doplňkovým indikátorem je podíl obcí z ORP využívající stávající denní stacionář (potenciál a možnosti využití meziobecní spolupráce).</i>
Metodika a výpočet:	Souhrnná max. denní kapacita služby denního stacionáře pro cílovou skupinu seniorů a osob ZP, v přepočtu na počet klientů, jejíž poskytovatelé sídlí v území SO ORP.
Zdroj čerpání dat:	webové stránky, provozní evidence a výroční zprávy poskytovatele/ů služby, centrální evidence na odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. (Registr poskytovatelů sociálních služeb Pardubického kraje)

Cíl 3.2.	Zvýšit kapacitu podporovaného bydlení s dostupnou terénní / ambulantní službou pro seniory a osoby ZP na území spádových obcí SO ORP (prostředí venkova)		
Číslo indikátoru	3.2		
Název indikátoru	Počet objektů s podporovanými byty pro seniory a osoby ZP s dostupnou terénní/ambulantní službou na území spádových obcí SO ORP (mimo jádrové území SO ORP)		
Měrná jednotka	počet objektů		
Správce měřítka	provozovatel zařízení / manažer svazku obcí ROT		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Indikátor dokumentuje rozšíření sítě podporovaného bydlení pro seniory a osoby ZP se sníženou soběstačností v prostředí venkova , na území spádových obcí SO ORP, však mimo jádrové území centrálního ORP (alternativa městského prostředí). Výchozí hodnota indikátoru v roce 2013 prezentuje jediné podporované bydlení typu DsPS v Dolní Dobroučce, které je přirozeně určeno především občanům domovské obce (možnost setrvat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí a komunitě), a vzhledem k naplněné kapacitě není dostupné ostatním spádovým obcím.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude splněn zahájením provozu zařízení. Jedná se o souhrnný počet všech objektů podporovaného bydlení pro cílovou skupinu seniorů a osob ZP se sníženou soběstačností, s dostupnou terénní/ambulantní službou (pečovatelská služba) na území spádových obcí SO ORP (mimo jádrové území centrálního města ORP). Viz indikátor 3b – Kapacita podporovaného bydlení v území SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	webové stránky provozovatelů a obcí, vlastní přehledy v rámci KPSS SO ORP/ROT, centrální evidence na odboru soc.služeb města ORP		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Strategie bude dle dosavadních jednání a konsensu obcí ORP realizována prostřednictvím jejich společného svazku obcí **Regionu Orlicko – Třebovsko**, přestože členskými obcemi svazku je i několik dalších obcí ze sousedních ORP. Svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko v území dlouhodobě funguje a představuje pro obce a spolupracující subjekty zkušenou autoritu s dobrými referencemi na již realizované projekty. Model využití stávajícího svazku je také ekonomicky efektivní oproti založení nového svazku, který by musel mít svou vlastní agendu, účetnictví a s tím spojené režijní náklady a některé činnosti by byly duplicitní. Další předností využití modelu stávajícího svazku je možnost zapojení dalších členských obcí ze svazku (i mimo ORP Ústí nad Orlicí) do plánovaných aktivit a rozšíření efektu mimo ORP. Jako nereálný je v případě ORP Ústí nad Orlicí postup realizace strategie přes vlastní město Ústí nad Orlicí, které již od samého počátku schválilo postup projektu Obce sobě právě prostřednictvím svazku obcí Regionu Orlicko – Třebovsko.

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Starostky a starostové obcí ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí (16 osob)

Předseda svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zavést společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb na úrovni SO ORP (příp. DSO ROT)	starosta města Ústí nad Orlicí
2.1	Vytvořit kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP Ústí nad Orlicí	starostka obce Libchavy

3.1	Zlepšit dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP Ústí n.O., s důrazem na rodinnou péči a spádové obce	starosta obce Sopotnice
3.2	Zvýšit kapacitu podporovaného bydlení s dostupnou terénní/ambulantní sociální službou pro seniory a osoby ZP na území spádových obcí SO ORP (prostředí venkova)	starosta obce Sopotnice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet obcí zapojených do společného komunitního plánování	koordinátor KPSS na území SO ORP (DSO ROT)/ manažer svazku obcí ROT
1.1	Vytvořený komunitní plán (KPSS) pro území SO ORP (DSO ROT)	koordinátor KPSS na území SO ORP (DSO ROT)
2a	Vytvoření kontaktního místa pro seniory a komunikační platformy pro proseniorské organizace v území SO ORP Ústí nad Orlicí	provozovatel centra
2b	Počet obcí z území SO ORP podporujících realizaci a provoz centra pro seniory	provozovatel centra / manažer svazku obcí ROT
2.1a	Počet zapojených proseniorských organizací (subjektů) z území SO ORP Ústí nad Orlicí	provozovatel centra
2.1b	Počet seniorů zapojených do provozu a aktivit centra	provozovatel centra
2.1c	Vytvoření informačního systému pro seniory území SO ORP	provozovatel centra
2.1d	Počet aktivit a speciálních programů ve spolupráci s venkovem	provozovatel centra
3a	Počet obcí v území SO ORP se zajištěnou dostupností pečovatelské služby	koordinátor KPSS na území SO ORP (DSO ROT)/ manažer svazku obcí ROT
3b	Kapacita podporovaného bydlení pro seniory a osoby ZP s dostupnou terénní/ambulantní službou na venkově (na území spádových obcí SO ORP mimo jádrové město ORP)	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. / koordinátor KPSS SO ORP (DSO ROT) / provozovatel zařízení
3.1a	Počet obcí z území SO ORP využívajících pečovatelskou službu se sídlem v SO ORP	koordinátor KPSS na území SO ORP (DSO ROT)/ manažer svazku obcí ROT
3.1b	Kapacita pečovatelské služby v území SO ORP (ambulantní a terénní forma poskytování služby)	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O.
3.1c	Počet poskytovatelů pečovatelské služby s rozšířeným provozem v území SO ORP	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O.
3.1d	Vytvoření odlehčovací služby v území SO ORP	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. / provozovatel služby
3.1e	Kapacita denního stacionáře pro seniory a osoby ZP v území SO ORP	vedoucí odboru sociálních služeb ORP Ústí n.O. / provozovatel služby
3.2	Počet objektů s podporovanými byty pro seniory a osoby ZP s dostupnou terénní/ambulantní sociální službou na území spádových obcí SO ORP (mimo jádrové území města ORP)	provozovatel zařízení / manažer svazku ROT

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok. U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíle definované ve strategii:

- 1.1** – Zavést společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb na úrovni SO ORP (příp.DSO ROT)
- 2.1** – Vytvořit kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP Ústí nad Orlicí
- 3.1** – Zlepšit dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce
- 3.2** – Zvýšit kapacitu podporovaného bydlení s dostupnou terénní/ambulantní sociální službou pro seniory a osoby ZP na území spádových obcí SO ORP (prostředí venkova)

¹ V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Akční plán pro rok 2015

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Přípravenost

Součástí tabulky jsou následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu

výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Sociální a související služby v území SO ORP jsou z celkového pohledu zastoupeny v dostatečném profilu, kvalitě i kapacitě. Strategie proto řeší problematiku spíše jejich optimalizace, zachování a zajištění těchto služeb s ohledem na měnící se potřeby území (demografické změny, stárnutí populace), a to především pro spádové obce, které se potýkají s jejich celkově sníženou dostupností.

V území bohužel neexistuje žádná fungující komunikační platforma, která by včas reagovala a komunikovala aktuální potřeby zájmového území. V území SO ORP se sice komunitně plánuje na úrovni města Ústí n.O., však bez zapojení lidských zdrojů z komunity a bez relevantních analýz, které by odrážely potřeby na straně spádových obcí. V území chybí efektivní udržitelný rozvoj širšího území v oblasti sociální péče, společná a systémová řešení, která jsou jednak lépe finančně udržitelná a která by včas reagovala na aktuální a v budoucnu se měnící potřeby jeho obyvatel. Jedním z nástrojů je **společné komunitní plánování** sociálních služeb na území více obcí, a to minimálně v rozsahu SO ORP, event. celého DSO ROT. Cílem je tak obnovit komunikaci, rozvinout spolupráci mezi obcemi a zavést efektivní a odborné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb pro celé území SO ORP (DSO ROT) tak, aby odpovídaly místním specifikům a potřebám jeho občanů.

Hlavní cílovou skupinou, kterou obce chtějí prioritně v rámci meziobecní spolupráce podpořit jsou **senioři a osoby zdravotně postižené (ZP)**. Cílem je využít potenciál meziobecní spolupráce k **zajištění dostupnosti** sociálních služeb, ale také k **aktivnímu zapojení seniorů** do veřejného života. Základním nástrojem je vytvořit jednotné centrum informací pro seniory a proseniorské organizace, sjednotit a propojit nabídku aktivit a možností, založenou na dobrém a lidském přístupu k informacím včetně poradenství, inspirace, motivace a pomoci zorientovat se v současném mediálním světě, v širokém spektru služeb a možností s důrazem na možnosti osobního rozvoje vč. vlastní realizace přímo v místě svého bydliště. Stávající nabídka pro aktivní seniory daného území je v celkovém pohledu pestrá, však neucelená a roztržitěná. Obce spádového území se proto rozhodly prioritně podpořit výše specifikované okruhy a cíle této strategie.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie vznikla pod jednotným metodickým vedením projektu Obce sobě. Na strategii pracoval projektový tým Obce sobě pro dané SO ORP Ústí nad Orlicí, které přeneslo tuto roli zaměstnavatele projektového týmu na místní svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko. Projektový tým začal pracovat v listopadu 2013 ve složení koordinátora, analytika a administrátora (všichni na celý úvazek). Od června 2014 byl tým rozšířen o experta na volitelné téma (na třetinový úvazek). Tým využíval metodické podpory Svazu měst a obcí a koordinačního řízení regionální koordinátorky.

Podrobná analytická část, SWOT analýza a první návrhy řešení byly vytvořeny v první polovině roku 2014. První diskuse proběhly při společných setkání starostů nad vyplněním jednotných dotazníků projektu na počátku roku 2014 (leden-březen). V době zpracování analýzy proběhlo hned několik setkání s poskytovateli, uživateli a zadavateli sociálních služeb v rámci komunitního plánování na úrovni centrálního města ORP (pracovní skupiny, řídicí skupina KPSS, únor-duben). Tato jednání na úrovni odborníků a souběžně s tím na úrovni obcí lze považovat za **první focusní skupinu**, ověřující návrhy vzešlé z analýz. Analytická část a první návrhy řešení byly diskutovány na prvním oficiálním **setkání starostů ORP Ústí nad Orlicí 19.6.2014**. Závěry jednání vyvolaly následně novou diskuzi a téma sociálních služeb znovu otevřely. Pokračovala další jednání jak se starosty obcí a tak aktéry v oblasti sociálních služeb, která ovlivnila současnou podobu problémových okruhů a cílů. Práce na tématu probíhala pod metodickým vedením SMO, se kterým byly výstupy průběžně konzultovány.

Na zpracování strategie v oblasti sociálních služeb SO ORP Ústí nad Orlicí se podílely zejména tyto osoby:

- RNDr. Renata Šedová** - koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí
- tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz
- Mgr. Eva Vaníčková** - pracovník pro analýzy a strategie
- hlavní odpovědná osoba pro téma sociálních služeb
- tel. 608 638 530, vanickova@ohgs.cz

Do diskusí ohledně analýz a návrhů se dále zapojili:

- starostové všech 16-ti obcí ORP Ústí nad Orlicí
- předseda a správní rada svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko
- poskytovatelé, uživatelé a zadavatelé sociálních a souvisejících služeb na úrovni komunitního plánování ORP Ústí nad Orlicí (pracovní skupiny PS 01 - Senioři, PS 02 - Osoby zdravotně postižené, PS 03 - Osoby v obtížných životních situacích, mládež a rodiny s dětmi; Řídicí skupina KPSS Ústí n.O.)
- koordinátorka Komunitního plánování na území města Ústí n.O.
- vedoucí Odboru sociálních služeb Městského úřadu v Ústí nad Orlicí
- odborné metodické vedení Svazu měst a obcí

4.5. Přílohy

Příloha č. 4.5.1 Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části (graf č. 15 – 24)

Graf č.15	Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP
Graf č.16	Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)
Graf č.17	Počet vybraných typů sociálních služeb se sídlem v SO ORP
Graf č.18	Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP
Graf č.19	Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele
Graf č.20	Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele
Graf č.21	Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP
Graf č.22	Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Graf č.23	Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012
Graf č.24	Počet uživatelů v zařízeních sociálních služeb v SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2012
Graf č.25	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

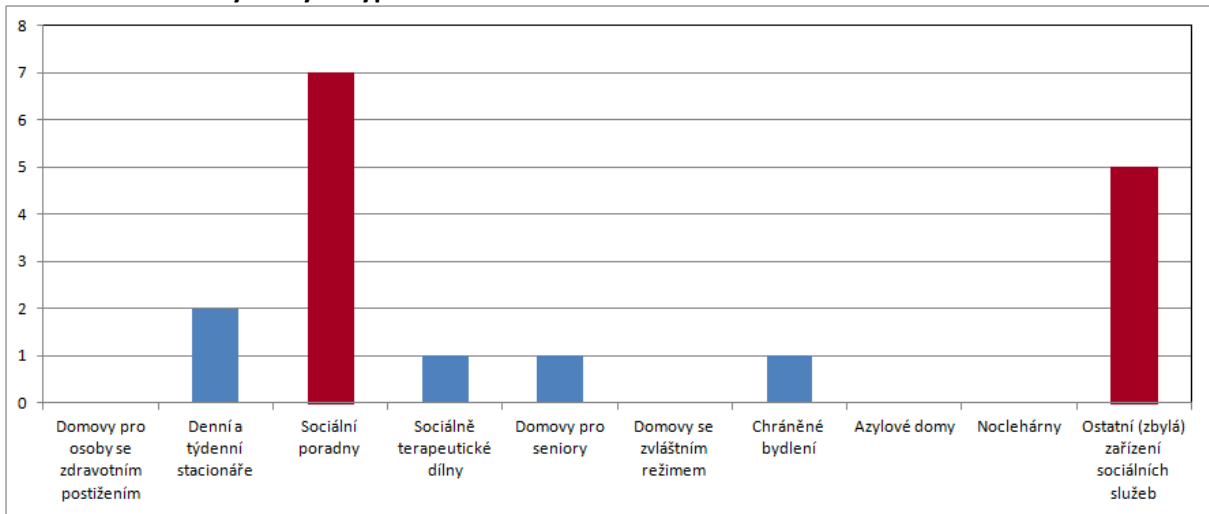
Příloha č. 4.5.2 Největší problémy v oblasti sociálních služeb v obcích SO ORP Ústí n.O. (2014) - *mapa*

Příloha č. 4.5.3 Potenciál meziobecní spolupráce v oblasti sociálních služeb v obcích SO ORP (2014) - *mapa*

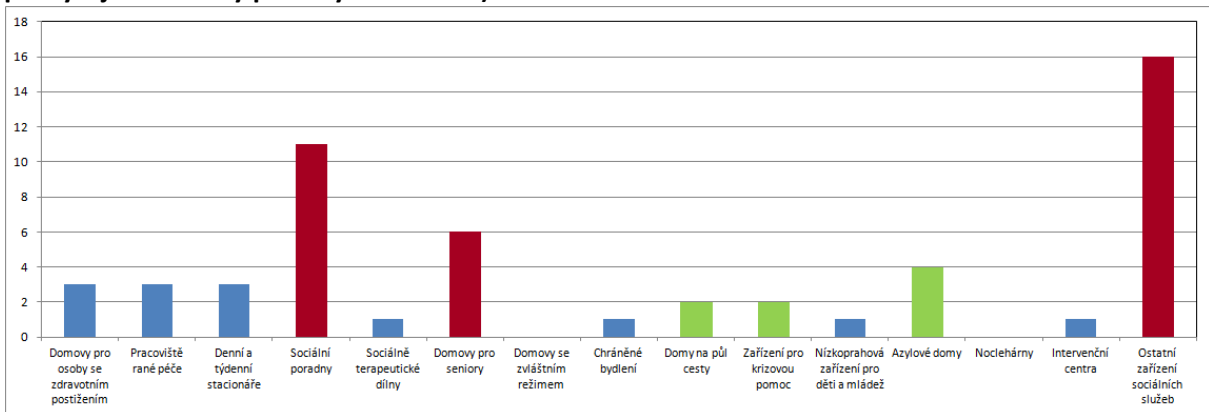
Příloha č. 4.5.4 Seznam použitých zkratk (sociální služby)

Příloha č. 4.5.1 - Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části (graf č.15 – 24)

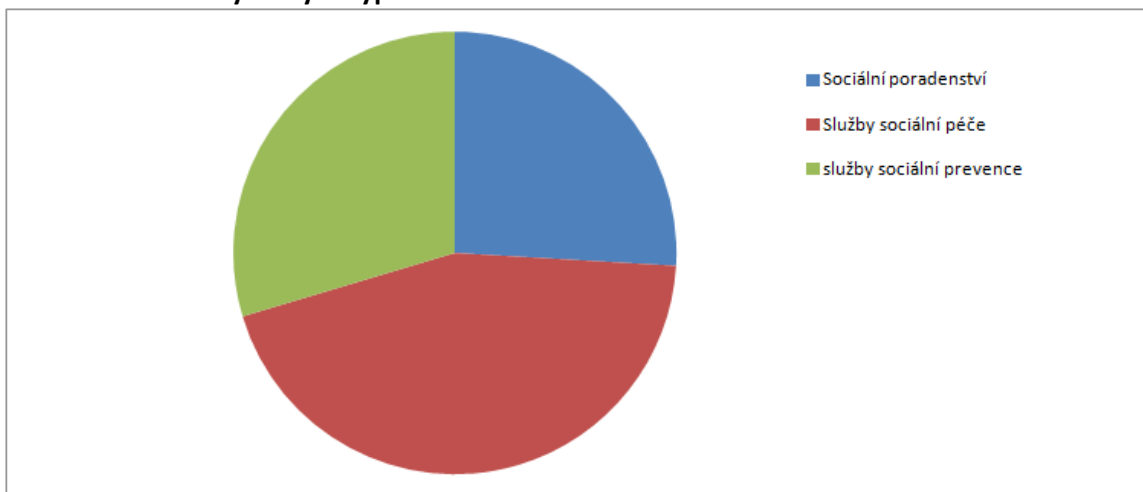
Graf č. 15 : Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

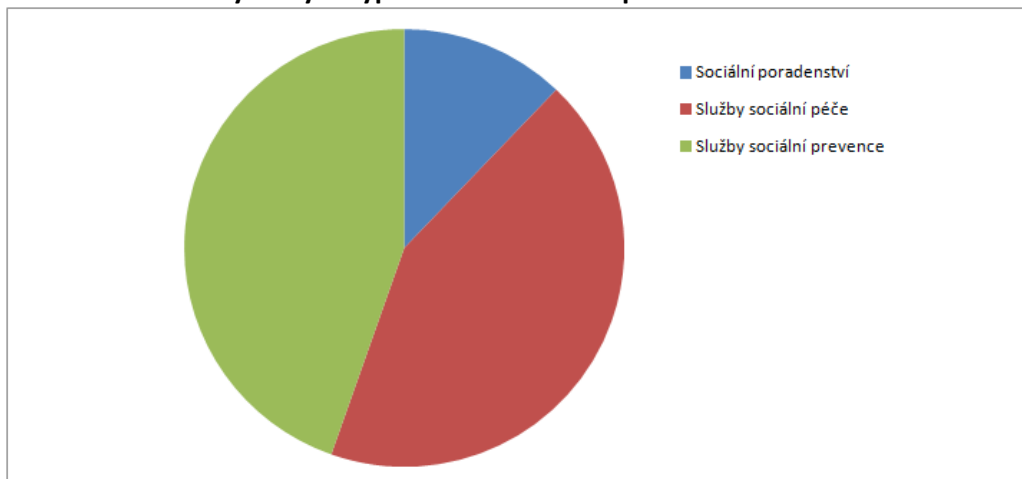
Graf č. 16 : Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

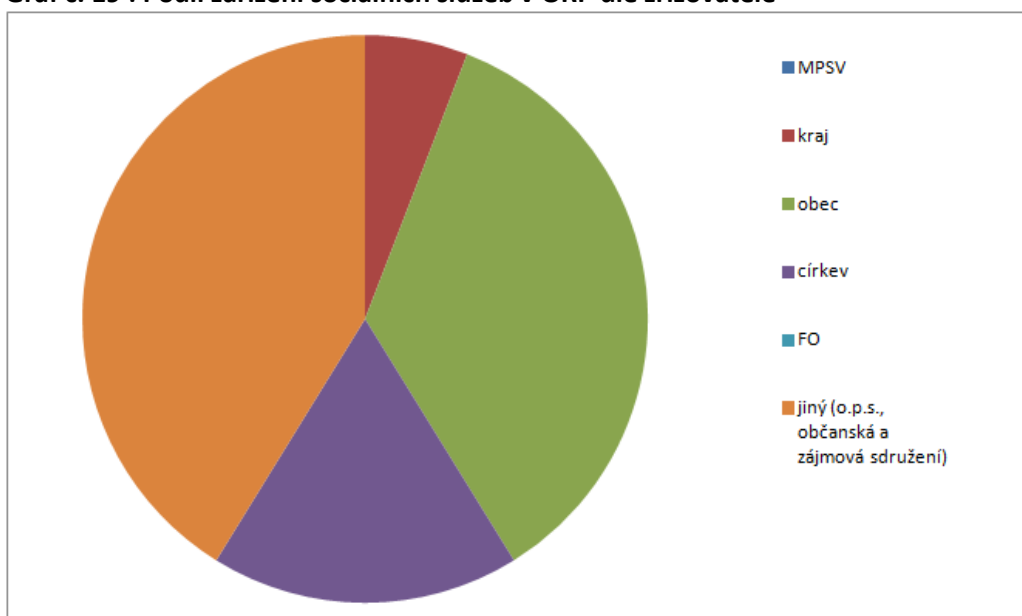
Graf č. 17 : Počet vybraných typů sociálních služeb se sídlem v SO ORP

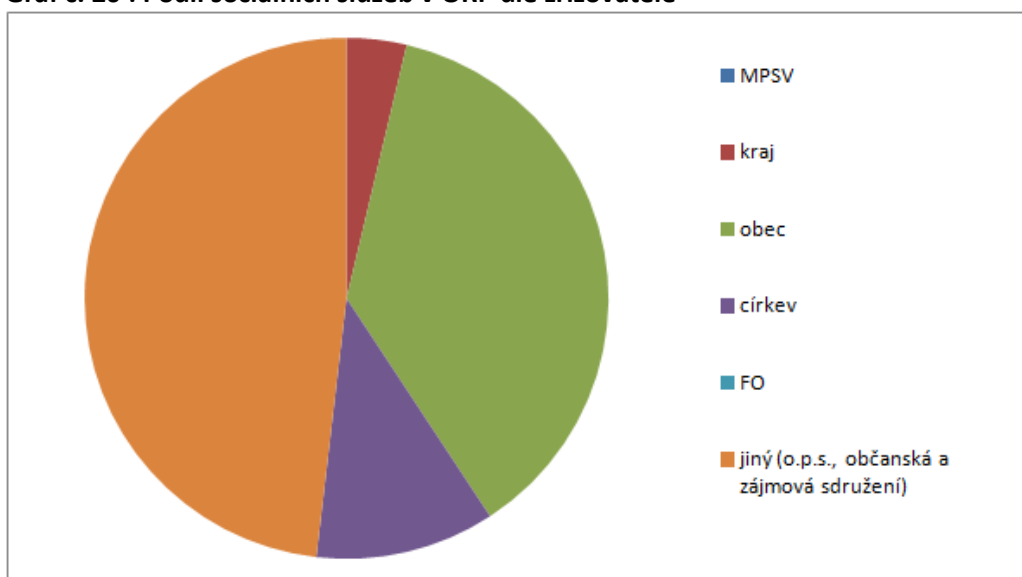
Graf č. 18 : Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP

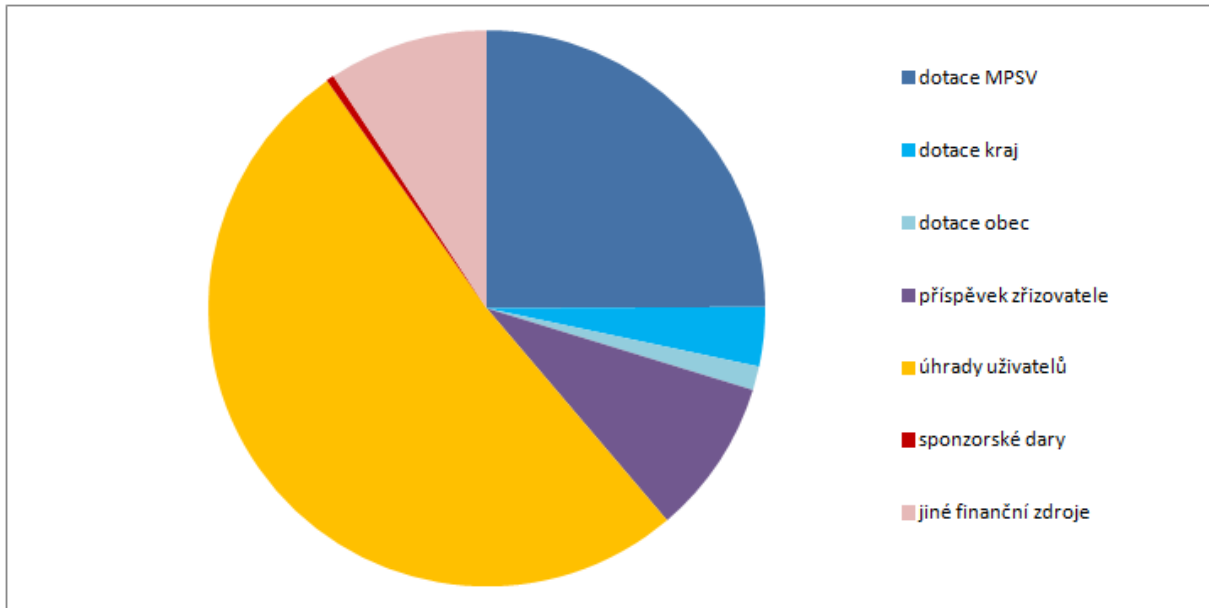
Graf č. 19 : Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

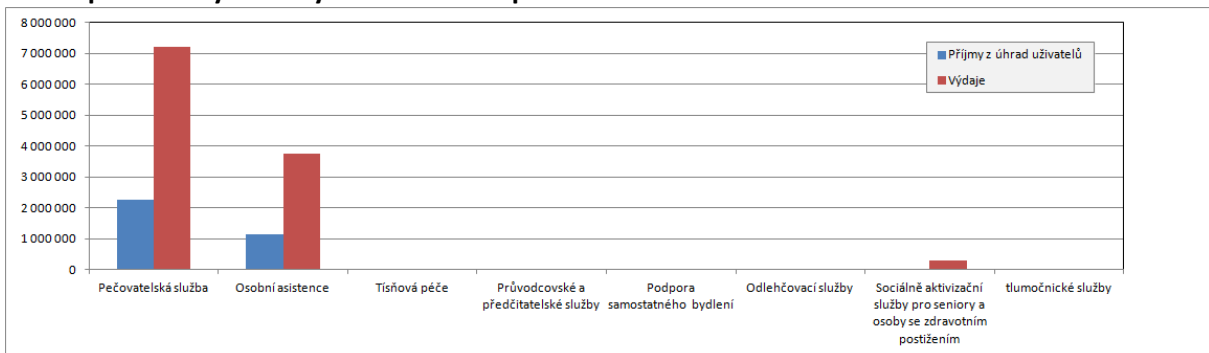
Graf č. 20 : Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

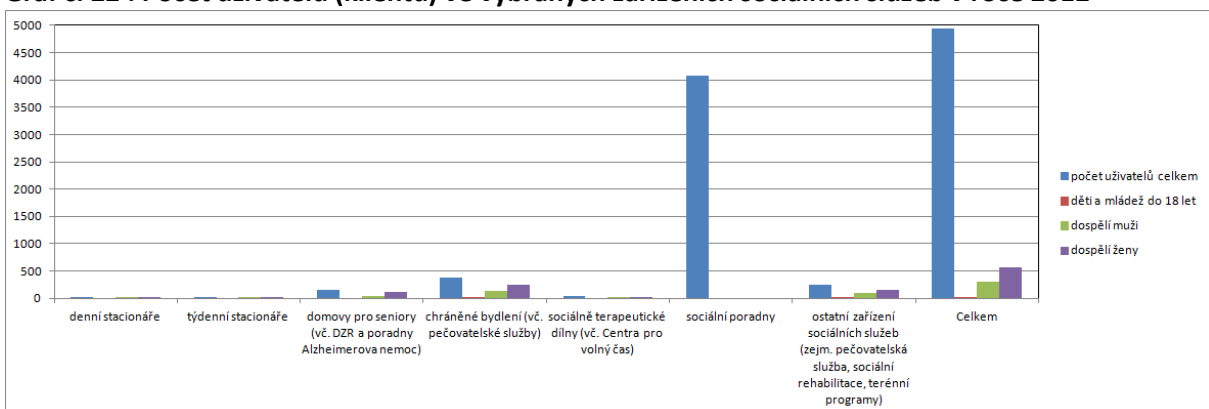
Graf č. 21 : Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

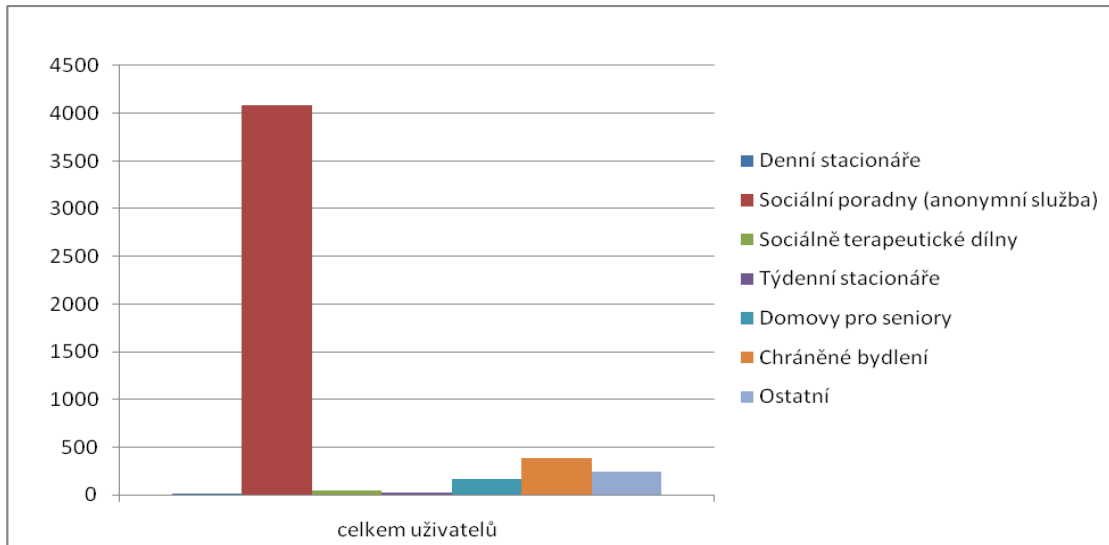
Graf č. 21 : Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

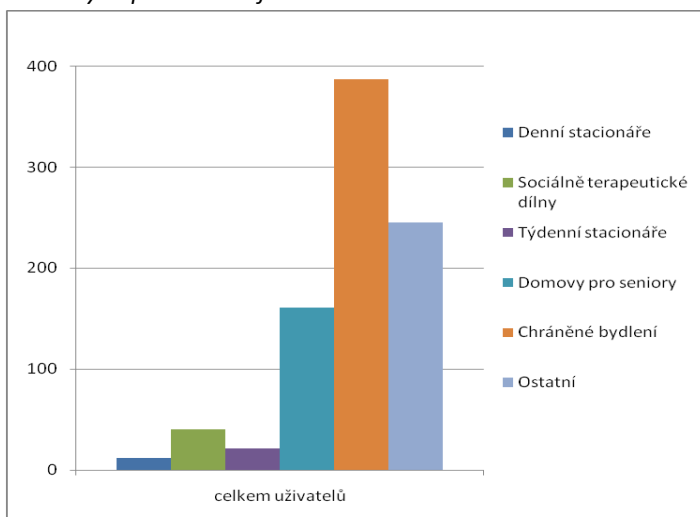
Graf č. 22 : Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

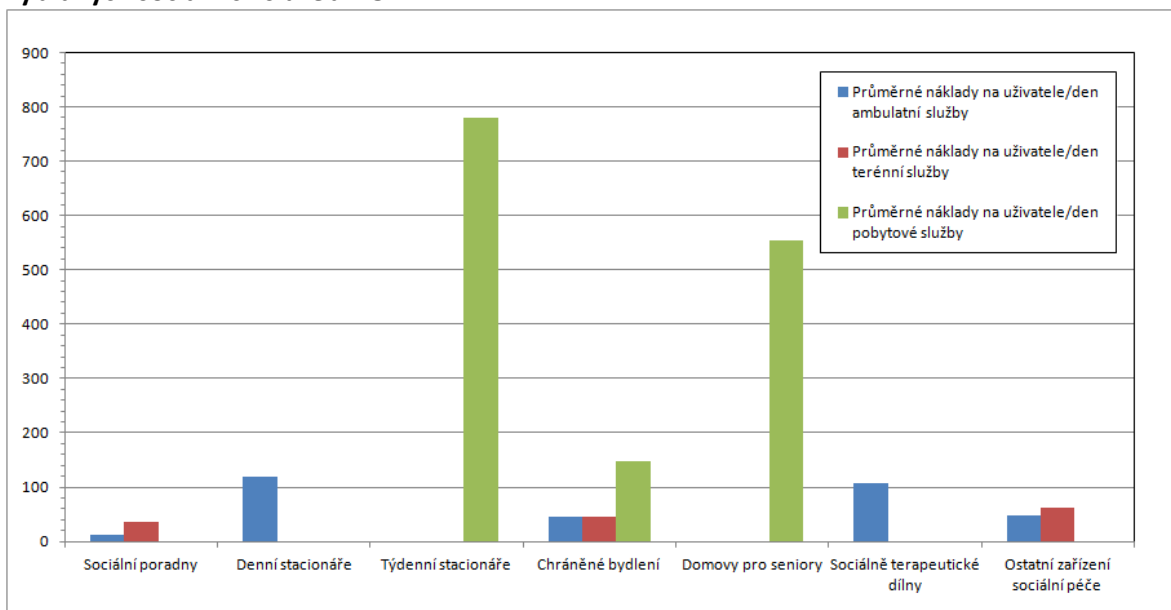
Graf č. 23 : Počet uživatelů v zařízeních sociálních služeb v SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2012

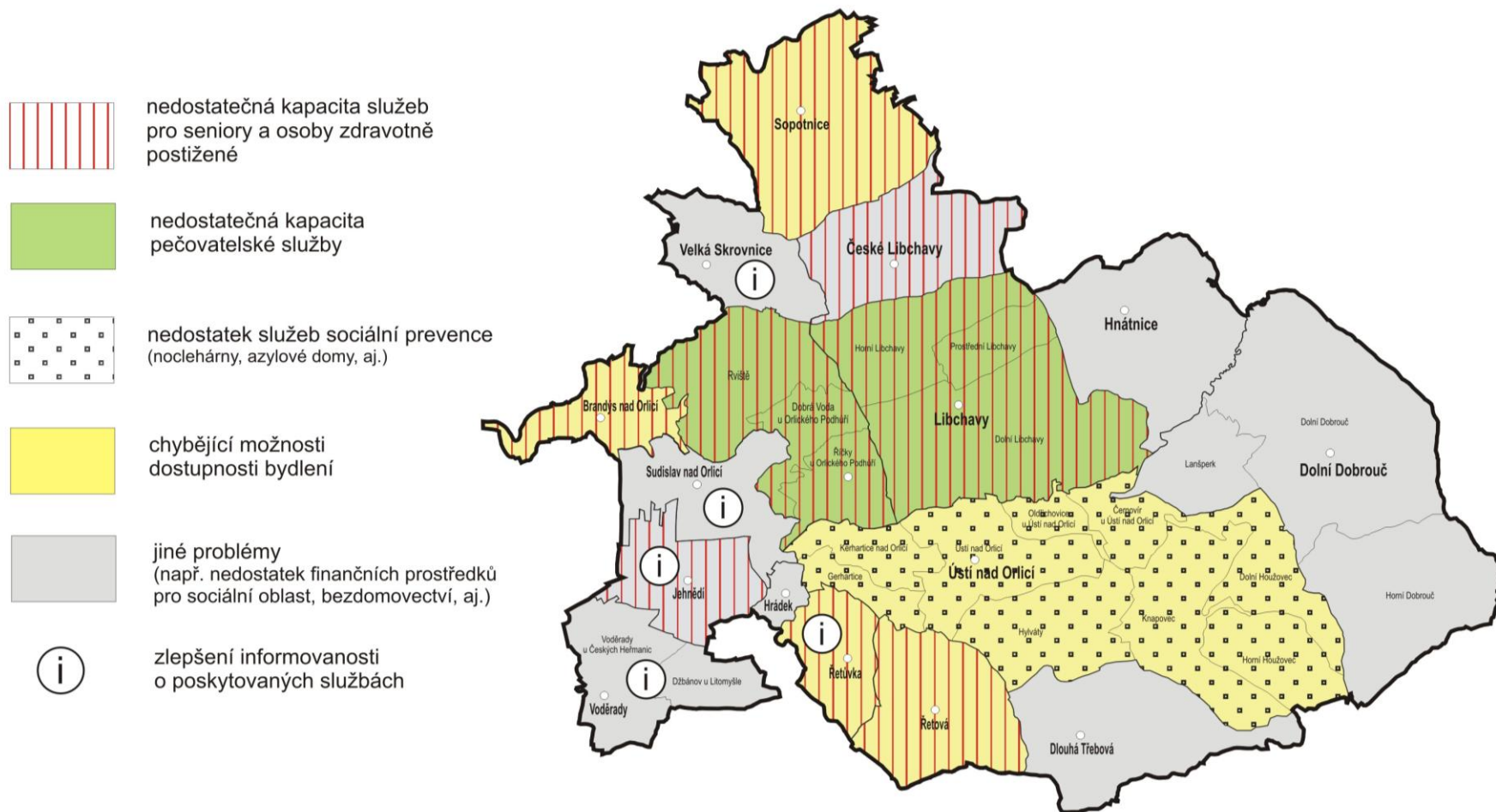
Detail výstupu – viz Graf 5.10

Graf č. 24 : Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

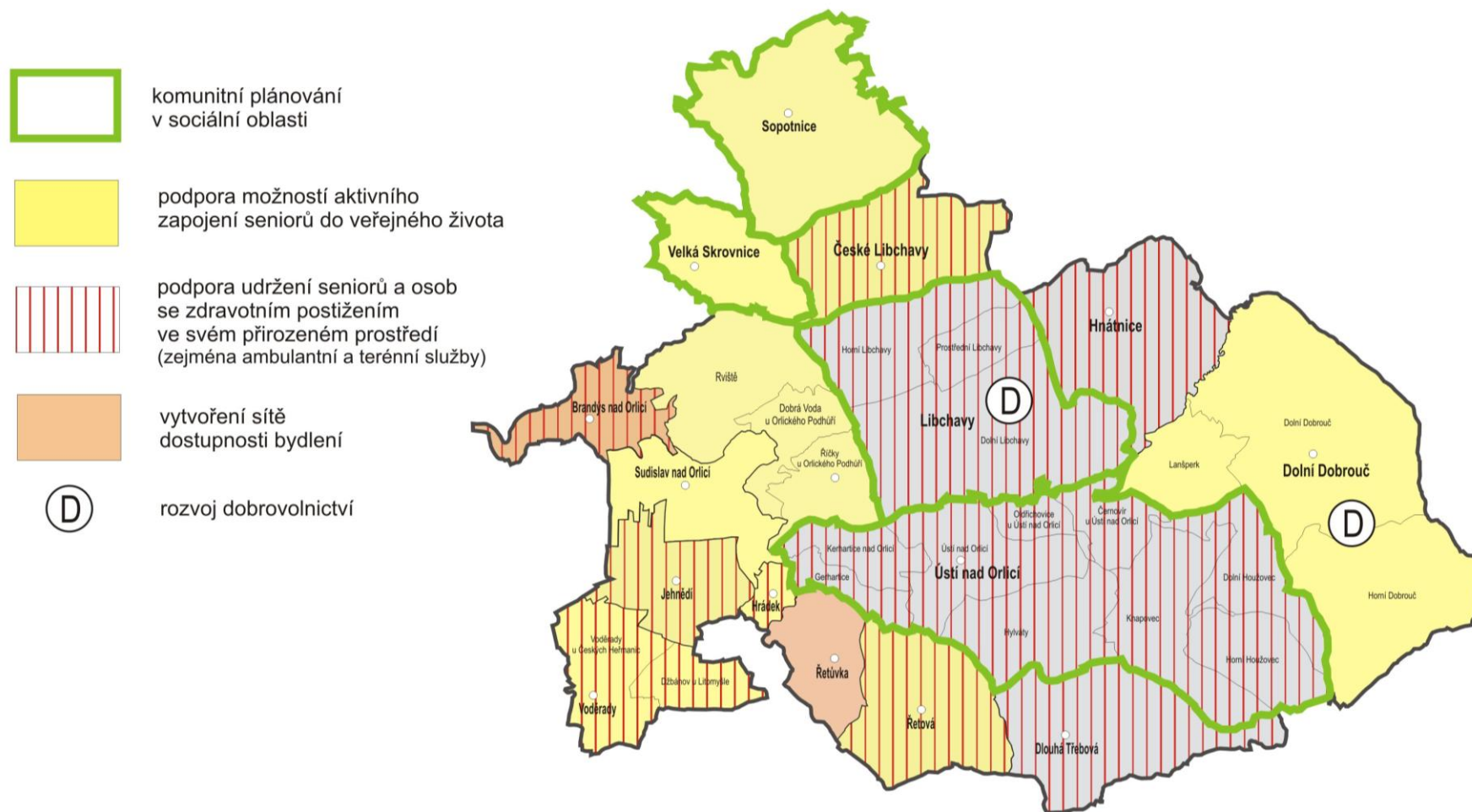

Příloha č. 4.5.2 – Největší problémy v oblasti sociálních služeb v obcích SO ORP Ústí n.O. (2014)

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci obcí SO ORP Ústí n.O. (zapojeno všech 16 obcí, leden-březen 2014)

Příloha č. 4.5.3 – Potenciál meziobecní spolupráce v oblasti sociálních služeb na straně obcí SO ORP Ústí n.O. (2014)

Zdroj: Dotazníkové šetření se zástupci obcí SO ORP Ústí n.O. (zapojeno všech 16 obcí, leden-březen 2014)

Příloha č. 4.5.4 – Seznam použitých zkratk (sociální služby)

A	ambulantní forma poskytování sociální služby
AD	azylový dům
CpKP	Centrum pro komunitní práci
CSP	Centrum sociální péče
ČČK	Český červený kříž
DC	dobrovolnické centrum
DPC	dům na půl cesty
DPS	domov pro seniory
DS	denní stacionář
DsPS	dům s pečovatelskou službou
DZP	domov pro osoby zdravotně postižené
DZR	domov se zvláštním režimem
FO	fyzická osoba
CHB	chráněné bydlení
KPSS	komunitní plánování sociálních služeb / Komunitní plán sociálních služeb (ŘS – řídicí skupina, PS – pracovní skupina při KPSS)
MC	mateřské centrum
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NNO	nestátní nezisková organizace
NZ	nízkoprahové zařízení
O	ostatní zařízení (poskytující sociální služby, např. PS, DsPS, SR)
OA	osobní asistence
OS	odlehčovací služba
OSP	odborné sociální poradenství
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí (<i>odbor péče o děti a mládež příslušného pověřeného Městského úřadu</i>)
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
P	pobytová forma poskytování sociální služby
PS	pečovatelská služba
RC	rodinné centrum
RPSS	Registr poskytovatelů sociálních služeb (informační portál MPSV)
SAS	sociálně aktivizační služby (<i>příp.SaS</i>)
SR	sociální rehabilitace
STD	sociálně terapeutická dílna
T	terénní forma poskytování sociální služby
TP	terénní programy
ÚZ ZP	ústavní zařízení zdravotnické péče
VPP	veřejně prospěšné práce
ZD VOP	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (<i>příp. ZPD VOP</i>)
ZP	zdravotně postižený (osoba ZP – osoba se zdravotním postižením)

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatku od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a s v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Mezi oblasti, které obce v rámci svých pravomocí a kompetencí řeší, patří také odpadové hospodářství. Problematika odpadového hospodářství je rozsáhlá a komplexní, zároveň složená z mnoha mnoha dílčích opatření, která musí obce zabezpečovat. Nakládání s odpady je v současné době každé obci řešeno v každé obci. Přesto lze nalézt několik dílčích oblastí nakládání s odpady, kde podmínky a rozsah poskytovaných služeb nejsou uspokojivé, a kde obce musí hledat řešení, nejlépe ve vzájemné spolupráci.

Území ORP Ústí nad Orlicí je ve srovnání s okolním územím z hlediska odpadů výjimečné především tím, že přímo v území je provozována skládka TKO, využívaná pro ukládání komunálních odpadů velmi širokou oblastí Pardubického i Královéhradeckého kraje.

Za hlavní problém odpadového hospodářství z pohledu významné části obcí lze označit dosud nedostatečný nebo neexistující systém nakládání s **biologicky rozložitelným odpadem a chybějící zařízení na jeho využití** (jediným zařízením je kompostárna bioodpadů v areálu skládky TKO České Libchavy).

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce:

Území ORP Ústí nad Orlicí je součástí svazku obcí Region Orlicko - Třebovsko. Všechny obce území ORP jsou členy tohoto svazku. Činnost tohoto svazku obcí je velice rozsáhlá a různorodá, největší aktivitu pak vyvíjí oblasti cestovního ruchu. V rámci svazku dosud konkrétní projekty z oblasti nakládání s odpady realizovány nebyly. S ohledem na zkušenosti z realizace projektů v jiných oblastech, úzké kontakty mezi obcemi a intenzivní spolupráci na úrovni mikroregionu lze přepokládat, že realizace projektu v oblasti odpadového hospodářství prostřednictvím svazku obcí je v případě zájmu obcí velice reálná a byla by jistě úspěšná.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Poplatky a ceny v odpadovém hospodářství, svozové společnosti

Nakládání s odpady zajišťuje v naprosté většině obcí společnost **EKOLA České Libchavy s.r.o.** Jedná se o významný subjekt v odpadovém hospodářství pokrývající svými službami velkou část Pardubického kraje a také kraje Královéhradeckého. Společnost je majitelem a provozovatelem **skládky TKO České Libchavy**.

Druhou společností svážející odpad v území SO ORP je **Eko Bi s.r.o.**, která zajišťuje svoz odpadů v Dlouhé Třebové. Společnost je 100 % vlastněna městem **Česká Třebová** (proto označena jako O, zařízení v obecním vlastnictví). Protože naprostá většina území působnosti této společnosti spadá pod jiné ORP, je tato společnost zároveň označena jako svozová firma působící v nejbližším okolí ORP Ústí nad Orlicí.

Průměrná výše poplatku za svoz SKO činí v území ORP 2 200,- Kč/t. V tomto průměru není zahrnuta obec České Libchavy (má zcela mimořádné podmínky pro odpadové hospodářství, na jejím území leží skládka TKO) a Dlouhá Třebová náležející pod svozovou oblast Eko Bi. Poplatek za svoz TKO je složen ze 2 částí.

Poplatek za uložení SKO na skládku odpadů, který je většinu území stejný **1 205,- Kč/t bez DPH** (pouze Ústí nad Orlicí má na základě specifických podmínek samostatně kalkulovanou cenu a České Libchavy mají určenou cenu zcela jiným způsobem - např. nehradí poplatek 500 Kč/t odpadu uloženého na skládku – a výše poplatku za svoz KO v obci činí přibližně 30% ceny v jiných obcích území ORP). Rozdíly v cenách jsou pak dány druhou složkou, kterou je cena za manipulaci a dopravu. Ta je pro každou obec určena dojezdovou vzdáleností, počtem nádob, četností svozu apod. Obecně tak lze konstatovat, že platí úměra, že nejvyšší cenu hradí malé obce v největší vzdálenosti od koncového zařízení skládky TKO. Průměrná cena za 1 t svezeneho SKO je u společnosti Eko Bi s.r.o. cena svozu v Dlouhé Třebové, jediné obci v území ORP, kterou tato společnost obsluhuje.

Ve srovnání s průměrnými náklady zjištěnými studií Institutu URMO pro ČR v roce 2012 uvedené náklady v zásadě odpovídají průměrným hodnotám pro celou ČR (detailně mírně pod průměrem: 2 272,- Kč/t pro nakládání se SKO, 1 261,- Kč/t pro skládkování SKO).

Cena za svoz tříděného odpadu byla určena pro obce svozové oblasti EKOLA České Libchavy s.r.o. jednotně **ve výši 6 500,- Kč/t**. Je to z toho důvodu, že cena je pro obce kalkulována jednotně, pro všechny obce např. platí cena za svoz plastů **9,48,- Kč/kg bez DPH**. Cena za svoz papíru nebo skla pak závisí na počtu nádob, četnosti svozu, příp. svezeneém množství. Výpočet této ceny je pak pro obce velice různorodý a nelze dospět k relevantnímu srovnávacímu průměru. Jednotná **částka 6 500,- Kč/t** pak vychází ze skutečnosti, že kalkulace ceny za svoz tříděného odpadu vychází z jednotného ceníku svozové společnosti pro všechny obce. Cena za svoz tříděného odpadu se liší u Ústí nad Orlicí (specifické podmínky většího města), Sopotnice (odlišné podmínky separace a svozu zajišťované společností **Odpady s.r.o. Solnice**) a u Dlouhé Třebové (svoz zajišťuje Eko Bi s.r.o., odpad je svážen ve velkoobjemových kontejnerech příležitostně, jejich plnění z území obce si zajišťuje obec sama).

Poplatek za svoz KO je v obcích území ORP nejčastěji **500,- Kč/občana/rok**. Výjimkou jsou České Libchavy, které mají zcela specifické podmínky pro financování odpadového hospodářství a Velká Skrovnice, která cíleně ve vyšší míře podporuje nakládání s odpady z rozpočtu obce. Se zohledněním těchto výjimek pak lze konstatovat, že částka, kterou **obce doplácí z vlastního rozpočtu** na odpadové hospodářství, činí **přibližně 50,- Kč až 250,- Kč na občana a rok**.

Zařízení pro nakládání s odpady

Tab.č.83 : Sběrné dvory na území ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Tepvos s.r.o.	Královéhradecká	Ústí nad Orlicí	579891	1100	1000	O	Aktuálně rekonstruován a rozšiřován, kapacitní údaje pro stav po rekonstrukci
2.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	20	18	S	Součást skládky EKOLA České Libchavy

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Tab.č.84 : Sběrná místa na území ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Obec	ZÚJ	Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Shromažďovaný odpad	Poznámky
1.	Obec Orlické Podhůří	Orlické Podhůří	580716	30	30	O	SKO	Provozováno 5 sběrných míst, kapacita uvedena celkem
2.	Město Brandýs nad Orlicí	Brandýs nad Orlicí	579947	15	10	O	tříděný sběr, zpětný odběr elektro, SKO	
3.	Obec České Libchavy	České Libchavy	580058	10	8	O	tříděný sběr, zpětný odběr elektro, NO, SKO	
4.	Obec Dolní Dobrouč	Dolní Dobrouč	580121	20	18	O	tříděný sběr, zpětný odběr elektro, NO, SKO	

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Tab.č.85 : Výkupny odpadů na území ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Vykupované odpady	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	Recycling-kovové odpady a.s.	Lázeňská 1540	Ústí nad Orlicí	579891	900	500	S	kovy	
2.	AL POHODA s.r.o.	Lanšperk 29	Dolní Dobrouč	580121			S	kovy	Údaje pro kapacitu zařízení nedodány

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Sběrné dvory, sběrná místa, výkupny odpadů:

Vybavenost území regionu ORP Ústí nad Orlicí zařízeními pro shromažďování odpadů, případně jejich výkup, je dána dominancí města Ústí nad Orlicí z hlediska produkce odpadů a potřeb jejich odstraňování (shromažďování) a také sídlem provozu Ekola České Libchavy s.r.o. včetně skládky TKO a dalších zařízení pro nakládání s odpady. V regionu jsou provozovány **2 sběrné dvory**. Sběrný dvůr v prostoru skládky **TKO České Libchavy**, provozovaný společností **EKOLA České Libchavy s.r.o.**, slouží především pro třídění odpadů dovážených na skládku. Jediným sběrným dvorem v tradičním pojetí obecního zařízení pro nakládání s odpady, je tak **sběrný dvůr Ústí nad Orlicí**. Tento sběrný dvůr aktuálně prochází zásadní rekonstrukcí a rozšířením a je provozován v omezeném režimu. Po dokončení probíhající investice (dotace OPŽP) bude provozně i kapacitně dostavačovat potřebám města Ústí nad Orlicí.

V dalších obcích je shromažďování a svoz odpadů od občanů vesměs řešeno **mobilními svozy**. **Sběrná místa** (tj. místa pro odkládání odpadů se stanoveným provozním režimem a alespoň základním zabezpečením) jsou provozována v obcích Orlické Podhůří, Dolní Dobrouč, České Libchavy a Brandýs nad Orlicí. Právě v Brandýse nad Orlicí a Dolní Dobrouči jsou provozována sběrná místa charakterem blízkí se sběrnému dvoru. Shromažďovány jsou různé složky separovaného odpadu a také elektroodpad. Naopak v Orlickém Podhůří jsou sběrná místa jednoduššího typu (velkoobjemové kontejnery pro objemný odpad a směsný komunální odpad umístěny na zpevněných a oplocených plochách). Proto je také v Orlickém Podhůří provozováno 5 těchto sběrných míst, vždy v každé z místních částí obce. Kapacity jsou stanoveny orientačně dle počtu a objemu nádob ve sběrném místě. Kapacita sběrného místa je pak dána především četností svozu odpadových nádob. Svoz je zajišťován operativně dle požadavků obcí, nádoby jsou sváženy především společností EKOLA České Libchavy, s.r.o. Z tohoto pohledu je kapacita sběrných míst dána především finančními možnostmi obcí (platby za svoz a odstranění).

V ostatních obcích území ORP nemá shromažďování a svoz od občanů podobu sběrných míst, ale mobilního svozu. A to jak **mobilního svozu objemného odpadu** (přistavené velkoobjemové kontejnery v předem plánovaných termínech), tak samozřejmě **pravidelného svozu SKO**.

Výkupny odpadů jsou v regionu ORP dvě. **Sběrna surovin společnosti Recycling v Ústí nad Orlicí a sběrna AL Pohoda v Lanšperku**. Obě provozovny vykupují především kovové odpady. Sběrna Recycling disponuje dostatečně volnou kapacitou pro přijímání většího množství odpadu, údaje o kapacitě zařízení AL Pohoda nebyly zjištěny (resp. poskytnuty). Z hlediska potřeb pro občany a obecně pro shromažďování především kovových odpadů lze kapacity obou zařízení považovat za dostatečné. Obdobně jako u kapacit sběrných míst obcí dáno především četností odvozu shromážděného odpadu.

Třídící linky na území ORP - současný stav:

V území ORP **není třídící linka pro separovaný odpad** provozována. Nejbližším takovým zařízením je třídící linka společnosti Eko Bi s.r.o. Česká Třebová, která provozuje třídící linku v prostoru skládky TKO Třebovice. Tato linka je využívána také pro odpad produkovaný v Dlouhé Třebové (obec patří do svozové oblasti Eko Bi s.r.o.).

Tab.č.86 : Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP		Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Obec	ZÚJ				
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy	580058	10000	2000	S	Kompostárna má dostatečnou kapacitu, její využití je přibližně 20 %. Produkováný kompost je využit v naprosté většině pro rekultivaci skládky TKO.

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Tab.č.87 : Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP		Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Obec	ZÚJ				
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	Letohrad	580538	150,00	150,00	S/O	Kompostárna ve vlastnictví Města Letohrad
2.	Technické služby Choceň	Choceň	580350	1000,00	700,00	O	Kompostárna ve vlastnictví Města Choceň, provozovaná TS Choceň

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard.kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Tab.č.88 : Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP) - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu		Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy	580058	Brandýs nad Orlicí, České Libchavy, Dolní Dobrouč, Hnátnice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí, Ústí nad Orlicí, Velká Skrovnice, Voděra- dy	S	Svoz compostainerů: obec Libchavy. Další obce příležitostný svoz velkoobjemových kontejnerů

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pardubického kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

V území ORP Ústí nad Orlicí je provozováno **jediné zařízení pro nakládání s BRO, a to kompostárna EKOLA České Libchavy s.r.o.** v areálu skládky TKO Ekola České Libchavy. V území probíhá pravidelný svoz BRO (compostainerů) od občanů pouze v obci Libchavy. V dalších obcích je BRO odpad svážen pouze příležitostně na základě výzvy obce. Jedná se o svoz velkoobjemových kontejnerů, plněných především bioodpadem z údržby veřejných ploch. Obdobný stav je také ve městě Ústí nad Orlicí, kde je svoz BRO organizován městskou společností TEPVOS s.r.o. (svoz probíhá také na kompostárnu České Libchavy). V Brandýse nad Orlicí, Orlickém Podhůří a Jehnědí se v blízké budoucnosti předpokládá svoz BRO na kompostárnu Slatina u Vysokého Mýta.

Nejbližší kompostárny v okolí území ORP Ústí nad Orlicí jsou **ve městech Letohrad a Choceň**. Jejich výrazné využití obcemi z ORP Ústí nad Orlicí je omezeno kapacitou kompostárny (plné vytižení kapacity kompostárny Letohrad) nebo dopravní vzdáleností (Choceň), resp. podmínkami svozu. V lokalitě Třebovice u České Třebové je připravována kompostárna společností Eko Bi s.r.o. Tato je však dosud ve fázi projektové přípravy, stavba dosud neproběhla.

Nakládání s BRO je v současné době v obcích řešeno vesměs v rámci **dlouhodobé neoficiální spolupráce samosprávy a místních zemědělských podniků**. Protože tuto praxi nelze považovat za dlouhodobě udržitelnou (tj. ukládání BRO v lokalitách k tomu přímo neurčených), je nakládání s BRO jedním ze základních témat spolupráce mezi obcemi v oblasti nakládání s odpady (více v návrhové části analýzy).

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP - současný stav:

Spalovna ani jiné zařízení pro energetické využití odpadů není v území ORP Ústí nad Orlicí, ani v nejbližším okolí, provozována. Spalovny provozované v Pardubickém kraji (v lokalitách Luže, Prachovice a Pardubice) slouží pro odstraňování pouze dílčích druhů odpadů pocházejících ze specializované činnosti a nelze je pro odstraňování KO využívat.

Využití některého zařízení pro energetické využití odpadů v rámci ČR je **naprosto nereálné z důvodu dopravních vzdáleností, finanční náročnosti svozu** atd.

***Poznámka:** Pardubický kraj Změnou č. 1 POH (v reakci na Nařízení vlády č. 473/2009 Sb. o POH ČR) zrušil opatření č. 3.1.6.E, kterým nebyla podporována výstavba spaloven komunál. odpadů ze státních prostředků.*

Problematika **energetického využívání odpadů** je s ohledem na finanční náročnost, rozsah dotčeného území a ekologické dopady **řešena na úrovni krajů, případně státu**. Zapojení území ORP do energetického využívání odpadů je možné pouze ve vazbě na POH Pardubického kraje a jiná rozhodnutí krajské samosprávy a státní správy.

Tab.č.89 : Sklárky odpadů provozované na území ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	OO, IO	Zařízení má dostatečnou kapacitu 2 mil. m ³	S

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pardub. kraje, ČSÚ (zákl. územ.jednotka), provozovatelé zařízení

Tab.č.90 : Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu		Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Obec	ZÚJ				
1.	Eko Bi s.r.o.	Třebovice	581071	OO, IO	V provozu, s dostatečnou kapacitou	O	Skládka v majetku Eko Bi s.r.o. (společnost 100% vlastněná Městem Česká Třebová)

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

V území ORP Ústí nad Orlicí je provozováno **jediné významné koncové zařízení** pro nakládání s odpady - **skládka TKO České Libchavy** provozovaná společností EKOLA České Libchavy s.r.o. Na skládce jsou ukládány ostatní odpady a inertní dopady. Její kapacita činí 80 000 t odpadů za rok. Skládka je využívána pro široké území působení společnosti EKOLA České Libchavy s.r.o., odpady zde ukládají také jiné společnosti zabývající se nakládáním s odpady. Jde o významné zařízení, které zásadně ovlivňuje nakládání s odpady nejen v území ORP Ústí nad Orlicí, ale také v širokém okolním regionu. Na skládce je ukládán odpad ze všech obcí území ORP Ústí nad Orlicí, s výjimkou Dlouhé Třebové. Volná kapacita sklárky činí celkem 2 mil. m³, volná kapacita je průběžně stavebně v etapách doplňována. Kapacita této sklárky je pro obce území ORP dostatečná.

Doplňujícím koncovým zařízením v území ORP je **dekontaminační plocha v prostoru sklárky TKO České Libchavy**. Kapacita dekontaminační plochy je 64 800 t/rok. Z hlediska využití pro občany nebo nakládání s KO není toto zařízení podstatnou součástí systému nakládání s odpady v území ORP.

Nejbližším dalším koncovým zařízením, pro nakládání s odpady, je **skládku TKO v Třebovicích**, provozovaná společností EKO Bi s.r.o. Na tuto skládku je z území ORP svážen pouze odpad z Dlouhé Třebové (ve vazbě na svozovou společnost Eko Bi s.r.o.). Aktuální volná kapacita skládky je necelých 30 000 m³, připravováno je rozšíření kapacity o dalších více než 370 000 m³. Životnost této skládky tak bude prodloužena o dalších 30 let.

Tab.č.91 : Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP) - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	Brandýs nad Orlicí, České Libchavy, Dolní Dobrouč, Hnátovice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí, Ústí nad Orlicí, Velká Skrovnice, Voděrady	S	Zařízení je využíváno pro ukládání komunálních odpadů z celého území ORP, s výjimkou obce Dlouhá Třebová

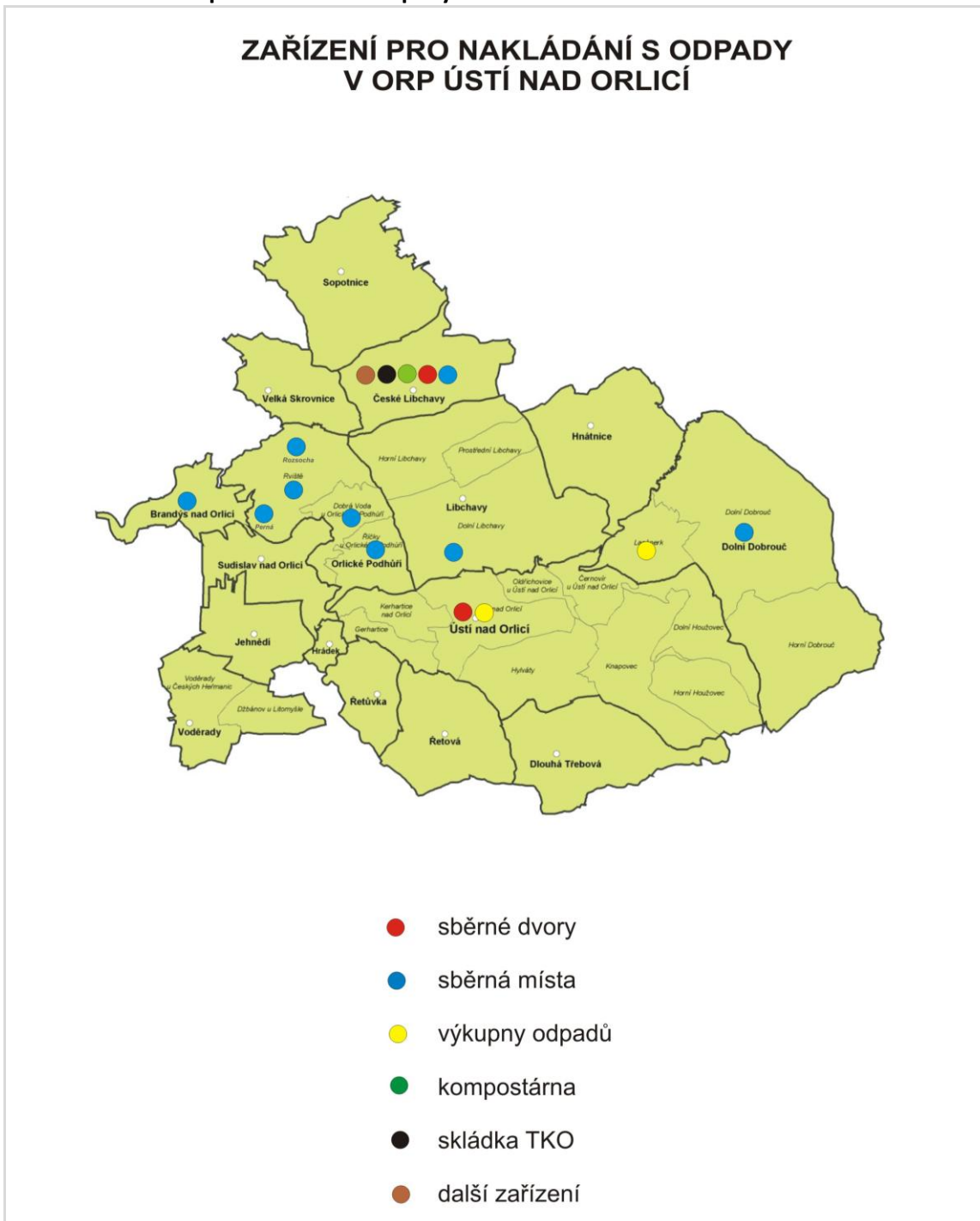
Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Tab.č.92 : Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP - současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy, s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	Dekontaminační plocha	S	Součást zařízení, areálu skládky EKOLA

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pard. kraje, ČSÚ (základní územní jednotka), provozovatelé zařízení

Obr.č. 12 : Zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP Ústí nad Orlicí

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Pardubického kraje, terénní šetření zpracovatele, 2014

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

V území ORP Ústí nad Orlicí nejsou **evidovány velké ekologické zátěže**, jejichž odstranění by vyžadovalo mimořádné finanční prostředky. **Černé skládky** v území ORP vznikají v míře srovnatelné s jinými regiony Pardubického kraje. Jejich výskyt není považován za alarmující, nicméně jedná se samozřejmě o negativní projev nezodpovědného chování obyvatel. Evidence černých skládek a jejich přesný počet není k dispozici. Lze však konstatovat pozitivní trend, že díky zlepšování infrastruktury pro nakládání s odpady, rozšiřování možností systémů nakládání s odpady a zlepšenému dohledu, se výskyt černých skládek z dlouhodobého hlediska snižuje.

Problémem souvisejícím s nezodpovědným odkládáním odpadů občany v Ústí nad Orlicí, je nekontrolované odkládání odpadů volně kolem nádob na sběrných místech. Odpad, který je možné bezplatně odložit ve sběrném dvoře, je odložen kolem nádob na KO nebo nádob na separovaný odpad.

Důležitou součástí prevence vzniku černých skládek je **osvěta obyvatel a stálé vzdělávání a informování občanů** o způsobech shromažďování, separace a nakládání s odpady. Mnohým již zcela samozřejmé postupy je veřejnosti – občanům vhodné stále připomínat a upozorňovat na nové možnosti odkládání odpadů, které obce připravují.

Produkce odpadů, vybraných složek

Tab.č.93 : Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	34 872,14	26 179,08	20 715,80	24 443,74	26 411,65	40 813,87
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 064,84	1 208,33	992,51	1 625,44	1 358,31	1 207,67
Celková produkce (OO a NO)	37 103,08	27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 769,96	42 021,55

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Produkce odpadů je ve sledované časové řadě roků 2008 - 2012 **dlouhodobě stabilní** a činí přibližně 27 000 t odpadu za rok. Výkyv v roce 2012 je způsoben nárůstem množství stavebního odpadu (přibližně 15 tis. tun) a je daný realizací velkých veřejných staveb v území (železniční koridor, kanalizace). Protože je nárůst produkce stavebního odpadu omezen dobou realizace těchto staveb, z hlediska analýzy celkové produkce odpadů v území ORP jej lze pominout.

Při detailním pohledu lze sledovat **postupný nárůst celkového množství odpadů** od 24,4 tis. t v roce 2009 po 26,4 tis. t v roce 2011. Mírný nárůst lze předpokládat také v roce 2012 (při předpokladu od-filtrování stavebního odpadu z velkých veřejných staveb).

Při porovnání produkce odpadů v území ORP Ústí nad Orlicí s produkcí odpadů v Pardubickém kraji lze konstatovat vzrůstající trend produkce odpadů v území ORP proti kolísavé produkci Pardubického kraje (Pardubický kraj: celková produkce v roce 2009 926,04 tis. t, v roce 2010 896,37 tis. t, v roce 2011 1017,85 tis. t, v roce 2012 921,51 tis. t.).

Celková produkce odpadů na obyvatele činí v území ORP **1 000 kg na obyvatele/rok**. Trend vývoje je samozřejmě stejný jako u produkce odpadů v absolutním množství. Lze zaznamenat vzrůstající trend produkce odpadů od roku 2009 (815 kg/ob.) po rok 2011 (1 038 kg/ob.). Rok 2012 je opět zkrácen výjimečnou produkcí stavebních odpadů. Ve srovnání s produkcí odpadů v Pardubickém kraji jde o podprůměrné hodnoty. Ve stejném období činila produkce odpadů 1 791 kg/ob (2009) až 1 971 kg/ob. (2011).

Data pro Pardubický kraj čerpána z Vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje za rok 2012 (ISES, s.r.o., 2013).

Podíl nebezpečného odpadu na produkci všech odpadů činí pro území ORP 5 %. Produkci NO lze označit za stabilní, přibližně 1 200 t za rok (nejméně v roce 2009 992 t a nejvíce v roce 2010 1 625 t jako výjimečné množství). Ve srovnání s trendem snižujícího se množství produkovaného NO v Pardubickém kraji (114 tis. t v roce 2008 až 52 tis. t v roce 2012) se množství NO v území ORP zvyšuje. Většina NO není produkována obcemi, ale původci z průmyslové výroby. Platí však, že s ohledem na nově budované kapacity pro shromažďování NO ve sběrných dvorech se předpokládá navyšování evidovaného množství NO shromažďovaného ve sběrných dvorech jak v absolutních hodnotách, tak v přepočtu na obyvatele.

Množství produkovaných odpadů ovlivňuje velikost sídel v území ORP a množství velkých **průmyslových a stavebních firem**. Protože je jediným sídlem velikosti nad 5 000 obyvatel pouze Ústí nad Orlicí a v území ORP není zásadní dominantní průmyslový závod, který by produkoval velké množství odpadů, je produkce odpadů v území ORP Ústí nad Orlicí dosud podprůměrná. Uvedené skutečnosti však zároveň vytvářejí předpoklady pro možnost **skokových výkyvů celkové produkce odpadů** při mimořádných událostech (např. velké jednorázové stavby ovlivňující množství produkce odpadů od roku 2012). V území ORP lze vysledovat trend mírně vzrůstající produkce odpadů.

Množství produkovaného NO je v území ORP vysoce podprůměrné jak v absolutních hodnotách, tak v přepočtu na obyvatele. Po dobudování sběrného dvora v Ústí nad Orlicí, příp. jiných sběrných míst, lze předpokládat zvýšení produkce NO jako pozitivní odraz větší separace NO v rámci komunálního odpadu.

V tabulce č. 93a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 29,3 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 37,6 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 70,7 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právními osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů. Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Pardubický kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje podprůměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o téměř 5 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 80 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab.č.93a : Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Ústí nad Orlicí	26 642	454,29	17,05	11 856,54	445,03	12 310,83	462,08
Pardubický kraj	516 440	7 995,73	15,48	271 172,68	525,08	279 168,41	540,56

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Tab.č.94 : Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	32,20	52,56	38,70	72,80	138,11
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	23,97	42,31	52,36	51,19	48,00
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	233,95	156,65	447,88	496,46	418,87
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,00	0,00	153,60	37,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,40	0,00	0,00	14,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	16,93	21,12	54,88	13,51	21,36
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	32,90	20,67	22,45	34,31	23,37
09	Odpady z fotografického průmyslu	3,01	3,04	3,34	2,10	0,61
10	Odpady z tepelných procesů	395,11	1 402,46	38,18	34,40	60,49

11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	3,55	27,50	23,00	32,90	33,97
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	429,72	387,15	454,91	425,08	659,08
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	87,13	61,83	89,21	93,04	98,63
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	4,01	2,25	6,18	10,17	14,21
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	965,48	946,08	1 129,84	1 498,38	1 269,03
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	325,40	236,73	283,19	249,00	216,88
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	9 480,15	7 455,90	13 881,05	11 304,87	26 071,83
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze strav. zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	458,76	151,58	152,69	134,21	112,11
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	2 617,52	1 429,48	603,59	1 429,48	2 232,09
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	12 277,24	9 311,00	8 787,74	11 508,52	10 565,69
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 558,01	42 021,54

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Produkce odpadů v roce 2012 je výrazně ovlivněna nárůstem produkce stavebních odpadů přibližně o 15 tis. t proti předchozímu období. Tento nárůst je způsoben zahájením **velkých veřejných staveb v území** ORP. Vysoká produkce stavebních odpadů pokračuje i v letech 2013 a následujících. Protože je však spojena s termíny stavební činnosti (postupně ukončované), a z tohoto pohledu se jedná o jednorázovou produkci odpadů, je pro sledování trendů v rámci analýzy výkyv tohoto skokového navýšení potlačen.

Z hlediska množství produkovaných odpadů jsou v území ORP Ústí nad Orlicí **nejvýznamnější tyto skupiny odpadů:**

1. stavební a demoliční odpady (číslo skupiny odpadů 17).

V roce 2012 činila produkce těchto odpadů 26 071 t. Ve srovnání s předchozím rokem 2011 se jedná o 130 % nárůst produkce. Důvodem jsou velké veřejné stavby popsané v předchozím textu a na jiných místech analýzy. Z dlouhodobého hlediska je reálnější ukazatel produkce této skupiny odpadů z roku 2011, kdy produkce stavebních a demoličních odpadů činila 11 304 t.

Výjimečné navýšení produkce stavebních a demoličních odpadů je zřejmé také při porovnání relativního podílu tohoto odpadu na celkové produkci. Podíl stavebních a demoličních odpadů na celkové produkci odpadů činil v roce 2012 62%, v roce 2011 pak 41%. Reálné množství stavebního a demoličního odpadu pak koresponduje také s produkcí této skupiny odpadů v rámci Pardubického kraje (přibližně 30 %).

Data pro Pardubický kraj čerpána z Vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje za rok 2012 (ISES, s.r.o., 2013).

2. Komunální odpad (číslo skupiny odpadů 20)

Nejvýznamnější skupina odpadů, jejíž produkce má největší vliv na činnost obcí, a kterou mohou obce také nejvíce ovlivňovat.

Produkce této skupiny odpadů zaznamenává kolísavý růst s aktuální produkcí 10 565 t komunálního odpadu v roce 2012. Podíl komunálního odpadu na celkové produkci činí 42 % (r. 2011). Vzhledem k tomu, že tento podíl v rámci Pardubického kraje činí přibližně 24 %, je podíl komunálního odpadu na produkci všech odpadů značně vyšší.

Také z toho důvodu je skupina komunálních odpadů určena jako nejzásadnější z hlediska dalších činností a aktivit obcí v odpadovém hospodářství a většina navrhovaných opatření v rámci této analýzy je směřována na tuto skupinu odpadů.

3. Odpady ze zařízení na zpracování odpadu, ČOV... (skupina odpadů č. 19)

Největší podíl odpadů v rámci této skupiny představují kaly z čištění odpadních vod a kompost nevhovující jakosti. Produkce této skupiny odpadů činí dlouhodobě přibližně 2 000 t za rok (2 232 t v roce 2012) s mimořádným výkyvem snížení 603 t v roce 2010.

Relativní podíl skupiny odpadů č. 19 na celkové produkci činí přibližně 5 % (r. 2011) a nakládání s jeho nejvýznamnějšími složkami je jednoznačně odděleno v rámci odpadového hospodářství obcí i společností s odpadem nakládajících.

4. Odpadní obaly, absorpční činidla (skupina odpadů č. 15), Odpady z tváření a fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů (skupina odpadů č. 12)

Odpady obou těchto skupin byly sloučeny v jednom bodu komentáře, protože se jedná o odpady z průmyslové produkce. Nejvýznamnější producenti těchto odpadů jsou v rámci území ORP především firmy kovoobráběcí a strojní a také výrobci dopravních prostředků.

Relativní podíl těchto odpadů na celkové produkci v rámci území ORP není velký. Činí 5 % u skupiny odpadů č. 15 (r. 2011) a 1,5 % u skupiny odpadů č. 12 (r. 2011). Produkce těchto odpadů je dlouhodobě stabilní s dílčími výkyvy a je zásadně ovlivňována aktuální velikostí průmyslové výroby. V roce 2012 platila pro skupiny odpadů č. 15 1 produkce 269 t a pro skupinu odpadů č. 12 produkce 659 t (v tomto případě se jedná o meziroční nárůst o 55%).

Tab.č.95 : Celková produkce odpadů na území ORP - produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 769,96	42 021,55
Celková produkce KO	13 029,22	10 033,83	9 616,43	12 558,65	11 493,98
Celková produkce SKO	7 553,97	7 185,84	6 817,32	6 950,10	7 467,52

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Produkce odpadů je v území ORP Ústí nad Orlicí v zásadě stabilní, přibližně 27 tis. t za rok. Výjimkou je rok 2012, kde navýšení na 42 tis. t způsobuje nárůst stavebních odpadů (meziročně o 130%).

Z dlouhodobého hlediska se však jedná o výkyv v produkci stavebních odpadů, po dokončení těchto velkých staveb se předpokládá opětovné ustálení množství stavebního odpadu, přibližně na úrovni produkce 12 tis. t za rok.

Komunální odpad

Celková produkce komunálních odpadů v území ORP činí přibližně **12 tis. t za rok**. Ve sledovaném období let 2008 - 2012 lze pozorovat kolísavé množství celkové produkce KO, v roce 2012 došlo k **meziročnímu poklesu produkce o 8 %** na 11 493 t.

V jednotlivých letech lze u vybraných druhů KO vysledovat **významné výkyvy** způsobené mimořádnou produkcí a evidencí některého z odpadů. Jedná se především o rok 2008, kdy došlo k mimořádně vysoké produkci plastů (194 t), kovů (téměř 1 700 t) a také mimořádnému evidování kalů ze septiků a žump (455 t). Jako z dlouhodobého hlediska mimořádný výkyv lze označit také produkci zeminy a kamenů v roce 2011 (téměř 2 000 t).

Podíl komunálního odpadu na celkové produkci odpadů činí v dlouhodobém srovnání přibližně 42 %, pro výjimečný rok 2012 pak 27 %. **Měrná produkce KO na obyvatele** je pro území ORP kalkulována na **430 kg** (rok 2012), což je v zásadě průměrná hodnota v rámci Pardubického kraje. Vývoj produkce KO v přepočtu na obyvatele vykazuje pro sledované období kolísavou křivku, samozřejmě v závislosti na celkové produkci KO.

Směsný komunální odpad

Produkce směsného komunálního odpadu je v území ORP přibližně **7 tis. t za rok** a v posledních letech vystoupala na 7 467 t v roce 2012 (meziroční nárůst o 7 % v roce 2012). Při pohledu na podíl SKO na produkci KO lze pozorovat nejednoznačný trend vývoje. V roce 2008 činil podíl SKO téměř 58 %, v roce 2009 došlo ke skokovému zvýšení na téměř 72 % a v roce 2011 pak ke snížení až na podíl 55 %. V roce 2012 činil podíl SKO na celkovém množství KO 64 %. Trend měrné produkce SKO na obyvatele kopíruje vývoj v produkci SKO v absolutních hodnotách a od roku 2010 dochází k mírnému růstu produkce z 255 kg/obyv. na 279 kg/obyv. v roce 2012.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012

Produkce komunálního odpadu je v území ORP poměrně **stabilní, dlouhodobě přibližně 11 tis. tun**. Jednoznačný trend v produkci KO nelze vysledovat, produkce tohoto odpadu meziročně kolísá (např. v roce 2012 meziročně pokles o 8 %). Rok 2008 lze označit z hlediska produkce KO jako výjimečný, z hlediska trendu vývoje produkce odpadu obtížně zařaditelný. Je to způsobeno především mimořádným skokovým množstvím některých druhů odpadů v tomto období (výjimečná evidence 455 t kalů - odpad č. 200304), nebo přibližně o 1 600 t vyšší evidence kovů (odpad č. 200140) proti rokům následujícím.

V tabulce č. 95a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 77,7 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 80,5 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 22,3 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí.

Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o smíšeném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab.č.95a : Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec (rok 2012)

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Ústí nad Orlicí	26 642	8 929,63	335,17	6 016,89	225,84	241,71
Pardubický kraj	516 440	181 106,16	350,68	102 610,26	198,69	210,08

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s., 2014

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj naopak vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 34,4 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 15,5 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Z hlediska množství produkováných komunálních odpadů jsou v území ORP Ústí nad Orlicí **nejvýznamnější tyto odpady:**

1. Směsný komunální odpad (č. 200301)

Směsný komunální odpad je nejvýznamnější složkou KO, jeho podíl na celkovém množství KO činí 65 % (r. 2012). Produkce směsného komunálního odpadu ve sledovaném období let 2008 - 2012 je stabilní, přibližně 7 tis. t za rok. V roce 2012 došlo k meziročnímu nárůstu produkce směsného komunálního odpadu o 7 % na 7 467,52 t, což lze v případě pokračování takového trendu v dalších letech považovat za negativní vývoj v nakládání s komunálním odpadem, protože produkce komunálního odpadu v roce 2012 poklesla o 8 %.

2. Biologicky rozložitelný odpad (č. 200201)

Biologicky rozložitelný odpad je z hlediska produkce druhou nejvýznamnější složkou komunálních odpadů s podílem téměř 10 % na celkovém množství KO (r. 2012). Produkce tohoto druhu odpadu má výrazně stoupající tendenci od 587 t v roce 2008 po 1 147 t v roce 2012 (maximum 1 267 t v roce 2011). Vyšší produkce BRKO je způsobena stále větší rozlohou veřejných ploch udržovaných obcemi (i v malých obcích se spotřebuje a využije stále méně biomasy) a také zahájením systému svozu BRKO v některých obcích (např. Libchavy). Biologicky rozložitelný odpad je s ohledem na jeho významný podíl na celkovém množství KO, vzrůstající trend jeho produkce, a obecnou naléhavost potřeby jeho využití v obcích hlavním tématem možností spolupráce obcí území ORP Ústí nad Orlicí v oblasti nakládání s odpady. Více rozpracováno v návrhové části analýzy.

3. Objemný odpad (č. 200307)

Podíl objemného odpadu k celkovému množství KO činí více než 8 %. Produkce tohoto odpadu činila v roce 2012 961 t (meziroční nárůst o 35 %). Trend produkce objemného odpadu je od roku 2010 jednoznačně vzrůstající.

4. Papírové a lepenkové obaly (č. 150101)

Produkce papírových obalů činila v území ORP v roce 2012 450 t, tj. téměř 4 % všech komunálních odpadů. Produkce v roce meziročně klesla o 17 %, v roce 2011 činila téměř o 100 t více. Trend vývoje produkce tohoto odpadu je nejednoznačný, lze však pozorovat nárůst produkce, především při spojení hodnot separace papíru a lepenky ze směsného komunálního odpadu. Pakliže do hodnocení produkce tohoto odpadu zapojíme také produkci papíru a lepenky jako takových (tzn. ne pouze obalů) (produkce papíru a lepenky 313,75 t v roce 2012), zaznamenáváme v roce 2012 produkci 764,10 t papíru (v obecném označení). To je 6,5 % celkového množství komunálního odpadu, tedy velice významné množství.

5. Plastové obaly (č. 150102)

Produkce plastových obalů v území ORP setrvale roste i přes 4 % meziroční pokles v roce 2012. V roce 2011 bylo ve sledovaném období vyprodukováno největší množství tohoto odpadu: 294 t. V roce 2012 došlo k mírnému poklesu na 282 t plastových obalů. Podíl na celkové produkci KO 2,5 % není výrazný, přesto jde o významnou složku KO (nízká hmotnost, velké objemy, typický odpad produkováný občany, sledování jeho využití u veřejnosti).

6. Sklo (č. 200102)

Téměř stejná jako produkce plastových obalů je produkce skla (podíl 2,3 % na celkovém množství KO). Jeho produkce v roce 2012 činila 262 t. V roce 2012 se meziročně jednalo o 12 % pokles v produkci tohoto odpadu (běžná produkce činí přibližně 300 t za rok).

Naprosto **největší podíl na produkci odpadů** má samozřejmě **město Ústí nad Orlicí** (55% z celkového počtu obyvatel území ORP). Podíl jednotlivých obcí na produkci dílčích složek vesměs odpovídá počtu obyvatel. Jako výjimku lze označit složky separovaného odpadu (plast, papír, sklo), u kterých se projevuje menší hustota separačních nádob v malých obcích proti obcím s větším počtem obyvatel a samozřejmě Ústí nad Orlicí. Rozdíl mezi obcemi je také spatřován především u **biologicky rozložitelného odpadu**, kde se projevuje možnost místního využití tohoto odpadu v malých obcích proti městu Ústí nad Orlicí (především údržba velkých veřejných ploch) a také proti větším obcím (svoz bioodpadu v Libchavách, častější svoz bioodpadu ve velkoobjemových nádobách).

Produkce separovaného odpadu (při sledování složek papíru, skla, plastů a nápojových kartonů) se v území ORP v dlouhodobém pohledu zvyšuje. Od roku 2009, kdy množství separovaného odpadu činilo 1 143 t, došlo ke zvýšení produkce separovaného odpadu na 1 413 t v roce 2011. V roce 2012 došlo meziročně ke snížení o 4,5 % na 1 352 t separovaného odpadu. Toto mírné snížení však nelze považovat za zvrat v dlouhodobém trendu. Z hlediska množství produkce separovaného odpadu byl mimořádný rok 2008, kdy bylo v území ORP Ústí nad Orlicí vyprodukováno 1 483 t papíru, skla, plastů a nápojových kartonů. V tomto roce bylo vyprodukováno mimořádné množství především papíru a plastů. Výjimečnost roku 2008 potvrzuje také vyhodnocení množství produkce separovaného odpadu v rámci Pardubického kraje, kde data kopírují dlouhodobou křivku produkce separovaných odpadů v území ORP, včetně mimořádného nárůstu produkce v roce 2008.

Obdobný trend **mírného nárůstu produkce papíru, plastů, skla a nápojových kartonů** je zřejmý také při pohledu na jejich produkci na 1 obyvatele území ORP. V roce 2009 činila měrná produkce separovaných odpadů téměř 43 kg/obyv., v roce 2011 pak již téměř 53 kg/obyv. V mimořádném roce 2008 činila měrná produkce separovaných odpadů celkem 55,7 kg/obyv. Nejvýznamnější složkou separovaného odpadu je papír, jehož občané vytřídí téměř 30 kg/obyv. (v roce 2012 to bylo 28,6 kg). Množství vytříděných plastů a skla je pak srovnatelné (skla 10,5 kg /obyv., téměř 12 kg/obyv. plastů v roce 2012). Zanedbatelná (a při přepočtu na měrnou produkci na obyvatele pak téměř nezatelná) je pak produkce nápojových kartonů. Je to způsobeno nedostatkem samostatných nádob pro separaci těchto odpadů a jejich shromažďováním a separací spolu s plasty.

Další významnou složkou separovaného odpadu jsou **elektrická a elektronická zařízení**. Produkce tohoto odpadu (kod odpadu 200135 a 200136, tj. elektrozařízení zařazená jako nebezpečný i ostatní odpad) činila v roce 2012 13,4 t a v rámci sledovaného období 2008 a 2012 kolísá mezi produkcí přibližně 11 t a 14 t.

Naopak **produkce kovů** (odpady č. 200140 kovy a č. 150104 kovové obaly) se dlouhodobě poměrně výrazně snižuje. V roce 2008 činila produkce kovů 1 722 t (zde je ovšem nutné upozornit na zcela mimořádnou produkci s meziročním nárůstem o 1 600 t, která výrazným způsobem ovlivňuje i parametr celkové produkce odpadů!), v roce 2009 pak 87,5 t a v roce 2012 pak již jen 21 t.

Separace oděvů a textilních materiálů není ve sledovaném období v území ORP významná (produkce méně než 1 t/rok v období 2008 - 2011, jednorázový skokový nárůst v roce 2012 na 122 t).

Při srovnání **produkce separovaných odpadů s cíli POH z roku 2000** (zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012) lze konstatovat, že ambiciózní cíl se v území ORP nepodařilo splnit. Podíl papíru, skla, plastů a nápojových kartonů (tedy separovaných složek odpadů) činil v roce 2012 přibližně 12 % všech odpadů vznikajících v území ORP. Ani při zahrnutí dalších recyklovatelných složek odpadů není jejich podíl na celkové produkci odpadů

vyšší než 20 %. V oblasti separace odpadů je tedy v území ORP Ústí nad Orlicí **velký prostor pro další aktivity** směřující ke zvýšení podílu separovaných a recyklovaných odpadů na celkové produkci odpadů. Jako pozitivní však lze označit postupný trend zvyšování množství separovaného odpadu.

Tab.č.96 : Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	804,24	647,10	694,99	799,77	764,10
Sklo	150107, 200102	285,39	251,98	303,89	308,10	279,04
Plast	150102, 200139	393,45	244,25	275,35	305,94	309,41
Nápojové kartony	150105	0,50	0,11	0,11	0,13	0,13
Celkem separovaný sběr		1 483,58	1 143,44	1 274,34	1 413,94	1 352,69

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

V tabulce č. 96a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 44,4 %, produkce skla tvoří 98,4 %, produkce plastů tvoří 71,4 % a produkce nápojových kartonů tvoří 100 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí. S výjimkou produkce papíru, kde většina vytríděných odpadů produkovaných na území ORP pochází od právnických osob a podnikatelských subjektů (zejména obalové odpady).

Tab.č.96a : Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů) - rok 2012

Územní jednotka	ORP Ústí nad Orlicí	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	26 642	338,97	12,72	28,43
Plast	(150102, 200139)		220,98	8,29	12,05
Sklo	(150107, 200102)		274,71	10,31	12,92
Nápojové kartony	(150105)		0,13	0,00	0,19
Kovy	(200140, 150104)		105,39	3,96	33,28

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Měrná produkce papíru v území ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší (o 15,7 kg). Měrná produkce plastů v území ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj také nižší (o 3,8 kg). Dále pak měrná produkce skla v území ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj opět nižší (o 2,6 kg). Měrná produkce nápojových kartonů v území ORP není s ohledem na zanedbatelnou celkovou produkci evidována, avšak souhrnně lze konstatovat její nižší úroveň ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj. Měrná produkce kovů v území ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj zásadně nižší (o téměř 30 kg). Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce odpadů v území ORP vzhledem k průměrným hodnotám ČR nižší u všech sledovaných druhů odpadů (papíru, skla, plastů, nápojových kartonů, ko-

vů); pouze u skla se blíží průměrné hodnotě ČR. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56 kg/obyv., skla 10,96 kg/obyv., plastů 10,01 kg/obyv., nápojových kartonů 0,28 kg/obyv. a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

V tabulce č. 96b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrné produkce všech druhů odpadů (s výjimkou nápojových kartonů, jejich množství je minimální) jsou ve srovnání s průměrnými hodnotami za Pardubický kraj nižší.

Tab.č.96b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí (rok 2012)

Územní jednotka	ORP Ústí nad Orlicí	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	26 642	10,51	20,14
Plast	(150102, 200139)		6,84	11,32
Sklo	(150107, 200102)		9,70	11,92
Nápojové kartony	(150105)		0,34	0,28
Kovy	(200140, 150104)		16,56	29,30

Zdroj: EKO-KOM, a.s., 2014

Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru, skla, plastů a kovů a vyšší u nápojových kartonů, jejich množství je však zanedbatelné. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou (opět dle databáze EKO-KOM, a.s.) u papíru 18,08 kg/obyv., skla 10,97 kg/obyv., plastů 9,72 kg/obyv., nápojových kartonů 0,32 kg/obyv. a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni také ve srovnání databáze EKO-KOM, a.s., což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab.č.96c : Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji (rok 2013)

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Pardubický kraj	20,24	11,61	12,14	0,32	25,89	70,20
(0 až 500 obyv. včetně)	5,24	11,97	12,88	0,31	1,22	31,62
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,06	11,20	11,67	0,41	3,78	35,13
(1001 až 4000 obyv. včetně)	12,90	12,87	12,84	0,36	7,90	46,87
(4001 až 10000 obyv. včetně)	24,91	13,24	12,00	0,45	51,05	101,65
(10001 až 20000 obyv. včetně)	25,80	11,11	11,02	0,22	54,29	102,44
(20001 až 50000 obyv. včetně)	37,17	13,08	19,76	0,29	66,78	137,09
(50001 až 100000 obyv. včetně)	34,45	9,20	10,55	0,23	19,61	74,04
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s., 2014

Z hlediska velikostních skupin obcí v Pardubickém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 20 001 do 50 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP žádné město. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 147 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji mírně nižší, přičemž hustota sběrné sítě v Pardubickém kraji je 141 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Moravská Třebová, ORP Litomyšl) vykazuje ORP Ústí nad Orlicí vůči některých ORP (např. ORP Moravská Třebová, ORP Litomyšl) nižší hustotu sběrné sítě, vůči některým ORP (např. ORP Přelouč, ORP Žamberk) naopak vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je v rámci Pardubického kraje průměrná.

Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad). Obce nejsou producentem většiny těchto odpadů a s odpady nakládají jejich původci.

Tab.č.97 : Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190503	Kompost nevyhovující jakosti	1350,00	980,00	0,00	1117,28	1712,05
200201	Biologicky rozložitelný odpad	587,87	681,60	689,91	1267,92	1147,08
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	95,50	29,40	347,33	375,21	372,64

190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	82,93	110,78	279,38	237,65	281,83
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1110,30	270,99	264,97	205,03	178,03

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Při analýze hlavních složek biologicky rozložitelného odpadu v území ORP ve sledovaném období 2008 - 2012 lze **identifikovat následující druhy odpadů, které jsou biologicky rozložitelné** (v objemu 100 %) a mají hlavní podíl na produkci široce označené skupiny biologicky rozložitelného odpadu:

Kompost nevyhovující jakosti

Produkce tohoto odpadu činila v roce 2012 1 712 t. Téměř veškerá produkce tohoto odpadu je využívána na skládce TKO Ekola České Libchavy pro rekultivaci skládky.

Biologicky rozložitelný odpad (jako konkrétní druh odpadu č. 2002201) je druhou nejvýznamnější složkou této skupiny, jeho produkce v roce 2012 činila 1 147 t. Trend vývoje produkce tohoto odpadu je jednoznačně stoupající (i přes mírný meziroční pokles v roce 2012) a nakládání s biologicky rozložitelným odpadem je hlavní součástí návrhových opatření této analýzy. Z hlediska separace a využití bioodpadů se jedná o zdaleka nejvýznamnější součást všech biologicky rozložitelných odpadů. Na tento druh odpadu je zaměřen soubor opatření v rámci celé problémové oblasti 1 „Nedostatečně využitý potenciál separace bioodpadů“ (viz návrhová část Strategie).

Odpady ze zpracovaných textilních vláken jsou z hlediska produkce třetí nejvýznamnější složkou biologicky rozložitelných odpadů, avšak již s výrazně nižší produkcí proti předchozím dvěma druhům odpadů. V roce 2012 činila produkce tohoto odpadu 372 t, avšak v roce 2009 např. pouze necelých 30 t. Produkce odpadů ze zpracovaných textilních vláken vzrostla především v období 2010 - 2012 na přibližně 350 t/rok. Produkce tohoto odpadu souvisí především s průmyslovou výrobou nebo likvidací průmyslových provozů a proto ji lze z dlouhodobého hlediska považovat za mimořádnou, podléhající výrazným výkyvům.

Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod a kaly z čištění komunálních odpadních vod doplňují **5 nejvýznamnějších biologicky rozložitelných odpadů v území ORP**. Produkce těchto odpadů je vázána především na provoz ČOV a jejich množství je v posledním období evidováno přibližně **450 t/rok**. Pro produkci kalů v následujícím období od roku 2015 bude zásadní dokončení rekonstrukce a intenzifikace ČOV Ústí nad Orlicí spolu s dobudováním splaškové kanalizace významné části území ORP a vybudováním nových ČOV v dalších obcích. Po dokončení stavebních prací a napojení všech obyvatel bude produkce kalů neporovnatelná se stávajícím obdobím.

Produkce biologicky rozložitelného odpadu (různých jeho složek) je **velkým tématem v oblasti nakládání s odpady** v následujícím období. V území ORP Ústí nad Orlicí s převažující venkovskou zástavbou a velkým množstvím udržovaných veřejných ploch bude produkce biologicky rozložitelného odpadu v budoucnu stále stoupat a s tím bude také stále výraznější potřeba jeho separace a efektivního využití.

Tab.č.98 : Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	13 144,26	10 931,78	9 939,73	11 984,43	13 450,83
z toho celková produkce BRKO	9 401,50	8 949,10	8 417,27	9 180,82	10 005,23

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

V tabulce č. 98 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 5.5.2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 98 primárně vystihují, **jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO).**

Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 5.5.2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Pro komentování podílu BRKO je zapotřebí **vyjasnění terminologie** označování složek biologicky rozložitelného odpadu, které vychází z Katalogu odpadů dle Vyhlášky č. 381/2001 Sb.:

Biologicky rozložitelným odpadem (BRO)

se v obecném a širokém pojetí rozumí jakékoliv i dílčí biologicky rozložitelné složky různých odpadů. A to ať odpadů ze zpracování dřeva (skupina odpadů 03), odpadů z textilního průmyslu (skupina odpadů 04), odpadů ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu a ČOV (skupina odpadů 19), nebo komunálních odpadů (skupina odpadů 20).

Biologicky rozložitelné komunální odpady (BRKO)

jsou pak pouze biologicky rozložitelné složky komunálních odpadů, tedy užší vymezení biologicky rozložitelných odpadů, omezené pouze na skupinu komunálních odpadů č. 20. Patří sem např. odpady jako papír a lepenka, odpad z kuchyní, oděvy, textilní materiály, jedlý olej a tuk, dřevo, směsný

komunální odpad, odpad z tržišť nebo objemný odpad. Množství biologicky rozložitelné složky v těchto odpadech se stanovuje koeficientem (od 100 % pro papír nebo dřevo, po 30 % pro objemný odpad). Koeficient označuje, právě jaký podíl biologicky rozložitelné složky odpad obsahuje (je samozřejmé, že objemný odpad není biologicky rozložitelný ze 100 %).

Biologicky rozložitelný odpad

jako odpad s katalogovým číslem 200201 je pak druh, součást komunálního odpadu. Jedná se tedy o BRKO s koeficientem 100 % podílu biologicky rozložitelné složky. Jde o bioodpad v tradičním laickém pojetí jako je tráva z údržby veřejných ploch apod.

Komentář k podílu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO tedy posuzuje produkci nejen tradičního bioodpadu, ale také jiných komunálních odpadů se zohledněním koeficientu podílu biologicky rozložitelné složky. **Trend vývoje produkce BRO a BRKO** je mírně rostoucí s dílčím propadem v roce 2010, v lineárním vyjádření platí dlouhodobý trend mírného nárůstu až na 13 450 t BRO a 10 005 t BRKO v roce 2012, což znamená meziroční nárůst BRO o 12 %, resp. o 9 % BRKO. Podíl BRKO na celkovém množství BRO činí dlouhodobě přibližně 75 %.

Obdobný vývoj jako celková produkce BRO a BRKO vykazuje jejich vyjádření v měrné podobě na 1 obyvatele území ORP. Po propadu produkce v roce 2010 (373 kg/obyv. BRO, 316 kg/obyv. BRKO) došlo ke zvýšení biologicky rozložitelného odpadu na 503 kg/obyv. BRO a 374 kg/obyv. BRKO v roce 2012.

Připojíme-li ke srovnání produkci biologicky rozložitelného odpadu v užším vymezení samostatného druhu komunálního odpadu č. 200201, zjistíme **výrazněji rostoucí trend produkce tohoto odpadu i jeho podílu na celkové produkci komunálního odpadu**. Produkce tohoto odpadu dlouhodobě stále roste (i přes mírný pokles v roce 2012) a činí přibližně 1 150 t za rok (pro rok 2012). Stejně tak roste podíl biologicky rozložitelného odpadu na celkové produkci BRKO i KO. Jestliže v roce 2008 byl podíl biologicky rozložitelného odpadu na celkovém množství BRKO 6,25 % a na celkovém množství KO 4,51 %, pak v roce 2012 tento podíl činil již 11,46 % (BRKO) a 9,97% (KO).

Z uvedeného je zřejmé, že **nakládání s bioodpadem je všeobecně důležitým a problematickým tématem**. Množství biologicky rozložitelného odpadu dlouhodobě stoupá, a přestože podíl BRKO na celkovém množství BRO je v zásadě stabilní, lze pozorovat vývoj zvyšování podílu vlastního biologicky rozložitelného odpadu (v klasickém pojetí) na celkové produkci BRKO. Znamená to, že v území ORP Ústí nad Orlicí je velký potenciál pro separaci a nakládání s biologicky rozložitelným odpadem. Bioodpad je stále více separován a jeho produkce roste. S ohledem na cíle POH, které určují požadavek max. 75 % BRKO ukládaných na skládky pro rok 2010, 50 % pro rok 2013 a 35 % pro rok 2020, je však zapotřebí **dále výrazněji podporovat separaci a využití bioodpadu v území ORP**.

V tabulce č. 98a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 82,2 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 17,8 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Tab.č.98a : Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec (rok 2012)

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Ústí nad Orlicí	26 642	8 223,46	308,67	1 129,00	42,38
Pardubický kraj	516 440	143 289,78	277,46	13 417,24	25,98

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s., 2014

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou také vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 20,5 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 22,8 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém není v obcích ORP zaveden. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je komplexně zaveden v obci Libchavy, pro třídění BRKO v veřejných ploch pak v Ústí nad Orlicí.

Nakládání s odpady

Nakládání s odpady na území ORP Ústí nad Orlicí je ovlivněno především těmito hlavními faktory:

- mimořádně velká produkce stavebních odpadů, především v období roku 2012. Tyto odpady jsou ve značné míře recyklovány a využívány. Jedná se ovšem o jednorázové mimořádné objemy odpadů vznikající z aktuální stavební činnosti a velkých veřejných investic v území ORP
- neexistence zařízení na energetické využití odpadů, ani spalovny
- provoz poměrně velké skládky TKO v území ORP, navíc s velkým spádovým územím, ze kterého je svážen a skládkován odpad z území jiných ORP

Množství **materiálově využívaných odpadů od roku 2009 stoupá** až na téměř 33,5 tis. t odpadu v roce 2012. Podíl využívaných odpadů z celkové produkce pro sledované období 2008 - 2012 činí 80 - 90 %. Tento podíl od roku 2009 klesá a v roce 2012 dosáhl nejnižší úrovně za sledované období (necelých 80 %). Velkou část materiálově využitých odpadů však tvoří odpady stavební. Z hlediska porovnávací datové základny roku 2000 se jedná o téměř 50 % vyšší podíl materiálově využívaných odpadů. Protože v území ORP nejsou odpady významněji energeticky využívány (*pozn. stávající spolupráce Ekoly České Libchavy s.r.o. s cementárnou HOLCIM Česko a.s. v Prachovicích*), tvoří materiálově využití odpadů zároveň kategorii využití odpadů celkového.

Obdobný vztah tvoří **skládkování odpadů**, které zároveň tvoří kategorii celkově odstraňovaných odpadů. V území ORP je skládkováno více odpadů, než je celková produkce. Je to samozřejmě způsobeno provozem skládky EKOLA České Libchavy, kde je ukládán také odpad z území jiných ORP. Množství

ukládaného odpadu se ve sledovaném období poměrně výrazně snižuje (z téměř 79 tis. t v roce 2008 na 48 tis. t v roce 2012). Toto snížení je způsobeno zvyšováním podílu materiálově využitého odpadu, příp. odchylkou evidence. Odstraňování odpadů je v území ORP prováděno pouze skládkováním, proto jiné způsoby odstraňování odpadů nejsou zahrnuty.

Tab.č.99 : Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	16 934,08	23 753,16	20 179,11	22 998,68	24 405,92	33 446,87
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		45,64	86,73	92,96	88,22	87,89	79,59
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	16 762,87	23 753,16	20 179,11	22 998,68	24 405,92	33 446,87
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
	45,18	86,73	92,96	88,22	87,89	79,59	
Celková produkce odpadů		37 103,08	27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 769,96	42 021,55
Odstranění	Skládkování	140 565,32	78 885,87	59 856,06	55 703,31	51 841,91	48 111,67
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		78 885,87	59 856,06	55 703,31	51 841,91	48 111,67

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Analýza **nakládání s komunálními odpady a směsným komunálním odpadem** je opět - stejně jako u dalších srovnání nakládání s odpady na území ORP - výrazně **ovlivněna provozem skládky TKO Ekola České Libchavy**, jejímž provozním dosahem je polovina Pardubického kraje a také část kraje Královéhradeckého. V území ORP je nakládáno s mnohem větším množstvím odpadu, než jaký v území vzniká (lze srovnat, že na území ORP je skládkováno více KO, než kolik je vůbec produkováno odpadu celkem) – viz Příloha 5.5.7. Odpad je dovážen z několika dalších území ORP, a proto i podílové ukazatele nakládání s odpady jsou zkresleny, a při srovnání s porovnávací datovou základnou roku 2000 jsou velice příznivé.

Tab.č.100 : Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	307,80	927,69	998,79	1 919,33	967,16	1 788,57
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			3,94	7,12	9,95	19,96	7,70	15,56
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	282,89	927,69	998,79	1 919,33	967,16	1 788,57
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
		3,62	7,12	9,95	19,96	7,70	15,56	
	Celková produkce KO [t]		7 809,32	13029,22	10033,83	9616,43	12558,65	11493,98
	Odstranění	Skládkování		42 253,18	48 279,50	46 863,35	43 823,42	41 947,36
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Celkem vybrané způsoby odstranění		42 253,18	48 279,50	46 863,35	43 823,42	41 947,36		
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		38 030,96	42 623,97	42 092,60	38 092,78	38 430,19
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		38 030,96	42 623,97	42 092,60	38 092,78	38 430,19

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP, CENIA), 2014

V roce 2012 bylo materiálově **využito 1 788 t KO, což je 5x více**, než předpokládají porovnávací data pro území ORP. Podíl materiálově využitého odpadu na celkové produkci činil v roce 2012 15,5 %. Opět lze konstatovat zkrslující vliv SKO, protože dle porovnávacích dat tento podíl činí přibližně 3,5 %. Naprostou většinu materiálově využitých odpadů (98%) v území ORP představuje využití BRKO na kompostárně Ekola České Libchavy (viz nakládání s BRKO v tabulce č. 102). Protože celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (kat. 200201) v území ORP, který se největší měrou podílí na mate-

riálovém využití BRKO na kompostárně, představuje 1147,08 t, je možné dovodit významné využití kompostárny Ekola České Libchavy také pro kompostování biologicky rozložitelného odpadu z území jiných ORP.

Tab.č.101 : Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	21,62	71,07	17,94	26,18	21,54
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,76	0,00	0,00	0,14
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	3,03	0,05
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,93	41,25	3,34	29,75	0,06
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	79,44	28,74	49,17	25,66	46,28
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	8,45	13,19	9,78	15,65	10,73

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Směsný komunální odpad je v území ORP pouze skládkován. A to v množství přibližně 5x větším, než kolik činí produkce SKO v území ORP (pro rok 2012 produkce SKO 7 467 t, skládkováno bylo 38 430 t - opět vliv skládky SKO s velkou spádovou oblastí).

Pro nakládání se separovaným odpadem platí obdobné zásadní předpoklady jako pro analýzu nakládání s odpady v předchozí části analýzy. Tedy především, že v území ORP **není zařízení pro energetické využití odpadů** a naopak je zde dominantní provoz skládky TKO s širokým územím dosahu, což způsobuje velké množství skládkovaného odpadu proti odpadu produkovaného v území ORP.

V území ORP je **materiálově využíváno** přibližně **22 t papíru** (71 t v roce 2009 se projevuje jako výjimečná hodnota), v dlouhodobém pohledu se jedná o stabilní množství odpadu. Zanedbatelné množství papíru je pak skládkováno (0,14 t v roce 2012). S ohledem na celkovou produkci papíru a papírových obalů v území ORP (celkem 764 t v roce 2012) lze konstatovat, že téměř veškerý odpadní papír je z území regionu odvážen ke zpracování do jiných regionů ČR.

Sklo v území ORP využíváno není, zanedbatelné množství (0,05 t v roce 2012) pak bylo skládkováno. Veškerý odpad za skla je odvážen k dalšímu zpracování mimo území ORP (278 t v roce 2012).

Plasty jsou v malé míře materiálově využívány, a to ve velice nepravidelném množství (41,25 v roce 2009, 0,06 t v roce 2012), ze kterého nelze vyvozovat dlouhodobý trend. Navíc platí, že naprostá většina plastů je **odvážena ke zpracování mimo území ORP** (celková produkce plastů činila v roce 2012 309 t). Část plastů je pak v území skládkována, v množství výrazně proměnlivém od téměř 80 t v roce 2008 po 25,6 t v roce 2011. Vzhledem k produkci 0,1 t **nápojových kartonů** v roce 2012 na území ORP, lze konstatovat, že téměř veškeré množství skládkovaných nápojových kartonů (10,7 t v roce 2012) je svezeno z jiných regionů spádové oblasti skládky Ekola České Libchavy.

Tab.č.102 : Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		3 041,22	2 705,25	1 688,44	1 968,94	4 296,55	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		43 556,26	48 744,71	46 505,47	42 961,16	41 942,99	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		853,75	872,62	1 333,05	908,47	1 762,62	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	41 576,26	47 366,99	45 329,47	41 805,48	41 050,78	
			Hmotnost odpadu přepočtená	21 687,88	33 385,73	38 035,69	36 399,56	33 569,80	32 963,78
		Měrné skládkování	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓						
				148,00	1254,44	1428,03	1366,81	1255,09	1233,81
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Počet obyvatel v území ORP				26 614	26 635	26 631	26 747	26 717

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), 2014

Srovnání získaných dat materiálového využití odpadů za ORP Ústí nad Orlicí je problematické a nevyhovující, protože naprostá **většina produkce tříděného odpadu** je z území **odvážena ke zpracování do jiných regionů** (např. TRANSFORM a.s. Lázně Bohdaneč nebo PLAST komplet s.r.o Rosice nad Labem) a zbývající část odpadů, se kterými je nakládáno v území ORP, vykazuje výrazně nerovnoměrnou křivku vývoje.

Srovnání nakládání s BRO či s BRKO opět výrazně ovlivňuje **provoz skládky Ekola České Libchavy a také kompostárny** umístěné v jejím areálu. Množství materiálově využitého BRO po propadu v roce 2010 opět stoupá a v roce 2012 po **meziročním nárůstu o 118 %** dosáhlo 4 296 t. Množství skládkovaného BRO pak vykazuje mírný setrvalý pokles v průměru 5 % ročně a jeho množství odpovídá rozsahu spádové oblasti skládky TKO Ekola České Libchavy (41 942 t skládkovaného BRO v roce 2012 vs. celková produkce všech odpadů v území ve stejném období 42 021 t).

Vývoj materiálového využití BRKO vykazuje i přes dílčí pokles v roce 2011 **setrvalý nárůst**, v roce 2012 dokonce o 94 % na 1 762 t. BRKO je na území ORP skládkován v zásadě stabilním množství 33 tis. t za rok (původní hmotnost odpadu 41 tis. t přepočtena koeficienty biologicky rozložitelné složky v KO; viz. text v předchozí části analýzy). Jestliže se vliv skládky TKO s velkým spádovým územím projevuje v předchozím srovnání dat skládkovaného BRKO, pak ve srovnání množství skládkovaného BRKO přepočítaného na obyvatele se stejnou hodnotou předpokládanou porovnávací datovou základnou je vliv skládky TKO ještě mnohem výraznější. Porovnávací datová základna předpokládá 148 kg skládkovaného BRKO na obyvatele, pak stejná hodnota dle údajů území ORP činí 1 233 kg na obyvatele (pro rok 2012). Jde tedy o více než 8x větší množství, než předpokládá vypočtená datová základna. Tyto údaje potvrzují skutečnost, že **skládky TKO Ekola České Libchavy slouží výrazně také pro široký okolní regionu** a srovnávací data lze použít pouze orientačně.

NÁKLADY A PŘÍJMY V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ

Náklady na odpadové hospodářství činí u obcí území ORP Ústí nad Orlicí přibližně **22,5 mil. Kč za rok**. Náklady jsou ve sledovaném období let 2010 - 2012 v zásadě **stabilní**, v roce 2010 činily celkové náklady 21,4 mil. Kč, v roce 2011 22,5 mil. Kč a v roce 2012 22,4 mil. Kč.

Zcela zásadní položkou v nákladech na odpadové hospodářství jsou **náklady na sběr a svoz komunálních odpadů (téměř stabilně 96 % všech nákladů)**. Tyto náklady činily v roce 2010 20,6 mil. Kč, v roce 2011 21,8 mil. Kč a v roce 2012 21,5 mil. Kč. Výše těchto nákladů koresponduje s množstvím produkováného a také odstraňovaného odpadu (v roce 2012 došlo ke snížení produkce KO přibližně o 1 tis. tun).

V pořadí výše nákladů je další položkou **sběr a svoz nebezpečných odpadů**. Tyto náklady (v roce 2012 se jednalo o 300 tis. Kč) však tvoří 1,3 % celkových nákladů na odpadové hospodářství a jsou ve srovnání s náklady na sběr a svoz komunálního odpadu marginální. Tyto náklady od roku 2010 vzrostly v území ORP o více než 50 %, což lze chápat především jako pozitivní vývoj většího separování nebezpečných odpadů, byť za cenu vyšších nákladů.

Zbývající položky nákladů na odpadové hospodářství tvoří náklady na sběr a svoz ostatních odpadů, využívání a zneškodňování komunálních odpadů a ostatní nakládání s odpady. Náklady na tyto činnosti dohromady činí přibližně 2,3 % všech nákladů na odpadové hospodářství, v roce 2010 to bylo 554 tis. Kč, v roce 2011 503 tis. Kč a v roce 2012 525 tis. Kč.

Tab.č.103 : Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	190 570	183 390	300 990
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	20 658 340	21 873 820	21 594 820
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	100 690	69 290	105 340
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	230 130	244 820	248 630
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	224 050	189 660	171 130
Celkové náklady		21 403 780	22 560 980	22 420 910

Zdroj: Ministerstvo financí

Příjmy obcí v oblasti nakládání s odpady jsou tvořeny především **2 základními položkami**.

Položka poplatku za uložení odpadů je **příjmem obce České Libchavy**, na jejímž území se nachází skládka TKO Ekola České Libchavy. Tento poplatek činí 500 Kč za tunu odpadu uloženého na skládku. Tento poplatek (příjem) činil 28,3 mil. Kč v roce 2010, 25,6 mil. Kč v roce 2011 a 24,3 mil. Kč v roce 2012. Výše tohoto příjmu má tedy klesající vývoj.

Druhým nejvýznamnějším příjmem obcí v odpadovém hospodářství je **poplatek za komunální odpad**. Jedná se o poplatek hrazený občany za svoz a odstranění komunálního odpadu. Výše tohoto příjmu obcí činila ve sledovaném období 12,7 mil. Kč v roce 2010, 12,0 mil. Kč v roce 2011 a 12,4 mil. Kč v roce 2012. Absolutní výše tohoto příjmu je dána výší poplatku v každé konkrétní obci (v území ORP nejčastěji 500,- Kč /obyv.) a úspěšností výběru poplatku od občanů. Z hlediska vývoje tohoto příjmu je nutné upozornit na skutečnost, že v roce 2012 došlo v souvislosti se **změnou rozpočtové skladby k rozdělení tohoto příjmu do 2 položek**. V roce 2012 je tedy hlavní část příjmů nově soustředěna v položce Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, mnohem menší část (100 tis. Kč) pak náleží původní položce Poplatek za komunální odpad. V rekapitulaci příjmů z tohoto poplatku v jednotlivých letech, jsou obě položky sečteny pro vyjádření hodnoty příjmů v delším časovém období.

Rozdíl mezi náklady a příjmy odpadového hospodářství je **hrazen z rozpočtů obcí**, z jiných příjmových kapitol. Odpadové hospodářství je tedy obcemi **dotováno z daňových výnosů**, příp. jiných příjmů. Částka, kterou obce takto dofinancovaly náklady na odpadové hospodářství, činila v roce 2012 **přibližně 10 mil. Kč** (do příjmů obcí samozřejmě nejsou zahrnuty poplatky za uložení odpadů, které jsou příjmem pouze obce České Libchavy). V roce 2011 činil rozdíl ve financování krytý z rozpočtů obcí 10,5 mil. Kč, v roce 2010 pak pouze 8,7 mil. Kč.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Z uvedené analýzy cílových skupin v oblasti odpadového hospodářství vyplývají **následující podstatné závěry a podmínky:**

- nutnost dodržování zákonů všemi aktéry
- nezastupitelnost obcí a jejich představitelů v koordinaci činnosti různých dotčených skupin a především zprostředkování komunikace v různých úrovních
- zodpovědný přístup všech aktérů k nakládání s odpady jako významné podmínce čistoty životního prostředí v obci a v regionu
- zásadní význam společné průběžné komunikace všech aktérů a její kvality i ve věcech běžného a bezproblémového chodu nakládání s odpady
- velký význam environmentálního vzdělávání a ekologické výchovy na školách jako vkladu do budoucnosti života obce a péče o životní prostředí, kdy lze prostřednictvím vzdělávání a aktivity dětí pozitivně působit na jejich rodiče a širší veřejnost

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané	Pravidelný svoz KO, nízká výše poplatku, vzdálenost separačních nádob a kontejnerů, operativnost svozu naplněných nádob	Nehrazení poplatku, žádná či nedostatečná separace odpadů, odkládání odpadu mimo nádoby, tvorba černých skládek, ničení nádob	Letáky, informační setkání, obecní zpravodaje, šoty v elektronických médiích, hromadné sms	Opakování informací ve všech formách, instalace fotopastí v rizikových místech, úklid kolem sběrných nádob, odstraňování černých skládek (zabránění principu nepořádek přitahuje další odpad)
2.	Ostatní původci KO	Nízká cena za svoz a odstranění, operativnost přistavení nádob	Odkládání odpadu na místa určená pouze pro občany, zneužívání provozu sběrných dvorů a sběrných míst, neplacení za služby	Letáky, šoty v elektronických médiích	Kontrola, efektivní výše poplatků, motivační sankce
3.	Průmyslové podniky	Minimalizovat náklady na odpadové hospodářství, max. využití již produkovaného odpadu	Ekologické zátěže, chybné označení a odstranění odpadu	Informační setkání s pracovníky v oblasti ŽP (odpadového hospodářství)	Preventivní informační kontroly (s návrhem opatření), pro úvodní fázi bez sankcí, následně řádné kontroly ORP, příp. ČIŽP, motivační sankce
4.	Turisté, návštěvníci akcí	Dostupnost odpadkových košů, jejich vhodné umístění, svoz naplněných nádob (košů), úklid kolem odpad. koše	Odkládání odpadu na místech tomu neurčených	Vhodně umístěné tabulky, informace na programech, letácích, akce	Provéřit dostupnost odpadkových košů a jejich umístění

5.	Obce území ORP a jejich představitelé	Uspokojit požadavky občanů, optimalizovat příjmy a výdaje odpadového hospodářství, zajistit čistotu prostředí v obci, najít nové příjmy pro nakládání s odpady, koordinovat komunikaci a opatření pro všechny dotčené skupiny	Nedostatek finanč. zdrojů (pro provoz i investice), omezená pracovní kapacita (lidské zdroje), složitá orientace v oblasti odpadů, problém komunikace, nedostupnost lokalit pro zařízení pro nakládání s odpady	Spolupráce a jednání mezi obcemi, školení z úrovně ORP nebo kraje, příručky nebo webové stránky s vhodnou náplní a strukturou	Spolupráce mezi obcemi, větší zapojení ORP
6.	Školy	Bezproblémový svoz KO, spolupráce a podpora obce, sběr a separace různých složek odpadu, kvalitní environmentální vzdělávání, spolupráce s ekolog. organizacemi a sdruženími	Nedostatek prostoru pro ekolog. výchovu a vzdělávání ve výuce, nedostatek vhodných nádob a prostor pro separování odpadů, problémy při svozu tříděného odpadu, zahlcení učitelů jinými činnostmi v rámci výuky	Letáky, webové stránky, výtvarná činnost, setkání ředitelů s představiteli obcí a svozových firem	Pomoc se zavedením separace různých složek odpadů od obce i svozových firem, podpora učitelů věnujících se envi. vzdělávání, podpora mimoškolní činnosti, motivace dětí s přesahem na nakládání s odpady v rodinách (osvěta)
7.	Ekologické organizace a sdružení	Odstraňování černých skládek, snížení skládkování, podpora separace, stálé zkvalitňování ekolog. výchovy	Protesty při provozu nebo budování zařízení, neodborná nebo zavádějící argumentace	Veřejné projednávání, dostupnost informací, racionální běžná komunikace, průběžné kontakty a komunikace (nejen "při problému")	Zapojit do ekolog. výchovy, zapojit do úklidu vybraných lokalit, v rámci komunikace připomínkovat zásadní kroky nebo formy komunikace s občany
8.	Majitelé skládek a jiných zařízení	Realizace zisku, naplnění kapacity, optimální podmínky pro podnikání a chod zařízení v dané lokalitě	Nedodržování zákona, znečišťování prostředí, ekolog. zátěže, doprav. zatížení okolí	Informační setkání, semináře	Prověření provozních smluv, investice do modernizace technologií

9.	Svozové společnosti	Realizace zisku, naplnění kapacity, získání zakázky, spolupráce se samosprávou	Neplnění smluv, porušování zákona, nekvalitní služby a činnost zaměstnanců, nezodpovědnost k území působení, nedodržování podmínek separace odpadu, znečišťování míst kolem sběrných nádob, poškozování komunikací a veřejných ploch	Jednání s odpovědnými zástupci	Důsledná kontrola činnosti, důsledné vymáhání plnění podmínek smlouvy, změna svozové společnosti
10.	Média	Získání informací s důrazem na zvláštnosti a výjimečnosti	Nepřesné, neúplné nebo zavádějící informace, negativní prezentace obce a regionu, vznik nedorozumění a problémů při nepřesné interpretaci publikovaných informací	Partnerství s médii, tiskové zprávy, informační setkání, tiskové konference	Pravidelná komunikace, autorizace zásadních sdělení

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady. Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

V rámci analýzy rizik byla **identifikována tato hlavní rizika** pro bezproblémový chod systému nakládání s odpady:

1. **Změna legislativy vedoucí k vynuceným investicím** a zvýšení provozních nákladů (riziko, které lze obcemi eliminovat ve velmi malé míře, přitom se zásadním dopadem do systému odpadového hospodářství)
2. **Porušování zákona občany a firmami** (opět riziko, které mohou obce eliminovat v malé míře, jeho vliv na nakládání s odpady a dopady na životní prostředí jsou však velmi vysoké); zapojením firem do spolupráce při nakládání s odpady a do místního informačního systému odpadového hospodářství lze také snižovat působení tohoto rizika
3. **Nezodpovědné chování občanů** (v souvislosti s tvorbou černých skládek, nesprávným způsobem separace odpadů, znečišťování okolí sběrných nádob apod.) (obce mohou riziko ve spolupráci se všemi partnery eliminovat postupně a dlouhodobě vzděláváním, výchovou a motivačními prvky při komunikaci s občany nebo přijetím a uplatňováním motivačních sankcí)
4. **Nedostatek finančních zdrojů na chod systému** odpadového hospodářství (zásadní riziko pro chod celého systému odpadového hospodářství s obrovským dopadem; pravděpodobnost významného projevu dopadů je však nižší, protože systém nakládání s odpady je v provozu a průběžně je optimalizován)
5. **Neochota nebo neschopnost jednání partnerů** v odpadovém hospodářství (obdobně jako předchozí riziko se vyznačuje zásadním dopadem a vlivem na odpadové hospodářství a relativně malou pravděpodobností projevu, protože systém nakládání s odpady a spolupráce všech partnerů probíhají); prostor pro spolupráci mezi obcemi a jinými partnery v odpadovém hospodářství.

Nositelem většiny (i méně významných) rizik je obec, která je zodpovědná za chod systému svozu a odstranění odpadů občanům. Stejně tak obci přísluší zodpovědnost za péči o životní prostředí v obci. Z uvedeného vyplývá **mimořádná a nezastupitelná role obcí v oblasti nakládání s odpady**. Obec je původcem komunálních odpadů, přestože fyzicky je odpad produkován občany nebo jinými původci. Obec je také objednatelem většiny služeb, které jsou součástí chodu systému odpadového hospodářství. Nezastupitelná je role obcí také v oblasti **péče o životní prostředí a vzdělávání a osvětě občanů**.

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = PxD		
1.	Finanční riziko	Nedostatek finančních zdrojů na chod systému odpadového hospodářství	2	5	10	Optimalizace systému svozu, jednání s poskytovateli služby, úprava ceny služby, změna na poskytovatele služby	obec
		Výdaje na neočekávané události	3	3	9	Vytvoření systému zařízení pro odkládání odpadů, vzdělávání a osvěta, motivační sankce	obec
		Nedostatek zdrojů na nové investice a rozvíjení systému nakládání s odpady	3	2	6	Využití dotací, spolupráce mezi obcemi (společné provozování), posílení příjmové stránky rozpočtu obce	obec
		Občané a původci KO neplatí poplatky	2	4	8	Změna systému výběru plateb, informování a osvěta, motivační podněty	obec
3.	Právní riziko	Změna legislativy vedoucí k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	4	4	16	Upozornění na změny legislativy, podpora státní správy	obec
		Správné vedení evidencí a administrativy nakládání s odpady	3	3	9	Školení odpovědných pracovníků, příklad praxe zavedených systémů	obec
		Porušování zákona občany a firmami	3	5	15	Informování, sankce	obec, občan, firma

4.	Technické riziko	Špatný stav zařízení a vybavení pro nakládání s odpady	3	3	9	Využití dotační podpory	obec
		Dostupnost zařízení a techniky pro manipulaci a shromažďování odpadů	2	2	4	Využití dotační podpory	obec
		Omezená kapacita zařízení pro nakládání s odpady	2	3	6	Příprava záměrů rozšíření zařízení nebo výstavby nových	obec, firma
5.	Věcné riziko	Špatné řízení a činnost svozové firmy	2	4	8	Důsledné vymáhání plnění podmínek smlouvy, příp. jejich změna	obec, firma
		Nezodpovědné chování občanů (černé skládky, nedodržování pravidel separace odpadů...)	4	3	12	Průběžná kontrola, osvěta, motivace	obec, občan, firma
		Nedostatečná osvěta a reakce občanů na ni, špatná úroveň komunikace	3	2	6	Opakované různé formy vzdělávání a osvěty, najít efektivní způsob komunikace	obec

5.1.4.SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP. Na základě provedené SWOT analýzy a identifikace silných a slabých stránek odpadového hospodářství na území ORP Ústí nad Orlicí lze konstatovat, že základní systém nakládání s odpady je v území zabezpečen a je postaven na dlouhodobé spolupráci silného partnera provozujícího v území skládku TKO s obcemi. Představitelé obcí úspěšně spolupracují a komunikují v rámci činnosti mikroregionu, v základní úrovni také v oblasti odpadů.

Mezi slabé stránky nakládání s odpady patří nedostatečně vybudovaný systém pro nakládání s bioodpady, včetně nedostatku koncových zařízení pro jeho využití. Pro částečné řešení této slabé stránky odpadového hospodářství je vhodné využít dotační zdroje EU (dotační podpora na vytvoření základní infrastruktury, fungující systém je však nutné vytvořit v rámci spolupráce obcí), velmi významná je v tomto ohledu vůle k dalšímu rozvoji spolupráce mezi obcemi, a to nejen formální.

Hrozby pro oblast odpadového hospodářství představují především vnější vlivy, které lze na úrovni obcí velice obtížně řešit. Mezi takové patří také např. požadavky na omezování skládkování, které odpadové hospodářství obcí ovlivní zásadním způsobem. Řešení takového problému však není možné provádět z úrovně obcí či svazku obcí ORP, ale vyšších úrovní sdružení, kraje apod.

Samostatným bodem je pak chování občanů, jejich zodpovědný přístup k nakládání s odpady, jejich vzdělávání a osvěta. V této oblasti je možné a vhodné pracovat neustále a tyto aktivity lze bez nadsázky označit jako nekončící.

Silné stránky

1. fungující systém nakládání s odpady využívající možnosti zařízení v území a stávající spolupráci mezi různými partnery
2. postavený na dlouhodobé spolupráci se silným partnerem
3. blízká dostupnost velkého zařízení pro nakládání s SKO s dostatečnou kapacitou (skládku TKO)
4. ucelené území ORP s jednoznačným hlavním centrem a spádovostí
5. fungující struktura základních zařízení pro nakládání s odpady (sběrné dvory), postupně modernizovaná a doplňovaná

Slabé stránky

1. stále nedostatečná míra separace využitelných složek KO včetně BRO především v menších obcích a s tím související vyšší produkce SKO
2. nedostatek zařízení pro nakládání s BRO v příznivých dopravních vzdálenostech některých částí území ORP
3. nedostatečná úroveň domácího a komunitního kompostování jako alternativ pro předcházení vzniku KO, resp. pro nakládání s jeho biologicky rozložitelnou složkou
4. vysoká produkce stavebního odpadu zatěžující zařízení pro ukládání odpadů i místní komunikace (předpoklad časově omezeného působení)
5. nedostatečné povědomí občanů o důležitosti třídění odpadů a způsobů nakládání s nimi
6. menší počet lokálních firem v oblasti odpadového hospodářství jako možných alternativních partnerů pro nakládání s KO

Příležitosti

1. další rozvoj spolupráce obcí na základě dosavadních zkušeností se vzájemnou spoluprací v rámci mikroregionu, podpora centrálního města ORP menším obcím
2. ochota a vůle představitelů obcí doplňovat a rozvíjet infrastrukturu a systém pro nakládání s odpady
3. dostupnost dotační podpory pro rozvoj infrastruktury pro nakládání s odpady
4. dostupnost jiných poskytovatelů služeb v odpadovém hospodářství z okolních regionů
5. další aktivity obcí i partnerů v oblasti osvěty, ekologické výchovy a propagace

Hrozby

1. direktivní zásah do fungujícího systému nakládání s odpady
2. změny legislativních podmínek vedoucí k dalším omezením a striktním limitům v nakládání s odpady a novým nákladům v systému (např. striktní požadavky pro ukládání bioodpadu)
3. zvyšování nákladů na odpadové hospodářství obcí
4. nastavení takových podmínek dotací pro budování nových zařízení, že se pro obce stanou nedostupnými

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Svozové společnosti, poplatky

Poplatek za svoz KO je v obcích ORP nejčastěji **ve výši 500,- Kč**. Obce na odpadové hospodářství doplácí částky od 50,- Kč na 1 občana po 250,- Kč na 1 občana. Ceny za nakládání s odpadem jsou v obcích vesměs totožné. Poplatek za uložení KO na skládku odpadu je pro obce svozové oblasti Ekola stanoven ve výši 1 205,- Kč bez DPH, výše konečné ceny se pak liší především druhou složkou celkové ceny, tj. různou cenou za dopravu a manipulaci, která je dána velikostí obce, dojezdovou vzdáleností, počtem nádob nebo četností svozů. Průměrná cena za svoz KO je pro většinu území (společnost Ekola) 2 200,- Kč. Nejbližší svozovou společností působící v okolních obcích je společnost Eko Bi s.r.o., která zajišťuje svoz KO také v Dlouhé Třebové.

Infrastruktura a zařízení pro nakládání s odpady

V území ORP jsou provozovány **2 sběrné dvory**. **Sběrný dvůr v Ústí nad Orlicí** aktuálně prochází zásadní rekonstrukcí a rozšířením, **sběrný dvůr v lokalitě skládky TKO Ekola** pak slouží především pro separaci KO dovezených na skládku občanů. V dalších obcích jsou provozována **především sběrná místa**, přičemž mnohá z nich se svým rozsahem a provozem téměř neliší od sběrných dvorů, pouze v nich není shromažďováno tak široké spektrum odpadů. V území ORP pak fungují **2 sběrné odpady**, především kovových. Kapacitu všech uvedených zařízení lze označit za dostatečnou, závislou především na četnosti svozu nádob pro shromažďování odpadů.

Pro **nakládání s BRKO** je v území ORP provozováno **jediné zařízení, a to kompostárna v prostoru skládky TKO Ekola**. Nakládání s BRO je obecně pravděpodobně nejproblematičtější místem v celém spektru odpadového hospodářství v regionu. **Pravidelný svoz BRKO** od občanů je zaveden **pouze v Libchavách**, v dalších obcích včetně Ústí nad Orlicí je BRKO shromažďován pouze ve **velkoobjemových kontejnerech** a svážen nejčastěji na kompostárnu Ekola. Z hlediska nakládání s BRKO je v obcích dosud široce rozšířena dlouhodobá praxe spolupráce obcí a místních zemědělských podniků, příp. svozu na tradiční lokality přímo v obcích.

V území ORP **není provozována žádná třídící linka** ani jakékoli zařízení na energetické využití odpadů.

Produkce odpadů

Produkce odpadů je v území ORP ve sledované časové řadě roků 2008 - 2012 **dlouhodobě stabilní a činí přibližně 27 000 t odpadu za rok**. Výrazný nárůst produkce odpadů v roce 2012 (přibližně o 15 tis. t) je způsoben nárůstem množství stavebního odpadu a je dáný realizací velkých veřejných staveb v území (železniční koridor, kanalizace). Tato skutečnost výrazně ovlivňuje hodnoty, z nichž analýza čerpá a vypovídací schopnost některých ukazatelů. Proto je v některých srovnáních použita časová řada pouze do roku 2011. Celková produkce odpadů na obyvatele činí v území ORP 1 000 kg na obyvatele/rok, z pohledu produkce odpadů, jejichž původcem jsou obce, **jde o 462 kg na obyvatele/rok**. Ve srovnání s produkcí odpadů v celém Pardubickém kraji jde o podprůměrnou hodnotu.

Podíl nebezpečného odpadu na produkci všech odpadů činí pro území ORP 5 %, přibližně 1 200 t za rok, obcemi je produkováno 454 t NO za rok (tj. 3,7 % všech odpadů produkováných obcemi). Tato hodnota představuje produkci 50 kg/obyvatel, z hlediska produkce NO obcemi pak jde o 17 kg NO/rok. S ohledem na rozšiřování sběrného dvora v Ústí nad Orlicí se v příštích letech předpokládá navýšování produkce NO jak v absolutních hodnotách, tak v přepočtu na obyvatele.

Z hlediska produkovaného množství jsou **nejvýznamnější stavební a demoliční odpady** (podíl na celkové produkci přibližně 41 %), komunální odpady (podíl přibližně 42 %) a odpady ze zařízení na zpracování odpadu, ČOV (podíl 5 %). Podíl dalších skupin odpadů na celkové produkci je již mnohem nižší.

Z hlediska analýzy a navrhovaných opatření k nakládání s odpady je samozřejmě **nejdůležitější komunální odpad**. Jeho produkce je v území ORP poměrně **stabilní, dlouhodobě přibližně 11 tis. t**. Nejvýznamnější složkou komunálního odpadu je **směsný komunální odpad**. Jeho podíl na celkovém množství KO činí **65 %** (celkem 7 tis. t). Následuje **biologicky rozložitelný odpad** s podílem téměř 10 % na celkovém množství KO, objemný odpad (podíl 8 %) a dále papírové a lepenkové obaly (4 %), plastové obaly (2,5 %) a sklo (2,3 %).

Produkce separovaného odpadu (při sledování složek papíru, skla, plastů a nápojových kartonů) se v území ORP v dlouhodobém pohledu zvyšuje. Od roku 2009, kdy množství separovaného odpadu činilo 1 143 t, došlo ke zvýšení produkce separovaného odpadu na 1 413 t v roce 2011 (tj. téměř 53 kg na 1 obyvatele). Z hlediska separovaného odpadu produkovaného pouze obcemi se jedná o 940 t, tj. 35 kg/obyv. (data MŽP). Nejvýznamnější složkou separovaného odpadu je **papír, jehož občané vytrídí téměř 13 kg/obyv.** (pouze odpad produkovaný obcemi). Množství vytríděných plastů a skla je pak srovnatelné (skla 10 kg /obyv., 8 kg/obyv. plastů v roce 2012 – vše pouze za obce dle dat MŽP). Produkce **nápojových kartonů** je pak zanedbatelná.

Produkce BRO a BRKO i přes dílčí propad roku 2010 dlouhodobě roste, v roce 2012 na 13 450 t BRO a 10 005 t BRKO, což představuje meziroční nárůst BRO o 12 %, resp. o 9 % BRKO. Při bližším pohledu na druhy bioodpadů je nejvýznamnějším kompost nevyhovující jakosti (1 712 t v roce 2012) a biologicky rozložitelný odpad (jako konkrétní druh odpadu č. 200201) (1 147 t v roce 2012).

Bližší pohled na produkci biologicky rozložitelného odpadu produkovaného pouze obcemi pak ukazuje (dle tab. č. 98a), že produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) činí 13,7 % z celkového množství BRKO. Z hlediska měrné produkce se v ORP produkuje nadprůměrné množství BRKO i biologicky rozložitelného odpadu ve srovnání s průměrem Pardubického kraje (308 kg BRKO/obyv., resp. 42 kg odpadu č. 2002201/obyv.). Jedná se však vesměs o odpad produkovaný (a tedy separovaný a evidovaný) ve městě Ústí nad Orlicí nebo velkých obcích.

Nakládání s odpady

Analýza nakládání s odpady v území ORP je výrazně ovlivněna **provozem skládky TKO Ekola České Libchavy**, jejímž provozním dosahem je polovina Pardubického kraje a také část kraje Královéhradeckého. Např. směsný komunální odpad je v území ORP skládkován v množství **přibližně 5x větším** než kolik činí produkce SKO v území ORP (pro rok 2012 produkce SKO 7 467 t, skládkováno bylo 38 430 t). Naopak naprostá většina separovaného odpadu je z území odvážena ke zpracování do jiných regionů, v území ORP je pouze naprosto menšinový podíl těchto odpadů skládkován.

Náklady a příjmy na odpadové hospodářství

Náklady na odpadové hospodářství činí u obcí území ORP Ústí nad Orlicí přibližně **22,5 mil. Kč za rok**. Náklady jsou ve sledovaném období let 2010 - 2012 v zásadě stabilní. Zcela dominantní položkou nákladů jsou náklady na sběr a svoz komunálních odpadů (téměř stabilně 96 % všech nákladů). Sběr a svoz nebezpečných odpadů představuje pouze 1,3 % celkových nákladů na odpadové hospodářství.

Příjmy obcí v oblasti nakládání s odpady jsou pro většinu obcí tvořeny **poplatkem občanů za komunální odpad**. Suma za všechny obce území ORP pro tento poplatek činila v roce 2012 **12,4 mil. Kč**. Rozdíl mezi náklady a příjmy odpadového hospodářství je hrazen **z rozpočtů obcí** v roce 2012 přibližně se jednalo o **10 mil. Kč**.

Na základě provedené SWOT analýzy, identifikace silných a slabých stránek a analýzy rizik odpadového hospodářství na území ORP Ústí nad Orlicí lze uvést tyto **hlavní závěry pro oblast odpadového hospodářství v území ORP Ústí nad Orlicí**:

- v území je vytvořen spolehlivý a dlouhodobě fungující systém nakládání s komunálními odpady
- nakládání s odpady je zásadně ovlivněno provozem skládky TKO Ekola České Libchavy a obecně činností silného partnera EKOLA České Libchavy s.r.o.
- v obcích probíhá systém separace odpadů (plasty, sklo, papír apod.), v rámci kraje vesměs na podprůměrné úrovni. Systém je však vhodné dále rozvíjet a doplňovat, tak aby podíl separované složky odpadů byl stále vyšší.
- v obcích jsou vybudována základní zařízení pro shromažďování odpadů (sběrná místa, sběrné dvory), která jsou modernizována a doplňována
- v území je vysoká produkce biologicky rozložitelného odpadu, pro jehož využití není vytvořena odpovídající infrastruktura (v území provozována pouze jediná kompostárna v prostoru skládky TKO) a není rozvinuto domácí a komunitní kompostování
- rizika a ohrožení pro chod stávajícího systému nakládání s odpady lze spatřovat především ve vnějších rizicích, na která mají obce velmi malý vliv, příp. v chování občanů k nakládání s odpady a obecně k životnímu prostředí v nejbližším okolí.

NA ZÁKLADĚ PROVEDENÉ ANALÝZY JSOU NAVRHOVÁNA TATO TÉMATA, KTERÁ ODPOVÍDAJÍ POTŘEBÁM NAKLÁDÁNÍ S ODPADY V ÚZEMÍ ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ:

- Nedostatečně využitý potenciál separace bioodpadů
- Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí.

Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy **problémové okruhy**, které byly podrobeny **ověření ve fokusních skupinách**. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců samospráv z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je **definování cílů ve vymezených problémových tématech**. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

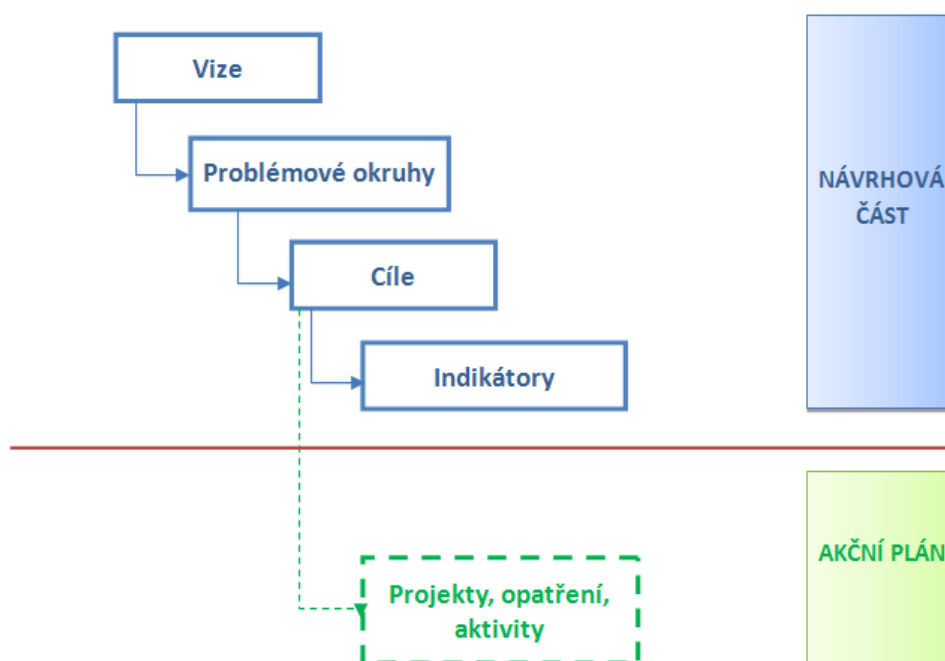
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povin-

ným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je společný poradenský, právní a vzdělávací servis na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoři inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní vzdělání a základ do života. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných sociálních služeb zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb odpadového hospodářství, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1. Nedostatečné materiální využití bioodpadů		Problémová oblast 2. Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů	
	cíl 1.1 Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností	cíl 1.2 Vybudovat infrastrukturu pro sběr a materiálové využití bioodpadů v území ORP	cíl 2.1 Zvýšit úroveň separace odpadů	cíl 2.2 Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize vyjadřuje jasný směr rozvoje území, kterým se dotčené obce chtějí společně vydat. Je formulována jako **budoucí stav**, kterého chtějí obce realizací této strategie dosáhnout v roce 2024 a současně jako marketingový nástroj (viz slogan). Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat.

slogan: „ Ústeckoorlicko – společně a efektivně “

VIZE ROKU 2024 – ÚZEMÍ SO ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je **společný poradenský, právní a vzdělávací servis** na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní **vzdělání a základ do života**. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných **sociálních služeb** zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb **odpadového hospodářství**, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

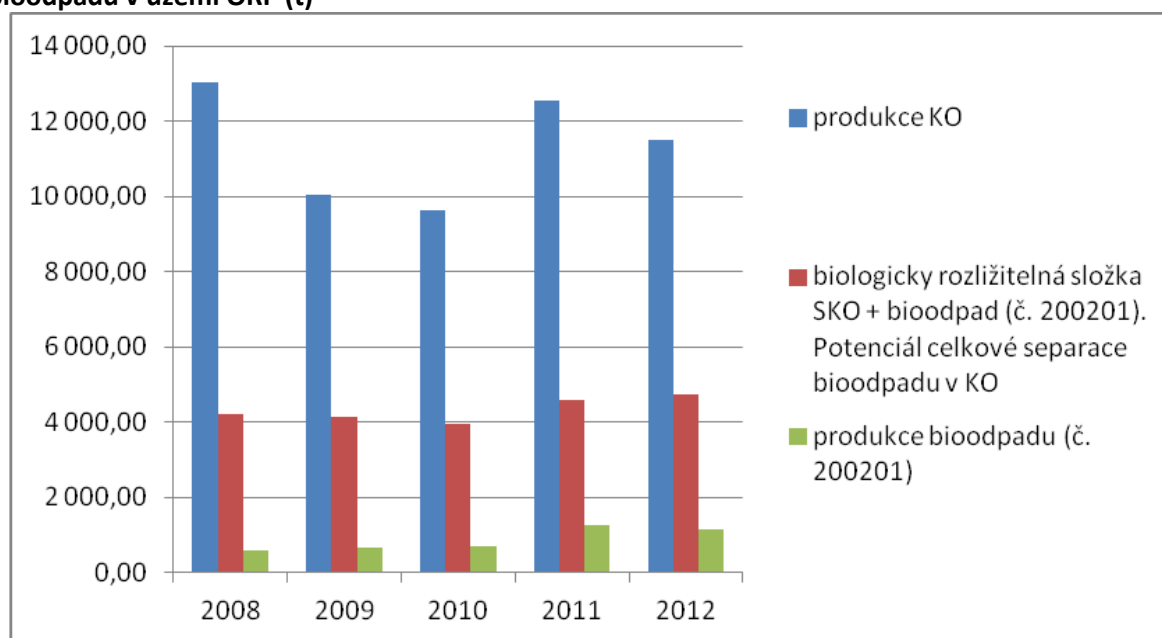
PROBLÉMOVÁ OBLAST 1.

NEDOSTATEČNÉ MATERIÁLNÍ VYUŽITÍ BIOODPADŮ

Věcné argumenty a popis problémového okruhu

V území ORP Ústí nad Orlicí je produkováno více než 1 tis. t biologicky rozložitelného odpadu (č. 200201) (1 147 t v roce 2012). Jde přibližně o 4% všech odpadů a téměř 10% komunálních odpadů. Předpoklad produkce biologicky rozložitelných odpadů je však 5x vyšší, téměř 5,5 tis. t biologicky rozložitelného komunálního odpadu (hmotnost BRKO je dána přepočtením obsahu biologicky rozložitelné složky v komunálním odpadu) a jeho podíl na celkovém množství KO činí přibližně 45%! Z hlediska biologicky rozložitelných odpadů produkováných přímo obcemi a jejich možného využití jde nutně se zaměřit především na biologicky rozložitelný odpad (200201), jehož produkce činí 1129 t.

Obr.č. 13 : Produkce vybraných složek komunálních odpadů s ohledem na potenciál separace bioodpadu v území ORP (t)

Zdroj dat: viz Příloha č.5.5.2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

V území je provozováno jediné zařízení pro nakládání s BRKO, a to kompostárna v prostoru skládky TKO v Českých Libchavách. Další zařízení pro nakládání s BRKO jsou provozována v Letohradě a Chocni. V území ORP je zavedený systém separace a svozu BRKO pouze v obci Libchavy. V Ústí nad Orlicí je separován pouze bioodpad z údržby městské zeleně, který je shromažďován ve velkoobjemových kontejnerech. Bioodpad z obou systémů je svážen na kompostárnu České Libchavy.

V dalších obcích není s bioodpadem nakládáno vůbec. Není z komunálního odpadu (příp. ze SKO) separován (a je tak ukládán na skládkách) nebo je odkládán na nevyhovujících dočasných uložistištích. Lze tedy konstatovat, že obce v současnosti nejsou vhodně připraveny na nové podmínky omezování skládkování a zvláště na budoucí požadavky na separaci bioodpadů.

Příčiny problému

Jako příčiny stávajícího stavu nakládání s bioodpadem v území lze uvést:

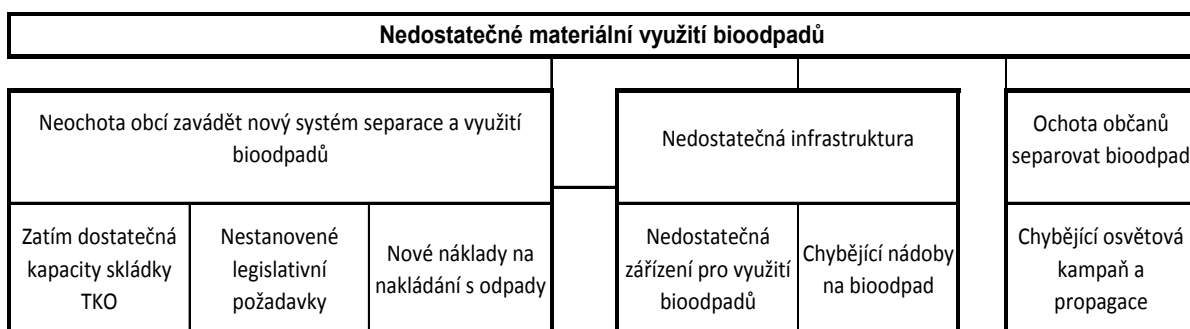
- Nestanovený striktní legislativní požadavek na separaci bioodpadů v minulém období a s tím související nižší motivaci obcí k řešení problému
- Vysoké provozní náklady při využití stávajících zařízení pro nakládání s bioodpadem (především náklady na dopravu)
- Dostatečná kapacita skládky TKO, která nenutí provozovatele omezovat množství přijímaných odpadů nebo vymezovat některé složky přijímaných odpadů
- Nedostatečná infrastruktura pro shromažďování biologicky rozložitelného odpadu (separační nádoby a systémy svozu) a jeho využití (kompostárny)
- Nové náklady obcí při zavedení systému nakládání s bioodpady (především provozní)
- Menší povědomí občanů o způsobech a potřebnosti separace bioodpadů

Základní výzvou pro obce území ORP v oblasti nakládání s bioodpady je příprava systému infrastruktury pro nakládání a využití bioodpadů (investice jsou podporované dotacemi OPŽP) a také osvěta a vzdělávání občanů v oblasti separace bioodpadů (a jiných složek KO). Zde se téma separace a využití bioodpadů prolíná s problémovým okruhem č. 2 Nižší úroveň separace využitelných složek odpadů.

Důsledky neřešení problému

- Stále vysoký podíl skládkovaného bioodpadu a s tím související vysoké náklady na odstranění SKO
- Snížení kapacity zařízení skládkování materiálově využitelným odpadem a tedy zvyšování naléhavosti problému dalšího odstraňování SKO obecně
- Neplnění legislativních podmínek EU a ČR pro nakládání s bioodpady přijímaných v nedaleké budoucnosti a s tím související postihy obcí
- Ochuzení půdy a životního prostředí obecně o organickou hmotu důležitou pro pěstování zemědělských plodin, veřejnou zeleň, zadržování vody v krajině apod.

Obr.č. 14 : Strom problémů pro problémovou oblast č. 1

PROBLÉMOVÁ OBLAST 2.

NIŽŠÍ ÚROVEŇ SEPARACE VYUŽITELNÝCH SLOŽEK KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

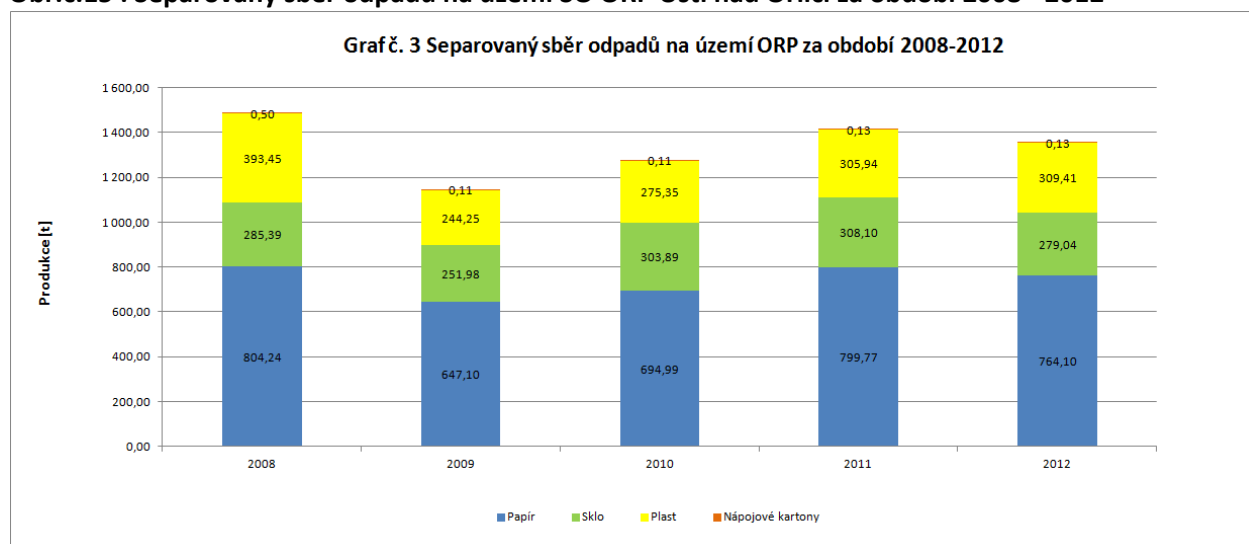
Popis a věcné argumenty problému:

V území ORP Ústí nad Orlicí je produkováno stabilně přibližně 11 tis. t KO za rok, z toho je více než 7 tis. tun směsného KO za rok, přičemž jehož množství stále roste. V území je velký potenciál pro zvyšování úrovně separace odpadů a tím také zároveň snižování množství směsného KO (ve prospěch dílčích využitelných složek odpadů).

Úroveň separace využitelných složek KO a tedy měrná produkce separovaných odpadů na obyvatele je v ORP podprůměrná ve srovnání s průměrnými hodnotami za celý Pardubický kraj a to při stavu, kde hustota sběrné sítě (tedy počtu nádob na separaci) je v rámci kraje v zásadě průměrná.

V území ORP jsou separovány všechny základní složky jako je papír, sklo a plasty, doplňkově pak textil příp. nápojové kartony.

Obr.č.15 : Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Ústí nad Orlicí za období 2008 - 2012

Zdroj dat: viz Příloha č. 5.5.4 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Lze říci, že jednoznačně nejvýznamnější složkou separovaných odpadů je papír (produkce v území přibližně 800 t/rok), produkce plastů a skla je srovnatelná. Ve všech obcích jsou základní složky separovány, a to různou formou (samostatné nádoby – zvony, pytlový sběr, sběrná místa). Pro další zvýšení podílu separovaných odpadů je potřebné stávající síť nádob (infrastrukturu) doplnit a optimalizovat. Doplňujícím opatřením (avšak nikoli méně významným) je pak vzdělávání a osvěta občanů v oblasti významu separace odpadů, jejich způsobů a přínosů nebo o využití separovaných odpadů. Opatření je možné realizovat např. informační kampaní v obcích, spoluprací se školami v území a spoluprací s odpadovými firmami. Při přípravě všech kroků v oblasti vzdělávání a osvěty lze jako programový základ a oporu využít Program předcházení vzniku odpadů ČR.

Příčiny problému

Mezi hlavní příčiny, které limitují další zvýšení podílu separovaných odpadů, patří:

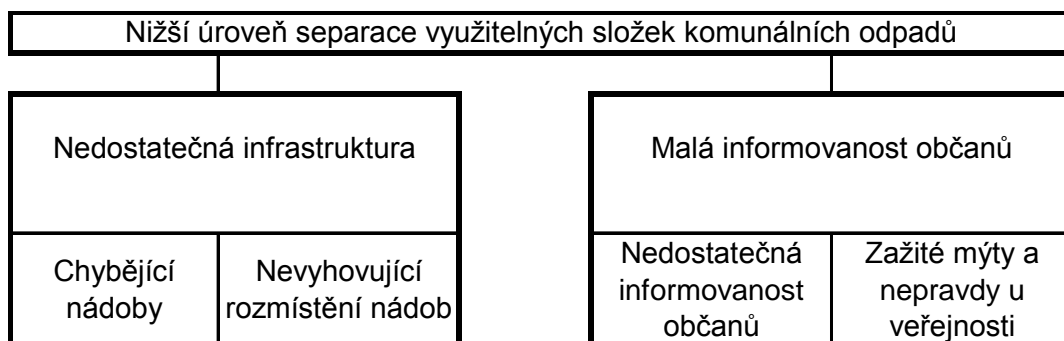
- Nerovnoměrné rozmístění sběrných nádob v některých obcích nebo oblastech (a tedy jejich lokálně jejich nedostatečný počet) spojené s neuspokojivou infrastrukturou separačních hnízd
- Nevyhovující rozmístění sběrných nádob v území
- Nedostatečná informovanost občanů o významu a způsobech separování odpadů
- Zažití mýty a nepravdy o využití separovaných odpadů u veřejnosti (skládání separovaných plastů apod.)
- Nevhodně nastavený systém separace odpadů v některých obcích. Neefektivní kombinace několika systémů (sběrná místa – pytlový sběr), nevyhovující termíny svozu sběrných nádob.

Důsledky neřešení problému

Důsledky neřešení stávající situace v oblasti separace odpadů jsou následující:

- Vyšší podíl smíšeného KO ukládaného na skládku
- Vyšší náklady obcí na odstranění KO a s tím související nižší příjmy ze separace odpadů
- Ukládání využitelných složek odpadů na skládky a tím zbytečné snižování jejich kapacity
- Nižší úroveň zodpovědnosti obyvatel a tím také menší vztah k místu svého bydliště

Obr.č. 16 : Strom problému pro problémovou oblast č. 2

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémová oblast 1	Nedostatečné materiální využití bioodpadů
Cíl 1.1	Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností
Popis cíle	V obcích území ORP není až na výjimky vybudován a provozován systém nakládání s bioodpady. S ohledem na budoucí legislativní nařízení a především s ohledem na potřebu snížení množství bioodpadu ukládaného na skládku je zapotřebí vytvořit systém, který vytvoří podmínky pro separaci, shromažďování, manipulaci a využití bioodpadu. Protože jsou v území různě velké obce (od centra Ústí nad Orlicí přes velké obce jako Dolní Dobrouč až po skutečně malé obce) a zároveň mají jednotlivé obce různé podmínky a potřeby v oblasti nakládání s bioodpady (někde je základní systém vytvořen, v jiných je naprosto neefektivní systém svozu samostatných nádob na bioodpad, v některých částech území je možné využívat domácí kompostování, v jiných nikoliv) je zapotřebí posoudit situaci v každé obci individuálně a navrhnout optimální způsob nakládání s bioodpadem. Zároveň však k návrhům řešení přistupovat tak, aby byly rámci meziobecní spolupráce efektivní a pro obce finančně příznivé.
Hlavní opatření	A.1 Podrobný průzkum stávajícího řešení nakládání s bioodpadem v obcích včetně všech zařízení pro jeho shromažďování a využití A.2 Vyhodnocení stávajících podmínek separace bioodpadů, charakteru území a zástavby a požadavků obcí. A.3 Ověření možností zapojení zemědělských subjektů do systému nakládání s bioodpady A.4 Návrh optimálního řešení nakládání s bioodpadem pro každou obec (v rámci meziobecní spolupráce v území ORP) B.1 Stanovení předběžných provozních nákladů pro zvolená řešení B.2 Návrh možností dotační podpory pro zvolená řešení nakládání s bioodpadem, určení rozpočtu a požadavků na spolufinancování obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátory výsledku: 1 – Počet obcí zapojených do některého ze systémů nakládání s bioodpadem Indikátory výstupu: 1.1 – Počet připravených záměrů – způsob nakládání s bioodpadem pro jednotlivé obce
Správce cíle	Manažer svazku Regionu Orlicko-Třebovsko

Problémová oblast 1	Nedostatečné materiální využití bioodpadů
Cíl 1.2	Vybudovat infrastrukturu pro sběr a materiálové využití bioodpadů v území ORP
Popis cíle	<p>V návaznosti na realizaci cíle 1.1 pořídit nádoby pro shromažďování a separaci bioodpadů a vybudovat zařízení pro jejich využití.</p> <p>V území je provozována jediná kompostárna (v prostoru skládky SKO České Libchavy), separace bioodpadu probíhá ve značně omezené míře, vybavení obcí nádobami na separaci bioodpadů je nedostatečné.</p> <p>Na základě zpracovaných návrhů řešení nakládání s bioodpadem dodat obci kompostéry pro domácí kompostování, nádoby na bioodpad a velkoobjemové kontejnery pro shromažďování bioodpadu. Vždy s ohledem na systém zvolený v příslušné obci. Zároveň pro vybrané lokality navrhnout a vybudovat kompostárny, zařízení pro využití bioodpadů, která budou využívána více obcemi dle dojezdové vzdálenosti a dalších vazeb.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Zpracování analýzy potřebnosti počtu nádob v jednotlivých obcích</p> <p>A.2 Návrh optimálního rozmístění a využití nádob</p> <p>A.3 Výběr lokalit pro vybudování kompostáren</p> <p>A.4 Zpracování přípravných studií a projektových dokumentací pro výstavbu kompostáren</p> <p>B.1 Prověření dotačních zdrojů na nákup nádoba vybudování infrastruktury pro nakládání s bioodpady</p> <p>B.2 Zajištění vlastních zdrojů financování, a to doplnkově k dotační podpoře nebo zajištění celé investice</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Indikátory výstupu:</p> <p>1.2a – Celková kapacita budovaných zařízení pro nakládání s bioodpadem</p> <p>1.2b – Počet obcí zapojených do záměrů budování infrastruktury pro shromažďování a zpracování bioodpadů</p>
Správce cíle	Starosta obce Dlouhá Třebová

Problémová oblast 2	Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů
Cíl 2.1	Zvýšit úroveň separace odpadů
Popis cíle	<p>Úroveň separace odpadů je v území OPR Ústí nad Orlicí nedostatečná se značným potenciálem zvýšení množství separovaných složek KO. Stávající situaci, jejímž důsledkem je velké množství odpadu ukládaného na skládku, je možné zlepšit zvýšením počtu nádob na separaci odpadů.</p> <p>Cílem je tak provedení koordinovaných činností, které zlepší dostupnost nádob pro separaci odpadů a komfort pro veřejnost v této oblasti.</p>

Hlavní opatření	A.1 Provedení analýzy stávajících způsobů a rozsahu separace odpadů v jednotlivých obcích A.2 Projednání a stanovení rozšířených možností separace odpadů se svozovými společnostmi a odběrateli odpadů A.3 Návrh dovybavení obcí nádobami na separaci odpadů, zřízení sběrných hnízd, a zavedení doplňujících způsobů separace a shromažďování odpadů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku: a. – Počet obcí zapojených do společného záměru podpory separování odpadů Indikátory výstupu: 2.1a – Počet nově zakoupených nebo nově pronajatých nádob na separaci odpadů 2.1b – Množství separovaného odpadu (především základních složek papír, plast, sklo) ve srovnání s celkovou produkcí KO
Správce cíle	Starosta města Brandýs nad Orlicí

Problémová oblast 2	Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů
Cíl 2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady
Popis cíle	Jednou z možností jak zvýšit podíl materiálově využitých odpadů na celkové produkci KO (příp. SKO) je osvětová a vzdělávací činnost pro oblast třídění odpadů zaměřená na veřejnost. Cílem je srozumitelnou, moderní a nenásilnou formou upozornit na možnosti a přínosy separace odpadů a její důležitost.
Hlavní opatření	A.1 Příprava informační kampaně s různými formami oslovení veřejnosti a ve spolupráci se subjekty v odpadovém hospodářství A.2 Zapojení škol v území do propagace vzdělávacích aktivit
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku: a. – Počet obcí zapojených do společné informační kampaně Indikátory výstupu: 2.2a - Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost 2.2b - Počet akcí v rámci společné informační kampaně 2.2c - Počet adresně oslovených cílových skupin v rámci informační kampaně (akce pro děti v MŠ, akce pro ZŠ, akce pro teenagery, dospělé obyvatele apod.) 2.2d - Počet účastníků akcí zaměřených na osvětu v oblasti nakládání s odpady 2.2e - Počet vydaných tiskovin (letáky, brožury...)
Správce cíle	Starosta města Brandýs nad Orlicí

5.2.4.Indikátory

Problémová oblast č. 1	Nedostatečné materiální využití bioodpadů		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do některého ze systémů nakládání s bioodpadem		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán		10	14
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Počet obcí, které jsou zapojeny do některého ze společných systémů nakládání s bioodpadem, tzn. uceleného a koordinovaného svazu a využití bioodpadu v řádném režimu.		
Metodika a výpočet:	Počet spolupracujících obcí		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a MěÚ Ústí nad Orlicí		

Cíl 1.1	Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet připravených záměrů – způsobů nakládání s bioodpadem pro jednotlivé obce		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí		
Roky	2014	2016	2018
Plán		3	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Cílem je pro každou obec navrhnout optimální, efektivní řešení nakládání s bioodpadem. A zároveň tyto jednotlivé záměry propojit v rámci území ORP. Měřitelným indikátorem budou navržené způsoby různého nakládání s bioodpadem (kompostéry, komunitní kompostárna, nádoby na bioodpad apod.). Tedy nikoliv počet záměrů pro jednotlivé obce (kdy pro více obcí může být navržen stejný systém nakládání s bioodpadem).		
Metodika a výpočet:	Počet zpracovaných záměrů		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a MěÚ Ústí nad Orlicí, svazek obcí		

Cíl 1.2	Vybudovat infrastrukturu pro sběr a materiálové využití bioodpadů v území ORP		
Číslo indikátoru	1.2a		
Název indikátoru	Celková kapacita budovaných zařízení pro nakládání s bioodpadem		
Měrná jednotka	t		
Správce měřítka	Starosta obce Dlouhá Třebová		
Roky	2014	2016	2020
Plán		10 500	11 500
Skutečnost	10 000		
Popis měřítka:	Pro nakládání s bioodpadem je potřeba dobudovat další zařízení, kde bude bioodpad dále zpracováván a využíván (především komunitních kompostáren). V současné době je v území ORP provozována kompostárna Ekola České Libchavy s kapacitou 10 000 t. Tato kapacita je pro obce ORP dostatečná, avšak zařízení nevyhovuje pro všechny obce z hlediska dopravní dostupnosti. Proto se předpokládá dobudování několika menších zařízení pro obce z okrajových území ORP.		
Metodika a výpočet:	Obce zapojené do systému společného využívání služeb nebo úzce spolupracující v oblasti nakládání s odpady.		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Ústí nad Orlicí, příslušné obce		

Cíl 1.2	Vybudovat infrastrukturu pro sběr a materiálové využití bioodpadů v území ORP		
Číslo indikátoru	1.2b		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do záměrů budování infrastruktury pro shromažďování a zpracování bioodpadů		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Dlouhá Třebová		
Roky	2014	2016	2020
Plán		10	14
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	Pro nakládání s bioodpadem je potřeba dobudovat další zařízení, kde bude bioodpad dále zpracováván. Zařízení budou budována ve vhodných lokalitách tak, aby infrastruktura byla dostupná pro co nejvíce obcí. Plánovaná hodnota indikátoru bude upravována dle návrhů zpracovaných v rámci cíle 1.1.		
Metodika a výpočet:	Obce zapojené do systému společného využívání služeb nebo úzce spolupracující v oblasti nakládání s odpady.		
Zdroj čerpání dat:	MěÚ Ústí nad Orlicí, příslušné obce		

Problémová oblast č.2	Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do společného záměru podpory separování odpadů		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta Města Brandýs nad Orlicí		
Roky	2014	2016	2018
Plán	0	7	12
Skutečnost	0	0	0
Popis měřítka:	Počet obcí, které jsou zapojeny do společného záměru a dílčích projektů podpory separace odpadů (doplnění nádob, zlepšení podmínek pro separování odpadů, informační kampaň apod.)		
Metodika a výpočet:	Počet obcí dle evidence společného záměru		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a svazku obcí		

Cíl 2.1	Zvýšit úroveň separace odpadů a prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.1a		
Název indikátoru	Počet nově zakoupených nebo nově pronajatých nádob na separaci odpadů		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán	0	40	60
Skutečnost	0	0	0
Popis měřítka:	Počet nových nádob na separaci plastů, skla a papíru dodaných do obcí prostřednictvím společné aktivity svazku obcí nebo jiného sdružení obcí ORP		
Metodika a výpočet:	Počet nádob v obcích dodaných koordinovaně v rámci plnění společného cíle		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obecních úřadů, příp. svazku obcí nebo svozové společnosti		

Cíl 2.1	Zvýšit úroveň separace odpadů a prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.1b		
Název indikátoru	Množství separovaného odpadu (základních složek papír, plast, sklo, nápojové kartony) ve srovnání s celkovou produkcí KO		
Měrná jednotka	t		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2012	2016	2018
Plán	835	871	964
Skutečnost	835	835	835
Popis měřítka:	Množství tun separovaného komunálního odpadu (papír, sklo, plasty, nápojové kartony), jejichž původcem je obec. Množství uvedených druhů odpadu evidované obcemi.		

Metodika a výpočet:	Množství tun shromážděných druhů odpadů dle evidence obcí a svozové společnosti. Papír č. 150101 a 200101, sklo č. 150107 a 200102, plasty č. 150102 a 200139, nápojové kartony č. 150105.
Zdroj čerpání dat:	Evidence obecních úřadů, ISOH, Eko-kom, a.s.

Problémová oblast č.2	Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do společné informační kampaně		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta Města Brandýs nad Orlicí		
Roky	2014	2016	2018
Plán	0	7	12
Skutečnost	0	0	0
Popis měřítka:	Počet obcí, které jsou zapojeny do společného záměru a dílčích projektů podpory separace odpadů (doplnění nádob, zlepšení podmínek pro separování odpadů, informační kampaň apod.)		
Metodika a výpočet:	Počet obcí dle evidence společného záměru		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a svazku obcí		

Cíl 2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.2a		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán	0	12	14
Skutečnost	0	0	0
Popis měřítka:	Počet obcí zapojených do informační kampaně zaměřené na zvýšení úrovně separace odpadů.		
Metodika a výpočet:	Součet subjektů zapojených do informační kampaně		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a organizátora kampaně		

Cíl 2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.2b		
Název indikátoru	Počet akcí v rámci společné informační kampaně		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán	 	3	7
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Počet akcí realizovaných v rámci společné kampaně (vydání materiálů a letáků, soutěže, setkání s veřejností, informační texty apod.)		
Metodika a výpočet:	Součet jednotlivých prvků informační kampaně		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a organizátora kampaně		

Cíl 2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.2c		
Název indikátoru	Počet adresně oslovených cílových skupin v rámci informační kampaně		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán	 	3	5
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Jednotlivé součásti informační kampaně by měly být zacíleny na konkrétní cílovou skupinu obyvatel, především věkově rozlišenou. Informační kampaň by tam měla být adresná a efektivní. V rámci indikátoru bude sledován počet cílových skupin, pro které budou součástí informační kampaně určeny.		
Metodika a výpočet:	Součet subjektů zapojených do informační kampaně		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a organizátora kampaně		

Cíl 2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.2d		
Název indikátoru	Počet účastníků akcí zaměřených na osvětu v oblasti nakládání s odpady		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán	 	300	800
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Součástí informační kampaně by měly být i akces přímým kontaktem a přínomou účastí veřejnosti (soutěže, informační setkání, prezentace techniky nebo zařízení). Počet účastníků takových setkání je měřítkem tohoto indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Počet občanů – účastníků pořádaných akcí.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a organizátora kampaně		

Cíl 2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.2e		
Název indikátoru	Počet vydaných tiskovin (letáky, brožury...)		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer svazku obcí ROT		
Roky	2014	2016	2018
Plán		2	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jednou ze základních součástí informační kampaně bude vydání tiskovin informujících veřejnost o způsobech třídění odpadu, jeho smyslu, přínosech apod. Měřítkem indikátoru je počet druhů (nikoli kusů) tiskovin vydaných v rámci kampaně.		
Metodika a výpočet:	Počet vydaných druhů tiskovin		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí a organizátora kampaně		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Strategie bude dle dosavadních jednání a konsensu obcí ORP realizována prostřednictvím jejich společného svazku obcí **Regionu Orlicko – Třebovsko**, přestože členskými obcemi svazku je i několik dalších obcí ze sousedních ORP. Svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko v území dlouhodobě funguje a představuje pro obce a spolupracující subjekty zkušenou autoritu s dobrými referencemi na již realizované projekty. Model využití stávajícího svazku je také ekonomicky efektivní oproti založení nového svazku, který by musel mít svou vlastní agendu, účetnictví a s tím spojené režijní náklady a některé činnosti by byly duplicitní. Další předností využití modelu stávajícího svazku je možnost zapojení dalších členských obcí ze svazku (i mimo ORP Ústí nad Orlicí) do plánovaných aktivit a rozšíření efektu mimo ORP. Jako nereálný je v případě ORP Ústí nad Orlicí postup realizace strategie přes vlastní město Ústí nad Orlicí, které již od samého počátku schválilo postup projektu Obce sobě právě prostřednictvím svazku obcí Regionu Orlicko – Třebovsko.

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů. Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny
Starostky a starostové obcí ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí (16 osob)
Předseda svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude

v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností	manažer svazku Regionu Orlicko-Třebovsko
1.2	Vybudovat infrastrukturu pro sběr a materiálové využití bioodpadů v území ORP	starosta obce Dlouhá Třebová
2.1	Zvýšit úroveň separace odpadů	starosta města Brandýs nad Orlicí
2.2	Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání sodpady	starosta města Brandýs nad Orlicí

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet obcí zapojených do některého ze systémů nakládání s bioodpadem	manažer svazku obcí ROT
1.1	Počet připravených záměrů – způsobů nakládání s bioodpadem pro jednotlivé obce	manažer svazku obcí ROT
1.2	Počet zařízení pro nakládání s bioodpadem	starosta obce Dlouhá Třebová
2	Počet obcí zapojených do společného záměru podpory separování odpadů a informovanosti veřejnosti	starosta města Brandýs nad Orlicí
2.1a	Počet nových nádob na separaci odpadů	manažer svazku obcí ROT
2.1b	Množství separovaného odpadu	manažer svazku obcí ROT
2.1c	Počet subjektů zapojených do informační kampaně	manažer svazku obcí ROT

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle. Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie:

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje.

Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok². Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování.

² V případě, že se meziobecní spolupráce odehrává na bázi dobrovolného svazku obcí, musí být akční plán v souladu s rozpočtem svazku. Pokud probíhá spolupráce na smluvním základě, pak je potřeba, aby všechny aktivity uvedené v akčním plánu byly financovatelné (a tedy zahrnuté v rozpočtu) z rozpočtů jednotlivých zapojených obcí.

Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíle definované ve strategii:

- 1.1 Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností
- 1.2 Vybudovat infrastrukturu pro shromažďování a zpracování bioodpadů v území
- 2.1 Zvýšit úroveň separace odpadů
- 2.2 Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady

Akční plán pro rok 2015

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Součástí tabulky jsou následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního

plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok. V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.). Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

V území ORP Ústí nad Orlicí je produkováno poměrně velké (v rámci kraje nadprůměrné) množství biologicky rozložitelného odpadu. Protože je v území zároveň nedostatečně rozvinuto domácí a komunitní kompostování a obecně chybí infrastruktura pro kompostování, využití bioodpadu, byla tato oblast zvolena jako klíčová pro další aktivity v oblasti odpadového hospodářství.

Další v oblasti nakládání s bioodpadem budou realizovány v rámci problémové oblasti s názvem „Nedostatečná úroveň separace a využití bioodpadů“, jež zahrnuje tyto cíle spočívající v přípravné fázi a následně vlastní realizaci infrastruktury pro využití bioodpadu:

- Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností
- Vybudovat infrastrukturu pro shromažďování a zpracování bioodpadů v území

Plnění těchto cílů bude sledováno těmito stanovenými indikátory:

- Počet obcí zapojených do některého ze systémů nakládání s bioodpadem (správce - manažer svazku obcí ROT)
- Počet připravených záměrů – způsobů nakládání s bioodpadem pro jednotlivé obce (správce - manažer svazku obcí ROT)
- Počet zařízení pro nakládání s bioodpadem (správce – starosta obce Dlouhá Třebová)

Další problémová oblast, která byla identifikována v oblasti odpadového hospodářství v ORP je nižší (v rámci kraje podprůměrná) úroveň separace využitelných odpadů. Ve většině druhů separovaných odpadů je v ORP dosahováno nižší měrné produkce odpadu na obyvatele, než činí celokrajský průměr nebo produkce v mnoha srovnatelných ORP Pardubického kraje.

V rámci problémového okruhu s názvem „Nižší úroveň separace využitelných složek odpadů“ tak byl určen šířeji zaměřený cíl „Zvýšit úroveň separace odpadů a prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady“, jehož plnění prostřednictvím různých aktivit by mělo být sledováno těmito indikátory:

- Počet obcí zapojených do společného záměru podpory separování odpadů a informovanosti veřejnosti (správce - starosta města Brandýs nad Orlicí)
- Počet nových nádob na separaci odpadů (správce - manažer svazku obcí ROT)
- Množství separovaného odpadu (správce - manažer svazku obcí ROT)
- Počet subjektů zapojených do informační kampaně (správce - manažer svazku obcí ROT)

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie vznikla pod jednotným metodickým vedením projektu Obce sobě. Na strategii pracoval projektový tým Obce sobě pro dané SO ORP Ústí nad Orlicí, které přeneslo tuto roli zaměstnavatele projektového týmu na místní svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko. Projektový tým začal pracovat v listopadu 2013 ve složení koordinátora, analytika a administrátora (všichni na celý úvazek). Od června 2014 byl tým rozšířen o experta na volitelné téma (na třetinový úvazek). Tým využíval metodické podpory Svazu měst a obcí a koordinačního řízení regionální koordinátorky.

Podrobná analytická část, SWOT analýza a první návrhy řešení byly vytvořeny v první polovině roku 2014, v dalším období byla zpracována návrhová část. Ta vychází údajů a závěrů části analytické a z požadavků a potřeb obcí ORP, zvolené problémové oblasti reprezentují aktuálně nejpalčivější témata obcí v oblasti nakládání s odpady. Do přípravy návrhové části, formulace problémových okruhů a cílů bylo zapojeno v různé formě přibližně 12 osob, především z řad zástupců obcí ORP, příp. státní správy a podnikatelských subjektů.

Analytická část a první návrhy řešení byly diskutovány na prvním oficiálním **setkání starostů ORP Ústí nad Orlicí 19.6.2014**. V dalším období byly problémové oblasti a především cíle k nim vztažené konzultovány s vybranými zástupci obcí a dalších partnerů.

Na zpracování strategie v oblasti odpadů SO ORP Ústí nad Orlicí se podílely zejména tyto osoby:

RNDr. Renata Šedová - koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí, zodpovědná za téma školství

- tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz

Mgr. Eva Vaníčková - pracovník pro analýzy a strategie

- tel. 608 638 530, vanickova@ohgs.cz

Ing. Vladimír Hofrichter - data pro analytickou část strategie

- tel. 463 035 027, e-mail hofrichter@ohgs.cz

Mgr. Jaroslav Špajs - expert pro oblast odpadového hospodářství

- tel. 739 027 952, e-mail spajs@ohgs.cz

Do diskusí ohledně analýz a návrhů se dále zapojili:

- starostové všech 16-ti obcí ORP Ústí nad Orlicí
- předseda a správní rada svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko
- pracovníci odboru životního prostředí MěÚ Ústí n.O.
- zástupce společnosti Ekola České Libchavy s.r.o.
- odborné metodické vedení Svazu měst a obcí

5.5. Přílohy

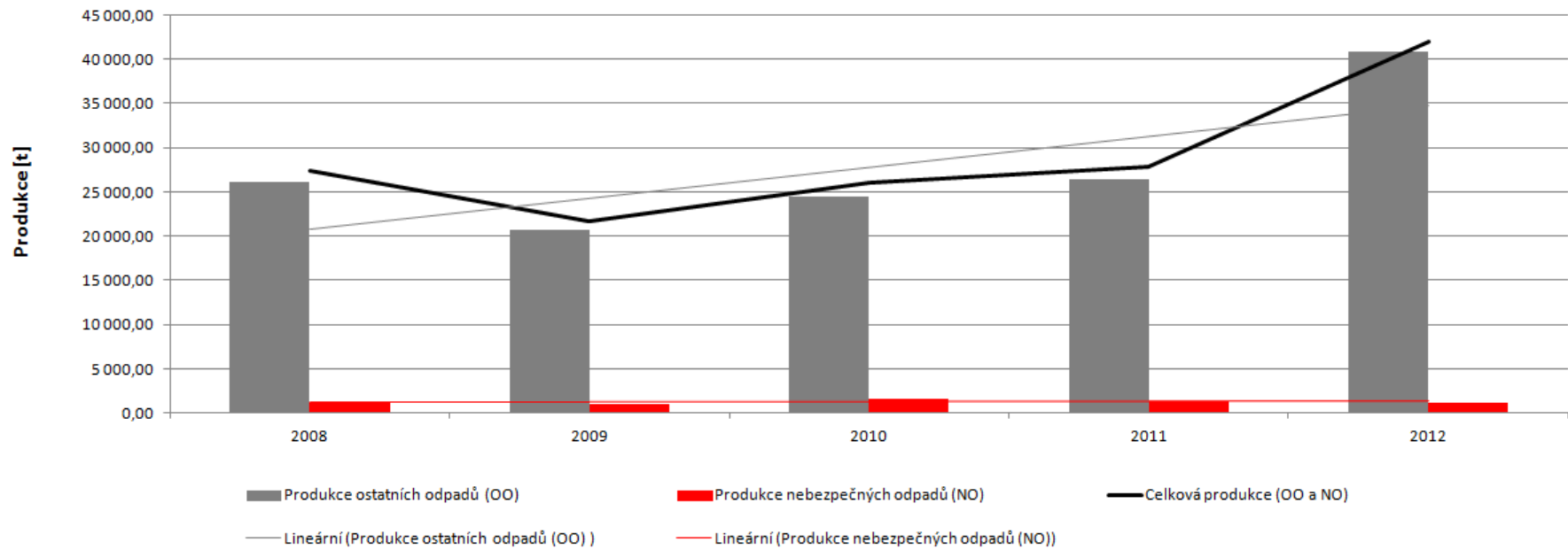
Příloha č. 5.5.1	Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012 (Graf č.1)
Příloha č. 5.5.2	Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně
Příloha č. 5.5.3	Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012 (Graf č.2)
Příloha č. 5.5.4	Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012 (Graf č.3)
Příloha č. 5.5.5	Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně (Graf č.4)
Příloha č. 5.5.6	Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012 (Graf č.5)
Příloha č. 5.5.7	Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012 (Graf č.6)
Příloha č. 5.5.8	akládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012 (Graf č.7)
Příloha č. 5.5.9	Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012 (Graf č.8)
Příloha č. 5.5.10	Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období (Graf č.9)
Příloha č. 5.5.11	Seznam použitých zkratk (odpadové hospodářství)

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele. Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012

Příloha č. 5.5.1 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓				
							2008	2009	2010	2011	
Produkce odpadů [t]											
Produkce ostatních odpadů (OO)	34 872,14	26 179,08	20 715,80	24 443,74	26 411,65	40 813,87	75,07	59,41	70,10	75,74	
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 064,84	1 208,33	992,51	1 625,44	1 358,31	1 207,67	58,52	48,07	78,72	65,78	
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-41,48	-51,93	-21,28	-34,22	
Celková produkce (OO a NO)	37 103,08	27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 769,96	42 021,55	73,81	58,51	70,26	74,85	
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-26,19	-41,49	-29,74	-25,15	
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012					
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		95,59	95,43	93,76	95,11	97,13					
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		4,41	4,57	6,24	4,89	2,87					
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012					
Počet obyvatel v území ORP		26 614	26 635	26 631	26 747	26 717					
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 029,06	815,03	978,90	1 038,25	1 572,84					
Měrná produkce OO		983,66	777,77	917,87	987,46	1 527,64					
Měrná produkce NO	300,20	45,40	37,26	61,04	50,78	45,20					
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		15,12	12,41	20,33	16,92	15,06					
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-84,88	-87,59	-79,67	-83,08	-84,94					

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5.5.2 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	345,56	262,52	253,17	252,33	313,75
200102	Sklo	O	276,53	243,19	298,65	304,90	266,42
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,05	0,00	0,00	0,00	0,48
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,50	0,78	112,60
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,08	0,00	0,01	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,57	0,28	0,29	0,43	0,26
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	9,16	8,60	8,56	8,68	6,63
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	1,98	4,05	1,06	0,00	1,96
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	2,50	0,99	1,20	0,96	1,21
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	4,19	3,35	4,65	4,06	3,65
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,54	0,58	0,71	0,70	0,57
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,42	2,08	0,43	0,42	0,10
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,42	0,06	0,02	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	10,67	12,58	11,02	12,58	9,68
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	0,17	0,05	1,26	1,12	3,71
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

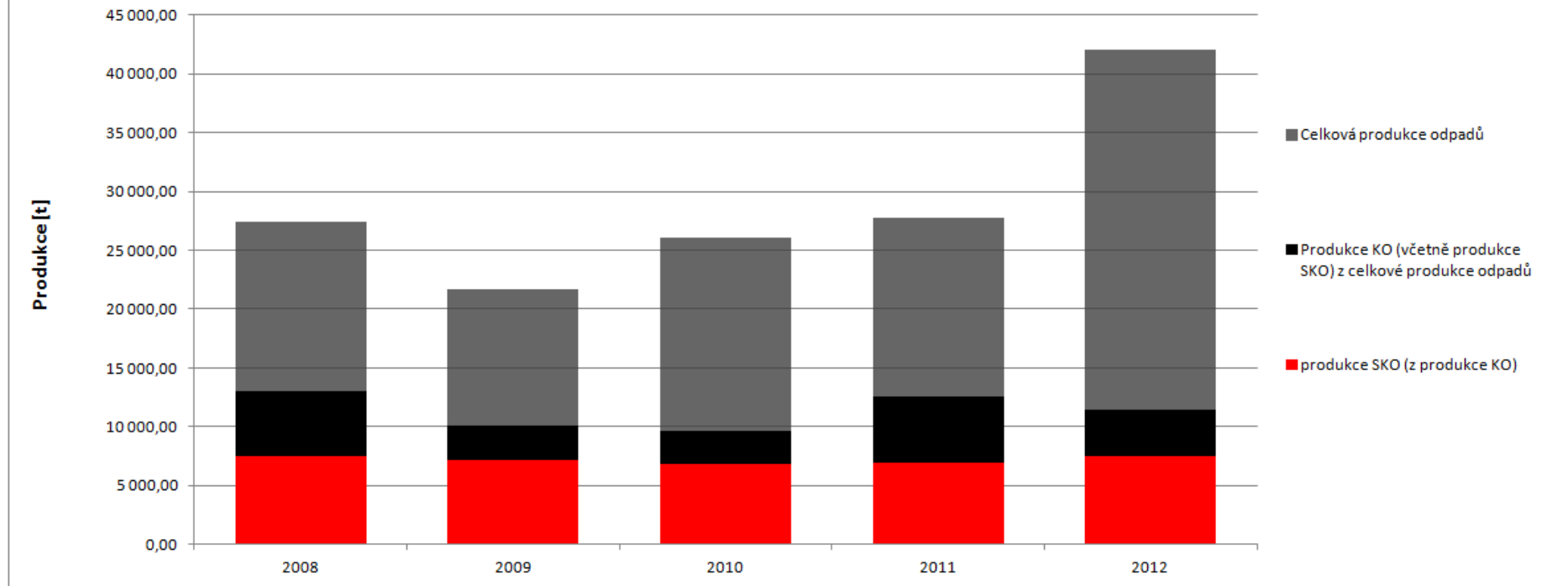
200139	Plasty	O	194,55	9,93	9,29	11,73	27,26
200140	Kovy	O	1 696,60	62,63	25,38	7,29	7,74
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	587,87	681,60	689,91	1 267,92	1 147,08
200202	Zemina a kameny	O	217,56	11,44	3,54	1 974,66	217,36
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	4,92	0,00	0,00	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	7 553,97	7 185,84	6 817,32	6 950,10	7 467,52
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	1,19	0,01	0,08	0,08	0,08
200304	Kal ze septiků a žump	O	455,76	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	5,14	5,42	0,00	5,72
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	911,78	815,09	655,31	709,69	961,85
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	458,68	384,58	441,82	547,44	450,35
150102	Plastové obaly	O	198,90	234,33	266,06	294,21	282,16
150103	Dřevěné obaly	O	4,59	3,08	3,12	79,13	73,44
150104	Kovové obaly	O	26,19	24,90	20,34	16,49	13,43
150105	Kompozitní obaly	O	0,50	0,11	0,11	0,13	0,13
150106	Směsné obaly	O	8,94	6,90	2,70	2,70	25,68
150107	Skleněné obaly	O	8,87	8,79	5,25	3,20	12,62
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	19,65	25,90	27,72	105,92	79,34
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	25,67	34,25	61,57	1,00	1,15
Celková produkce KO			13 029,22	10 033,83	9 616,43	12 558,65	11 493,98
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			9 401,50	8 949,10	8 417,27	9 180,82	10 005,23
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			4 835,11	4 641,90	4 413,42	5 069,79	5 420,68

Příloha č. 5.5.3 Celková produkce odpadů na území ORP za období 2008 – 2012 (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu SKO)

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 769,96	42 021,55	-20,74	20,09	6,52	51,32
Celková produkce KO	13 029,22	10 033,83	9 616,43	12 558,65	11 493,98	-22,99	-4,16	30,60	-8,48
Celková produkce SKO	7 553,97	7 185,84	6 817,32	6 950,10	7 467,52	-4,87	-5,13	1,95	7,44
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	47,57		46,22		36,89		45,22		27,35
Podíl SKO na produkci KO	57,98		71,62		70,89		55,34		64,97
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	26 614		26 635		26 631		26 747		26 717
Měrná produkce KO	489,56		376,72		361,10		469,53		430,21
Měrná produkce SKO	283,83		269,79		255,99		259,85		279,50

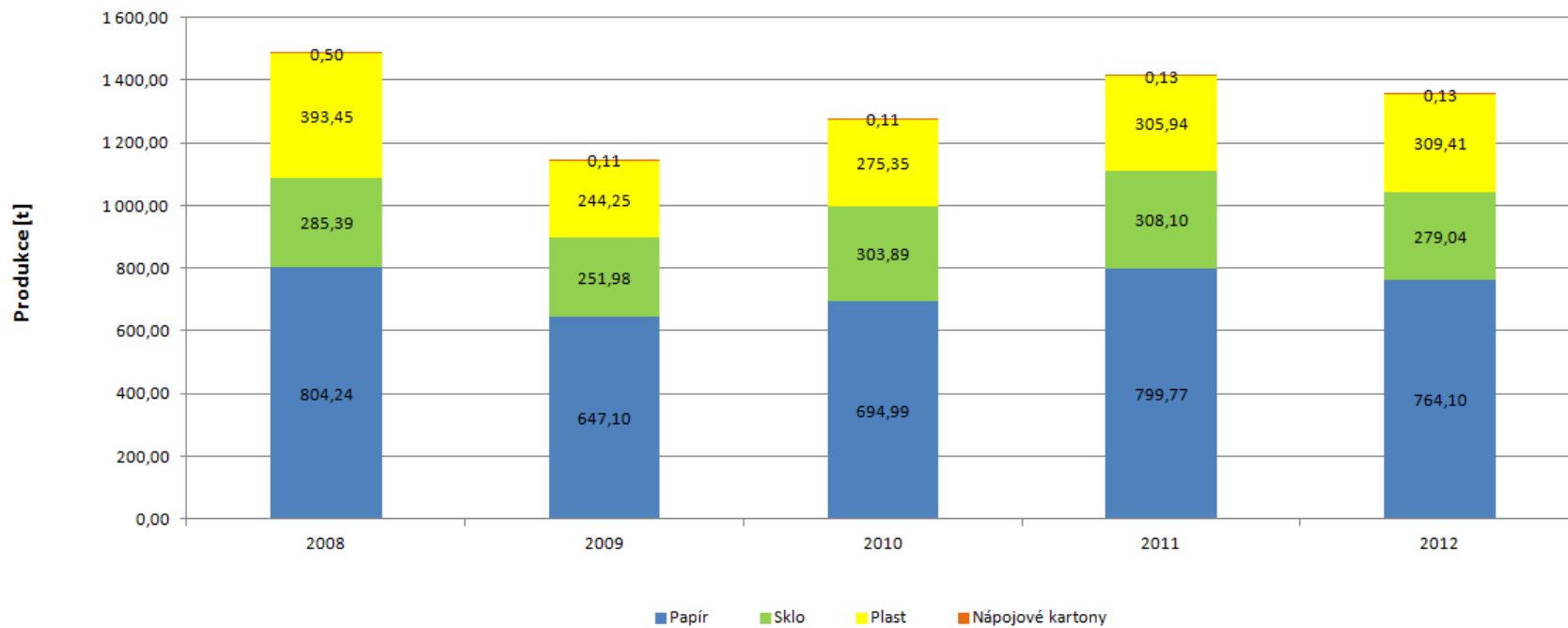
Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5.5.4 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	804,24	647,10	694,99	799,77	764,10	-19,54	7,40	15,08	-4,46
Sklo	150107, 200102	285,39	251,98	303,89	308,10	279,04	-11,71	20,60	1,38	-9,43
Plast	150102, 200139	393,45	244,25	275,35	305,94	309,41	-37,92	12,73	11,11	1,13
Nápojové kartony	150105	0,50	0,11	0,11	0,13	0,13	-78,53	4,63	11,50	3,97
Celkem separovaný sběr		1 483,58	1 143,44	1 274,34	1 413,94	1 352,69	-22,93	11,45	10,95	-4,33
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		26 614		26 635		26 631		26 747		26 717
Měrná produkce tříděného papíru		30,22		24,30		26,10		29,90		28,60
Měrná produkce tříděného skla		10,72		9,46		11,41		11,52		10,44
Měrná produkce tříděného plastu		14,78		9,17		10,34		11,44		11,58
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,02		0,00		0,00		0,00		0,00
Měrná produkce tříděného odpadu		55,74		42,93		47,85		52,86		50,63

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5.5.5 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

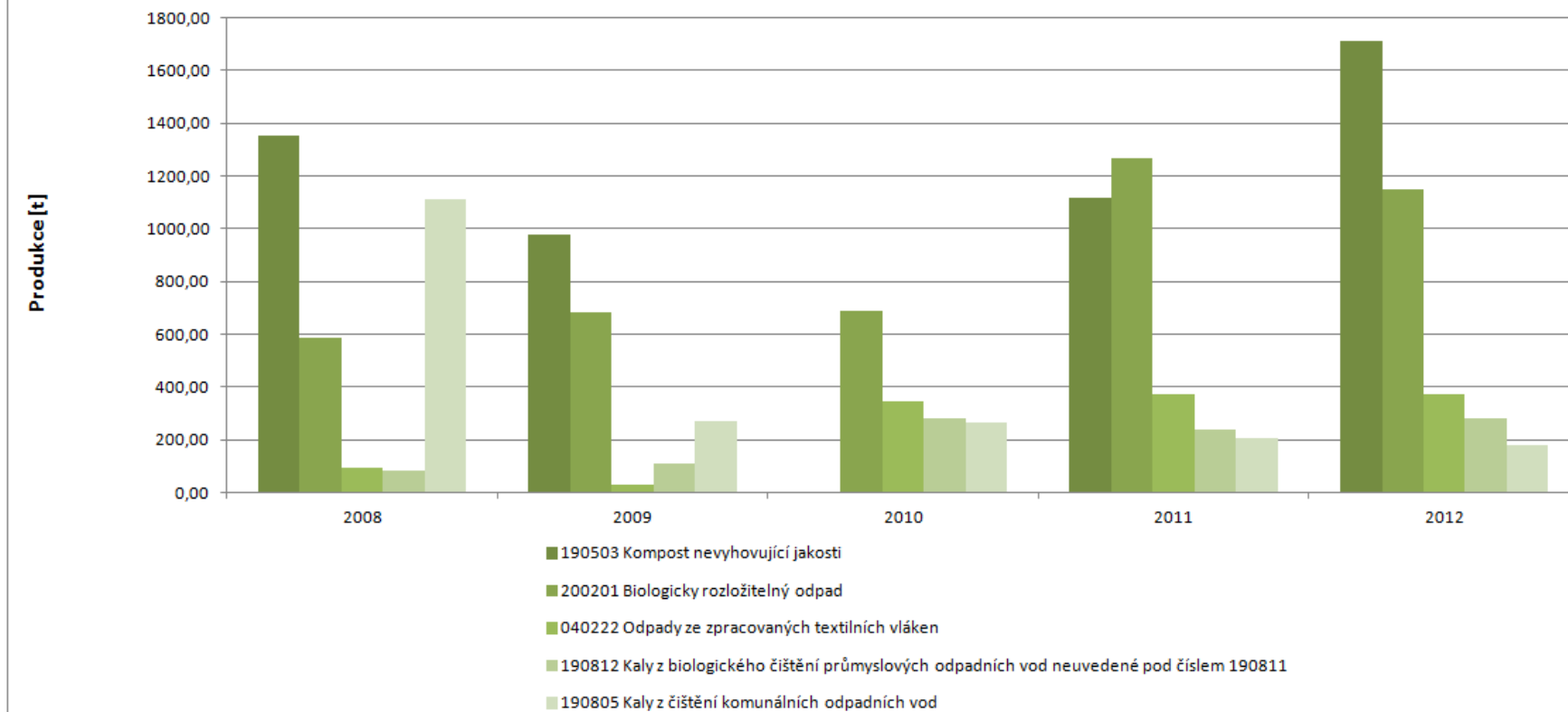
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	8,06
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	88,39
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	2,96	2,94	0,15	1,86
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	3,50	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	16,33	28,26	21,27	41,16	25,84
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,94	4,64	3,57	4,60	0,00

020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,31	1,16	0,89	1,15	0,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	22,49	41,67	51,81	50,90	47,11
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	130,18	121,43	97,77	114,82	40,53
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	95,50	29,40	347,33	375,21	372,64
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	458,68	384,58	441,82	547,44	450,35
150103	Dřevěné obaly	O	4,59	3,08	3,12	79,13	73,44
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,99	1,34
170201	Dřevo	O	14,77	0,23	3,58	1,36	134,96
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	1 350,00	980,00	0,00	1 117,28	1 712,05
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	1 110,30	270,99	264,97	205,03	178,03

190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	0,00	0,00	4,00	26,74	28,65
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	82,93	110,78	279,38	237,65	281,83
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,52
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	345,56	262,52	253,17	252,33	313,75
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,05	0,00	0,00	0,00	0,48
200110	Oděvy	O	0,00	0,00	0,50	0,78	112,60
200111	Textilní materiály	O	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00
200125	Jedlý olej a tuk	O	1,98	4,05	1,06	0,00	1,96
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	587,87	681,60	689,91	1 267,92	1 147,08
200301	Směsný komunální odpad	O	7 553,97	7 185,84	6 817,32	6 950,10	7 467,52
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	455,76	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	911,78	815,09	655,31	709,69	961,85
Celková produkce BRO			13 144,26	10 931,78	9 939,73	11 984,43	13 450,83

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

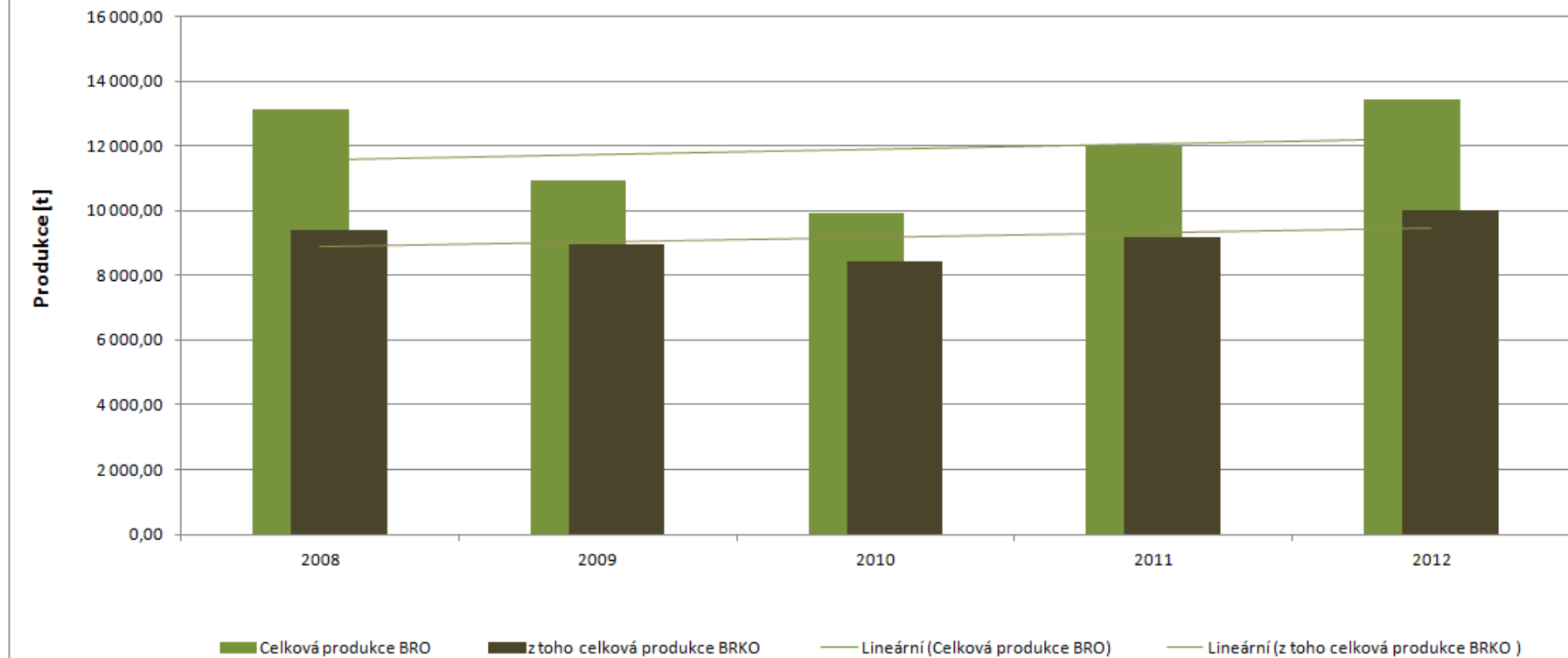

Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Příloha č. 5.5.6 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	13 144,26	10 931,78	9 939,73	11 984,43	13 450,83	-16,83	-9,07	20,57	12,24
z toho celková produkce BRKO	9 401,50	8 949,10	8 417,27	9 180,82	10 005,23	-4,81	-5,94	9,07	8,98
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	71,53		81,86		84,68		76,61		74,38
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	26 614		26 635		26 631		26 747		26 717
Měrná produkce BRO	493,89		410,43		373,24		448,07		503,46
Měrná produkce BRKO	353,25		335,99		316,07		343,25		374,49

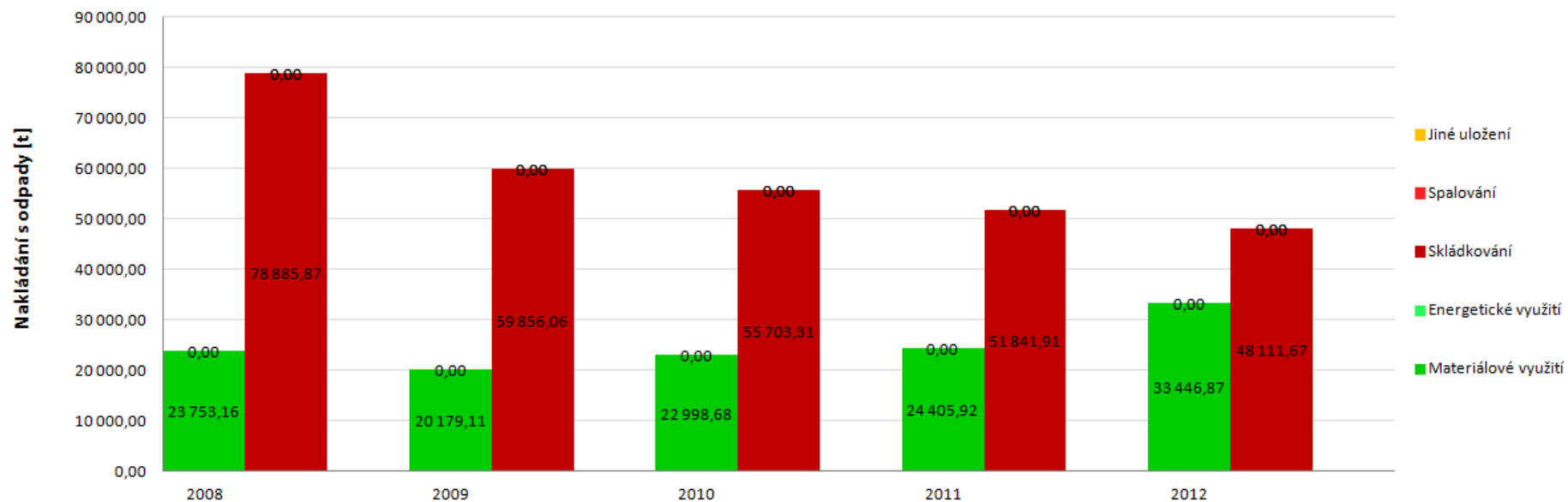
Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5.5.7 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	16 934,08	23 753,16	20 179,11	22 998,68	24 405,92	33 446,87	140,27	119,16	135,81	144,12	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		45,64	86,73	92,96	88,22	87,89	79,59					
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Celkem vybrané způsoby využití	16 762,87	23 753,16	20 179,11	22 998,68	24 405,92	33 446,87	141,70	120,38	137,20	145,60	
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		45,18	86,73	92,96	88,22	87,89	79,59					
Celková produkce odpadů		37 103,08	27 387,42	21 708,32	26 069,18	27 769,96	42 021,55					
Odstranění	Skládkování	140 565,32	78 885,87	59 856,06	55 703,31	51 841,91	48 111,67	56,12	42,58	39,63	36,88	
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →										
	Spalování	Meziroční změna [%] ↓										
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
Celkem vybrané způsoby odstranění	78 885,87	59 856,06	55 703,31	51 841,91	48 111,67		-24,12	-6,94	-6,93	-7,20		

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

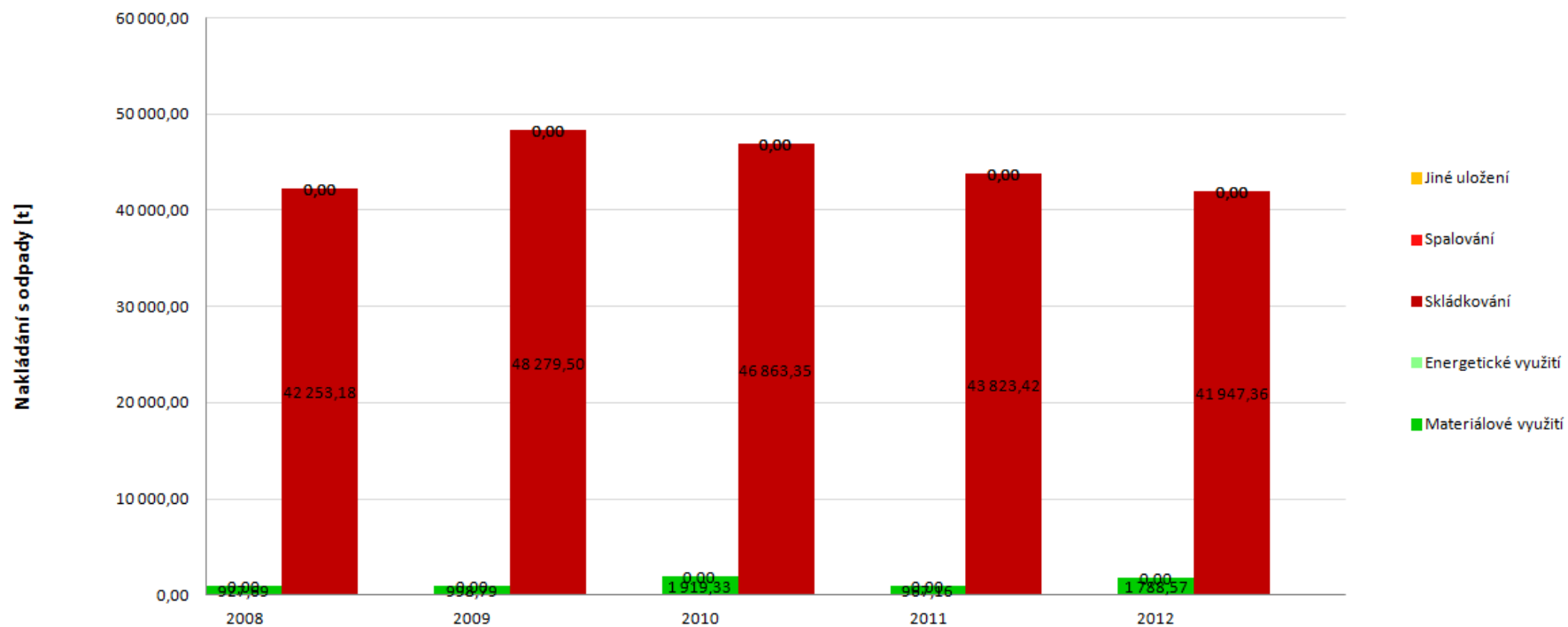

Příloha č. 5.5.8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]													
KO	Využití	Materiálové využití	307,80	927,69	998,79	1 919,33	967,16	1 788,57	301,39	324,49	623,56	314,22	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓				Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓						
			3,94	7,12	9,95	19,96	7,70	15,56	201,39	224,49	523,56	214,22	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití	282,89	927,69	998,79	1 919,33	967,16	1 788,57	327,93	353,06	678,46	341,88	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓				Meziroční změna [%] ↓						
		3,62	7,12	9,95	19,96	7,70	15,56						
	Celková produkce KO [t]			7 809,32	13029,22	10033,83	9616,43	12558,65	11493,98	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		42 253,18	48 279,50	46 863,35	43 823,42	41 947,36	14,26	-2,93	-6,49	-4,28	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
Celkem vybrané způsoby odstranění			42 253,18	48 279,50	46 863,35	43 823,42	41 947,36	14,26	-2,93	-6,49	-4,28		
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování		38	42	42 092,60	38	38	12,08	-1,25	-9,50	0,89	

		030,96	623,97		092,78	430,19				
	Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Celkem vybrané způsoby odstranění	38 030,96	42 623,97	42 092,60	38 092,78	38 430,19	12,08	-1,25	-9,50	0,89

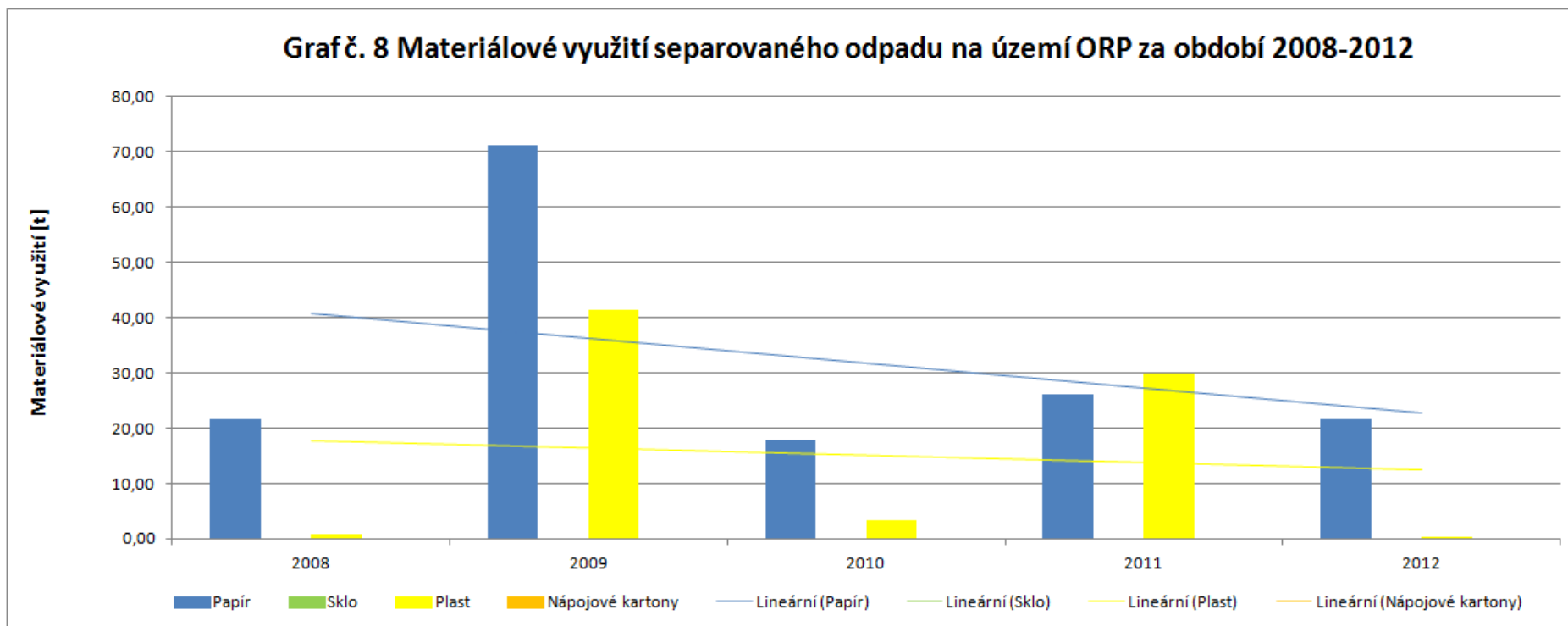
Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

Příloha č. 5.5.9 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	21,62	71,07	17,94	26,18	21,54	228,72	-74,76	45,94	-17,73
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,76	0,00	0,00	0,14	-	-100,00	-	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	3,03	0,05	-	-	-	-98,28
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,93	41,25	3,34	29,75	0,06	4335,27	-91,90	790,60	-99,80
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	79,44	28,74	49,17	25,66	46,28	-63,82	71,08	-47,82	80,37
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	8,45	13,19	9,78	15,65	10,73	56,07	-25,84	60,02	-31,41

Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

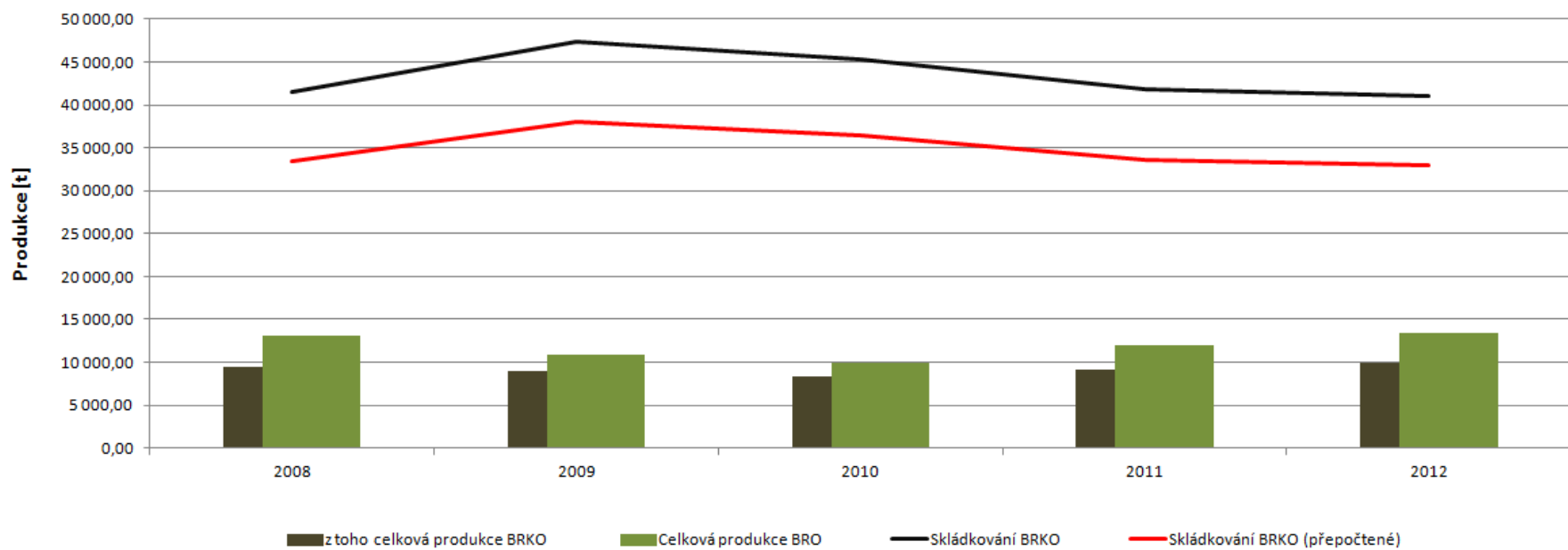

Příloha č. 5.5.10 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
BRO	Využití	Materiálové využití		3 041,22	2 705,25	1 688,44	1 968,94	4 296,55	-11,05	-37,59	16,61	118,22
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		43 556,26	48 744,71	46 505,47	42 961,16	41 942,99	11,91	-4,59	-7,62	-2,37
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
BRKO	Využití	Materiálové využití		853,75	872,62	1 333,05	908,47	1 762,62	2,21	52,76	-31,85	94,02
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	41 576,26	47 366,99	45 329,47	41 805,48	41 050,78	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená	21 687,88	33 385,73	38 035,69	36 399,56	33 569,80	32 963,78	175,38	167,83	154,79
		Podíl skládkování a měř. skládkování k DZ 1995 [%] ↓										

			Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									
		Měrné skládkování	148,00	1254,44	1428,03	1366,81	1255,09	1233,81	964,89	923,52	848,03	833,66
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →									
									864,89	823,52	748,03	733,66
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
									-	-	-	-
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5.5.11 – Seznam použitých zkratk (odpadové hospodářství)

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
POH	Plán odpadového hospodářství
SKO	směsný komunální odpad
ŽP	životní prostředí

6. Téma 4.: Servis samosprávám (volitelné téma)

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

Volitelné téma bylo diskutováno na diskusních setkáních starostů při vyplňování dotazníků analytické části a hledání návrhových řešení, a dále na 1. oficiálním shromáždění starostů ORP Ústí nad Orlicí 19.6. 2014. Z dosavadních diskusí vyplynul jednoznačný konsensuální zájem na **zajištění společného právního, poradenského a vzdělávacího servisu**.

V průběhu měsíců července a srpna proběhlo několik příležitostných bilaterálních diskusí. Expert na volitelné téma prováděl rešerši příkladů dobré praxe na internetu. Dále připravil dotazník s využitím předlohy SMO k distribuci. S ohledem na jeho složitost a možnost rozdílného pochopení jednotlivých otázek zvolil koordinátor SMO metodu již dříve osvědčeného společného setkání starostů ORP. S ohledem na prázdniny a dovolené se toto setkání uskuteční **v první polovině září 2014**, připravena byla pozvánka. Na tomto setkání proběhne diskuse nad tématem, vč. vysvětlení jednotlivých bodů dotazníku a jeho vyplnění na místě, následně se zasláním expertovi na volitelné téma. Velký důraz bude také kladen na metodu sběru dat k finanční analýze.

Z dosavadních diskusí vyplynulo, že starostové zatím vyjádřili zájem o tyto **úkony společného servisu**:

- právní poradenství (informace, vzory smluv..)
- nové požadavky na agendu obcí (vzory vyhlášek..)
- technická podpora a poradenství ve výběru HW a SW na základě dobré praxe
- zajištění kvalitního školení na míru (expert v místě)
- organizace setkání starostů, účetních,.. – výměna zkušeností a prevence vyhoření
- poradenství v oblasti dotací (vhodné tipy nikoliv žádosti)

Dále diskutovali o **formě zajištění servisu**, zde zatím ke shodě nedošlo. K rozhodnutí dojde zřejmě až po shromáždění podrobnějších údajů z dotazníkového šetření a finanční analýzy.

Zatím se hovořilo o těchto variantách a formě:

- objednání společné služby organizátora servisu
- zaměstnání pracovníka (na DPČ)

V každém případě by servis měl být prováděn efektivně, s maximálním využitím dostupných informací (informace a servis pro samosprávu, zajišťovaných jinými organizacemi a servery jako je Svaz měst a obcí, Ministerstvo vnitra,..). Společný servis by byl zejména organizačním článkem, který by využíval služeb zasvěcených expertů na jednotlivé oblasti za rozumnou cenu a územně dostupný. Teprve nedostupné informace a vzory by byly objednány u právníka. Získané informace by prostřednictvím společného servisu byly přehledně zpracovány a distribuovány obcím. Společný servis by byl organizačním článkem efektivního školení na míru s najmutím odborníků a společných setkávání samosprávy a pracovníků na obcích. Společný servis by zprostředkoval právní poradenství přímo obci, na její vyžádání v určitém objemu za rok, v ceně a za paušál nad tento rámec ze sítě spolupracujících odborníků s ORP.

6.1.1.Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vymezení území

Analýza pro volitelné téma Servis samosprávám je provedena pro území ORP Ústí nad Orlicí. Pokud se rola zajištění tohoto servisu zhodnotí stávající svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko (ROT), je vysoce pravděpodobné, že tento servis bude zajišťován pro území celého svazku obcí, který zahrnuje ještě sousední ORP Česká Třebová, dvě obce ze sousedního ORP Litomyšl a 1 obec z ORP Žamberk. Protože však potřeby obcí jednotlivých velikostních rozsahů jsou velmi podobné, předpokládáme, že výsledky analýzy pro ORP Ústí nad Orlicí budou ve velké míře poplatné i pro území svazku obcí ROT.

Vymezení tématu

Téma servis samosprávám je velmi široké téma, jehož rozsah je v podstatě vymezen tématy jednotného dotazníku projektu v tomto volitelném tématu, a to:

- právní podpora (podklady a zápisy z jednání orgánů obce, právní podpora nemajetkové agendy obce, organizace výběrových řízení, informace o legislativních změnách, vedení správních řízení aj.)
- ekonomické agendy (účetnictví, tvorba rozpočtu, legislativa)
- dotační management (monitorování dotačních výzev, zpracování žádosti, projektové řízení a monitorovací zprávy, vyúčtování, monitoring udržitelnosti)
- veřejné zakázky (příprava a organizace zadávacích řízení, provoz profilu zadavatele, specifické druhy jako elektronické dražby)
- IT podpora (elektronické podpisy, datové schránky, registry, CzechPoint, správa webu a úřední desky, výběr HW a SW)
- technická a stavební podpora (ohlášení staveb, stavební povolení, technický dozor investora, pasparty majetku obcí)
- rozvoj obce (tvorba rozvojových dokumentů, údržba komunikací, správa lesního hospodářství, provoz vodovodů a kanalizací, prosazování společných zájmů obcí aj.)

Základní legislativa

Vzhledem k rozsahu agendy by mohl být i výčet odpovídající legislativy velmi široký. Mezi hlavní dotčené zákony patří:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- zákon č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon
- zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza, očekávaný vývoj)

Situační analýza

Volitelné téma bylo diskutováno na všech jednáních a setkáních v rámci projektu od jeho samého počátku. První diskuse proběhly na **třech skupinových setkáních starostů v průběhu ledna a února 2014** při vyplnění prvního dotazníku. Již zde se téma potřeby společného právního a poradenského servisu objevilo jako výrazná priorita meziobecní spolupráce v ORP. Toto téma bylo také diskutováno **na jednáních orgánu místně působícího svazku Regionu Orlicko – Třebovsko (ROT)**, na Správní radě a Valné hromadě. Vybrané téma společného servisu obcím bylo také středem zájmu prvního oficiálního **shromáždění starostů** v rámci projektu **19.6.2014** v Hnátnici, kde se již konkrétněji diskutovalo o předmětu a možné formě servisu. V průběhu měsíců července a srpna proběhlo několik příležitostných **bilaterálních diskusí**. Expert na volitelné téma prováděl rešerši příkladů dobré praxe na internetu a dále připravil dotazník s využitím předlohy SMO k distribuci. S ohledem na jeho složitost a možnost rozdílného pochopení jednotlivých otázek zvolil koordinátor SMO metodu již dříve osvědčeného společného setkání starostů ORP. **Setkání ve formě pracovní snídaně, pořádané 11.9.2014** motivujícím starostou Petrem Hájkem proběhlo v této exponované předvolební době s téměř poloviční účastí starostů ORP. Zastoupeni byli starostové obcí různé velikosti s uvolněnými i neuvolněnými starosty. Společně proběhla diskuse nad dotazníkem a nad případy konkrétních agend, které by bylo efektivní řešit společným servisem a které naopak jsou věcí samostatného postupu té které obce. Projednána byla metodika finanční analýzy.

Zejména z posledního setkání obcí vyplývá, že centrální město Ústí nad Orlicí (14,5 tis. obyvatel) je se svým aparátem a zaběhlou praxí externích služeb ve všech oblastech velmi dobře zabezpečeno, podobně je na tom i velká obec Dolní Dobrouč (2,6 tis. obyvatel). Dá se říci, že tyto obce společný servis takřka nepotřebují. Ostatní účastníci setkání, vč. obcí s uvolněnými starosty i neuvolněnými starosty by o společný servis v určitých oblastech stály. Město Ústí nad Orlicí bude ochotno na takovém společném servisu i přes svoji relativní soběstačnost participovat, minimálně poskytnutím svého know how. Společné řešení některých agend by však uvítala i poměrně velká obec Libchavy (1,7 tis. obyvatel) nebo město Brandýs n.O. (1,4 tis. obyvatel) a všechny ostatní šetření zúčastněné obce, tedy od velikosti nad 200 obyvatel.

Tab.č.104 : Přehled obcí SO ORP Ústí n.O., zapojených do dotazníkového šetření

Obec	Počet obyvatel k 31.12.2013
Ústí nad Orlicí	14 472
Brandýs n.Orlicí	1 400
Dolní Dobrouč	2 587
Libchavy	1 715
České Libchavy	614
Dlouhá Třebová	1 280
Hnátnice	859
Orlické Podhůří	641
Sudislav n.Orlicí	134

Jehnědí	323
Voděradý	345
Hrádek	90
Řetůvka	282
Řetová	684
Velká Skrovnice	275
Sopotnice	941

Zdroj: ČSÚ, 2014

Z **vyhodnocení jednotného dotazníku SMO** (zapojilo se 11 obcí ze 16 ORP) vyplývají tyto závěry (číselně viz následující dvě tabulky):

Preferovaný způsob zajištění dané agendy:

1. Právní podpora

Právní podporu by jako celek vlastními silami zajistilo 55 % obcí, 31 % by volilo spolupráci s jinou obcí a zbytek jiným způsobem (smlouva a jinak). Výsledek je hodně ovlivněn skutečností, že přípravu podkladů pro jednání orgánů obce by si všechny obce chtěly zajistit vlastním odborníkem. Na ostatních agendách, jako je právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí, příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi by chtěla spolupracovat nadpoloviční většina účastníků, přes 40 % pak na informování o změnách legislativy s dopadem na obce. Naopak, např. organizaci výběrových řízení na zaměstnance chce většina obcí řešit vlastními silami.

Při společném setkání se obce vyjadřovaly, že vyloženě mají zájem o *společný servis informování o novinkách legislativy a zajištění možnosti právní kontroly dokumentů obce (smluv nakládání s nemovitostmi apod.)*. Starostové konstatovali, že zdrojů informací je celá řada (krajský úřad, web Svazu měst a obcí, web EU fondů apod., ale žádný z těchto zdrojů není komplexní a výstižně stručný, aby na první čtení poskytl informaci o skutečně zajímavých příležitostech pro obce.

2. Ekonomické agendy

Ekonomické agendy si chtějí obce zajišťovat naprostou většinou 69 % samy. Z podrobnějšího rozboru však vyplývá, že účetní výkazy si téměř ze 100 % obce chtějí zajistit samy, avšak výrazně chtějí spolupracovat v oblasti vzdělávání pro správu ekonomických agend.

Při společném setkání obce vyjádřily velký zájem o *organizaci společných setkání účetních s výměnou zkušeností a s případným školením odborníkem s novinkami v účetních a ekonomických agendách a související legislativě*. V rámci takových setkání by bylo účelné také diskutovat o přednostech a nedostatcích používaných SW s cílem je optimalizovat.

3. Dotační management

Služby dotačního managementu si s ohledem na jeho stále složitější agendu chtějí obce většinou zadávat komerčně na míru (41 %). Výjimkou je monitorování dotačních výzev a informování o možnostech dotací pro obce, kde o společný servis stojí 43 % obcí. Částečný zájem malých obcí je rovněž o společný servis při přípravě žádosti a monitoringu (22 %).

Rovněž ze setkání starostů vyplynul zájem o *společné informování o dotačních možnostech pro obce* s tím, že vlastní zpracování žádostí o dotace a monitoring realizace a udržitelnosti si již každá obec zajistí spíše individuálně, vyjma *jednoduchých záležitostí, kde by byl vítán společný poradenský a konsultační servis*.

4. Veřejné zakázky

Služby spojené s organizací veřejných zakázek si většinou obce zajišťují komerčně externě (41 %), větší a zkušenější obce si pak jednodušší řízení zajišťují vlastními silami (35 %). Řešení společnými silami by uvítalo 24 %.

Na společném setkání v této oblasti nebyl vznesen vyhraněný požadavek. Obce záležitost zadávání veřejných zakázek vidí jako velmi nejasnou a rizikovou i ve vztahu k příjmu dotací a spíše se přiklání k dobře postaveným komerčním smlouvám se zárukou kvality procesu.

5. IT podpora

69 % obcí je připraveno zajistit si IT podporu vlastními silami, 19 % pro tyto účely využívá komerčních služeb. 16 % obcí chce v této oblasti spolupracovat.

Na společném setkání obce projevily zájem o *společný poradenský IT servis typu „přítel na telefonu“* v kteroukoliv dobu člověkem, který bude znát systémy dohlížených obcí. Jedná se o vyřešení akutního problému, ale také o správné nastavení agend, případně doporučení úprav a změny systému. Tento zájem byl vysloven zejména ze strany menších obcí, město a největší obce s rozsáhlými systémy mají své vlastní IT zaměstnance nebo externí firmy, malé obce si je nemohou dovolit. Výslovný zájem malé obce projevily o *společný servis vedení spisové služby* (pro případ, kdy to bude i pro malé obce uzákoněno).

6. Technická a stavební podpora

48 % obcí si problematiku ohlášení a stavebních povolení a technického dozoru svých stavebních akcí zajišťuje sama a z 27 % využívá komerčních služeb. Z 24 % je zde možné pole spolupráce mezi obcemi.

Na společném setkání bylo konstatováno, že na každé obci mají většinou vlastního nebo externího znalého člověka v oblasti stavebního inženýrství, který tyto úkony zajišťuje ať již za plat nebo na smlouvu zajišťuje. Výrazný zájem projevily obce ve věci *evidence (pasportů) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce*. Zejména z toho důvodu, že na takovou agendu jim nezbývá kapacit a cítí, že ji nemají v náležitém stavu. Uvítaly by zejména prostřednictvím společného servisu zpracování takových agend s následnou službou jejich údržby.

7. Rozvoj obce

Z velké části sem spadají hospodářské činnosti obcí spojené se správou jejich majetku. Pro zajištění těchto činností jsou již dlouhodobě v obcích vytvořeny funkční struktury. Komunikace a veřejnou zeleň si obce ze 100 % zajišťují samy, hospodaření v lesích z 85 %, v oblasti provozu vodovodů a kanalizací obce spolupracují v účelově založených svazcích nebo společnostech.

Podle společného setkání si obce přejí zejména spolupracovat *v oblasti prosazování společných zájmů* (obchvaty, rychlostní komunikace apod.) a dále lépe vzájemně *koordinovat nebo společně pořizovat rozvojové dokumenty*.

Tab.č.105 : Preferované tématické okruhy podpory a spolupráce, vč. způsobu zajištění dané agendy – SO ORP Ústí nad Orlicí, 2014

Okruh podpory a spolupráce	Preferovaný způsob zajištění dané agendy														
	A. Sami interně,vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak		součet celkem (=100%)
	Voleným zástupcem	Zaměstnanci	součet A	% A ze 100 %	DSO	Partnerská dohoda	součet B	% B ze 100 %	Právnícká osoba	Fyzická osoba	součet C	% C ze 100 %	D. Jinak	% D ze 100 %	
1. Právní podpora	34	26	60	55,0	32	2	34	31,2	8	1	9	8,3	6	5,5	109
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce	9	5	14	100,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0	0,0	14
b) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	2	5	7	50,0	4	0	4	28,6	3	0	3	21,4	0	0,0	14
c) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	7	4	11	91,7	1	0	1	8,3	0	0	0	0,0	0	0,0	12
d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	3	2	5	38,5	6	1	7	53,8	1	0	1	7,7	0	0,0	13
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	4	2	6	54,5	3	0	3	27,3	2	0	2	18,2	0	0,0	11
f) Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	3	3	6	40,0	5	0	5	33,3	0	0	0	0,0	4	26,7	15
g) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	4	2	6	42,9	7	0	7	50,0	0	0	0	0,0	1	7,1	14
h) Podpora při vedení správních řízení	2	3	5	31,3	6	1	7	43,8	2	1	3	18,8	1	6,3	16
ch) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	0
2. Ekonomické agendy	16	28	44	60,8	10	1	11	17,2	7	2	9	14,1	0	0,0	607
a) Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	4	8	12	100,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0	0,0	12
b) Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	4	7	11	91,7	0	1	1	8,3	0	0	0	0,0	0	0,0	12
c) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	5	7	12	92,3	0	0	0	0,0	0	1	1	7,7	0	0,0	13
d) Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	2	4	6	42,9	3	0	3	21,4	4	1	5	35,7	0	0,0	14
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	1	2	3	23,1	7	0	7	53,8	3	0	3	23,1	0	0,0	13
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	0
3. Dotační management	16	11	27	34,2	15	2	17	21,5	34	0	34	43,0	1	1,3	510
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vybrané výzvě	3	2	5	35,7	5	1	6	42,9	2	0	2	14,3	1	7,1	14
b) Příprava žádosti o dotaci	3	3	6	31,6	5	0	5	26,3	8	0	8	42,1	0	0,0	19
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	4	2	6	40,0	1	0	1	6,7	8	0	8	53,3	0	0,0	15
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	4	2	6	37,5	1	1	2	12,5	8	0	8	50,0	0	0,0	16
e) Řízení udržitelnosti projektu	2	2	4	26,7	3	0	3	20,0	8	0	8	53,3	0	0,0	15
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	0
4. Veřejné zakázky	19	15	34	35,4	18	5	23	24,0	39	0	39	40,6	0	0,0	392
a) Příprava podkladů pro veřejné zakázky	6	4	10	47,6	4	1	5	23,8	6	0	6	28,6	0	0,0	21
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	5	4	9	50,0	3	0	3	16,7	6	0	6	33,3	0	0,0	18
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	4	2	6	35,3	3	1	4	23,5	7	0	7	41,2	0	0,0	17

d) Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů	3	3	6	33,3	3	1	4	22,2	8	0	8	44,4	0	0,0	18
e) Elektronické dražby dodávek	0	1	1	10,0	2	1	3	30,0	6	0	6	60,0	0	0,0	10
f) Organizace společných nákupů	1	1	2	16,7	3	1	4	33,3	6	0	6	50,0	0	0,0	12
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	0
5. IT podpora	25	34	59	65,6	13	1	14	15,6	15	2	17	18,9	0	0,0	282
a) Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	4	3	7	50,0	1	1	2	14,3	3	2	5	35,7	0	0,0	14
b) Práce s datovými schránkami	4	6	10	90,9	0	0	0	0,0	1	0	1	9,1	0	0,0	11
c) Vedení spisové služby	2	5	7	70,0	1	0	1	10,0	2	0	2	20,0	0	0,0	10
d) Přístup k základním registrům	4	6	10	76,9	2	0	2	15,4	1	0	1	7,7	0	0,0	13
e) Funkčnost pracoviště CzechPoint	3	6	9	69,2	3	0	3	23,1	1	0	1	7,7	0	0,0	13
f) Zajištění systému vzdělávání	4	1	5	38,5	4	0	4	30,8	4	0	4	30,8	0	0,0	13
g) Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	4	7	11	68,8	2	0	2	12,5	3	0	3	18,8	0	0,0	16
h) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	0
6. Technická a stavební podpora	21	21	42	48,3	13	8	21	24,1	19	5	24	27,6	0	0,0	192
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	5	4	9	50,0	2	2	4	22,2	3	2	5	27,8	0	0,0	18
b) Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	5	4	9	56,3	2	1	3	18,8	3	1	4	25,0	0	0,0	16
c) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	4	5	9	50,0	3	1	4	22,2	4	1	5	27,8	0	0,0	18
d) Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	3	4	7	36,8	3	2	5	26,3	6	1	7	36,8	0	0,0	19
e) Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	4	4	8	50,0	3	2	5	31,3	3	0	3	18,8	0	0,0	16
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	0	-	0
7. Rozvoj obce	18	22	40	53,3	7	7	14	18,7	20	0	20	26,7	1	1,3	75
a) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	4	4	8	42,1	3	3	6	31,6	5	0	5	26,3	0	0,0	19
b) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	4	7	11	100,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0	0,0	11
c) Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	5	6	11	84,6	0	0	0	0,0	2	0	2	15,4	0	0,0	13
d) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	2	3	5	35,7	1	1	2	14,3	7	0	7	50,0	0	0,0	14
e) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	2	2	4	44,4	0	1	1	11,1	3	0	3	33,3	1	11,1	9
f) Prosazování společných zájmů	1	0	1	12,5	3	1	4	50,0	3	0	3	37,5	0	0,0	8
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0	0	0,0	0	1	1	100,0	0	0	0	0,0	0	0,0	1

Zdroj: vlastní šetření (se zástupci obcí SO ORP Ústí n.O.), dle metodiky SMO, 2014

Tab.č.106 : Okruhy podpory a spolupráce, vč. způsobu financování (stávající a budoucí stav), SO ORP Ústí nad Orlicí, 2014

Okruh podpory a spolupráce	Způsob financování													Celkem odpovědi A+B (=100 %)
	A. Připravenost k finanční spolupráci za stávajících podmínek					B. Nastavení jiných forem financování ze strany státu						C. Jiným způsobem		
	Plná úhrada z vlastních zdrojů obce	Paušální poplatek DSO (zajišťující obce)	Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)	Celkem A	% A z celkového součtu 100 %	Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + akivační poplatek obce	Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu	Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu	Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu	Celkem B	% B z celkového součtu 100 %	C. Jiným způsobem	% C z celkového součtu 100 %	
1. Právní podpora	2	1	7	10	62,5	1	0	1	4	6	37,5	0	0,0	16
2. Ekonomické agendy	8	1	0	9	69,2	0	0	1	3	4	30,8	0	0,0	13
3. Dotační management	2	0	5	7	41,2	1	0	0	8	9	52,9	1	5,9	17
4. Veřejné zakázky	6	0	4	10	52,6	1	0	0	7	8	42,1	1	5,3	19
5. IT podpora	8	0	1	9	52,9	1	0	2	5	8	47,1	0	0,0	17
6. Technická a stavební podpora	9	0	1	10	55,6	1	0	2	4	7	38,9	1	5,6	18
7. Rozvoj obce	5	1	0	6	42,9	0	0	0	7	7	50,0	1	7,1	14

Zdroj: vlastní šetření (se zástupci obcí SO ORP Ústí n.O.), dle metodiky SMO, 2014

Způsob financování

Součástí dotazníkového šetření byla také otázka týkající se představy společného financování. Tyto představy jsou v korelaci s tím, v jakých agendách jsou obce dnes více soběstačné a v jakých chtějí více spolupracovat. V nezbytných agendách, kde jsou obce dosti soběstačné, jsou ochotné nadále vkládat vlastní zdroje, ať již jako vlastní výdaje nebo poplatky DSO.

Finanční spoluúčast za stávajících podmínek

V oblasti právní podpory a dotačního managementu jsou obce připraveny poskytovat vlastní zdroje jako poplatky DSO pro společné zajištění. V ekonomické agendě, oblasti IT podpory, technické a stavební podpory a rozvoje obce chtějí starostové spíše přímou úhradu zvláštních zdrojů mimo spolupráci DSO, u agendy veřejných zakázek je zájem o vyváženou kombinaci obou způsobů. Obce téměř vždy upřednostňují platbu za každý skutečně provedený úkon před paušálním poplatkem.

Nastavení jiných forem financování ze strany státu

V agendách, kde obce vyjádřily zájem o společnou spolupráci v rámci DSO, žádají o úhradu ze strany státu, který na ně tuto agendu a povinnosti deleguje (dáno legislativou a kompetencemi). I když by obcím dle diskusí líbila úhradu pře RUD, vědí, že přenastavení financování obcí je pro blízké období velmi nereálný krok. Uvítaly by proto pro ověření systému krok vytvoření státního dotačního titulu, finančně dostatečně sanovaného, který by iniciativním a úspěšně spolupracujícím obcím tento společný servis uhradil nebo na něj výrazně přispěl.

Finanční analýza

Finanční analýzy tématu servis obcím se zúčastnilo **12 respondentů** ze 16 obcí ORP, a to obcí různé velikosti. Výsledky vyhodnocení analýzy jsou uvedeny níže v tabulce. Podle metodické porady při pracovním snídání starostů dne 11.9.2014 bylo dohodnuto, že do analyzovaných nákladů budou zahrnuty personální výdaje a externí služby na tyto agendy, nikoliv však pořízení HW, SW, stavební náklady a režie provozu budov a místností (energie, voda, odpisy,..), kde se tyto činnosti odehrávají. Z tohoto pohledu se jedná vesměs o neinvestiční výdaje, o kterých obce uvažovaly. Dále se starostové shodly, že se bude jednat o průměrné roční výdaje a že při svých úvahách zohlední nerovnoměrnost výdajů například na dotační managementy, které v roce čerpání velkých dotací mohou být oproti jiným rokům extrémní.

12 zapojených obcí za všech 7 analyzovaných agend utratí okolo 73 mil. Kč ročně, z toho však 60 mil. Kč utratí centrální město ORP Ústí nad Orlicí. Ostatní obce stojí **celá agenda od 0,2 do 3,4 mil. Kč za rok, průměrně (bez Ústí n.O.) 1,2 mil. Kč/rok**. Zajímavým údajem je přepočtení nákladu na daný servis na jednoho obyvatele obce. Tento koeficient se pohybuje 750 Kč/obyvatele u nejmenší obce průzkumu (Velká Skrovnice) po 4 160 Kč/obyvatele u města Ústí nad Orlicí, průměrně pak za všechny obce **2 960 Kč/obyvatele za rok**. Nejvíce finančních prostředků je vkládáno do agendy č.7 Rozvoj obce (stručně řečeno provoz majetku obce, viz tab.č. 106), a to 48 mil. Kč, tato položka celou statistiku hodně zkresluje. Náklady na ostatní druhy agend 1. až 6. se pohybují **od 2 mil. Kč** (veřejné zakázky) po **7,9 mil. Kč** (právní servis) a bez agendy č. 7 Rozvoj obce představují v součtu náklady **25 mil. Kč** na (území 12 obcí zapojených do analýzy).

Tab.č.107 : Finanční analýza Servis samosprávám. ORP Ústí nad Orlicí – vyhodnocení (kvalifikovaný odhad průměrných nákladů obce za rok v Kč)

	Brandýs nad Orlicí	České Libchavy	Dolní Dobrouč	Hnátnice	Jehnědí	Libchavy	Orlické Podhůří	Řetová	Řetůvka	Sopotnice	Ústí nad Orlicí	Velká Skrovnice	Celkem	Průměrně (za 12 respondentů)
Počet obyvatel obce (2013)	1 400	614	2 587	859	323	1 715	641	684	282	941	14 472	275	24 793	2 066
1. Právní podpora	300 000	80 000	140 000	50 000	10 000	27 500	120 000	50 000	78 000	0	7 000 000	20 000	7 875 500	656 292
2. Ekonomické agendy	600 000	100 000	130 000	350 000	221 000	18 300	160 000	200 000	202 000	256 000	2 700 000	15 000	4 952 300	412 692
3. Dotační management	230 000	210 000	170 000	750 000	111 000	8 000	40 000	200 000	20 000	110 000	1 300 000	100 000	3 249 000	270 750
4. Veřejné zakázky	160 000	90 000	200 000	200 000	0	0	150 000	150 000	20 000	80 000	1 000 000	15 000	2 065 000	172 083
5. IT podpora	300 000	70 000	90 000	30 000	50 000	7 300	10 000	200 000	38 000	12 000	4 000 000	20 000	4 827 300	402 275
6. Technická a stavební podpora	120 000	250 000	300 000	30 000	15 000	14 500	30 000	300 000	69 000	10 000	1 200 000	20 000	2 358 500	196 542
7. Rozvoj obce	1 670 000	660 000	80 000	500 000	372 000	617 000	200 000	300 000	125 500	507 000	43 000 000	15 000	48 046 500	4 003 875
CELKEM Kč za rok/ 1 obyv. obce	2 410	2 380	430	2 220	2 410	400	1 110	2 050	1 960	1 040	4 160	750	21 320	2 960
CELKEM	3 380 000	1 460 000	1 110 000	1 910 000	779 000	692 600	710 000	1 400 000	552 500	975 000	60 200 000	205 000	73 374 100	6 114 508

Zdroj: vlastní šetření (podklady ze strany zástupců obcí SO ORP Ústí n.O.) 2014

Očekávaný vývoj

Starostové na základě dosavadních setkání a diskusí vyjádřily zájem o tyto **úkony společného servisu**:

- právní poradenství : společný servis informování o novinkách legislativy a zajištění možnosti právní kontroly dokumentů obce (smluv nakládání s nemovitostmi apod.), předlohy řešící nové požadavky na agendu obcí (vzory vyhlášek..)
- organizace společných setkání účetních s výměnou zkušeností a s případným školením odborníkem s novinkami v účetních a ekonomických agendách a související legislativě
- zájem o společné informování o dotačních možnostech pro obce, poradenský a konsultační servis s jednoduchými dotacemi
- společný poradenský IT servis, technická podpora a poradenství ve výběru HW a SW na základě dobré praxe, společný servis spisové služby
- zajištění kvalitního školení starostů a dalších volených zástupců a zaměstnanců úřadu na míru (expert v místě)
- organizace setkání starostů za účelem výměny zkušeností a prevence vyhoření
- zajištění primární evidence (pasportů) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce a správa těchto systémů
- prosazování společných zájmů
- koordinace a společné pořizování rozvojových dokumentů obcí.

Co se týká **způsobu zajištění**, hovořily obce o zajištění prostřednictvím **stávajícího svazku obcí Regionu Orlicko - Třebovsko** s možnostmi zapojení všech členských obcí (tedy i obcí mimo ORP Ústí nad Orlicí).

V každém případě by servis měl být prováděn **efektivně**, s maximálním využitím dostupných informací (informace a servis pro samosprávu, zajišťovaných jinými organizacemi a servery jako je Svaz měst a obcí, Ministerstvo vnitra..). Společný servis by byl zejména organizačním článkem, který by využíval služeb zasvěcených expertů na jednotlivé oblasti za rozumnou cenu a územně dostupný. Teprve nedostupné informace a vzory by byly objednány na míru u právníka a expertů. Získané informace by prostřednictvím společného servisu byly přehledně zpracovány a distribuovány obcím. Společným servisem by také bylo zajištění efektivního školení na míru s najmutím odborníků a společných setkávání samosprávy a pracovníků na obcích.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

- a. Analýza cílových (dotčených) skupin
- b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti
- c. Další potřebné analýzy

Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Region Orlicko – Třebovsko, zejména výkonný orgán Správní rada	Zajistí nositelskou roli ROT projektu (organizátora společného servisu)	Malá motivace servis pro členy ROT zajistit. Pouze část členů ROT si vybralo volitelné téma servis samosprávám, ORP Česká Třebová má primárně jiné téma (doprava)	Jednání managementu projektu Obce sobě se SR ROT	1. Jednání o cílech, rozsahu a předmětu 2. Zajištění financování činnosti 3. Najmutí potřebných sil nebo externích subjektů 4. Zajištění servisu v udržitelném rozsahu
Starostové 2 největších obcí ORP (Ústí n.O. a Dolní Dobrouč)	Zajištění přenosu informací a poskytnutí know-how svého města/obce zejména prostřednictvím zaměstnanců města/obce se souhlasem volených zástupců a managementu města/obce Formulace vlastních očekávání od projektu	Malé pochopení zastupitelstva a managementu města/obce pro poskytnutí know-how podpory a určité kapacity svých zaměstnanců ostatním obcím ORP, vč. poskytnutí finančního příspěvku na společné agendy svazku obcí	Jednání managementu projektu Obce sobě s managementy těchto velkých obcí E-mailová komunikace	1. Identifikace oblastí, ve kterých mohou tyto velké obce přispět ke společnému zajištění agendy 2. Formulace vlastních požadavků a očekávání 3. Specifikace formy zapojení a její projednání 4. Pomoc při monitoringu důvěryhodných a schopných firem a osob pro poskytnutí služby společného servisu
Starostové středně velkých obcí přes 1 tis. obyvatel	Aktivita související se zpřesněním společné agendy pro obce dané velikosti, vč. zprostředkování potřeb zaměstnanců a volených zástupců	Nedostatečná kapacita se projektu věnovat Neochota poskytnout příspěvek na společné agendy	Společná setkání starostů nad projektem E-mailová komunikace	1. Společná setkání managementu projektu se starosty 2. Přesná a jasná formulace požadavků pro rozběhnutí agendy 3. Pomoc při monitoringu důvěryhodných a schopných firem a osob pro poskytnutí služby společného servisu
Starostové malých obcí do 1 tis. obyvatel	Aktivita spojené se zpřesněním společné agendy pro obce dané velikosti, vč. zprostředkování potřeb zaměstnanců a volených zástupců	Nedostatečná kapacita se projektu věnovat Neochota poskytnout příspěvek na společné agendy	Společná setkání starostů nad projektem E-mailová komunikace	1. Společná setkání managementu projektu se starosty 2. Přesná a jasná formulace požadavků pro rozběhnutí agendy 3. Pomoc při monitoringu důvěryhodných a schopných firem a osob pro poskytnutí služby společného servisu

Starostové ostatních obcí ROT mimo ORP Ústí nad Orlicí	Využití příležitosti zapojit se do organizace společné agendy a přistoupit k ní, i když to nebylo zvolené téma v daném ORP	Nezájem o využití této příležitosti a komplikace se zajištěním podílového financování aktivity v rámci svazku, která by tak byla určena jen části, nikoliv všem členům	Jednání s managementem svazku Jednání v orgánech svazku – zejména na Správní radě i na Valné hromadě E-mailová korespondence	1.Oslovení ohledně zájmu o zapojení do projektu a ochotě spolufinancování 2.Komunikace o potřebách a požadavcích 3.Spolupráce ve vyhledání vhodných poskytovatelů služeb společného servisu
Účetní zapojených obcí, další zaměstnanci i volení zástupci	Uspřádání jejich práce, zvýšení pocitu jistoty a správnosti agend, zvýšení efektivity jejich práce	Nedůvěra vůči novému systému, strnulost a neochota přistoupit k řešení agend ve spolupráci s ostatními obcemi	Úvodní komunikace přes starosty zapojených obcí Následně osobní a e-mailová komunikace s managementem svazku (společná setkání i bilaterální jednání)	1.Upřesnění očekávání od společné agendy a dotvoření na míru 2.Spolupráce při zaběhnutí systému
Pardubický kraj	Zkvalitnění agend obcí v kraji Snížení administrativní zátěže servisu obcím ze strany kraje Případné využití informací probíhajících pod servisem v ORP	Soupeření starého servisu a nového	Osobní jednání s relevantními vedoucími odborů	1.Jednání s vedoucími odborů, které zejména zajišťují servis obcím
Poskytovatelé poradenských služeb, které mají být řešeny společnou agendou (právní, veřejné zakázky, dotační management, IT, ..)	Obchodní i lidská příležitost poskytnout kvalitní servis zapojenými obcemi a zapojit se do zajímavého projektu, uplatnit inovativní přístupy	Nadměrně finančně náročná služba takového nově zaváděného inovativního servisu, kterou si obce nebudou moci dovolit Zhoršená kvalita při zavádění servisu a hledání jeho podoby	Přímé oslovení firem vytvářených zapojenými obcemi a managementem projektu	1.Vytvoření seznamu vhodných poskytovatelů služeb (firem a osob) v součinnosti se zapojenými obcemi 2.E-mailové oslovení výzvou k podání nabídky služeb 3.Osobní jednání s vybranými dle jednotných kritérií (kombinace ceny, dostupnosti a kvality)
Management projektu obce sobě	Úspěšné dotažení žádaného projektu v co nejlepší kvalitě	Obtížnost zavedení agendy, obtížné hledání cest inovativní aktivity bez existence vzoru, ztráta energie a sil pro dotažení	Osobní komunikace navzájem, společné porady, dohodnuté komunikace navenek (osobní, e-mailová, setkání)	1.Dopracování tématu ve struktuře projektu 2.Realizace navržených návazných kroků pro zavedení agendy 3.Opatření pro její udržení

Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	Významnost rizika $V = P * D$		
Finanční rizika					
Nedostatek financí na zavedení a provoz Společného servisu obcím	4	5	20	<ol style="list-style-type: none"> pečlivá a trpělivá komunikace se zapojenými obcemi a jejich motivace k deponii části již dnes vynakládaných prostředků na danou agendu do společného fondu na pokrytí společného servisu tam, kde to je účelné (finančně úsporné nebo zvyšující kvalitu agendy obcí) důsledný požadavek na stát k vytvoření zdroje pro finanční krytí efektivních společných agend obcí (dotační titul, RUD,..) sledování možností využití dotací EU na zavedení a pilotní provoz společné agendy nalezení udržitelného systému, který může být postaven na zajištění základních společných agend s možností dalšího rozvoje systému do budoucna 	Region Orlicko – Třebovsko – potenciální nositel projektu Společného servisu
Nerovnoměrná ochota dotčených obcí ORP, případně dalších členských obcí ROT podílet se na spolufinancování společného servisu	4	4	16	<ol style="list-style-type: none"> společná setkání obcí a podrobné diskuse o modelu financování s ohledem na různou míru přínosu různě velkých obcí s různými potřebami a mírou samostatnosti v daných agendách nalezení spravedlivého a udržitelného systému provozu Společného servisu rozumné zatížení obecního rozpočtu nezbytnými výdaji 	Obce ORP a další členské obce ROT

Nedostatek státních prostředků na podporu společného servisu obcím	3	4	12	1. kvalitně formulovat výstupy za všechna ORP zapojená do tohoto volitelného tématu, shromáždit kvalitní argumentaci efektivity společného postupu a přes sílu nositele projektu SMO tlumočit tento zájem a přínosy společného servisu resortním ministerstvům (zřejmě Vnitra) 2. prostřednictvím SMO naleznout napříč politickým spektrem politiky, kteří budou za tento zájem lobovat	Svaz města a obcí jako nositel projektu Obce sobě
Organizační rizika					
Nastavení managementu projektu servisu obcím po skončení projektu Obce sobě	4	5	20	1. důsledné vyřešení tohoto problému ještě v rámci akčního plánu a návrhu financování projektu Obce sobě s podporou odborného týmu SMO a ve spolupráci s ostatními ORP	Management projektu ORP Ústí nad Orlicí
Nedostatek zkušeností s uspořádáním inovativního projektu tohoto typu	3	4	12	1. vzájemná komunikace managementů zapojených ORP do daného volitelného tématu, výměna názorů a vzájemná podpora 2. důsledné žádání podpory ze strany odborného týmu SMO	Management projektu ORP Ústí nad Orlicí
Udržitelnost zájmu obcí o projekt na přelomu voleb do místních samospráv	3	3	9	1. zajistit kvalitní informovanost o průběhu projektu bezprostředně po volbách (e-mailová komunikace, společná setkání, vysvětlení prostřednictvím motivujících starostů).	Obce ORP a další členské obce ROT
Právní rizika					
Nedostatečná právní opora pro zajištění společného servisu obcím	2	3	6	1. postavit spolupráci na jediné existující vhodné platformě, a to je spolupráce v rámci svazku obcí podle zákona o obcích 2. prostřednictvím SMO rozpoutat politickou diskusi a lobing za účelem vytvoření konkrétní zákonné platformy pro takovou spolupráci obcí, pokud se tato pilotně osvědčí	Region Orlicko – Třebovsko

Technické riziko					
Obtížné hledání správné technické platformy pro poskytnutí společného servisu obcím	4	3	12	1. Pečlivě prozkoumat komunikaci s příjemci servisu a odborníky technickou platformu pro sdílení servisu (webová stránka projektu s aktualitami do mobilu nebo e-mail a soubory ke stažení, e-mailing, místo a forma setkání a školení apod.)	Management projektu ORP
Omezené technické možnosti nositele projektu	3	4	12	1. V návaznosti na správné stanovení technické platformy vymezit potřebné vybavení nositele projektu a případně i místo a provozní náklady výkonu servisu přímo v rozpočtu projektu	Region – Orlicko- Třebov- sko
Omezené technické možnosti příjemců servisu	3	3	9	1. Pečlivě zmapovat technické možnosti všech obcí pro příjem společného servisu (e-mailová korespondence a její obsluha – četnosti, kapacity, formáty, používané informační portály, časové možnosti a ochota starostů, volených zástupců a zaměstnanců obcí přijímat společný servis)	Obce ORP a další členské obce ROT
Věcné riziko					
Nekvalitní společný servis obcím	4	4	16	1. Pečlivě v rámci zpracování projektu zmapovat potřeby a očekávání obcí a přesně definovat podmínky, jaký servis za jakých podmínek obce získají, aby bylo reálné naplnit jejich očekávání. 2. Zvolit postup kvalitního zajištění základního servisu s možností jej postupně rozšířit s bezpečným zajištěním financování.	Dotčené obce
Nekvalitní poskytovatelé služeb pro Společný servis, nespokojenost obcí	4	4	16	1. Provést pečlivou rešerši u obcí ORP, u jiných úspěšných obcí a u SMO ohledně expertů, osob a firem, zabývajících se předmětnou problematikou. 2. Věnovat hodně času pro komunikaci s potenciálními uchazeči, požadovat náročné reference a garance na činnost.	Dotčené obce

6.1.4.SWOT analýza oblasti

SWOT analýza je zpracována z pohledu jaké jsou silné a slabé stránky a jaké hrozby a příležitosti pro společný servis obcím.

Silné stránky

1. Většina obcí ORP je ochotna zavést společný servis u vybraných efektivních agend a je ochotna spolupracovat.
2. Silnou stránkou je existence dobře fungujícího, zkušeného a věrohodného stávajícího svazku obcí Regionu Orlicko – Třebovsko, který představuje vhodnou platformu pro zavedení servisu
3. Obce ORP již mají prostřednictvím tohoto svazku zkušenost se společným základním poradenským servisem prostřednictvím stávajícího managementu svazku ROT.
4. Centrální město ORP Ústí nad Orlicí je ochotno projekt podpořit, poskytnout své know-how a spolupracovat.

Slabé stránky

1. Zavést nový systém bez zkušenosti s obdobnými systémy podobného rozsahu je obtížné, jako jakákoliv nová věc.
2. Starostové jakožto důležité články pro zavedení správného pojetí systému jsou kapacitně velmi přetížení, což může snižovat jejich ochotu spolupracovat, byť ve vyšší kvalitě, než jak vedou některé agendy nyní.
3. Obce ORP tvoří jen část členské základny potenciálního nositele projektu, Regionu Orlicko – Třebovsko a tyto obce si za své volitelné téma právě na rozdíl od ostatních ORP svazku obcí vybralo téma Servisu samosprávám, což může způsobit organizační problémy při zavádění systému.
4. Správa společných agend vyžaduje zkušené a místně dostupné odborníky a experty za rozumnou cenu. Ji nejsou vždy dostupní.

Příležitosti

1. Realizací společného servisu dojde ke zkvalitnění a zefektivnění agendy obcí, zejména malých, a tím i ke zkvalitnění služeb obcí veřejnosti.
2. Společný servis uleví starostům starostům a ostatním členům managementu obcí i pracovníkům obcí tím že jim usnadní práci, zajistí garanci nad některými agendami a odbřemení je od některých úkonů
3. Společným postupem se mohou snížit celkové náklady na zajištění některých agend.
4. Nastolit lze vyšší formu spolupráce obcí a získat pro ni podporu státu.
5. Služby zajištění společného servisu jsou pracovní a ekonomickou příležitostí pro osoby a firmy, které budou tuto agendu zajišťovat.

Hrozby

1. Nepodaří se najít v rozpočtu obcí potřebné částky na zavedení a udržení společného servisu obcí.
2. Obce nebudou ochotny část peněz věnovaných do agend samy za sebe složit do společného fondu pro společný servis.
3. Nepodaří se vyjednat podporu státu pro zajištění servisu.
4. Hrozí chyby a nedostatky v zavádění nového systému, které povedou ke zklamání, ztrátě důvěry obcí a stagnaci či krachu projektu.
5. Podpora pro nový systém se obtížně získává na přelomu volebních období do místních samospráv a hrozí změna podpory po volbách.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Analýzy potvrdily zájem starostů obcí ORP Ústí nad Orlicí spolupracovat na společném servisu obcím. Od začátku roku 2014 probíhala setkání a diskuse starostů ORP, svazku obcí a několikrát dotazníková šetření, která situaci v obcích a zájem starostů upřesnili. Nejkonkrétnější výsledky poskytlo shromáždění starostů 19.6.2014 a dotazníkové šetření v září 2014.

Obce mají zájem o společné zajištění servisu jen u vybraných agend, v jiných to spatřují neefektivní. Větší zájem o servis mají malé obce, zejména obce s neuvolněnými starosty, velké obce jsou však rovněž ochotny se zapojit, vč. ústředního města ORP, které si je vědomo svého poslání jako pověřeného úřadu s rozšířenou působností. Mezi žádané společné agendy patří zejména:

- právní poradenství (novinkách legislativy, právní kontroly dokumentů..)
- organizace společných setkání a školení účetních
- organizace setkání starostů za účelem výměny zkušeností a prevence vyhoření
- společné informování o dotačních možnostech pro obce
- společný poradenský IT servis a technická podpora
- zajištění některých evidencí a agend (spisová služba, pasporty majetku obce, rozvojové dokumenty..)
- prosazování společných zájmů

Celkem 12 obcí, zapojených do finanční analýzy ORP, vynakládá ročně na právní a poradenskou agendu okolo 73 mil. Kč, z toho však 60 mil. Kč ústřední město Ústí nad Orlicí, z toho většinu tvoří výdaje na rozvoj obce, vč. údržby majetku (zeleň, vodovody a kanalizace, lesy,..). Ostatní obce na servisní agendu vynakládají od 0,2 do 3,4 mil. Kč za rok, průměrný výdaj činí 2 960 Kč/obyvatele/rok.

Obce jsou ochotny některé, zejména dobře zaběhlé agendy pokrývat z vlastních zdrojů, u agend, kde hodlají spolupracovat v rámci MOS žádají důrazně úhradu ze strany státu a jako reálnější vidí dotační titul než změnu RUD. Za vhodnou platformu pro zorganizování společného servisu považují stávající svazek obcí Region orlicko – Třebovsko s tím, že by bylo vhodné, aby svazek nabídl zajištění všem členským obcím, tedy zejména obcím ze sousedního z ORP Česká Třebová, ale také Litomyšl (2 obce) a Žamberk (1 obec).

Mezi rizika pro zavedení agendy patří zejména nedostatek financí na zvedení a provoz a nedostatečná podpora ze strany státu, nedostatek zkušeností s inovativním projektem tohoto typu, udržitelnost projektu na přelomu volebních období, náročné hledání schůdné technické platformy pro poskytnutí servisu a riziko, že rozběhlý servis nenaplní očekávání obcí svojí nekvalitou. Pro všechny rizika jsou navržena eliminační opatření.

Příležitosti, definované SWOT analýzou, jako je usnadnění agend starostům zejména malých obcí, efektivizace agend a zlepšení servisu obcí veřejnosti jsou tak zajímavé, že obce jsou připravena do společného projektu vstoupit.

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Struktura návrhové části volitelného tématu Servis samosprávám je obdobná, jako v případě hlavních 3 témat.

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Servis samosprávám“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce bylo nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí (viz Pracovní schůzka se zástupci obcí dne 11.9.2014 v Ústí n.O.). Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách (viz Pracovní schůzka se zástupci obcí, 11.9.2014 v Ústí n.O.). Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území SO ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

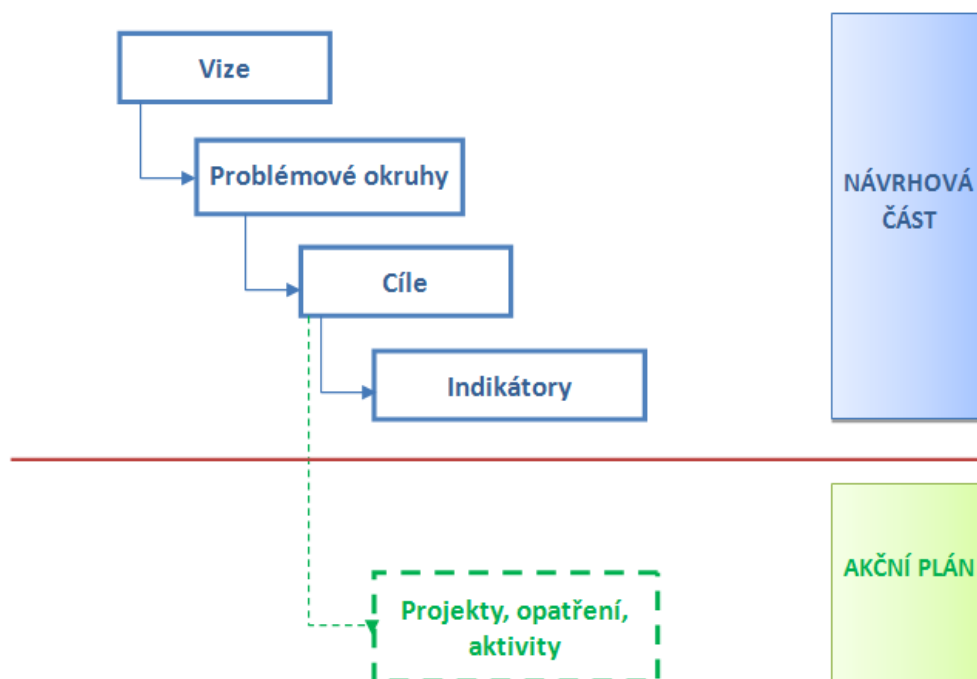
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusní skupině. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Servis samosprávám“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Slogan: „Ústeckoorlicko – společně a efektivně“

Vize meziobecní spolupráce

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je společný poradenský, právní a vzdělávací servis na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní vzdělání a základ do života. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných sociálních služeb zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb odpadového hospodářství, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

Servis samosprávám	Problémová oblast 1. Nedostatečný rozvoj lidských zdrojů na obcích	Problémová oblast 2. Neuspokojivý právní a poradenský servis obcím	
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 2.2
	Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích	Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy, požadavků na obce a dotačních možností	Zajistit společné pora- denství, pořízení a sprá- vu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize vyjadřuje jasný směr rozvoje území, kterým se dotčené obce chtějí společně vydat. Je formulována jako **budoucí stav**, kterého chtějí obce realizací této strategie dosáhnout v roce 2024 a současně jako marketingový nástroj (viz slogan). Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat.

slogan: „ Ústeckoorlicko – společně a efektivně “

VIZE ROKU 2024 – ÚZEMÍ SO ORP ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je **společný poradenský, právní a vzdělávací servis** na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní **vzdělání a základ do života**. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. Regionální centrum vzdělávání je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných **sociálních služeb** zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do komunitního plánu na úrovni ORP. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb **odpadového hospodářství**, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu.

PROBLÉMOVÝ OKRUH 1

NEDOSTATEČNÝ ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ NA OBCÍCH

V rámci tohoto okruhu byl vytčen jeden strategický cíl 1.1 Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích.

Věcné argumenty

Na území ORP působí 16 obcí, z nichž 5 má nad 1 000 obyvatel (vč. centrálního města ORP Ústí nad Orlicí se 14,5 tis. obyvateli). 5 obcí má mezi 500 a 1 000 obyvateli a 6 obcí má méně než 500 obyvatel a neuvolněné starosty.

Obec	Počet obyv.
Ústí nad Orlicí	14 472
Dolní Dobrouč	2 587
Libchavy	1 715
Brandýs n.Orlicí	1 400
Dlouhá Třebová	1 280
Sopotnice	941
Hnátnice	859
Řetová	684
Orlické Podhůří	641
České Libchavy	614
Voděřady	345
Jehnědí	323
Velká Skrovnice	275
Řetůvka	282
Sudislav n.Orlicí	134
Hrádek	90

Zdroj: ČSÚ, 2014 (stav k 31.12.2013)

Tlak na lidské zdroje působící v samosprávě či veřejné správě obcí je značný, ať se již tyto osoby pohybují na městě nebo na malé obci, každé pozice má svá specifická úskalí. Například starosta většího města má kolem sebe rozsáhlý aparát jak v samosprávě, tak ve veřejné správě úřadu a řadu povinností lze rozložit na více osob. Ovšem zodpovědnost za konání všech těchto osob se koncentruje do osoby starosty, který v očích veřejnosti stojí v čele města, musí přesvědčivě působit na řadě akcí, musí umět efektivně vstřebat mnoho informací, projednat řadu záležitostí a učinit mnoho rozhodnutí, které často další orgány již pouze formálně potvrdí. Částečně se to týká i místostarostů.

Obdobně, s mírně nižší intenzitou, to platí pro uvolněné starosty venkovských obcí s tím, že se zúženým aparátem osob zase musí tyto starostové více agendy tzv. zařídit sami, protože ji nemají komu svěřit, počet osob a pozic na obcích je omezen.

Neuvolnění starostové malých obcí s podstatně menší intenzitou aktivit (akcí, projektů apod.) mají jiný problém, a to, že jen mírně nadneseně řečeno musí na obci zařídit všechno sami, musí být odborníky na všechno a případně se spolehnout pouze na jim nejbližší pracovní sílu na částečný úvazek, s omezenými rozpočtovými možnostmi najmout externí službu.

Všichni starostové by pak ideálně měli být výborní koučové, manažeři, osobnosti s nadhledem a emoční inteligencí.

Své problémy prožívají i úředníci. Na větším městě jsou úředníci na stěžejních pozicích (tajemníci a vedoucí odborů) vystaveni velkému vytížení a manažerským povinnostem řídit zdárně úřad nebo svůj odbor, vstřebat novou legislativu a nové trendy, nastavit správný přístup vůči občanské veřejnosti. Na nich leží většinou efektivita a pověst úřadu. Řadoví pracovníci mohou někdy trpět syndromem vykonávat nutnou a ne vždy přesvědčivě efektivní agendu a některé pozice (sociální odbor) je vystaven značné zátěži při komunikaci s občany.

Zaměstnanci obecních úřadů na venkově se blíží modelu „udělej si sám“, „práce počká vždy jen na tebe“ – bez možnosti zástupu při dovolené či nemoci. Extrémně zatížené jsou účetní, mnohdy jediné výkonné síly na malé vesnici, které musí na část úvazku všechno zařídit a k tomu vstřebat novou legislativu.

Všechny tyto pozice, ať již samosprávné nebo zaměstnanecké v rámci veřejné správy na malých i velkých obcích kladou značnou zátěž na tyto lidské zdroje.

Proto starostové v rámci předchozích debat a dotazníkového šetření vyslovili zájem o zajištění společných setkání, školení a rozvoje jak na úrovni starostů, tak na úrovni zaměstnanců. Tyto aktivity by měly předejít syndromu vyhoření, posílit osoby ve veřejné správě v jejich funkcích a efektivně umožnit jejich profesní růst, ať již správným výběrem školení s pravým a znalým expertem v místě, tak vhodnou formou setkávání.

Příčiny problému

Příčinou problému jsou jednak zažité nálady a kliše ve společnosti, která se více zajímá o nezdary a problémy, než o úspěchy a vystavuje tak veřejné činitele velkému psychologickému tlaku. Dále to jsou limitující možnosti lidských kapacit a rozpočtů obcí, které si nemohou dovolit najmout potřebné množství pracovníků nebo služeb pro zajištění některých agend. K tomu dále přistupuje složitost, komplikovanost a nestálost našeho právního prostředí.

Podstatnou příčinou je také nepřehlednost nabízených školení a vzdělávání obcím, kde se s přispěním dotací EU z Evropského sociálního fondu objevila řada kurzů, z nichž ne všechny přinášejí potřebnou kvalitu a byť jsou díky těmto dotacím zdarma, ubírají vzácný čas, kapacitu a elán účastníkům bez většího přínosu těmto absolventům. Nabídka a výběr správné formy rozvoje a posílení lidských zdrojů na obcích je tak velmi slabým článkem našeho obecně - správního systému.

Důsledky neřešení problému

Při neřešení problému se dá očekávat setrvalý neuspokojivý stav lidských zdrojů na obcích, případně jeho zhoršení. Hrozí syndrom vyhoření, odborného zakrnění, apatie a resignace lidí na obcích a ochod schopných osob, které po delší období své funkce neunesou.

PROBLÉMOVÝ OKRUH 2

NEUSPOKOJIVÝ PRÁVNÍ A PORADENSKÝ SERVIS OBCÍM

V rámci tohoto okruhu byly vytčeny dva strategické cíle:

2.1 Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy a požadavků na obce a dotačních možností

2.2 Zajistit společné poradenství, pořízení a správu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů.

Věcné argumenty

Podle analýzy a dotazníkového šetření se zejména malé obce s neuvolněnými starosty a minimálním počtem pracovních sil na obci (částečné úvazky) obtížně potýkají se zajištěním některých na ně kladených agend. Rovněž venkovské obce s uvolněnými starosty by uvítaly ve vybraných agendách pomoc. Centrální město ORP s obsáhlejší aparát je ochotno v rámci svých i tak zajišťovaných povinností sdílet informace, návody a doporučení a podílet se na společném řešení ve správním obvodu ORP.

Krajský úřad, odborné servery Svazu měst a obcí a další informační zdroje publikují řadu informací, doporučení a vzorů. Dle vyjádření starostů je však pro ně obtížné se v nich orientovat a nemohou vše sledovat. Potřebují obratem, na míru, s jistotou a s vynaložením minimálních nákladů pomoci.

Přitom v okruhu uvažovaných společných témat hovoříme u vzorku 12 obcí ze 16 o finančním objemu na tyto agendy 73 mil. Kč za rok, z čehož však 60 mil. Kč utratí centrální město. Ostatní obce stojí celá agenda od 0,2 do 3,4 mil. Kč za rok, průměrně (bez Ústí n.Orl.) 1,2 mil. Kč za rok. To je velký prostor spojením sil zkvalitnit, ušetřit a zefektivnit vybrané agendy.

Starostové v dotazníkovém šetření ze své zkušenosti uměli jednoznačně odlišit, které agendy je efektivní, aby si obec zajišťovala sama a u kterých je vhodné spojit síly.

Obce by uvítaly společné právní poradenství. Jednak mají zájem o společný servis informování o novinkách legislativy, zajištění konkrétních vzorů vyhlášek apod. (věděly by, že pokud tyto informace přijdou ze známé sjednané adresy, že tento informační zdroj nebudou mazat, ale s důvěrou využijí). Dále by uvítaly konkrétní pomoc právníka, který by byl časově a finančně pro region ORP dostupný a obecně s ním byly sjednány jasné podmínky a který by jim obratem na požádání zkontroloval přímo konkrétní důležité smlouvy a dokumenty. Mezi obcemi se dále rozvinula diskuse nad optimálním HW a SW, které používají, jak pro chod obce, tak pro vedení účetnictví a spřažené agendy. Pro různé velikosti obcí a rozsahy se zřejmě hodí různé systémy, ale právě rada a objektivní nekomerčně ovlivněná zkušenost, který je pro danou obec ten nejlepší, je k nezaplacení, stejně jako okamžitá pomoc, když se něco zablokuje. Toto by mohl mít na starosti společný IT servis, který by znal jasné potřeby a systémy všech svěřených obcí a uměl by rychle reagovat a doporučit to nejlepší, protože právě za to by byl placen. Do systému IT by se zřejmě nezapojily všechny obce, týkalo by se to těch menších. Obdobně by malé obce, pokud na ně dopadne povinnost vedení spisové služby, uvítaly společný odborný servis zavedení a provozu spisových služeb.

Většina obcí má velké rezervy v oblasti paspartu svého majetku, včetně sítí ve správě obce a v případě potřeby se hledá stále v zastaralých leckdy nečitelných podkladech. Obce by uvítaly úvodní podrobné zpracování paspartu v kvalitním systému GIS a nastavení udržitelného systému aktualizace a provozu. Jednotlivá obec by se zřejmě do tak náročné agendy nepustila.

V neposlední řadě se obce vyslovily pro společný postup ve věci obhajování společných zájmů svého regionu a nezbytné spolupráci při přípravě rozvojových dokumentů.

Příčiny problému

Příčiny problému jsou podobné, jako u problémového okruhu 1. Na obce jsou kladeny velké požadavky v oblasti správy a dodržování stále se měnící a narůstající legislativy, přičemž lidské zdroje a finanční možnosti obcí zajistit si externí odborný servis jsou omezené.

Situaci komplikuje nepřehlednost a nestálost našeho právního systému a rostoucí požadavky na agendy obcí, aniž by se adekvátně zvyšovalo rozpočtové určení daní pro zajištění těchto agend, které na obcích obrovsky narůstají.

Paradoxně množství informačních zdrojů fungujících zdarma, ať již krajský úřad, Svaz měst a obcí nebo řada komerčních firem, zabývajících se poradenstvím jako svojí obživou, situaci příliš nepomáhají, ba komplikují ji. Na obce chodí takové množství informací ze všech stran, že je nejspíše vůbec nepřijímají (klasicky vymažou z emailu a vyhodí do koše), než by se s nimi seznámily, protože v tom objemu nemají čas rozlišit důvěryhodnost, relevanci a potřebnost sdílené informace.

Je zajímavé, že při všech těchto komplikacích pro obce není řešením jejich slučování do střediskových obcí, neboť si autonomie a vlastního rozhodování velmi považují.

Důsledky neřešení problému

Při neřešení problému hrozí řada rizik. Jednak to je problém zmíněný již v problémovém okruhu 1, totiž syndrom vyhoření a odchodu kvalitních lidských zdrojů z veřejné správy, protože nároky na ně kladené již lidsky neunesou.

Dále hrozí, že obce udělají chybné kroky ve svých postupech, smlouvách, vyhláškách, výběrových řízeních, při využití dotací apod., což může vést i ke značným sankcím (pojem bankrot obce již Česká republika zná), osobním postihům, nechtěným selháním i trestní odpovědnosti. To je černou mýrou všech představitelů obcí a bohužel mnohdy i rozhodujícím momentem, proč se do veřejných funkcí, zejména na menších obcích, hlásí tak málo schopných osob.

Důsledkem nevhodně zvolených IT a účetních systémů je pak zvýšená pracnost a nespolehlivost daných agend, stejně jako nezvedení vyspělejších systémů paspartů s ručním vyhledáváním všech informací, které navíc v čase podléhají jejich znehodnocení či ztrátě.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečný rozvoj lidských zdrojů na obcích
Cíl 1.1	Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích
Popis cíle	Na území ORP působí 16 obcí, z toho 5 obcí má do 1000 obyvatel a 6 obcí má méně než 500 obyvatel a neuvolněné starosty. Tlak na lidské zdroje působící v místních municipalitách je značný, umocněný novým občanským zákoníkem a obrovskou zodpovědností. Starostové ve městech a velkých obcích musí přesvědčivě a energicky reprezentovat na řadě akcí, v očích veřejnosti nakonec přebírají zodpovědnost za celý samosprávný i úřední aparát a musejí zvládnout opozici. Neuvolnění starostové na malých obcích mají sice menší intenzitu aktivit, za to si však musí na obci téměř vše obstarat sami a s nízkým rozpočtem obce se snaží jako vnější službu zadávat minimum činností. O to více se s dobrým úmys-

	<p>lem vystavují riziku provedení chyb.</p> <p>Všichni starostové a místostarostové by pak ideálně měli být výborní koučové, manažeři, osobnosti s nadhledem a emoční inteligencí.</p> <p>Své problémy prožívají i úředníci. Na větších obcích jsou vystaveni velkému vytížení a manažerským povinnostem řídit zdárně úřad nebo svůj odbor, řadoví pracovníci mohou trpět syndromem nudné agendy nebo značné psychické zátěže při nelehké komunikaci s veřejností (sociální). Zaměstnanci obecních úřadů na venkově jsou zavaleni agendou všeho druhu bez možnosti zástupu o dovolených s povinností často jen v jedné osobě na vesnici zvládnout veškeré legislativní změny a novinky.</p> <p>Společná setkávání a školení jak na úrovni starostů a místostarostů, tak na úrovni zaměstnanců, by měly předejít syndromu vyhoření, posílit osoby ve veřejné správě v jejich funkcích a efektivně umožnit jejich profesní růst, ať již správným výběrem školení s pravým a znalým expertem v místě, tak vhodnou formou.</p>
<p>Hlavní opatření (poznámka: řazení jednotlivých opatření nekoresponduje s jejich časovým harmonogramem)</p>	<p>A.1 Nastavení právního rámce společného rozvoje lidských zdrojů na obcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • v koordinaci s cíli 2.1 a 2.2 vytvořit právní rámec, právní dokumenty a smlouvy pro společný rozvoj lidských zdrojů na obcích <p>B.1 Vypracování podrobné finanční analýzy společných setkávání a školení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypracovat finanční analýzu nákladů na a) zavedení systému, b) organizační provoz., c) vlastní setkávání a školení <p>C.1 Vytvoření podmínek pro vznik a provoz společného rozvoje lidských zdrojů na obcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně ověřit zájem všech obcí regionu o společná setkávání a školení samosprávy a zaměstnanců úřadů, na jaká témata a s jakou četností • v koordinaci s cíli 2.1 a 2.2 zpracovat model organizačního zajištění společného rozvoje lidských zdrojů na obcích • zahájit udržitelný provoz podle konkrétní poptávky, finančního a organizačního schématu <p>C.2 Komunikace a spolupráce při realizaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • v koordinaci s cíli 2.1 a 2.2 vytvořit společný prostor pro komunikaci obcí • v koordinaci s cíli 2.1 a 2.2 spolupracovat s ostatními ORP jdoucími cestou servisu samosprávám
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>Indikátor výsledku: 1 - Počet zástupců veřejné správy zapojených do společného rozvoje</p> <p>Indikátor výstupu: 1.1 - Počet akcí efektivního rozvoje a podpory lidských zdrojů</p>
<p>Správce cíle</p>	<p>Starosta obce Sudislav nad Orlicí</p>

Problémový okruh 2	Neuspokojivý právní a poradenský servis obcím
Cíl 2.1	Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy a požadavků na obce a dotačních možností
Popis cíle	<p>Zejména malé obce s neuvolněnými starosty a minimálním počtem pracovních sil na obci se obtížně potýkají se zajištěním některých na ně kladených agend. Krajský úřad, odborné servery Svazu měst a obcí a další informační zdroje publikují řadu informací, doporučení a vzorů. Dle vyjádření starostů je však pro ně obtížné se v nich orientovat a nemohou vše sledovat. Potřebují obratem, na míru, s jistotou a s vynaložením minimálních nákladů pomoci.</p> <p>Centrální město ORP s obsáhlejším aparátem je ochotno v rámci svých i tak zajišťovaných povinností sdílet informace, návody a doporučení a podílet se na společném řešení ve správním obvodu ORP.</p> <p>Obce ORP by z těchto důvodů uvítaly společné právní poradenství, společný servis informování o novinkách legislativy, zajištění konkrétních vzorů vyhlášek apod. Dále by uvítaly konkrétní pomoc právníka, který by byl časově a finančně pro region ORP dostupný a obecně s ním byly sjednány jasné podmínky a který by jim obratem na požádání zkontroloval přímo konkrétní důležité smlouvy a dokumenty.</p> <p>Obce by tak získaly větší právní jistotu ve svých postupech, a to pravděpodobně při stejné případně nižší výši vynaložených prostředků. Zkvalitnil by se také servis vůči veřejnosti. Neřešení postupu může přinést chybovost agend s nemalými finančními dopady na obce.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Nastavení právního rámce pro společný právní a poradenský servis cíle 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> v koordinaci s cíli 1.1 a 2.2 vytvořit právní rámec, právní dokumenty a smlouvy pro společný právní a poradenský servis obcím <p>B.1 Vypracování podrobné finanční analýzy společného právního a poradenského servisu cíle 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> vypracovat finanční analýzu nákladů na a) zavedení systému, b) organizační provoz., c) vlastní aktivity servisu cíle 2.1 (s rozdělením na jednorázové a stálé náklady) <p>C.1 Vytvoření podmínek pro vznik a provoz společného právního a poradenského servisu cíle 2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> podrobně ověřit zájem všech obcí regionu o právní a poradenský servis cíle 2.1, specifikovat druh, rozsah a četnost těchto agend pro nejbližší 3 roky v koordinaci s cíli 1.1 a 2.2 zpracovat model organizačního zajištění společného právního a poradenského servisu cíle 2.1 zahájit udržitelný provoz podle konkrétní poptávky, finančního a organizačního schématu <p>C.2 Komunikace a spolupráce při realizaci</p> <ul style="list-style-type: none"> v koordinaci s cíli 1.1 a 2.2 vytvořit společný prostor pro komunikaci obcí v koordinaci s cíli 1.1 a 2.2 spolupracovat s ostatními ORP jdoucími cestou servisu samosprávám

Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku: 2 - Počet obcí zapojených do společného právního a poradenského servisu Indikátor výstupu: 2.1a - Počet případů právního a poradenského servisu obcím
Správce cíle	starosta obce Sudislav nad Orlicí

Problémový okruh 2	Neuspokojivý právní a poradenský servis obcím
Cíl 2.2	Zajistit společné poradenství, pořízení a správu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů
Popis cíle	<p>Z dotazníkové šetření obcí jasně vyplynulo, u jakých agend obce spatřují efektivní společný postup. Jedná se o optimalizaci používaného HW a SW pro chod obcí, vedení účetnictví a spřažené agendy, a to v oblasti nastavení optimálních systémů pro dané velikosti obcí a dostupnou okamžitou pomoc v nouzi. Malé obce by uvítaly společný odborný servis pro zavedení a provoz spisových služeb, pokud na ně tato povinnost ze zákona spadne.</p> <p>Většina obcí má velké rezervy v oblasti paspartu svého majetku, včetně sítí ve správě obce a v případě potřeby se hledá stále v zastaralých leckdy nečitelných podkladech. Obce by uvítaly úvodní podrobné zpracování paspartu v kvalitním systému GIS a nastavení udržitelného systému aktualizace a provozu, a to v jednotném systému, který by byl velmi vítaným v případě společných investic více obcí.</p> <p>Obce zajímá také společný postup ve věci obhajování společných zájmů svého regionu a spolupráce při přípravě společných rozvojových dokumentů. Důsledkem nevhodně zvolených IT a účetních systémů a neexistence vyspělého pasportu majetku přináší zvýšenou pracnost při ručním vyhledávání informací s rizikem ztráty informací vůbec.</p> <p>Společné řešení obcí v této oblasti by zlepšilo servis samospráv jako takových vůči veřejnosti a vedlo by k úspoře finančních prostředků na správu těchto agend.</p>
Hlavní opatření	<p>A.1 Nastavení právního rámce pro společný právní a poradenský servis cíle 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> v koordinaci s cíli 1.1 a 2.1 vytvořit právní rámec, právní dokumenty a smlouvy pro společný právní a poradenský servis obcím <p>B.1 Vypracování podrobné finanční analýzy společného právního a poradenského servisu cíle 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> vypracovat finanční analýzu nákladů na a) zavedení systému, b) organizační provoz., c) vlastní aktivity servisu cíle 2.2 (s rozdělením na jednorázové a stálé náklady) <p>C.1 Vytvoření podmínek pro vznik a provoz společného právního a poradenského servisu cíle 2.2</p> <ul style="list-style-type: none"> podrobně ověřit zájem všech obcí regionu o právní a poradenský servis cíle 2.2, specifikovat druh, rozsah a četnost těchto agend pro nejbližší 3 roky

	<ul style="list-style-type: none"> v koordinaci s cíli 1.1 a 2.2 zpracovat model organizačního zajištění společného právního a poradenského servisu cíle 2.1 zahájit udržitelný provoz podle konkrétní poptávky, finančního a organizačního schématu <p>C.2 Komunikace a spolupráce při realizaci</p> <ul style="list-style-type: none"> v koordinaci s cíli 1.1 a 2.1 vytvořit společný prostor pro komunikaci obcí v koordinaci s cíli 1.1 a 2.1 spolupracovat s ostatními ORP jdoucími cestou servisu samosprávám
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výstupu: 2.2 - Počet agend řešených společným servisem
Správce cíle	starosta obce Sudislav nad Orlicí

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1.	Nedostatečný rozvoj lidských zdrojů na obcích		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet zástupců veřejné správy zapojených do společného rozvoje		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Manažer servisu samosprávám		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	38
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o počet účastníků z řad samosprávy, kteří se zapojí do akcí společného rozvoje (školení, společná setkání), organizovaných prostřednictvím společného servisu obcím daného ORP (resp. organizovaných Regionem Orlicko – Třebovsko). Bude se většinou se jednat o starosty, místostarosty, účetní a případně další pracovníky 16-ti obcí ORP, průměrně 3 na obec s výhledem zapojení 80 % obcí/osob (38 osob).		
Metodika a výpočet:	Do hodnoty se započítávají účastníci akcí společného rozvoje (společná setkání, školení) samosprávných představitelů (starostové, místostarostové, zastupitelé) i zaměstnanců nebo dlouhodobě s obcemi spolupracujících osob, zajišťujících agendy na obcích (účetní, techničtí pracovníci apod.). Za sledované období bude manažer společného servisu samosprávám vést jmenný seznam těchto účastníků, pokud se některá osoba zúčastní více školení nebo vícekrát, bude započítána pouze jednou.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence manažera servisu samosprávám		
Problémový okruh 2.	Neuspokojivý právní a poradenský servis obcím		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do společného právního a poradenského servisu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer servisu samosprávám		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o počet obcí, zapojených do společného právního a poradenského servisu ve sledovaném období, bez ohledu na míru a opakování		

	tohoto zapojení. Cílová hodnota je stanovena na 15 ze 16 obcí ORP.
Metodika a výpočet:	Do hodnoty se započítávají obce, které se alespoň jednou ve sledovaném období zapojí do společného právního a poradenského servisu. Pokud se zapojí vícekrát, budou do ukazatele započteny pouze jednou.
Zdroj čerpání dat:	Evidence manažera servisu samosprávám

Cíl 1.1	Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet akcí efektivního rozvoje a podpory lidských zdrojů		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Manažer servisu samosprávám		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o počet akcí efektivního rozvoje a podpory lidských zdrojů na obcích, zejména vzdělávacích akcí nebo společných setkání ať již samosprávných představitelů nebo pracovníků či dlouhodobých spolupracovníků s obcemi na zajištění agend obcí. Cílová hodnota je stanovena velmi hrubým odhadem na 4 akce za rok a bude zpřesňována (2 akce pro samosprávné představitele, 2 akce pro zaměstnance).		
Metodika a výpočet:	Do hodnoty se započítává počet akcí organizovaných společným servisem pro obce za daný kalendářní rok. Pokud je akce vícedenní, je započítána pouze jednou.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence manažera servisu samosprávám		

Cíl 2.1	Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy a požadavků na obce a dotačních možností		
Číslo indikátoru	2.1a		
Název indikátoru	Zavedení společného servisu obcím		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer servisu samosprávám		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o základní indikátor, který sleduje splnění zavedení společného právního servisu obcím.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude splněn v roce, ve kterém se podaří zavést společný právní servis obcí (tj. v roce, kdy proběhne alespoň jedna aktivita společného servisu obcím). V dalších letech udržitelného provozu bude hodnota stále na čísle 1 (splněno, provozuje se), bez ohledu na zdroj a formu financování.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence manažera servisu samosprávám		

Cíl 2.1	Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy a požadavků na obce a dotačních možností		
Číslo indikátoru	2.1b		
Název indikátoru	Počet případů právního a poradenského servisu obcím		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Manažer servisu samosprávám		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	30	50
Skutečnost	0	30	50
Popis měřítka:	Jedná se o počet případů právního a poradenského servisu, poskytnutého obcím v rámci společného servisu (počet poskytnutých hromadných informací z oblasti legislativy, vzorových dokumentů, právníkem vytvořených či prohlédnutých dokumentů obcí apod.). Cílová hodnota je stanovena velmi hrubým odhadem na 50 případů za rok a bude zpřesňována.		
Metodika a výpočet:	Do hodnoty se započítává počet informačních e-mailů, počet dokumentů zkontrolovaných společným právním servise, počet na míru regionu vytvořených vzorů dokumentů apod. za daný kalendářní rok. Hromadně rozesílaný email na více adres je započítán jednou, stejně jako na míru vytvořený e-mail/informace pro jednu obec.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence manažera servisu samosprávám		

Cíl 2.2	Zajistit společné poradenství, pořízení a správu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Počet agend, řešených společným servisem		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer servisu samosprávám		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	4	10
Skutečnost	0	4	10
Popis měřítka:	Do indikátoru patří počet agend, řešených společným servisem, z oblasti účetnictví, informačních technologií, technické správy obcí, pasportů a rozvojových dokumentů. Cílová hodnota je stanovena na 10 (účetní, personální, informační systém, evidence obyvatel, několik druhů pasportu majetku, strategické dokumenty obcí apod.).		
Metodika a výpočet:	Do hodnoty se započítává počet společně řešených agend z celé sledované období bez ohledu na to, kolik obcí se na společném řešení agendy podílí, agenda je započtena pouze jednou, za sledované období se nově řešené agendy připočítávají nárůstově.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence manažera servisu samosprávám		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Strategie bude dle dosavadních jednání a konsensu obcí ORP realizována prostřednictvím jejich společného svazku obcí **Regionu Orlicko – Třebovsko**, přestože členskými obcemi svazku je i několik dalších obcí ze sousedních ORP. Svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko v území dlouhodobě funguje a představuje pro obce a spolupracující subjekty zkušenou autoritu s dobrými referencemi na již realizované projekty. Model využití stávajícího svazku je také ekonomicky efektivní oproti založení nového svazku, který by musel mít svou vlastní agendu, účetnictví a s tím spojené režijní náklady a některé činnosti by byly duplicitní. Další předností využití modelu stávajícího svazku je možnost zapojení dalších členských obcí ze svazku (i mimo ORP Ústí nad Orlicí) do plánovaných aktivit a rozšíření efektu mimo ORP. Jako nereálný je v případě ORP Ústí nad Orlicí postup realizace strategie přes vlastní město Ústí nad Orlicí, které již od samého počátku schválilo postup projektu Obce sobě právě prostřednictvím svazku obcí Regionu Orlicko – Třebovsko.

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Starostky a starostové obcí ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí (16 osob)

Předseda svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích	Starosta Obce Sudislav nad Orlicí
2.1	Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy, požadavků na obce a dotačních možností	Starosta Obce Sudislav nad Orlicí
2.2	Zajisti společné poradenství, pořízení a správu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů	Starosta Obce Sudislav nad Orlicí

Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet zástupců veřejné správy zapojených do společného rozvoje	Manažer servisu samosprávám
2	Počet obcí zapojených do společného právního a poradenského servisu	Manažer servisu samosprávám
1.1	Počet akcí efektivního rozvoje a podpory lidských zdrojů	Manažer servisu samosprávám
2.1.a	Zavedení společného servisu obcím	Manažer servisu samosprávám
2.1.b	Počet případů právního a poradenského servisu obcím	Manažer servisu samosprávám
2.2	Počet agend, řešených společným servisem	Manažer servisu samosprávám

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie:

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíle definované ve strategii:

- 1.1** Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích
- 2.1** Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy, požadavků na obce a dotačních možností
- 2.2** Zajistit společné poradenství, pořízení a správu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů

Akční plán pro rok 2015

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Tabulka uvádí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projek-

tový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Volitelné téma Společný servis samosprávám se projevilo jako konsensuální zájem starostů ORP Ústí nad Orlicí již od počátečních diskusí v lednu 2014 nad vyplněním dotazníků. Následná jednání byla již pouze zpřesňováním pojetí tohoto servisu, jeho rozsahu, předmětu a formy zajištění. Společný servis uvítají zejména menší obce, pro které je vzhledem k personální kapacitě osob na obci a vzhledem k omezeným možnostem rozpočtu pro najmutí odborníků složité všechny potřebné agendy obce plně zajistit.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie vznikla pod jednotným metodickým vedením projektu Obce sobě. Na strategii pracoval projektový tým Obce sobě pro dané ORP Ústí nad Orlicí, které přeneslo tuto roli zaměstnavatele projektového týmu na místní svazek obcí Region Orlicko – Třebovsko. Projektový tým začal pracovat v listopadu 2013 ve složení koordinátora, analytika a administrátora (všichni na celý úvazek). Volitelné téma bylo podrobněji rozpracováno až od června 2014, s příchodem specializovaného experta (na třetinové úvazek). Tým využíval metodické podpory Svazu města a obcí a koordinačního řízení regionální koordinátorky.

První diskuse nevolitelné téma proběhly již při společných setkání starostů nad vyplněním jednotných dotazníků projektu ve dnech **22.1., 30.1. a 6.2.2014** a při druhém dotazníkovém šetření, ke kterému bylo svoláno jednání starostů ke dni **20.3.2014**. Z tohoto šetření a diskusí vznikl návrh na volitelné

téma společného servisu samosprávám., které bylo oficiálně potvrzeno na **prvním oficiálním setkání starostů ORP Ústí nad Orlicí 19.6.2014**. V souladu se závěry tohoto setkání pokračovala další práce na tématu pod metodickým vedením SMO.

Přímo na volitelné téma servis samosprávám byla svolána **dvě jednání – fokusní skupiny v sídle ORP** u motivujícího starosty, tzv. **pracovní snídaně starostů ORP**. První se uskutečnila **11.9.2014**, kdy byly společně vyplňovány a diskutovány metodické listy k tématu. Druhá pracovní snídaně proběhla **9.12.2014** nad vysoce rozpracovanými materiály. Obě setkání přinesly velmi podnětné a podstatné informace pro zpracování strategie a první návrh akčního plánu a výstupy těchto setkání byly **media- lizovány**.

Metodickým přínosem a vzájemnou výměnou know-how byla **setkání zpracovatelů volitelného tématu servis samosprávám s odborníky SMO**: 5.6.2014 v Pacově, 25.8.2014 v Praze, 3.10.2014 v Pacově, 14.11.2014 v Čáslavi a 1.12.2014 v Třebíči. Na těchto setkáních probíhala zajímavá výměna názorů a podnětů na dané téma a metodické sjednocení pracujících týmů.

Na zpracování strategie se v oblasti volitelného tématu ORP Ústí nad Orlicí servis samosprávám podílely zejména tyto osoby:

- RNDr. Renata Šedová** - koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí, zodpovědná za volitelné téma
- tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz
- Ing. Klára Šedová** - expert na volitelné téma
- tel. 603 145 593, e-mail k.sedova@ohgs.cz
- Pavel Neumeister** - manažer svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko
- tel. 728 954 076, e-mail neumeister@ohgs.cz

6.5. Přílohy

Kapitola neobsahuje žádné přílohy.

7. Závěr, kontakty

Strategie správního obvodu města Ústí nad Orlicí byla zpracována na období let 2015-2024, a to v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností", jehož realizátorem je **Svaz měst a obcí ČR**, ve spolupráci projektovým týmem, pracujícím pro svazek obcí **Region Orlicko – Třebovsko**, na který centrální město ORP Ústí nad Orlicí smluvně delegovalo roli partnera projektu Obce sobě. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Region Orlicko-Třebovsko (Ústí nad Orlicí) je gestorem tvorby strategie a smluvním partnerem Svazu měst a obcí.

Cílem projektu bylo rozvinutí meziobecní spolupráce v rámci území vymezeného správním obvodem ORP Ústí nad Orlicí. Aktivita státu, ale i krajů se začínají soustřeďovat na posuzování rozvojového potenciálu tohoto území a vůči takto vymezeným územím jsou nejen směřována rozvojová opatření, ale i konstruovány některé dotační tituly. Právě území vymezené správním obvodem ORP má potenciál stát se rozhraním, v němž se na jedné straně setkávají aktivity v oblasti regionálního rozvoje a regionální politiky, a na straně druhé se systematicky prosazuje meziobecní spolupráce.

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech **potenciál a možnosti meziobecní spolupráce** ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Návrhová část rozvojové strategie reaguje na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň slouží jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie patří též stát a jeho organizace.

Projektový tým v úzké spolupráci s představiteli obcí zájmového SO ORP, motivujícími starosty, odborným týmem projektu SMO, a dalšími odborníky na daná témata a lidmi z praxe včetně vedoucích odborů centrálního města ORP a jejich pracovních týmů vytvořil **ucelenou rozvojovou strategii**, která obsahuje celkem **čtyři dílčí rozvojové strategie meziobecní spolupráce v oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelného tématu - společného servisu samosprávám**.

Hlavním smyslem ve strategii navržených opatření je především zlepšení kvality života v SO ORP Ústí n.O. v nejširším slova smyslu, a to v duchu níže uvedené **vize a motta strategie**. Vize je základní „střechou“ ucelené rozvojové strategie, vyjadřuje jasný směr rozvoje daného území, kterým se dotčené obce chtějí společně vydat. Je formulována jako budoucí stav, kterého chtějí obce realizací této strategie dosáhnout v roce 2024. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat a respektuje přání a potřeby místních občanů. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem řešeným tématům – školství, sociálním službám, odpadovému hospodářství i volitelnému tématu Servisu samosprávám. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýzách, rozpadá se do vymezených problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika cílů.

Vize meziobecní spolupráce v území SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2024

Předností samosprávy ve správním obvodu ORP Ústí nad Orlicí je především neformální komunikace představitelů obcí a dobrá spolupráce centrálního města a spádového venkova. Obce iniciují nové společné projekty, společně generují, vyjednávají a řeší zásadní témata rozvoje daného území. Základem profesionálního řízení a rozvoje obcí je **společný poradenský, právní a vzdělávací servis** na úrovni ORP.

Školy na ústeckoorlicku jsou laboratoří inovací, navazující na tradice Jana Ámose Komenského. Jsou zachovány i na malých obcích a poskytují kvalitní vzdělání a základ do života. Spolupráce škol a obcí se promítá v pestré nabídce mimoškolních aktivit a vyhovuje potřebám dětí i jejich rodičů. **Regionální centrum vzdělávání** je efektivní platformou pro spolupráci škol, podporu a rozvoj pedagogických pracovníků a pro rozvoj talentů a originální výuky.

Spektrum poskytovaných sociálních služeb zohledňuje potřeby občanů všech dotčených obcí území, které se adekvátně promítají do **komunitního plánu na úrovni ORP**. Veřejnost je dostatečně informovaná o různých druzích sociálních služeb a jejich poskytovatelích. Společná propagační kampaň poskytovaných služeb v sociální oblasti podporuje prevenci i osvětu. Senioři se aktivně zapojují do života obcí.

Obce v území úzce spolupracují s hlavním poskytovatelem služeb odpadového hospodářství, využívají všech přínosů blízké dostupnosti skládky TKO a **efektivně nakládají s materiálově využitelnými složkami komunálního odpadu**.

Níže jsou shrnuty **hlavní závěry a priority všech 4 dílčích rozvojových strategií**, včetně základního přehledu ve strategii stanovených problémových okruhů a definovaných cílů.

1. Téma 1: Školství

Předškolní a základní vzdělávání je v ORP Ústí nad Orlicí celkem dobře pokryto, školská zařízení se jen výjimečně dostávají na hranici svých kapacit, tento případ je sanován existencí volných kapacit v dostupné vzdálenosti. Nadstandardní je nabídka volnočasových aktivit (DDM DUHA) a vynikající ZUŠ Jaroslava Kociana v centrálním městě Ústí nad Orlicí se zkušeností jejich prvních externích pracovišť mimo Ústí nad Orlicí. Malé obce se potýkají s udržení neúplných škol s malotřídkami, přičemž jejich zachování je pro ně prioritou. Bohužel není vytvořena těsnější návaznost a spolupráce mezi základními školami, středními školami a trhem práce v regionu, talentovaní žáci většinou odcházejí mimo region a místní podniky v technických a vědeckovýzkumných oborech obtížně hledají pracovní sílu.

Z tohoto důvodu se z pohledu obcí i po diskusi ve fokusní skupině stal jediným a velice žádaným problémovým okruh **Regionální centrum vzdělávání** (nebo také IQ/EQ centrum) se dvěma ambiciózními cíli. Centrum bude sloužit jako nadčasové centrum podpory talentů v regionu ve vazbě na vyspělé podniky regionu a jejich vědeckovýzkumnou bázi, jako centrum karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami. Centrum bude také výjimečnými expozicemi a aktivitami podporovat nadčasové formy vzdělávání v regionu a bude podporovat vyzařování kvalitních vzdělávacích a mimoškolních aktivit z centra na venkov a bude také centrem společného rozvoje a podpory lidských zdrojů ve školství regionu.

Téma 1 – Školství: Problémové okruhy a cíle definované ve strategii

Problémový okruh 1 – Regionální centrum vzdělávání

Cíl 1.1 Vytvořit a provozovat v regionu nadčasové centrum podpory talentů, inovací, karierního poradenství a spolupráce mezi podnikateli a školami

Cíl 1.2 Zajistit vzájemnou podporu škol v oblasti výuky, jejich chodu, mimoškolních aktivit a výměny know-how a vyzářování nabídek z centra do vesnic.

2. Téma 2: Sociální služby

Sociální a související služby v území SO ORP jsou z celkového pohledu zastoupeny v dostatečném profilu, kvalitě i kapacitě. Strategie proto řeší problematiku spíše jejich optimalizace, zachování a zajištění těchto služeb s ohledem na měnící se potřeby území (demografické změny, stárnutí populace), a to především pro spádové obce, které se potýkají s jejich celkově sníženou dostupností.

V území bohužel neexistuje žádná fungující komunikační platforma, která by včas reagovala a komunikovala aktuální potřeby zájmového území. V území SO ORP se sice komunitně plánuje na úrovni města Ústí n.O., však bez zapojení lidských zdrojů z komunity spádových obcí a bez relevantních analýz, které by rovněž odrážely potřeby na straně spádových obcí. V území chybí efektivní udržitelný rozvoj širšího území v oblasti sociální péče, společná a systémová řešení, která jsou jednak lépe finančně udržitelná a která by včas reagovala na aktuální a v budoucnu se měnící potřeby jeho obyvatel. Jedním z nástrojů je **společné komunitní plánování** sociálních služeb na území více obcí, a to minimálně v rozsahu SO ORP, event. celého DSO ROT. Cílem je tak obnovit komunikaci, rozvinout spolupráci mezi obcemi a zavést efektivní a odborné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb pro celé území SO ORP (DSO ROT) tak, aby odpovídaly místním specifikům a potřebám jeho občanů.

Hlavní cílovou skupinou, kterou obce chtějí prioritně v rámci meziobecní spolupráce podpořit jsou **senioři a osoby zdravotně postižené**. Dalším definovaným cílem je proto využít potenciál meziobecní spolupráce k **zajištění dostupnosti** sociálních služeb, ale také k **aktivnímu zapojení seniorů** do veřejného života. Základním nástrojem je vytvořit jednotné centrum informací pro seniory a proseniorské organizace, sjednotit a propojit nabídku aktivit a možností, založenou na dobrém a lidském přístupu k informacím včetně poradenství, inspirace, motivace a pomoci zorientovat se v současném mediálním světě, v širokém spektru služeb a možností s důrazem na možnosti osobního rozvoje vč. vlastní realizace přímo v místě svého bydliště. Stávající nabídka pro aktivní seniory daného území je v celkovém pohledu pestrá, však neucelená a roztržštěná. Chybí opět vhodná komunikační platforma. Obce spádového území se proto rozhodly prioritně podpořit níže specifikované okruhy a cíle této strategie. Z těchto důvodů byly v dílčí strategii definovány celkem 3 problémové okruhy a celkem 4 ambiciózní cíle.

Téma 2 – Sociální služby: Problémové okruhy a cíle definované ve strategii

Problémový okruh 1 – Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb nepokrývá celé území SO ORP Ústí nad Orlicí

Cíl 1.1 Zavést společné komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb na úrovni SO ORP (příp. DSO ROT)

Problémový okruh 2 – Nedostatečná podpora aktivního zapojení seniorů do veřejného života v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Cíl 2.1 Vytvořit kontaktní místo a komunikační platformu pro seniory a proseniorské organizace v území SO ORP Ústí nad Orlicí

Problémový okruh 3 – Nedostatečná kapacita a spektrum služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na možnosti podpory udržení osob ve svém přirozeném prostředí, rodinné péče a potřeby spádových obcí

Cíl 3.1 Zlepšit dostupnost terénních a ambulantních sociálních služeb pro seniory a osoby ZP v území SO ORP, s důrazem na rodinnou péči a spádové obce

Cíl 3.2 Zvýšit kapacitu podporovaného bydlení s dostupnou terénní/ambulantní sociální službou pro seniory a osoby ZP na území spádových obcí SO ORP (prostředí venkova)

3. Téma 3: Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství v území SO ORP Ústí nad Orlicí se vyznačuje poměrně velkou produkcí (v rámci kraje nadprůměrné množství) biologicky rozložitelného odpadu. Protože je v území zároveň nedostatečně rozvinuto domácí a komunitní kompostování a obecně chybí **infrastruktura pro kompostování a využití bioodpadu**, byla tato oblast zvolena jako klíčová pro další aktivity v oblasti odpadového hospodářství. Další problémová oblast, která byla identifikována v oblasti odpadového hospodářství v SO ORP je nižší (v rámci kraje podprůměrná) úroveň separace využitelných odpadů. Ve většině druhů separovaných odpadů je v SO ORP dosahováno celkově nižší měrné produkce odpadu na obyvatele, než činí celokrajský průměr nebo produkce v mnoha srovnatelných ORP Pardubického kraje. Dle výše uvedeného tak byly vymezeny celkem 2 problémové okruhy a definovány celkem 4 cíle.

Téma 3 – Odpadové hospodářství: Problémové okruhy a cíle definované ve strategii

Problémový okruh 1 – Nedostatečné materiální využití bioodpadu

Cíl 1.1 Navrhnout optimální řešení nakládání s bioodpadem pro obce v území SO ORP dle jejich konkrétních potřeb a možností

Cíl 1.2 Vybudovat infrastrukturu pro sběr a materiálové využití bioodpadů v území SO ORP

Problémový okruh 2 – Nižší úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů

Cíl 2.1 Zvýšit úroveň separace využitelných složek komunálních odpadů

Cíl 2.2 Prohloubit znalosti veřejnosti v oblasti nakládání s odpady

4. Téma 4: Servis samosprávám (volitelné téma)

Volitelné téma Společný servis samosprávám se projevilo jako konsensuální zájem starostů ORP Ústí nad Orlicí již od počátečních diskusí v lednu 2014 nad vyplněním dotazníků. Následná jednání byla již pouze zpřesňováním pojetí tohoto servisu, jeho rozsahu, předmětu a formy zajištění. Společný servis uvítají zejména menší obce, pro které je vzhledem k personální kapacitě osob na obci a vzhledem k omezeným možnostem rozpočtu pro najmutí odborníků složité všechny potřebné agendy obce plně zajistit. V rámci dílčí strategie tak byly definovány celkem 2 problémové okruhy a stanoveny celkem 3 cíle.

Téma 4 – Volitelné téma Servis samosprávám: Problémové okruhy a cíle definované ve strategii

Problémový okruh 1 – Nedostatečný rozvoj lidských zdrojů na obcích

Cíl 1.1 Zajistit efektivní rozvoj a podporu lidských zdrojů na obcích

Problémový okruh 2 – Neuspokojivý právní a poradenský servis obcím

Cíl 2.1 Zajistit společný a efektivní právní a poradenský servis obcím v oblasti nové legislativy a požadavků na obce a dotačních možností

Cíl 2.2 Zajistit společné poradenství, pořízení a správu vybraných agend v oblasti účetnictví, informačních technologií, pasportů a rozvojových dokumentů

Výše uvedený strategický plán s definovanými problémovými okruhy a cíly upřesní následné zpracování akčních plánů, které určí jakými konkrétními kroky, aktivitami a projekty budou naplňovány příslušné cíle v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

Úvodní práce na projektu započaly již v listopadu roku 2013. Zpracování strategického dokumentu probíhalo od ledna 2014 do dubna 2015. Za zpracování strategie odpovídá koordinátor meziobecní spolupráce. Průběžnou metodickou podporu poskytoval po celou dobu odborný projektový tým SMO.

Realizační tým projektu pracoval v níže uvedeném složení:

RNDr. Renata Šedová

koordinátorka MOS ORP Ústí nad Orlicí, zodpovědná za téma školství a volitelné téma
tel. 603 856 870, e-mail sedova@ohgs.cz

Mgr. Eva Vaníčková

pracovník pro analýzy a strategie všech oblastí, zodpovědná za téma sociální oblasti
tel. 608 638 530, vanickova@ohgs.cz

Mgr. Jaroslav Špajs

expert pro oblast odpadového hospodářství, zodpovědný za téma odpadového hospodářství,
tel. 739 027 952, e-mail spajs@ohgs.cz

Ing. Klára Šedová

expert na volitelné téma (servis samosprávám), tel. 603 145 593, e-mail k.sedova@ohgs.cz

Ing. Vladimír Hofrichter

data pro analytickou část školství, administrativa projektu
tel. 463 035 027, e-mail hofrichter@ohgs.cz

Motivující starostové zprostředkovali z pohledu své samosprávné funkce ostatním starostům kolegům cíle, principy a smysl projektu Obce sobě a diskutovali obtížná témata. Aktivně se zapojili do tvorby všech rozvojových strategií, velice přínosná byla jejich součinnost při konzultaci problémů a potřeb území, stanovení problémových okruhů, konkrétních cílů a jejich garantů a správců.

V ORP Ústí nad Orlicí takto i přes volby 2014 působí kontinuálně:

Petr Hájek

starosta města Ústí nad Orlicí, tel. 777 736 337, e-mail hajek@muuo.cz

Jana Hodovalová

starostka Obce Libchavy, tel. 725 091 204, e-mail ou.libchavy@libchavy.cz

Zástupci svazku obcí Regionu Orlicko – Třebovsko (smluvní partner a gestor projektu):

Region Orlicko-Třebovsko se sídlem Sychrova 16, 562 01 Ústí nad Orlicí, IČ: 709 39 659
zastoupený Petrem Hájkem, předsedou svazku obcí

Pavel Neumeister - manažer svazku obcí Region Orlicko – Třebovsko
- tel. 728 954 076, e-mail neumeister@ohgs.cz

Petr Tomášek - předseda svazku obcí do komunálních voleb 2014 (VH ROT 5.12.2014)

Petr Hájek - předseda svazku obcí po komunálních volbách, současně motivující starosta

Regionální koordinátor Svazu města a obcí, který poskytoval průběžnou koordinační podporu projektu:

Dagmar Mušková - regionální koordinátor SMO, tel. 730 894 911, e-mail muskova.mos@smocr.cz

Závěrem bychom jménem realizačního týmu rádi poděkovali za pečlivé metodické vedení a podporu celému odbornému týmu a regionálnímu koordinátorovi Svazu měst a obcí, především pak všem starostům obcí SO ORP Ústí nad Orlicí, dále vedoucím odborů Městského úřadu v Ústí nad Orlicí a jejich pracovním týmům, a dalším subjektům, odborníkům a všem, kteří byli jakkoliv zapojeni a přispěli při zpracování této ucelené rozvojové strategie.

8. Přílohy

Tato kapitola obsahuje seznam všech tabulek, grafů, obrázků a map, uvedených v textu nebo dílčích přílohových částech celého dokumentu, se zařazením v pořadí a dle témat zpracované Strategie:

- **Základní charakteristika území SO ORP Ústí nad Orlicí**
- **Téma 1: Školství**
- **Téma 2: Sociální služby**
- **Téma 3: Odpadové hospodářství**
- **Téma 4: Servis samosprávám**

8.1. Seznam tabulek

Základní charakteristika území SO ORP Ústí nad Orlicí

Tab.č.1 : Základní informace o strategii	7
Tab.č.2 : Obce správního obvodu dle abecedního pořadí.....	8
Tab.č.3 : Relevantní významné strategické dokumenty.....	11
Tab.č.4 : Charakteristika území ORP.....	19
Tab.č.5 : Demografický vývoj obyvatel v území ORP.....	20
Tab.č.6 : Demografické charakteristiky SO ORP Ústí nad Orlicí (2012).....	25
Tab.č.7 : Stručná charakteristika školství v území ORP	26
Tab.č.8 : Stručná charakteristika oblasti kultura a sport v území ORP Ústí nad Orlicí.....	28
Tab.č.9 : Stručná charakteristika zdravotnictví veřejného i soukromého charakteru v území ORP	30
Tab.č.10: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP.....	34
Tab.č.11 : Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání.....	35
Tab.č.12 : Charakteristika domácností	35
Tab.č.13 : Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	36
Tab.č.14 : Ukazatelé nezaměstnanosti v SO ORP Ústí nad Orlicí v letech 2012 a 2013.....	38
Tab.č.15 : Charakteristika trhu práce v území ORP	39
Tab.č.16 : Přehled hlavních zaměstnavatelů SO ORP dle počtu zaměstnanců v roce 2013.....	41
Tab.č.17 : Podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných obyvatel v obcích SO ORP Ústí n.O. v roce 2011.....	43
Tab.č.18 : Ekonomické subjekty SO ORP Ústí nad Orlicí podle odvětví CZ-NACE v roce 2013.....	43
Tab.č.19 : Počet obyvatel v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí podle odvětví zaměstnání (2011)	45
Tab.č.20 : Vyjíždka a dojíždka za zaměstnáním / do škol v obcích SO ORP Ústí n.Orlicí v roce 2011... ..	48
Tab.č.21 : Průmysl a stavebnictví v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2013	49
Tab.č.22 : Služby v obcích SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2013	51
Tab.č.23 : Odpadové hospodářství v území SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2013.....	59
Tab.č.24 : Památky v obcích SO ORP (vyjma měst Ústí n.O. a Brandýs n.O.).....	66
Tab.č.25 : Územní a strategické plánování.....	68
Tab.č.26 : Územní a strategické plánování v území SO ORP Ústí nad Orlicí.....	68
Tab.č.27 : Popis klíčových aktérů	77

Téma 1: Školství

Tab.č.28 : Obecné informace – předškolní a základní vzdělávání v obcích SO ORP Ústí n.O.....	90
Tab.č.29 : Předškolní a základní vzdělávání - školská zařízení v území SO ORP Ústí n.O. v roce 2013 .	91
Tab.č.30 : Počty škol a školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	93
Tab.č.31 : Pracovníci ve školství SO ORP Ústí nad Orlicí ve školním roce 2012/2013.....	94

Tab.č.32 : Pracovníci ve školství v SO ORP Ústí nad Orlicí v letech 2005 – 2012 (sestava tabulek).....	95
Tab.č.33 : Počet ZŠ v SO ORP Ústí nad Orlicí ve školním roce 2012/2013	97
Tab.č.34 : Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP	97
Tab.č.35 : Základní školy zřizované obcemi, popřípadě krajem	98
Tab.č.36 : Součásti základních škol v jednotlivých obcích SO ORP ve školním roce 2012/2013.....	99
Tab.č.37 : Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP.....	99
Tab.č.38 : Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP.....	100
Tab.č.39 : Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP.....	101
Tab.č.40 : Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP.....	101
Tab.č.41 : Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP.....	101
Tab.č.42 : Počet absolventů ZŠ v ORP	102
Tab.č.43 : Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	102
Tab.č.44 : Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích SO ORP Ústí n.O. ve sledovaném období 2005 – 2013 (sestava tabulek v časové řadě)	104
Tab.č.45 : Přehled ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	105
Tab.č.46 : Počet žáků ve výhledu do roku 2023	106
Tab.č.47 : Celkové počty MŠ dle zřizovatele v SO ORP v letech 2005 – 2013 (sestava tabulek).....	107
Tab.č.48 : Mateřské školy zřizované obcí.....	108
Tab.č.49 : Mateřské školy zřizované obcemi, popřípadě krajem	109
Tab.č.50 : Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v SO ORP Ústí n.O. s výhledem do roku 2023.....	109
Tab.č.51 : Kapacita MŠ v území SO ORP Ústí nad Orlicí ve školním roce 2012/2013	110
Tab. č.52 : Školní družiny a školní kluby v SO ORP Ústí n.O. v letech 2005-2013 (sestava tabulek) ...	112
Tab.č.53 : Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	113
Tab.č.54 : Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	113
Tab.č.55 : Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	114
Tab.č.56 : Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	114
Tab.č.57 : Střediska volného času (SVČ), zřizované obcemi v ORP	115
Tab.č.58 : Údaje o pracovnících SVČ v ORP.....	115
Tab.č.59 : Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	115
Tab.č.60 : Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP	116
Tab.č.61 : Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	117
Tab.č.62 : Finanční prostředky poskytnuté ze stát. rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a škol. zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč.....	117
Tab.č.63 : Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	118
Tab.č.64 : Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013	119
Tab.č.65 : Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023	119
Téma 2: Sociální služby	
Tab.č.66 : Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Ústí n.O.	155
Tab.č.67 : Podrobný přehled jednotlivých zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Ústí n.O.	157
Tab.č.68 : Počet zařízení sociálních služeb reálně působících v území SO ORP Ústí n.Orlicí	158
Tab.č.69 : Podrobný přehled jednotl. typů zařízení soc. služeb se sídlem mimo území ORP	160
Tab.č. 70 : Počet jednotlivých typů sociálních služeb, sídlících v území SO ORP Ústí n.Orlicí.....	163
Tab.č. 71 : Počet jednotlivých typů sociálních služeb reálně působících v rámci SO ORP Ústí n.O	166
Tab.č.72 : Počet souvisejících služeb v sociální oblasti sídlících v rámci SO ORP Ústí n.O.	167

Tab.č.73 : Počet souvisejících služeb v sociální oblasti se sídlem mimo SO ORP Ústí n. Orlicí	171
Tab.č.74 : Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele.....	173
Tab.č.75 : Počet sociálních služeb dle zřizovatele	175
Tab.č.76 : Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	177
Tab.č.77 : Kapacita zařízení sociálních služeb	179
Tab.č.78 : Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	183
Tab.č.79 : Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb SO ORP Ústí n.O. v roce 2012.....	184
Tab.č.80 : Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních SO ORP Ústí n.O. v roce 2012..	185
Tab.č.80.1 : Příklad výpočtu průměrných nákladů zařízení na uživatele a den (2012)	186
Tab.č.81 : Celkové výdaje obcí SO ORP Ústí n.O. do oblasti sociálních služeb v roce 2013.....	224
Tab.č.82 : Celkové výdaje obcí do oblasti sociálních služeb v letech 2003 - 2012	226
Téma 3: Odpadové hospodářství	
Tab.č.83 : Sběrné dvory na území ORP - současný stav	288
Tab.č.84 : Sběrná místa na území ORP - současný stav.....	289
Tab.č.85 : Výkupny odpadů na území ORP - současný stav	289
Tab.č.86 : Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP - současný stav.....	291
Tab.č.87 : Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP - současný stav.....	291
Tab.č.88 : Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP) - současný stav	291
Tab.č.89 : Sklárky odpadů provozované na území ORP - současný stav	293
Tab.č.90 : Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP - současný stav	293
Tab.č.91 : Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP) - současný stav.....	294
Tab.č.92 : Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP - současný stav	294
Tab.č.93 : Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012.....	296
Tab.č.93a : Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012.....	298
Tab.č.94 : Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	298
Tab.č.95 : Celková produkce odpadů na území ORP - produkce KO a produkce směšného komunálního odpadu (dále jen SKO) za období 2008-2012.....	301
Tab.č.96 : Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	306
Tab.č.96a : Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů) - rok 2012	306
Tab.č.96b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí (rok 2012)	307
Tab.č.96c : Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji (rok 2013).....	308
Tab.č.97 : Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	308
Tab.č.98 : Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	310

Tab.č.98a : Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec (rok 2012)	312
Tab.č.99 : Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	313
Tab.č.100 : Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012	314
Tab.č.101 : Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012.....	315
Tab.č.102 : Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	316
Tab.č.103 : Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	318

Téma 4: Servis samosprávám

Tab.č.104 : Přehled obcí SO ORP Ústí n.O., zapojených do dotazníkového šetření.....	384
Tab.č.105 : Preferované tématické okruhy podpory a spolupráce, vč. způsobu zajištění dané agendy – SO ORP Ústí nad Orlicí, 2014	387
Tab.č.106 : Okruhy podpory a spolupráce, vč. způsobu financování (stávající a budoucí stav), SO ORP Ústí nad Orlicí, 2014	389
Tab.č.107 : Finanční analýza Servis samosprávám. ORP Ústí nad Orlicí – vyhodnocení (kvalifikovaný odhad průměrných nákladů obce za rok v Kč)	391

8.2. Seznam grafů

Základní charakteristika území SO Ústí nad Orlicí

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	21
Graf č. 2 : Vývoj počtu obyvatel ve správním obvodu ORP Ústí n.O. v letech 1869 - 2012	21
Graf č. 3: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Ústí n.Orlicí s výhledem do roku 2025	22
Graf č. 4: Vývoj počtu vybraných věkových skupin obyvatel a indexu stárí v SO ORP Ústí n.Orlicí od roku 1995 s výhledem do roku 2025	23
Graf č. 5 : Změny v počtu obyvatel SO ORP Ústí n.Orlicí v letech 1995 - 2012	23
Graf č. 6 : Potřeby obcí SO ORP Ústí nad Orlicí – občanská a technická vybavenost území	34
Graf č. 7 : Struktura ekonomických subjektů SO ORP Ústí nad Orlicí podle odvětví CZ-NACE (ČSÚ – veřejná databáze, 2013).....	44

Téma 1: Školství

Graf č. 8 : Pracovníci ve školství (přepočtený stav) – MŠ a ZŠ v SO ORP Ústí nad Orlicí	94
Graf č. 9 : Počty žáků v MŠ v území SO ORP Ústí n.O.	108
Graf č. 10 : Celkové provozní výdaje v oblasti školství v SO ORP Ústí n.O. v letech 2005 - 2012	118

Téma 2: Sociální služby

Graf č. 11 : Přehled hlavních finančních zdrojů – sociální služby SO ORP Ústí nad Orlicí, 2012	178
Graf č. 12 : Výdaje obcí SO ORP Ústí n.O. na sociální služby v letech 2003 -2013	222
Graf č. 13 : Celkové náklady zařízení sociálních služeb se sídlem v SO ORP Ústí n.O. v roce 2012.....	223
Graf č. 14 : Výdaje obcí SO ORP Ústí n.O. na sociální věci a politiku zaměstnanosti v roce 2013	223
Graf č. 15 : Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	279
Graf č. 16 : Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	279
Graf č. 17 : Počet vybraných typů sociálních služeb se sídlem v SO ORP.....	279
Graf č. 18 : Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP	280
Graf č. 19 : Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	280

Graf č. 20 : Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele.....	280
Graf č. 21 : Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP	281
Graf č. 21 : Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	281
Graf č. 22 : Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	281
Graf č. 23 : Počet uživatelů v zařízeních sociálních služeb v SO ORP Ústí nad Orlicí v roce 2012.....	282
Graf č. 24 : Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP	282

Téma 3: Odpadové hospodářství

(grafické výstupy jsou zařazeny v rámci samostatné kapitoly Ostatní přílohy, viz Příloha č.5.5.1 – 5.5.10)

Téma 4: Servis samosprávám

(neobsahuje žádné grafické přílohy)

8.3. Seznam obrázků a map

Základní charakteristika území SO Ústí nad Orlicí

Obr.č.1 : Administrativní členění správního obvodu Ústí nad Orlicí	16
Obr.č.2 : Administrativní členění Pardubického kraje (lokalizace SO ORP Ústí nad Orlicí ve vztahu k sousedním SO ORP)	17
Obr.č.3 : Administrativní členění Královéhradeckého kraje (sousední ORP Rychnov n.Kněžnou)	17
Obr.č.4 : Mapa obcí Regionu Orlicko-Třebovsko s vyznačením hranice správních obvodů ORP.....	18
Obr.č.5 : Územní plánování v území SO ORP Ústí nad Orlicí.....	69

Téma 1: Školství

(neobsahuje žádné obrázky ani mapy)

Téma 2: Sociální služby

Obr.č. 6 : Schema - Sociální služby v území SO ORP Ústí nad Orlicí	154
Obr.č. 7 : Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb v území SO ORP Ústí n.O.	242
Obr.č. 8 : Vhodná témata pro meziobecní spolupráci v sociální oblasti – SO ORP Ústí n.O., 2014	243
Obr.č. 9 : Spektrum, kapacita a kvalita služeb pro seniory v obcích SO ORP Ústí n.O. (<i>zajištění sociálních potřeb z pohledu seniorů území</i>)	246
Obr.č. 10 : Vývoj počtu vybraných věkových skupin obyvatel a indexu stáří v SO ORP Ústí n.Orlicí od roku 1995 s výhledem do roku 2025.....	249
Obr.č. 11 : Strom problémů - Oblast sociálních služeb v území SO ORP (<i>vzájemné vazby mezi problémovými okruhy</i>)	250

Téma 3: Odpadové hospodářství

Obr.č. 12 : Zařízení pro nakládání s odpady v SO ORP Ústí nad Orlicí.....	295
Obr.č. 13 : Produkce vybraných složek komunálních odpadů s ohledem na potenciál separace bioodpadu v území ORP (t).....	335
Obr.č. 14 : Strom problémů pro problémovou oblast č. 1	336
Obr.č.15 : Separovaný sběr odpadů na území SO ORP Ústí nad Orlicí za období 2008 - 2012.....	337
Obr.č. 16 : Strom problémů pro problémovou oblast č. 2	338

Téma 4: Servis samosprávám

(neobsahuje žádné obrázky ani mapy)

8.4. Seznam ostatních příloh

Základní charakteristika území SO Ústí nad Orlicí

(neobsahuje žádné ostatní přílohy)

Téma 1: Školství

Příloha č. 3.5.1 Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4 149

Příloha č. 3.5.2 Seznam použitých zkratk 149

Téma 2: Sociální služby

Příloha č. 4.5.1 - Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části (graf č.15 – 24) 279

Příloha č. 4.5.2 – Největší problémy v oblasti sociálních služeb v obcích SO ORP Ústí n.O. (2014).... 283

Příloha č. 4.5.3 – Potenciál meziobecní spolupráce v oblasti sociálních služeb na straně obcí SO ORP Ústí n.O. (2014) 284

Příloha č. 4.5.4 – Seznam použitých zkratk (sociální služby) 285

Téma 3: Odpadové hospodářství

Příloha č. 5.5.1 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012 355

Příloha č. 5.5.2 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně..... 357

Příloha č. 5.5.3 Celková produkce odpadů na území ORP za období 2008 – 2012 (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu SKO) 361

Příloha č. 5.5.4 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012..... 363

Příloha č. 5.5.5 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně 365

Příloha č. 5.5.6 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012 370

Příloha č. 5.5.7 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012 372

Příloha č. 5.5.8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se smíšeným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012 374

Příloha č. 5.5.9 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012 376

Příloha č. 5.5.10 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012..... 378

Příloha č. 5.5.11 – Seznam použitých zkratk (odpadové hospodářství) 381

Téma 4: Servis samosprávám

(neobsahuje žádné ostatní přílohy)